1893 — Α'.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΤΟΝ, 1893 — ΠΡΩΤΗ ΕΞΑΜΗΝΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

Ἱδρύθη ἐν ἔτει 1879

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΥΔΡΑΙΟΣ

1893

Ἀπαγορεύεται ἡ ἄνευ ἀδείας ἀναδημοσίευσις τῶν ἱμπεριεχομένων.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἑλλάδι φρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ χρυσᾶ φρ. 6.

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα καὶ ἐτησία, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου.

Ἐγγράφονται κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν συνδρομηταὶ καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔτους.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀδέτου	φρ. 2,50	καὶ ταχυδρομικῶς στελλομένου	φρ. 2,80
Χαρταδέτου	» 3,50	καὶ ταχυδρομικῶς στελλομένου	» 4—

Εὑρίσκονται ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένοι τόμοι

Ἀποτελεῖται δ' ἕκαστος ἐκ 12 φυλλαδίων.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἀγαθότης (ἡ) σώζει 183
Ἅλας καὶ ἁλυκαί 90
Ἀλληλογραφία τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παίδων* 15, 31, 47, 63, 78, 95, 110, 127, 142, 158, 174, 187
Ἀνακάλυψις νέου κόσμου *(μετὰ τριῶν εἰκόνων)* .. 56
Ἀπάντησις εἰς τὸν 34ον διαγωνισμὸν *(μετὰ εἰκόνος)* 43
Ἀποτελέσματα τοῦ 34ου διαγωνισμοῦ (Διηγήματος) 38
Αὐγοτάριχον 61
Βαρόμετρον (τὸ) 10
Βράβευσις (ἡ) τῆς εὐγνωμοσύνης 149
Γαριβάλδη (παιδικοὶ χρόνοι τοῦ) 151
Γάτα (ἡ) *(μετὰ τριῶν εἰκόνων)* 104
Γιγαντιαῖα δένδρα *(μετὰ εἰκόνος)* 9
Γλωσσοῦ (ἡ) 54
Γούτεμβεργ (Ἰωάννης) *(μετὰ εἰκόνος)* 72
Διαγωνισμὸς 36ος (Λύσεις πνευματικῶν ἀσκήσεων). 16
» 37ος (Σύνθεσις παιδικοῦ πνεύματος) .. 30
» 38ος (Σύνθεσις πνευματικῶν ἀσκήσεων) 30
Δουλειὲς (ἡ) τοῦ Τὸμ *(μετὰ εἰκόνος)* 184
Δύο ἀδελφαί (αἱ) *(μετὰ εἰκόνος)* 72
Δύο φιλάργυροι (οἱ) 135
Δυσάρεστος παρεννόησις *(μετὰ τεσσάρων εἰκόνων)* 88
Δύσκολον πρόβλημα *(μετὰ εἰκόνος)* 37
Εἰς τὸ νοσοκομεῖον 6
Ἐλαιῶνες (οἱ) τῆς Ἀττικῆς 75
Ἐλαστικὸν (τὸ) κόμμι 138
Ἐντελὴς καθαρισμός 6
Ἔξυπνος (ὁ) Σωτήρης 107
Ἐργασία (ἡ) 185
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ:
Ἡ εὖ ἠγμένη κόρη 76
Μανδήλιον (τὸ) 23
Ὑπόδειγμα εὖ ἠγμένης νεάνιδος 60
Ἥτο δύσκολος *(μετὰ εἰκόνος)* 168
Θυμὸς (ὁ) τῆς μελαχροινῆς *(μετὰ εἰκόνος)* 24
Ἵπποι (οἱ) τοῦ Ἁγίου Μάρκου *(μετὰ εἰκόνος)* .. 121
Ἱστορία ἑνὸς λουλουδιοῦ *(μετὰ εἰκόνος)* 152
Καζακοπούλου Σαπφὼ (εἰκὼν βραβευθείσης εἰς τὸν 29ον διαγωνισμόν) 185
Κακάον καὶ σοκολάτα 123
Καλοὶ (οἱ) εἶνε ὡραῖοι 54
Καλύβα (ἡ) καὶ τὸ παλάτι 92
Κίνδυνος (ὁ ἐκ τοῦ πλούτου) 139
Κυνήγιον τίγρεως εἰς τὰς Ἰνδίας 165
Κληρονόμος (ὁ) τοῦ Ροβινσῶνος. Μέρος Α'. *(μετὰ δώδεκα εἰκόνων)* 1, 17, 33, 49, 65, 81, 97, 113, 129, 145, 161, 177
Κοριτσάκι καὶ ἀρνάκι *(μετὰ εἰκόνος)* 120
Κυρία (ἡ) Καλόβολη *(μετὰ εἰκόνος)* 136
Κώδωνες (οἱ) τῶν Ἐκκλησιῶν 140
Λέαινα καὶ ναύτης 186
Λούλη (Παιδικὴ ἡλικία τοῦ μελοποιοῦ) 11
Μητέρα (ἡ) εἶνε εὐχαριστημένη *(μετὰ εἰκόνος)* 137
Μητρὸς δοκιμασία 117
Μικρὰ (ἡ) Βοσκοπούλα *(μετὰ εἰκόνος)* 101
Μύρμηκες 171
Νοημοσύνη καὶ στοργὴ ζώου 124
Ὀλίγον ἀπ' ὅλα 13, 29, 61, 77, 93, 109, 125, 141, 157
[Ἀετὸς ἐν Κίνᾳ, 94.— Ἀμαζόνες *(μετὰ εἰκόνος)*, 141.—Ἀνατολικὴ παροιμία, 14.—Ἀνεπιτυχὴς αὐτοσύστασις 141. — Ἀνθρώπινος ἔθνος 61. — Ἀριθμὸς (ὁ) 18 καὶ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος 142.—Ἀριθμὸς (ὁ) 7, 61.— Ἀριθμὸς (ὁ) 37, 27.—Ἀρσάκης (ὁ) 174. — Ἀρχαῖος ὑπολογισμὸς 109. — Ἀφῃρημένος 110. — Ἀφροδίτη (ἡ) τῆς Μήλου *(μετὰ εἰκόνος)* 125. — Βαρόμετρον φυσικὸν 93.—Βάρος (τὸ) ἑνὸς μουσικοῦ τεμαχίου 94. — Βῆμα καὶ σύλλογος 14. — Γεωγραφικὴ παράδοσις περὶ Ἡρακλέους 110. —Γῆ (ἡ) βλεπομένη ἀπὸ τὰ ἄστρα 141.—Γηραιότερον (τὸ) δένδρον 158.—Γιαννάκης (ὁ)142. —Γλῶσσα (ἡ μᾶλλον διαδεδομένη) 174.—Δέκα (αἱ) ἐντολαὶ τοῦ Γέφερσον 126.—Διατί ὁ Φεβρουάριος ἔχει 28 ἡμέρας 93. — Δύο ἄνθρωποι μὲ βαρύτητα 126.—Δῶσέ την εἰς κανένα πτωχόν 14. — Ἐμεγάλωσα εἰς τὸν δρόμον 62. — Ἐξημερωθεὶς λέων 78.—Ἐπιφύλαξις (μία) 94. —Ἐρέχθειον (τὸ) *(μετὰ εἰκόνος)* 109.—Ἐφετεινὸς (ὁ) χειμὼν 30.—Θησεῖον (τὸ) *(μετὰ εἰκόνος)* 173.—Ἰούλιος Καῖσαρ 77.—Καλλιτέχνημα (τὸ) τῶν Λαπώνων 157.—Καρέας (ὁ) 123. —Λαμπρὰ ἐξήγησις 94.—Λέξις (ἡ) ἀμὴν 173. —Ληστὴς (ὁ) καὶ συκοφάντης 77.—Μακροβιότης (ἡ) τῶν πτηνῶν 109. — Μαυσωλεῖον (τὸ) *(μετὰ εἰκόνος)* 13. — Μὲ ποῖον ; 110. — Μοναδικὴ διεθνὴς συνέντευξις διδασκάλων 78. —Μῦλοι (οἱ) τῶν ἀρχαίων *(μετὰ εἰκόνος)* 61. —Ναὸς (ὁ) τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Αἰγίνῃ *(μετὰ εἰκόνος)* 77. — Ναὸς (ὁ) τῆς Ἀπτέρου Νίκης *(μετὰ εἰκόνος)* 157. — Νοσοκομεῖα διὰ τοὺς σκύλους 93. — Ὀδονταλγίας (κατὰ τῆς) 173.—Ὀδόντες (οἱ) 78. — Οἰκονόμοι (οἱ) τοῦ χρόνου 173. — Πάθημα (τὸ) ἑνὸς φιλαργαίου 126.—Παιδὶ μὲ γένεια 173.—Παρὰ πολὺ εὐγένεια 158.— Παρθενὼν (ὁ) 93. — Παράσιτος 62. — Παράδοξος ἰατρικὴ τῶν Κινέζων 30. — Περίεργον πείραμα 13.— Περιστερᾶς συζυγικὴ ἀφωσίωσις 78.—Πόλις ἱδρυθεῖσα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 93.—Πολλαπλασιασμὸς 109,—Πολύτιμον χειρόγραφον 141.—Προστασία τῶν χρησίμων ζώων 141. — Πρώιμος ἀνάπτυξις μεγάλων ἀνδρῶν 126. — Πρώτη θερμάστρα ἐν Ἀθήναις 62.— Πυραμίδες (αἱ) τῆς Αἰγύπτου *(μετὰ εἰκόνος)* 29. — Συνάδελφοι 94. — Σύρματα (τὰ) τῆς Νέας Ὑόρκης 77.—Τὰ ἐδοκίμασε ὅλα 158.— Τέλος (τὸ) τοῦ κόσμου 13. — Τέσσαρα (τὰ) θηρία τῆς Ἀφρικῆς 174. — Τραγοῦδι (τὸ) καὶ ἡ μακροζωία 13. — Τῶν λοιπῶν!... 62. — Ὑγιεινὴ καὶ πρόχειρος θεραπευτικὴ 14. — Χειμὼν (ὁ) τοῦ 1892 ἐν Ρωσσίᾳ 94.—Χιμπατζῆς (ὁ) 157. — Χρῆσις τῶν παγωτῶν 158.— Ψυχὴ καὶ χρυσαλλὶς 77.—Ὠφέλιμον φυτὸν 29].
Ὄνειρο τῆς Ἑλένης *(μετὰ εἰκόνος)* 75
Ὄνος καὶ λύκος 167
Παιδὶ καὶ σκύλος *(μετὰ εἰκόνος)* 169
Πάθημα (τὸ) τῆς Φωτεινῆς *(μετὰ εἰκόνος)* 181
Παιδικὸν πνεῦμα 14, 31, 47, 62, 78, 94, 110, 126, 142, 158, 174, 186
Πασχάλ (παιδικὴ ἡλικία τοῦ) 21
Πάσχα (τὸ) 's τὸ χωριό 86

Πνευματικαὶ ἀσκήσεις 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 188
Πόδλκαστον (τὸ) 70
Ρούδυς (Πέτρος Παῦλος) *(μετὰ εἰκόνος)* 45
Ρουθουνίστρα (ἡ) *(μετὰ εἰκόνος)* 53
Συνδιάλεξις 107
Τόξον (ὁ) τοῦ Δεξίλεω *(μετὰ εἰκόνος)* 155
Τσιμαράζας (ὁ μουσικὸς) 132
Φωλεὰ (ἡ) τῆς χελιδόνας 59
Φωλεαὶ τῶν χελιδόνων *(μετὰ δύο εἰκόνων)* 153
Χαρακτὴρ (καλὸς καὶ κακός) 102
Ψύρια (τὰ) καὶ τὰ μικρά των *(μετὰ εἰκόνος)* ..... 25.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ἄγγελος (ὁ) τῆς ἐν Μαραθῶνι νίκης 27
Ἐπιστροφὴ (ἡ) τοῦ ναύτου 58
Μάνα (ἡ) καὶ ὁ Χάρος 91
Πετεινός (ὁ) *(μετὰ εἰκόνος)* 44
Σόνετο (τὸ) 135
Τραγοῦδι (τὸ) τοῦ πουλιοῦ 44
Φύλαξ (ὁ) ἄγγελος 69
Φωλιὰ (ἡ) 124

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 60 εἰκονογραφίας.

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1893 — 3491.

ΚΑΘΗΤΑΙ ΗΣΥΧΑ ΗΣΥΧΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΥΝΕΙ Η ΚΥΡΙΑ ΤΟΥ (ἴδε σελ. 6)

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

Α'

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΗΡ ΤΟΥ

«Μία ἐπιστολή, κύριε... Δὲν ἠξεύρω ἀπὸ ποῦ εἶνε...»

Ὁ θαλαμηπόλος παρουσίασε τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ δίσκου, ἣ κάλλιον εἰπεῖν, διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκράτει ἕνα δίσκον, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς ἔστρεφε καὶ μετέστρεφε καὶ ἐζύγιζεν ὀγκώδη φάκελλον, πλήρη γραμματοσήμων, ἐκ τόπων μακρυνῶν προερχόμενον.

Ἀλλ' ὁ κύριός του, ἀπησχολημένος εἰς τὴν συζήτησιν, δὲν ἔδιδε προσοχὴν εἰς αὐτόν.

«Καλλίτερα νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ νὰ ἐπισκεφθῇς τὴν Βιρμιγχάμην, τὸ Μάντσεστερ, τὸ Λήδς, ὅλα τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖς νὰ γνωρίσῃς» ἔλεγε πρὸς τὸν υἱόν του.

«Ἔχομε πάντοτε καιρὸ καὶ γι' αὐτὸ τὸ ταξείδι» ἀπήντα ἐκεῖνος. «Ἐσεῖς, πατέρα μου, θὰ εὐχαριστηθῆτε τόσο νὰ ἰδῆτε τὴν Νεάπολιν, τὴν Φλωρεντίαν, τὰς νέας ἀνασκαφὰς τῆς Ρώμης. Πᾶμε καλλίτερα 'ς τὴν Ἰταλία.»

Ἦτο Ἰούλιος, ἐπρόκειτο δὲ νὰ λυθῇ τὸ μέγα ζήτημα τοῦ ταξειδίου τῶν διακοπῶν. Ὁ κ. Βενιαμὶν Κλοακὲν καὶ ὁ υἱός του Παῦλος ἐπροτεύμαζαν, ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Ἦτο ἡ τακτικὴ τῶν συνήθεια αὕτη, ἀφ' ὅτου ὁ μὲν εἶχεν ἀρχίσῃ τὰς σπουδάς του εἰς τὴν Κεντρικὴν Σχολὴν τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν, ὁ δέ, διὰ νὰ μὴ τὸν ἀποχωρισθῇ, μετεκόμισε τοὺς ἐφεστίους θεούς του ἐκ Νάντης εἰς Παρισίους, ἐν εὑρεῖ οἰκήματι τῆς ὁδοῦ Βοσγίων. Ἡ φράσις «μετεκόμισε τοὺς ἐφεστίους θεούς του» δὲν εἶνε ἁπλῆ μεταφορά. Ὁ κ. Κλοακέν, ὡς ἐμμανὴς λάτρης τῆς ἑλληνικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς ἀρχαιότητος καὶ ἐνθουσιώδης ἀρχαιολόγος, κατεῖχε συλλογὴν ἀρχαίων ἀγαλμάτων θεῶν, δυναμένην κάλλιστα νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἔκφρασιν. Οὐδέποτε ἀναμφιβόλως, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀπὸ εἴκοσιν αἰώνων βίου των, τὰ χαλκᾶ ἐκεῖνα ἢ μαρμάρινα ἀγαλμάτια ἐλατρεύθησαν θερμότερον ἢ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ αὐτῶν κατόχου. Τὸ ἑστιατόριον ὁλόκληρον ἐμαρτύρει περὶ τῆς ἀρχαιομανίας τοῦ κ. Κλοακέν. Οἱ τοῖχοι ὅλοι ἦσαν κεκαλυμμένοι ἀπὸ ἐκμαγεῖα ἀναγλύφων περιφήμων, ἀπὸ τεμάχια ἀρχαίων ἀγαλμάτων, προτομὰς μὲ ῥίνας τεθραυσμένας, λίθους πλήρεις ἐπιγραφῶν λατινικῶν, ἑλληνικῶν, ἱερογλυφικῶν καὶ σφηνοει-

δῶν, ἐρείπια τὰ ὁποῖα ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀμαθοῦς θὰ ἐξελάμβανεν ὡς λίθους ἄνευ ἀξίας, παπύρους σκωληκοβρώτους, ἀγγεῖα πήλινα καὶ ἐτρουσκικά, ἀρχαῖα νομίσματα, δακτυλιολίθους καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐν μέσῳ τῶν λειψάνων τούτων τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, κομψὸν πρότυπον ἀτμαμάξης, στίλβον ἐπὶ μικροῦ τινος τραπεζίου, ἀπετέλει τὸ μόνον νεώτερον σῆμα καὶ ἦτο ὡς μία διαρμαρτύρησις κατὰ τῆς ἀσφυκτικῆς πληθώρας τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων. Μόνη δὲ ἡ ἀντίθεσις αὕτη ἤρκει νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὸν παρατηρητήν, τὴν ἀντίθεσιν τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ βίῳ τῶν κατοικούντων ἐν τῷ οἰκήματι ἐκείνῳ.

Ὁ κ. Βενιαμὶν Κλοακέν, ἄλλοτε ἀρχειοφύλαξ παλαιογράφος τῆς πόλεως Νάντης, εὐπορήσας ἐξαίφνης ἐκ τῆς κληρονομίας μακρυνοῦ του συγγενοῦς, ἐδυνήθη νὰ ἐπιδοθῇ ἐλευθέρως εἰς ἄλλο στάδιον καὶ ἐπὶ δωδεκαετίαν νὰ καλλιεργήσῃ τὴν πρὸς τὰς μελέτας καὶ τὰς ἐρεύνας τοῦ παρελθόντος τῆς ἀνθρωπότητος κλίσιν του.

Ἦτο ἀνὴρ ἕως πεντηκοντούτης, μὲ βλέμμα διαυγὲς καὶ ὀξύ, μὲ μέτωπον στεφόμενον ὑπὸ κόμης φαιᾶς, μὲ μακρὰν ῥῖνα διαρκῶς ὀσφραινομένην, ὡς κυνὸς θηρευτικοῦ. Βλέπων τις αὐτὸν ἐπιπίπτοντα κατὰ παλαιοῦ τινος λίθου ἢ νομίσματος πρασινισμένου, στρέφοντα αὐτὸ καὶ μεταστρέφοντα πανταχόθεν καὶ προσπαθοῦντα νὰ ἐκτιμήσῃ πόσα πράγματα νέα τὸ ἀντικείμενον ἐκεῖνο θά τον ἐμάνθανεν, ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ἀμέσως ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ κύριον ἐν αὐτῷ καὶ ἐπικρατοῦν πάθος καὶ ὅτι οὐδὲν τῶν περὶ αὐτὸν ἐδύνατο πλέον νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του, ἐὰν δὲν εἶχεν ἐν τῷ κόσμῳ τριῶν ἢ τοὐλάχιστον δύο χιλιάδων ἐτῶν ὑπηρεσίαν.

Ἀλλ' εἰς ἀντίθεσιν, τῆς ἀρχαιομανίας ταύτης ἦτο ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος ὁ υἱός του. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Παύλου οὐδεὶς λίθος θὰ ἐφαίνετο ἔχων ἀξίαν, ἐὰν δὲν ἦτο καλῶς κεκομμένος καὶ λαξευμένος, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, κατάλληλος νὰ ἀποτελέσῃ μέρος ὡρισμένου οἰκοδομήματος. Δὲν θὰ ἔκαμνεν οὔτε δέκα βήματα αὐτὸς διὰ νὰ ἴδῃ στήλην αἰγυπτιακὴν ἢ ἐπιγραφὴν τῆς Νινευὶ κεχαραγμένην ἐπὶ πλίνθου, μόλις δὲ θὰ ἤξίου νὰ μεταστραφῇ ἐὰν αἴφνης τῷ ἀνήγγελλον ὅτι ἀνεκαλύφθησαν οἱ βραχίονες τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Δι' αὐτὸν καὶ ἡ ἐλαχίστη βιομηχανικὴ πρόοδος τῆς σήμερον ἦτο προτιμοτέρα ὅλων τῶν θαυμασίων τῆς ἀρχαιότητος, ἐπεφύλασσεν ὅλον του τὸν θαυμασμὸν εἰς τὰς ἀνακαλύψεις τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, διεκήρυττε δὲ ἀπροκαλύπτως ὅτι ἡ ἀτμομηχανὴ φέρ' εἰπεῖν ἦτο ἀριστούργημα πολὺ περισσότερον θαυμαστὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Μπελβεντέρε. Καὶ ἔλεγε τοῦτο εἰλικρινῶς, διότι τοῦτο ἐσκέπτετο, συμφώνως πρὸς τὴν φυσικήν του κλίσιν καὶ πρὸς τὰς σπουδάς του. Ὡς ἐκ τούτου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός του ἐγίνετο πάντοτε ἐν εἶδος πολέμου ὑπαινιγμῶν εἰρωνικῶν, διὰ τὰ σεπτὰ ἀντικείμενα τῆς ἰδιαιτέρας ἑκάστου λατρείας. Ὁ κ. Κλοακὲν ὠνόμαζε γελῶν τὸν υἱόν του Βάνδαλον καὶ ἄγριον Ἰανκαῖον. Ὁ δὲ Παῦλος ἰσχυρίζετο ὅτι ὁ πατήρ του θὰ εἶχε χρηματίσῃ ἄλλοτέ ποτε ἱερεὺς τῆς Ἴσιδος, ἢ ἀγγειοπλάστης ἐτρουσκικός, ἴσως δὲ καὶ μάγος χαλδαῖος, παραπλανηθεὶς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

«Δὲν βίδω, ἕναν κοχλία μιᾶς νέας μηχανῆς, δι' ὅλας τὰς μετόπας τοῦ Παρθενῶνος!» ἀνέκραζεν ὁ Παῦλος.

«Κ' ἐγὼ προτιμῶ νὰ εἶχα κάμῃ τὴν ἄκρη τῆς μύτης τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους, παρὰ νὰ ἐφεύρισκα ὅλας τὰς διαβολομηχανάς σου!» ἀντέλεγεν ὁ κ. Κλοακέν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐγέλων καὶ οἱ δύο καὶ ἡ ἔρις των ἔπαυε.

Ὁ Παῦλος ἦτο νεανίας εἰκοσιτριῶν ἐτῶν, μὲ μαλλιὰ κομμένα σύρριζα, μὲ φυσιογνωμίαν ἀποπνέουσαν εἰλικρίνειαν καὶ μὲ ξανθὴν γενειάδα πεταλοειδῆ, προσδίδουσαν εἰς αὐτὸν τῷ ὄντι ὄψιν Ἰανκαίου. Πρὸ μικροῦ ὑπέστη ἐπιτυχῶς τὰς ἀπολυτηρίους του ἐξετάσεις καὶ ἔτυχε διπλώματος πολιτικοῦ μηχανικοῦ. Πρὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὴν Σχολὴν εἶχεν ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς τὸν στρατὸν ἐπὶ ἓν ἔτος· ἐκ τούτου δὲ διετήρει τὰς κανονικὰς καὶ μεθοδικὰς ἕξεις τοῦ στρατιωτικοῦ.

Κατὰ βάθος αἱ δύο αὗται ὑπάρξεις ἐλατρεύοντο καὶ δὲν ἐσκέπτοντο ἄλλο ἐν τῷ βίῳ των παρὰ πῶς νὰ θυσιάζωσιν ὁ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, τὰς ὀρέξεις των καὶ τὰς προτιμήσεις των. Οὕτω τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Παῦλος προσεπάθει νὰ πείσῃ τὸν πατέρα του νὰ προτιμήσῃ τὴν Ἰταλίαν, ἐνῶ ὁ κ. Κλοακὲν ἠγωνίζετο ὁμοίως, παρὰ τὸν μυστικόν του πόθον, νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

«Θὰ 'περνούσαμεν ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν καὶ θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ τὰς ἐργασίας τῆς σήραγγος τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου» ἔλεγεν ὁ υἱός.

«Καὶ νομίζεις ὅτι δὲν θὰ ἔχω νὰ ἰδῶ τίποτε ἂν πᾶμε εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν;» ἀντέτασσεν ὁ πατήρ. «Αἱ ἀρχαιότητες τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου καὶ τοῦ Μουσείου τοῦ Ἐδιμβούργου, δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ περάσω καλὰ τὸν καιρόν μου;

— Ἔχομεν ἀκόμη καὶ τὰς νέας γραμμὰς τῆς Σπέτσιας, αἱ ὁποῖαι λέγουν ὅτι ὑπὸ μηχανικὴν ἔποψιν εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσαι. . .»

Τίς οἶδεν ἕως πότε ἀκόμη θὰ παρετείνετο ὁ συναγωνισμὸς οὗτος τῆς αὐταπαρνησίας, ἂν ὁ Γιάννης, ὁ θαλαμηπόλος, δὲν ἀπεφάσιζε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν φράσιν του·

«Μία ἐπιστολή, κύριε . . . Δὲν ἠξεύρω ἀπὸ ποῦ εἶνε.»

—Μὴν ἀνησυχῇς, παιδί μου, θὰ το μάθουμε ἀμέσως» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, μειδιῶν μετ' ἀγαθότητος.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Γιάννης ἐξηκολούθει νὰ μένῃ ὡσεὶ καθηλωμένος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑστιατορίου, ὁ κύριός του τῷ ἔνευσε νὰ ἐξέλθῃ. Ἀλλὰ κατέτρωγεν ἀναμφιβόλως τὴν ἁπλοϊκὴν ψυχὴν τοῦ θαλαμηπόλου ἡ περιεργία, διότι μόλις εἶχεν ἐξέλθῃ καὶ εἰσῆλθε πάλιν, κρατῶν νέον δίσκον, πρόθυμος νὰ ταχτοποιήσῃ τὰ σκεύη τοῦ κυλικείου.

Ἐν τούτοις ὁ κ. Κλοακὲν εἶχεν ἀνοίξῃ τὴν ἐπιστολήν του καί την ἐξήταζε.

«Καλκούττα» ἔλεγε χαμηλοφώνως «Ποιὸς διάβολος μοῦ γράφει ἀπὸ τὴν Καλκούτταν! .. Ἄ, ἔχομε, βλέπω, σπουδαῖα νέα... Ὁ συνταγματάρχης Ῥobινσὼν, ὁ γαμβρός μου... μὲ εἰδοποιοῦν ὅτι ἀπέθανε καὶ ὅτι μὲ διορίζει κηδεμόνα τῶν τέκνων του καὶ ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης του. Ποτὲ δέν το 'περίμενα αὐτό... Ἕνας ἄνθρωπος ἐκεῖ ποῦ δέν τον εἶδα ποτὲ καὶ ποῦ 'στὸ διάστημα δεκατριῶν ἐτῶν δέν μου ἔγραψε παρὰ μίαν φοράν, διὰ νὰ μου ἀναγγείλῃ τὸν θάνατον τῆς δυστυχισμένης τῆς ἀδελφῆς μου...»

Ὁ Παῦλος ἐγνώριζεν ἀμυδρῶς ὅτι μία ἀδελφὴ τοῦ πατρός του, ἑτεροθαλὴς μάλιστα ἀδελφή του, διότι ἐγεννήθη ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου τοῦ πάππου του, εἶχε νυμφευθῇ ἄγγλον ἀξιωματικόν, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἐνεθυμεῖτο ἀκόμη ὅτι μίαν φορὰν εἶχεν ἀκούσῃ ὅτι ἡ θεία του ἀπέθανεν ἀπὸ χολέραν· ἀλλ' ἐκτὸς τῶν στοιχειωδῶν τούτων, οὐδεμίαν ἄλλην εἶχε πληροφορίαν.

«Μοῦ γράφει ἕνας σολίσιτορ, ἕνας συμβολαιογράφος τοῦ τόπου ἐκείνου» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν. «Ὅλα τὰ ξεύρουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι! Ἄκουσε 'δῶ:

Καλκούττα, 14 Ἰουνίου 1882.

Κύριε,

Σᾶς ἀναγγέλλομεν μετὰ θλίψεως ὅτι ὁ ἐντιμότατος συνταγματάρχης Γεώργιος Πλανταζενέτος, Ῥobινσὼν Κροῦσσος, ἱππότης τοῦ τάγματος τοῦ Μπαίν, ταξιάρχης τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀστέρος, διοικητὴς τοῦ 111 συντάγματος τοῦ ἰνδικοῦ στρατοῦ τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος, ἀπέθανε τὴν 8 τρέχοντος μηνὸς ἐν τῷ διοικητηρίῳ ἐν Καλκούττῃ. Διὰ τῆς ὁλογράφου του διαθήκης, ὑφ' ἡμερομηνίαν 19 παρελθόντος Μαρτίου, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὑπ' ὄψει καὶ τῆς ὁποίας ἀντίγραφον, καταλλήλως κεκυρωμένον, σᾶς ἐσωκλείομεν, ὁ ἀποθανὼν καθιστᾷ ὑμᾶς κηδεμόνα τῶν τέκνων του καὶ ἕνα τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης του.

Περιμένοντες τὰς ὑμετέρας διαταγὰς
Διατελοῦμεν Πρόθυμοι
Σβαβω, Γκρεχαμ και Σα
Συμβολαιογράφοι

«Εὔμορφο πρᾶγμα!» ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Κλοακὲν μὲ κίνημα δυσαρεσκείας. «Ἐγὼ ποῦ ἀποστρέφομαι τοὺς ἀριθμοὺς καὶ εἶμαι τόσο πίσω εἰς τὰ χρηματολογικά! Θυρῶ τὸ μπελᾶ μου δίχως ἄλλο εἰς τὰς Ἰνδίας. Φαντάσου τόρα τί κυκεὼν ἀπὸ ζητήματα περιπεπλεγμένα, περιουσία εἰς ῥούπια καὶ λίρας στερλίνας, εὐθύναι, ἕνα σωρὸ σκοτοῦρες... Μόνον σ' ἐμένα συμβαίνουν αὐτὰ τὰ πράγματα! Ἀλλὰ δόξα σοι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε γεγονὸς τετελεσμένον καὶ μου φαίνεται ὅτι εἶμαι ἐν καιρῷ νὰ ποιηθῶ τὴν ἐνοχλητικὴν τιμὴν ποῦ μου κάμνουν... αὐτὸ θὰ κάμω βέβαια. Θὰ προβάλλω ὅτι εἶνε ἀδύνατον ἀπὸ τόσῳ μεγάλην ἀπόστασιν νὰ εἶμαι κηδεμὼν καθὼς πρέπει . . . Ἄ, νὰ καὶ ἡ διαθήκη.»

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐξεδίπλωσε τὸ ἔγγραφον, ἐν ἀπὸ τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα χαρτοσημασμένα φύλλα, σχήματος μεγάλου ὡς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος, γεγραμμένον εἰς δύο στήλας διὰ λαμπροῦ στρογγύλου χαρακτῆρος, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἀγγλιστὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο γαλλιστί.

Ὁ ἀρχαιολόγος ἀνέγνωσεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ:

«Ἐν Καλκούττᾳ τῇ 19 Μαρτίου 1882. Αὕτη εἶνε ἡ διαθήκη μου καὶ ἡ ἔκφρασις τῶν τελευταίων μου θελήσεων. Ἂν καὶ ὑγιὴς τό τε σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἔχω σοβαροὺς λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ζωή μου εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς κίνδυνον, ὡς ἐκ τῆς ἀλόγου καὶ ἀναιτίου ἐκδικήσεως, τὴν ὁποίαν πνέει κατ' ἐμοῦ ἐχθρὸς ἄγνωστος, ὁ ὁποῖος ἐσχάτως ηὐδόκησε νὰ με εἰδοποιήσῃ περὶ τοῦ μίσους του. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ γράψω τὴν διαθήκην μου καὶ νὰ ἐκφράσω τὰς ἐπιθυμίας μου, τὰς ὁποίας συνιστῶ εἰς τὴν καλοσύνην τῶν φίλων μου.

«Μακρὰν τῆς πατρίδος μου σχεδὸν πρὸ τριακονταετίας καὶ μὴ τυχὼν παρὰ τῆς οἰκογενείας μου ἀνέκαθεν ἢ τῆς ἀδιαφορίας ἐκείνης καὶ τῆς σκληρότητος ἡ ὁποία, φαίνεται, παρ' ἡμῖν εἶνε ὁ κλῆρος τῶν δευτεροτόκων υἱῶν, βαθμηδὸν ἀπεξενώθην αὐτῆς καὶ ἀπέμεινα εἰς τὸν κόσμον ἔρημος, ἕως οὗ ἐνυμφεύθην τὴν ἀγαπητήν μου σύζυγον, τὴν Αἰμιλίαν Κλοακέν, τὴν μόνην ἐν τῷ κόσμῳ ἀφ' ἧς ἀπήλαυσα ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην. Καὶ αὐτὴ ὅμως φεῦ! ἐπέπρωτο νὰ μ' ἐγκαταλείψῃ ταχέως, ἀλλὰ χωρὶς νὰ παύσῃ, ἂν καὶ παρῆλθεν ἔκτοτε δεκατρία ἔτη, νὰ ζῇ ἀκόμη ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Γνωρίζω καλῶς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πρὸς τὸν ἀδελφόν της, τὸν κ. Βενιαμὶν Κλοακέν, πρώην ἀρχειοφύλακα παλαιογράφον τῆς πόλεως Νάντης, ἤδη ἀποκατεστημένον ἐν Παρισίοις. Γνωρίζω ἐπίσης ἐκ τῶν λογοδοσιῶν τῶν Ἐπιστημονικῶν Ἑταιρειῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν δημοσιευμάτων, μεθ' ὁποίου ζήλου καὶ ἐπιτυχίας ὁ γυναικάδελφός μου καταγίνεται εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας, αἱ ὁποῖαι

καὶ δι' ἐμὲ ὑπῆρξαν τὸ πάθος, ἡ δόξα καὶ ἡ τέρψις τοῦ στρατιωτικοῦ μου σταδίου.

«Δι' ὅλους τούτους τοὺς λόγους, κρίνω καλὸν νὰ τῷ ἐμπιστευθῶ, ὡς εἰς τὸν μόνον μου συγγενῆ, ἄξιον ἀληθῶς τοῦ ὀνόματος τούτου, ὅ,τι ἔχω προσφιλέστερον, τὴν θυγατέρα μου Ἀνθὴν καὶ τὸν υἱόν μου Χάνδον. Παρακαλῶ τὸν κ. Βενιαμὶν Κλοακέν, ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πρὸς τὴν μητέρα των, νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πατὴρ καὶ ὡς κηδεμὼν εἰς τὰ παιδία ταῦτα, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ θυγάτηρ μου θὰ εὕρῃ σύζυγον ἄξιον αὐτῆς καὶ ὁ υἱός μου θὰ ἐξέλθῃ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν προορίζω.

«Ἡ περιουσία μου συνίσταται 1ον ἐξ 600 λιρῶν στερλινῶν πρὸς 3 % κατατεθειμένων εἰς τὴν Τράπεζαν· 2ον ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν μου· 3ον ἐκ τῆς συντάξεως τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος ὀφείλει πρὸς τὴν θυγατέρα μου· 4ον ἐκ τῶν ἐπίπλων μου, ἵππων, βιβλίων, καὶ καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων· καὶ 5ον ἐκ τῶν χειρογράφων μου, καὶ εἰδικῶς ἐκ σημειώσεων περὶ τῶν κμερικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ σχεδίων ἢ φωτογραφημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπεκόμισα ἐκ τῆς ἐν Καμβόδγῃ ἀρχαιολογικῆς μου ἐκδρομῆς...»

«Διάβολε! ἀνέκραξεν ἐνταῦθα ὁ κ. Κλοακέν, διακόπτων τὴν ἀνάγνωσιν. «Τὸ πρᾶγμα γίνεται πολὺ ἐνδιαφέρον! Ἡ κμερικὴ ἀρχιτεκτονική, τῆς ὁποίας πρὸ δεκαετίας ἠγνοεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, εἶνε μία τῶν λαμπροτέρων ἀποκαλύψεων τῆς ἀρχαίας ἀσιατικῆς τέχνης...

— Πρόκειται βέβαια περὶ παλαιῶν ἀμόρφων ἐρειπίων καὶ τίποτε ἀγαλμάτων χωρὶς μύτην!» εἶπεν ὁ Παῦλος, μ' ἔκφρασιν ἀποστροφῆς, δυσκόλως καταστελλομένης. «Τὸ ξεύρω· φαίνεται ὅτι ἂν εἶχαν μύτη δὲν θὰ ἦσαν ἄξια τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν κυρίων ἀρχαιολόγων.

— Τί! ἄμορφα ἐρείπια καὶ ἀγάλματα χωρὶς μύτη!» ὑπέλαβε μετὰ ζωηρότητος ὁ κ. Κλοακέν· «μάθε λοιπόν, νέε μου βάρβαρε, ὅτι ναυτικοὶ γάλλοι ἀνεκάλυψαν εἰς τὴν Καμβόδγην ποῦ ἀκοῦς, μέσα εἰς δάση ἀπρόσιτα σχεδὸν καὶ ἀδιαπέραστα, ἀληθῆ θαύματα ἀρχιτεκτονικά, ναοὺς καὶ ἀνάκτορα, τῶν ὁποίων τὰ ἐρείπια ἀμιλλῶνται μὲ τὰ λαμπρότερα ἔργα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης!»

Πρὸ τοῦ τέσου ἐνθουσιασμοῦ ὁ Παῦλος ἀπέμεινε σιγῶν καὶ ὁ κ. Κλοακὲν ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσίν του:

«Ὅλα ταῦτα τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ σχέδια εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μου, ἐν Καλκούττᾳ. Σπεύδω δὲ νὰ συστήσω ἵνα αἱ σφραγῖδες τεθῶσιν ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατόν μου, καὶ νὰ μὴ ἀφαιρεθῶσιν ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκτελεστοῦ τῆς διαθήκης μου, τοῦ κ. Κλοακέν.

—Τί λέει! ἐπὶ παρουσίᾳ μου!» ἀνέκραξεν ἐνταῦθα ὁ ἀρχαιολόγος. «Μήπως ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς συνταγματάρχης νομίζει ὅτι ἕνας Γάλλος εἰμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Καλκούτταν, μὲ ὅσην εὐκολίαν πηγαίνει νὰ κάμῃ ἕνα γύρον εἰς τὰς Βερσαλλίας;»

Ἀλλ' ὡς ἐὰν ἡ διαθήκη προέβλεπε τὴν παρατήρησιν ταύτην,

«Ταξείδιον εἰς τὰς Ἰνδίας δὲν εἶνε βεβαίως πολὺ εὔκολον — ἔλεγε παρακατιών, — καὶ δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι τοιαύτην θυσίαν ἀπαιτῶν παρὰ τοῦ λαμπροῦ μου γυναικαδέλφου, εὑρίσκομαι πρὸς αὐτὸν πάρα πολὺ ὑποχρεωμένος, ἀλλὰ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς συλλογῆς μου εἶνε ἱκανόν, διὰ πάντα ἀληθῆ ἐπιστήμονα, νὰ ἀναταμείψῃ τοὺς κόπους τόσον μακρᾶς ἐκδρομῆς, ἔχω δ' ἐξ ἄλλου σοβαροὺς λόγους νὰ μὴ θέλω νὰ θέσῃ ἄλλος πρὸ αὐτοῦ τὴν χεῖρα εἰς τὰς σημειώσεις μου. Τῷ ἐμπιστεύομαι λοιπὸν τὴν ἐπιστημονικὴν ταύτην παρακαταθήκην, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ την παραλάβῃ αὐτοπροσώπως· παρακαλῶ δ' ἐν πάσῃ περιπτώσει τοὺς ἐντίμους κ.κ. Σέλδυ, Γκράχαμ καὶ Σαν, — οἱ ὁποῖοι πρὸ τετάρτου αἰῶνος διατελοῦσι πελάται μου ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσαρεσκείας ἑκατέρωθεν, νὰ ζητήσωσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰς ὁδηγίας τοῦ κ. Κλοακέν.

Ὑπογεγρ. Γ. Π. Κ. ΡΟΒΙΝΣΩΝ.»

«Καὶ τώρα;» ἠρώτησεν ἀμήχανος εἰς ἄκρον ὁ ἀρχαιολόγος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην. «Καλὲ μπορῶ ἐγὼ τώρα νὰ πηγαίνω εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου;

—Καὶ γιατὶ ὄχι;» εἶπε μὲ γλυκύτητα ὁ Παῦλος. «Ἡ Καλκούττα πρῶτον δὲν εἶνε 'ς τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου. Τώρα πηγαίνει κανεὶς ἐκεῖ σὲ εἰκοσιδύο ἡμέρες. Δὲν εἴχαμεν ἀκόμη ἀποφασίσῃ τὸ ταξεῖδι τῶν διακοπῶν. Νὰ τώρα ποῦ το ηὕραμεν!

— Τί! θέλεις νὰ πᾶμε εἰς τὰς Ἰνδίας;

— Βεβαιότατα. Καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι καὶ σεῖς κατὰ βάθος τὸ ἐπιθυμεῖτε πολύ.

— Ἔστω, τὸ ἐπιθυμῶ πολύ! ἀφ' οὗ σ' ἀρέσῃ νὰ το 'πῶ» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, συστρέφων μηχανικῶς τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσε πρὸ ὀλίγου «Ἀλλὰ στάσου! νὰ ἐδῶ κι' ἄλλος φάκελλος!» ἀνέκραξε παρατηρήσας ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι ἐξαντλήσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ δέματος.

Ὁ φάκελλος ἐπεγράφετο εἰς τὸνομά του, ἀνοίξας δ' αὐτὸν εὗρεν ἓν ἁπλοῦν ἐπισκεπτήριον

Ὁ ταγματάρχης Ὀμολλοᾶ
προσωρινὸς διοικητὴς τοῦ 111ου
συντάγματος τοῦ ἰνδικοῦ στρατοῦ.

Καλκούττα.

καὶ τὸ ἀκόλουθον ἐπιστόλιον:

«Ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ προσφέρει τὰ σέβη της εἰς τὸν κ. Β. Κλοακὲν καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ λάβῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τον φιλοξενήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν της κατὰ τὴν εἰς Καλκούτταν ἄφιξίν του. Ἡ ἐσώκλειστος φωτογραφία εἶνε τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου.»

«Ἡ ζῶσα εἰκὼν τῆς δυστυχισμένης τῆς ἀδελφῆς μου!» ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακέν, θεωρῶν μετὰ συγκινήσεως τὸ χάριεν ὁμοίωμα νεάνιδος δεκαοκταετοῦς ἢ δεκαεπταετοῦς στηριζομένης ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεαροῦ της ἀδελφοῦ. «Ἠμποροῦσα νὰ γνωρίσω αὐτὰ τὰ παιδία ἀνάμεσ' ἀπὸ χίλια!...

— Βλέπετε ὅτι εἶχα δίκαιον!» εἶπεν ὁ Παῦλος ἀρκετὰ συγκεκινημένος καὶ αὐτός. «Σᾶς λέγω λοιπόν, ἀγαπητέ μου πατέρα, ὅτι θὰ φύγωμεν διὰ τὴν Καλκούτταν μὲ πρῶτον!

— Θὰ ἴδῃς καὶ τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ!» ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακέν.

«Καὶ σεῖς τὰς Πυραμίδας καὶ τὸ Μουσεῖον τοῦ Βουλάκ» ἀπήντησεν ὁ Παῦλος.

— Χωρὶς νὰ λογαριάζωμεν τὰς ἀρχαιότητας τῶν Ἰνδιῶν καὶ της Καμβόδγης... Ἔπειτα ἱερὸν καθῆκον πρὸς τὸν γαμβρόν μου μοῦ ἐπιβάλλει αὐτὸ τὸ ταξεῖδιον καὶ δὲν θὰ ἠμποροῦσα νὰ το ἀποφύγω χωρὶς τύψιν.

— Αὐτὸ λέγω κ' ἐγώ.

— Πολὺ καλά. Λοιπὸν ἀπεφασίσθη· ἀναχωροῦμεν.»

Ὁ Παῦλος, ὡς πρακτικὸς ἄνθρωπος, εἶχεν ἤδη λάβῃ ἕνα «Ὁδηγὸν τῶν Σιδηροδρόμων» καὶ τον ἐξεφύλλιζε πυρετωδῶς.

«Καλκούττα... Ἑταιρεία τῶν θαλασσίων διαπορθμεύσεων, ἀτμόπλοιον γαλλικόν...» εἶπε μετά τινας στιγμάς. Διὰ Μασσαλίας, Σουέζ, Πεανδεγάλλης, Πονδιχερῆ καὶ Μαντράς... Ἀναχωρεῖ εἰς τὰς 27.

— Μεθαύριον!

— Προφθάνομεν νὰ ἑτοιμασθῶμεν.

— Βεβαίως.

— Καὶ ἂν θέλωμεν μάλιστα νὰ συντομεύσωμεν ἀκόμη τὸ ταξεῖδιον, εἰμποροῦμεν νὰ ἀναχωρήσωμεν κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὴν Καλκούτταν διὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑταιρείας.

— Εἰμποροῦμεν κάλλιστα.

— Λοιπὸν σήμερα εἶνε Δευτέρα. Αὔριον τὸ βράδυ φεύγομεν μὲ τὴν ταχεῖαν ἀμαξοστοιχίαν εἰς Μασσαλίαν, καὶ μεθαύριον Τετάρτην, ἐπιβιβαζόμεθα διὰ Καλκούτταν.

Θόρυβος αἰφνίδιος ἔκαμε τοὺς κυρίους Κλοακέν, πατέρα καὶ υἱὸν νὰ στρέψωσι τὴν κεφαλήν. Ὁ Γιάννης, σπεύδων νὰ μεταδώσῃ τὴν μεγάλην εἴδησιν εἰς τοὺς ὑπηρέτας, κατέρριψεν ὁλόκληρον πυραμίδα πινακίων.

«Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΕΡΡΙΨΕ ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΠΙΝΑΚΙΩΝ»

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΤΕΛΗΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Όλοι σας γνωρίζετε βέβαια ἀγόρια καὶ κορίτσια, τὰ ὁποῖα δὲν ἀγαποῦν τὸ νερόν, τὰ ὁποῖα κλαίουν καὶ θρηνοῦν καὶ χαλοῦν τὸν κόσμον ὅταν τὰ πλύνουν.

Ἐγὼ γνωρίζω ἕνα ἀρνάκι· νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ αὐτὸ δὲν ἀγαπᾷ πολὺ τὸ νερόν· ὅταν μάλιστα δὲν εἶνε ζέστη θὰ ἤθελε νὰ μήν το βρέξουν· ἀλλὰ ἰδέτε πῶς κάθεται ἥσυχα ἥσυχα καὶ τὸ πλύνει ἡ κυρία του.

Τὸ ἀρνάκι, ὅσον ἀρνάκι καὶ ἂν εἶνε, ξεύρει ὅτι εἶνε πολὺ ὡραιότερον, πολὺ συμπαθητικώτερον ὅταν εἶνε καθαρόν, ὅτι τότε τὸ ἀγαποῦν περισσότερον, τὸ ἀγκαλιάζουν ὅλοι μὲ πολὺ περισσοτέραν εὐχαρίστησιν.

Εἶνε ὅλα τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια ποῦ γνωρίζετε τόσον φρόνιμα ὅσον τὸ ἀρνάκι ποῦ γνωρίζω ἐγώ; Ἂν δὲν εἶνε, κρῖμά των!... κρῖμα ἕνα ἀρνάκι νὰ εἶνε ὑπειθέστερον καὶ φρονιμώτερον ἀπὸ παιδιά, ποῦ εἶνε ἄνθρωποι καὶ πρέπει νὰ ἔχουν γνῶσι καὶ νὰ ξεύρουν τί νὰ κάμουν καὶ τί νὰ μὴ κάμουν, τί εἶνε τὸ σωστὸν καὶ τί ὄχι.

ΕΙΣ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

Πρώτην φορὰν ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς καστανοὺς καὶ ἀθῳοτάτους ὀφθαλμούς του, κατόπιν ἐντελοῦς ἀναισθησίας ἑβδομάδων ὁλοκλήρων. Τὸ πτωχὸν παιδίον! Τοὺς ἤνοιξε δειλὰ δειλά, καὶ ἔρριψε βλέμμα ἀπορίας, καὶ ἐκπλήξεως ἐπὶ τῆς μακρᾶς αἰθούσης τοῦ Νοσοκομείου, καὶ ἐψιθύρισεν ὡσὰν νὰ ἔβλεπεν ὄνειρον.

— Ποῦ εἶμαι;

Ἀνήγειρε τὴν κάτωχρον καὶ σκελετώδη μικρὰν κεφαλήν του ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων, ἀπεπειράθη ν' ἀνασύρῃ τὸ κάλυμμά του ὀλίγον, καὶ ἠσθάνθη πόνον δριμύν· τόσον εἶχεν ἐξαντληθῆ. Ἐκ τῶν ὑψηλῶν καὶ κλεισμένων ὑαλοπινάκων τῆς αἰθούσης πλούσιαι καὶ θερμαὶ διεχύνοντο ἐντὸς αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, γλυκεῖα διηνοίγετο εἰς τὸ βάθος ἡ γλαυκότης τοῦ οὐρανοῦ· ὀλίγοι κλάδοι δένδρων διὰ τοῦ πρασίνου φυλλώματός των περιεπλαισίουν τὰ παράθυρα, καὶ ἀναμέσον αὐτῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διεγράφετο ἡ φευγαλέα πτῆσις τῶν στρουθίων. Ἐμειδίᾳ ἔξω ἡ θαλπωρὴ τῆς ζωῆς, πυκνὸν ζάφος ἐπέχυνεν ἐντὸς ὁ θάνατος! Ὁ θάνατος, ὁ τοσούτους ὁμοίους του περιβάλλων διὰ τῆς ἀγωνιώδους ἀγκάλης του, ἐκεῖ παρὰ τὸ πλευρόν του, ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ τῶν κλινῶν. Καὶ εἰς τὸ βάθος ὁ ἰατρός, ἀσκεπής, περίφροντις, περικυκλούμενος ὑπὸ ὁμάδος φοιτητῶν, ἀνασκαλεύων ὅλας τὰς κλίνας, καὶ ἐκθέτων εἰς ἀκαταλήπτους φράσεις καὶ λόγους τὰς παρατηρήσεις του. Καὶ τὸ πτωχὸν παιδίον εἰς τὴν πένθιμον ἐκείνην εἰκόνα κατελήφθη ὑπὸ ἀορίστου φόβου. Ἔκρυψε τὴν κεφαλήν του βαθέως ἐντὸς τῶν καλυμμάτων του, καὶ συνεσπειρώθη περίτρομον εἰς τὰ βάθη τῆς κλίνης. Καὶ εἰς ἐντελῆ ἀκινησίαν εὑρισκόμενον, μόλις συνέχον τὴν ἀναπνοήν του ἀνεπόλησεν ἐντὸς τῆς σκοτισθείσης διανοίας του τὸ παρελθόν του. Πῶς εὑρέθη εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην αἴθουσαν, τὴν τόσον πένθιμον, καὶ τόσον τρομεράν; Καὶ βαθμηδὸν ἐπιμόνως ζητοῦν ν' ἀνεύρῃ μίαν φωτεινὴν ἀκτῖνα ἐντὸς τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀπορίας του, ἐνεθυμήθη. Δάκρυα ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ σπασμοὶ κατέλαβον τὸ σῶμά του. Ἀ! τὴν τρομερὰν νύκτα. Πόσον φοβερὸν κίνδυνον διέτρεξεν, πόσας ὑπερβολικὰς δυνάμεις κατέβαλε διὰ νὰ σωθῇ, καὶ πόσον ἀποτροπαία ἦτο ἡ ἀναισθησία, ἥτις τὸ κατέλαβε τέλος. Ἐνθυμεῖται τώρα καλλίτερα· ἅπασαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ φοβεροῦ δράματος ἐκτυλίσσονται ἐντὸς τῆς μικρᾶς κεφαλῆς του. Ἦτο ἡ δωδεκάτη ὥρα τῆς νυκτός, ὁ ἀφέντης του εἶχεν ἀναχωρήσῃ, τὸ παντοπωλεῖον εἶχε κλείσῃ, καὶ οἱ δύο ἄλλοι ὑπηρέται εἶχον κατακλιθῆ. Ἡ νὺξ ἦτο βαθεῖα, σιωπηλή, μόνον ἐκτὸς ἀντήχουν ἀπὸ καιροῦ εἰς

καιρὸν τὰ βαρέα βήματα τοῦ παραφυλάσσοντος ἀστυνομικοῦ κλητῆρος ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς ὁδοῦ. Εἶχεν ἐξαπλωθῆ ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς κλίνης του, ἤναψεν ἓν κηρίον, καὶ ἤρχισε τὴν συνηθισμένην νυκτερινὴν ἀνάγνωσίν του. Καὶ παραδοθὲν εἰς τὴν ἡδύτητα τῆς ἀναγνώσεως, ἀπεκοιμήθη ἐξηντλημένον ἐκ τῆς βαρείας ἐργασίας τῆς ἡμέρας. Καὶ αἴφνης ἐξύπνησεν ἔντρομον. Πυκνὸς καπνὸς περιέβαλλεν ἅπαν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ παντοπωλείου, καὶ ἀναμέσον αὐτοῦ φωτειναὶ φλόγες ἀπήστραπτον φρικωδῶς. Ἀνετινάχθη εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἠθέλησε νὰ ὁρμήσῃ πρὸς τὰ ἔμπρός. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμῃ βῆμα, ὁ καπνός τον ἔπνιγε, καὶ αἱ φλόγες τον κατεφόβουν. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καταπεπονημένον, πνιγόμενον ἐξ ἀσφυξίας. Καὶ τίποτε ἄλλο . . τίποτε!..

Καὶ τώρα ἐξύπνα ἐντὸς τῆς ἀγνώστου ἐκείνης αἰθούσης, διὰ πρώτην φοράν. Τὸ πτωχὸν παιδίον! . Αἴφνης ἤκουσε θόρυβον ἄνωθέν του, καὶ βήματα προσερχομένων ἀνθρώπων. Ἀ! τί ἤθελον αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, τί ἐζήτουν; Καὶ ἐνῷ συνεσπειροῦτο βαθύτερον ὑπὸ τὰ καλύμματά του, ἤκουσε γλυκεῖαν φωνήν.

— Πῶς εἶσαι, παιδί μου;

Καὶ μία χεὶρ ἀπέσυρεν ἡσύχως τὰ καλύμματα, καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιόν του ἡ μειδιῶσα μορφὴ τοῦ ἰατροῦ, μετὰ τῶν ἱλαρῶν προσώπων τῶν φοιτητῶν του. Καὶ ἀφέθη ὁλόκληρον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἰατροῦ, καταληφθὲν ὑπὸ ἐντελοῦς νάρκης. Ὁ ἰατρὸς τοῦ ἀπεγύμνωσε τὰ στήθη, τὰς ὠμοπλάτας, τοὺς πόδας, καὶ το ἐξήτασε διαδοχικῶς. Μόνον εἰς τὴν ἐκάστοτε ἐπαφὴν τῆς χειρός του ἐπὶ τοῦ σώματος ἠσθάνετο ἄλγος δριμύ, καὶ ἐξέβαλεν ὀδύνης φωνήν. Καὶ ὅταν ὁ ἰατρὸς περατώσας τὴν ἐξέτασίν του, τὸ ἠρώτησε ἀπερχόμενος διὰ τῆς γλυκείας φωνῆς του:

— Πῶς εἶσαι, σήμερα, παιδί μου; μόλις ἠδυνήθη νὰ ψιθυρίσῃ ἕνα σβυσμένον, καὶ ἄψυχον:

—Καλλίτερα, εἶμαι, εὐχαριστῶ.

Πόσον εἶχεν ἐξαντληθῆ· οὔτε νὰ ὁμιλήσῃ δὲν ἠμποροῦσεν. Ἐσταύρωσε προσεκτικὰ ἵνα μὴ πονέσῃ, ἐπὶ τοῦ στήθους του τὰς μικράς του χεῖρας καὶ ἡμιέκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς. Πόσον ἔκαιον αἱ μικραί του χεῖρες, καὶ πῶς ἐφλογίζετο ὁλόκληρον τὸ μικρόν του σῶμα. Τόσην ἀδυναμίαν ἠσθάνετο ὥστε ἐνόμισεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα ν' ἀποθάνῃ. Ν' ἀποθάνῃ! Εἰς τόσην μικρὰν ἡλικίαν, μόνον, ἐγκαταλελειμμένον, ξένον, ἐντὸς αὐτῆς τῆς αἰθούσης, αὐτὸ δὲν θά το ἤθελε ποτὲ ὁ Θεός. Καὶ ἡ μάννα του, ἡ πτωχή του μάννα, τὸ μικρούλι ἀδελφάκι του, ἡ μικρὰ ἀδελφή του πῶς θὰ ἔμενον μόνοι εἰς τὸν κόσμον; Ποῖος θὰ εἰργάζετο δι' αὐτούς, ποῖος θὰ ἐφρόντιζε διὰ τὸ μέλλον των; Καὶ τὰ δάκρυα ἐκυλίοντο θερμά, θερμὰ ἐπὶ τῶν φλογερῶν παρειῶν του. Τί θὰ ἔλεγον; πόσον θ' ἀνησύχουν τὰ δυστυχῆ αὐτὰ ὄντα μακράν, ἐκεῖ εἰς τὸ χωρίον του διὰ τὴν στέρησιν πάσης εἰδήσεως καὶ συνδρομῆς τόσας ἡμέρας τώρα; Πόσην λύπην, πόσην ἀνησυχίαν τοῖς ἐπροξένησε! Νὰ μὴ λάβουν ἕνα γράμμα του ἕνα μῆνα ἤδη, νὰ μὴ λάβουν τὰ τριάντα φράγκα τοῦ μισθοῦ του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἠγόραζον καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον των! Πῶς ἐπεθύμησε τότε νὰ εὑρίσκετο πλησίον των, παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς πτωχῆς ἐκείνης γυναικός, ἥτις το ἀνέθρεψε διὰ τοῦ αἵματός της, παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν δύο μικρῶν ἀδελφῶν του, τὰ ὁποῖα θὰ ἐζήτουν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ψωμί, ψωμί, διὰ κλαυθμηριζούσης φωνῆς Ἀ! πόσας λύπας, πόσα δυστυχήματα προξενεῖ ἡ ξενιτειά! Καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ εἶνε πάντοτε ξενητευμένος, πάντοτε μακρὰν τοῦ χωρίου του, τῆς μητρικῆς ἑστίας, ἀφοῦ ἡ οἰκογένειά του αὐτὸν μόνον εἶχε προστάτην, ἀπὸ αὐτὸν μόνον περιέμενε τὴν εὐτυχίαν της. Ὁ πατέρας του, ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ χρόνων· μόλις τὸν ἐνθυμεῖτο. Εἶχεν ἐπιστρέψῃ μίαν ἑσπέραν ἐκ τῶν ἀγρῶν, καταβρεγμένος, κρυωμένος, ἄρρωστος πολύ. Ἔπεσεν εἰς τὸ στρῶμα, διὰ νὰ μὴ σηκωθῇ πλέον ἀπὸ ἐκεῖ, ἕως ὅτου ἐξεψύχησε. Τί ἡμέρας δυστυχίας διῆλθον τότε. Ἡ μάννα του ἐξενοδούλευε, αὐτὸς εἰργάζετο ὅπου εὕρισκεν ἐργασίαν. Ἀλλὰ τί ἐργασίαν νὰ εὕρῃ εἰς ἕνα μικρὸν χωρίον, καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ αὕτη διὰ τὴν διατροφὴν ὅλων των. Καὶ ἐνθυμήθη τώρα τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἀπήρχετο ἀπὸ τὸ χωρίον του, μὲ τὸν μικρὸν σάκκον τῶν ἀσπρορρούχων του εἰς τὸν ὦμον, μὲ τὴν ἐλπίδα ἐντὸς τῶν μικρῶν στηθῶν του, καὶ μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ δάκρυα τὰ πικρὰ τὰ ὁποῖα μάτην ἐζήτει ν' ἀποκρύψῃ. Τί ὡραῖον ὅπου ἦτο τὸ μικρὸν χωρίον του, τί εὐτυχές, μὲ τοὺς μικροὺς λευκοὺς καὶ καθαροὺς οἰκίσκους του, ἐρειδομένους ἐπὶ τῆς πρασινιζούσης πλευρᾶς τοῦ

βουνοῦ, μὲ τὸ ὑψηλὸν κωδωνοστάσιον δεσπόζον ὅλου τοῦ χωρίου, μὲ τὴν μικρὰν πλατεῖαν, ὅπου ἔπαιζον τὰ μικρὰ παιδία, οἱ εὐτυχεῖς συνομήλικοί του, καὶ μὲ τὸ νεκροταφεῖον, ὅπου ἐκοιμᾶτο ἡ δυστυχὴς πατήρ του! Ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀλλοῦ, διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὴν συναρπάζουσαν ἐκείνην εὐτυχίαν, ἔσφιξεν εἰς τὴν ἀγκάλην του τὴν μητέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἀπῆλθεν, ἔφυγε μὲ συντετριμμένην ἀλλ' ὑπερήφανον καρδίαν . . . Καὶ τώρα εὑρίσκετο ἐντὸς τῆς μακρᾶς καὶ πενθούσης ἐκείνης αἰθούσης ἔρημον, καταμόναχον, μὴ δυνάμενον νὰ ἐργασθῇ διὰ τὰ προσφιλῆ του ὄντα, ἀνίκανον πλέον εἰς τὴν ζωὴν καὶ τοὺς ἀγῶνας, ἐξηντλημένον ἐπὶ τῆς μακρᾶς ἐκείνης κλίνης, μὲ τόσους ἄλλους ὁμοίους του ἀγωνιῶντας παρὰ τὸ πλευρόν του. Πόσον ἔτρεμε, καὶ πόσον πικρὰ ἔκλαιε διὰ τὴν δυστυχίαν του τὸ πτωχὸν παιδίον! Ὁ νοσοκόμος διήρχετο ἤδη πρὸ αὐτοῦ. Τοῦ ἐκόμιζε φάρμακον. Μόλις ἔβρεξε τὰ χείλη του δι' αὐτοῦ, καὶ ἀπέπτυσε μακρὰν τὸ πικρὸν ὑγρόν, μουρμουρίζον ἐξ ἀπελπισίας.

— Εἶνε φαρμάκι, αὐτὸ τὸ γιατρικό . . . δὲν τὸ θέλω, δὲν τὸ πίνω! . . .

Καὶ δάκρυα ἐπλημμύρισαν ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς καστανοὺς καὶ ἀθῳοτάτους ἐκείνους ὀφθαλμούς.

Καὶ αἴφνης εἰς τὸ βάθος τῆς θύρας τῆς αἰθούσης ἐν μέσῳ τῆς διακοπτομένης σιγῆς ὑπὸ τῶν ἀλγουσῶν φωνῶν τῶν ἀσθενῶν, θόρυβος ἐξηγέρθη. Ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς ἀνεσηκώθησαν ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων των. Μία γυνὴ εἰσήρχετο πενιχρῶς ἐνδεδυμένη, μὲ ὠχρὰν καὶ ἠλλοιωμένην ὄψιν, ἀκολουθουμένη ὑπὸ δύο μικρῶν παιδίων. Ὁ νοσοκόμος προεπορεύετο, ἐρχόμενος πρὸς τὸ μέρος τῆς κλίνης τοῦ μικροῦ παιδίου. Τὸ πτωχὸν παιδίον εἶχεν ἀποκοιμηθῇ, καὶ ἐπὶ τοῦ πελιδνοῦ προσώπου του δύο δάκρυα χονδρὰ ἀπέμεινον ἐπ' αὐτοῦ κολλημένα. Ἐκ τοῦ προσγινομένου θορύβου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔντρομον. Ἀνέβλεψε πέριξ του μετ' ἐκπλήξεως, μειδίαμα χαρᾶς διεχύθη ἐπὶ τῶν ὠχρῶν χειλέων του, καὶ ἐψιθύρισεν ἐξηντλημένον.

— Μάννα μου, καλή μου μάννα! . . .

Καὶ ἡ πτωχὴ γυνὴ ἔκυψε καὶ το ἔσφιγξεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, δακρύουσα, ἐνῷ οἱ μικροὶ ἀδελφοί του εἶχον ἀναβῇ ἐπὶ τῶν ἄκρων τῆς κλίνης μειδιῶντες, καὶ συνθλιβόμενοι πλησίον του. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ εἶχεν ἀψηφίσῃ πάντα κίνδυνον, τὸ πᾶν, καὶ ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ χωρίου της, διὰ νὰ μάθῃ διὰ τὸ πτωχόν της παιδίον, τὸ ὁποῖον τόσον παραδόξως εἶχε παύσῃ νὰ τη: γράφῃ. Καὶ μὲ πόσας περιπετείας, μὲ πόσας ἀγωνίας κατώρθωσε νὰ το ἀνεύρῃ, ἐξηπλωμένον ἐπὶ μιᾶς κλίνης τοῦ νοσοκομείου, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὰ δύο ὀρφανά της. Ἀ! πόσον μεγάλη εἶνε ἡ μητρικὴ καρδία, καὶ πόσον μέγα φίλτρον περιέχει διὰ τὰ τέκνα της. Καὶ τὸ πτωχὸν παιδίον συγκεκινημένον ἐκ τῆς αἰφνιδίου ἐκείνης παρουσίας, ἀνίκανον νὰ ὑποστῇ τὴν μεγάλην ἐκείνην χαρὰν ἔκλινε λιποθυμοῦσαν τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῆς ἀγκάλης τῆς μητρός του, δακρύον ἐξ ἀπείρου εὐγνωμοσύνης. Καὶ ὅταν ἤνοιξεν ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ καρδία του εἶχεν ἀνακουφισθῇ μεγάλως: Ἠσθάνετο ὅτι θὰ ἐγίνετο ταχέως καλά, καὶ αἱ δυνάμεις του θα τῳ ἐπανήρχοντο, διὰ νὰ ἐργασθῇ ἐκ νέου διὰ τὰ ἀγαπητά του ὄντα. Δὲν τοῦ ἐφαίνετο πένθιμος πλέον ἡ μακρὰ ἐκείνη αἴθουσα μὲ τὰς παρατεταγμένας πλησίον ἀλλήλων κλίνας της. Τοὐναντίον τὴν ἔβλεπε τώρα μεγαλειτέραν ἀπὸ πρότερον, γλυκεῖαν, φιλάνθρωπον, περιθάλπουσαν ἐντός της ἀνθρωπίνους δυστυχίας μετὰ μητρικῆς στοργῆς. Πόσον γλυκύτεραι, πόσον φωτεινότεραι διεχύνοντο τώρα ἐκ τῶν ὑψηλῶν καὶ κλεισμένων ὑαλοπινάκων, αἱ ζωογόνοι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου πόσον γλυκύτερον ἐμειδία ἡ γλαυκότης τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πόσον ὡραιότερα ἐπτερύγιζον τὰ μικρὰ στρουθία ἀνάμεσα εἰς τὰ πράσινα φυλλώματα τῶν δένδρων. Καὶ ὅταν ὁ νοσοκόμος παρουσιάσθη ἐκ νέου ἐνώπιόν του, μὲ τὸ φάρμακον ἀνὰ χεῖρας, πῶς το ἥρπασεν ἀπὸ τὰ χέρια του, καὶ πῶς το ἐρρόφησε μὲ πόθον ζωῆς, καὶ μὲ ὄρεξιν μεγάλην μέχρι σταγόνος, τὸ πτωχὸν παιδίον, ἐνῷ τὰ ὠχρά του χείλη ἐμειδίων ἐκ χαρᾶς ψιθυρίζοντα:

— Τί γλυκὸ ποῦνε τὸ γιατρικό, μαννούλα μου! . . .

Μητεος Χατζοπουλος

ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΑ ΔΕΝΔΡΑ

Τὰ ὑψηλότατα μέχρι σήμερον γνωστὰ δένδρα τῆς γῆς εἶνε *Εὐκάλυπτοι*, ἀνακαλυφθεῖσαι ὄχι πρὸ πολλοῦ ἐν Αὐστραλίᾳ, ἔχουσαι δὲ ὕψος 130 μέτρων καὶ περιφέρειαν 26 μέτρων.

Ἀμέσως μετ' αὐτὰς ἔρχονται τὰ γιγαντιαῖα δένδρα τῆς Καλιφορνίας, τὰ λεγόμενα *Βελιγκτόνεια*, καὶ φθάνοντα μέχρις ὕψους 100 μέτρων· μέχρι 40 μέτρων ὕψους περίπου ὁ κορμὸς αὐτῶν δὲν ἔχει κλάδους. Τὰ δένδρα ταῦτα ἀνεκάλυψεν ὁ ἄγγλος βοτανικὸς Λάμπ (Lobb) τῷ 1850 εἰς τὴν Σιέραν Νεβάδαν, ἐπὶ ὕψους 1500 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Ἡ ξυλεία ἑνὸς τῶν δένδρων τούτων ἀντιπροσωπεύει ἀξίαν 12 μέχρι 15,000 φράγκων. Τὸ ξύλον τοῦ Βελιγκτονείου μολονότι ὄχι σκληρὸν διατηρεῖται πολὺ καὶ φθείρεται βραδέως.

Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἡ κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐκήρυξε τὰ μεγαλεπρεπέστατα ταῦτα δένδρα ἐθνικὴν ἰδιοκτησίαν ὅπως τα προστατεύσῃ κατὰ τῆς ἀπληστίας τῶν κερδοσκόπων, οἱ ὁποῖοι ἀπέκοπτον αὐτά.

Ἐν γένει τὰ ὑψηλότερα συγχρόνως δὲ καὶ τὰ γηραιότερα δένδρα ἀνήκουν εἰς τὰς τάξεις τῶν μύρτων, τῶν βαοβάβ, τῶν δρακαινῶν, τῶν κομμιοφόρων, τῶν φιλυρῶν, τῶν δρυῶν, τῶν πλατάνων.

Εἰς τὸ δάσος τοῦ Βουγιοὺκ δερέ, προαστείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κειμένου πλησίον τοῦ πρὸς τὴν Μαύρην Θάλασσαν στομίου τοῦ Βοσπόρου, ὑψοῦτο πρὸ ὀλίγου ἀκόμη πλάτανος ἔχουσα ὕψος 28 μέτρων καὶ 15 μέτρων περιφέρειαν. Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος (23—79 μ. Χ.) ἀναφέρει πλάτανον τῆς ὁποίας ὁ κορμὸς εἶχε περιφέρειαν 25 μέτρων.

Ἄλλο δένδρον περιώνυμον διὰ τὸ μέγεθος τῆς περιφερείας του καὶ τὴν ἡλικίαν του εἶνε ἡ βανανέα τοῦ Νερβουδάχ ἐν Ἰνδίαις, τὴν ὁποίαν εἶδεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν ἐκστρατείαν του.

Πλησίον τῆς Βαλακλάβας ἐν Κριμαίᾳ ὑπάρχει καρυὰ παράγουσα 100,000 καρύων κατ' ἔτος.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ μεγαλειτέρα γνωστὴ δρῦς εὑρίσκεται ἐν Πρωσσίᾳ, εἰς Κορτλιγκχάουσεν· ἔχει 22 μέτρων ὕψος, πλησίον δὲ τοῦ ἐδάφους περιφέρειαν δώδεκα μέτρων· πιστεύεται δὲ ἐν γένει ὅτι εἶνε χιλίων ἐτῶν δένδρον.

Ἀλλὰ πόσον πυγμαῖοι εἶνε οἱ γίγαντες οὗτοι τῆς Εὐρώπης σχετικῶς πρὸς τὰ Βελιγκτόνεια τῆς Καλιφορνίας καὶ τὰς Εὐκαλύπτους τῆς Αὐστραλίας, τοὺς ἀληθεῖς γίγαντας τῆς δημιουργίας!

Φιλεπιστημων

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟΝ

Προχθὲς ὁ φίλος μου Λ., βλέπων με παρατηροῦντα τὸ βαρόμετρον μοῦ εἶπε·

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἴδω ποτε βαρόμετρον, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ ἓν ἐπεισόδιον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σοι διηγηθῶ.

«Ὁ πατήρ μου εἶχεν ἓν βαρόμετρον, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει πολύτιμον διότι ἦτο οἰκογενειακὸν κειμήλιον· διὰ τοῦτο τὸ εἶχε τοποθετήσῃ εἰς τὴν καλλιτέραν θέσιν τοῦ ἑστιατορίου.

«Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ, ὁ υἱὸς τῆς οἰκονόμου μας καὶ ἐγὼ ἐτρέχαμεν τριγύρω εἰς τὴν τράπεζαν· ἔξαφνα μοῦ ἦλθε μία παράδοξος ἰδέα· ἐν ᾧ ἔτρεχα ἔπιασα τὸ βαρόμετρον ἀπὸ τὸ κάτω μέρος διὰ νὰ το κινήσω. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν ὁρμὴν μεθ' ἧς τὸ ἐκράτησα ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ αὐτοστιγμεὶ ἔγινε θρύμματα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ θύρα τοῦ ἑστιατορίου ἤνοιξε καὶ ὁ πατήρ μου ἐφάνη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου. Ποῖος τὸ ἔσπασε; ἠρώτησεν ὠχρὸς μὲ τόνον ὀργίλον. Ἐγὼ ἐχαμήλωσα τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀπαντήσω· ἀλλ' ὁ Ἰωσὴφ ἀπεκρίθη:— Ἐγώ!

Εἰς τὴν στιγμὴν τον ἥρπασεν ὁ πατήρ μου καὶ τον ἔσυρεν εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ἔκλεισε μὲ βίαν τὴν θύραν, καὶ τον ἔδειρε.

Ὥρμησα διὰ νὰ φωνάξω. Ἐγὼ τοῦ ἔσπασα, ἐγώ!

Ἀλλ' ἡ οἰκονόμος μας ἐμάντευσε τὸν σκοπόν μου. Μὲ ἥρπασεν εἰς τὴν ἀγκάλην της, καὶ μου εἶπε χαμηλοφώνως.

— Σώπα, σώπα. Ὁ Ἰωσὴφ βαστᾷ περισσότερο ἀπὸ τὸ ξύλο. Δὲν θὰ πάθῃ τίποτα· ἡσύχασε.

Ὁ πατήρ μου ἤνοιξε πάλιν τὴν θύραν καὶ εἴδομεν τὸν Ἰωσὴφ κατακόκκινον, ἀλλὰ μὲ ἀδακρύτους ὀφθαλμούς. Ὁ πατήρ μου καθὼς εἶδε τὴν οἰκονόμον τῇ εἶπε·

— Εἶσαι ὑπεύθυνος διὰ τὰς ζημίας τοῦ προκεκομμένου υἱοῦ σου. Θὰ κρατήσω ἀπὸ τὸν μισθόν σου τὴν ἀξίαν τοῦ βαρομέτρου.

— Πολὺ καλά, ἀπήντησεν αὕτη.

Ἔπειτα δὲ μὲ ἥρπασεν εἰς τὴν ἀγκάλην της, κατέβη ὁρμητικῶς τὴν κλίμακα καὶ διηυθύνθη εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Ἐκεῖ ἦτο ἤδη καὶ ὁ Ἰωσήφ· ἐκρατήθημεν καὶ οἱ τρεῖς ἐνηγκαλισμένοι καὶ ἐκλαίομεν· ἐν ᾧ ἔκλαιον, ἠρώτησα τὴν οἰκονόμον:

— Ἀλήθεια θὰ κρατήσῃ ἀπὸ τὸ μισθό σου ὅσα κάνει τὸ βαρόμετρο;

Ἐκείνη ἐχαμογέλασε μέσα εἰς τὰ δάκρυά της καὶ εἶπε: Μὴ φοβεῖσαι!

Ἐν τούτοις ἡ συνείδησίς μου μὲ ἔτυπτεν. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἤμην μελαγχολικός. Ἐκαταλάμβανα ὅτι δὲν ἔκαμα καλά. Ἔπρεπε νὰ ὁμολογήσω εἰς τὸν πατέρα μου ὅτι τὸ βαρόμετρον ἐγὼ το ἔσπασα. Ἀφήσας τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ ἀνανδρίαν νὰ λάβῃ τὴν τιμωρίαν τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἤξιζα, ἔπραξα κακὴν πρᾶξιν.

Τὸ ἑσπέρας ὁ πατήρ μου παρατηρήσας ἐκ τῆς φυσιογνωμίας μου ὅτι ἤμην λυπημένος μὲ ἠρώτησε τί ἔχω. Κατ' ἀρχὰς δὲν ἀπήντησα. Ἀλλ' ὁ πατήρ μου ἐπέμεινε καὶ τότε ὥρμησα εἰς τὴν ἀγκάλην του φωνάζων·

— Δὲν πταίει αὐτός! δὲν πταίει αὐτός!

Ὁ πατήρ μου δὲν ἐνόει τί ἤθελα νὰ εἴπω.

— Ποῖος δὲν πταίει; μὲ ἠρώτησε·

Τότε τῷ διηγήθην τί συνέβη τὸ πρωί. Ὁ πατήρ μου μὲ ἤκουε μετ' ἐκπλήξεως· συνεκινήθη, ἀφ' οὗ δὲ μ' ἐπέπληξεν ὅπως μοῦ ἤρμοζεν εἶπε περὶ τοῦ Ἰωσήφ·

— Ἔχει εὐγενῆ καρδίαν· μὴ λησμονῆς παιδί μου αὐτὴν τὴν περίστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔδειξε τόσην ἀφοσίωσιν διὰ σέ.

Ἠσθάνθην τὸν ἑαυτόν μου ἐλαφρυνθέντα ἀπὸ τὴν ὁμολογίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμα καὶ ἀπεφάσισα νὰ ὁμολογῶ εἰς τὸ ἑξῆς φανερὰ τὴν ἀλήθειαν ὅταν κάμνω κανὲν σφάλμα.

Τὸν Ἰωσὴφ ἠγάπησα ὡς πιστότατον φίλον. Ἐμεγαλώσαμεν μαζὶ καὶ ποτὲ δὲν δυσηρεστήθημεν ἀναμεταξύ μας.

Οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὸ ἐπεισόδιον τοῦ βαρομέτρου. Διὰ τὴν ἄδικον δὲ τιμωρίαν τοῦ Ἰωσὴφ ἐλυπούμην μέν, ἀλλὰ παρηγορούμην συλλογιζόμενος ὅτι ἡ ἀφοσίωσις τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδειξε κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην, ὑπῆρξεν ὁ δεσμὸς τῆς σταθερᾶς φιλίας μας.

Κατὰ τὸν γάλλον ἀκαδημαϊκὸν
Maxime Du Camp

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΟΠΟΙΟΥ ΛΟΥΛΗ

Ἡμέραν τινὰ τοῦ ἔτους 1646 εἰς μίαν ἐκ τῶν περισσότερον συχναζομένων ὁδῶν τῆς Φλωρεντίας, πολλοὶ διαβάται εἶχον συναθροισθῆ ὅπως ἀκούσουν καὶ ἴδουν ἓν παιδίον δεκατριῶν ἐτῶν, τὸ ὁποῖον ἔπαιζε βιολίον μὲ πολλὴν τέχνην, κατὰ δὲ τὰ διαλείμματα ἔλεγεν ἐξυπνάδας, αἱ ὁποῖαι ἐκίνουν τοὺς ἀκροατάς του εἰς φαιδρότητα.

Τὸ παιδίον τοῦτο, ἦτο μικρόσωμον, ἰσχνόν, ἄσχημον, ἀλλ' εἶχε τὴν ἀσχημίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐξαλείφει ἡ ἔκφρασις τῆς νοημοσύνης.

Μεταξὺ τῶν διαβατῶν, οἵτινες εἶχον σταθῆ διὰ ν' ἀκούσουν τὸν μικρὸν μουσικὸν εὑρίσκετο καὶ εἷς, ὅστις το ἐξήταζε μετὰ πολλῆς προσοχῆς· οὗτος ἐπλησίασε πρὸς αὐτό, ὅτε ἐξιελύθη τὸ πλῆθος, καὶ τῷ εἶπε·

— Παιδί μου, ἔρχεσαι μαζί μου εἰς τὴν Γαλλίαν; θὰ σε συστήσω εἰς μίαν κυρίαν πολὺ ἐπίσημον, ἡ ὁποία στενοχωρεῖται καὶ μου ἔγραψε πρὸ ὀλίγου νὰ της στείλω ἕνα παιδὶ ἔξυπνο καὶ ἀστεῖο.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ μικρὸς μουσικός.

— Ὑπόσχεσαι νὰ εἶσαι πάντοτε εὔθυμος;

— Ναί, καὶ πάντοτε ἄσχημος, ἀπήντησε τὸ παιδίον.

— Ἡ ἀπάντησίς σου μ' ἀρέσει· σὲ παίρνω μαζί μου. Ἡ *Μεγάλη Δεσποινὶς* θὰ ἐγκρίνῃ χωρὶς ἄλλο τὴν ἐκλογήν μου.

Μεγάλη Δεσποινὶς ἦτο ἡ δούκισσα Μομπασιέ, ἐξαδέλφη τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΔ', ὁ διαβάτης ἦτο ὁ ἱππότης τῆς Γυίζης, ὁ δὲ μικρὸς μουσικὸς ὁ Ἰωάννης-Βαπτιστὴς Λούλης.

Ὁ Ἰωάννης Λούλης ἦτο υἱὸς πτωχοῦ μυλωνᾶ. Μοναχός τις, φίλος τῆς μουσικῆς, παρατηρήσας τὴν κλίσιν τοῦ παιδίου ἔδωκεν εἰς αὐτὸ μαθήματά τινα μουσικῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ μικρὸς Λούλης ἤρχισε νὰ μανθάνῃ μόνος του βιολίον καὶ κατώρθωσε νὰ παίζῃ δημοτικὰ τραγούδια, οὕτω δὲ ἐκέρδιζε τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ὁ ἱππότης τῆς Γυίζης ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ Λούλη παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὴν δούκισαν Μομπασιέ· ἀλλ' αὕτη λησμονήσασα ἴσως τὴν παραγγελίαν τὴν ὁποίαν εἶχε δώσῃ εἰς τὸν ἱππότην, ἀνέκραξε καθὼς εἶδε τὸν μικρὸν φλωρεντῖνον.

— Ὦ, ἱππότα, πῶς σας ἦλθε νὰ μου φέρετε αὐτὸ το ἀσχημόπαιδο!

Καὶ διὰ νὰ μή τῳ ἀποπέμψῃ ὅλως διόλου τὸ ἔστειλεν εἰς τὸ μαγειρεῖον ὡς παραμάγειρον.

Αἱ ἐλπίδες λοιπὸν τοῦ μικροῦ Λούλη διελύθησαν ὅπως ἡ χιὼν εἰς τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου· καὶ μετενόει πικρὰ διατὶ ἀφῆκε τοὺς δρόμους τῆς Φλωρεντίας, ὅπου ἦτο τόσον ἐλεύθερος καὶ τόσον εὔθυμος ἐν τῇ πτωχείᾳ του.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ φύσις τῷ εἶχε δώσῃ χαρακτῆρα καλλίτερον παρὰ τὸ πρόσωπόν του, συνεμορφώθη ταχέως πρὸς τὴν νέαν τύχην του, ἐν ἐλλείψει δὲ τῶν θριάμβων τοὺς ὁποίους ἤλπιζεν, ἠρκεῖτο εἰς τὰ ὡραῖα φαγητά, τὰ ὁποῖα τῷ παρεῖχεν ἡ θέσις του. Ἄλλως τε ὁ ἀρχιμάγειρος ἄφινεν αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ παίζῃ βιολίον ὅσον ἤθελε, ἀφ' οὗ ἐξετέλει τὴν μικράν του ἐργασίαν.

Ὁ Λούλης κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπέκτησεν ἀρκετὴν φήμην εἰς τὸν κύκλον τῶν ὑπηρετῶν, ὅπου τον εἶχε ῥίψῃ ἡ τύχη του. Ἑκάστην ἑσπέραν ἔδιδε μόνος συναυλίας, εἰς τὰς ὁποίας συνήρχετο πολὺ ἀκροατήριον, θερμῶς χειροκροτοῦν αὐτόν. Ἀντὶ νὰ διασκεδάζῃ τὴν κυρίαν, ὡς εἶχεν ὀνειροπολήσῃ, ἔτερπε τοὺς ὑπηρέτας, ὁ δὲ ἐνθουσιασμὸς αὐτῶν, ἂν καὶ κἄπως χυδαῖος, ηὐχαρίστει ἐν τούτοις τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο φιλόδοξον.

Ὅλα ἔρχονται εὐνοϊκὰ εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἠξεύρει νὰ περιμένῃ, λέγει μία παροιμία· κάθε καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυία ἔχει τὴν ὥραν καθ' ἣν φανερόνεται ὅπως κάθε ἄνθος τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνθίζει. Ἑσπέραν τινὰ ὁ κόμης τοῦ Νοζάν, πηγαίνων εἰς ἐπίσκεψιν τῆς δουκίσσης ἤκουσεν, ἐν ᾧ ἀνέβαινε τὴν κλίμακα, χειροκροτήματα, διὰ τῶν ὁποίων τὸ ὑπηρετικόν, συνηθροισμένον ἐν τῷ μαγειρείῳ, ἐξέφραζε τὴν πρὸς τὸν Λούλην ἐπιδοκιμασίαν του.

Σταματᾷ· ἀκροᾶται· θορυβώδης γέλως καὶ χειροκροτήματα ἀκούονται μετὰ μελῳδίαν πολὺ πρωτότυπον, ἡ ὁποία ἀπεδείκνυεν ὅτι ὁ μουσικὸς εἶχε βαθὺ καλλιτεχνικὸν αἴσθημα συγχρόνως δὲ καὶ μεγάλην ἐπιτηδειότητα εἰς τὸ παίζειν.

Ὁ εὐπατρίδης, παρακινηθεὶς ὑπὸ τῆς περιεργείας, διευθύνεται πρὸς τὴν αἴθουσαν τῆς συναυλίας, βλέπει δὲ πρὸ αὐτοῦ τὸν μικρὸν παραμάγειρον, ὅστις ἐπὶ μιᾶς τραπέζης ἔπαιζε

τὸ βιολίον του καὶ διεσκέδαζε τὸ ἀκροατήριόν του.

Ὁ μικρὸς μουσικὸς ἰδὼν τὸν κόμητα διέκοψε τὸ τεμάχιον τὸ ὁποῖον ἔπαιζεν, οἱ δὲ ὑπηρέται σηκωθέντες ἐν ταραχῇ ἐχαιρέτων ταπεινῶς τὸν εὐγενῆ κύριον· ἀλλ' οὗτος ἀποσταθεὶς εἰς τὸν παραμάγειρον·

— Ἐξακολούθησε, μικρέ, ἐξακολούθησε· ἦλθα ἐδῶ ὄχι διὰ νὰ σ' ἐμποδίσω νὰ παίζης, ἀλλὰ τοὐναντίον διὰ νὰ σ' ἀκούσω.

Ὁ Λούλης, ὅστις πρὸ παντὸς ἄλλου ἐζήτει τὸν θρίαμβον, λαμβάνει θάρρος ἐκ τούτων τῶν λογων, καὶ παίζει μὲ περισσοτέραν διάθεσιν, μὲ περισσοτέραν ἔμπνευσιν τὰ ὡραιότερα τεμάχια τὰ ὁποῖα ἤξευρε, καὶ ἄτινα ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μελῳδίαι τῆς Φλωρεντίας.

Ὁ κόμης ἤκουε μὲ θαυμασμὸν τὰς γλυκείας ἐκείνας ἰταλικὰς μελῳδίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ζωηρότης καὶ ἡ χάρις τοῦ μικροῦ μουσικοῦ ἔδιδον ἰδιαίτερόν τι θέλγητρον· συγχρόνως δὲ ἐσυλλογίζετο καὶ τὴν παραδοξότητα τῆς τύχης, ἥτις τὸ παιδίον ἐκεῖνο κατέστησε παραμάγειρον.

Οἱ ὑπηρέται ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν κόμητα, μολονότι ἦσαν κατενθουσιασμένοι ἐκ τῆς τέχνης τοῦ Λούλη, δὲν ἐτόλμων νὰ χειροκροτήσωσι. Ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὕτη δὲν ἤρεσκε διόλου εἰς τὸν μικρὸν καλλιτέχνην.

— Διατί λοιπὸν — ἀνέκραξεν ἔξαφνα εἰς παράδοξον ἰταλογαλλικὸν κρᾶμα — διότι δὲν ἤξευρεν ἀκόμη καλὰ γαλλικὰ — διατὶ δὲν κτυπᾶτε τὰ χέρια σας σὰν προτήτερα; Μήπως ὁ ἐρχομὸς τοῦ μεγάλου ἀφέντη ἐδῶ ἐμεγάλωσε τ' αὐτιά σας καὶ δὲν καταλαβαίνετε πλέον ἀπὸ μουσική;

Ἡ ἀστειότης αὕτη καὶ τὸ θάρρος ἐν γένει τοῦ Λούλη ἀπέδειξαν εἰς τὸν κόμητα ὅτι τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἦτο ἄξιον προσοχῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἔκαμεν αὐτὸς ἀρχὴν τῶν χειροκροτημάτων, τὸν ἐμιμήθησαν δὲ τότε αὐτοστιγμεὶ καὶ οἱ ὑπηρέται, ἀνέβη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς δουκίσσης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνώπιον πολλῶν ἐπισήμων ξένων ἀνεκοίνωσε τί εἶδε καὶ τί ἤκουσε. Ὁ Λούλης προσεκλήθη ἐν τῷ ἅμα — μὲ τὸ βιολίον του καὶ τὴν στολὴν τοῦ παραμαγείρου ἐννοεῖται — εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ἐξετέλεσε ἐνώπιον τοῦ ἀριστοκρατικοῦ ἀκροατηρίου τὰ μελῳδικὰ τεμάχια, διὰ τῶν ὁποίων κατέθελγε συνήθως τὸ ὑπηρετικόν. Τόσον δὲ μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία του, ὥστε αὐτοστιγμεὶ ἀπὸ παραμαγείρου ἐπροβιβάσθη εἰς ἰδιαίτερον μουσικὸν τῆς *Μεγάλης Δεσποινίδος*. Ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης τὸν παρέλαβεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἰδικήν του, καταθελχθεὶς ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν τὸν ἤκουσε παρὰ τῇ ἐξαδέλφῃ του. Μετά τινα δὲ χρόνον ἐγένετο γενικὸς διευθυντὴς (surintendant) τῆς βασιλικῆς μουσικῆς, ἔκτοτε δὲ ἀφωσιώθη εἰς τὴν μελοποίησιν μελοδραμάτων. Τὸ πρῶτον του ἔργον ἐπέτυχε θριαμβευτικῶς, θερμῆς δὲ ὑποδοχῆς ἔτυχον καὶ τὰ λοιπά, τῶν ὁποίων τινὰ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν τίτλων των (Ἄτυς, Κάδμος, Ἄλκηστις, Φαέθων) εἶχον ὑπόθεσιν ληφθεῖσαν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ Λούλης ἦτο φίλος τοῦ Μολιέρου, ὅστις πολλάκις ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν νὰ μελοποιήσῃ τὰ ᾄσματα τῶν ἔργων του. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ δόξα του ἦτο τόσον μεγάλη ὅσον καὶ ἡ τοῦ μεγαλοφυοῦς κωμῳδιογράφου.

Τὰ ἔργα τοῦ Λούλη δὲν παριστάνονται πλέον εἰς τὸ θέατρον· ἀλλ' οἱ μελοποιοὶ μελετοῦν αὐτά, εἰς δὲ τὸ Ὠδεῖον τῶν Παρισίων ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῶν σπουδαζόντων τὴν μουσικήν. Ἀλλὰ τίς οἶδεν; ἡ καλαισθησία εἶνε κάπως ἄστατος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ἐνδεχόμενον ὁ Λούλης νὰ εὕρῃ καὶ πάλιν τοὺς θερμοὺς θαυμαστάς του, οἵτινες ὡς ἡ κυρία Σεβινιέ, παραδείγματος χάριν, ἐχαρακτήριζον ἄλλοτε τὰ μελοποιήματα αὐτοῦ, «θελκτικά, γοητευτικά, ἀνώτερα παντὸς ἐπαίνου».

Ὅπως δήποτε ὁ Λούλης μένει εἷς τῶν μεγαλειτέρων διδασκάλων τῆς Γαλλικῆς μουσικῆς. Αὐτοῦ ἔργον θεωρεῖται τὸ γνωστὸν ᾄσμάτιον Au clair de la lune, τὸ ὁποῖον ἐμελοποίησε ὅτε ἦτο παραμάγειρος. Λέγεται μάλιστα ὅτι καὶ ἡ μελῳδία τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου τῶν Ἄγγλων God save the King, παρὰ τὰς ἐκ πατριωτισμοῦ διαμαρτυρίας τούτων, εἶνε ἰδικός του. Ἡ μελῳδία αὕτη ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ τὸν γερμανικὸν ἐθνικὸν ὕμνον, καὶ παρ' ἡμῖν δὲ εἶνε γνωστὸς διότι κατ' αὐτὴν ψάλλεται ὁ βασιλικὸς ὕμνος: Τὸν βασιλέα μας κτλ.»

Σοφια Δημου

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Τὸ Μαυσωλεῖον.

Τὸ Μαυσωλεῖον, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ὡς ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου ἦτο πολυτελέστατος τάφος, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρεν εἰς τιμὴν τοῦ Μαυσώλου ἡ σύζυγός του Ἀρτεμισία. Καὶ ἀρχιτέκτονες μὲν αὐτοῦ ὑπῆρξαν ὁ Σάτυρος καὶ ὁ Πύθις, τὰ δὲ γλυπτικὰ ἔργα ἐξετέλεσαν οἱ μέγιστοι γλύπται τῶν χρόνων ἐκείνων ὁ Σκόπας, ὁ Λεωχάρης, ὁ Βρύαξις, ὁ Τιμόθεος· ἐξηκολούθησαν δὲ οἱ ῥηθέντες καλλιτέχναι τὸ ἔργον καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀρτεμισίας, ἄνευ ἀμοιβῆς, καὶ ἐπεράτωσαν αὐτὸ χάριν τῆς ἰδίας των δόξης.»

Τὸ περίφημον τοῦτο μνημεῖον συνδέον τὸν ἐκ παραδόσεως ἀρχαῖον ῥυθμὸν τῶν ἀσιατικῶν τάφων μετὰ τῆς χάριτος καὶ εὐρυθμίας τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἀπετελεῖτο ἐκ τετραγώνου οἰκοδομήματος ἐγκλείοντος τὸν τάφον τοῦ Μαυσώλου, καὶ ἐξ ἰωνικοῦ ἐπ' αὐτοῦ ναοῦ τὸν ὁποῖον περιέβαλλον 9 καὶ 11 κίονες· ζωοφόρος δὲ διὰ θαυμασίων γλυφῶν κεκοσμημένη περιέθεε αὐτόν. Ἐπὶ τοῦ ναοῦ ἐπεκάθητο κλιμακωτὴ πυραμίς, ἧς ἡ ἐπίπεδος κορυφὴ ἔφερε μαρμάρινον τέθριππον καὶ κολοσσιαίους ἀνδριάντας τοῦ Μαυσώλου καὶ τῆς Ἀρτεμισίας.

Τὸ Μαυσωλεῖον κατεστράφη περὶ τὴν δεκάτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα μετὰ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ὅτε δὲ οἱ ἱππόται τῆς Ῥόδου περὶ τὸ 1522 ὠχύρωσαν τὴν Ἁλικαρνασσὸν ἐνετείχισαν εἰς τὸ φρούριον τὸ ὀνομαζόμενον *Μπουδρούμ* καὶ πολλὰς πλάκας τῆς ζωοφόρου. Τοιαύτας δέκα τρεῖς ἔστειλεν εἰς τὸ βρετανικὸν μουσεῖον τῷ 1846 ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας λόρδος Ρέδκληφ. Τῷ δὲ 1856 ὁ Νιούτων (Newton) ἀνεκάλυψε τὰ ἐρείπια τοῦ Μαυσωλείου, πολλὰ ἄλλα γλυπτικὰ ἔργα καὶ αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα τοῦ Μαυσώλου· ὅλα δὲ τὰ ἀνευρεθέντα κοσμοῦσι τὸ βρετανικὸν Μουσεῖον.

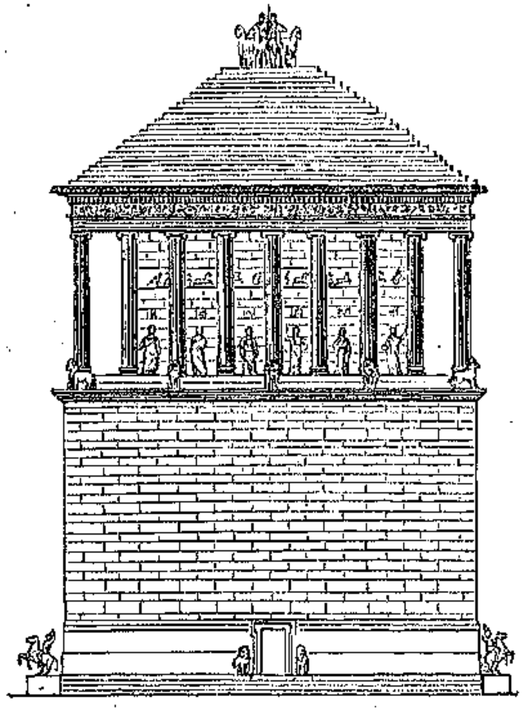

ΤΟ ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ

Τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ σοφοῦ ἄγγλου σὶρ Οὐίλιαμ Θόμψων, καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Γλασκόβης ἐν Σκωτίᾳ, τὸ τέλος τοῦ κόσμου θὰ ἐπέλθῃ ἀκριβῶς μετὰ δέκα ἑκατομμύρια ἔτη, δηλαδὴ ἡ θερμοκρασία θὰ καταβῇ τόσον πολὺ ὥστε δὲν θὰ δύναται πλέον νὰ διατηρήσῃ τὴν ζωὴν ἐπὶ τῆς σφαίρας μας.

Ὁ ἐπιφανὴς καθηγητὴς ἀνέπτυξεν ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου τοὺς ὑπολογισμοὺς διὰ τῶν ὁποίων ἔφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τοὺς νεαροὺς ἀναγνώστας μας δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν αὐτοὺς ἐν λεπτομερείᾳ· ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν ὅτι στηρίζονται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἥλιος εἶνε μεγίστη σφαῖρα ψυχραινομένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ὅτι ἡ ἀκτὶς τῆς φωτοσφαίρας (τουτέστι τῆς φωτεινῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ ἡλίου), σμικρύνεται κατὰ ἓν ἑκατοστὸν περίπου εἰς δύο χιλιάδας ἔτη.

Ὅσον ἀσφαλεῖς ὅμως καὶ ἂν εἶνε οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι, οἱ μικροί μας φίλοι δὲν πρέπει νὰ κακοκαρδίσουν· δέκα ἑκατομμύρια ἔτη, εἶνε τόσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς!

Περίεργον πείραμα.

Εἷς ἐργάτης, ἀμφιβόλου χαρακτῆρος, διισχυρίζετο ὅτι ἔχασε τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν του ἐν ᾧ εἰργάζετο εἰς ἓν ἐργοστάσιον, καὶ ἐζήτει ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν ἐργοστασιάρχην.

Εἷς ὀφθαλμοϊατρὸς προσκληθεὶς ν' ἀποφανθῇ ὡς ἐμπειρογνώμων εἶπεν ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἐργάτου ἦτο ὑγιὴς καὶ ἀνέπαφος. Διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ δὲ τὴν ἀπάτην (χωρὶς ἐννοεῖται νὰ εἴπῃ τι εἰς τὸν ἐργάτην) ἐπενόησε τὸ ἑξῆς πείραμα.

Ὡς γνωστὸν τὸ πράσινον καὶ τὸ κόκκινον χρῶμα ἀναμιγνυόμενα παράγουν μαῦρον· ἔγραψε λοιπὸν λέξεις τινὰς μὲ πρασίνην μελάνην ἐπὶ μαύρου χαρτονίου καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν ἐργάτην νὰ φορέσῃ ὀμματογυάλια, τῶν ὁποίων ὁ μὲν δεξιὸς φακὸς ἦτο κόκκινος ὁ δὲ ἀριστερὸς λευκός. Ὁ ψευδομονόφθαλμος ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφήν, ἐκ τούτου δ' ἐφάνη ὅτι ἡ ἀπαίτησις του ἦτο ψευδής, διότι ἂν εἶχε μόνον τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὑγιᾶ δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀναγνώσῃ τοὺς πρασίνους χαρακτῆρας ἐπὶ τοῦ μαύρου χαρτονίου, διότι ὁ κόκκινος φακὸς μετέβαλλε καὶ τὰ πράσινα γράμματα εἰς μαῦρα.

Τὸ τραγοῦδι καὶ ἡ μακροζωία.

Ὀνομαστὸς ἄγγλος σοφὸς ὁμιλῶν ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου εἶπεν ὅτι ἡ μακρὰ σιωπὴ εἶνε

πολὺ βλαβερὰ εἰς τὴν ὑγείαν, ἐκίνησε δὲ τοὺς ἀκροατάς του εἰς γέλωτα ὅταν ἀνέφερεν ὅτι ὁ κυριώτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον αἱ γυναῖκες ζοῦν συνήθως περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄνδρας εἶνε ὅτι ὁμιλοῦν περισσότερον αὐτῶν. Μετὰ τοῦ ἄγγλου φυσιολόγου συμφωνοῦν καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες, εἰς δὲ ἀμερικανὸς ἰατρὸς φρονεῖ ὅτι ἡ φωνητικὴ μουσικὴ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τῆς ἀνατροφῆς τῶν νεανίδων, πιστεύει δὲ ὅτι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον αἱ νεαραὶ γερμανίδες σπανίως πάσχουν αἱμοπτυσίαν καὶ ἄλλα στηθικὰ νοσήματα εἶνε ὅτι τραγουδοῦν πολὺ καὶ ἑπομένως ἐκτελοῦν ὅπως πρέπει μίαν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων λειτουργιῶν τοῦ ὀργανισμοῦ των.

Ὑγιεινὴ καὶ πρόχειρος θεραπευτική.

Προφύλαξις ἀπὸ τὰς χιονίστρας. Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ ὁρμὴ ψῦχος καὶ παρουσιασθοῦν αἱ χιονίστραι, πλύνετε ἑκάστην πρωΐαν μετὰ τὸ τακτικὸν νίψιμον, τὰς χεῖράς σας μὲ κοινὸν ὄξος. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θ' ἀποφύγετε εὐκόλως τὰς ὀχληρὰς χιονίστρας.

Θεραπεία τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν ὀφθαλμῶν. Πολλάκις ἕνεκα διαφόρων λόγων, πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ μακρὰν ἀγρυπνίαν ἐπέρχεται ἐρεθισμὸς καὶ κούρασις τῶν ὀφθαλμῶν. Τὸν ἐρεθισμὸν τοῦτον ἠμπορεῖτε νὰ θεραπεύσετε ἂν νίψετε τοὺς ὀφθαλμοὺς δύο τρεῖς φορὰς τὴν ἡμέραν μὲ χλιαρὸν τεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν περιέχει ζάχαριν. Τοιουτοτρόπως ὁ πόνος καταπαύει, τὸ πρῆξιμον διαλύεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἀποκτᾷ τὴν πρώτην του ζωηρότητα καὶ λάμψιν.

Τὰ δύο μυστήρια τῆς μακροβιότητος. Περίφημος γάλλος ἰατρὸς ἔλεγεν ὅτι τὰ δύο μυστήρια τῆς μακροβιότητος εἶνε τὸ καλῶς μασσᾶν καὶ καλῶς περιπατεῖν —bien mâcher et bien marcher. Ἡ μετὰ τὸ φαγητὸν ἀνάπαυσις εἶνε ἀναγκαιοτάτη. Εἶνε δὲ ἀνοησία ἐπικίνδυνος νὰ καταφεύγωμεν διὰ *ψυλλίου πήδημα* εἰς τὰ φαρμακεῖα· χιλιάδες ἀνθρώπων καταστρέφουν τὸν ὀργανισμόν των, κάμνοντες ὑπερβολικὴν χρῆσιν φαρμάκων.

Μέσα προφυλακτικὰ τῶν ὀδόντων. Καθκρίζετε πρωὶ καὶ ἑσπέρας τοὺς ὀδόντας σας μὲ βούρτσαν ἐπὶ τῆς ὁποίας θέτετε ὀδοντότριμμα ἢ ἄλλο τι ὑγιεινὸν μίγμα· οὕτω ἐξαλείφεται ἡ ἀκαθαρσία ἥτις ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἢ τῆς ἡμέρας.

Πλύνετε τὸ στόμα σας μετὰ τὸ φαγητόν.

Ἀποφεύγετε τὰς μεταλλίνας ὀδοντογλυφίδας καὶ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀκόμη ἂν εἶνε καὶ μεταχειρίζεσθε μόνον ξυλίνας ἢ ἐκ πτεροῦ.

Ἀποφεύγετε τὴν αἰφνιδίαν μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ψύχους εἰς τὴν ζέστην καὶ τἀνάπαλιν εἰς τὰ φαγητὰ ἢ ποτά σας.

Μὴ συντρίβετε σκληρὰ σώματα, οἷον καρύδια κλπ. διὰ τῶνὀδόν των, μηδὲ κόπτετε δι' αὐτῶν κλωστήν.

Ἀνατολικὴ παροιμία.

"Οσον πλατὺ καὶ ἂν εἶνε τὸ φύλλωμα ἑνὸς δένδρου, ἓν πτηνὸν ἐπὶ ἑνὸς μόνον κλάδου ἠμπορεῖ νὰ καθήσῃ διὰ μιᾶς· ὅσον πλατὺς καὶ ἂν εἶνε εἷς ποταμός, εἰς λαγωὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ πίῃ περισσότερον παρ' ὅσον διψᾷ.

Δῶσέ την εἰς κανένα πτωχόν!

Ὁ μέγας γάλλος δραματικὸς συγγραφεὺς Δίμίλιος Ὠζιὲ ἔδωκεν εἰς πτωχόν τινα ζητοῦντα ἐλεημοσύνην δέκα λεπτά· ἀλλ' ὁ ἐπαίτης ὢν ἀπὸ τοὺς θρασεῖς ἐκείνους σίτ.νες δὲν λείπουν καὶ ἐν Ἀθήναις, ἀντὶ εὐχαριστήσεως εἶπε·

— Καὶ τί νὰ την κάνω μιὰ δεκάρα;

— Δῶσέ την εἰς κανένα πτωχόν, ἀπήντησεν ὁ εὐφυὴς συγγραφεύς.

Βῆμα καὶ Σύλλογος.

Μερικὰ παιδάρια ἵδρυσαν σύλλογον καὶ παρήγγειλαν βῆμα εἰς ἕνα ξυλουργόν. Τοῦτο μετά τινας ἡμέρας ἦτο ἕτοιμον καὶ μετεφέρθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδρειῶν.

— Τί βῆμα εἶνε αὐτό; λέγει ὁ πρόεδρος εἰς τὸν τεχνίτην. Τί ἐλεεινὴ ἐργασία!... Αὐτὸ θὰ σπάσῃ ἐντὸς ὀλίγου!

—Ἔννοια σας, κύριε πρόεδρε, ἀπαντᾷ ὁ ἔξυπνος ξυλουργός, πάντα θὰ βαστάξῃ περισσότερο ἀπὸ τὸν Σύλλογόν σας.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Μιμῆς παίρνει γλυκίσματα ἀπὸ τὸ ἁρμάρι χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν, ἡ δὲ μητέρα του τὸν ἐπιπλήττει δι' αὐτό.

— Μὰ δὲν μοῦ εἶπες, προχθές, ἀποκρίνεται ὁ Μιμῆς, πῶς εἶνε λαιμαργία νὰ ζητᾷ κανεὶς γλυκίσματα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίνου.

*

Ἡ Λιλὴ κάθεται εἰς τὸν καναπέ. Ὁ θεῖός της βλέπων ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὴν κτυπᾷ εἰς τὰ μάτια, σηκόνεται ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ καταιβάζει τὸ παραπέτασμα.

—Εἰπὲ εὐχαριστῶ εἰς τὸν θεῖον, κόρη μου.

—Γιατί, μητέρα; δένμοῦ ἔδωκε τίποτε!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐωθινοῦ Ἀστέρος.

*

Ἡ μητέρα τοῦ Τάκη τῷ ἐξηγεῖ ἕνα γεω-γραφικὸν χάρτην.

—Νά, βλέπεις, τῷ λέγει, αὐτοὶ εἶνε οἱ ποταμοί, αὐταὶ αἱ λίμναι, καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ σημεῖα εἶνε αἱ πόλεις.

Ὁ δὲ Τάκης δεικνύων τὰς γραμμὰς αἱ ὁποῖαι παριστάνουν τὰς μοίρας τοῦ μήκους καὶ τοῦ πλάτους.

—Καὶ αὐτὰ εἶνε τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα αἴ, μαμμά;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

*

Ἡ ὑπηρέτρια φέρει εἰς τὸ τραπέζι ψάρι τὸ λεγόμενον γλῶσσα, ὁ δὲ πατέρας ἐκβάλλει τὸ μεγάλον του ῥαχοκόκκαλον· ὁ Μιμῆς παρατηρεῖ μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἐγχείρησιν αὐτήν.

—Μπᾶ! ἀναφωνεῖ ἔξαφνα γιὰ ἰδὲ ἕνα ψάρι ποῦ ἐκατάπιε μιὰ κτένα!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρῆς Καρδιᾶς.

*

Ἕνας παπᾶς λέγει εἰς τὸν Πέτρον ὅτι φοβεῖται τὸν θάνατον διότι εἶνε ἁμαρτωλὸς καὶ τὸ Εὐαγγέλιον λέγει ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ τρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

—Μπᾶ τί φοβᾶσαι σύ, λέγει ὁ Πέτρος, σὺ δὲν ἔχεις δόντια!...

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Προμηθέως Πυρφόρου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Εἰς ὅλους τοὺς φίλους μου, μικροὺς καὶ μεγάλους εὔχομαι αἴσιον καὶ εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος 1893. Εὔχομαι προόδους εἰς ὅσους πηγαίνουν εἰς τὸ σχολεῖον· εἰς τοὺς γονεῖς εὔχομαι νὰ γίνουν τοιαῦτα τὰ τέκνα των ὥστε νὰ τὸ ἔχουν καύχημα ὅτι εἶνε τέκνα των. Εὔχομαι φαιδρὰς καὶ εὐχαρίστους μόνον εἰδήσεις νὰ μοι στέλλουν οἱ φίλοι μου, μόνον ἐκφράσεις χαρᾶς καὶ εὐτυχίας νὰ λαμβάνω. Εὔχομαι ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων των εἰς ὅλους, μικροὺς καὶ μεγάλους.

Εὐχαριστῶ ἐκ καρδίας ὅλους διὰ τὰς θερμὰς καὶ ἐγκαρδίους εὐχὰς τὰς ὁποίας μοὶ ἔστειλαν.

Βεβαίως δύνασαι νὰ λάβῃς μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς *Βοήθει Σαυτόν*· ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ ἐργασθῇς μὲ τὴν καρδιά σου ὥστε νὰ βραβευθῇς.

Ὁ «Ἠλίας» *Αἰσχύλε Τραγῳδέ*, εἶνε ἓν ἐκ τῶν δύο διηγημάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον *Βαϊτὰν Ζεράη* βιβλίον. Τιμᾶται 1,50. Τὸ δὲ «Παιδικὸν πνεῦμα» ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν τομιδίων, τῶν ὁποίων ἕκαστον τιμᾶται (ἄδετον) λεπτὰ 50.

Τὸ φύλλον θὰ σοι σταλῇ, φίλε Παῦλε Δ. Στα.... ἐλπίζω δ' ὅτι θὰ προσπαθήσῃς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον νὰ στείλῃς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος.

Πολὺ ἐλυπήθην διὰ τὴν μακρὰν καὶ ὀδυνηρὰν ἀσθένειάν σου, *Ηριλεῦ*, ἀλλὰ δόξασε τὸν Θεὸν ὅτι ἐσώθης· εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς διότι εἰς τὰς πικρὰς καὶ ἀνιαρὰς ὥρας σ' ἐπαρηγόρησαν τὰ γραφόμενά μου. Ἐλπίζω ὅτι καὶ τώρα ὑγιᾶ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ σε τέρπουν.

Ἡ παρομοίωσίς σου, *Σκιερὰ Νύξ*, ὅτι ὅπως ὁ Μικρὸς Λόρδος κατώρθωσε νὰ διαπλάσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ πάππου οὕτω 'κ' ἐγὼ πολλοὺς χαρακτῆρας βελτιόω καὶ ἐξευγενίζω, δὲν εἶνε ἄστοχος. Αὐτὸ ἴσα ἴσα εἶνε καὶ τὸ ἰδικόν μου ἰδανικόν, ὁ θερμότερός μου πόθος, δι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζομαι «Διάπλασις.»

Τόσον κρύο λοιπὸν ἔκαμεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, *Προμηθεῦ Δεσμῶτα*, ὥστε ἐν ᾧ ἀνέβαινες ἀπὸ τὸν Γαλατᾶν εἰς τὸ Σταυροδρόμι ἐγλύστρησες εἰς τὸν πάγον καὶ ἐξαπλώθηκες φαρδὺς πλατύς; Κ' ἐδῶ ἤρχισε νὰ μας τρίζῃ τὰ δόντια του ὁ χειμῶνας, μερικὰς ἡμέρας τώρα, καὶ ἡ λευκὴ χιὼν ὄχι μόνον τὰ βουνὰ ἐσκέπασε μὲ τὸν λευκόν της πέπλον ἀλλὰ καὶ τὰς στέγας καὶ τοὺς δρόμους.

Τώρα πλέον ἐκανοποιήθη ἡ φλογερά σου περὶ τῆς τύχης τοῦ Κέδρικ ἀνυπομονησία, Σ. Δ. Εὐσταθιάδη;

Λίαν εὐχαρίστως θὰ σε συστήσω εἰς τοὺς φίλους μου, *Ἄστρον τῆς Λύγης*, θὰ τοις εἰπῶ ὅτι εἶσαι ὀκτὼ ἐτῶν, ὅτι εἶσαι καλὸ κορίτσι (ἔχω ἕνα προαίσθημα περὶ αὐτοῦ) καὶ ὅτι θὰ σε ἀγαπῶ μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μου. Κύττα νὰ μου γράφῃς τακτικά, μικρά μου.

Πόσον τρυφερὰ ἦτο ἡ ἐπιστολή σου, *Ἀττικὴ Νύξ*! ἂν μίαν ἡμέραν γράφῃς πολὺ εὔμορφα δὲν θὰ ἐκπλαγῶ διόλου.

Ὦ *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*, πόσον μὲ ἀδικεῖς λέγουσα ὅτι σ' ἐλησμόνησα! Σοῦ εὔχομαι περαστικά, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας μου· διὰ τὴν καθυστέρησιν λυποῦμαι, ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγώ. Τὰ καθυστεροῦντα ἔλαβες ἤδη πρὸ πολλοῦ.

Πολὺ ὡραῖος καὶ ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια βγαλμένος εἶνε ὁ πόθος σου, *Ἀνθρωπόμορφε Γορίλλε*. Τίς οἶδε ἂν δὲν ἐκπληρωθῇ!...

Τώρα λοιπόν, *Προμηθεῦ Πυρφόρε* ἀφ' οὗ ἔλαβες ὑπ' ὄψιν τὴν παρατήρησίν μου, στέλλε πάντοτε διαλεκτὰ παιδικὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα θὰ δημοσιεύωνται εὐχαρίστως, νὰ εἶσαι βέβαιος. Τὰ στελλόμενα ὅμως νὰ τα γράφῃς ἐπὶ ἄλλου φύλλου χάρτου. Αὐτὸ τὸ εἴπαμε ἤδη πολλάκις. Καὶ τὸ ἴδιο πρᾶγμα δὲν πρέπει νὰ το λέγωμεν πολλάκις· οὔτε δύο φορὰς μάλιστα λέγουν οἱ Λατῖνοι. «Non bis in idom.»

Μερικοὶ φίλοι μου γράφουν τόσον ἄσχημα ὥστε ἡ ἀνάγνωσις τῶν γραφομένων των καταντᾷ ἀληθινὴ βάσανος. Ἀρκοῦσα τιμωρία—καὶ δικαία—θὰ ἦτο νὰ μὴ λαμβάνω τὰς τοιαύτας ἐπιστολὰς ὑπ' ὄψει· ἀλλ' ἂς περιορισθῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ τους εἴπω νὰ διορθώσουν τὰ ὀρνιθοσκαλίσματά των.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρὸς σύνθεσιν διηγήματος Διηγωνισμοῦ, φίλε Δ.Θ. Δημητρόπουλε, θὰ δημοσιευθοῦν μετὰ ἓν ἢ δύο φυλλάδια, ἀφεύκτως. Ἐννοῶ τὴν ἀνυπομονησίαν σου ὅπως καὶ τῶν ἄλλων φίλων μου, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ;

Περαστικά, *Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς*. Πέραν τῆς ὡρισμένης προθεσμίας ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς νὰ μὴ λαμβάνωνται *αἱ λύσεις* ὑπ' ὄψιν. Ἐννοεῖς ὅτι τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τὰς ἰδικάς σου, αἵτινες ἔφθασαν ἐγκαίρως περίπου.

Εὑρῆκες λοιπὸν τὸν ἀπολεσθέντα Ἀσταρώθ σου *Πικουλῆνε*; ὅταν σοῦ τον ἔφεραν ἔξαφνα, ἔξαφνα μοῦ γραφεις ἔτρεξες καὶ τον ἀγκάλιασες, σφικτὰ σφικτά, ἐν ᾧ δάκρυα χαρᾶς ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια σου. Ἀλλ' ὅπως μοῦ τον περιγράφεις τοῦ ἤξιζε τέτοια ὑποδοχή, ἀφ' οὗ εἶνε ἔκτακτον σκυλάκι.

Πολὺ εὐχαριστήθην, *Ἑρμῆ τοῦ Πραξιτέλους*, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν σου καὶ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν σου διὰ τὴν ἐπίσκεψίν σου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. «Προχθές, μου γράφεις, ἡ ἡμέρα ἦτο ὡραία καὶ ὁ ἐξάδελφός μας, μᾶς ἐπῆρε, τὴν ἀδελφήν μου κ' ἐμὲ καὶ μᾶς ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Εἰς τὸν δρόμον μᾶς ἔλεγε τί ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, τί ἦσαν τὰ Προπύλαια, τί ὁ Παρθενὼν καὶ τί τὸ Ἐρεχθεῖον. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν πρῶτα ἐπήγαμεν εἰς τὸν ἐξώστην ὁ ὁποῖος εἶνε πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης καὶ εἴδομεν ἓν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα θεάματα ποῦ εἰμπορεῖ νὰ ἰδῇ μάτι ἀνθρώπου. Κάτω, εἰς τὰν ἀνοικτὸν ὁρίζοντα, ὁ Σαρωνικὸς ἡστραπτε σὰν νὰ ἦταν ἀπὸ χρυσάφι· εἰς τὸ πέλαγος μερικὰ πλοῖα μὲ ἄσπρα πανιὰ ἐφαίνοντο ἀπὸ μακρὰν ὡς γλάροι ποῦ ἐπετοῦσαν ἀπάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν· ἡ Σαλαμίς, ἡ Αἴγινα, διεκρίνοντο μὲ τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν των καὶ τὰς ὡραίας γραμμάς των· ὀπίσω ἀπὸ τὴν Αἴγιναν ὡσὰν σκεπασμένα ἀπὸ γαλανὸ σύννεφο διεκρίνοντοἀμυδρῶς τὰ Μέθανα καὶ ὁ Πόρος. Ὁ ἐξάδελφός μου μοῦ εἶπεν ὅτι ἀπὸ τὸν ἐξωστηνέκεῖνον ἐκρημνίσθη τὸν παλαιὸν καιρὸν ὀλίγους εἰς τοὺς βράχους ὅταν μακρόθεν εἶδε τὸμαῦρο πανὶ τοῦ Θησέως· ἔμαθα ἀκόμη ὅτι ὁ εὔμορφος ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ὁ ὁποῖος εἶνε «ἀμφιπρόστυλος» «τετράστυλος» καὶ ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ (εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔτσι μοῦ τα εἶπε) εἶχε χαλασθῇ ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἦτο σκλαβωμένη καὶ εἶχε μεταβληθῇ εἰς προμαχῶνα καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος εὑρέθησαν ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη καὶ ἐκτίσθη ἐκ νέου.» Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ *Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους* εἶνε μεγάλη· περιγράφει ἀκόμη τι τῷ εἶπεν ὁ ἐξάδελφός του καὶ περὶ τῶν Προπυλαίων καὶ περὶ τοῦ Παρθενῶνος καὶ περὶ τοῦ Ἐρεχθείου· δυστυχῶς δὲν μένει τόπος νὰ δημοσιεύσω καὶ ἄλλο μέρος αὐτῆς· ἐν τούτοις δίδω ἓν φίλημα ἀπὸ καρδίας εἰς τὸν μικρόν μου φίλον, διότι παρατηρῶ μὲ χαράν μου καὶ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον μὲ τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ διὰ τὰ ἀθάνατα μνημεῖα τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ ἀπὸ τὸ ψευδώνυμον τὸ ὁποῖον ἐξέλεξεν ὅτι ἔχει καλλιτεχνικὴν ψυχήν.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

Λύσεις τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων τῶν δημοσιευθησομένων ἐν τοῖς δώδεκα φυλλαδίοις τῆς «Διαπλάσεως» τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου, Ἀπριλίου, Μαΐου καὶ Ἰουνίου.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ παρόντος φυλλαδίου δύνανται νὰ λάβωσι μέρος πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νέων συνδρομητῶν τῆς «Διαπλάσεως» συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνισμοῦ, οὓς δημοσιεύομεν ἐν τῇ ἀντικρὺ σελίδι τοῦ ἐξωφύλλου.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1893]

1. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον μου πατεῖς, ἀνθεῖ τὸ δεύτερόν μου
οἱ Ἀθηναῖοι πᾶν συχνὰ 'ς τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

2. Στοιχειόγριφος.

Εἶμαι κουτὸς καὶ ἄμυαλος· μοῦ κόβεις τὸ κεφάλι
τί γνῶσι τότε καὶ μυαλό!
εἰς τὸ κεφάλι βρίσκομαι ἂν κάτι κόψῃς πάλι
κόβεις ἀκόμα; τὸ κορμὶ 'ς τὸ βάρβορο κυλῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμῆ τοῦ Πραξιτέλους.

3. Αἴνιγμα.

Ὁλόκληρον ἂν εἶμαι γλυκὰ εὐωδιάζω
ἂν μαθηθῶ λιγάκι τὰ δένδρα ἀγκαλιάζω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνισμένης Ἀμυγδαλιᾶς.

4. Αἴνιγμα δημῶδες.

Ἕνα σακκάκι ἄλεσμα χωρὶς ῥαφὴ καὶ τρύπα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου Τόξου.

5. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖος ποιητὴς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπέθανεν ἐν Σμύρνῃ, εἰς ποῖον μέρος αὐτῆς καὶ πότε;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίνου.

6. Ἀριθμητικὸν παίγνιον.

Τοὺς ἐν τοῖς κατωτέρω τετραγωνιδίοις ἀριθμοὺς κατάταξον οὕτως ὥστε τὸ ἄθροισμα ἑκάστης στήλης ὁριζοντίου καθέτου καὶ τῶν δύο διαγωνίων νὰ εἶνε 175.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Βύζινου.

7-10. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ δύο γραμμάτων, πάντοτε τῶν αὐτῶν, εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων σχημάτισον ἄλλας τόσας λέξεις.

Ἦρα, νάμα, αἶξ, ὕλη.

Ἐστάλη ὑπὸ Θέμι Χριστοφίδου.

11. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Ποῖοι εἶνε οἱ δύο μεγάλοι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου οἱ ὁποῖοι ἀπέθανον τὸ αὐτὸ ἔτος;

12. Ἀστήρ.

. . . N' ἀντικατασταθῶσιν οἱ ἀστερίσκοι
. . . οὕτως ὥστε καθέτως μὲν ν' ἀναγινώσκε-
. . N . . ται βασιλεὺς μεγαλονήσου, ὁριζοντίως
. . . δεινὴ νόσος, διαγωνίως δὲ ἐκ δεξιῶν μὲν
. . . πρὸς τἀριστερὰ γεωμετρικὸν σχῆμα, ἐξ
ἀριστερῶν δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ νῆσος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρείου Στρατιώτου.

13. Μεσοστιχίς.

Διὰ τῶν μεσαίων γραμμάτων τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι λέξεων σχημάτισον ἀρχαῖον ἕλληνα ποιητήν.

1, ἔκτός. 2, δυστυχία. 3, νέος. 4, ἄβατος. 5, μῖσος. 6, εἰδικός. 7, ἀσβαρός. 8, ὑγεία.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Προμηθέως Πυρφόρου.

14. Ἐλλιποσύμφωνον.

αου—ο—υεηαο—η—εαη—ου—ειι
αι—αω—ο—ειεαο—ειῖ—οι—υεεειι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνθρωπομόρφου Γεφίλλου.

15. Ἐλλιποσύμφωνον.

α—ι—ευαιειαι—ααιωω—η—ιααι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἄνδους τῆς Ἀναταλῆς.

16. Φωνηεντόλιπον.

κ—ν—μθ—σκ—τ—τ—''—ρ
τ—μθ—σκ—ντ—'''—πσν.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Νοεμβρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

167. Τριαντάφυλλον (τριάντα - φύλλον).—168. Ἀσιανός, Φασιανός.—169. Λεπτά, ἑπτά.—170. Στόμα, γλῶσσα, ὀδόντες.—171. Σκῦρος, Κῦρος, Σῦρος.—172. Ἡ ὄρεξις, διότι ὅσῳ περισσότερον τῆς δίδεις τόσῳ ταχύτερον σ' ἐγκαταλείπει.—173. Ὁ κρότος.—174. Ἓν κανάριον, δύο καρδερίνας, ὀκτὼ ὀρτύκια.—175. Ἓν δίδραχμον, ἑνδεκα μονόδραχμα, δύο ἡμίδραχμα.

176.	Δ
—177 - 180. Ἰ, Γαλῆ. 2, Μῦς. 3, Ὄνοι.	Ι
4, Λύκος.—181.	Α
Ἡ δικαιοσύνη ὅπου βασιλεύει	Π
Καὶ ἡ εὐτυχία μετ' αὐτῆς ἐδρεύει.	Μ Η Λ Ο Ν
182. Ἡ φιλοπονία εἶνε εὐτυχία καὶ ζωὴ	Α
Θάνατος ἡ ὀκνηρία καὶ τῶν κακιῶν πηγή.	Σ
183. ΔΙΓΕΥΣ (1, ΈΛΔία. 2, Ὥρίων. 3,	Ι
ΆΡΓος. 4, ΈΛΕνη. 5, ΜΥς. 6, ΙΔΣων).	Σ

184.—ΑΡΘΡΙΤΙΣ (1, Ἀλήθεια. 2, Ράδιος. 3, Θάρρος. 4, Ρῖγος. 5, Ἰσχυρὸς. 6, Ῥαχύς. 7, Ἴκωνος. 8, Συώνιος.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 1]

Β'.

ΕΝ ΚΑΛΚΟΥΤΑ

Εἴκοσιν ἡμέρας μετὰ ταῦτα οἱ κ. κ. Κλοακὲν πατὴρ καὶ υἱὸς ἀφικνοῦντο εἰς Καλκούταν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Σεράπιον.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ ταξειδίου των ἐπραγματοποιήθη ἐν μέρει. Ναὶ μὲν ὁ εἷς εἶδεν ἐν Αἰγύπτῳ τὰς περιφήμους πυραμίδας καὶ τὸ μουσεῖον τοῦ Βουλάκ, ἀρτίως πλουτισθὲν, διὰ τῶν σαρκοφάγων τριάκοντα καὶ δύο Φαραώνων καὶ ἐδυνήθη ὁ ἄλλος νὰ ἐξετάσῃ ἀνέτως τὴν διώρυγα τοῦ Σουὲζ νὰ ὑπολογίσῃ τὴν κλίσιν τῶν ὀχθῶν της καὶ νὰ θαυμάσῃ τὴν ἐργασίαν τῶν ἰσχυρῶν βαθυκόρων, τῶν ἀγωνιζομένων ἀκαταπαύστως κατὰ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου. Ἀλλ' ἅμα ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἶδον ὅτι πρὸς λεπτομερῆ ἐξέτασιν ὅλων τῶν αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων ἔκρεπε νὰφιερώσουν τοὐλάχιστον ἕνα μῆνα· καὶ τὸ μὲν Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον ἀνεχώρει εἰς τὴν Καλκούταν ἀμέσως τὴν μεθεπομένην, ὁ δὲ Παῦλος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ συγκατετίθετο νὰ θυσιάσῃ περισσοτέρας τῶν 90 ἡμερῶν διὰ τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο, σκοπῶν νὰ ἐπιστρέψῃ ἀνυπερθέτως τὸν Νοέμβριον εἰς Παρισίους καὶ νὰκολουθήσῃ τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς τῶν Γεφυροποιῶν· ὥστε ὁ κ. Κλοακὲν εὑρέθη ἠναγκασμένος νὰ παραμείνῃ μόνον 48 ὥρας εἰς τὸ Κράτος τοῦ Κεδίου.

«Νὰ ἰδοῦμε» εἶπε «πῶς θὰ τα καταφέρωμεν εἰς τόσον ὀλίγον καιρὸν ποῦ μᾶς μένει νὰ ἐπισκεφθῶμεν ὅλα τὰ κυριώτερα μνημεῖα τῶν Ἰνδιῶν.»

Καὶ ἐπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ Σεραπίου. Διαπλεύσαντες τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ὁλοταχῶς καὶ κάμψαντες τὸν Περσικὸν κόλπον, εἶδον ἐνώπιόν των τὴν μεγαλοπρεπῆ Κεϋλάνην μὲ τὰ γιγάντια αὐτῆς δένδρα. Παρέπλευσαν εἶτα τὴν ἰνδικὴν χερσόνησον καὶ μετὰ δεκατρεῖς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἀνεχώρησαν ἐξ Ἄδεν, τὸ Σεράπιον συνήντησεν ἐν τῶν πλοίων ἐκείνων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται παρὰ τὰ στόμια τοῦ Γάγγου καὶ χρησιμεύουσιν ὡς φάροι, παρέλαβε δ' ἐξ αὐτοῦ τὸν πεπειραμένον πρωρέα, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ το ὁδηγήσῃ διὰ μέσου τῶν ἐπικινδύνων σάνδχηδς, τῶν πελωρίων δηλαδὴ τῆς ἄμμου σωρῶν, τὴν ὁποίαν ὁ ἱερὸς ποταμὸς χύνει εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης.

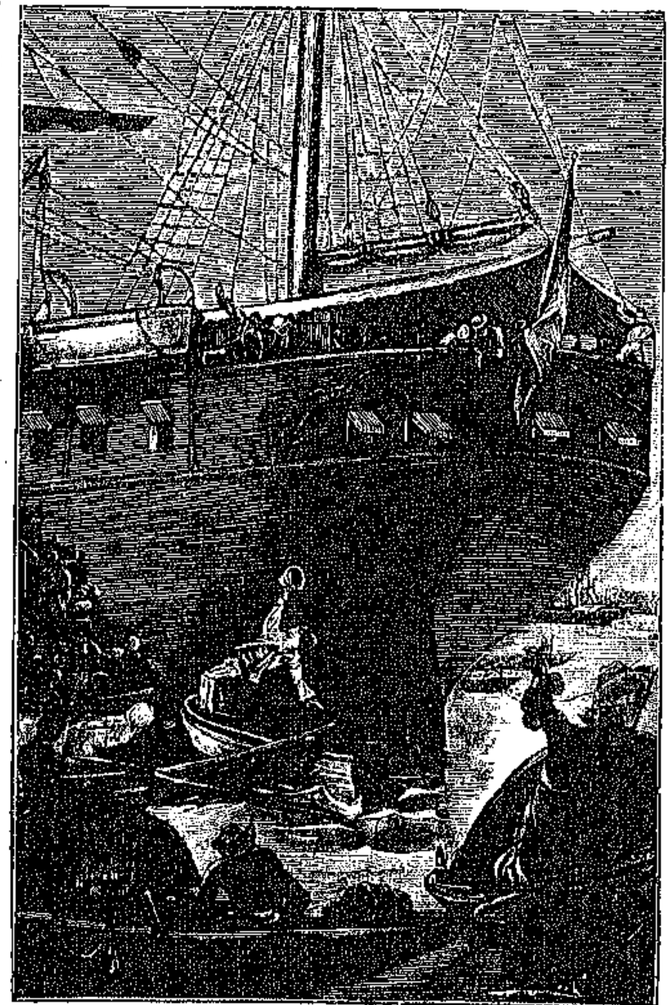

«Ο ΧΑΝΔΟΣ ΕΧΑΣΕ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΝ ΚΑΙ ΕΠΕΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ» (Σελ. 18)

Ἡ μεγαλόνησος Σαγγόρη ἐφάνη τότε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, εἶτα ὁ σημαφόρος τοῦ Χάρβουρ παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Χούγλη. Ἐπὶ δεκαπέντε ὥρας ἔπλεον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου, διὰ μέσου διπλοῦ στοίχου πλοίων, παντὸς εἴδους καὶ πάσης ἐθνικότητος, τὰ ὁποῖα ἐχώρουν πρὸς τὸν λιμένα ἢ ἀνήγοντο πρὸς τὸ πέλαγος. Ἐπὶ τέλους τὴν πρωΐαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ταξειδιωτῶν, ἀποκαμόντες πλέον νὰ πλανῶνται

ἐπὶ τῶν χαμηλῶν ὀχθῶν, τὰς ὁποίας παρέπλεον ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, διέκρινον διὰ μέσου δάσους ἱστῶν, τὴν μεγαλοπρεπῆ σειρὰν τῶν μεγάλων τῆς Καλκούτας.

Ἦτο ἕκτη πρωϊνὴ ὥρα καὶ ὁ ἥλιος κατηύγαζε διὰ τῶν χρυσῶν αὐτοῦ ἀκτίνων τὸ ἐξαίσιον πανόραμα, ὅτε τὸ Σ ε ρ ά π ι ο ν ἠγκυροβόλησε. Οἱ σιδηροῖ πνεύμονες τοῦ ἀτμοπλοίου δὲν εἶχον ἔτι ἀναδώσῃ τὴν τελευταίαν ἐξ ἀτμοῦ καὶ καπνοῦ πνοήν των, ὅτε περιεκύκλωσεν αὐτὸ στόλος ὁλόκληρος λέμβων καὶ πλοιαρίων καταφόρτων ἀπὸ ἐμπορεύματα παντοῖα. ἄνθη καὶ καρποὺς ἀχθοφόρους, ἢ ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους σπεύδοντας νὰ ὑποδεχθῶσιν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους περιέμενον, — κυνῶν ἀπὸ σαρίκια λευκά, ἀπὸ ὑφάσματα ἀναικτά, ἀπὸ πρόσωπα χαλκόχρα, ἀπὸ κραυγὰς ἐκκωφαντικάς. Μακρὰν ἡ παραλία μυρμηκιῶσα ἀπὸ πλῆθος ποικίλον καὶ παράδοξον, ἀπὸ ἀμόξας καὶ κάρρα ἐν γραφικῷ συμφυρμῷ καὶ ὡς πλαίσιον εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην, ἐν σύμπλεγμα ἀπὸ θόλους, κωδωνοστάσια καὶ μιναρέδες, ὑπεράνω τοῦ πρασίνου τῶν πυκνῶν δένδρων.

Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλος ἀπὸ τῆς πρυμναίας ἐξέδρας παρετήρουν περιέργως τὸ πάντοτε διασκεδαστικὸν θέαμα τῆς ἐξ ἐφόδου καταλήψεως τοῦ ἀγκυροβολοῦντος ἀτμοπλοίου. Μετ' ὀλίγον ἡ προσοχή των ἐστράφη ἐπὶ μικροῦ ἀκατίου, τὸ ὁποῖον διηύθυνε μετὰ πολλῆς δεξιότητος ἐν παιδίον δεκατριῶν ἕως δεκατεσσάρων ἐτῶν καὶ τὸ ἐσταμάτησεν ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ μέρους, ὅπου εὑρίσκοντο αὐτοί.

Τὸ παιδίον ἐκεῖνο δὲν ἀνῆκε προφανῶς εἰς τὴν τάξιν τῶν κεινῶν λεμβούχων καὶ τῶν ἀχθοφόρων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην περιεστοίχιζον πολυάριθμοι τὸ ἀτμόπλοιον. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ἐξ ὑφάσματος λευκοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον κατεσκευασμένα καὶ κομψά. Ἄλλως ἡ λευκὴ καὶ ροδόχρους ἐπιδερμίς του ἐμαρτύρει ὅτι καὶ ἂν ἐγεννήθη ἐν Ἰνδίαις, δὲν κατήγετο ὅμως ἐκ γονέων ἰθαγενῶν.

Ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Παῦλος τὸν παρετήρει, ὁ μικρὸς λεμβοῦχος ἀφῆκε τὰς κώπας, ὥρμησε δι' ἀποτόμου κινήματος ἐμπρός, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς δύο ἐπιβάτας τοὺς ἠρώτησε γαλλιστί, περιβάλλων τὰ χείλη μὲ τὰς δύο του χεῖρας·

«Κύριοι, ἠμπορεῖτε νὰ μου πῆτε, σᾶς παρακαλῶ ἂν εἶνε μέσα εἰς τὸ ἀτμόπλοιον οἱ κύριοι Κλοακὲν πατὴρ καὶ υἱός ;»

Ὁ Παῦλος ἔσπευσε νὰ ἀποκριθῇ, φανερόνων τὸ νομά του. Τότε δὲ ὁ μικρὸς ὕψωσε διὰ κινήματος χαρᾶς τὸν ἀχύρινον πῖλον του, ἀποκαλύψας οὕτω πυρρὰν κόμην καὶ φυσιογνωμίαν λεπτὴν καὶ εὐγενῆ, καὶ ἀνεφώνησεν :

«Οὔρρα ! καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ Χάνδος Ρόβινσων !... Χαίρετε, θεῖέ μου ! Χαίρετε, ἐξάδ. . .»

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ. Μεγάλη λέμβος, ἐκ τῶν ἐγχωρίων, διευθυνομένη ὑφ' ἑνὸς μόνου κωπηλάτου καὶ ἐρχομένη μεθ' ὁρμῆς, συνεκρούσθη πρὸς τὸ ἐλαφρὸν του ἀκάτιον καὶ το ἀνέτρεψε, πρὶν δ' ἀκόμη ἐννοήσῃ τὸν κίνδυνον ὁ Χάνδος ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

Διπλῆ κραυγὴ φρίκης ἠκούσθη ἐκ μέρους τοῦ κ. Κλοακὲν καὶ τοῦ υἱοῦ του καὶ συναυλία ὕβρεων καὶ ἀρῶν κατὰ τοῦ ἀδεξίου ἐκείνου ἢ μοχθηροῦ, ὁ ὁποῖος μηδὲ στιγμὴν σταματήσας, ἀπεμακρύνθη ἐκεῖθεν δι' ὅλης τῆς ταχύτητος τῶν κωπῶν του, ὥστε δὲν ἐφαίνοντο πλέον παρὰ οἱ συγκεντρικοὶ κύκλοι, τοὺς ὁποίους ἐσχημάτιζε τὸ ὑπομέλαν ὕδωρ, εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε βυθισθῇ τὸ παιδίον.

Ἀμυδρῶς, ὡς ἐν ὀνείρῳ ὁ Παῦλος εἶχε διακρίνῃ ἕνα ἄνθρωπον χαλκόχρουν, μὲ μέλη ἀθλητικὰ ὑπὸ δὲ τὴν λευκὴν τοῦ κακοποιοῦ κίδαριν μίαν μύτην μεγάλην καὶ ζεῦγος ὀφθαλμῶν σπινθηροβολούντων μ' ἔκφρασιν ἀγρίας χαρᾶς.

«Ἕνα παιδὶ στὴ θάλασσα ! . . . Γρήγορα σχοινιά, σωσίβια, τρέξετε !» ἠκούοντο ἤδη φωναί.

Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ἀτμοπλοίου ἡ εἴδησις διεδόθη ἀστραπηδὸν καὶ ἔσπευδον καὶ συνωθοῦντο.

Ἔξαφνα πλούμ ! ἠκούσθη ἦχος σώματος, τὸ ὁποῖον διέγραψε παραβολὴν καὶ κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς πρυμναίας ἐξέδρας.

Ἦτο ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ πρὶν προφθάσῃ κἂν νὰ ἐκβάλῃ τὸν ἐπενδύτην του.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ κεφαλὴ τοῦ Χάνδου ἀνέκυψεν ἐκ τοῦ ὕδατος μειδιῶσα καὶ ζωηρά.

«Δὲν εἶνε τίποτε ! ἕνα λουτρὸν ἀπρόοπτον» εἶπε, ρωθωνίζων ὡς νεαρὸς ἵππος καὶ κολυμβῶν πρὸς τὴν μελανὴν πλευρὰν τοῦ ἀτμοπλοίου.

Καὶ ἁρπάσας ἓν σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἐκεῖ, χωρὶς κἂν νὰ καταδεχθῇ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν κλίμακα τὴν ὁποίαν τῷ εἶχον καταβιβάσῃ μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἀνερριχήθη ἐντὸς εἴκοσι δευτερολέπτων μέχρι τοῦ καταστρώματος καὶ δι' ἑνὸς πηδήματος εὑρέθη ἐπὶ τῶν ποδῶν του.

Συγχρόνως δὲ καὶ ὁ Παῦλος, ἰδὼν μετὰ τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἦτο περιττός, ἀνῆλθεν ἡσύχως διὰ τῆς κλίμακος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν καὶ τῶν χειροκροτημάτων ὅλων τῶν θεατῶν τοῦ συντόμου τούτου δράματος.

Οἱ δύο νέοι ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους καὶ ἀντήλλαξαν φίλημα ἐγκάρδιον.

«Σ' εὐχαριστῶ ἐξάδελφέ μου, καὶ θά σου το χρεωστῶ,» ἔλεγεν ὁ Χάνδος. «Ἀλλὰ στάσου, ἔχασα τὸ καπέλο μου... Ἐ σύ, καπετάνιε τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, πιάσε μου τοὐλάχιστον τὸ καπέλο μου !» ἐφώ-

ναξε, ζητῶν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, τὸν χαλκόχρουν ἐκεῖνον λεμβοῦχον, τὸν αἴτιον ὅλης αὐτῆς τῆς συγκινήσεως.

Ἀλλ' ἦτο ἤδη μακράν, πολὺ μακρὰν ἐκεῖνος, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ κἂν τὰ χαρακτηριστικά του νὰ διακρίνωσιν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἄλλως ἔπιπτε μία ἄκρα τῆς ὀθόνης, ἡ ὁποία τῷ ἐχρησίμευεν ὡς κίδαρις. Εἶχε λάβῃ ἀρά γε αὐτὴν τὴν προφύλαξιν. διὰ νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπόν του, ἢ διὰ νὰ προφυλάξῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τῆς λάμψεως τοῦ ἡλίου; Δύσκολον ἦτο νὰ ποφανθῇ τις. Ἀλλ' ἡ κτηνωδία τῆς ὅλης διαγωγῆς του διήγειρεν ὑπόνοιαν προμελέτης. Μετ' ὀλίγον ἐχάθη εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν ἠγκυροβολημένων πλοίων.

«Παιδάκι μου, κ' ἐγὼ ἐνόμισα γιὰ μιὰ στιγμὴ πῶς πνίγηκες» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, σφίγγων τὸν ἀνεψιόν του εἰς τὰς ἀγκάλας του.

«Προσέχετε, θεῖέ μου, μή με σφίγγετε ἔτσι γιατὶ θὰ βραχῆτε» εἶπεν εὐθύμως ὁ Χάνδος.

— Πᾶμε κάτω εἰς τὸν θαλαμίσκο μου, νἀλλάξῃς φορέματα» τῷ ἐπρότεινεν ὁ Παῦλος.

«Μπᾶ ! μὲ τέτοιον ἥλιο, σὰν τὸν δικό μας ! Σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας θἆμαι στεγνωμένος, κουδοῦνι. Ἄ, νὰ καὶ το καπέλο μου. Τίποτα δὲν χάθηκε. Σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου» εἶπεν ὁ Χάνδος, ἐνθέτων νόμισμα εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ναυτόπαιδος, ὁ ὁποῖος τῷ ἔφερε τὸ ἀπολεσθέν. «Ἂν μποροῦσες τώρα νὰ γυρίσῃς καὶ τὴ βάρκα μου, θά μου ἔκανες μεγάλη χάρι.»

Τῷ ὄντι τὸ ἐλαφρὸν σκάφος ἔπλεεν ἐκεῖ ἀναποδογυρισμένον μὲ τὴν κοιλίαν εἰς τὸν ἀέρα, ὡς ἰχθὺς νεκρός· ἀλλ' ὁ ναυτόπαις, βοηθούμενος καὶ ὑφ' ἑνὸς ἄλλου συντρόφου του, τὸ ἐπανέφερεν ἀμέσως εἰς τὴν φυσικήν του θέσιν, ἀφῄρεσε τὸ ἐντὸς αὐτοῦ ὕδωρ καὶ το προσέδεσε πλησίον τῆς κλίμακος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Παῦλος εἶχε καταβῇ νἀλλάξῃ ἐνδύματα.

«Ἕτοιμα ὅλα ! μπορῶ τώρα, ὁπότε ἀγαπᾶτε νά σας βγάλω ἔξω, ἂν ἐννοεῖται, δὲν ἐχάσατε κάθε ἰδέαν διὰ τὴν ναυτικήν μου ἐμπειρίαν» εἶπεν ὁ Χάνδος γελῶν.

«Ἀπεναντίας ἐσχηματίσαμεν λαμπρὰν ἰδέαν» ἀπήντησεν ὁ κ. Κλοακὲν «Ἀλλὰ τὰ πράγματά μας ; . . .

— Μὴν ἀνησυχῆτε, θὰ στείλω ἕνα στρατιώτη νά τα πάρῃ.

— Δὲν ἠξεύρουμε καὶ καλὰ ποῦ θὰ καταλύσωμεν. Μοῦ ἐσύστησαν τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Στέμματος.

— Τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Στέμματος ! Ἔχετε λοιπὸν τὴν ἰδέα, θεῖέ μου, ὅτι ἡ μίσσις Ὁμολλοᾶ θά σας ἀφήσῃ νὰ πᾶτε εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον ; Αὐτὸ νά το βγάλετε ἀπὸ τὸ νοῦ σας. Ἐλησμόνησα νά σας πῶ ὅτι ἐκείνη μ' ἔστειλε. Εἶν' ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν προκυμαίαν μὲ τὴν Ἀνθὴ καὶ μᾶς περιμένει. Ἡ Ἀνθὴ εἶνε ἡ ἀδελφή μου, καθὼς ξεύρετε. Ἄ, νά, βλέπετε ἐκείνη τὴν κίτρινη ἄμαξα καὶ ἕνα κορίτσι κοντά της ἐπάνω στὸ ἄλογο ; Εἶνε ἡ μίσσις Ὁμολλοᾶ, ἡ κυρία τοῦ ταγματάρχου . . .

— Ἀλλὰ ἐγώ, παιδί μου, δέν τὴν γνωρίζω αὐτὴν τὴν κυρίαν καὶ . . .

— Μὴν ἀνησυχῆτε, θά την γνωρίσετε πολὺ γρήγορα. Σᾶς βεβαιῶ, θεῖέ μου, ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ πῆτε ὄχι...Μιὰ φορὰ ποῦ πέσατε στὰ νερά μας εἴσθε εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν μας. Καὶ ἡ μίσσις Ὁμολλοᾶ δὲν χωρατεύει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παθητικὴν ὑπακοήν . . .

— Ἔτσι αἴ ; εἶπεν ὁ κ. Κλοακὲν μειδιῶν.

— Μάλιστα, αὐτὴ διοικεῖ τώρα τὸ σύνταγμα» ὑπέλαβεν ὁ Χάνδος, ὄχι ἄνευ τινὸς συγκινήσεως, διότι ἡ λέξις αὕτη τῷ ὑπενθύμισε τὴν μεγάλην ἀπώλειαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστῇ τελευταίως. «Ὁ ταγματάρχης πῆγε στὰ γυμνάσια καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦλθε νά σας ὑποδεχθῇ ὁ ἴδιος σήμερα. Ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ ἠξεύρουν ὅμως ὅτι μὲ τὴν μίσσις Ὁμολλοᾶ πρέπει νὰ συνεννοοῦνται . . .

— Ὥστε εἶνε περιττὴ κάθε ἀντίστασις.

— Ἐντελῶς περιττή, ἀγαπητέ μου θεῖε. Σᾶς ἔχει τώρα πειὰ ἑτοιμάσῃ καὶ τὰ δωμάτιά σας καί σας περιμένει ποῦ εἶνε ἀδύνατον . . .

— Ἀφ' οὗ εἶνε ἔτσι, δὲν εἰμποροῦμεν παρὰ νὰ αἰχμαλωτισθῶμεν !» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, καταβαίνων τὴν κλίμακα τοῦ ἀτμοπλοίου.

Καὶ ἔλαβε θέσιν μετὰ τοῦ υἱοῦ του εἰς τὸ ἀκάτιον τοῦ Χάνδου, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τὰς κώπας εὐρώστως καὶ διευθύνθη εἰς τὴν προκυμαίαν.

Ὁ Παῦλος ἐθαύμαζε τὴν δεξιότητα, τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ παιδίου ἐκείνου μὲ τὴν πυρρὰν κόμην. Λεμβοῦχος ἐξ ἐπαγγέλματος δὲν θὰ διηύθυνε δεξιώτερον τὸ σκάφος του, διὰ μέσου τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου τῶν πλοίων, τῶν λέμβων καὶ τῶν σχοινίων. Ἐν ᾧ δ' ἐκωπηλάτει ὁ Χάνδος δὲν ἔπαυε συγχρόνως καὶ νὰ φλυαρῇ, οὐδὲ νὰ στρέφῃ ὄπισθέν του συχνὰ καὶ νὰ βλέπῃ πρὸς τὴν προκυμαίαν.

«Νὰ ἡ μίσσις Ὁμολλοᾶ καὶ ἡ Ἀνθὴ πού μας χαιρετοῦν μὲ τὰ μανδήλια τους» εἶπεν ἐξαίφνης.

Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλος ἔσπευσαν νἀνταποκριθῶσι διὰ τοῦ πίλου εἰς τὴν φιλόφρονα ταύτην ὑποδοχήν. Μετ' ὀλίγον τὸ ἀκάτιον προσήγγισεν εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ οἱ ταξειδιῶται ἀπεβιβάσθησαν.

Ἡ μία τῶν δύο κυριῶν, ἡ ὁποία ἐκάθητο ἐν τῇ ἁμάξῃ, ἦτο γυνὴ κοντὴ καὶ παχεῖα ὡς σφαῖρα, ἔχουσα τὴν ὄψιν ροδίνην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ψαιούς, μικροὺς καὶ διαπεραστικούς, στόμα ἐσχισμένον μέχρι τῶν ὤτων, ἐφόρει δὲ πῖλον ἀχύρινον μὲ πτερὰ

ἀλέκτορος,πλαγίως κεκλιμένου καὶ πλῆθος κοσμημάτων. Ἐν τούτοις ἡ ὄψις της εἶχέ τι τὸ ἑλκυστικὸν καὶ διέθετεν εὐνοϊκῶς τὸν βλέποντα αὐτήν, χωρὶς κ' ἐκεῖνος νὰ ἠξεύρῃ διατί.

«Καλῶς ἦλθατε,κύριε Κλοακέν» εἶπε πρὸς τὸν ἀρχαιολόγον τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν μικρὰν χειροντιοφόρον χεῖρά της. «Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σας μεταχειρισθῶ ὡς παλαιὸν φίλον καὶ ὡς καλὸν ἄνθρωπον, ὅπως εἶσθε. Ὁ τυχὼν δὲν θὰ ἔκαμνεν αὐτὸ ποῦ κάμνετε σεῖς διὰ παιδιὰ ποῦ δὲν γνωρίζετε . . . Ἀπ' ἐδῶ βέβαια θὰ εἶνε ὁ υἱός σας. Ἀϊ ντοὺ γιοὺ ντού, (τί κάμετε ;) μίστερ Κλοακέν ; Εἶσθε στρατιωτικός, αἴ ; Ὅλοι εἶνε στρατιωτικοὶ εἰς τὴν Γαλλίαν . . . Ὁ στρατός σας ἔχει πολὺ ὡραῖα σώματα. Χαίρω πολὺ διὰ τὴν γνωριμίαν σας. . . Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐξαδέλφη σας Ἀνθή. Παιδί μου, δῶσε τὸ χέρι σου εἰς τὸν θεῖόν σου. Ὁ ταγματάρχης μ' ἐπεφόρτισε νὰ τον δικαιολογήσω ποῦ δὲν ἠμπόρεσε νὰ παρευρεθῇ καὶ αὐτὸς ἐδῶ. Ἀλλά . . . ἡ ὑπηρεσία πρὸ παντός. Δὲν εἶν' ἔτσι ; λοιπὸν Χάνδε, ἄσχημες δουλειές, βλέπω. Ἔκαμες ἕνα λουτρὸ ὅλο μὲ τὰ φορέματα. . . Πῶς; γελᾶς;»

Πράγματι ὁ Χάνδος ἐγέλα μὲ τὴν στωμυλίαν τῆς κυρίας Ὀμολλοᾶ, ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν κ. Κλοακὲν νὰ προφέρῃ μηδὲ λέξιν.

Ἡ μίς Ἀνθὴ Ῥόβινσων χωρὶς νὰ φιππεύσῃ προσέκλινε χαριέντως καὶ ἔσφιγξεν ἰσχυρῶς κατὰ τὸν ἀγγλικὸν τρόπον τὴν χεῖρα τοῦ θείου της καὶ τοῦ ἐξαδέλφου της. Ἦτο ὑψηλὴ καὶ ἰσχνή,μὲ κόμην ξανθήν, ἀποκλίνουσαν πρὸς τὸ πυρρόχρουν, ἐφόρει δὲ λευκὴν ἐσθῆτα μὲ πένθιμα ἐκ μελανοῦ κρεπίου κοσμήματα, ἀνδρικὸν πῖλον καὶ πέπλον ἐσφιγμένον δίκην προσωπείου διαφανοῦς ἐπὶ τοῦ προσώπου της τὸ ὁποῖον εἶχε διάγραμμα ἀρχαϊκῆς ὅλως κανονικότητος. Καὶ ναὶ μὲν ἐφαίνετο ὀλίγον τι ψυχρά, ἀλλ' ἡ ψυχρότης αὕτη δὲν προήρχετο προφανῶς οὔτε ἀπὸ ἐγωϊσμόν, οὔτε ἀπὸ δειλίαν ἐσωτερικῆς μαθητρίας. Ἦτο ἡ εὐγενὴς καὶ ὑψηλὴ ἐκείνη ἐπιφύλαξις ψυχῆς ὑπερηφάνου, ἡ ὁποία δὲν συγκαταβαίνει πρὸς τὴν χυδαιότητα τοῦ κοινοῦ κόσμου καὶ δὲν χαρίζει τὴν φιλίαν της ἢ πρὸς ὅσους τὴν ἀξίζουν.

Μετὰ τὰ πρῶτα φιλοφρονήματα οἱ δύο ταξειδιῶται καὶ ὁ Χάνδος ἔλαβον θέσιν εἰς τὸ ὄχημα τῆς κυρίας Ὀμολλοᾶ, ὁ ἀμαξηλάτης ἐμάστισε τοὺς ἵππους, οἵτινες ἐξεκίνησαν καλπάζοντες, παρὰ τὸ ὄχημα δὲ ἠκολούθει καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐπὶ τοῦ μελανοῦ αὐτῆς ἵππου.

Ἡ μίσσις Ὀμολλοᾶ ἐξακολούθει νὰ φλυαρῇ γαλλιστί. Οἱ κ.κ. Κλοακὲν προσέχοντες ὅσον ἠδύναντο εἰς αὐτήν, θαμβωμένοι ἐκ τῆς ἀπλέτου λάμψεως τοῦ ἰνδικοῦ ἡλίου καὶ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς σκοτοδίνης ἐκείνης τὴν ὁποίαν διατηροῦν ἔτι καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς οἱ ταξειδιῶται μετὰ μακρὸν πλοῦν, ἔβλεπον ὡς ἐν ὀνείρῳ τὸ λαμπρὸν θέαμα πρωΐας ἐν Καλκούτᾳ,—τὰ ὡραῖα ὀχήματα, τὰ κάρρα μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς καρραγωγεῖς, τοὺς ἀπειραρίθμους ἱππεῖς, τὸ πλῆθος τῶν Εὐρωπαίων καὶ τῶν Ἰνδῶν, τὴν ποικιλίαν τῶν ἐνδυμασιῶν καὶ τῶν τύπων, τὴν κίνησιν τοῦ μεγάλου λιμένος πρωτευούσης, τὸν θόρυβον ἀληθοῦς Βαβὲλ φυλῶν, καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς πεφυτευμένας λεωφόρους, τοὺς ἀγγλικοὺς κήπους, τὰς σκιερὰς δενδροστοιχίας, τὰ λαμπρὰ πολυτελῆ καταστήματα καὶ τὰ μέγαρα μὲ τὰ περιστύλια.

Ὁ Παῦλος ἐξεπλάγη πολὺ καὶ μάλιστα ἐσκανδαλίσθη βλέπων αἴφνης τὴν Ἀνθὴν τρέχουσαν κατ' εὐθεῖαν πρὸς μίαν χειράμαξαν ἐγκαταλελειμμένην εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου καὶ ἐξαναγκάζουσαν τὸν ἵππον της νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο, ἀντὶ ἁπλῶς νὰ το ἀποφύγῃ. Εἶδε τὸ κίνημα τοῦτο καὶ ὁ Χάνδος καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

«Ὁρίστε τρόπος ἡ Ἀνθή, καὶ θέλει νὰ λέγῃ καὶ γιὰ τοὺς δικούς μου!» εἶπε μὲ σοβαρότητα καὶ μὲ συναίσθησιν ὅτι αὐτὸς ἦτο ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τῆς ἀδελφῆς του, ὡς πρὸς τὸ εἰδικὸν τοῦτο κεφάλαιον τῆς ἐθυμοτυπίας. «Ἐγὼ βέβαια σὲ δημόσιον περίπατο δὲν θὰ ἔκαμνα τὸ ἄλογό μου νὰ πηδήσῃ ἐμπόδιον.

— Θὰ μποροῦσες ὅμως νὰ το κάμῃς νὰ τρέξῃ μέσα 'ς τὸν κόσμο καὶ νὰ σκοτώσῃς καμμιὰ δωδεκαριὰ ἀνθρώπους!» εἶπε ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ.

— Τί ; γιατί ἔρριψα τὲς προάλλες ἕνα γέρο ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ κινηθῇ ;» εἶπεν ὁ Χάνδος ἐρυθριῶν. «Φθάνει πλειά, ἀρκετὰ μ' ἐπεπλήξατε καὶ γι' αὐτό.

—Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅμως ὅ,τι ἔκαμες ὕστερα ὅ,τι ἠμπόρεσες διὰ νὰ ἐπανορθώσῃς τὸ λάθος σου» εἶπεν ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ, βλέπουσα προφανῶς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἐντροπὴν τοῦ Χάνδου . . . Κατέβηκε ἀμέσως ἀπὸ τὸ ἄλογό του, πρὶν νὰ σταματήσῃ μάλιστα—ἐξηκολούθησεν ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς κυρίους Κλοακὲν—ἐσήκωσε τὸν δυστυχισμένο τὸν γέρο, τὸν ὁδήγησε 'ς τὸ σπίτι του, τοῦ ἔδωκε ὅσα χρήματα εἶχε καὶ δὲν ἡσύχασε παρὰ ἀφ' οὗ ἐβεβαιώθη ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν ἔπαθε παρὰ φόβο.»

Ὁ Χάνδος ἠσθάνετο μεγαλειτέραν ἀμηχανίαν διὰ τοὺς ἐπαίνους τῆς κυρίας Ὀμολλοᾶ ἢ διὰ τὰς ἐπιπλήξεις της. Ἐνόησε δὲ ἀμέσως τοῦτο ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ἔδωκεν ἄλλην τροπὴν εἰς τὴν ὁμιλίαν.

Ἔφθασαν. Τὸ ὄχημα διαγράψαν καμπύλην ἐντὸς αὐλῆς ἐκτεταμένης, ἐσταμάτησεν ἐνώπιον πυλῶνος κομψοῦ.

Τὸ περίπτερον ἐν ᾧ κατῴκει ὁ ταγματάρχης Ὀμολοᾶ ἐν τῷ στρατῶνι τοῦ ἱππικοῦ,καὶ τὸ ὁποῖον ὡς προωρισμένον διὰ τὸν ἑκάστοτε διοικητὴν τοῦ συντάγματος, ἐχρησίμευε τέως ὡς κατοικία τοῦ

μακαρίτου συνταγματάρχου Ῥόβινσων, ἦτο λαμπρὸν μέγαρον, στρέφον τὰ νῶτα πρὸς δάσος ἀπέραντον καὶ πυκνόν. Καὶ ἦτο μὲν ἡ ἐπίπλωσίς του ἁπλῆ, διότι ἡ πολυτέλεια εἶνέ τι ἀδύνατον εἰς τὰς τροπικὰς χώρας, ὅπου τὰ χονδρὰ καὶ βαρύτιμα ὑφάσματα θὰ ἐγίνοντο ἀμέσως τὸ καταφύγιον καὶ ἡ βορὰ μυριάδων ἑρπετῶν, ἐντόμων καὶ παρασίτων. ἀλλ'εἶχεν εὐρείας αἰθούσας, ἐπίτηδες διεσκευασμένας διὰ τὰς πολυανθρώπους συναθροίσεις τῶν ἐπισήμων οἰκημάτων. Τὸ ἰσόγαιον, κατὰ τὸ ἀγγλικὸν σύστημα, κατείχετο ὑπὸ τῶν αἰθουσῶν καὶ τῶν διαμερισμάτων τῆς ὑποδοχῆς, ἑστιατορίων, γραφείων, προδρόμων κτλ. Εἰς τὸ μεσαῖον πάτωμα εὑρίσκοντο οἱ κοιτῶνες καὶ τὰ ἰδιαίτερα δωμάτια, εἰς δὲ τὸ ὑπερῷον τὰ μαγειρεῖα καὶ τὰ δωμάτια τῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ τοῖχοι, ὡς ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτῶν κονιάματος,παρεῖχον τὴν ἀπατηλὴν λάμψιν πλούτου μυθώδους. Λεπτὰ καὶ διαφανῆ ἦσαν τὰ ὑφάσματα τῆς ἐπιπλώσεως, ὡς ἦσαν ἐλαφρὰ καὶ κομψὰ τὰ ἐκ βαμβοῦ ἔπιπλα. Αἱ αἴθουσαι μὲ τὰς ὑψηλὰς ὀροφὰς δὲν εἶχον ἐσωτερικὰς θύρας, ἀλλ'ἁπλᾶ ἀνοίγματα, κεκαλυμμένα διὰ παραπετασμάτων ἐκ γάζης διαφανοῦς· λευχείμονες δὲ ὑπηρέται ἐκ τῶν ἰθαγενῶν, σοβαροὶ καὶ ἀξιοπρεπεῖς ἵσταντο παντοῦ, ἕτοιμοι νὰ ὑπακούσουν καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον νεῦμα.

|Ἕπεται συνέχεια|

Γρηγοριος Ξενοπουλος

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΚΑΛ

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1623 ἐγεννήθη ἐν παιδίον, ὀνομαζόμενον Βλάσιος Πασκάλ.

Ὁ πατήρ του, ὅστις ἦτο πεπαιδευμένος ἄνθρωπος, ἠθέλησε νὰ φροντίσῃ ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἀνατροφῆς του.Πρὸς τοῦτο δὲ ἔδωκε τὴν παραίτησίν του ἐκ τῆς θέσεως δικαστοῦ καὶ ἐγκατεστάθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Παρισίους. Ὁ μικρὸς Πασκὰλ εἶχεν ἔκτακτον νοημοσύνην.

Ἡμέραν δέ τινα, εἰς τὴν τράπεζαν ἐκτύπησέ τις ἐξ ἀπροσεξίας ἓν πινάκιον μὲ μαχαίριον. Ὁ Πασκάλ, ὅστις ἦτο μόλις δέκα ἐτῶν τότε παρετήρησεν ὅτι ἐκ τοῦ κτυπήματος τούτου ἐγεννᾶτο παρατεταμένος ἦχος, ὅστις ἔπαυεν, εὐθὺς ὅτε ἔθετέ τις τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ πινακίου.

Ἐζήτησε τὴν αἰτίαν τοῦ φαινομένου τούτου ἀπὸ τὸν πατέρα του, ὅστις τὸ ἐξήγησεν ὅσῳ καλλίτερα ἠδύνατο. Ἀλλ' ὁ Πασκάλ ἂν καὶ ἐνόησε καλὰ τὴν ἐξήγησιν ἐκείνην, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς αὐτὴν ἔκαμε διάφορα πειράματα περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ἤχου. Τὰ πειράματα ταῦτα τὸν παρεκίνησαν νὰ γράψῃ πραγματείαν τινα περὶ ἤχων γεμάτην ἀπὸ εὐφυεῖς καὶ ὀρθὰς ἰδέας.

Ὁ πατήρ του φοβούμενος ὅτι ἡ ζωηρὰ ἐκείνη τάσις τοῦ παιδίου πρὸς βαθείας μελέτας εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ἔβλαπτε χωρὶς ἄλλο τὴν ὑγείαν του, ἐφρόντισε ν' ἀπομακρύνῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἔτι τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν

Ἔκρυψε λοιπὸν πάντα τὰ περὶ τῶν ἐπιστημῶν τούτων πραγματευόμενα βιβλία, ἀπέφευγε δὲ καὶ νὰ ὁμιλῇ περὶ αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ παιδίου. Ἀλλ' ἦτο ἤδη ἀργά· ὁ μικρὸς Πασκὰλ εἶχεν ἤδη ἀρκετὰ ἀναγνώσῃ ὥστ' ἐγνώριζε ὅτι ὑπάρχει ἄθροισμά τι γνώσεων ὀνομαζομένων μαθηματικά· ἰδίως δέ τῳ ἔκαμε ἐντύπωσιν βιβλίον τι ὀνομαζόμενον *Γεωμετρία*.

— Πατέρα, τί εἶνε ἡ Γεωμετρία ; ἠρώτησεν ἡμέραν τινὰ τὸν πατέρα του, ὅστις προσεπάθει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς πράγματα ὀλιγώτερον σπουδαῖα.

— Εἶνε μία ἐπιστήμη τὴν ὁποίαν θὰ μάθῃς ἀργότερα.

—Καὶ διατὶ ὄχι τώρα πατέρα ;

—Διότι εἶσαι πολὺ μικρὸς ἀκόμη,παιδί μου, δὲν την διδάσκουν εἰς τὰ μικρὰ παιδία.

—Καλά,θὰ περιμένω Ἀλλὰ πέ μου-σὲ παρακαλῶ,τί πραγματεύεται αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη ;

— Ἂς εἶνε· ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν ὅτι δὲν θά την συλλογιθῆς καὶ οὔτε θὰ κάμῃς ἄλλην φορὰν λόγον δι' αὐτήν. Ἡ γεωμετρία εἶνε ἡ ἐπιστήμη ἡ ὁποῖα μᾶς διδάσκει τὸν τρόπον τοῦ νὰ κάμνωμεν ἀκριβῆ σχήματα καὶ νὰ εὑρίσκωμεν τὰς μεταξύ των ἀναλογίας.

Τὸ παιδίον ἐπανέλαβε τὸν ὁρισμὸν τοῦτον, ὅστις δὲν εἶναι καὶ ἐντελῶς ὀρθὸς (1) καὶ ἀπεμακρύνθη σύννουν.

(1) Ἡ γεωμετρία ὁρίζεται ὡς ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν καταμέτρησιν τῆς ἐκτάσεως ἤτοι τῶν τριῶν διαστάσεων, τοῦ μήκους, τοῦ πλάτους καὶ τοῦ βάθους.

Ὁ σπόρος εἶχε ριφθῇ, δὲν ἐβράδυνε δὲ ν' ἀνθήσῃ.

«Ἡ ἁπλῆ αὕτη ὁδηγία ὅτι ἡ γεωμετρία μᾶς βοηθεῖ νὰ κάμνωμεν ἀκριβῆ σχήματα, λέγει ἡ ἀδελφή τοῦ Πασκάλ, ἥτις ἔγραψε τὴν βιογραφίαν του, ἤρκεσε νὰ βυθίσῃ τὸν ἀδελφόν μου εἰς σκέψεις περὶ αὐτῆς. Κατὰ τὰ μεταξὺ τῶν μαθημάτων του διαλείμματα ἐπήγαινεν εἰς μίαν αἴθουσαν, ὅπου ἄλλοτε συνήθιζε νὰ παίζῃ, ἐλάμβανεν ἓν κάρβουνον καὶ ἐχάρασσε σχήματα προσπαθῶν νὰ σχηματίσῃ κύκλον ἐντελῶς στρογγύλον, τρίγωνα ἰσοσκελῆ καὶ ἰσογώνια· ἔπειτα δὲ ἐζήτει τὴν ἀναλογίαν τῶν σχημάτων πρὸς ἄλληλα. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ πατήρ μου ἐφρόντισε νὰ ἀποκρύψῃ ἀπ' αὐτὸν ἐντελῶς ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ὁ ἀδελφός μου ἠγνόει καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά των. Ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ δώσῃ αὐτὸς ὀνόματα εἰς τὰ σχήματα ἐκεῖνα. Τὸν κύκλον ἀπεκάλει τὸ *στρογγυλὸ* καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν γεωμετρίαν τὸ ἓν συνδέεται μὲ τὸ ἄλλο, ὁ ἀδελφός μου ἐπροχώρησε πολὺ εἰς τὰς ἐρεύνας του.

Ἡμέραν τινὰ ἐν ᾧ εἰργάζετο, ὁ πατήρ μου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσῃ ὁ ἀδελφός μου. Τόσον βυθισμένος ἦτο εἰς τὴν ἐργασίαν του ὥστε παρῆλθε ἀρκετὴ ὥρα ἕως ὅτου ἐννοήσῃ ὅτι δὲν ἦτο μόνος. Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις τοῦ πατρός μου ὅτε ἠρώτησε τὸν ἀδελφόν μου τί ἔκαμνεν ἐκεῖ, οὗτος δὲ ἀπήντησεν ὅτι ἐζήτει κάτι, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ τριακοστὸν δεύτερον θεώρημα τῶν στοιχείων τῆς Γεωμετρίας τοῦ Εὐκλείδου.

«Ὁ πατήρ μου τὸν ἠρώτησε τί τον παρεκίνησε νὰ ζητήσῃ τὸ θεώρημα ἐκεῖνο, ὁ δὲ ἀδελφός μου ἀπήντησεν ὅτι ἄλλα θεωρήματα τὸν ὡδήγησαν εἰς αὐτό, ἤρχισε δὲ νὰ ἐξηγῇ μὲ λόγους καὶ μὲ σχήματα πῶς ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου.

«Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ ἀδελφός μου ἐν ἡλικίᾳ δώδεκα ἐτῶν ἐφεῦρε πρὸς ἰδίαν του χρῆσιν τὴν γεωμετρίαν.

«Τόσον ἐτρόμαξε ὁ πατήρ μου ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς μεγαλοφυίας ἐκείνης ὥστε ἔμεινεν ἄφωνος καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς ἕνα στενόν του φίλον, ὅστις ἦτο πολὺ πεπαιδευμένος· Φθάσας εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἵστατο ἀκίνητος. Ὁ φίλος βλέπων τὴν ταραχὴν τοῦ πατρός μου συγχρόνως δὲ βλέπων καὶ δάκρυα βρέχοντα τὰς παρειάς του τὸν παρεκάλεσε νὰ μὴ κρύψῃ ἀπ' αὐτὸν περισσότερον τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του.

—Δὲν κλαίω ἀπὸ λύπην ἀλλ' ἀπὸ χαράν! ἀνέκραξεν ὁ πατήρ μου, καὶ τῷ διηγήθη τί εἶχε κάμῃ ὁ ἀδελφός μου.

Ὁ φίλος του τὸν συνεβούλευσε ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν ἀδελφόν μου ν' ἀναγινώσκῃ τοῦ λοιποῦ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀπέκρυπτεν ἀπ' αὐτὸν ἕως τότε.

«Ὁ πατήρ μου τῷ ἔδωκε τὰ *στοιχεῖα τοῦ Εὐκλείδου* ὁ δ' ἀδελφός μου τὰ ἐνόησε μόνος του ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐξηγήσεως.

«Ἐν ᾧ δὲ ἠσχολεῖτο εἰς τὴν μελέτην ταύτην ὁ πατήρ μου τὸν ὡδήγει ἑκάστην ἑβδομάδα εἰς τὰς συνεδρίας, εἰς τὰς ὁποίας συνήρχοντο οἱ λόγιοι τῶν Παρισίων. Εἰς τὰς συνεδρίας ταύτας ἐστέλλοντο μαθηματικαὶ προτάσεις ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ ἄλλους ξένους τόπους, ἐζητεῖτο δὲ ἡ γνώμη του περισσότερον παντὸς ἄλλου, διότι μὲ τὴν ὀξύνοιάν του διέκρινε καὶ ἐκεῖνα τὰ λάθη, τὰ ὁποῖα ἔμενον ἀπαρατήρητα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γεωμετρίας ἀφιέρου μόνον τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του, διότι ἡ κυρία ἐργασία του ἦτο ἡ ἐκμάθησις τῆς λατινικῆς γλώσσης· μὲ τόσην εὐχαρίστησιν ὅμως εἰργάζετο καὶ τόσον ζῆλον κατέβαλλε, ὥστε ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν ἔγραψε πραγματείαν τόσον ἔξοχον, ὥστε ὅλοι ὡμολόγησαν ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Ἀρχιμήδους δὲν παρήχθη τοιοῦτον ἔργον.»

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Πασκάλ, ὅστις ἀφ' οὗ ἐμάντευσε τὴν γεωμετρίαν, ἐπεδόθη εἰς τὴν φυσικὴν καὶ ἔκαμε πολλὰς ἀνακαλύψεις εἰς αὐτήν. Βραδύτερον μετὰ τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ φιλοσοφικὰς μελέτας ἐπεδόθη εἰς φιλολογικὰς ἐργασίας καὶ συνέγραψε δύο ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ μείνουν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀθάνατα μνημεῖα τῆς γαλλικῆς γλώσσης: τὰς *Ἐπαρχιακὰς ἐπιστολάς*, καὶ τὰς *Σκέψεις*.

Σοφια Δημου

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

ΤΟ ΜΑΝΔΗΛΙΟΝ

Τὸ μανδήλιον εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ προϊόντα τοῦ πολιτισμοῦ. Εἰς τὰς βαρβάρους φυλὰς εἶνε ἄγνωστον· βεβαίως δὲ οὔτε τὸ χρειάζονται τόσον ὅσον ἡμεῖς.

Οἱ Ἰάπωνες ἔχουν τοὐναντίον τελειοτέραν ἰδέαν περὶ μανδηλίου παρὰ ἡμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι. Οἱ ὑπήκοοι τοῦ Μικάδου ἔχουν κατὰ δωδεκάδας ἐφ' ἑαυτῶν τὰ μανδήλια, φέροντες αὐτὰ εἰς τὰς πλατείας χειρίδας των, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουσιν ὡς θυλάκια, καὶ τὰς ὁποίας μεταβάλλουν οὕτω εἰς ἱματιοφυλάκια. Πράττουσι δὲ τοῦτο διότι παρ' αὐτοῖς τὸ μανδήλιον χρησιμεύει μόνον μίαν φοράν, κατασκευάζεται δὲ ἐκ μεταξώδους ὀρυζοχάρτου· οἱ ἥροι Ἰάπωνες θὰ ἠσθάνοντο ἐκπληξιν καὶ φρίκην ἂν μας ἔβλεπον νὰ θέτωμεν πάλιν εἰς τὸ θυλάκιόν μας μανδήλιον τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσεν ἤδη, ἂς ἔχῃ καὶ τρίχαπτα ἐπάνω, ἂς διαχέῃ καὶ τὴν λεπτοτέραν εὐωδίαν.

Ἄλλοτε ἐκράτουν αἱ κυρίαι ἐπιδεικτικῶς εἰς τὸν χορόν, εἰς τὰς ἐπισκέψεις καθ' ὁδὸν τὸ μανδήλιόν των, ἀποπνέον ἰσχυράν τινα εὐωδίαν καὶ ἐστολισμένον μὲ κεντήματα· ἀλλ' εἶχον συγχρόνως εἰς τὸ θυλάκιόν των καὶ δεύτερον μανδήλιον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ῥινός. Σήμερον ἔχομεν ἓν καὶ μόνον μανδήλιον καὶ δὲν τὸ ἐπιδεικνύομεν ὅπως ἄλλοτε, ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶνε ὅτι μερικοὶ λησμονοῦν νὰ τὸ μεταχειρισθοῦν καὶ ὅταν ἀκόμη πρέπῃ.

Δὲν σᾶς συνέβη κἀμμίαν φορὰν εἰς τὸν σιδηρόδρομον ἢ εἰς τὸν ἱπποσιδηρόδρομον νὰ σᾶς προξενήσῃ κάποιος καλὴν ἐντύπωσιν; Ὁ τρόπος του, τὸ ἐξωτερικόν του εἴλκυσαν ἴσως τὴν συμπάθειαν· ἀλλ' ἔξαφνα, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἔκυψε καὶ ἔπτυσεν ἐμπρός του. Διὰ μιᾶς ἡ περὶ τοῦ εὖ *ἠγμένου* ἰδέα σας ἐξηφανίσθη, ὁ δ' εὐγενὴς μετεβλήθη ἐν ἀκαρεῖ εἰς χυδαῖον καὶ πρόστυχον· ἐννοεῖται ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε χειρότερον ἂν εἰς τὸ σφάλμα τοῦτο περιέπεσε κυρία.

Βεβαίως δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀποφύγωμεν τὰς ἀνθρωπίνους ἀτελείας, εἴς τινας δὲ περιστάσεις εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ πτύωμεν. Ἀλλ' ὑπάρχει τρόπος νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς φύσεως, χωρὶς νὰ καμνωμεν τὸν κόσμον ν' ἀηδιάσῃ. Τὸ μανδήλιον, τὸ ὁποῖον ὁ πολιτισμὸς ἔθεσεν εἰς τὸ θυλάκιόν μας δύναται νὰ μας χρησιμεύσῃ ὅπως ἀποκρύψωμεν τὸ ἀηδὲς τοῦ πράγματος· πλησιάζομεν αὐτὸ εἰς τὰ χείλη μας καὶ . . . κανεὶς δὲν θὰ λάβῃ εἴδησιν τί συνέβη, ἢ καὶ ἂν τὸ ἐννοήσῃ τις θὰ μας εὐχαριστήσῃ ἐνδομύχως διότι προσεπαθήσαμεν νὰ τον προφυλάξωμεν ἀπὸ δυσάρεστον θέαμα καὶ ἐφάνημεν τόσον διακριτικοὶ καὶ εὐάγωγοι.

Πολὺ ἐπίσης ἀπορῶ διατί τὸ σωστικὸν μανδήλιον δὲν χρησιμεύει συχνότερον εἰς τὰς αἰθούσας ὅπως καταπνίξῃ τὸν γελοῖον σπασμὸν τοῦ πταρνίσματος. Εὐθὺς ὡς αἰσθανθῆτε ὅτι ἔρχεται τὸ γνωστὸν γαργάλισμα, ποσαρμόσατε τὸ μανδήλιον εἰς τοὺς ῥώθωνάς σας καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἐννοήσῃ τι ἢ ἂν ἐννοήσῃ θὰ εἶνε τόσον ὀλίγον ὥστε ἂν εἶνε παρών τις ἐξ ἐκείνων οἵτινες εὔχονται ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν μετὰ τὸ πτάρνισμα δὲν θὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχάς του· πολλάκις μάλιστα ἡ προσαρμογὴ τοῦ μανδηλίου προλαμβάνει, ἐμποδίζει τὸ πτάρνισμα, ἰδίως ὅταν σφίγγῃ τις δι' αὐτοῦ τοὺς δύο ῥώθωνας.

Ἄλλοι πάλιν μεταχειρίζονται πολὺ ἐπιδεικτικῶς τὸ μανδήλιον, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις ἐπὶ τέλους οὐδεμίαν ποιητικὴν ἰδέαν ἐξεγείρει ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν τοιαύτην ἐπίδειξιν. Ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἐκδιπλώνουν οἱ κύριοι οὗτοι τὸ μανδήλιον ὡς σημαίαν καὶ ἀπομύσσονται μὲ κρότον πολεμιστηρίου σαλπίσματος, ὡς νὰ εἶχον λάβῃ παραγγελίαν νὰ συναθροίσουν τοὺς νεκροὺς εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰωσαφάτ. Ἡ χρῆσις τοῦ μανδηλίου πρέπει νὰ γίνεται ταχέως, κρυφίως, μετὰ προφυλάξεως διότι οὐδεὶς λόγος ἐπιδείξεως ὑπάρχει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν μιᾶς τῶν ὀλιγώτερον εὐγενῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Κατὰ τὴν βαρωνίδα Staffe.

Ο ΘΥΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΑΧΡΟΙΝΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ἡ Μελαχροινὴ ἐμβῆκε εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ἐπῆγε ἴσια πρὸς τὸ μέρος ποῦ εἶνε ὁ καθρέπτης.

— Μπᾶ! ποιὰ εἶν' αὐτὴ ἡ γιδούλα ποῦ ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος μου; λέγει μὲ τὸν νοῦν της· δὲν εἶνε καθόλου ἄσχημη· φορεῖ εὔμορφη μαυρειδερὴ γοῦνα· καὶ τί ὡραῖο ὑπογένειο ποῦ ἔχει! πρὸ πάντων τὰ δύο κέρατά της, εἶνε τρέλλα.

Κρῖμα ποῦ δὲν ἠξεύρω τὸ ὄνομά της! Ἂς την φωνάξω· πῶς νά την λέγουν ἄρά γε;

Μήπως τὴν λέγουν Μελαχροινὴ σὰν κ' ἐμένα;

— Μελαχροινή!

Ἡ Μελαχροινὴ ποῦ εἶνε μέσα εἰς τὸν καθρέπτην δὲν ἀπαντᾷ.

— Τί; λέγει ἡ πραγματικὴ Μελαχροινή, μᾶς κάμνει καὶ τὴν περήφανη; ἂς την ξαναφωνάξω:

— Μελαχροινή!

Ὅλοι σας βέβαια γνωρίζετε ὅτι αἱ γίδαι δὲν φημίζονται διὰ τὴν μεγάλην ὑπομονήν των· ἡ Μελαχροινὴ ὡς γνησία γιδούλα δὲν ἦτο διόλου ὑπομονητική.

Ἐπαναλαμβάνει ἀκόμη μερικὰς φορές: Μελαχροινή! Μελαχροινή! Ἔπειτα ὅμως ἀνάπτουν τὰ αἵματά της.

— Τί κακοαναθρεμμένη γίδα! λέγει μὲ τὸν νοῦν της· ἀκοῦς ἐκεῖ νά την φωνάζω μὲ εὐγένειαν τόσην ὥραν καὶ ἡ εὐγενία της νὰ μὴν καταδέχεται ν' ἀπαντήσῃ! Τώρα θά της δείξω ἐγὼ ποιὰ εἶμαι!...

Ὁρμᾷ μὲ τὴν κεφαλὴν ἐμπρὸς νὰ κτυπήσῃ τὴν ἄλλην Μελαχροινήν... καί...

Καταλαμβάνετε τὰ λοιπά. Ὁ καθρέπτης ἔγινε κομμάτια, καὶ ἡ Μελαχροινὴ ὡσὰν τρελλὴ ἀπὸ τὴν τρομάραν διὰ τὸ ἀνέλπιστον ἐκεῖνο ἀποτέλεσμα ἔφυγε μὲ ὅση γρηγοράδα εἶχαν τὰ τέσσαρα πόδια της.

Βεβαίως ἡ κυρία της δὲν την ἠγάπησε περισσότερον δι' αὐτό της τὸ κατόρθωμα, καὶ ἂν ἦτο καμμία κακὴ θά της ἔσπασε τὰ πλευρὰ ὅπως ἐκείνη τὸν καθρέπτην.

ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΩΝ

Ἕως τώρα ὅλοι βεβαίως νομίζετε ὅτι αἱ μητέρες τῶν ψαριῶν εἶνε πολὺ κακαὶ μητέρες καὶ ὅτι δὲν φροντίζουν διὰ τὰ παιδιά των.

Τοῦτο ἀληθεύει διὰ πολλὰ εἴδη ἐξ αὐτῶν, Συνήθως ὅλη ἡ μητρικὴ φροντὶς των συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοποθετῶσι τὰ ᾠά των εἰς μέρος κατάλληλον πρὸς ἐπωασμόν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς ἄμμου, μεταξὺ τῶν βράχων τῆς ἀκτῆς ἢ τοῦ ποταμοῦ ὅπου κατοικοῦν, εἰς μέρος ἐν γένει ὅπου τὰ θερμαίνουν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου· ἀλλ' ἔπειτα τὰ ἐγκαταλείπουν εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν.

Ἀλλ' ἂν οὗτος εἶνε ὁ κανὼν ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις.

Πρό τινων ἐτῶν εἷς ἄγγλος φυσιοδίφης εὑρίσκετο εἰς τὴν ὄχθην ποταμοῦ χυνομένου εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Γουϊάνης (ἡ Γουϊάνα κεῖται ὡς γνωστὸν εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νοτίου Ἀμερικῆς.) Παρετήρησε δὲ πολλὰς ὀπάς, ἀνοιγμένας εἰς τὸν βράχον, παρὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Ἡτοιμάζετο νὰ ἐξετάσῃ τί εὑρίσκετο ἐντὸς αὐτῶν, ὅτε εἶδεν ἰχθύν τινα, ὅστις εἶνε γνωστὸς ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ὄνομα οὐσάρος, νὰ διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ νὰ εἰσέρχεται εἰς μίαν ὀπήν.

Κατ' ἀρχὰς ὁ φυσιοδίφης ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἰχθὺς ἐζήτει καραβίδας ἢ μικρὰ ψάρια, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀποσυρθῆ ἐκεῖ· ἀλλ' ἠπατᾶτο· ὁ οὐσάρος ἐπέστρεφεν ἀπλούστατα εἰς τὸ σπίτι του Ἡ ὀπὴ ἦτο ἡ κατοικία του· τὴν εἶχε στρώσῃ μὲ

φύκη, καὶ ἀπέθεσεν ἐντὸς αὐτῆς τὰ ᾠά του· ὁ φυσιοδίφης ἐπιστρέψας μετά τινα καιρὸν εἶδεν ἐξερχομένην ὁλόκληρον οἰκογένειαν ἰχθύων, τὴν ὁποίαν παρηκολούθει ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν. Αἱ ἄλλαι ὀπαὶ περιεῖχον ὁμοίας οἰκογενείας, περὶ τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς εἶχον λάβῃ τὰς αὐτὰς φροντίδας.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον οἱ ἰχθῦς οὗτοι στρώνουσι τὴν κατοικίαν των δὲν σας ἐνθυμίζει τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὰ πτηνὰ κατασκευάζουν τὰς φωλεάς των; Ὁ οὐσάρος δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν χελιδόνα τῶν ἀκτῶν, ἡ ὁποία κατοικεῖ ἐπίσης εἰς τὰ κοιλώματα τῶν βράχων.

Ἄλλος ἰχθύς, κατοικῶν τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἢ Τιβεριάδα λίμνην ὀνομαζόμενος δὲ ὀφιοκέφαλος περιποιεῖται ἀκόμη περισσότερον τὰ τέκνα του. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὡρισμένη ἐποχὴ ζητεῖ κατάλληλον θέσιν νὰ ἐγκατασταθῇ· συνήθως δὲ ἐκλέγει μέρη εἰς τὰ ὁποῖα τὸ νερὸν εἶνε ἀβαθές. Ἂν εὑρίσκεται ῥίζα τις, ἢ αἰχμὴ βράχου ἐξέχουσα ὑπεράνω τοῦ ὕδατος, θὰ ἐκλέξῃ τὸ μέρος ἐκεῖνο· τοιουτοτρόπως ἡ κατοικία του θὰ ἀποκρύπτεται καλλίτερον ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ἐκεῖ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ συνενόνουν χόρτα, φύλλα, τεμάχια ὑδροχαρῶν φυτῶν καὶ πλέκουν φωλεάν, ἀληθῆ φωλεάν, ἔχουσαν ὠειδὲς σχῆμα, τὸ μεταξὺ δὲ τῶν χόρτων διάστημα γεμίζουν μὲ χῶμα. Τὴν φωλεὰν ταύτην προσδένουν διὰ χόρτων εἰς τὴν ῥίζαν ἢ τὸν βράχον· οὕτω δὲ κρεμαμένη αὕτη εἰς τὸ νερὸν ταλαντεύεται ὑπὸ τῶν κυμάτων ἢ τοῦ ῥεύματος,—κούνια καταλληλοτάτη εἰς τὰ μικρουλάκια ψάρια.

Οἱ ἰχθῦς οὗτοι ἀποθέτουν τὰ ᾠά των ἐντὸς τῆς κομψῆς κατοικίας των, πρὸς μεγαλειτέραν δὲ προφύλαξιν τὰ προσκολλοῦν εἰς τὰ χόρτα μὲ τὰ ὁποῖα στρώννουν τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς. Μετά τινα καιρὸν τὰ ψαράκια ἐξέρχονται ἐκ τῆς φωλεᾶς των, διότι δὲν ἀγαποῦν διόλου τὸν καθιστικὸν βίον, ἀμέσως δὲ μετὰ τὸν ἐπωασμὸν θέλουν νὰ ἴδοῦν κόσμον. Οἱ γονεῖς των ἐν τούτοις τὰ προσέχουν, τὰ ὁδηγοῦν δὲ εἰς τὸ σπίτι ἂν τυχὸν ἀπομακρυνθοῦν πολύ.

Οἱ ὀφιοκέφαλοι τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας ὅταν ἀπειλῇ κίνδυνος τὰ μικρά των τὰ προφυλάττουν μὲ τρόπον τινὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἐφαντάζεσθε διόλου. Ὁ πατὴρ τὰ κρατεῖ ἐντὸς τοῦ μεγάλου στόματός του μέχρις ὅτου παρέλθῃ πᾶς κίνδυνος. Καὶ ἄλλα εἴδη ἰχθύων πράττουν τὸ ἴδιον εἰς ὁμοίας περιστάσεις.

Ἡ *Γλανίς*, πελώριος ἰχθὺς φθάνων ἐνίοτε εἰς μῆκος τριῶν μέχρι πέντε μέτρων ἔχων δὲ βάρος μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα ὀκάδων, προσφέρει ἐπίσης ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης τὸ στόμα του ὡς καταφύγιον εἰς τὰ μικρά του.

Ἄλλος ἰχθὺς προστατεύει κατ' ἄλλον τρόπον τὰ τέκνα του. Ἡ φύσις τῷ ἔδωκεν εὐρὺ θυλάκιον ὁμοιάζον πρὸς τοῦ καγγουροῦ. Ὅταν τὰ ψαράκια του κυνηγοῦνται ἀπὸ ἐχθρόν τινά, εἰσέρχονται εἰς τὴν *τσέπην* τοῦ πατρός των καὶ εὑρίσκονται ἐν ἀσφαλείᾳ.

Οἱ *ἱππόκαμποι* θέτουσιν ἐντὸς τοῦ θυλακίου τούτου τὰ τέκνα των εὐθὺς ὡς ἐκλεπισθῶσι, τὰ φυλάττουσι δ' ἐντὸς αὐτοῦ μέχρις ὅτου γίνουν ἱκανὰ νὰ τρέχουν μόνα των ἐπάνω καὶ κάτω. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι τὸ θυλάκιον τοῦτο δὲν το ἔχει ἡ μήτηρ ἀλλ' ὁ πατὴρ καὶ εἰς τοὺς ἰχθῦς δὲ τῆς Γαλιλαίας, περὶ τῶν ὁποίων ὡμιλήσαμεν, πρὸ ὀλίγου ὁ πατὴρ μεταβάλλει τὸ στόμα του εἰς προσωρινὴν κατοικίαν τῶν τέκνων του.

Παράδειγμα πατρικῆς καὶ μητρικῆς στοργῆς παρέχει καὶ ἄλλος ἰχθύς, ὁ κυκλοπτέρυξ, ὀνομασθεὶς οὕτω ἕνεκα τοῦ σχήματός του.

Εὐθὺς ὡς ἐκλεπισθῶσι τὰ μικρά του, παρακολουθοῦν τὴν μητέρα των, τὴν περικυκλώνουν, τρέχουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ χωρὶς ν' ἀπομακρυνθοῦν ἐντελῶς, ἀλλὰ μόλις προαισθανθοῦν τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον τρέχουν ὅπως οἱ νεοσσοὶ τῆς ὄρνιθος πρὸς τὴν μητέρα των ζητοῦντα καταφύγιον. Οἱ ἁλιεῖς ὀνομάζουν τὸν ἰχθὺν τοῦτον *κλῶσσαν*, καὶ τὸ ὄνομα εἶνε βεβαίως πολὺ ἐπιτυχημένον.

Εἶνε πραγματικῶς ὡραῖον θέαμα νὰ βλέπῃ τις τὸν πελώριον τοῦτον ἰχθὺν κολυμβῶντα ἐν μέσῳ τῶν μικρῶν του καὶ προσέχοντα αὐτὰ μὲ στοργήν.

Οἱ κυκλοπτέρυγες δὲν εἶνε ὡραῖα ψάρια· τοὐναντίον μάλλιστα εἶνε ἄσχημα· τὸ βάρος τοῦ σώματός των ἐμποδίζει αὐτὰ νὰ ἔχουν τὴν εὐκαμψίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν θαυμάζομεν συνήθως εἰς τοὺς ἰχθῦς.

Ἡ εὐκινησία αὕτη πλὴν τῆς χάριτος τὴν ὁποίαν προσδίδει εἰς τὰς κινήσεις τῶν ἰχθύων ἔχει καὶ πρακτικὴν σημασίαν· δι' αὐτῆς κα-

τορθόνουν νὰ διαφεύγουν τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, οἵτινες τοὺς καταδιώκουν, ἢ τοὺς ἁλιεῖς οἱ ὁποῖοι στήνουν τὰ δίκτυά των ὅπως τοὺς συλλάβουν.

Οἱ κυκλοπτέρυγες ὅμως δὲν ἔχουν τὴν χάριν ταύτην· εἶνε δυσκίνητοι, μεταβάλλουν δυσκόλως θέσιν, παρασύρονται ὑπὸ τῶν κυμάτων, καὶ θὰ διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ ῥιφθοῦν πρὸς τὴν ἀκτὴν καὶ νὰ ἐμπέσουν εἰς τὰ δίκτυα τοῦ ἁλιέως, ἂν ἡ φύσις δὲν τους ἐπροίκιζε μὲ καταλληλότατον μέσον προφυλάξεως. Ὑπὸ τὴν κοιλίαν των ἔθεσεν εἶδος θηλῶν ἢ ἀπομυζητηρίων, διὰ τῶν ὁποίων προσκολλῶνται ἐπὶ τῶν βράχων. Ὅταν ὁ ἄνεμος πνέῃ ἐκ τοῦ πελάγους καὶ ὠθῇ αὐτοὺς πρὸς τὴν παραλίαν τότε οἱ κυκλοπτέρυγες σφίγγουν τὰς θηλάς των. Ἂς φυσᾷ ὁ ἄνεμος ὅσον θέλῃ· ἂς σύρῃ ὁ ἁλιεὺς τὸ δίκτυόν του ἐλπίσας πρὸς στιγμὴν ἐκ τοῦ βάρους τὸ ὁποῖον ἠσθάνθη εἰς αὐτὸ ὅτι θὰ ἔχῃ μεγάλην ἄγραν· θὰ τὸ σύρῃ κενόν. Οἱ κυκλοπτέρυγες προσεκολλήθησαν εἰς τὸν βράχον· εἶνε δ' ἀσφαλέστεροι ἐκεῖ παρὰ πλοῖον ἠγκυροβολημένον· οὐδὲν δύναται νὰ τους ἀποσπάσῃ.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ ΝΙΚΗΣ

[Ποίημα πρὸς ἀπαγγελίαν]

Μέσ' ἀπ' τῆς νίκης τὴν κραυγὴ
ἐκεῖ κατὰ τὸν Μαραθῶνα
μέσ' ἀπ' τῆς νίκης τὴν αὐγὴ
ποῦ ἀνέτειλεν ἀπ' τὸν ἀγῶνα
στὴ δοξασμένη ἐκείνη γῆ.

Καὶ μέσ' ἀπὸ τὴ λεβεντιὰ
ποῦ στέκεται ἀντρειωμένη
μὲ ὑπερήφανη ματιὰ
κι' ὁ θρίαμβος τὴν ὠμορφαίνει
μὲ οὐρανογέννητη φωτιά,

Ἐνῷ ἡ δόξα ὁρατὴ
σκορπάει ἀπ' τοὐρανοῦ τὸ δῶμα
στεφάνια εἰς τὸν νικητή,
ποῦ τοῦ ἱδρῶτος βρέχει ἀκόμη
ἡ στάλα ἡ εὐλογητή,

Μέσ' ἀπ' τὴ φλογερὴ στιγμὴ
ποῦ ἡ ἀθανασία γεννιέται
ἀπ' τὴν ἀνδρία καὶ τιμή,—
ὡραῖος σὰν Ἑρμῆς πετιέται
ἕνας ὁπλίτης μὲ ὁρμή.

Καὶ τρέχει τρέχει πηλαλᾷ
κ' ἔχει στὸ νοῦ του τὴν Ἀθήνα
ποῦ μαρμαρόκτιστη γελᾷ
στοῦ ἥλιου τὴν χρυσῆν ἀκτίνα,
καὶ ροδολᾷ, καὶ ροδολᾷ.

Στὰ πόδια ἔχει ἀστραπή·
λαχτάρα ἔχει στὴν καρδιά του
πρῶτος νὰ φθάσῃ νὰ εἰπῇ,
νὰ φέρῃ πρῶτος ἐκεῖ κάτου
τὴν εἴδησι τὴν χαρωπή.

Στὸ σιδερένιο του κορμὶ
βροντοκοποῦνε τ' ἅρματά του,
καὶ εἰς τοῦ δρόμου τὴν ὁρμὴ
τὴν ἄπιαστη ὁλόγυρά του
σφυρίζ' ἡ αὔρα ἡ θερμή.

Μοιάζει γοργόφτερο πτηνὸ
Ποῦ μὲ τὸν ἄνεμο περνάει,
μοιάζει στοιχειὸ μεσημβρινὸ
ποῦ σὰν ἀκτῖνα κολυμπάει
στὸν φλογισμένον οὐρανό.

Γιατί ὅλ' ἡ φύσις φλογερὴ
ἀστράφτει καίεται καὶ λάμπει
στὸ μεσημέρι τὸ βαρύ·
γυρνοῦν ἐμπρός του ὄρη, κάμποι,
ὡσὰν μιὰ σφαῖρα φωτερή.

Οὔτε τὸ δένδρο τὸν βαστᾷ
ποῦ ἁπλόνει δροσερὰ κλωνάρια,
οὔτε ἡ πηγὴ ποῦ σκεπαστὰ
κυλάει καὶ βρέχει τὰ χορτάρια·
ὅλο ἐμπρὸς κ' ἐμπρὸς πετᾷ.

Ὅθε περνάει σὰν μιὰ κρυφὴ
ἁγιότητα ἡ γῆ μυρίζει·
σὲ καθενὸς βουνοῦ κορφὴ
τὴ γιγαντόσωμη ἀντικρύζει
ἀρχαίου ἥρωος μορφή.

Γιατί κ' οἱ ἥρωες γοργοὶ
κατέβηκαν ἀπ' τὸν αἰθέρα
μ' ἀλαλαγμὸ καὶ μὲ ὀργὴ
ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς τὴν μαύρη μέρα
νὰ σώσουνε αὐτὴ τὴ γῆ.

Ὅλ' ἡ ψυχή του καὶ ζωὴ
τὴν ὥρα ἐκείνη κράζει „Νίκη!"
κάθε τῆς φύσεως πνοὴ
θαρρεῖ πῶς ἀλαλάζει „Νίκη!"
μὲ μιὰν ἀτέλειωτη βοή.

Παιᾶνες, ὕμνοι, μουσική
νομίζει πῶς στὴν ἀκοή του
γύρω πετοῦν μαγευτικοὶ
καὶ νοιώθει ἕως στὴ ψυχή του
ἀνατριχίλα ἡδονική.

Ἔτοι πετᾷ κ' ἔτοι περνᾷ·
βουνά, λαγκάδια πίσω μένουν,
φθάνουν σιρὰ τὰ μακρυνά,
τὰ κοντινὰ εὐθὺς μακραίνουν
καὶ φεύγουν πίσω του ἐνά.

Στὸν δρόμο του τὸ φτερωτὸ
λὲς καὶ ὁ κόπος δὲν τὸν φθάνει·
σὰν ἕνα πνεῦμ' ἀγαπητὸ
εἰς τὸ φτερό του τὸν λαμβάνει
τὸ ἀόρατο καὶ δυνατό.

Μὰ σὰν ἀντίκρυσε λευκὴ
τὴν ἡλιοστάλακτη Ἀθήνα
ποῦ ἡ σοφία κατοικεῖ
στὰ ἱερὰ παλάτια ἐκεῖνα
καὶ ἡ ὡμορφιὰ ἡ θεϊκή,

Σὰν εἶδ' ἐμπρός του νὰ φανῇ
μακρυὰ στὰ βάθη σὰν εἰκόνα
τὴν πόλι ἐκείνη τὴν τρανὴ
ποῦ ἐγέννησε τὸν Μαραθῶνα,
τὴ δόξα τὴν παντοτεινή.

Τότε μέσ' τὴ βαθειὰ σιγὴ
ἀπ' τὰ λαχταριστά του στήθη
ἀντήχησε χαρᾶς κραυγή,
καὶ ὥρμησ' ἐπέταξεν, ἐχύθη
μὲ γρηγοράδα πιὸ γοργή.

Εἶν' ἡ καρδιά του ἕνας παλμὸς
καὶ ἀγαλλίασι οὐράνια
εἶν' ὅλος ἐνθουσιασμὸς
καὶ θρίαμβος καὶ περηφάνεια
καὶ δόξα κ' ἅγιος ψαλμός.

Κ' ἐκεῖνοι ὅπου καρτεροῦν
κ' ἀπὸ τὰ τεῖχη ἀγναντεύουν,
τὸν διακρίνουν, τὸν θεωροῦν,
κι' ἀνατριχιάζουνε, μαντεύουν,
καὶ τρέχουνε καὶ λαχταροῦν.

Ἀγόρια ὡραῖα, γελαστά,
κόραις μὲ κάλλη μαρμαρένια,
μὲ πρόσωπα ζωγραφιστά,
γέροι, ἱερεῖς μὲ τ' ἄσπρα γένεια
στὰ στήθη ἐπάνω ἁπλωτά

Τρέχουν· καὶ μοιάζουν μὲ χορὸ
ψυχῶν ὡραίων ποῦ περνοῦνε
καὶ πνέουν ἄρωμα ἱερὸ
καὶ οἱ ἅγιοι ταῖς ὁδηγοῦνε
στὸν οὐρανὸ τὸ φωτερό.

„Νίκη" φωνάζει· κ' ἡ φωνὴ
ἀντιλαλεῖ σὲ μύρια στήθη
καὶ μύρια στήθη συγκινεῖ·
εἰς κάθε ὄψι φῶς ἐχύθη
εἰς κάθε στῆθος ἡδονή.

„Νίκη"—τοῦ κόβετ' ἡ λαλιὰ
καὶ γέρνει τὸ νεκρὸ κεφάλι
μέσ' τῆς χαρᾶς τὴν ἀγκαλιὰ
μέσ' τῆς γιορτῆς τὴ θεία ζάλη
μέσ' τοῦ θριάμβου τὰ φιλιά.

Τὸ σῶμά του πέφτει στὴ γῆ
ποῦ ἐλεύθερη, μὲ περηφάνεια
τὸ ἀγκαλιάζει, τὸ εὐλογεῖ·
τὸ πνεῦμά του εἰς τὰ οὐράνια
πάει μὲ τῆς νίκης τὴν κραυγή.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ

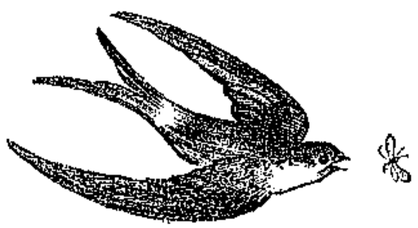

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου.

Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου εἶνε τὰ ἀρχαιότατα μνημεῖα τῆς γῆς· τινὲς ἐξ αὐτῶν κατεσκευάσθησαν τρισχίλια ἴσως ἔτη π. Χ. Ἄραψ μυθογράφος λέγει περὶ αὐτῶν ὅτι ἐν ᾧ τὰ πάντα φοβοῦνται τὸν χρόνον, ὁ χρόνος φοβεῖται μόνον τὰς πυραμίδας. Αἱ μέγισται τῶν πυραμίδων εἶνε ἡ τοῦ *Χέοπος* (κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς *Χουφοῦ*) περὶ τῆς ὁποίας ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι ᾠκοδομήθη εἰς εἴκοσιν ἔτη ἐργαζομένων ἑκατὸ χιλιάδων ἀνθρώπων. Ἡ πυραμὶς αὕτη ἐξετασθεῖσα καὶ καταμετρηθεῖσα ἀκριβῶς εὑρέθη ἔχουσα τετραγωνικὴν περίπου τὴν βάσιν, ὕψος δὲ ποδῶν 448, καὶ ἐξωτερικῶς 203 βαθμίδας, Ὁ γεωγράφος Στράβων ὁμιλεῖ περὶ ἑνὸς *λίθου ἐξαιρεσίμου* ὅστις διὰ σχοινίου στενοῦ ἔφερε πρὸς τὴν θήκην ὅπου ἔκειτο ὁ νεκρὸς τοῦ Χέοπος. Ὁ ἐξαιρέσιμος οὗτος λίθος ἀνευρέθη τυχαίως, διότι δὲν διεκρίνετο ἔξωθεν, εἰς τὴν βορειοανατολικὴν πλευρὰν κατὰ τὴν 15ην βαθμίδα. Ἡ κρυπτὴ αὐτὴ εἴσοδος φέρει εἰς πάροδον, ἥτις προχωρεῖ πρὸς τὰ κάτω μέχρι τῆς βάσεως σχεδὸν τῆς πυραμίδος, ἔπειτα δὲ ἀναβαίνει μέχρι μικροῦ ἐπιπέδου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς τρία μέρη καὶ μία μὲν πάροδος φέρει ὁριζοντίως εἰς ἕνα θαλαμίσκον ὅστις λέγεται *θήκη τῆς βασιλίσσης*, ἄλλη ἀνερχομένη καὶ θολοειδῆ ἔχουσα τὴν ὀροφὴν φέρει εἰς θάλαμον, ὅστις περιέχει τὴν βασιλικὴν λάρνακα ἄνευ τοῦ νεκροῦ ὅμως, διότι ἁρπαγεὶς οὗτος κατὰ τὸν 8ον αἰῶνα ὑπὸ ἄραβος καλίφου κατεποντίσθη ἐν ναυαγίῳ παρὰ τὰς ἱσπανικὰς ἀκτάς· ἄλλη δὲ πάροδος καταβαίνει ὡς φρέαρ βαθύ. Τὴν πυραμίδα ταύτην ἐπεσκέφθη τῷ 1798 ὁ Μέγας Ναπολέων.

Μετὰ τὴν πυραμίδα τοῦ Χέοπος μεγαλειτεραι εἶνε ἡ τοῦ *Χεφρίνου* (Χαφρὲ) καὶ τοῦ *Μικερίνου* (Μανκερέ), τοῦ τελευταίου δὲ τούτου τὸ σῶμα ἀνακαλυφθὲν διατηρεῖται ἐν τῷ βρετανικῷ μουσείῳ.

Ὄχι μακρὰν τῆς πυραμίδος τοῦ Χέοπος κεῖται κολοσσιαία Σφίγξ, ἀποτελουμένη ἐκ πελωρίου σώματος λέοντος καὶ ἀνθρωπίνης κεφαλῆς εἶνε δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου σκεπασμένη· τὸ γιγάντιον τοῦτο τέρας μονόλιθον, λαξευμένον ἐκ βράχου, παρίσταται καθήμενον, προτεταμένους ἔχον τοὺς ἐμπροσθίους πόδας.

Ὠφέλιμον φυτόν.

Ὅλοι σας γνωρίζετε τὸ ἡλιοτρόπιον, τὸ κοινῶς καλούμενον *ἥλιος*. Εἰς τὴν Ρωσσίαν τὸ φυτὸν τοῦτο καλλιεργεῖται συστηματικῶς καὶ καθίσταται πολὺ ὠφέλιμον. Ἐκ τοῦ σπόρου τοῦ παράγεται ἔλαιον τοῦ φαγητοῦ ἐξαίρετον τὴν γεῦσιν, τὸ δὲ μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτοῦ ἐκπίεσμα εἶνε καταλληλότατον πρὸς λίπανσιν τῶν ἀγρῶν· οἱ σπόροι του χρησιμεύουσιν καὶ ὡς τροφὴ τῶν ὀρνίθων. Ὁ καυλὸς αὐτοῦ ξηραινόμενος χρησιμεύει ὡς καύσιμος ὕλη.

Αἱ φυτεῖαι τῶν ἡλιοτροπίων ἐξυγιαίνουν προσέτι τὰ βαλτώδη μέρη, διότι τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπορροφᾷ πολὺ νερὸν κατὰ τὴν αὔξησίν του.

Ὁ ἀριθμὸς 37.

Εἶνε περίεργος ὁ ἀριθμὸς 37. Πολλαπλασιάσατέ τον ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τὰ πρῶτα ἐννέα πολλαπλάσια τοῦ 3 δηλαδὴ ἐπὶ 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, θὰ εὕρετε γινόμενον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν αὐτῶν τριῶν ἀριθμῶν.

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀριθμοῦ τούτου μᾶς ἐπιτρέπει νὰ κάμωμεν τὸ ἑξῆς παίγνιον.

Παρακαλέσατε κάποιον νὰ σημειώσῃ ἀριθμόν τινα

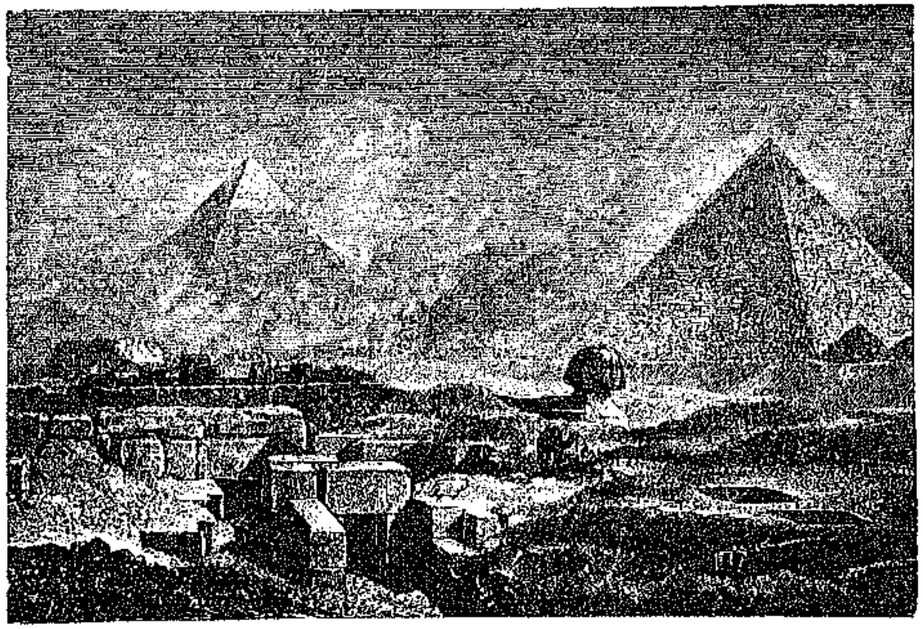

ΑΙ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 9 καὶ νὰ τὸν ἐπαναλάβῃ τρὶς ὥστε νὰ σχηματισθῇ ἀριθμὸς ἀποτελούμενος ἐκ τριῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν, ἔπειτα δὲ νὰ διαιρέσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον (τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε) διὰ τοῦ ἀθροίσματος τῶν τριῶν ἀριθμῶν ἐξ ὧν σύγκειται· οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶνε ὁ ἐκλεχθεὶς ἀριθμὸς δύνασθε μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπητε ὅτι τὸ ὑπόλοιπον θὰ εἶνε 37.

Παράδοξος ἰατρικὴ τῶν Κινέζων,

Πρὸ ἑνὸς αἰῶνος ἀκόμη ἐν Κίνᾳ ἐπεκράτει ἡ ἑξῆς συνήθεια. Ἂν ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἠσθένει, συνεκαλοῦντο οἱ ἐπισημότεροι ἰατροὶ τῆς Αὐτοκρατορίας ἕκαστος δ' ἐξ αὐτῶν ἐπρότεινε τὸ ἰατρικόν του. Ὅλα τὰ ἰατρικὰ ἐκεῖνα ἀνεκατεύοντο καὶ ἐδίδοντο εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Καὶ ἂν μὲν οὗτος ἀνέκτα τὴν ὑγείαν του, ὅλοι οἱ ἰατροὶ ἀνεξαιρέτως ἀντημείβοντο μεγαλοπρεπέστατα· ἂν ὅμως ἀπέθνησκε, τότε ἐκόπτετο ὅλων ἡ κεφαλή.

Ὁ ἐφετεινὸς χειμών.

Ὁ ἐφετεινὸς δριμύτατος χειμὼν εἶνε ὁ βαρύτερος ἐξ ὅσων ἐνέσκηψαν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπὸ ταῦ 1739, ὅτε ὁ Τάμεσις, ὁ Σηκουάνας καὶ ὁ Ρῆνος ἐπάγωσαν ἐντελῶς, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ Νεύα ἵστατο ἐπὶ μῆνας πελώριος βράχος ἐκ πάγου. Μετὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1739 βαρὺς χειμὼν ἦτο ὁ τοῦ 1794, ὅτε τὸ ἱππικὸν τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἐκυρίευσε τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἀποκεκλεισμένον ὑπὸ τοῦ πάγου ἐν Ζεδαὶρ Ζῇ. Ψυχρὸς ἦτο ὁ χειμὼν καὶ τοῦ 1812, τοῦ 1837, τοῦ 1844, τοῦ 1859 καὶ τοῦ 1870, ἀλλὰ τὸ ἐκτάκτως βαρὺ τοῦ ἐφετεινοῦ χειμῶνος ὑπερβάλλει, εἰς τὰς βορεινὰς χώρας τοὐλάχιστον, πάντα ἄλλον ἀπὸ τοῦ 1739.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ὡς γνωστὸν ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ τὴν σύνταξιν τῶν *παιδικῶν πνευμάτων* ὡς καὶ τῶν *πνευματικῶν ἀσκήσεων* ἔχει ἀναθέσῃ ἀνέκαθεν εἰς τοὺς φίλους αὐτῆς ἀναγνώστας καὶ τὰς ἀγαπητὰς ἀναγνωστρίας.

Πόσον ὠφέλιμον εἶνε τοῦτο εἰς αὐτούς (διότι ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἐπιδιώκει πρὸς τῇ τέρψει καὶ τὴν ὠφέλειαν τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν της) εὐκόλως ἐννοεῖται· διὰ τῶν *παιδικῶν πνευμάτων* ἀληθῶς ἀξύνεται τὸ πνεῦμα τῶν ἀγαπητῶν της φίλων· ὁ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ μίαν εὐφυολογίαν, ὁ εὑρίσκων τέρψιν ἐν αὐτῇ εἶνε ἤδη εὐφυής· καὶ ἐν παρόδῳ, καὶ ἐν τῷ μέσῳ συνδιαλέξεως ἂν τὴν ἀκούσῃ θὰ τῷ κάμῃ ἐντύπωσιν, ἐνῷ διὰ τὴν ἀσυνήθιστον περᾷ ἀπαρατήρητος· ὡς ὡραῖον θέαμα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μύωπος. Ἐννοεῖται λοιπὸν μεθ' ὁποίας εὐχαριστήσεως δημοσιεύει τὰ *παιδικὰ πνεύματα* τῶν συνδρομητῶν της καὶ πόσον ἐκτιμᾷ τοὺς ἀποστέλλοντας τοιαῦτα.

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, θέλουσα νὰ ὑπερκαύσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν ζῆλον καὶ νὰ κινήσῃ τὴν ἅμιλλαν τῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὸ εἶδος τοῦτο προτείνει καὶ πάλιν διαγωνισμὸν εἰς συνθεσιν *παιδικοῦ πνεύματος* ἐλπίζει δὲ ὅτι πολλοὶ θὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτόν.

Ὅροι τοῦ διαγωνισμοῦ

Πᾶς συνδρομητὴς καὶ πᾶσα συνδρομήτρια τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ δύναται νὰ στέλλῃ πρὸς αὐτὴν ἓν ἢ περισσότερα *παιδικὰ πνεύματα* καὶ νὰ τὰ στέλλῃ ὁπόταν θέλῃ.

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀναλαμβάνει νὰ δημοσιεύῃ πάντα τὰ στελλόμενα πρὸς αὐτὴν *παιδικὰ πνεύματα*, οὐδὲ νὰ αἰτιολογῇ τὴν μὴ δημοσίευσιν αὐτῶν· θὰ δημοσιεύῃ μόνον ὅσα κατὰ τὴν κρίσιν της νομίζει κατάλληλα διὰ τὸ φύλλον της, ἀδιαφοροῦσα ἂν εἶνε πρωτότυπα ἢ μεταφρασμένα ἐκ ξένων γλωσσῶν, ἂν ἐννοεῖται, *δὲν ἔχωσι δημοσιευθῇ ἄλλοτε ἐν τῇ* ΔΙΑΠΛΑΣΕΙ. Μίαν μόνην θερμὴν σύστασιν ἀπευθύνει πρὸς τοὺς φίλους της ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ: νὰ μὴ ἀντιγράφωσι παιδικὰ πνεύματα ἐξ ἄλλων ἑλληνικῶν δημοσιευμάτων, διὰ νὰ μὴ ἐκθέτωσιν αὐτὴν εἰς τὸν κίνδυνον νὰ ἐκληφθῇ ὡς κλέπτουσα τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων.

Ὁ διαγωνισμὸς οὗτος τοῦ παιδικοῦ πνεύματος θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ φύλλου τῆς 15ης Μαρτίου (τεύχους 50ου) καὶ θὰ λήξῃ εἰς τὸ φύλλον τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. (τεῦχος 24ον). Οἱ θέλοντες λοιπὸν νὰ συμμετάσχωσι τοῦ παρόντος διαγωνισμοῦ ἂς ἀρχίσωσι νὰ στέλλωσι *παιδικὰ πνεύματα* εὐθὺς ἅμα λάβωσι τὸ παρὸν τεῦχος.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν στελλόμενα παιδικὰ πνεύματα πρέπει νὰ εἶνε γεγραμμένα εἰς χωριστὸν φύλλον χάρτου καὶ νὰ φέρωσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ στέλλοντος αὐτὰ καὶ τὸ ψευδώνυμόν του, ἐὰν μὲ τὸ ψευδώνυμον ἐπιθυμῇ νὰ δημοσιεύωνται.

Τὰ βραβεῖα εἶνε τὰ αὐτὰ καὶ τοῦ 36ου διαγωνισμοῦ τοῦ προταθέντος ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἰανουαρίου. Θὰ ἀπονεμηθῇ δὲ τὸ πρῶτον βραβεῖον εἰς ἐκεῖνον οὗτινος θὰ δημοσιευθῶσι πλειότερα παντὸς ἄλλου *παιδικὰ πνεύματα* εἰς τὰ τεύχη τῶν μηνῶν Μαρτίου μέχρι Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. Τὸ δεύτερον δὲ βραβεῖον θ' ἀπονεμηθῇ εἰς τοὺς δύο ἀμέσως ἑπομένους μετὰ τὸν λαβόντα τὸ πρῶτον βραβεῖον, καὶ τὸ τρίτον εἰς τοὺς τρεῖς τοὺς ἑπομένους μετὰ τοὺς λαβόντας τὸ δεύτερον βραβεῖον. Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ θὰ ἐπαινεθῶσιν ἢ θὰ τύχωσιν εὐφήμου μνείας.

Οἱ ἀριστεύοντες εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ἀξιοῦνται καὶ τῆς τιμῆς τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰκόνος των ἐν αὐτῇ, ἂν ἀποστείλωσι τὴν φωτογραφίαν των.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου, ἤτοι τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ τὴν ἀποστολὴν καὶ δημοσίευσιν τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων καὶ τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων ἰσχύουσι πάντα τὰ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ διαγωνισμῷ λεχθέντα.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Σταθάκης κάμνει ἀπὸ ἑνὸς τετάρτου ἤδη πολὺν θόρυβον. Ἡ μητέρα του τὸν ἐπιπλήττει.

—Σταθάκη, κάνε μου τὴν χάριν νὰ παύσῃς αὐτὸν τὸν θόρυβον.

Μετά τινα λεπτὰ ὁ θόρυβος ἀρχίζει ἐκ νέου.

— Σοῦ εἶχα εἰπῆ νὰ παύσῃς αὐτὸν τὸν θόρυβον, τῷ λέγει ἡ μητέρα του·

— Καλά, ἄκουσα μητέρα· ὁ θόρυβος ποῦ κάνω τώρα δὲν εἶνε ἐκεῖνος ποῦ μοῦ εἶπες, εἶνε ἄλλος!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

*

Ὁ Κουριοκεφαλάκης περιπατῶν Κυριακὴν τινα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος ἀκούει τὰ μουσικὰ τεμάχια τὰ ὁποῖα παίζει ἡ στρατιωτικὴ μουσική.

—Ὤ! τί ὡραῖο κομμάτι! ἀναφωνεῖ ἔξαφνα, σκαλίζων εἰς τὸ θυλάκιόν του· πρέπει νὰ δέσω ἕνα κόμβον διὰ νὰ τὸ ἐνθυμηθῶ αὔριον!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μαρίας Καρδιᾶς

*

Ἡ μητέρα τῆς μικρᾶς Φιφῆς τῇ ἔδωκε τρεῖς χουρμάδες νὰ δώσῃ τοὺς δύο εἰς τὰ δύο ἀδελφάκια της Ἀντωνάκην καὶ Πετρίκον καὶ τὸν ἄλλον νὰ τὸν φάγῃ ἐκείνη.

Ἡ Φιφὴ ἐπιστρέφει μετ' ὀλίγον.

— Μαμμά, λέγει, εἰς τὴ σκάλα ἦταν σκοτεινὰ κ' ἔκαμα λάθος, ἀντὶ νὰ φάγω ἕνα χουρμὰ ἔφαγα δύο.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοπατρίδος Κύδρου

*

Εἰς τὴν Φοφὼ ὑπεσχέθη ἡ μητέρα της ἓν ὡραῖον παιγνίδι ἂν εἶνε φρόνιμη ὅλη τὴν ἑβδομάδα. Ἡ Φοφὼ ἦτο φρόνιμη καὶ ἡ μητέρα της τῇ εἶπε·

— Δῦριο θὰ ἔχῃς τὸ παιγνίδι σου.

Ἡ Φοφὼ τὴν αὐγὴν αὐγὴν τῆς ἄλλης ἡμέρας, μόλις ἐξύπνησεν ἠρώτησε·

— Μητέρα, σήμερα εἶνε αὔριο;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐμμανουὴλ Ἀστέρος

*

ΜΗΤΕΡΑ. Γιατί κλαῖς, παιδί μου, μήπως σ' ἔδειρε ὁ πατέρας σου;

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ. Κλαίω ἐπειδὴ δὲν μ' ἔδειρε· ἐν ᾧ τὸν Γιῶργο τὸν ἔδειρε... κ' ἔπειτα τοῦ ἔδωκε γλυκό!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου. *Κατσικάκη τῆς Μάνης*. Ὁ καλός σου ὁ πατέρας θὰ φύγῃ πάλιν εἰς τὴν Βομβάῃ, καὶ ὅλοι σας λυπᾶσθε πολύ· ἀλλὰ θὰ περάσῃ πάλιν γρήγορα ὁ καιρός, καὶ συλλογίσου τί συγκίνησι θὰ αἰσθάνεσθε τὰς ἡμέρας ποῦ θὰ τὸν περιμένετε, μὲ τί καρδιοκτύπι θὰ πρόσμένετε τὴν στιγμὴν ποῦ θὰ ῥιφθῆτε εἰς τὴν ἀγκάλη του, καὶ τί δάκρυα εὐτυχίας θὰ χύσετε ἐν ᾧ θ' ἀγγαλιάζεσθε. Ἔχει, βλέπεις, καὶ αὐτὸς ὁ ἀποχωρισμὸς τὰ καλά του: τὰς συγκινήσεις, τὴν χαρὰν τῆς ἐπανόδου.

Πολὺ πρωτότυπα εἶνε τὰ περὶ ἐμοῦ λεγόμενά σου, *Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἴδης*, καὶ ὁμοιάζουν πρὸς διηγηματάκι, τὸ ὁποῖον δὲν ἀντέχω νὰ μὴ δημοσιεύσω, ἀρ' οὗ μάλιστα τὸ ἀπευθύνεις πρὸς τοὺς συνδρομητὰς καὶ τὰς συνδρομητρίας τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ «Κατὰ τὸ ἔτος 1879 ἐγεννήθη εἰς ἓν τυπογραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν ἓν ὡραῖον τριανταφυλλένιον κοριτσάκι. Ἐγεννήθη βρέφος κλονούμενον ἐπὶ τῶν ποδῶν του καὶ ὅσοι ἦσαν εἰς κατάστασιν ἔσπευσαν νὰ το στηρίξουν διὰ νὰ μὴ πέσῃ. Τὸ κοριτσάκι ἐκεῖνο ἐμεγάλωσεν εὐτυχὲς καὶ λατρευόμενον ὑπὸ πάντων ὅσοι τὸ ἐγνώριζον· ἐκοσμεῖτο ὁλονὲν μὲ προτερήματα καὶ καθίστατο πλέον ἀξιαγάπητον. Σήμερον εἶνε φαιδρὰ καὶ σοβαρὰ συγχρόνως, ῥοδινὴ ἀνθηρὰ κορασίς, ἀξιαγάπητος καὶ ἀξιοσέβαστος συνάμα ἂν καὶ μόλις εἰσῆλθε τώρα εἰς τὰ 15 ἔτη. Εἶνε γνωστὴ εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς οἰκουμένης ὅπου πάλλει ἑλληνικὴ καρδία καὶ ὁμιλεῖται ἡ ἀγία γλῶσσά μας. Ἡμεῖς ἂς την θερμάνωμεν μὲ τὴν ἀγάπην μας καὶ ἂς προσπαθῶμεν ὅσον δυνάμεθα νὰ την καταστήσωμεν καὶ εἰς ἄλλους γνωστήν, διὰ ν' ἀνοίξωμεν τὴν θύραν τῆς εὐδαιμονίας καὶ εἰς ἄλλα παιδία τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουν τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ.»

Παντοῦ, παντοῦ ὁ χειμὼν ἐφέτος ὑπῆρξε δριμύτατος, *Φιλόπατρι Κύδρε*. Ἡ θερμοκρασία κατέβη 30 καὶ πλέον βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν· ἤδη ὅταν φθάσῃ 17—18 βαθμοὺς μεταβάλλεται εἰς ἄλγος· εἰς 30 εἶνέ τι φοβερόν, τὸ ὁποῖον μόνον ὅσοι κατοικοῦν βόρεια κλίματα ἢ ἔζησαν εἰς βορείους χώρας δύνανται νὰ ἐννοήσωσι· δὲν ἐκπλήττομαι λοιπὸν ἂν καὶ ἐν Βραΐλᾳ τόσον ἄφθονος ἔπεσεν ἡ χιών, ὥστε ἔπαυσεν ἐπ' ὀλίγον ἡ κυκλοφορία τῶν σιδηροδρόμων.

Τὸ ὅτι σὲ *κατεμάγευσε* ὁ Μικρὸς Λόρδος, *Ἐωθινὲ Ἀστήρ*, ἀποδεικνύει ὅτι ἔχεις καλαισθησίαν. Εἰς ἐμὲ δὲ ἀξύνεις τί ὑπερήρτησε· ἡ ἀπόφασίς σου νὰ λάβῃς ὡς ὑπόδειγμα τὸν μικρὸν Κέδρικ.

Πολὺ μὲ συνεκίνησεν ἡ ἰδέα σου, *Μικρὲ Γονδολιέρε*· προσπαθεῖς νὰ γράφῃς ὅσον τὸ δυνατὸν καθαρώτερα, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ κουράζῃς τὰ μάτια μου. Εἶσαι, χωρὶς ἄλλο, καλὸ παιδί.

Ἡ καϋμένη ἡ *Μικρὴ Καρδιὰ* εἶνε πολὺ δυστυχὴς μὲ τὰς χιονίστρας της· τὴν ἐπεριεκύκλωσαν, τῆς ἔκαμαν ἀπὸ παντοῦ πολιορκίαν· ἔχει χιονίστρες εἰς τὰ πόδια, ἔχει εἰς τὰ χέρια, ἔχει ὡς κ' εἰς τ' αὐτάκια της ὡσὰν νὰ ἦταν σκουλαρίκια. Καὶ πηγαίνει κούτσα-κούτσα εἰς τὸ σχολεῖον ἡ καϋμένη ἡ *Μικρὴ Καρδιά*.

Βεβαίως, *Γλωσσοῦ*, ἐγὼ σοῦ συγχωρῶ τὰς ἀνορθογραφίας σου, ἀφ' οὗ ὑπόσχεσαι ὅτι θὰ βάλῃς τὰ δυνατά σου νὰ μὴν κάμῃς εἰς τὸ ἑξῆς· ἀλλὰ συλλογίσου ὅτι ὅλοι δὲν θὰ εἶνε τόσον ἐπιεικεῖς ὅσον ἐγὼ καὶ προσπάθησε νὰ μὴν δώσῃς ἀφορμὴν νὰ γελοῦν μαζί σου.

Καλὰ λέγομεν εἰς τὴν γλῶσσάν μας *σὰν τὰ χιόνια*, ὅταν βλέπομεν κάτι ἔξαφνα, ἔξαφνα, ἀπροσδοκήτως· ἡ ἔκφρασις αὕτη ἁρμόζει εἰς τὸ ὡραῖον κλίμα μας ὅπου ἡ χιὼν μᾶς ἐπισκέπτεται τόσον σπανίως, αὐτὴν δέ, ἀνεφώνησα κ' ἐγὼ ὅταν ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸν εἶδα ἐπιστολήν σου, *Τσάτσα Γελαστή*. Τί ἐγίνεσο μῆνας καὶ μῆνας τώρα, καλή μου φίλη; ἐπερίμενες νὰ χιονίσῃ διὰ νὰ ἐμφανισθῆς *σὰν τὰ χιόνια*;

Ἐπανειλημμένως ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολήν σου, *Δούλη Ἑλλάς*· μοῦ ἤρεσε τόσον πολύ! Ἔλαβα καὶ τὴν φωτογραφίαν σου διὰ τὴν ὁποίαν σ' εὐχαριστῶ πολύ. Ἐννοεῖται ὅτι δύνασαι νὰ μοῦ γράφῃς ὅσον θέλεις. Τὴν *συμφωνίαν* τὴν ὁποίαν μοῦ προτείνεις δέχομαι εὐχαρίστως· ἔσο βεβαία ὅτι ἐγὼ θὰ σοι ἀπαντῶ προθύμως πάντοτε. Αἱ δύο ἰδέαι σου, ἡ πατριωτικὴ καὶ ἡ περὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Κατακουζηνοῦ μὲ συνεκίνησαν πολύ· καὶ αἱ δύο μαρτυροῦν ὅτι ἔχεις καρδίαν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 28 Φεβρουαρίου 1893]

17. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον ἀνειλέγει, τὸ δεύτερον κρατεῖ
τὸ σύνολόν μου κόπτει καὶ ξύλο καὶ χαρτί.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Τσάτσας Γιλαστῆς.

18. Συλλαβόγριφος.

Νῆσος εἶνε τὸ πρῶτόν μου, σὺ δὲ τὸ δεύτερόν μου
Λάμψις εἶνε τὸ τρίτον μου, πτηνὸν τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνικοῦ.

19. Στοιχειόγριφος.

Στὴν θάλασσαν καὶ ζητῶ ξηρὰν παντοῦ ὅπου ἐνσκήπτω
Πλοῖα βυθίζω αὐτανδρα, οἰκίας καταρρίπτω
Ἐὰν ἐκ τῶν στοιχείων μου ἀλλάξῃς ἓν καὶ μόνον
Καὶ καταιβάσῃς γρήγορα προσέτι καὶ τὸν τόνον
Πόλις θὰ γίνω ξακουστὴ εἰς τὸν ἀρχαῖον χρόνον

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοπάτριδος Κέδρου.

20. Στοιχειόγριφος.

Μὲ ἦτα πολυζήτητον
Καὶ μὲ ὠμέγα χρῶμα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γάρδικος.

21. Αἴνιγμα δημῶδες.

Σύρε τ' ἄντερα
χορεύει ἡ κόρη.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Ἀμυγδαλιᾶς.

22. Αἴνιγμα.

Μὲ πίνουσιν οἱ ἄνθρωποι· ποτὸν δὲν εἶμαι ὅμως
δὲν πιάνομαι καὶ πάντοτε μ' εἶν' ἀνοικτὸς ὁ δρόμος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ἐδζώνου.

23. Πρόβλημα.

Γεμίζει τις ἓν ποτήριον μὲ κρασὶ καὶ πίνει τὸ ἓν τέταρτον, ἔπειτα γεμίζει τὸ ποτήριον μὲ νερὸν καὶ πίνει τὸ ἓν τρίτον τοῦ μίγματος· γεμίζει ἐκ νέου τὸ ποτήριον μὲ νερὸν καὶ πίνει τὸ ἥμισυ τοῦ νέου μίγματος καὶ ἔπειτα γεμίζει τελευταίαν φορὰν τὸ ποτήριον μὲ νερόν. — Ποία εἶνε ἡ ἀναλογία τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ ποτηρίου;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐυδινοῦ Ἀστέρος.

24. Αἴνιγμα.

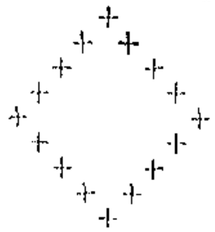

Ἀντικατάστησον τοὺς σταυροὺς διὰ γραμμάτων ὥστε καὶ ἀπὸ τὰς τέσσαρας πλευρὰς εἴτε ἐκ τῶν ἄνω εἴτε ἐκ τῶν κάτω ν' ἀναγινώσκεται ἡ αὐτὴ λέξις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σεμιράμιδος.

25—27. Κεκρυμμένα ὀνόματα πτηνῶν.

1. Ὁ Ἀβραὰμ εἶχεν υἱὸν ὃν Ἰσαὰκ ἐκάλει.
2. Ὁ πατὴρ τοῦ Καναὰν ὠνομάζετο Μιχαήλ.
3. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀγνὴν τὴν ψυχήν.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

28. Σύνθεσις λέξεων.

Διὰ τῶν ἑπομένων γραμμάτων σχηματίσατε συμβουλὴν τοῦ Σωκράτους πρὸς σπάταλον συμπολίτην του, ὅστις παρεπονεῖτο εἰς αὐτὸν καθ' ὁδὸν ὅτι ὠλιγόστευσεν ἡ περιουσία του.

Δαااااااااεεεηηιοοοοοαυυυωδδζμνννννπρρσσσττττχ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

29. Ἐπανόρθωσις στίχων.

Ὅταν ἁγία, παρθενική, ἡ αὐγὴ τοῦ βίου, καλύπτει
πάντα μ' ἐλπίδας, μὲ χαρὰν καὶ μὲ κάλλη, τί ἄσθημα
θάλλει ἐν τῇ καρδίᾳ πρῶτον, πρῶτον; Ἡ φιλία· τί ἄλλο;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρῆς Καρδιᾶς.

30. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Ποῖος ποῦ καὶ πότε εἶπε τοὺς ἀξιομνημονεύτους τούτους λόγους: «Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν πατρίδα, ἐὰν εἴμεθα ἄξιοι νὰ ζῶμεν ἐλεύθεροι... ἂς δώσῃ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ὅτι ἔχει καὶ δύναται»;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

31. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Ποῖα χρώματα ἦσαν ἄγνωστα εἰς τὸν περίφημον ἀρχαῖον ζωγράφον Πολύγνωτον;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

32. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Τίς εἶνε ὁ μέγας μελοποιός, ὅστις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἔπαθε κώφωσιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐμποδισθῇ ἐκ τοῦ παθήματος τούτου νὰ μελοποιήσῃ θαυμάσια ἔργα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἁρμονίου.

33. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Τίς ποιητὴς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἐτυφλώθη νέος καὶ τίς ἕτερος ποιητὴς ἔγραψε δέησιν ὑπὲρ αὐτοῦ;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μικροῦ Γονδολιέρου.

34. Ἀπροσδόκητον.

Κατὰ τί διαφέρει τὸ θερινὸν θέατρον ἀπὸ τὸ χειμερινόν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μίκιου.

35. Λογοπαίγνιον.

Ποία λέξις λέγει ὅτι εἶνε χοῖρος;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Προμηθέως Πυρφόρου.

36. Ἐλλειποσύμφωνον.

Η — ισαι — ειεε — αο — ου — αεοο — ευαυ — ει — ο — εαοεο — εα — αο — η — εοεω — η.

Ἐστάλη ὑπὸ Παν. Καραβία.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 16 Δεκεμβρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

185. Πνεῦμα, Νεῦμα. — 186. Μίνως, Μῆλος. — 187. Δημήτηρ, μήτηρ. — 188 (Ἡ λύσις ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ 175 ἤτοι: Ἓν δίδραχμον, ἕνδεκα μονόδραχμα, δύο ἡμίδραχμα). — 189-191. Λεύκη, Μηλέα, Συκῆ. — 192-196. Ἡ ἀνταλλαγὴ γίνεται διὰ τῶν γραμμάτων θρ, αἱ δὲ σχηματιζόμεναι λέξεις εἶνε: ὄρθρος, αἰθήρ, θρίξ, θάρρος, κριθή. — 197. Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε. — 198.

Χύθη ὁ ἥλιος, ἡ πάχνη διαλυέται
Ἡ αὐγὴ σὰν τὴ νειότη γελάει
Σὰν πουλιοῦ ξεσυρμαδ' ἀγροικειέται
Εἰς τὰ φύλλ' τ' ἀέρ' ἂν περνάῃ.

— 199. ΚΡΙΤΙΑΣ (1, ΛύΚος. 2, ΚόΡαξ. 3, Ἥλιος. 4, ΧιΤών. 5, Κρανίδιον. 6, ΠειρΑιεύς. 7, ΝδΣδς). — 200. ΠΛΑΤΩΝ (1, Παρίσιοι. 2, Λέων. 3, Ἀφροδίτη. 4, Τῆνος. 5, Ὠκεανία. 6, Νῆνος). — 201. ΗΛΕΚΤΡΑ (1, Ἥφαιστος. 2, Λοιμός. 3, Ἕκτωρ. 4, Κροῖσος. 5, Τρίκαλα. 6, Ρίζα. 7, Ἀληκτώ.) — 202. Εὐχὴ γονέων στηρίζει θεμέλια οἴκων. — 203. Ἡ ἕξις κόρον γεννᾷ.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 17]

Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλος, ὁδηγηθέντες ἀμέσως εἰς τὰ δωμάτιά των, μόλις ἐπρόφθασαν νὰναπαυθοῦν ὀλίγον καὶ ἐκλήθησαν νὰ κατέλθουν καὶ πάλιν παρὰ τῇ κυρίᾳ Ὁμολοᾶ, διότι ἦλθεν ὁ ταγματάρχης. Ἦτο κοντὸς ἄνθρωπος, μὲ ὄψιν ὑποκίτρινον, κοχεκτικήν, μὲ κρανίον σχεδὸν ἐντελῶς φαλακρόν, μὲ ὀφθαλμοὺς κοίλους, κεχωσμένους βαθέως εἰς τὰς κόγχας των, εὐθὺς καὶ ἀλύγιστος, ἀλλὰ τόσον ἰσχνός, σιωπηλὸς καὶ συνεσταλμένος, ὅσον ἦτο ἡ σύζυγός του παχεῖα, φλύαρος καὶ ἐπιβλητική. Ἤρκει νὰ τοὺς ἔβλεπέ τις ὁμοῦ διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἀμέσως ὅτι ὁ ταγματάρχης ἔκυπτεν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς συζύγου του καὶ ὅτι αὐτή, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Χάνδου, διηύθυνε σήμερον τὸ σύνταγμα. Ἀλλ' ὅ,τι ἐπέτεινεν ἔτι μᾶλλον τὸ ταπεινὸν καὶ συνεσταλμένον ἦθος τοῦ ταγματάρχου, ἦτο ἡ ἀσθενὴς καὶ βραχνὴ του φωνή, ὁμοία πρὸς φωνὴν ἐγγαστριμύθου καὶ παρέχουσα καὶ εἰς τὰς κοινοτέρας του φράσεις τὴν ἰδέαν ἀγῶνος ὑπεραν θρώπου. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὡμίλει πτῶμα, ἐὰν τον ἤκουεν, ἢ μᾶλλον αὐτόματον μὲ μηχανὴν ἀπομιμουμένην τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἰδέα τῆς ὑγείας καὶ τῆς εὐρωστίας, ὧν προφανῶς ἐστερεῖτο, τὸν ἀπησχόλει, καὶ τοὺς ἐπισκέπτας του ἐξήταζεν εἰδικῶς ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ὡς ἂν ἦτο μέλος ὑγειονομικῆς τινος ἐπιτροπῆς.

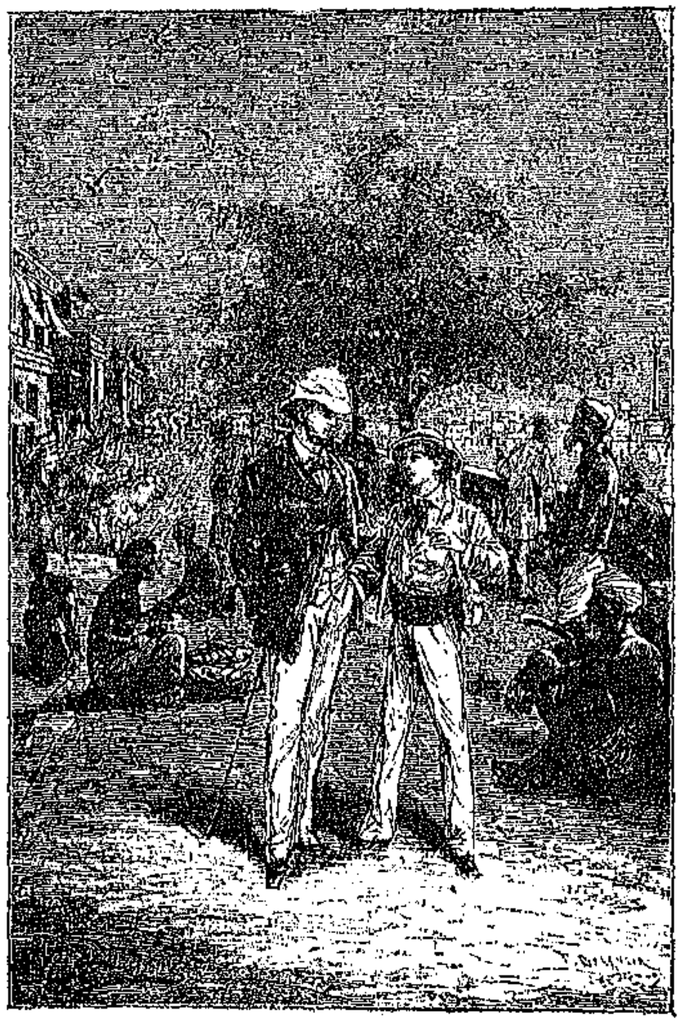

«ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΟΤΙ ΕΙΜΑΙ ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ» (Σελ. 35)

«Καλὴ σωματικὴ διάπλασις, ἀρίστη ὑγεία!» εἶπε παρατηρῶν μετὰ βλέμματος ζηλοτυπίας τὸ εὔρωστον σῶμα τοῦ Παύλου, ἀφ' οὗ τῷ ἔσφιγξε τὴν χεῖρα. «Καλὴ διάπλασις . . . καλὴ ὑγεία. Καμμιὰ ἀσθένεια. Οὔτε κἂν ἀδιαθεσία;» ἠρώτησεν ἀποτεινόμενος ἤδη πρὸς τὸν κύριον Κλοακέν.

— «Ὄχι, Δόξα τῷ θεῷ χαίρομεν ἄκραν ὑγείαν ὅλη ἡ οἰκογένεια» ἀπήντησεν ὁ ἀρχαιολόγος.

— «Αὐτὸ εἶνε τὸ κυριώτερον, κύριε, τὸ πρῶτον!» ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης. «Ἐγὼ ἀπεναντίας ἔχω κατεστραμμένην ὑγείαν... τὸ κλίμα βλέπετε, οἱ κόποι... ἀσθένεια τοῦ... τοῦ λάϊβερ... πῶς τὸ λέγουν ἐδῶ;»

Καὶ μὴ ἐνθυμούμενος τὴν γαλλικὴν λέξιν ἐδείκνυε τὸ πάσχον μέρος, δεξιᾷ, ὀλίγον κάτωθεν τῆς ὀσφύος.

«Ὁ ταγματάρχης πάσχει ἀπὸ ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος» εἶπε τότε ὁ Χάνδος.

— Ναί, ναί, τοῦ ἥπατος, τοῦ λάϊβερ, πῶς το λέγουν... ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος, κύριε! τὸ κλίμα, βλέπετε, οἱ κόποι... Ἀλλὰ μήπως ἐπιθυμεῖτε νὰ πάρετε κανὲν τονωτικὸν ἢ κανὲν ἀναψυκτικόν;...»

Ἤκουσε τὸν κώδωνα καὶ παρουσιάσθη εἰς ὑπηρέτης μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους.

«Βράνδυ καὶ σόδαν» εἶπεν ἐπιτακτικῶς ὁ ταγματάρχης.

Ὁ ὑπηρέτης ἐξῆλθε καὶ ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον κρατῶν δίσκον ἀργυροῦν, κεκαλυμμένον ὑπὸ ποτηρίων, φιαλῶν καὶ δοχείων πάγου, τὸν ὁποῖον ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

«Ὁρίστε, κύριοι, σερβιρισθῆτε, σᾶς παρακαλῶ» ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης. «Ἰδοὺ *ρακὴ γαλλική*, οὐίσκη, τζίν... Ἐγὼ νὰ σας 'πῶ προτιμῶ τὸ βράνδυ μὲ 'λίγο σέλτς... Εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τὰ δυναμωτικὰ καὶ τὰ τονωτικὰ εἶνε ἀπαραίτητα... διὰ ἀντιπαραταχθῇ κανεὶς κατὰ τοῦ κλίματος, διὰ ἀντιδράσῃ... Ἀλλοιώτικα καμμιὰ 'μέρα, ἔξαφνα ἐκεῖ ποῦ κάθεται κράκ, πεθαίνει καὶ τελειώνει.»

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ταγματάρχης ἐγέμισε μέγα ποτήριον μὲ βράνδυ, τὸ συνεκέρασε μὲ ὀλίγον ὕδωρ τοῦ σέλτς καὶ το κατέπιεν ἀπνευστί. Εὐθὺς δὲ κατόπιν, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρόν, παρεσκεύασε δευτέραν δόσιν τοῦ ποτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζε δυναμωτικόν.

«Αὐτὸ ποῦ βλέπετε ἐδῶ εἶνε πολὺ συντελεστικὸν κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἥπατος, ἡ ὁποία εἶνε τόσον συχνὴ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον. Χωρὶς τονωτικὰ καὶ δυναμωτικά, δὲν μου λέτε, σᾶς παρακαλῶ, ποῦ θὰ *εὑρισκόμουν ἐγὼ τώρα ὕστερ' ἀπὸ εἴκοσι χρόνων* ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Βεγγάλην; θὰ ἤμην βέβαια πεθαμένος πρὸ πολλοῦ.»

Καὶ ἡτοίμασε καὶ τρίτον ποτήριον.

Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλός τον ἔβλεπον μετ' ἀπορίας πίνοντα οὕτω, διηρώτων δ' ἑαυτοὺς ἐὰν ἔμελλον νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἀκόμη αἱ κινδυνώδεις αὗται σπονδαί. Ἀλλ' εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνηγγέλθη ὅτι τὸ γεῦμα ἦτο ἕτοιμον καὶ ὅλοι μετέβησαν εἰς τὸ ἑστιατόριον.

Ἡ τράπεζα ἦτο παρατεθειμένη μετ' ἀσιατικῆς ὅλως πολυτελείας, κεκαλυμμένη ὑπὸ ἐξόχων σκευῶν ἀργυρῶν καὶ κρυσταλλίνων καὶ ἀνθέων σπανίων. Ὄπισθεν ἑκάστης ἕδρας ἦτο τεταγμένος εἷς ὑπηρέτης, ὄρθιος, περιμένων μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας. Σᾶς ἔβαζε νὰ καθίσετε, ὥθει τὴν ἕδραν σας πλησίον τῆς τραπέζης, ἐξεδίπλωνε τὸ μάκτρον ἐπὶ τῶν γονάτων σας, ἐν ἄλλοις λόγοις σᾶς μετεχειρίζετο ὅπως καὶ μήτηρ ἢ τροφὸς προσεκτικὴ παιδίον διετές. Ὑπεράνω τῆς τραπέζης ὑπερμέγεθες ἀνεμιστήριον, κινούμενον διὰ μηχανισμοῦ ὑπὸ ἀοράτου ὑπηρέτου, παρῆγεν ἐν τῷ δωματίῳ ρεῦμα ἀέρος τεχνητόν. Ὅλα τὰ ποτήρια— καὶ πρὸ ἑκάστου συνδαιτυμόνος, ὑπῆρχεν ὁλόκληρος συλλογή—ἦσαν κεκαλυμμένα δι' ἀργυροῦ πώματος, ἐμποδίζοντος τὰ ἔντομα νὰ πίπτουν μέσα. Κάτωθεν δ' ἑκάστου πινακίου ὑπῆρχε δοχεῖον μὲ θερμὸν ὕδωρ, σκοπὸς τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ κρατῇ τὰ λιπώδη ἐμβάμματα εἰς θερμοκρασίαν σταθεράν, μεθ' ὅλα τὰ ρεύματα τοῦ ἀνεμιστηρίου.

Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλος εἶχον ὄρεξιν ταξειδιωτῶν, ὁ Χάνδος ὄρεξιν παιδίου δεκατετραετοῦς καὶ αἱ κυρίαι ὄρεξιν ἀγγλίδων. Ἐννοεῖται λοιπόν, ὅτι ὅλοι καὶ ὅλαι ἐτίμησαν τὰ προϊόντα τῆς ἐγχωρίου ἐκείνης μαγειρικῆς. Μόνος ὁ δυστυχὴς ταγματάρχης δὲν ἔφαγε τίποτε. Ἀλλ' ἐρρίφθη εἰς τὰς φιάλας, αἱ ὁποῖαι ἐκυκλοφόρουν γύρω του μὲ μεγάλην σύγχυσιν καὶ ταχύτητα. Σέρρυ, μαδέραν, καμπανίτην, οἶνον τοῦ Ρήνου, ἀπὸ ὅλα ἔπινεν καὶ πάντοτε τὰ ποτήριά του εὑρίσκοντο κενά. Ἀφ' οὗ δ' ἐκορέσθη πίνων, ἔκρινε καλὸν νὰ φροντίσῃ πλέον καὶ περὶ τῆς πέψεως. Ὑπῆγε λοιπὸν χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν καὶ ἐξηπλώθη εἰς ἕνα σοφᾶν, καθ' ἣν ὥραν οἱ ὑπηρέται ἔφερον τὸν καφὲν καὶ μετ' αὐτῶν πολυτελεῖς ναργιλέδες, οἱ ὁποῖοι διέχυσαν εὐωδίαν μεθυστικὴν εἰς ὅλην τὴν αἴθουσαν.

Οἱ δύο Γάλλοι μόλις ἔφερον τὸ ἐξ ἠλέκτρου ατόμιον εἰς τὰ χείλη των καὶ το ἀπέσυραν μετ' ἀηδίας. Ἀλλ' ὁ ταγματάρχης ἐρρόφησεν ἐπ' ὀλίγον τὸν ἰδικόν του καὶ κατόπιν κλείσας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀναστρέψας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ προσκεφαλαίου, παρεδόθη εἰς ὕπνον ἤρεμον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην περιέμενεν ὁ ὑπηρέτης διὰ νὰ λάβῃ τὸν ναργιλὲν καὶ νὰ ἐξέλθῃ ἀθορύβως. Τὸ αὐτὸ ἔκαμαν τότε ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Χάνδου.

«Καὶ ἔπειτα ἀπὸ μιὰ τέτοια δίαιτα ἀπορεῖ ὁ κακομοίρης ὁ ταγματάρχης πῶς ἔχει ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος,» ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν σκεπτικὸς ὁ ἀρχαιολόγος.

Γ'

ΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΟΠΛΗΞΙΑΙ ΤΟΥ ΧΑΝΔΟΥ

Ἡ ἡμέρα διέρρευσε, χωρὶς νὰ ἐπανίδωσι τὰς κυρίας. Κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν θερμῶν κλιμάτων, ἔμειναν περιωρισμέναι εἰς τὰ δωμάτιά των ὅλον τὸ ἀπόγευμα. Ὁ κ. Κλοακὲν ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας νὰ γράψῃ μερικὰς ἐπιστολὰς καὶ ν' ἀναγνώσῃ δύο-τρία κεφάλαια τῆς *σανσκριτικῆς* του γραμματικῆς, ἐν ᾧ ὁ Παῦλος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Χάνδου ἐπεσκέπτετο τὰ κυριώτερα βιομηχανικὰ καταστήματα τῆς Καλκούτας.

Οἱ δύο ἐξάδελφοι συνεννοοῦντο θαυμάσια, ὥστε ὅταν ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς ἐκδρομῆς των ἀπετέλουν ἤδη ζεῦγος φίλων στενῶν. Καθ' ὁδὸν εἶχον κάμῃ πολλὰς ἐμπιστευτικὰς ἀνακοινώσεις.

«Ὀνομάζεσαι καὶ σὺ Κροῦσος, καθὼς ὁ πατήρ σου ;» τὸν εἶχεν ἐρωτήσῃ ὁ Παῦλος, τὸν ὁποῖον μεγάλως ἐνδιέφερεν ἡ λεπτομέρεια αὕτη.

«Βεβαιότατα», ἀπεκρίθη ὁ Χάνδος ἐρυθριῶν ἐλα-

φρῶς. «Αὐτὸ εἶνε τὸ οἰκογενειακόν μας ὄνομα. Καταγόμεθα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τὸν περίφημον ἐκεῖνον θαλασσοπόρον.

—Ποῖον περίφημον θαλασσοπόρον ; »ἠρώτησεν ὁ Παῦλος ἔκπληκτος.

«Τὸν Κροῦσον Ροβινσῶνα, καλέ, ἢ καθὼς λέγουν κοινῶς τὸν Ροβινσῶνα Κροῦσον», ἀπήντησεν ὁ νεανίσκος, ἐρυθριῶν ζωηρότερον. «Δὲν εἰξεύρετε τὰς περιπετείας του ;

— Τὰς εἰξεύρω, βέβαια. Ἀλλὰ τί νὰ σου 'πῶ, ἐγὼ εἶχα πάντα τὴν ἰδέαν, ὅπως σχεδὸν ὅλος ὁ κόσμος, ὅτι αὐταὶ ὅλαι αἱ περιπέτειαι ἦσαν καθαρὸς μῦθος.

— Πράγματι, αὐτὴ εἶνε ἡ ἐπικρατοῦσα ἰδέα· ἀλλὰ δέν μου φαίνεται καὶ ἡ πλέον ἀληθινή »· ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος ζωηρῶς. «Ἂν ἀρνηθῇ κανεὶς τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ροβινσῶνος Κρούσου, διατί τάχα νὰ παραδεχθῇ ὅτι ὑπῆρξαν ποτὲ ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἢ Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἢ ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος ; Οὔτ' ἐγὼ βέβαια, οὔτε σεῖς εἴδαμεν ποτὲ τὸν βασιλέα τῆς Νινευί, ὅπως καὶ τὸν περίφημον ναυαγόν. Ὅ,τι ξεύρομε καὶ διὰ τοὺς δύο, τὸ ξεύρομε ἀπὸ τὰς παραδόσεις καὶ ἀπὸ τὰ βιβλία. Ἀλλὰ *ποῖαι παραδόσεις καὶ ποῖον βιβλίον ἠμπορεῖ* νὰ εἶνε αὐθεντικώτερα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ροβινσῶνος ; Ἄνθρωπος λογικὸς ἠμπορεῖ νὰ διαβάσῃ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην διήγησιν, ὅπως τὴν ἔγραψεν ὁ Δανιὴλ de Foë, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἐπινοοῦνται καὶ χωρὶς νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὑπέστη πράγματι τὰς περιπετείας τὰς ὁποίας διηγεῖται καὶ ὅτι δὲν ἔκαμεν ἄλλο, παρὰ ν' ἀντιγράψῃ τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ταξειδίου του ;... Ἔπειτα ἔχω καὶ τὰς οἰκογενειακάς μας παραδόσεις, ποῦ ἔρχονται πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας μου . . . Πρῶτον τὸ ὄνομα Ροβινσών, τὸ ὁποῖον φέρει ἡ οἰκογένειά μας ἀπὸ πολλὰς γενεάς. Ἔπειτα τὸ γεγονὸς ὅτι καταγόμεθα ἀπὸ τὴν κομητείαν τῆς Ὑόρκης, ὅπως καὶ ὁ ἔνδοξος γενάρχης μας, καὶ ἀκόμη τὸ ὅτι εἴμεθα οἱ μόνοι εἰς τὴν κομητείαν ποῦ ὀνομαζόμεθα Ροβινσῶνες. Πραγματικῶς εἶνε πολὺ παράδοξον· ἐν ᾧ τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶνε τόσο διαδεδομένον εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν κομητείαν τῆς Ὑόρκης μία μόνη οἰκογένεια Ροβινσώνων ὑπάρχει, ἡ ἰδική μας, καὶ μάλιστα καθὼς σᾶς εἶπα, μὲ τὸ παρωνύμιον Κ ρ ο ῦ σ ο ς.

— Πολὺ περίεργον πραγματικῶς· ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸ μόνον νὰ παραδεχθῇ κανεὶς συγγένειαν καὶ καταγωγήν....

— Ἐννοῶ, σᾶς φαίνεται τολμηρόν. Καὶ ὅμως ἐγὼ α ἰ σ θ ά ν ο μ α ι—γελάσετε ὅσον θέλετε μὲ τὸ παράδοξον αὐτὸ αἴσθημα, — ὅτι εἶμαι ἀπόγονος τοῦ Ροβινσῶνος καὶ τίποτε δὲν εἶνε ἱκανὸν νὰ μου ἀφαιρέσῃ αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Συμμερίζομαι ὅλας του τὰς ἰδέας, ὅλα του τὰ γοῦστα, ἔχω ὅλα του τὰ ἐλαττώματα καὶ πρὸ πάντων τὸ πάθος του διὰ τὰ ταξείδια. Τὸν ἀγαπῶ καὶ τον σέβομαι ὡς πάππον, ποῦ θὰ μ' ἔπερνε ἂν ἔζη 'ς τὰ γόνατά του. Ὅταν διαβάζω τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἱστορίας του, νομίζω ὅτι εἶνε ἰδικαί μου αἱ σκέψεις, τὰς ὁποίας ἐκεῖ ἐξομολογεῖται. Ἀκόμη,—πρέπει νὰ σάς το 'πῶ,— εἶμαι βέβαιος ὅτι του ὁμοιάζω καὶ εἰς τὸ σῶμα. Εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἔχω μίαν χαλκογραφίαν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἡ ὁποία τον παριστᾷ τὴν ὥραν ποῦ κάμνει εἰς τὸν πατέρα του τὰ σχέδια περὶ τοῦ ταξειδίου του· θὰ σάς την δείξω καὶ θὰ μου πῆτε ἂν δὲν εἶμαι ἐγὼ ἀπαράλλακτος !

— Μὰ ἐπὶ τέλους», ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος, «δὲν εἰξεύρεις ποία εἶνε ἡ παράδοσις, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ γενικῶς περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ροβινσῶνος ; Εἶνε ἁπλῶς ἡ *ἱστορία* ἑνὸς ναύτου σκότου, ὀνομαζομένου Σέλκιρκ, ὁ ὁποῖος ἐναυάγησε εἰς τὴν νῆσον Ζουὰν-Φερνανδὲς καὶ τὴν νῆσον αὐτὴν φαίνεται ὅτι ἔχει ἐπισκεφθῇ ὁ Δανιὴλ de Foë.

— Ναί, τὸ εἰξεύρω. Αὐτὴν τὴν φιλολογικὴν παράδοσιν πιστεύουν γενικῶς. Καὶ ἐντοσούτῳ ποῦ στηρίζεται, σᾶς παρακαλῶ ; Μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι φαίνεται νὰ ὑπῆρξε ποτὲ ἕνας κάποιος Σέλκιρκ, ὁ ὁποῖος ἐναυάγησεν εἰς μίαν νῆσον περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν σύμπτωσιν συμπεραίνουν τὴν ταυτότητα. Ἀλλὰ οὐδέποτε ὁ Foë ἀναφέρει αὐτὸν τὸν Σέλκιρκ καὶ ἴσως δὲν θὰ ἤκουσε ποτὲ οὔτε κἂν τ' ὄνομά του. Ὁ ἥρως του δὲν εἶνε οὔτε ναύτης, οὔτε Σκῶτος· εἶνε νεανίας Ἄγγλος ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν, ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἀνατροφήν, σχεδὸν τελείαν καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν μανίαν τῶν ταξειδίων· ὡρισμένως ἦτο τέκνον τῆς Ὑόρκης· εἶνε δὲ γνωστὴ ἡ χρονολογία τῆς γεννήσεώς του καὶ τὸ οἰκογενειακόν του ὄνομα. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία. Ἔπειτα δὲν ἠμπορεῖ ἐξαίρετα ὅ,τι συνέβη εἰς τὸν Σέλκιρκ αὐτὸν νὰ συνέβη καὶ εἰς τὸν Ροβινσῶνα Κροῦσον ; Καὶ ποῖος μᾶς βεβαιόνει ὅτι ἔζησε ποτὲ πραγματικῶς αὐτὸς ὁ Σέλκιρκ ; Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ Ροβινσὼν καὶ αὐτὸς δὲν εἶνε οἱ μόνοι ποῦ ἐναυάγησαν, ἀφοῦ κάθε χρόνον ναυαγοῦν 7—8 χιλιάδες πλοῖα, παντὸς εἴδους, κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Lloyd ποῦ ἐδιάβαζα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸ Τ ά ϊ μ ς.»

Ὁ Παῦλος εἶχεν ἀκόμη πολλὰς ἀντιρρήσεις, ἀλλὰ τὰς ἐθεώρησε πλέον ἀνωφελεῖς. Προσεποιήθη λοιπὸν ὅτι συμμερίζεται τὴν γνώμην τοῦ ἐξαδέλφου του καὶ ἐκ περιεργείας ἐξηκολούθησε τὴν συνομιλίαν, διὰ νὰ ἴδῃ ποῦ θὰ κατέληγεν.

«Ἀλλὰ πῶς ἐξηγεῖς λοιπὸν τὴν καταγωγὴν αὐτήν ; » τὸν ἠρώτησεν. «Ὁ Ροβινσὼν Κροῦσος εἶχε παιδιά ;

— Βεβαιότατα !» ἀπήντησεν ὁ Χάνδος. «Τὸ λέ-

γει εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ἱστορίας του — ἢ μᾶλλον εἰς τὸ τελευταῖον μέρος, τὸ ὁποῖον περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς. Διότι δέν σας μένει, πιστεύω, καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἱστορία αὕτη ἔχει καὶ συνέχειαν.

— Συνέχειαν;

— Φῶς φανερὸν ὅτι ἔχει συνέχειαν! Ἡ διήγησις ποῦ ἔχομεν σταματᾷ κ.κθὼς ξεύρετε εὐθὺς μετὰ τὸ τέταρτον ταξείδιον τοῦ Ροβινσῶνος, ὅταν ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Τόρκην καὶ ἔζησεν ἐκεῖ ἥσυχα μὲ τὰ παιδιά του. Καὶ τώρα, παρακολουθήσατε, σᾶς παρακαλῶ τὸν συλλογισμόν μου: Ἂν πρόκειται περὶ μυθιστορήματος, τὸ τέλος αὐτὸ εἶνε ἀπίθανον. Ἀνὴρ μεγαλοφυὴς ὡς ὁ Γοῦ, — διότι θὰ ἐχρειάζετο πράγματι μεγαλοφυΐα, διὰ νὰ ἐπινοήσῃ μίαν τοιαύτην ἱστορίαν, — δέν θα ἔδιδε λύσιν τόσον χαλαρὰν καὶ ἄλογον. Νὰ ἔχῃ τόσας περιπετείας ὁ ἥρως του, νὰ ἔχῃ τὴν μανίαν τῶν ταξειδίων, νὰ κάμῃ τόσους ἄθλους, καὶ νὰ τελειώσῃ ἔτσι ἀποτόμως καὶ ἀδόξως μὲ τὴς παντοῦφλές του εἰς τὴν Τόρκην! Ἄ, πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν κοινὸν νοῦν, διὰ νὰ το φανταστῇ αὐτό! Ἂν ἡ διήγησις αὐτὴ ἦτο φανταστική, ὁ συγγραφεὺς θὰ ἐξηκολούθει κατ' ἀνάγκην τὸ ἴδιον σύστημα μέχρι τέλους. Θὰ μας ἐπαρουσίαζεν ἕνα Ροβινσῶνα ἀποθνήσκοντα θῦμα τοῦ τυχοδιωκτικοῦ του οἴστρου καὶ χάνοντα ἐπὶ τέλους τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν τόσας φορὰς εἶχε βεβαίαν εἰς χεῖράς του. Τὸ τέλος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀποδεικνύει ἓν ἀπὸ τὰ δύο: ἢ ὅτι δὲν ἔχομεν π λ ή ρ η τὴν ἱστορίαν τοῦ Ροβινσῶνος καὶ ὅτι ὑπάρχει ἢ ὑπῆρξε κάπου ἐν χειρογράφῳ καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ἀπομνημονευμάτων του, εἰς τὸ ὁποῖον διηγεῖται τὰς τελευταίας του περιπετείας, ἢ ὅτι τὸ τέλος αὐτὸ δὲν ἐγράφη ποτέ, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι κανεὶς ποτε δὲν ἔμαθε πῶς ἐτελείωσεν ὁ Ροβινσών — καὶ αὐτὸ μοῦ φαίνεται πιθανώτερον.

— Τολμηρὰ ὀλίγον ἡ ὑπόθεσις, ἀλλὰ διόλου παράλογος» εἶπεν ὁ Παῦλος γελῶν μὲ τὴν φαινομενικὴν λογικότητα τοῦ διλήμματος.

«Πολὺ καλά» εἶπεν ὁ Χάνδος, ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιδοκιμασίας ταύτης «ἰδέτε τώρα τὴν ἀλληλουχίαν τῶν γεγονότων. Α'. Δὲν ὑπάρχει παρὰ μία μόνον οἰκογένεια Ροβινσῶνος Κρούσου ἢ Κρούσου Ροβινσῶνος εἰς ὅλην τὴν Τόρκην, ὁ δὲ μέγας θαλασσοπόρος κατήγετο ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν κομητείαν αὐτήν. Β'. Λέγει ῥητῶς ὅτι ἐνυμφεύθη καὶ ἔκαμε τέκνα, ἤδη μεγάλα πρὸ τοῦ τελευταίου του ταξειδίου, τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν διήγησιν. Γ'. Διηγεῖται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς Τόρκην τῷ 1705, ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν, ἐδῶ δὲ σταματᾷ ὅ,τι ἠξεύρομεν περὶ αὐτοῦ. Δὲν ἔχομεν λοιπὸν ἀρκετὰ ἀπουδαίους λόγους διὰ νὰ ὑποστηρίζωμεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ γενεά του ἐσυνεχίσθη κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν εἰς τὴν κομητείαν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι τὸ τέλος του ὑπῆρξε μυστηριῶδες; Ἀλλέως πῶς γίνεται ἕνας ἄνθρωπος τόσον περίφημος νὰ ἀποθάνῃ καὶ μάλιστα εἰς μίαν πόλιν ἐπαρχιακήν, χωρὶς ὁ θάνατός του νὰ κάμῃ κάποιον θόρυβον; Ἂν ἀπέθνησκε μὲ φυσικὸν θάνατον βεβαίως θά μας ἦτο γνωστόν...

— Σκέπτεσαι πολὺ λογικά» εἶπεν ὁ Παῦλος γελῶν περισσότερον. «Ἀλλὰ μᾶς λείπει ἡ βάσις. Ἀπόδειξέ μου, σὲ παρακαλῶ, ὅτι ὁ ἥρως τοῦ Δανιὴλ de Γοῦ ὑπῆρξε.

— Ἀποδείξετέ μου καὶ σεῖς ὅτι ὁ ἥλιος λάμπει ἢ ὅτι δὲν ἔγινε ποτὲ ἡ μάχη τοῦ Βατερλώ!» ὑπέλαβε μετὰ ζωηρότητος ὁ Χάνδος. «Ἔπειτα μὴ νομίσητε ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα μὲ βασανίζει ἀπὸ χθὲς μόνον. Ἐγὼ μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ πατρός μου, τὸν ὁποῖον διεσκέδαζε πολὺ αὐτὴ ἡ μανία μου, ἔγραψα τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Τόρκης καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ λάβῃ τὴν καλοσύνην νὰ μου ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς ἐνορίας μας τὰς ληξιαρχικὰς πράξεις τῶν γεννήσεων καὶ τῶν θανάτων τῆς οἰκογενείας τῶν Ροβινσώνων Κρούσων. Ἔ, λοιπόν, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὕρῃ τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν τοῦ θανάτου τοῦ περιφήμου Ροβινσῶνος!

— Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅμως ὅτι οὐδέποτε ἀπέθανεν, ἢ μᾶλλον ὅτι οὐδέποτε ἔζησεν.

— Ὁλως διόλου! Αὐτὸ ἀποδεικνύει ἴσα-ἴσα ὅτι δὲν ἀπέθανεν εἰς τὴν Τόρκην.

— Καὶ ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξις τῆς γεννήσεώς του; Ἐδῶ σὲ θέλω.

— Δέν την ηὗραν ἀκόμη!» εἶπεν ὁ Χάνδος περίλυπος «ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμη ὁριστικόν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον αἱ πράξεις δὲν ἐκρατοῦντο μὲ πολλὴν τάξιν, καὶ ἔπειτα μία πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε τῷ 1680 τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πασεράς, ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ ἦτο ἡ ἐνορία του.»

— Ὥστε λοιπὸν δὲν ἔχομεν οὔτε τὴν πρᾶξιν τῆς γεννήσεώς του, οὔτε τὴν πρᾶξιν τοῦ θανάτου του».

— Ναί, ἀλλ' εἰς ἀντίρροπον ἔχομεν ὅλην τὴν σειρὰν τῶν Ροβινσώνων Κρούσων, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18 αἰῶνος μέχρι τοῦ πατρός μου. Ἡ γραμμὴ εἶνε εὐθεῖα καὶ ἄνευ διακοπῆς. Εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπάρχει ἄλλη οἰκογένεια, ἡ ὁποία νὰ φέρῃ αὐτὰ τὰ δύο ὀνόματα. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι ἐὰν ὑπῆρξεν ὁ μέγας Ροβινσών, αὐτὸς εἶνε ὁ γενάρχης μας.

— Ἀμήν! εἶπεν ὁ Παῦλος καὶ ἡ συζήτησις ἔληξεν.

Τὸ ἑσπέρας, ἐν τῇ οἰκογενειακῇ συναθροίσει ὁ Παῦλος ἠθέλησε ν' ἀποτολμήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μίαν ὅλως ἄκακον ἀστειότητα. Ἀλλ' εἶδεν εὐθὺς ὅτι καὶ ἡ Ἀνθὴ συνεμερίζετο πληρέστατα τὰς παραδόξους ἰδέας τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ δὲν ἐτόλμησεν ἐξ ἀδροφροσύνης.

«Ἐπὶ τέλους» εἶπε καθ' ἑαυτὸν «κᾶς κατάγωνται καὶ ἀπὸ τὸν Σεβὰχ Θαλασσινόν, ἀφοῦ τὸ θέλουν! Δέν με μέλει διόλου.!»

Ἡ μὶς Ἀνθὴ ἐδείχθη ἄλλως λίαν εὐμενὴς πρὸς τὸν ἐξάδελφόν της καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν οἰκειότητα. Κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἀγγλικῆς συνδιαλέξεως, ἡ ὁποία ὁμοιάζει πρὸς τακτικὴν ἀνάκρισιν, τῷ ἀπηύθυνε μυρίας ἐρωτήσεις περὶ τῶν τάσεών του καὶ τῶν συνηθειῶν του:

«Σᾶς ἀρέσει νὰ παίζετε κρῆκετ;

— Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἠξεύρω αὐτὸ τὸ παιγνίδι.

— Καὶ τὸ λὼν-τέννις;

— Οὔτε.

— Ἄ, τότε βέβαια θἀγαπᾶτε τὸ κυνήγιον τῆς Ἀλεποῦς!

— Ποτὲ δὲν ἔλαβα μέρος εἰς τοιαύτην ἐκδρομήν.

— Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θ' ἀγαπᾶτε τὴν ἱππασίαν.

— Χμ! ἔτσι κ' ἔτσι, ἱππεύω ὀλίγον, ἀλλ' ὄχ' μὲ ἀξιώσεις, σᾶς βεβαιῶ.

— Τότε θὰ εἶσθε μανιώδης διὰ τὸν χορόν. Ἀγαπᾶτε τὸ βάλς καὶ τὴν πόλκαν;

— Ἡ ἀλήθεια μὲ ἀναγκάζει νὰ σας ὁμολογήσω ὅτι δὲν εἶμαι διόλου δεξιὸς χορευτής.

Ἡ μὶς Ἀνθὴ κατελήφθη ὑπὸ βαθείας ἀπορίας. Πῶς ἐγίνετο αὐτό! Νέος ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαιζε κρῆκεκ, δὲν ἔπαιζε λὼν-τέννις, δὲν ἵππευε, δὲν ἐχόρευε, προφανῶς δὲν εἶχε λάβῃ καλὴν ἀνατροφήν. Ὁ ἐξάδελφός της λοιπὸν δὲν ἦτο τζέντ λμαν!

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΥΣΚΟΛΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Τὸ ἕνα πόσες φορὲς χωρεῖ 'ς τὸ τρία;

— Ὅταν ἔχω τρία μῆλα πόσες φορὲς ἀπὸ ἕνα μῆλο ἔχω;

— Ὅταν ἔχω τρία πορτοκάλλια πόσες φορὲς ἀπὸ ἕνα πορτοκάλλι ἔχω;

Σᾶς φαίνεται δύσκολοι σᾶς αὐτὸ τὸ πρόβλημα;

Ὄχι βέβαια.

Καὶ ὅμως διατί ὁ Παντελάκης δὲν κατορθόνει νά το λύσῃ;

Διότι ὁλοένα λέγει:

— Τὸ τρία πόσες φορὲς χωρεῖ 'ς τὸ ἕνα;

— Ὅταν ἔχω ἕνα μῆλο πόσες φορὲς τρία μῆλα ἔχω;

— Ὅταν ἔχω μία καραμέλα πόσες φορὲς τρεῖς καραμέλες ἔχω;

— Ὅταν ἔχω ἕνα πορτοκάλλι πόσες φορὲς τρία πορτοκάλλια ἔχω;

Τί λέτε; ἐγὼ θαρρῶ πῶς ὁ Παντελάκης δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημά του.

Ἂν εἴσθε σεῖς ὅμως εἰς τὴν θέσιν του θά το εἴχατε λύσῃ κι' ὅλα, αἴ;

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

[*Προταθέντος ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς* 15 *Ἰουνίου* 1892 *πρὸς σύνθεσιν διηγήματος*]

Ἐκ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὸν 34ον διαγωνισμὸν πρὸς σύνθεσιν διηγήματος ἐκρίθησαν ἄξιοι :

Τοῦ πρώτου βραβείου : *Ἀμφιλύκη.*
Τοῦ δευτέρου βραβείου : *Κατσικάκι τῆς Μάνης.*
Τοῦ τρίτου βραβείου : *Ι. Θ. Δημητράκουλος.* — *Ἀτρόμητος Ἀχιλλεύς.*

Ἐπαίνου : Δούλη Ἑλλάς. — Ὀρεινὴ Ἀφρικανίς. — Προμηθεὺς Δεσμώτης. — Χρυσῆ Γ. Ἀθανασιάδου. — Βασίλειος Κ. Στεφανίδης. — Τσάτσα Γελαστή. — Ἄπαλὸν Κῦμα. — Κατεργαράκος. — Ἐωθινὸς Ἀστήρ. — Νικόλαος Π. Μαρσέλλος. — Προμηθεὺς Πυρφόρος. — Αἰσχύλος ὁ Τραγῳδός. — Β. Γ. Σαράντης. — Πράσινος Λόφος. — Πράσινος Ἰχθύς.

Εὐφήμου μνείας : Μικρὰ Περιστερά. — Χρῆστος Μπαχώμης. — Μικρὸς Γονδολιέρος. — Δουρυκλειτὸς Ἰδομενεύς. — Ἀτρόμητος Εὔζωνος. — Κάλχας. — Ἀσταρώθ. — Μαγευμένη Ἀκρογιαλιά. — Παπουλάκης. — Λέων τῆς Ἀφρικῆς. — Ἀκανθυλλίς. — Παναγιώτης Καραβίας.

Ὦ σεῖς, οἵτινες ἐλάβετε μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν, μὲ ποίαν ἀνυπομονησίαν περιμένετε τὸ φυλλάδιον τοῦτο, μὲ ποίαν συγκίνησιν θὰ κόψῃ ἡ χεὶρ σας τὰς σελίδας του διὰ νὰ ἰδῆτε τὴν τύχην τοῦ διηγήματός σας τὸ ὁποῖον ἐπέμψατε μὲ τὸ ἴδιο καρδιοκτύπι μὲ τὸ ὁποῖον προπέμπει ἡ μητέρα τὸ παιδί της ὅταν ἀναχωρῇ εἰς τὰ ξένα διὰ νὰ εὕρῃ ἀποκατάστασιν, τύχην . . .

Πῶς ἤθελα νὰ ἔβλεπα τὴν χαρὰν ἀκτινοβολοῦσαν εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς κρίσεως ταύτης ! . . . Ἀλλά, δυστυχῶς, δὲν εἶνε δυνατόν. Τίς οἶδε πόσων θὰ καταπέσῃ τὸ γλυκὺ ὄνειρον ὅπως τὸ ἐκ χαρτίων ἐκεῖνο οἰκοδόμημα, τὸ μετὰ τόσου κόπου ἀνεγειρόμενον, τὸ ὁποῖον μία πνοὴ ἀρκεῖ νὰ κρημνίσῃ.

Κάποιοι θὰ δυσαρεστηθοῦν θωπεύοντες ἑαυτοὺς μῆνας ὁλοκλήρους μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ πάρουν τὸ βραβεῖον θὰ νομίσουν ὅτι ἡ χεὶρ τῆς Διαπλάσεως ἐγώθη ἔξαφνα εἰς τὸ θυλάκιόν των καὶ το ἀφήρεσε.

Ἄλλοι εἰλικρινέστεροι πρὸς ἑαυτοὺς ἐν ᾧ θὰ περιμένουν ἀνυπομόνως τ' ἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ θὰ σκέπτωνται :

—Δὲν πιστεύω νὰ ἐβραβεύθην· νά σου 'πῶ καὶ δὲν τἀξίζω ἀκόμη· ἂς ἰδοῦμεν τί μου λέγει διὰ τὸ ὕφος μου· ἂν ἔχω κανὲν προτέρημα νὰ το καλλιεργήσω· ἂν ἔχω κανὲν ἐλάττωμα νὰ το διορθώσω.

Ἄλλοι ἀντὶ ν' ἀποθαρρυνθοῦν διότι δὲν κατέκτησαν τὸ βραβεῖον, γνωρίζοντες ὅτι μόνον οἱ μικρόψυχοι καταβάλλονται ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν, θὰ λάβουν τοὐναντίον θάρρος πρὸς περαιτέρω ἐργασίαν, θὰ γεννηθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἄμιλλα νὰ γράψουν καλλίτερα· ἡ ἀποτυχία δὲν θά τους μουδιάσῃ, ἀλλὰ θά τους κεντήσῃ ὅπως ὁ πτερνιστὴρ ὅστις κεντᾷ τὸν ἵππον καὶ τον παροτρύνει νὰ τρέξῃ ταχύτερον, ἀκόμη ταχύτερον, ὁλονὲν ταχύτερον.

Ἡ ἐκ τοῦ Διαγωνισμοῦ τούτου ἐντύπωσίς μου εἶνε εὐάρεστος· παρετήρησα μ' εὐχαρίστησίν μου ὅτι ἀρκετοὶ ἐκ τῶν φίλων τῆς Διαπλάσεως ἤρχισαν νὰ μορφώνουν ὕφος, νὰ ἐκφράζουν δηλ. ὅ,τι ἔχουν μέσα εἰς τὸν νοῦν των ὄχι ὅπως τύχῃ, ἀλλὰ μὲ κάποιαν χάριν, μὲ κάποιαν τέχνην· μία ἰδέα εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκφρασθῇ κατὰ πολλοὺς τρόπους, ὅπως ἓν κτίριον εἶνε δυνατὸν νὰ φωτογραφηθῇ ἀπὸ διαφόρους ἀπόψεις· ἀλλ' ὑπάρχει ἔκφρασίς τις, ὅπως ὑπάρχει ἄποψίς τις ἡ ὁποία προξενεῖ μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπόκτησις τοιούτου ὕφους εἶνε δύσκολον πρᾶγμα· εἰς σᾶς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖ ν' ἀναπτύξετε τὴν καλαισθησίαν σας περὶ τὸ ἐκφράζειν τὰς ἰδέας σας, νὰ ἐνδύετε αὐτὰς ὅσον τὸ δυνατὸν κομψότερα.

Ἐκ τῶν ἐνενήκοντα τριῶν διαγωνισθέντων ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι ἀπορρίπτονται διὰ τὴν κακογραφίαν των. Ἂν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχε τόσα σημεῖα ὅσα ἡ κινεζικὴ θὰ ἔλεγα: — Αἴ, τί νὰ γίνῃ! δὶν ἐπρόφθασαν τὰ καϊμένα τὰ παιδιὰ νὰ τα μάθουν· ἀλλὰ τὰ γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου εἶνε μόνον εἰκοσιτέσσαρα, κύριοι, καὶ ἠμπορούσατε νὰ τα γράφετε ἀνθρωπινά, καὶ ὄχι νὰ στέλλετε ἀπὸ τόσα μίλλια μακρὰν διὰ μέσου θαλασσῶν καὶ πεδιάδων, δι' ἀτμοπλοίων καὶ σιδηροδρόμων, κάτι σουβλερά, τερατόμορφα σημεῖα, ἐδῶ μὲν ὀρθούμενα ὡς καρφία, ἐκεῖ καμπτόμενα ὡς ἀγκύλαι, παρέκει συστρεφόμενα ὡς σχοινία, ἐν γένει δὲ ὁμοιαζοντα μὲ φαντασιώδη σύνεργα σωρευθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν βασανιστηρίων . . . εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ὀφθαλμούς μου.

Μία δωδεκὰς διηγημάτων δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, διότι οἱ συγγραφεῖς των τὰ ἐπαραφόρτωσαν· μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἔφθασαν εἰς τὰς χιλίας λέξεις, ἄλλοι ἐπροχώρησαν μέχρι τῶν χιλίων διακοσίων, δύο τρεῖς μάλιστα εἶχον τὴν γενναιότητα νὰ τραβήξουν καὶ πάρα πέρα· ἀλλὰ τὸ διήγημά των ἔλαβε τὴν τύχην τῶν παραφορτωμένων πλοίων : κατεποντίσθη μὲ ὅλον τὸ φορτίον.

Περὶ εἰκοσιπέντε ἀκόμη θὰ γίνῃ ἐν συνόλῳ λόγος, διότι ὁμοιάζουν τοὺς ἐν πολέμῳ φονευμένους, οἵτινες θάπτονται ὁμοῦ εἰς ἕνα κοινὸν τάφον· ὡς ἐπιτάφιός των ἂς λεχθῇ ὅτι τὸ παιδικὸν διαφέρει ἀπὸ τὸ *παιδαριῶδες*· παιδικὸν εἶνε ὅ,τι ἁρμόζει εἰς τὸ παιδί, ὅ,τι παιδὶ μόνον δύναται νὰ σκεφθῇ ἢ νὰ πράξῃ· παιδαριῶδες εἶνε τὸ μωρόν, τὸ ἀνόητον, τὸ γελοῖον· τὸ παιδικὸν εἶνε ἀφελές, τὸ παιδαριῶδες εἶνε σαχλόν· τὸ παιδικὸν δύναται νὰ εἶνε καὶ χαριτωμένον καὶ εὐφυές, τὸ παιδαριῶδες εἶνε ἀνεξαιρέτως ἀνοήσιον ὡς *λαπᾶς*· ἀλλοίμονον εἰς ὅσους δὲν γνωρίζουν ποῦ σταματᾷ τὸ ἓν καὶ ποῦ ἀρχίζει τὸ ἄλλο !

Ἐκ τῶν ληφθέντων ὑπ' ὄψιν :

Τοῦ *Παναγιώτου Καραβία* τὸ διήγημα φαίνεται ὅτι ἐγράφη πολὺ βιαστικά· δὲν ἠξεύρει κανεὶς ποῖον εἶνε τὸ κύριον πρόσωπον : ἡ μητέρα, ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἢ ἡ κόρη, ἡ ὁποία ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐτήκετο ἀπὸ τὴν λύπην της διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς μητρός της. Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἀπὸ τὸ χέρι ἑπταετοῦς παιδίου δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ περιμένῃ διὰ μιᾶς λαμπρὰ πράγματα. Σιγά, σιγὰ μὲ τὸν καιρὸν θὰ γίνῃ καὶ αὐτό· ἂς ἐλπίζωμεν.

Εἰς τὴν *Ἀκανθυλλίδα*, ἡ ὁποία δεικνύει ἀρκετὴν ἐξάσκησιν εἰς τὸ γράφειν, θὰ φανῶμεν αὐστηρότεροι· ἀπ' αὐτὴν ἐπεριμέναμεν κἄτι καλλίτερον, καὶ βεβαίως ἠδύνατο νὰ γράψῃ πολὺ καλλίτερα ἂν δὲν ἔπερνε τὸ πρᾶγμα τόσον ἐλαφρά· καὶ ἔπειτα διατὶ ἔθεσε τὴν σκηνὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἑλλάδα ; περὶ δὲ τῶν Παρισίων — διότι ὁ ἥρως της πηγαίνει καὶ εἰς τὸ Παρίσι — λέγει ὅτι εἶνε «μακράν, πολὺ μακρὰν» ἀπὸ τὸ Λονδῖνον Πῶς; καὶ μὲ τὰ σημερινὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ; καὶ μὲ τὰς δίκην ἀστραπῆς τρεχούσας ἁμαξοστοιχίας ;

Ἀλλ' ὁ *Λέων τῆς Ἀφρικῆς* ; ὦ ! αὐτὸς βιάζεται, αὐτὸς τρέχει, αὐτοῦ τὸ ὕφος εἶνε λαχανιασμένον· νομίζεις ὅτι θέλει μὲ μίαν ἀναπνοὴν νὰ ἐκστομίσῃ ὅλας τὰς λέξεις τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ ὁ ἄνθρωπος· ὅλην τὴν ὑπόθεσιν τὴν ἐκθέτει εἰς εἴκοσι δύο γραμμάς· καὶ διὰ μιᾶς, ἀπροσδοκήτως, στόπ! σταματᾷ· καὶ δὲν πιστεύετε τὰ μάτια σας ὅτι ἐτελείωσε τὸ διήγημα. Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ διὰ τὸν *Παπουλάκη*, τὴν *Μαγευμένη Ἀκρογιαλιά*, τὸν *Ἀσταρώθ*.

Ὁ *Κάλχας* δὲν στερεῖται φαντασίας, ἀλλ' ἡ διήγησίς του εἶνε ἄχρους· ἔπειτα δὰ ἐχάθη μία ἑλληνικὴ ὑπόθεσις καὶ ἐξέλεξεν ἓν ἐπεισόδιον τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου ; ἂν τον ἔκρινέ τις ἐκ τοῦ διηγήματός του θὰ ἔλεγεν ὅτι εἶνε Γερμανόπαις μετημφιεσμένος εἰς Ἑλληνόπαιδα. Ὄχι, τοιαῦτα διηγήματα, ἀπηχήσεις ἀναγνώσεων δὲν θέλομεν. Σκοπὸς τοῦ διαγωνισμοῦ εἶνε ν' ἀναπτυχθῇ ἡ αὐτενέργεια τοῦ σκέπτεσθαι, ἡ παρατηρητικότης, ἡ δεξιότης περὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ περιγραφὴν τῆς πραγματικότητος, αὐτὰ δὲ δὲν εἶνε δυνατὰ ὅταν τις ὁμιλῇ περὶ ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζει, περὶ τόπων, τοὺς ὁποίους δὲν εἶδε· καὶ ἐπὶ τέλους οἱ Γερμανοί, καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι ἔχουν τὴν φιλολογίαν των, φροντίζουν ἄλλοι δι' αὐτήν· ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν καθῆκον νὰ μορφώσωμεν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ἀντανακλῶσαν τὴν φύσιν τῆς πατρίδος μας, τῆς ὡραίας Ἑλλάδος μας, ἀπεικονίζουσαν ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας καὶ ὄχι μυρίζουσαν μίμησιν ἀπὸ ἓν μίλλιον. Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὸν προσεχῆ διαγωνισμὸν ὁ Κάλχας θ' ἀποδείξῃ ὅτι ὅταν μίαν φορὰν ἔμβῃ εἰς τὸν ἴσιον δρόμον τραβᾷ ἴσια ἐμπρός . . . πρὸς τὸ βραβεῖον.

Ὁ *Ἀτρόμητος Εὔζωνος*, ὁ *Δουρυκλειτὸς Ἰδομενεὺς* καὶ ὁ *Μικρὸς Γονδολιέρος* πάσχουν καὶ οἱ τρεῖς ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν . . . τῆς συντομίας· ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ παρατήρησίς μου θὰ τους ἰατρεύσῃ· ἂν τὸ πολὺ πολύ, καλοί μου φίλοι, εἶνε ἐλάττωμα, καὶ τὸ πολὺ ὀλίγον εἶνε ἐπίσης· ἡ διήγησίς σας εἶνε φυσική, ἀβίαστος· ἀλλ' ἔχει τι τὸ ξηρόν. Τὰ αὐτὰ περίπου λέγομεν καὶ εἰς τὸν *Χρῆστον Μπαχώμην* τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον, ἂν καὶ ὄχι τόσον σύντομον, ὑπὸ ἔποψιν γλώσσης ὅμως εἶνε κατώτερον καὶ τῶν τριῶν· ἡ δὲ σύνδεσις τῆς ὑποθέσεως μὲ τὴν

εἰκόνα πολὺ χαλαρά· τοῦτο δὲ φαίνεται ὅτι ὑποπτεύει καὶ ὁ ἴδιος διότι κατόπιν τῆς φράσεως *ὑποδεικνύει τὴν ἐφημερίδα* προσθέτει ἐν ὑποσημειώσει: «ὑποδεικνύει τὴν ἐφημερίδα, κατάλληλος διὰ τὴν σημασίαν τῆς εἰκόνος».

Ἡ *Μικρὰ Περιστερὰ* ἔχει ὁμαλὸν ὕφος, γλῶσσαν καλήν, τάξιν εἰς τὰς ἰδέας της· εἶνε *νοικοκυρούλα* καὶ μέσα εἰς τὸ κεφάλι της· τοῦτο δὲ εἶνε ὄχι μικρὸς ἔπαινος· διότι πολλοὶ καὶ πολλαὶ ἔχουν μεγάλην ἀταξίαν εἰς τὸν ἐγκέφαλόν των· ἀλλ' ἔχει καὶ μερικὰς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας βεβαίως θὰ διορθώσῃ ἀφοῦ εἶνε μικρὰ ἀκόμη, καὶ ἔχει θέλησιν, ὡς ἐλπίζω· τὸ διηγηματάκι της εἶνε ἄνευ ἐνδιαφέροντος· εἶνε μία ξηρὰ βιογραφία ἑνὸς νέου ὀνομαζομένου Ἰωάννου. Τὸ αὐτὸ (ὡς πρὸς τὴν ξηρότητα) λέγομεν καὶ διὰ τὸν *Πράσινον Λύφον* καὶ τὸν *Φλύαρον Ἰχθῦν*.

Ὁ *Ἀνθυστεφὴς Μάϊος* ἔχει ζωηρὰν φαντασίαν, ἀρέσκεται δὲ εἰς τὴν περιγραφὴν σφοδρῶν περιπετειῶν, δραματικῶν σκηνῶν, διὰ τὰς ὁποίας ὅμως δὲν ἔχει ἀρκοῦσαν ἄσκησιν ἀκόμη· ἀργότερα δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο· ἀλλ' εἰς τὸ διήγημά του παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν· ἡ ὑπόθεσις ἦτο ἀνωτέρα τῶν δυνάμεών του καὶ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του.

Καὶ ὁ *Β.Γ. Σαράντης* ἐπέτυχεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ την χρησιμοποιήσῃ ὅπως πρέπει· ὁμοιάζει μὲ ἄνθρωπον ὅστις εὑρῆκε φλέβα πλουσίου μεταλλείου ἀλλὰ δὲν ἠξεύρει νὰ την ἐκμεταλλευθῇ. Μέγα ἐλάττωμα αὐτοῦ εἶνε ἡ ἀσυναρτησία· ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο εἶνε κοινὸν εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν διαγωνισθέντων ἡ ἐξῆς παρατήρησις δὲν θὰ εἶνε ἀνωφελής. Τὸ διήγημα ὅπως ἕκαστον εἶδος ἐντέχνου ποιήματος ἢ πεζογραφήματος πρέπει νὰ ἔχῃ ἑνότητα, ἡ ὁ' ἑνότης αὕτη νὰ εἶνε τελεία, δηλαδὴ νὰ ἔχῃ ἀρχήν, μέσον καὶ τέλος, ὥστε ν' ἀποτελῆται κάτι τι πλῆρες. Αὐτὸ τὸ εἶπεν ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης εἰς τὴν *Ποιητικήν* του πρὸ 2,250 ἐτῶν ἤδη, ὥστε ὡς βλέπετε εἶνε πολὺ παλαιὰ ἀλήθεια. Ἀλλὰ πολλοὶ τὴν ἀγνοοῦν αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἀρχίζουν ἀπὸ κάπου. Λέγει; :—Αἴ, κάτι καλὸν θὰ βγῇ ἀπ' ἐδῶ· ἔπειτα, διὰ μιᾶς, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃς πῶς, χάνουν τὸν ἴσιον δρόμον, ἀποπλανῶνται εἰς κάτι κατσάβραχα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρουν πῶς νὰ ἐλευθερωθοῦν.

Ὁ *Αἰσχύλος ὁ Τραγῳδὸς* ἔχει ἓν *σπουδαῖον προσόν*: *φυσικόν, γοργὸν διάλογον*· τὸ προσὸν τοῦτο ἔχουν πολὺ ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς διαγωνισθέντας· ὁ διάλογος ὅταν παρεντίθεται δεόντως δίδει ζωὴν εἰς τὴν διήγησιν· φυσικὸς δὲ διάλογος θεωρεῖται μέγιστον προσὸν ἐπιτυχίας εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῆς «Διαπλάσεως»· ἐν τούτοις τὸ διήγημα *Αἰσχύλου τοῦ Τραγῳδοῦ* δὲν εἶνε ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἐκ τῶν σταλέντων, ὦ, κάθε ἄλλο! τὸ ὕφος του ἔχει ἀρκετὴν δύναμιν ἀλλ' ὁ μῦθος (οὕτω ὀνομάζει ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ὑπόθεσιν) δὲν ἔχει τὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον· ἔτι δὲ χειρότερον, ἡ βάσις τοῦ διηγήματός του εἶνε παιδαγωγικῶς ἐσφαλμένη Μήπως νομίζει ὁ *Αἰσχύλος ὁ Τραγῳδὸς* ὅτι ἡ θεραπεία τῶν ἐλαττωμάτων εἶνε πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γίνεται ὅπως, ὅπως, ἄνευ συστήματος, χωρὶς ἀναλογίαν μεταξὺ σφάλματος ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐπιπλήξεως ἢ τιμωρίας ἀφ' ἑτέρου; Ἐκ τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἀφῆρεσε κρυφίως δύο σῦκα, καὶ τοῦ πατρός, ὅστις μετὰ τραχύτητος καὶ βαρβαρότητος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν μέχρι τέλους τοῦ διηγήματος ὑβρίζει τὸν υἱόν του *κλέπτην*, μεγαλειτέρας τιμωρίας ἄξιος εἶνε ὁ πατήρ· ἡ ἐπωνυμία *κλέπτης* εἶνε τόσον φοβερά, ὥστε εὔκολα εὔκολα δὲν πρέπει ν' ἀποτυποῦται ὡς ἀτιμωτικὴ σφραγὶς ἐπὶ οἱουδήποτε παιδίου· ὑπάρχουν πολὺ γλυκύτεροι, πρακτικώτεροι τρόποι θεραπείας σφάλματος ὁποῖον ἡ ἀφαίρεσις δύο σύκων· τὰ ἡρωϊκὰ φάρμακα μόνον εἰς ἐκτάκτους, εἰς κρισίμους περιστάσεις ἐπιτρέπονται· τὸ διήγημα λοιπὸν τοῦτο ἔχει βάσιν καὶ παιδαγωγικῶς καὶ ψυχολογικῶς ἐσφαλμένην.

Ὁ *Προμηθεὺς Πυρφόρος*, ἔχει ἀρκετὰ προσόντα· ἡ διήγησις εἶνε ῥέουσα καὶ ἀβίαστος, ἀλλὰ καὶ χαλαρά· ἡ περιγραφὴ τῆς τρικυμίας εἶνε ἄτεχνος καὶ ψυχρά· ἐν ᾧ δὲ σκοπὸς τοῦ γράψαντος τὸ διήγημα ἦτο νὰ μας συγκινήσῃ, ἡ καρδία μας δὲν αἰσθάνεται τίποτε. Ἐν τούτοις ἂν καταβάλῃ περισσοτέραν προσοχήν, δὲν εἶνε ἀπίθανον εἰς ἄλλον διαγωνισμὸν νὰ λάβῃ ἐντιμοτέραν θέσιν.

Ὁ *Νικ. Π. Μαρσέλος* ἔχει θερμότερον ὕφος, ἂν δὲ καὶ αὐτὸς δὲν κατορθώνῃ νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς καρδίας μας φθάνει τοὐλάχιστον μέχρι τῶν προθύρων της· ἀλλὰ λείπει ἡ ἐπίνοια· ὁ μῦθος εἶνε κοινότατος, ἄνευ τινος πρωτοτυπίας· ἂν ἄλλων ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἀνωτέρα ἀπὸ τὸ ὕφος των, τὸ ὕφος τοῦ Μαρσέλου εἶνε πολὺ ἀνώτερον τῆς ὑποθέσεώς του. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν *Ἑωθινὸν Ἀστέρα*, τὸν *Κατεργαράκον*, τὸ *Ἀπαλὸν Κῦμα*, τὴν *Γλωσσοῦ* καὶ τὴν *Τσάτσαν Γελαστήν*.

Τὸ διήγημα τοῦ *Παυδαμάτορος* ἔχει ὁμαλὴν πλοκὴν ἀλλὰ δὲν ἔχει τόσον πραγματικὴν τὴν ἔμπνευσιν· ὁ ἥρως του διαχέει ὡς διὰ κοσκίνου τὴν ἐλεημοσύνην· ἡ δὲ εὐεργετηθεῖσα πτωχὴ μὲ ὅλον τὸ ἑκατόφραγκον ποῦ ἔλαβε ἐπιστρέφει μετ' ὀλίγον καὶ ζητεῖ καὶ ἄλλα. Ὅταν γράφετε διήγημα (ἃς λάβουν ὑπ' ὄψιν τὴν παρατήρησιν αὐτὴν ὅλοι ἀνεξαιρέτως) πρέπει νὰ προσέχετε πολὺ εἰς τὴν φυσικότητα καὶ τῶν προσώπων καὶ τῶν περιστάσεων, ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται εἰς τὸν ἀναγνώστην ἀπίθανα τὰ λεγόμενα, καὶ νὰ μὴ ὑψόνῃ μετὰ δυσπιστίας τοὺς ὤμους ψιθυρίζων:

—Ἄ! μπά! αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται εἰς τὴν πραγματικότητα!

«ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΔΕΝ ΕΙΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΗ» (Σελ. 43)

Τὰ διηγήματα τοῦ *Βασιλείου Κ. Στεφανίδου* καὶ τῆς *Χρυσῆς Γ. Ἀθανασιάδου* ἵστανται εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα· ἔχουν τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ τὰ αὐτά, ὄχι ἐλαττώματα, διότι ἡ λέξις εἶνε κάπως βαρεῖα, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ μειονεκτήματα. Καὶ ὁ μὲν καὶ ἡ δὲ ἔχουν φυσικότητα· ἀμφότεροι ἔχουν τὸ αἴσθημα τῆς φύσεως, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς λείπει ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους· εἶνε πολὺ λυπηρὰ αὐτὴ ἡ ἔλλειψις τῶν περισσοτέρων ἑλληνοπαίδων περὶ τὴν ἀντίληψιν τῆς φύσεως· κρίνων ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον περιγράφουν τὴν θάλασσαν, τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τοὺς ἀγρούς, τὴν κίνησιν ἑνὸς δρόμου κτλ. ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι περιπατοῦν μὲ ὀφθαλμοὺς κλειστούς. Ἡ *Χρυσῆ Ἀθανασιάδου* ἔχει καὶ τρυφερότητά τινα, ἡ ὁποία μᾶς ἤρεσε πολύ.

Τὸ διήγημα τοῦ *Προμηθέως Δεσμώτου* εἶνε περίληψις ναυτικοῦ μυθιστορήματος μᾶλλον ἢ διήγημα· ναυάγιον, διάσωσις, τίποτε δὲν λείπει· ἂν ἦτο εἰς τὰ καθέκαστα περισσότερον ἐπεξειργασμένον θὰ κατετάσσετο πολὺ ἀνώτερα· ἀλλ' ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸ διήγημα, ὁποῖον τὸ θέλομεν ἡμεῖς, εἶνε ὅπως ἁπλῆ ἰχνογραφία ἐν τῇ ὁποίᾳ μόλις σχεδιάζονται τὰ πρόσωπα ἢ τὸ τοπίον πρὸς ἀληθῆ εἰκόνα ἐζωγραφημένην κατὰ τοὺς κανόνας τῆς προοπτικῆς καὶ τῆς ἁρμονίας τῶν χρωμάτων. Τὰ αὐτὰ δύνανται νὰ λεχθῶσι καὶ διὰ τὸ *Ἁρμόνιον καὶ τὸν Μικρὸν Λεμβοῦχον*.

Ἡ *Ὀρεινὴ Ἀφρικανὶς* ἔχει ἔξαρσιν, ἔχει γοργότητα, κάπου κάπου λυρισμόν· ἀλλὰ λείπει ἡ δρᾶσις, λείπει ἡ πλοκή· τὸ διήγημά της εἶνε ἓν εἶδος ἐπιτυχημένου μονολόγου· ἀλλ' ἔχει καὶ κάτι ἀκόμη: περιπάθειαν· θάρρος, ὀρεινὴ *Ἀφρικανίς*!

Τὸ διήγημα τῆς *Δούλης Ἑλλάδος* ἔχει πολλήν, πολλὴν χάριν καὶ εὔθυμον ζωηρότητα καὶ φυσικὴν γοργότητα καὶ σπινθηρισμοὺς εὐφυίας. Τί κρῖμα ὅμως ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ πνεύ-

ματός της—καὶ ἔχει πολλὰ ἡ *Δούλη Ἑλλὰς*—νὰ τ' ἀφιερώσῃ εἰς ὑπόθεσιν ἄνευ ἐνδιαφέροντος, ὑπόθεσιν ἥτις μὲ ὅλας τὰς προσπαθείας τῆς γραφούσης μᾶς ἀφίνει ἀδιαφόρους, ὦ τί κρῖμα!

Τὰ ἑπόμενα τέσσαρα διηγήματα εἶνε τὰ καλλίτερα ἐκ τῶν σταλέντων.

Τὸ τοῦ *Ἀτρομήτου Ἀχιλλέως*, ὅστις ἔστειλε μετὰ τοῦ ἔργου του καὶ κομψὴν ἀντιγραφὴν τῆς εἰκόνος τοῦ Διαγωνισμοῦ, εἶνε ἄρτιον διηγηματάκι, ἡ πλοκή του εἶνε ἀβίαστος καὶ γοργή· ἂν ὁ ὀλοδεκαετὴς συγγραφεύς του διεσκεύαζεν αὐτὸ εἰς τὰς λεπτομερείας κάπως καλλίτερα θὰ ἐκέρδιζε πολύ, παραπολύ. Ἀλλ' ὅταν τις ὀνομάζεται «Ἀτρόμητος Ἀχιλλεὺς» δὲν ἀποδειλιᾷ τόσον εὐκόλως. Θάρρος λοιπόν, *Ἀτρόμητε Ἀχιλλεῦ*!...

Ὁ *Ἰωάννης Θ. Δημητρόπουλος* ἀφήσας τολμηρὰς πτήσεις τῆς φαντασίας καὶ περιπετείας ναυτικάς, ὅπου οἱ ἥρωες παλαίοντες μὲ τὰ κύματα σώζονται ἢ σώζουσιν ἄλλους, ἐπροτίμησεν ὑπόθεσιν εἰλημμένην ἐκ τοῦ μαθητικοῦ βίου, ἐκ τοῦ *πραγματικοῦ*. Τοῦτο εἶνε σπουδαῖον προσόν· ὄχι διότι αἱ περιγραφαὶ τρικυμιῶν καὶ κινδύνων δὲν εἶνε ἀντικείμενα διηγήματος, ἀλλὰ διότι ὅπως γράφονται συνήθως δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν· ἡ περιγραφὴ μεγάλου φαινομένου τῆς φύσεως θὰ εἶνε (ὡς πᾶσα περιγραφὴ) ἢ *ἀντικειμενικὴ* ἢ *ὑποκειμενική*· τουτέστι θὰ εἶνε ἢ ἀκριβής, πιστὴ ἀπεικόνισις τοῦ φαινομένου τούτου, κατὰ τὴν ἀνέλιξιν αὐτοῦ, κατὰ τὰ στάδια καὶ τὰς φάσεις του, ἢ ἀκριβὴς καὶ πιστὴ ἔκφρασις τῶν ψυχικῶν συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ἐν ἡμῖν ἡ θέα του· ἀλλ' οἱ μικροί μας φίλοι περιγράφουν καταιγίδας καὶ ἀστραποβροντὰς μόνον μὲ τὴν φαντασίαν των, μὲ κλειστὰ μάτια οὕτως εἰπεῖν. Διὰ τοῦτο συνιστῶμεν θερμῶς εἰς αὐτοὺς νὰ μάθουν νὰ *παρατηροῦν* (διότι ἂν τὸ *βλέπειν* εἶνε ἔμφυτον τὸ *παρατηρεῖν* ἀπαιτεῖ πολλήν, πολλὴν ἄσκησιν) κρίνομεν δὲ ἐπαίνου ἀξίους ἐκείνους, οἵτινες ὡς ὁ Ἰ. Θ. Δημητρόπουλος, ἀντικείμενον διηγήματος λαμβάνουν θέμα τὸ ὁποῖον γνωρίζουν καλῶς, ὁποῖον εἶνε ὁ σχολικὸς βίος. Ἄλλο προτέρημα αὐτοῦ εἶνε ἡ *ψυχολογικὴ ἀκολουθία τῶν χαρακτήρων*, μὲ ἄλλους λόγους οἱ ἥρωές του ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως εἰς τὸ τέλος διατηροῦν τὸν χαρακτῆρά των, δὲν σκέπτονται ἢ δὲν λέγουν τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ μας κάμῃ νὰ διαμαρτυρηθῶμεν καὶ νὰ εἴπωμεν: — «Ὤ, ὄχι ἐδῶ τὰ χάλασε!» Τοῦτο εἶνε πολὺ σπουδαῖον· ἐν γένει δὲ ὅλοι πρέπει νὰ προσέχετε πολὺ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν προσώπων· ἂν οἱ ἥρωές σας εἶνε παιδία πρέπει νὰ ἔχουν τὰς ἰδέας, τὰς κλίσεις, τὰς ἐπιθυμίας ἀληθινῶν παιδίων, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τῆς κοινωνικῆς ἀτμοσφαίρας εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦν καὶ τόσων ἄλλων· διότι ἄλλως σκέπτεται καὶ ἐνεργεῖ παιδίον ἀνατραφὲν εἰς τοὺς δρόμους, καὶ ἄλλως παιδίον ἀνατραφὲν ἐν τῇ γλυκείᾳ θαλπωρῇ τῆς οἰκογενείας, αἰσθανθὲν εἰς τὰ χείλη του τὴν γλυκυτάτην πίεσιν τῶν μητρικῶν χειλέων, ἔχον πρὸ ὀφθαλμῶν του παραδείγματα ἀρετῆς καὶ σεμνοπρεπείας· ὁ ὀρεινὸς παῖς εἶνε τραχύτερος, τολμηρότερος τοῦ παιδὸς τῆς πεδιάδος, ὁ δὲ νυκτόπαις, ὁ συνηθίσας ἀπὸ ἡλικίαν δέκα ἐτῶν νὰ τρώγῃ θαλασσοβρεγμένον τὸ ψωμί του καὶ νὰ παλαίῃ καθεκάστην πρὸς τὰ κύματα, ἔχει ἄλλην ἰδέαν περὶ ζωῆς παρὰ ὁ ὁμήλικός του κάτοικος τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις κρατῶν τὴν σάκκαν ὑπὸ τὴν μασχάλην πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον. Καὶ ἐν τούτοις μὲ ὅλα τὰ προσόντα του—ἐλησμόνησα νὰ σας εἴπω ὅτι ἔχει καὶ φυσικὸν διάλογον—τὸ διήγημα τοῦ Δημητροπούλου δὲν θ' ἀριστεύσῃ. Διότι ἡ ἀφήγησίς του εἶνε ξηρά, λείπει ἀπ' αὐτὴν ἡ *γραφικότης*, τὸ δὲ ἠθικὸν συμπέρασμα ἐξάγεται ἀποτόμως.

Δύο διηγήματα μένουν ἀκόμη· πρὸς στιγμὴν δὲ ἡ κρίσις μου ἀμφιρρέπει. Ἡ *Ἀμφιλύκη* πρέπει ν' ἀριστεύσῃ ἢ τὸ *Κατσικάκι τῆς Μάνης*; εἶνε τόσον ἀνόμοια ὥστε δὲν ἐπιδέχονται σύγκρισιν· καὶ τὸ ἓν εἶνε ὡραῖον καὶ τὸ ἄλλο, τὸ καθὲν εἰς τὸ εἶδός του. Πόσον δύσκολος εἶνε κάποτε ἡ ἀπόφασις, πόσον βαρεῖα ἡ πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν εὐθύνη!

Τὸ *Κατσικάκι τῆς Μάνης* ἔγραψεν ἀφελέστατον, χαριέστατον διηγηματάκι, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος ὁμοιάζει μὲ τὸ κελάδημα μικροῦ πουλιοῦ, τόσον εἶνε φυσικὸν καὶ μελῳδικόν. Ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τούτου εἶνε τόσῳ μεγαλειτέρα ὅσον τὸ καϋμένο *Κατσικάκι τῆς Μάνης* εἶνε μόλις 7 $^3/_4$ ἐτῶν, καὶ γράφει μὲ μικρόν, ἄπειρον ἀκόμη χέρι ἐπὶ μεγάλων φύλλων χάρτου μεγάλα χονδρὰ γράμματα, κατοικεῖ δὲ ὄχι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' εἰς τὴν ὁμιχλώδη Ἀγγλίαν καὶ δὲν εἶνε τόσον ἐξοικειωμένον μὲ τὴν γλῶσσάν μας, ὅσον οἱ ἄλλοι Ἑλληνόπαιδες οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν καὶ ἀκούουν ἀδιακόπως ἑλληνικά. Τὸ διηγηματάκι τοῦτο ἂν εἴχομεν καὶ μι-

κροτέραν τάξιν διαγωνιζομένων, ὡς εἰς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις, θὰ ἐλάμβανε πρῶτον βραβεῖον.

Ἐντελῶς, ἐντελῶς διάφορον εἶνε τῆς *Ἀμφιλύκης* τὸ διήγημα. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει ἡ χαριτωμένη ἐκείνη ἀφέλεια, διότι καὶ ὁ συγγραφεὺς εἶνε ἔφηβος, σχεδὸν νεανίσκος, δεκαεξ ἐτῶν. Ἂν ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο τρωτὸς εἰς τὴν πτέρναν του, δὲν στερεῖται καὶ τὸ διήγημα τοῦτο πτέρνας. Ἐν πρώτοις φαίνεται ὡς νὰ ἐγράφη εἰς ἐπεξήγησιν τῆς εἰκόνος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐσφαλμένον. Τὸ διήγημα δὲν πρέπει νὰ ἑρμηνεύῃ τὴν εἰκόνα. ἀλλ' ἡ εἰκὼν τοὐναντίον πρέπει νὰ εἶνε ἡ αἰσθητοποίησις τῆς ὑποθέσεως τοῦ διηγήματος· ἔπειτα ψυχολογικῶς τὸ τέλος του δὲν εἶνε ἀληθές· οἱ γονεῖς ὅσον καὶ ἂν ἀγαποῦν τὴν πατρίδα, θὰ τρέμουν, θ' ἀγωνιοῦν μέχρι τέλους, διὰ τὸ παιδί των τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν φωτιὰ τοῦ πολέμου· εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον ὅσον «ἀόρατος Ἰορδάνης» καὶ ἂν τοὺς βαπτίσῃ νὰ εἶνε τόσον εὐτυχεῖς, ὅσον νομίζει ἡ *Ἀμφιλύκη*· πάλη μεγάλη, πάλη φοβερὰ θὰ γίνεται εἰς τὴν καρδίαν των μεταξὺ στοργῆς καὶ καθήκοντος, καὶ μὲ καρδιοκτύπι, μὲ σπαραγμὸν θὰ περιμένουν εἰδήσεις ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ἐν τούτοις τὸ διήγημα τοῦτο, ἂν καὶ ὄχι ἄψογον, κρίνομεν ἄξιον τοῦ Α'. βραβείου, διὰ τὴν ἔμπνευσιν τὴν ὁποίαν ἔχει, διὰ τὴν ποίησιν ἥτις τὸ διαπνέει, διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν εἰκόνων καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, διὰ τὴν γοργότητα τῆς ἀφηγήσεως καὶ τὴν γραφικότητα τοῦ ὕφους.

ΔΙΜΙΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ

[Τὸ βραβευθὲν διήγημα]

Εἰξεύρετε τί θὰ εἰπῇ νὰ εἶνε χειμῶνας! Τὰ ἀρνάκια ζαρωμένα στρυμόνονται 'ς τὰ χειμαδιά· τὰ πουλάκια τρομαγμένα ἁπλώνουν τὲς βρεγμένες φτεροῦγές των γιὰ νὰ εὕρουν καταφύγιο· καὶ τὰ φτωχά, τὰ καϊμένα, μαζεύονται κι' αὐτὰ 'ς τὴ γωνιὰ καὶ προσπαθοῦν νὰ ζεστάνουν τὰ παγωμένα τους χεράκια 'ς τὴ θερμὴ στάχτη ποὺ ἄφησε τὸ τελευταῖο κουτσουράκι ποὺ εἶχαν, καὶ μὲ παράπονο πού τους φέρνει ἡ δυστυχία, δοξάζουν τὸν Παντοδύναμον καὶ μακαρίζουν τοὺς πλουσίους.

— Μακάριοι οἱ πλούσιοι! Αὐτοὶ ἔχουν σπίτια παλάτια, ἔχουν θερμάστρες ποὺ λαμποκοποῦν, ἔχουν κρεββατάκια ζεστά... Καὶ ἐγὼ λέγω:

— Μακάριοι οἱ εὐτυχεῖς, ποὺ τὲς πειὸ πολλὲς φορὲς εἶνε φτωχοί...

Καὶ πῶς νὰ μὴν εἶνε εὐτυχεῖς, ὁ πατέρας ἐκεῖνος, ἐκείνη ἡ μητέρα, ποὺ βλέπουν συναγμένα γύρω τους μὲ στοργὴ καὶ σεβασμὸ τὰ παιδάκια τους καὶ ἀψηφοῦν γι' αὐτὰ βάσανα καὶ στερήσεις, καὶ γιὰ τροφὴ τοὺς δίνουν τὴν ἀγάπη καὶ φιλοστοργία τους—καὶ πῶς νὰ θεωροῦν τὸν ἑαυτό τους δυστυχῆ ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ὅπου σὲ τέτοια βαρυχειμωνιὰ ἔχουν σκέπη καὶ προφύλαξι τὴ θερμὴ ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας; . . . . . .

Ἂς ρίξωμε μιὰ 'μματιὰ 'ς τὴν εἰκόνα μας!

Πῶς σας φαίνεται! Δὲν εἶνε ὥμορφο τὸ δωμάτιο; Ρίχνεις τὰ 'μμάτια σου καὶ ἀναπαύονται σὲ γραμμὲς καλλιτεχνικές, σὲ ἔπιπλα τακτικὰ τοποθετημένα, σὲ εἰκόνες περίεργες καὶ τόσα ἄλλα κομψοτεχνήματα καὶ πλούσια πράγματα. Πιστεύω ὅμως νὰ ὁμολογήσετε μαζί μου, ὅτι, μὲ ὅλο τὸν ὄγκο, ποὺ ἔχει ἡ βιβλιοθήκη, πειὸ σεβαστὴ—καὶ ἂν θέλετε—καὶ πειὸ πολύτιμη γιὰ τὴν ὥρα, φαίνεται ἡ θερμάστρα.

Ἀλλά, καὶ ἂν δὲν θέλετε νὰ το ὁμολογήσετε σεῖς, ἡ ἴδια ἡ εἰκόνα μᾶς το λεγει. Ἡ κυρία ἐπροτίμησε τὴ θερμάστρα ἀπὸ τὸ ἐργόχειρό της καὶ ὁ κύριος γιὰ χάρι της ἄφησε τὴ βιβλιοθήκη του καὶ ὁ υἱός τους ἀκολούθησε τὸ παράδειγμά τους, καθὼς καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ τετραπέρατος Ἀραπάκος. Ρίξτε! ρίξτε! ἀκόμη μιὰ 'μματιὰ 'ς τὴν εἰκόνα μας! Ὡραιότερο, θελκτικώτερο, συγκινητικώτερο σύμπλεγμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ!—Νὰ πλούσιοι καὶ εὐτυχεῖς!

. . . . . .

Γλῶσσες – γλῶσσες τρεμουλιαστὲς ἡ φωτιά, σὰν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ μαγικοὺς δαυλούς, χρυσοκοκκινωπή, φωτίζει τὰ πρόσωπα, ζωγραφισμένα μὲ συγκίνησι.

Δὲν προσέχει πλειὰ ὁ πατέρας 'ς τὸ τυπωμένο φύλλο, ποῦ κοντὰ 'ς τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴ χαρὰ ἔφερε καὶ λύπη· μόνο ἡ μητέρα μὲ τὸ μαντῆλι 'ς τὸ στόμα πνίγει τοὺς λυγμούς της, χωρὶς ὅμως νἄχῃ τὴ δύναμι νὰ κρατήσῃ καὶ τὰ δάκρυά της. Τὰ 'μμάτια της πετοῦν φλόγες βγαλμένες ἀπὸ τὰ βάθη τῆς μητρικῆς καρδιᾶς της καὶ λάμπουν ὅπως ἡ φωτιὰ τῆς θερμάστρας, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴ τὴ φλόγα τὰ δάκρυά της, καθὼς μερικὲς θερμὲς πηγὲς μόλις φθάσουν 'ς τὴν ἐπιφάνεια ἐξατμίζονται.—Πόση λαύρα νὰ αἰσθάνεται 'ς τὰ σπλάχνα της ἡ φιλόστοργη μητέρα, τί ἀκοίμητο καμίνι! Ἀλλὰ καὶ πόσες λυπητερὲς σκηνὲς νά της φέρνῃ 'ς τὸν νοῦ της ἡ φωτιὰ τῆς θερμάστρας, ὕστερα ἀπὸ τὲς ὀλίγες γραμμές, ποῦ μὲ μισοσβυσμένη ἀπὸ τὴ συγκίνησι φωνή, τῆς ἐδιάβασε ὁ καϊμένος ὁ πατέρας! Πόσα αἰσθήματα νὰ τῆς ξυπνᾷ!

Ὁ νοῦς της κι' ὁ λογισμός της φεύγει καὶ μὲ τὰ φτερὰ τῆς φαντασίας ταξειδεύει μακρυά,—μακρυά, ἐκεῖ ὅπου τὸ αἷμα βάφει τὲς πέτρες καὶ τὸ χῶμα ποῦ εἶνε πατημένο ἀπὸ χονδροπάπουτσα μὲ μεγάλα καρφιά· ἐκεῖ ὅπου σκόνι καὶ καπνὸς ἀνακατόνονται σ' ἕνα μαῦρο σύννεφο· ἐκεῖ ὅπου ὁ ξεροπόταμος ξεχειλισμένος ξερριζώνει βράχους καὶ δένδρα καὶ κατρακυλᾷ μὲ βοὴ ἀπὸ τὲς ρεματιές, ἐν ᾧ ὁ πληγωμένος ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ δὲν ἔχει μιὰ σταγόνα νὰ βρέξῃ τὴ γλῶσσά του· ἐκεῖ ὅπου ὁ βορριᾶς σφυρίζει ἄγρια μέσα 'ς τὰ κλαδιά, καὶ τὰ φύλλα ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὴ μανία του σκεπάζουν, σὰν νεκρικὸ σάβανο, τὸν πληγωμένο στρατιώτη, τὸ παγωμένο του κορμί· ἐκεῖ τέλος ὅπου εἶνε τὸ «πεδίον τῆς μάχης»...

Ἄξαφνα σὰν νἄκουσε τὸ ἐμβατήριο μακρυνῆς ἁρμονίας ἄλλαξε 'ς τὴ στιγμή!

Βλέπει τὸ παιδί της ποῦ 'πῆγε κι' αὐτὸ 'ς τὸν πόλεμο, τὸ βλέπει πληγωμένο καὶ δὲν μετανοιώνει γιατί τἄφησε νὰ φύγῃ, μόνο παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ τἀφήσῃ νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν του. Βλέπει καὶ ἄλλα παιδιὰ ποῦ ἄφησαν τἀγαθά τους καὶ ἀψηφοῦν γιὰ τὴν πατρίδα κρύα καὶ κακουχίες, τὰ βλέπει νὰ πέφτουν ἀνίκανα, παγωμένα ἀπὸ τὸ κρύο, καὶ νὰ λυποῦνται γιατὶ δὲν 'πρόφθασαν νἀντιμετωπίσουν τὸν ἐχθρό! καὶ τῆς φαίνεται ὅτι τῆς λέει ἡ συνείδησί της, πῶς δὲν πρέπει νὰ κάθεται αὐτὴ ἥσυχα 'ς τὴν ὁλόφωτη θερμάστρα, ἐν ᾧ ἐκεῖνα πεθαίνουν ἀπ' τὸ κρύο!

Ἡ ψυχή της εἶνε τόσο γεμάτη ἀπὸ τὸ ἀκατανόμαστο αὐτὸ οὐράνιο αἴσθημα, ὅπου καθαρὰ τὰ 'μμάτια της τὸ γράφουνε καὶ ὁ πατέρας καὶ ὁ υἱός, ἄφωνοι, μένουν μαγεμμένοι ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασί του.

Καὶ σὰν νὰ ἐβαφτίστηκε ἡ ψυχὴ καὶ τῶν τριῶν ἀπὸ ἀόρατο Ἰορδάνη, περιβάλλονται ἀπὸ μιὰ λάμψι παράδοξη—τὴ λάμψι τῆς εὐτυχίας!

— Ναί, εἶνε εὐτυχεῖς!

Εἶνε εὐτυχεῖς, γιατὶ βασιλεύει μέσα τους θρησκεία ἁρμονική—ἡ «θρησκεία τῆς ἐλευθερίας!»

ΑΜΦΙΛΥΚΗ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΟΥ

Σὲ μιὰ τοῦ δάσους ὠμορφη φωλιά,
ὅλη τὴ μέρα ἕνα πουλάκι ψάλλει
μὲ μιὰ γοργὴ πολύξερη λαλιά,
ὅ,τι κι' ἂν κάνουνε μικροί, μεγάλοι.

Κανεὶς ἂν ἄσκοπα πολυλογῇ,
ἢ γιὰ τὴν ἐργασία δὲν τον μέλει,
ἀπὸ τὸ δάσος μὲ λαλιὰ γοργὴ
φωνάζει τὸ πουλί:—Δουλειά, τεμπέλη!

Μιὰ κόρη ἀπ' τὴ μαμμά της τὴν καλὴ
κρύβει πῶς τὸ γατί της πάντα δέρνει·
ἀπὸ τὸ δάσος κράζει τὸ πουλί;
—Κόρη, καλὸ τὸ ψέμμα δὲν σοῦ φέρνει!

Μιὰ ἄλλη 'ς τὸν καθρέφτη της μπροστὰ
Τὸ φόρεμά της τακτικὰ κυττάζει·
καὶ τὸ πουλὶ ἀπ' τὸ δάσος δυνατά,
—Πωπώ, μικρὴ φιλάρεσκη! φωνάζει.

Γνωστὸ εἶνε τὸ πουλάκι τ'ἀκριβό,
καθεὶς μας μέσα του βαθειὰ τὸ ἔχει,
κι' ἂν εἰς τὸ δρόμο, πάγῃ τὸ στραβὸ
κρυφὴ φωνὴ τοῦ λέγει νὰ προσέχῃ!...

Μ. Χ.

ΠΕΤΡΟΣ - ΠΑΥΛΟΣ ΡΟΥΒΕΝΣ

Ὁ μέγας ζωγράφος Ροῦβενς ἐγεννήθη τῷ 1577 ἐν τῷ μικρῷ χωρίῳ Σίγγεν ὅπου ὁ πατήρ του ἦτο φυλακισμένος διὰ πολιτικοὺς λόγους· τὴν δὲ παιδικήν του ἡλικίαν διῆλθεν εἰς τὴν ὡραίαν γερμανικὴν πόλιν Κολωνίαν.

Ἡ νοημοσύνη τοῦ παιδίου ἦτο ἔκτακτος· «Δεκαετὴς ἤδη, λέγει εἰς τῶν βιογράφων του, ἐθεωρεῖτο εἰς τὸ σχολεῖον ὡς φαινόμενον· συνηθροίζοντο περὶ αὐτὸ καὶ το ἤκουον νὰ μεταφράζῃ ἐκ τοῦ προχείρου τοὺς ὡραίους στίχους τοῦ Ὁμήρου, ἢ τοὺς Λόγους τοῦ Δημοσθένους, ἢ τὰ δυσκολώτερα χωρία τοῦ Τακίτου, μολονότι ἦτο μιὰ σταλιὰ παιδί.» Ἐν ἡλικίᾳ δεκατριῶν ἐτῶν ὡμίλει ἑπτὰ γλώσσας μετὰ μεγάλης εὐκολίας, καὶ εἶχε πολλὰς ἱστορικάς, φιλολογικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς γνώσεις.

Ὁ Ροῦβενς εἶχεν ἀνάδοχον ἐπίσημόν τινα κυρίαν, τὴν κόμησσαν Λαλαίν, ἡ ὁποία ἤθελε νὰ τον προσλάβῃ ἀκόλουθον (page) ὅπως ἀνυψώσῃ αὐτὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ διὰ τῆς προστασίας της.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ νεαρὸς Ροῦβενς εἶχεν ἐκτάκτως ὡραῖα καὶ εὐγενῆ χαρακτηριστικά, ἦτο τολμηρὸς καὶ γενναῖος, καὶ τὸ γένος του δὲν ἦτο ἀσήμαντον (διότι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐλαμβάνετο πολὺ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γένος) τίποτε δὲν τον ἠμπόδιζε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰς ὑψίστας θέσεις τῆς αὐλῆς ἢ τοῦ στρατοῦ, ἡ δὲ μήτηρ του ἔβλεπεν ἤδη αὐτὸν στρατηγὸν ἢ δ' εὐγενὴς ἀνάδοχός του πρεσβευτήν.

Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἡμέραν τινα ἔγινεν ἄφαντος ἐκ τοῦ πολυτελοῦς μεγάρου τῆς κομήσσης Λαλαίν, ὅπου ἐν τούτοις εἶχεν ὅ,τι ἤθελε καὶ τίποτε δὲν τῳ ἔλειπε. Μετὰ πολλὰς ἐρεύνας εὑρέθη εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου Ὀκταβίου Van Vien. Ὁ Ροῦβενς εἶχεν ἀκατανίκητον τάσιν πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν καὶ ἐπεθύμει διακαῶς νὰ γίνῃ ζωγράφος.

Ἡ λύπη τῆς μητρός του καὶ τῆς ἀναδόχου

του δὲν περιγράφεται· τὰ ὡραῖα, τὰ μεγάλα ὄνειρά των ἐξηρανίσθησαν· ζωγράφος ἤθελε νὰ γίνῃ! αὐτός ὁ ἐξ εὐγενῶν καταγόμενος, νὰ περιφρονήσῃ τὰς ἐλπίδας των καὶ νὰ προτιμήσῃ ἔργον τὸ ὁποῖον (κατὰ τὰς ἰδέας τῶν χρόνων ἐκείνων) ἦτο ἀνάξιον εὐπατρίδου;

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ἦτο πολὺ νέος ἀκόμη ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀνάδοχός του ἐξέλαβον τὴν τάσιν του ἐκείνην ὡς παροδικὴν ἰδιοτροπίαν, καὶ τῷ ἐπέτρεψαν νὰ ἐργάζεται εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Van Vien, ἐλπίζουσαι ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ ῥίψῃ κάτω καὶ χρώματα καὶ χρωστῆρας καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τῷ ἤρμοζεν.

Ἀλλὰ τὸ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν πάθος τοῦ Ροῦβενς ηὔξανεν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δὲ διδάσκαλός του ἀφ' ἑνὸς μὲν μαντεύσας τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ μαθητοῦ του, ἀφ' ἑτέρου δὲ βλέπων ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον τίποτε νὰ τὸν διδάξῃ, παρεκίνησε τὴν κόμησσαν Λαλαὶν νὰ στείλῃ τὸν νεαρὸν βαπτιστικόν της εἰς Ἰταλίαν πρὸς τελειοποίησίν του.

Τὸ πρᾶγμα κατήντησε λοιπὸν πολὺ σπουδαιότερον παρ' ὅ,τι εἶχον φανταστῆ αἱ δύο γυναῖκες. Ἐν τάχει συνεκλήθη οἰκογενειακὸν συμβούλιον ὅπως ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ σταλῇ εἰς Ἰταλίαν· ἀλλ' ὁ κύριος λόγος τῆς ἀποστολῆς φαίνεται ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τοῦ οἰκογενειακοῦ συμβουλίου δι' οὗ τῷ παρεχωρήθη ἡ πρὸς ἀναχώρησιν ἄδεια.

«Οἱ συγγενεῖς τοῦ Πέτρου – Παύλου Ροῦβενς, πεποιθότες εἰς τὴν ἱκανότητα καὶ χρηστοήθειαν αὐτοῦ, συγκατατίθενται εἰς τὸ ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν ὅπως μορφώσῃ τὰ ἤθη του καὶ ἀποκτήσῃ εὐγενεῖς τρόπους κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ εὐγενοῦς πατρός του, προσέτι δὲ ὅπως τελειοποιηθῇ καὶ εἰς τὴν ζωγραφικήν.»

Ὁ Ροῦβενς ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν· ἦτο εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν τότε, διέτριψε δ' ἐν αὐτῇ περὶ τὰ ἑπτὰ ἔτη· μετὰ ζήλου ἀκαταβλήτου ἀφωσιωθεὶς εἰς τὴν μελέτην τῶν ἔργων τῶν μεγάλων ζωγράφων, ἰδίως τοῦ Τιτιανοῦ καὶ Παύλου Βερονέζε, δὲν περιωρίσθη εἰς μίμησιν τῶν μεγάλων ἐκείνων ὑποδειγμάτων, ἀλλ' ἀνυψώθη εἰς καλλιτεχνικὴν πρωτοτυπίαν, συμφώνως πρὸς τὴν ἰδιοφυΐαν του καὶ τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων του, πρωτοτυπίαν καθιστῶσαν αὐτὸν ἕνα τῶν μεγίστων ζωγράφων τοῦ κόσμου.

Τῷ 1608 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀμβέρσην ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς μητρός του. Ἀμέσως ὠνομάσθη ζωγράφος τῆς αὐλῆς, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὅπως ἔχῃ περισσότερον καιρὸν πρὸς ἐργασίαν. Ἐκεῖ δ' ἐξετέλεσε τὰ ἔξοχα, τὰ θαυμάσια ἔργα του. Ἡ φήμη του μετ' ὀλίγον διεδόθη ἀνὰ τὸν κόσμον, αἱ δὲ βασιλικαὶ αὐλαὶ τῆς Ἱσπανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας ἠμιλλῶντο ποία ν' ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν μεγαλειτέρας παραγγελίας καὶ ποία νὰ τῷ ἀπονείμῃ μεγαλειτέρας τιμάς.

Καταπληκτικὴ εἶνε ἡ γονιμότης τοῦ Ροῦβενς· ἀλλ' αἱ ἄριστοι τῶν εἰκόνων του, αἱ κατ' ἐξοχὴν συντελοῦσαι εἰς τὸ νὰ μείνῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἔνδοξον καὶ ἀθάνατον, εἶνε αἱ μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπιστροφήν του ζωγραφηθεῖσαι· διότι βραδύτερον ἀπείρους λαμβάνων παραγγελίας καὶ μὴ προφθάνων νὰ τας ἐκτελέσῃ μόνος, προσέφευγε καὶ εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν μαθητῶν του.

Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς καλλιτεχνικῆς ἰδιοφυΐας τοῦ Ροῦβενς εἶνε ἡ σφοδρὰ πνοὴ τῆς ζωῆς ἥτις διαπνέει τὰ ἔργα του. Τὰ πρόσωπα τῶν εἰκόνων του ἐκφράζουσιν μετ' ἀπαραμίλλου τόλμης ἐντονοδράσιν, βιαίας, δραμκτικὰς συγκινήσεις. Οὐδείς, οὐδέποτε ζωγράφος ἔρριψε μετὰ τόσης δυνάμεως ἐπὶ τοῦ πίνακος μορφὰς ἀνθρώπων ἢ ζώων. Ὁ Ροῦβενς εἶνε σφοδρότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου· αἱ μορφαὶ ἃς ἔπλασεν εἶνε τραχύτερον εἰλημμέναι ἐκ τῆς πραγματικότητος· αἱ ὁρμαὶ αἵτινες συγκλονοῦσι τὰ πρόσωπα τῶν εἰκόνων του δὲν προέρχονται ἐκ τοῦ βάθους τῆς σκέψεως ὡς παρὰ τῷ μεγάλῳ Ἰταλῷ ζωγράφῳ, ἀλλ' ἐκ τοῦ σφρίγους τῆς ζωῆς, ἐκ πληθώρας σωματικῆς ἀκμῆς, ἐξ ὑπερχειλιζούσης φυσικῆς εὐρωστίας.

Ὀνομαστότατα τῶν ἔργων του εἶνε ἡ *Σταύρωσις*, ἡ *Ἀποκαθήλωσις*, ὁ *Ἄπιστος Θωμᾶς* κτλ. Τὰ μέγιστα Μουσεῖα τῆς Εὐρώπης διαφυλάττουσιν ὡς κειμήλια τὰ ἔργα του, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία σήμερον εἶνε μυθώδης. Τὰ Μουσεῖα τοῦ Μονάχου, τῆς Δρέσδης, τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις, τοῦ Λονδίνου, τῆς Μαδρίτης, τῆς Βιέννης, τῶν Βρυξελλῶν, τῆς Πετρουπόλεως, τῆς Φλωρεντίας καυχῶνται ὅτι κατέχουν εἰκόνας τοῦ Ροῦβενς.

Ἐν τούτοις αἱ δύο γυναῖκες αἵτινες τόσον ἠγάπησαν αὐτὸν καὶ τόσον ἐφρόντιζον περὶ τοῦ μέλλοντός του, ἂν ἔζων θὰ ᾐσθάνοντο μεγάλην

χαράν· διότι ὁ Ροῦβενς ἔγινε μὲν μέγιστος ζωγράφος ἀλλὰ συγρόνως καὶ εὐπατρίδης, ἀνυψώθη δὲ καὶ ἐκεῖ ὅπου αὗται ἐφιλοδόξουν. Ἕνεκα τῆς μεγάλης παιδείας του, τῆς ἐξόχου μορφώσεώς του, τῶν ἀληθῶς ἀριστοκρατικῶν τρόπων του ἐθεωρήθη κατάλληλος ν' ἀντιπροσωπεύσῃ εἰς δυσκόλους περιστάσεις τὰς Κάτω Χώρας παρὰ τῷ Φιλίππῳ Δ'. τῆς Ἱσπανίας καὶ Καρόλῳ Α'. τῆς Ἀγγλίας. Εἰς τὰς διπλωματικὰς ταύτας ἀποστολὰς ἐπέτυχε καὶ ὠφέλησε τὴν πατρίδα του μεγάλως, διότι οἱ ἡγεμόνες ἠγάπων καὶ ἐτίμων αὐτὸν ἐξόχως. Ἐθεώρουν δὲ συγχρόνως τιμήν των νὰ ζωγραφηθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πλεῖσται βασιλικαὶ προσωπογραφίαι, ὡς καλλιτεχνικὰ κειμήλια θεωρούμεναι, ἐζωγραφήθησαν κατὰ τὴν ἐν ταῖς βασιλικαῖς αὐλαῖς διαμονὴν τοῦ Ροῦβενς. Δικαίως δ' ἐπεκλήθη διὰ τοῦτο «ζωγράφος τῶν βασιλέων καὶ βασιλεὺς τῶν ζωγράφων.»

Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ἐπεσκέπτετο ἕνα τῶν ἡγεμόνων ἐγένοντο δὲ μεγάλαι προετοιμασίαι πρὸς ὑποδοχήν του, εἷς αὐλικὸς ὅστις δὲν διέπρεπεν ἐπὶ καλλιτεχνικῇ μορφώσει, ἠρώτησε μετά τινος δυσαρεσκείας ποῖος ἦτο ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπένεμον τόσας τιμάς.

— Εἶνε ὁ ἱππότης Πέτρος-Παῦλος Ροῦβενς, ὁ ζωγράφος, τῷ ἀπήντησέ τις.

— Ἄ, ἐννοῶ, εἶπεν ὁ αὐλικός, εἶνε μεγάλος εὐπατρίδης ὅστις διὰ νὰ διασκεδάσῃ κάμνει καὶ ζωγραφίας.

— Ἀπατᾶσθε, τῷ εἶπεν ὁ ἄλλος, ὅστις ἦτο θαυμαστὴς τοῦ Ροῦβενς, εἶνε μέγας ζωγράφος ὅστις διὰ νὰ διασκεδάσῃ γίνεται καὶ πρέσβυς.

Εὔστοχοι καὶ ὡραῖοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ροῦβενς ἔγκειται ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ του μεγαλοφυΐᾳ· ἡ δὲ μεγαλοφυΐα εἶνε ἀξία μεγαλειτέρου θαυμασμοῦ, περισσοτέρας τιμῆς, παρ' οἱαδήποτε θέσις ὅσον ὑψηλὴ καὶ ἂν εἶνε!...

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πῶς ἔγινεν ἡ θάλασσα ἐρωτᾷ μίαν ἡμέραν ἡ Φανὴ τὸν ὀλίγον μεγαλείτερον ἀδελφόν της Χρῆστον.

Καὶ ὁ Χρῆστος:

— Τόσο πρᾶγμα δὲν καταλαβαίνεις; νά, ἀπ' τὲς πολλὲς βροχές!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Πελεκιστοῦ.

*

Ὁ Γιαννάκης κάθηται πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας του καὶ βλέπει τοὺς διαβάτας· μεταξὺ ἄλλων περνᾷ καὶ εἰς μικρέμπορος πωλῶν προσωπίδας.

— Πόσο τὲς δίνεις; ἐρωτᾷ ὁ Γιαννάκης.

— Εἴκοσι λεπτὰ τὴν μία, ἀπαντᾷ ὁ πωλητής.

— Ἐγὼ ἔχω μιὰ δεκάρα, λέγει ὁ Γιαννάκης, μοῦ δίδεις μισήν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κιρίλλωνος.

*

Ἡ μητέρα τοῦ Τάκη βλέπει τὸν υἱόν της νὰ κτυπᾷ ἓν παιδίον μικρότερον αὐτοῦ.

— Τάκη, φωνάζει, δὲν ντρέπεσαι σὺ τόσον μεγάλος νὰ κτυπᾷς ἕνα τόσο μικρὸ παιδί;

— Μπᾶ! καὶ σὺ ποῦ εἶσαι πλειὸ μεγάλη ἀπὸ μένα πῶς μού τες κατεβάζεις κάποτε; Τότε δὲν εἶνε ντροπή;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Εὐθυνοῦ Λοιπέρος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Μὲ πολλὴν ὄρεξιν, μὲ πολὺ *χιοῦμορ* εἶνε γραμμένη ἡ ἐπιστολή σου, *Ἀμφιλύκη*· ἀλλὰ προσοχή! ἐνθυμεῖσαι τὸν ἀφῃρημένον ἐκεῖνον ἀστρονόμον, ὁ ὁποῖος παρατηρῶν ὑψηλὰ τάστρα δὲν ἔβλεπεν ἐμπρός του καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ πηγάδι; ὅταν ἀφίνῃς τὴν φαντασίαν σου νὰ πετᾷ ὁρμητικὰ κύττα δὰ λιγάκι ἐμπρός σου... καὶ τὴν ὀρθογραφίαν!...

Πολὺ σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰς πρὸς διάδοσίν μου ἐνεργείας σου, φίλε Γ. Δ. Σιδηροκανέλλη. Ἂν ὅλοι οἱ συνδρομηταὶ κατέβαλλον τὴν αὐτὴν προσπάθειαν καὶ ἐνήργουν τόσον ἐπιτυχῶς ὅσον σὺ πόσον τελειοτέρα θὰ ἐγίνετο ἡ ἀγαπητή των ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ! Δυστυχῶς πολὺ ὀλίγοι τὸ ἐνόησαν ἀκόμη!

Ἠξεύρεις πολὺ καλά, *Μεγάλη Γῆ*, ὅτι δὲν σ' ἐλησμόνησα· θὰ σοῦ τα λέγῃ κάτι τι. Μὴν ἀργῆς δὰ νὰ μοῦ γράψῃς, κατμένη!

Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ σε δεχθῶ εἰς τοὺς διαγωνισμούς, *Ἀργεία Τελέσιλλα* (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμον ἐξέλεξα). Νὰ μοῦ γράφῃς τακτικά, νὰ στέλλῃς πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδικὰ πνεύματα. Γνωρίζω ὅτι εἶσαι καλὴ κόρη ὅπως καὶ ἡ φίλη σου καὶ συμμαθήτριά σου *Ἀθανασία Φάρου*.

Ἀναμένω καὶ ἄλλην ἐπιστολήν σου, *Λευκὲ Κρῖνε*, ὄχι ὅμως τόσον λακωνικήν. Τόση φιλαργυρία πάλιν εἰς τὰ λόγια!

Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λάβῃς τὸ φύλλον τῆς 1ης Ἰανουαρίου, φίλε Β. Διαμαντόπουλε, ἀφ οὗ ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἐκδίδεται τὴν 15ην καὶ 30ὴν ἑκάστου μηνός; Αὐτὸ τὸ πρόβλημα, ἐγὼ τοὐλάχιστον, δὲν ἠμπορῶ νὰ το λύσω.

Ἡ περιγραφή σου μοὶ ἤρεσε καὶ πάλιν, *Ἀνδρεῖε Στρατιῶτα*· ἀλλὰ τὸ ὕφος σου αὐτὴν τὴν φορὰν εἶνε κάπως χαλαρόν· σὰν νὰ ἦσο κουρασμένος ἀπὸ τὴν ἐκδρομήν σας ὅταν ἔγραφες.

Ἐμπρὸς λοιπόν, δουλειὰ πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν *Καρυοφύλλι τοῦ Διάκου*! (ἀφῄρεσα κάτι, ὡς βλέπεις, ἀπὸ τὸ ψευδώνυμόν σου, διότι ἐγίνετο πολὺ μακρὸν) σ'

εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον πού μου ἔστειλες. Χαίρω πολὺ διότι σκοπεύεις νὰ λάβῃς μετὰ δραστηριότητος μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμούς.

Θέλει κι' ἐρώτημα, *Πεστεμέλο Πουλί*; Εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισμοὺς εἶσαι δεκτός, εἰς ὅλους.

Τὴ ζητηθέν σοι ἐστάλη, *Φίλιππε Τέλλε*· θὰ εἶχε παραπέσῃ, φαίνεται· δὲν εἶνε δὰ καὶ ὀλίγη ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἕως εἰς τὴν Πέστην.

«Καὶ τοῦτο πεποιηκέναι κἀκεῖνο μὴ ἀφιέναι· ἔλεγον οἱ πρόγονοί μας, *Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά*. Μὲ ἄλλους λόγους, καὶ τὰ μαθήματά σου νὰ μελετᾷς (διότι τὸ ὄνειρόν μου εἶνε αἱ φίλαι μου νὰ εἶνε ἐπιμελεῖς) καὶ κάπου κάπου νὰ μου γράφῃς, ὅταν εὑρίσκῃς καιρόν.

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰ χρυσᾶ *λογάκια σου, Σεμίραμις*· βεβαίως, ὡραῖα πράγματα θὰ δημοσιεύσω καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Συχνότερα νὰ μου γράφῃς, *Φιλόπατρι Κόδρε*.

Πολὺ νόστιμο ἦτο τὸ γραμματάκι σου, *Ἀγορίστικο Κορτσάκι*, καὶ τὰ γραφόμενά σου μὲ συνεκίνησαν· κύτταξε νὰ ἐκτελῇς πιστῶς τὴν εὐλαβῆ ἐντολήν, τὴν ὁποίαν σὲ ἀνέθεσαν.

Αἱ ἐπιστολαί σου μ' ἀρέσουν πολύ, *Ἀτρόμητε Πολεμεστά*. Ὁδηγίας θὰ σου δώσω εἰς ἓν ἐκ τῶν προσεχῶν φύλλων· ἡ πολλή σου ἀγάπη μὲ συγκινεῖ, παιδί μου.

Ὄχι δά, *Δρόσος τῆς Πρωΐας*, τὸ γράψιμόν σου δὲν εἶνε καὶ τόσον κακὸν (ποῦ νὰ ἰδῇς μερικῶν, μερικῶν!) Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν νέαν φίλην πού μου φέρεις, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ εἶνε καλὴ καὶ ἀξιαγάπητος κόρη ἀφ' οὗ μοί την συνιστᾷς σύ. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσῃ ἂν ἠμπορεῖ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμούς; Βέβαια, ναί, κοντὰ 'ς τὸ νοῦ κ' ἡ γνῶσι!

Τώρα ποῦ ἀνέρρωσες, *Πρώην Καναρινούλα*, περιμένω συχνοτέρας ἐπισκέψεις σου... διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

Ἡ καλὴ ἰδέα τὴν ὁποίαν ἔχω περὶ σοῦ, Νίκη Ν. Μαρῆ, ὅσον πηγαίνει ἐνισχύεται. Διατί ὅμως δὲν λαμβάνεις μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμούς;

Ἕκαστος τόμος, *Ῥόδον τοῦ Ἀπριλίου*, ἀξίζει 2,50 δραχμὰς καὶ ὄχι 1,75· εἰπέ το εἰς τὸν φίλον σου ὅστις θέλει νὰ τους ἀγοράσῃ.

Ὡραῖον καὶ ποιητικὸν εἶνε τὸ ψευδώνυμόν σου, *Βόσπορε*, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ τὰ γραφόμενά σου θὰ εἶνε τόσον ὡραῖα ὅσον αὐτό. Κατοικεῖς πράγματι εἰς τὸν Βόσπορον; Εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἢ τὴν ἀσιατικὴν ὄχθην; Μὴ λησμονήσῃς νὰ μου τὸ γράψῃς.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1893]

37. Στιχειόγριφος.

Εἰς τὰ γράμματα θὰ μ' εὕρῃς, ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
Ἀπὸ τὰ τετράποδα θὰ πάγω ἂν με ἀποκεφαλίσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρίου Στρατιώτου.

38. Αἴνιγμα δημῶδες

Ἀνεβαίνει καὶ γυρίζει,
Κατεβαίνει καὶ γυρίζει
Μήτε τρώγει, μήτε πίνει
κ' ἡ κοιλίτσα του γεμίζει.

Ἐστάλη ὑπὸ Γ. Σεφιρλῆ.

39. Αἴνιγμα.

Ἄνθη μὲ πλέκουνε πολλὰ γι' αὐτὸ μυσχομυρίζω.
Ἂν χάσω τρία ἀπ' τἄνθη μου μὲ τάλλα σὲ φωτίζω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

40. Ἀναγραμματισμός.

Τὰ ἔθνη ὅλα μ' ἔχουνε πλὴν διαφοροτρόπως·
Ἀναγραμματιζόμενον μὲ προσκυνεῖ πᾶς τόπος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μίλλοντος Ναυάρχου.

41. Κρυπτογραφικόν.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 4	=Στρατηγὸς τῶν Μεσσηνίων.
2 10 9 6 4	=Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης.
3 4 5 6 2 3 1	=Ἐπιστήμη.
4 10 7 8 2 6 9	=Ἐπίρρημα.
5 3 4 4 1 7 8 9 6 4	=Μάντις Ἠλεῖος.
6 7 10 2 6 4	=Ποιητὴς Ἕλλην ἀρχαῖος.
7 8 9 6 3 5 3 6 4	=Δίγοθσκὸς ἀρχαίου βασιλέως τῆς Ἰθάκης.
8 9 1 9 5 3 6 9	=Ἐπίρρημα.
9 10 9 8 7 3 1	=Τὸ ἀντίθετον τῆς καταιγίδος.
10 2 6 4 5 2 1 5 6 4	=Ὁ πυροπλήσας ἀρχαῖον περίφημον ναόν.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καρισφυλλιοῦ τοῦ Δικαίου.

42. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τίς ἡγεμὼν ἐφονεύθη πρῶτος ἐν Τροφάδι;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γάρδωνος.

43. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Τίνες ἦσαν οἱ καλλιτέχναι εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀνέθετο κατ' ἐξοχὴν τὴν κατασκευὴν τῆς εἰκόνος του, καὶ τί ἦτο ἕκαστος ἐξ αὐτῶν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31 Δεκεμβρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

204. Ἀπόστολος (Ἀπό, στόλος).—205. Ἄνεμος (Ἂν, Δῖμος).— 206. Τιάρα (Τί—ἄρα).— 207. Ἔρις, ρίς.— 208. Σίαλος, σάλος.—209. Πλάκα.—210. Ὁ φυλάργυρος. 211. Τὸ κανδύλι, ἡ κανδυλήθρα καὶ τὸ φιτύλι. —212.

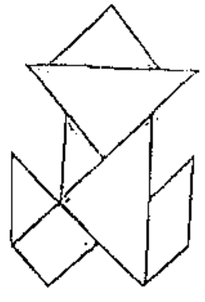

—213. Ὅστις εἶχε τὴν μεγαλειτέραν κεφαλήν.—214. 11.—215.

Ἡ καθαριότης εἶνε ἡ καλλίστη τῶν [στολῶν
Καὶ κατὰ τῆς ἀσθενείας εἶνε μέγας [προμαχών
Ὁ δὲ ῥυπαρὸς τὸ σῶμα ἔχει ῥυ- [παρὰν ψυχὴν
Καὶ ἀνήκει εἰς τῶν χοίρων τὴν ἀκά- [θαρτον φυλήν.

— 216 - 220. Τῇ προσθήκῃ τῶν γραμμάτων π καὶ ν σχηματίζονται αἱ λέξεις: *πάνθηρ, πίναξ, ὕπνος, ποντικός, πένης*. — 221. Κ —222. Ὁ πλοῦτος χωρὶς φρόνησιν καὶ εὐγενῆ καρδίαν
Ε Οὔτε ὑπόληψιν γεννᾷ ἀλλ' οὔτε κ' εὐτυχίαν
Ρ Ἂν ὅμως πλοῦτος κι' ἀρετὴ εἰς σὲ συνενωθῶσι
ΑΛΕΚΤΩΡ Εὐδαίμων κ' εὐυπόληπτος θέλεις διαβιώσῃ.
Υ —223. ΧΑΛΚΟΣ (Χελιδών, Ἀετός, Λά-
Ρ ρος, Κόραξ, Ὄρτυξ, Στρουθός).—224. Περὶ
Λ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ. — 225. Φίλοις εὐτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἦθι.—226 Ἡ διευθύντρια διευθύνει.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 33]

Ἀνατραφεῖσα ἐν τῷ μέσῳ τῆς λαμπροφανοῦς καὶ φιλεόρτου ἀριστοκρατικῆς κοινωνίας τῆς Καλκούτας, ἡ Ἀνθὴ Ρόβινσων δὲν ἐθεώρει τὸν βίον ἢ ὡς διαδοχὴν ἀτελεύτητον ἑορτῶν καὶ διασκεδάσεων. Νὰ τρέχῃ μὲ τὸ ἄλογον ἢ μὲ τὴν ἅμαξαν εἰς ἐκδρομάς, νὰ παρευρίσκεται εἰς προεσπερίδας καὶ ἑσπερίδας, εἰς φαϊδοκλόκ, εἰς γεύματα, εἰς πίκνίκ, εἰς χορούς, εἰς ἱπποδρομίας, εἰς θήρας, εἰς ἁλιείας, εἰς ὅλας τὰς διασκεδάσεις τὰς ὁποίας ἐπενδύει καθημερινῶς κοινωνία μὴ ἔχουσα ἄλλην ἐνασχόλησιν,—ἰδοὺ διὰ τὴν Ἀνθὴν ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως. Διὰ τοῦτο τῇ ἐφαίνετο τόσῳ παράδοξον νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ξένος πρὸς ὅλα ταῦτα.

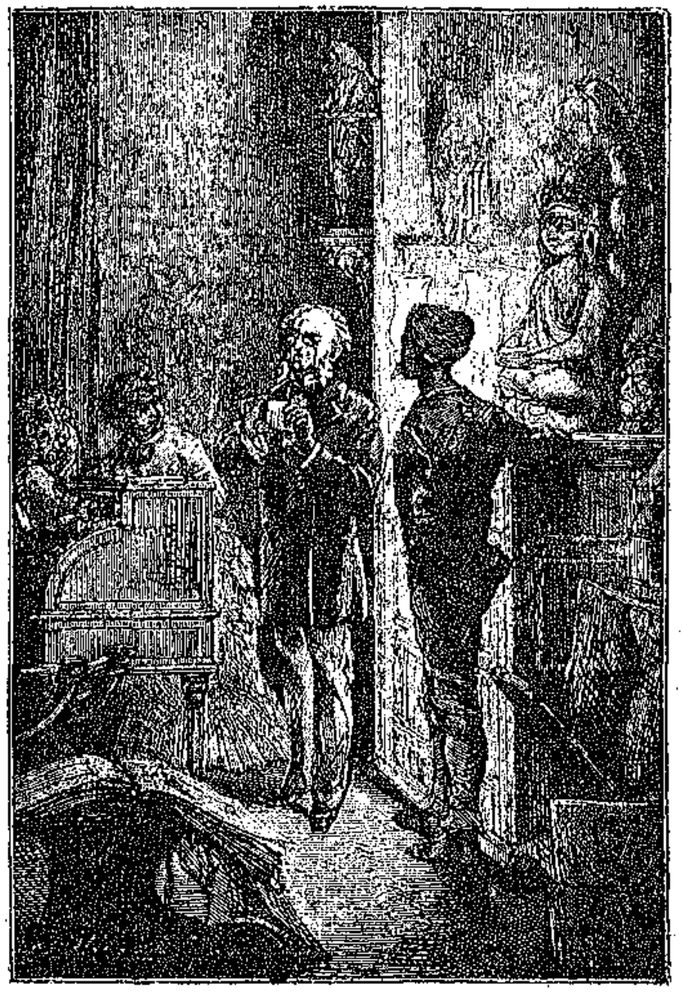

«ΠΡΧΙΖΕ ΝΑ ΕΞΕΤΑΖΗ ΤΟΝ ΦΑΚΕΛΛΟΝ» (Σελ. 54)

Ἀπεναντίας ὁ Παῦλος εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ χάσῃ τὴν μητέρα του ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδίον· ὅλη του δὲ ἡ νηπιακὴ ἡλικία διέρρευσε πλησίον πατρὸς ἀκοινωνήτου, ὡς ἐκ τῶν μελετῶν του καὶ τῶν σοβαρῶν καθηκόντων, δὲν εἶχε δὲ γνωρίσῃ διὰ τοῦτο διόλου τὸν κόσμον ὁ νέος καὶ τὰς διασκεδάσεις του. Μίαν ἢ δύο φορὰς εἰς τὴν ζωήν του ἔτυχε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν κάνενὸς συμμαθητοῦ του, ἀλλ' οἱ συμμαθηταί του ἀνῆκον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν μεσαίαν τάξιν. Εἶχεν ἀποκτήσῃ συνεπῶς περὶ τοῦ προορισμοῦ ἐν γένει τῶν γυναικῶν, τῶν μητέρων, τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν ἐξαδέλφων, ἰδέας τὰς ὁποίας ἡ μὶς Ρόβινσων θὰ ἐχαρακτήριζεν ὡς βαρβάρους καὶ ὀπισθοδρομικάς, ἐὰν ποτέ τας ἐμάνθανεν. Ὁ Παῦλος ἐπίστευεν ἀκραδάντως ὅτι ἡ ἐπίβλεψις τῆς οἰκίας καὶ ἡ φροντὶς τῶν ἀσπρορρούχων εἶνε τὸ μόνον ἔργον τῆς γυναικός· ὅταν δὲ συνέβαινε νὰ ὀνειρευθῇ τὴν μεμακρυσμένην ἐποχήν, καθ' ἣν θὰ ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον καὶ μία κυρία Παύλου Κλοακέν, ἐφαντάζετο πάντοτε τὴν καλὴν δέσποιναν κατασκευάζουσαν κανὲν γλύκισμα ἢ κεντῶσαν ζεῦγος παντουφλῶν διὰ τὸν σύζυγόν της.

Αἱ ἰδέαι αὗται ὅσον καλαὶ καὶ ἂν ὑποτεθῶσι, δὲν ἦσαν ὅμως αἱ ἰδέαι τῆς κοινωνίας, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας εὑρέθησαν ἐξαίφνης οἱ κ.κ. Κλοακέν. Ἀκόμη καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ σύζυγος τῆς κυρίας Ὁμολλεᾶ ἦτο ἁπλοῦς ὑπολοχαγός, ἡ μίσσις Ὁμολλοᾶ ἠδυνάτει νὰ ἐπιστατήσῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν κατασκευὴν μιᾶς πουδίγκας· πολὺ δὲ περισσότερον ἡ Ἀνθή, ἡ ἀνατραφεῖσα ἐντὸς ἐνδικοῦ μεγάρου, περιεστοιχισμένη ἀπὸ εἴκοσιν ὑπηρέτας, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἦτο ἐπιφορτισμένος καὶ μὲ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν. Φαντάζεται δέ τις πόσον θὰ ἐξεπλήσσετο ἔξαφνα ὁ μάγειρος βλέπων τὴν νεαράν του κυρίαν ἀναμιγνυομένην εἰς τὰ τοῦ μαγειρείου!

Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ, τοὐλάχιστον εἰς τὰς ἀποικίας, μισθοδοτοῦνται μετ' ἐλευ-

θειότητος, ἡ ὁποία ἐξηγεῖ καὶ ἐπιτρέπει τὰς δαπανηρὰς αὐτῶν συνηθείας. Αἱ σύζυγοί των καὶ αἱ θυγατέρες των, ἀποτελοῦσιν εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἰνδιῶν ἰδιαίτερον ὅλως κόσμον, εὐδεμίαν ἔχοντα σχέσιν μὲ τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἄγοντα βίον διαρκῆ ἑορτῶν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐν τῇ τύρβῃ τοῦ περιλάμπρου καὶ ἐλαφροῦ τούτου κόσμου, τὴν ἐσχάτην κατέχει θέσιν ἡ περὶ τοῦ οἴκου μέριμνα. Ἐκτὸς τούτου, τὰ ἤθη τῆς ἀγγλικῆς κοινωνίας παρέχουσιν εἰς τὰς κόρας ἐλευθερίαν πολὺ μεγαλητέραν τῆς ἰδικῆς μας· ταῖς εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς ὅλας τὰς διασκεδάσεις τῶν ἀδελφῶν των, νὰ τους ἀκολουθῶσιν εἰς τὸ κυνήγιον καὶ νὰ συναγωνίζωνται πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ δεξιότητι καὶ πολλάκις ἐπὶ ρώμῃ καὶ ταχύτητι· εἶνε λοιπὸν φυσικὸν νὰ περιφρονῶσιν ὡς ἀναξίας ἑαυτῶν τὰς ἁπλουστέρας ἀπολαύσεις καὶ ἐνασχολήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀλλοῦ εἶνε προωρισμέναι διὰ τὰς κόρας.

Ταῦτα πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψει διὰ νὰ ἐννοήσῃ διατί ὁ Παῦλος καὶ ἡ Ἀνθὴ δὲν εὑρέθησαν ἀμέσως σύμφωνοι. Ἡ νεᾶνις ἐφάνη εἰς τὸν ἐξάδελφόν της μᾶλλον ἰδιότροπος καὶ παράδοξος, παρὰ θελκτική. Τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀφέλειαν τῶν τρόπων της ἐξέλαβεν ὡς ἀδιαφορίαν· καὶ τὰς ὀλίγον ἀνδρικὰς αὐτῆς κλίσεις ὡς μονομανίας. Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη ἐξ ἄλλου, ἀνίκανος νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ σοβαρὰ προτερήματα καὶ τὸν σταθερὸν χαρακτῆρα τοῦ Παύλου, τὸν ἔκρινεν ὡς πολὺ ὀλίγον ἄξιον προσοχῆς καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ κλειδοκύμβαλον, ἀφ' οὗ ἀπηύθυνε τρυφερά τινας λέξεις πρὸς τὸν μικρὸν πίθηκόν της Ράκην. Ἦτο δὲ οὗτος Ο υ ἰ σ τ ι τ ῆ ς νάνος, ὀλίγον μεγαλήτερος σκιούρου, ὁ ὁποῖος ἐτρωγάλιζεν ἀμύγδαλα ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἑσπέρας, ἡσύχως καθήμενος ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἐκ βαμβοῦ ἀνακλιντῆρός του, ὅταν δὲν ἐκάθητο ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς νεαρᾶς του κυρίας. Ἡ μὶς Ἀνθὴ ὑπερηγάπα τὸ μικρὸν τοῦτο ζῷον, μόνον ὅταν ἐξήρχετο παραδίδουσα αὐτὸν εἰς τὰς φροντίδας ἄλλου καὶ κοιτάζουσα τὴν νύκτα ἐν τῷ ἰδίῳ της θαλάμῳ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ράκης ἀφ' ἑτέρου τῇ ἀνταπέδιδε τὸ αἴσθημα, χύνων δάκρυα θερμὰ καὶ συγκρούων τοὺς ὀδόντας, ὁσάκις ἡ νεαρὰ κόρη ἐφόρει τὸν πῖλόν της διὰ νὰ ἐξέλθῃ.

Ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ συνωμίλει ἤδη σοβαρῶς μετὰ τοῦ κ. Κλοακέν. Ἔπρεπε νὰ σχολήθῃ περὶ τῶν ὑποθέσεών των, ἔλεγεν, ἐπειδὴ ὁ ταγματάρχης τὴ εἶχεν ἀναθέσῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν λέσχην. Ἡμιανακεκλιμένη ἐπὶ τοῦ ἐκ βαμβοῦ ἀνακλίντρου της, εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ μετὰ τοῦ ξένου της πλησίον μεγάλου παραθύρου, ἀνοικτοῦ, βλέποντος πρὸς τὸ ὄπισθεν τοῦ περιπτέρου δάσος, πρὸς μαγικὸν πανόραμα ἰνδοσυκῶν, συκομωρεῶν καὶ φοινίκων. Χλιαρὰ αὖρα, ἐγερθεῖσα ἅμα τῇ ἐπιτολῇ τῶν ἀστέρων, ἔσειεν ἠρέμα τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων, ψιθυρίζουσα ἁρμονικῶς διὰ τῶν μελανῶν φυλλωμάτων. Ἀλλ' ἡ ἀγαθὴ δέσποινα συνειθισμένη ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς τροπικῆς φύσεως, οὐδεμίαν παρεῖχεν εἰς τὸ φαινόμενον προσοχήν, ὁμιλοῦσα ὁλονέν μετὰ θέρμης, εὐτυχὴς ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Κλοακέν, εὕρισκε προσεκτικὸν λίαν ἀκροατήν.

« Αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀπέθανεν ὁ δυστυχὴς συνταγματάρχης, εἶνε πολὺ μυστηριώδεις» τῷ ἔλεγε χαμηλῇ τῇ φωνῇ. « Καθὼς τὸ λέγει καὶ εἰς τὴν διαθήκην του, ἀπὸ τινων μηνῶν πολλάκις ἐπεχείρησαν νὰ τὸν δολοφονήσουν, χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ κανεὶς ποῖοι καὶ διατί. . . Καὶ ναὶ μὲν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε πολὺ σπάνιον καὶ παράδοξον εἰς τὸν τόπον ποῦ ζῶμεν, ὅπου, εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἰπῇ, περιπατοῦμεν ὅλοι μας ἐπάνω εἰς ἔδαφος ὑπονομευμένον ἀπὸ τάγριώτερα μίση· ἀλλὰ πάλιν, αἱ δολοφονικαὶ ἀπόπειροι τῶν ὁποίων ἐπὶ τέλους ἔπεσε θῦμα ὁ δυστυχὴς συνταγματάρχης, ἦτο φύσεως ὅλως διόλου ἐξαιρετικῆς. Οἱ δολοφόνοι του δὲν ἐζήτουν νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ διὰ τῶν συνήθων μέσων. Ποτὲ δὲν τῷ συνέβη ἔξαφνα, ὅπως εἰς τόσους ἄλλους ἄγγλους ἀξιωματικούς, νὰ κτυπηθῇ μὲ σφαῖραν εἰς τὸ κυνήγιον, ἢ μὲ ἐγχειρίδιον εἰς καμμίαν ἔρημον δενδροστοιχίαν. Ποτὲ δολοφόνος δὲν ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν πνίξῃ εἰς τὸν ὕπνον του. Ποτὲ κανὲν ἀπὸ τὰ φυτικὰ ἐκεῖνα δηλητήρια, τῶν ὁποίων οἱ Ἰνδοὶ κατέχουν τὸ μυστικόν, δὲν ἔρριψαν εἰς τὸ φαγητόν του. Ἀλλὰ τί λοιπόν; Ἀκοῦστε. Μίαν ἡμέραν, ἐν ᾧ ἐλούετο εἰς τὸν ποταμόν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ καταβροχθισθῇ ἀπὸ ἕνα κροκόδειλον καὶ μ ά ν ο ν, τὸν ὁποῖον προφανῶς εἶχαν φέρῃ ἐκεῖ ἐπίτηδες, διότι ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε φανῇ κροκόδειλος εἰς τὸν Χούγλην. Ἄλλην φορὰν πάλιν ἐν ᾧ ἐπεσκέπτετο τὰ ἐρείπια τῆς Φερόρας, εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Δέλχης, ὁλόκληρος τοῖχος κατέρρευσεν ἐμπρός του καὶ εἶνε θαῦμα ἀλήθεια πῶς δὲν τὸν κατεπλάκωσε. Μετὰ δύο μῆνας, διερχόμενος ἐπὶ φορείου τὸ δάσος τοῦ Ἑτμαδδαλάχ, θὰ ἐνέπιπτεν ἀναμφιβόλως μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εἰς μίαν παγίδα, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ στήνουν διὰ τοὺς ἐλέφαντας—ἕνα βάραθρον ἐσκαμμένον καταμεσῆς τοῦ δρόμου καὶ σκεπασμένον καλὰ μὲ κλάδους καὶ μὲ χόρτα· ἡ συμφορὰ ἑνὸς ἄλλου φορείου, ἐρχομένου κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν; τὸ ὁποῖον ἔπεσεν ἐκεῖ μέσα πρὸ τῶν ὀμμάτων του, τῷ ἔσωσε τὴν ζωήν, μὲ τὴν ζωὴν ἑνὸς ἄλλου. . .

— Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν εἰμπορεῖ ἄρά γε νὰ εἶνε τυχαῖα;» παρετήρησεν ὁ κ. Κλοακέν. «Ὁ καϊμάνος ἠμπορεῖ νὰ ἦλθε μόνος του καὶ μάλιστα ἀπὸ πολὺ μακράν· ὁ ἑτοιμόρροπος τοῖχος εἰμπορεῖ

νὰ κατέρρευσεν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἡ παγὶς πραγματικῶς νὰ ἐστήθη δι' ἐλέφαντας.

— Βεβαίως, ἔχουν πολὺ τὸν χαρακτῆρα τοῦ τυχαίου τὰ περιστατικὰ αὐτά. Ἀλλὰ εἶνε τόσῳ πολλά, τόσῳ συχνὰ καὶ τόσῳ ἐπίμονα, ὥστε ἀποκλείουν ὡς ἀπίθανον τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἦσαν τυχαῖα. Αἱ ἀπόπειραι αὗται ἀνενεοῦντο κατὰ διαφόρους τρόπους· πότε ἕνα ταβάνι ἔπιπτεν ἐπάνω εἰς τὸ κρεββάτι τοῦ συνταγματάρχου· πότε ἀνετρέπετο ἡ βάρκα του· πότε δένδρα πελώρια ἔπιπτον ἐμπρός του, ἐν ᾧ ἐπερνοῦσε· πότε εὑρίσκετο κανένας σκορπιὸς εἰς τὰ σκεπάσματά του· πότε σκυλὶ λυσασμένο ἔτρεχε κατεπάνω του, πότε ἄλογον, ἡμέρον ἕως τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ εὐτειθές, ἀφηνίαζεν ἐξαίφνης, πότε σκαλοπάτι ὑπεχώρει μόλις ἐπάτει τὸν πόδα του, πότε ὅπλον ἔπερνε φωτιὰ εἰς τὰ χέρια του. . . κ' ἐγὼ δὲν ξεύρω πόσα ἄλλα ἀκόμη. Τέλος πάντων τὰ ἐπικίνδυνα αὐτὰ σημεῖα ἔγιναν τόσον πολλά, ὥστε ὅλοι ἐσυμβούλευαν τὸν συνταγματάρχην νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάκλησίν του εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ἀντιβασιλεὺς μάλιστα ἐπέμεινε εἰς τοῦτο πολύ. Ἀλλ' ὁ συνταγματάσχης το ἐνόμιζε δειλίαν νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς ἀπειλῆς—διότι ἦτο φανερὰ ἀπειλή—καὶ ἔμεινεν ἐδῶ ἕως ὅτου οἱ δολοφόνοι ἐπέτυχαν ἐπὶ τέλους τὸν σκοπόν των. Καὶ ἠξεύρετε πῶς;

— Δὲν ἔχω ἰδέαν, κυρία μου. Αἱ ἐπιστολαὶ τὰς ὁποίας ἔλαβα δέν μου ἀνέφεραν περὶ τούτου τίποτε.

— Ἀ! ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τῆς Καλκούτας ἔκαμαν λόγον καὶ ἐνόμιζα ὅτι γνωρίζετε τὰς λεπτομερείας. Ἦτο πραγματικῶς ἀπρόοπτον. Ὁ συνταγματάρχης, ἐννοεῖται, ἐφρουρεῖτο νύκτα καὶ ἡμέραν, ἂν καὶ μὲ μυρίας προφάσεις, διότι δὲν ἤθελε. Ἕνας σκοπὸς ἠγρύπνει ὅλην τὴν νύκτα κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρόν του, ἐν ᾧ ὁ πιστός του ὑπηρέτης, ὁ στρατιώτης Κάζης, ἐκοιμᾶτο ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν του. Καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ τὴν δεκάτην τετάρτην ἰουλίου ὁ δυστυχὴς συνταγματάρχης εὑρέθη νεκρὸς ἐξ ἀσφυξίας εἰς τὴν κλίνην του. Εἰς ἄγωγὸς τοῦ φωταερίου εἶχεν ἀνοιχθῇ ἐπάνω εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ δωματίου του, καὶ τὸ δωμάτιον ἐγέμισεν ἀπὸ τὸ δηλητηριῶδες αὐτὸ ἀέριον καὶ τὸν ἀπέπνιξε.

— Περίεργον πρᾶγμα! ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακέν. Καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἀγωγὸς εἶχε κοπῇ;

— Διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου.

— Αὐτὸ ὅμως ἀποδεικνύει μᾶλλον χεῖρα εὐρωπαίου. Ἰνδὸς βέβαια δὲν θὰ ἐφεύρισκε τοιοῦτον τρόπον δολοφονίας.

— Ναί, τὸ εἶπαν πολλοί. Ἀλλ' αἱ ἐγχώριαι ἐφημερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐσχολίασαν τὴν ὑπόθεσιν ὅπως καὶ σεῖς, εἶπαν ἴσα-ἴσα ὅτι οἱ Ἰνδοὶ δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀμαθεῖς ὅσον τους νομίζει ὁ κόσμος. Καὶ εἶνε ἀληθὲς αὐτὸ δυστυχῶς. . . Ὁπωσδήποτε οἱ αὐτουργοὶ τοῦ ἐγκλήματος δὲν ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἔμεινε δι' ἡμᾶς μυστήριον.»

Ἐγένετο σιγή. Ὁ κ. Κλοακὲν ἦτο βεβυθισμένος εἰς τὰς θλιβερὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας τῷ ἐξήγειρεν ἡ διήγησις αὕτη. Ἀλλ' αἱ σκέψεις τῆς κ. Ὁμολλοᾶ ἔλαβον ἤδη ἄλλην τροπὴν καὶ ἐπανέλαβεν:

— Ὁ μακαρίτης εἶχεν ἀλήθεια τόσῳ παραδόξους μονομανίας! Δέν το λέγω βέβαια διὰ νὰ τον μεμφθῶ, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι αὐτὸς ἔκαμνε καλλίτερα γιὰ λόγιος παρὰ γιὰ διοικητὴς συντάγματος. Ὅλο καὶ τὴν ἀρχαιολογία εἶχε 'ς τὸ κεφάλι του. Φθάνει νὰ μποροῦσε νὰντιγράψῃ καμμίαν ἀρχαίαν ἐπιγραφήν, ἢ νὰ ζωγραφήσῃ κανένα ἀρχαῖον μνημεῖον καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἤθελε.

— Ἄχ! κυρία μου! καὶ ποῦ νὰ ἠξεύρατε ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχω τὰς ἰδίας ὀρέξεις τοῦ συνταγματάρχου!» ὑπέλαβεν ὁ κ. Κλοακέν. «Τίποτε ἄλλο εἰς τὸν κόσμον δὲν εὑρίσκω ἄξιον προσοχῆς ἀνθρώπου ἀνεπτυγμένου. Τί ὑπάρχει ὡραιότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἐρευνᾷ κανεὶς τὰ ἴχνη τῶν ἀρχαίων, τῶν ἐξαφανισθέντων λαῶν καὶ νὰ καταρτίζῃ λίθον πρὸς λίθον τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος;»

Ἡ κ. Ὁμολλοᾶ διέστειλεν ἔκπληκτος τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸ τῆς ἐξομολογήσεως ταύτης, τῆς τόσον ἀπροόπτου. Ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ ἄνθρωπος νὰ τα χάνῃ εὔκολα.

«Εἶμαι σύμφωνος» εἶπε. « Παραδέχομαι ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἔχουν τὸ ἐνδιαφέρον τους καὶ τὴν ἀξίαν τους· ἀλλὰ σὰν ἔχῃ κανεὶς τοιαύτας κλίσεις, δὲν γίνεται στρατιώτης, τί διάβολο! γίνεται λίγιος, γίνεται καθηγητής, ἔτσι ξέρω ἐγώ. Νά, τὸν συνταγματάρχην δέν τον ἔμελλε διόλου διὰ τὸ σύνταγμά του. Εὑρίσκετο πάντοτε ἀπησχολημένος μ' ἕνα σωρὸ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ τῆς Α. Μεγαλειότητος. Καὶ δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε μέχρι ποίου σημείου ἐξώθει αὐτὴν τὴν μονομανίαν του. Ἀρκεῖ μόνον νά σας ἀ αφέρω ὡς παράδειγμα ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀφγανιστάν, ἐν ᾧ τὸ σύνταγμά του ἀπετέλει τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν καὶ ἦτο ἡ θέσις του πολὺ σπουδαία, δ ὲ ν π α ρ ε υ ρ έ θ η εἰς τὴν πρώτην κρισιμωτάτην μάχην, ἐπειδὴ τὴν νύκτα, ὅταν ὅλοι οἱ στρατιῶται ἐκοιμήθησαν, ἐκεῖνος ἐπῆγε μὲ τὸν πιστόν του Κάζην εἰς ἓν ἀρχαῖον τζαμίον, ἐκεῖ πλησίον τοῦ τόπου τῆς κατασκηνώσεως, ἀνυπόμονος νὰ λάβῃ μίαν πρώτην ἰδέαν περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τὸ φῶς ἑνὸς φανοῦ. Οἱ πυροβολισμοὶ τῶν αἰφνιδίως ἐπιπεσόντων Ἀφγανῶν, τὸν ἐξήγειραν ἐκ τῆς ἀρχαιολογικῆς του ἐκστάσεως· ἀλλ' ὡς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἡ μάχη εἶχε τελειώσῃ μὲ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Ἀφγανῶν. . .

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ διεκόπη

ὑπὸ τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου, οἱ ὁποῖοι ἀνέκραζον καὶ οἱ δύο ὁμοῦ:

«Ἀ, νὰ καὶ ὁ Κάζης.

— Καλὴ μέρα, Κάζη. Τί κάνεις, Κάζη;

— Ξεύρετε, Κύριε Παῦλε, τί συμαίνει Κάζης ἐνδιστί; Σημαίνει φίλος πιστός.»

Δ'.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἔτυχε τόσον ἐγκαρδίου καὶ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς, ἦτο ἀνὴρ χαλκόχρους, φέρων ζωηρὸν τὸν ἰνδικὸν τύπον, μύστακα φαιὸν καὶ ἐνδυμασίαν κατὰ τὸ ἥμισυ στρατιώτου καὶ ἰθαγενοῦς ἐκ τῶν τῆς μεσαίας τάξεως. Ἡ κόμη του ἡ κομμένη σύρριζα, ἡ κατασκευὴ τῶν ὤμων καὶ τῶν βραχιόνων καὶ τὸ ἐρυθρόν του ἀμπέχονον, τὸν ἐχαρακτήριζαν ἀμέσως ὡς στρατιώτην ἀρχαῖον τοῦ Βρεττανικοῦ στρατοῦ· ἡ ἰδιαιτέρα ὅμως κατασκευὴ τοῦ μετώπου του, ἡ καμπυλότης τῆς ῥινός του, ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του ὡς καὶ τὸ πλατὺ ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος πανταλόνιόν του, τὰ σανδάλιά του καὶ ἡ ἐκ κρεπίου ζώνη του, ἀνῆκον εἰς τέκνον γνήσιον τῆς Βεγγάλης. Ἦτο δὲ τωόντι ὁ Κάζης Ἄγγλος συγχρόνως καὶ Ἰνδός· ἄγγλος μὲν ἐκ πατρός, Ἰνδὸς δ' ἐκ μητρός. Νέος ἔτι καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος ἔκαμε πολλὰς ἐκστρατείας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ συνταγματάρχου Ῥοβινσῶνος, ἐπέδειξε δὲ πρὸς αὐτὸν τοιαύτην ἀνέκαθεν ἀφοσίωσιν, ὥστε ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθὴ ἠσθάνοντο ἤδη μεγάλην πρὸς τὸν στρατιώτην ἐκεῖνον εὐγνωμοσύνην, τὴν ὁποίαν τῷ ἐξεδήλουν παντοιοτρόπως.

Καὶ πρὸς μὲν τὰ παιδία ὁ Κάζης ἐμειδίασεν. Ἀλλ' ἅμα εἶδε τὴν κυρίαν Ὀμολλοᾶ παρατηροῦσαν αὐτόν, ἀπέβαλε τὸ μειδίαμα, προσέλαβε σοβαρὰν ὄψιν ὡς ἐνώπιον ἀνωτέρου του, ἐστάθη εἰς τὴν κανονισμένην πρὸ αὐτοῦ ἀπόστασιν κ' ἐπερίμενε μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου νὰ τῷ ἀπευθύνῃ τὸν λόγον.

«Τί εἶνε, Κάζη;» ἠρώτησεν ἡ μίσις Ὀμολλοᾶ.

— Δύο κύριοι σᾶς ζητοῦν ἔξω!» ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης.

— Ἀ, ξεύρετε, θὰ εἶνε οἱ κ. κ. Σέλδυ καὶ Γκράχαμ, οἱ ἐπίτροποι τοῦ μακαρίτου τοῦ συνταγματάρχου· τοὺς εἰδοποίησα περὶ τῆς ἀφίξεώς σας καὶ θὰ ἦλθαν νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσίν σας. Θέλετε νὰ τοὺς εἰσαγάγωμεν;

— Εὐχαρίστως» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, τὸν ὁποῖον πολὺ ἐξέπλητταν ἐπίσκεψις χάριν ὑποθέσεων εἰς τοιαύτην ὥραν. Ἀλλ' ἡ κ. Ὀμολλοᾶ ἔσπευσε νὰ τῷ ἐξηγήσῃ ὅτι εἰς τὴν Καλκοῦταν, ἕνεκα τοῦ ἀφορήτου καύσωνος τῆς ἡμέρας, ὅλαι αἱ ὑποθέσεις διεξήγοντο ἢ τὴν πρωΐαν ἢ τὸ ἑσπέρας. Ἀλλ' ὅ,τι ἀπέκρυψεν ἀπὸ τοῦ κ. Κλοακὲν ἦτο ὅτι τὴν κατεβίβρωσκε περιέργεια νὰ μάθῃ τὰς λεπτομερείας τῆς διαθήκης τοῦ συνταγματάρχου· ὅτι ἡ ἀποσφράγισις τῶν ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου ἐνέῳχε δι' αὐτὴν μέγα ἐνδιαφέρον καὶ ὅτι αὐτὴ εἶχε στείλῃ εἰς τοὺς συμβολαιογράφους τὸν Κάζην μὲ τὴν ῥητὴν παραγγελίαν νὰ ἔλθουν ὅσῳ τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα.

«Μπῆσε τους μέσα» εἶπε πρὸς τὸν Κάζην, ὁ ὁποῖος ἔκαμε κανονικὴν μεταβολὴν καὶ ἐξῆλθε.

Οἱ δύο ἐπίτροποι εἰσήχθησαν ἀμέσως καὶ συνεστήθησαν ὑπὸ τῆς κυρίας Ὀμολλοᾶ εἰς τὸν κ. Κλοακέν. Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ των ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐξῆλθον διακριτικῶς τῆς αἰθούσης, ἐνόμισε δὲ καθῆκόν του νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον καὶ ὁ Παῦλος. Πρὸς μεγάλην της λύπην ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἠθέλησε νὰ τους ἀκολουθήσῃ, ἀλλ' ὁ κ. Κλοακέν την παρεκάλεσε νὰ μείνῃ, καὶ το ἐδέχθη μὲ μεγάλην της χαράν.

Ὁ κ. Γκράχαμ, ὁ νεώτερος τῶν δύο ἐπιτρόπων, ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπεν ὅτι ἐκτελοῦντες τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου συνταγματάρχου Ῥοβινσῶνος ἔκλεισαν καὶ ἐσφράγισαν ἐπιμελῶς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τοῦ σπουδαστηρίου του, ὅπου εὑρίσκοντο τὰ ἔγγραφά του καὶ ὅτι ἦσαν πρόθυμοι τώρα, ἂν ὁ κ. Κλοακέν το ἐπεθύμει, νὰ φαιρέσουν τὰς σφραγῖδας ἐπὶ παρουσίᾳ του.

«Ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ ἀρχαιολόγος.

— Ἀμέσως, κύριε, ἂν ἀγαπᾶτε· ἡ ὑπόθεσις θὰ τελειώσῃ εἰς τὴν στιγμὴν καὶ θὰ παραδώσωμεν εἰς τὰς χεῖράς σας ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρτιά.

— Ἀλλ' ἡ παρουσία κανενὸς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου δὲν θὰ ἦτο ἀναγκαία;» ἠρώτησεν ὁ κ. Κλοακέν.

Τῷ ἀπήντησαν ὅτι οἱ συμβολαιογράφοι εἶχον ἐκεῖ τὸ δικαίωμα νὰ προβῶσι μόνοι των εἰς τὴν ἀποσφράγισιν ἄνευ τῆς παρουσίας οὐδενός. Ἤδη δὲν ἔμενεν ἢ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ συνταγματάρχου, τὸ ὁποῖον ἔκαμαν καὶ ἀμέσως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Κάζη.

Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ἠσφαλισμένου δωματίου εὑρίσκοντο τρεῖς μεγάλαι σφραγῖδες ἐξ ἐρυθροῦ ἱσπανικοῦ κηροῦ. Αἱ σφραγῖδες εὑρέθησαν ἀλύμαντοι καὶ ἀφῃρέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τῶν κ.κ. Σέλδυ καὶ Γκράχαμ· ἡ κλεὶς ἐστράφη τότε εἰς τὸ κλεῖθρον, ἐσύρθησαν οἱ ὀχεῖς καὶ ἡ θύρα ἠνοίχθη.

Πνοὴ ἀέρος θερμοῦ προσέβαλε τὸ πρόσωπον τῶν ἐπισκεπτῶν. Τὸ μεγάλον ἐκεῖνο δωμάτιον, κατάκλειστον ἐπὶ δύο μῆνας, εἶχέ τι τὸ πένθιμον, μὲ τὰ παράθυρα κλειστὰ καὶ ἐσφραγισμένα ὡς τὴν θύραν. Ἀλλὰ τὰ πάντα εὑρίσκοντο ἐκεῖ ὅπως τα εἶχεν ἀφήσῃ ὁ συνταγματάρχης τὴν προτεραίαν τοῦ θανάτου του, ὅλα τοῦτέστιν ἐν τάξει ἀψόγῳ, αἱ βιβλιοθῆκαι, αἱ χαρτοθῆκαι, τὰ μεγάλα

λευκώματα μὲ τὰς ἐπαργύρους γωνίας, τεθειμένα ἐπὶ πτυκτῶν στηριγμάτων ἐν σχήματι Χ, αἱ ἐξ ἐβένου θῆκαι τῶν σημειώσεων, τὸ μέγα κυλινδρικὸν γραφεῖον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου.

Τὸν κ. Κλοακὲν εἵλκυσαν ἀμέσως συντρίμματα ἀρχαιοτήτων μαρμάρινα καὶ χαλκᾶ, ἐσπαρμένα ἐφ' ὅλων τῶν ἐπίπλων. Τὰ περισσότερα ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἰνδικὴν ἀρχαιολογίαν, τινὰ δὲ εἰς τὴν προϊστορικὴν καμβογδικὴν τέχνην. Ἐν γένει ὁ κ. Κλοακὲν εὑρέθη περιεστοιχισμένος ὑπὸ ἀντικειμένων προσφιλῶν καὶ γνωρίμων, ἐκ τῶν ὁποίων ᾐσθάνετο μεγάλην χαράν.

«Εἰς τὸ γραφεῖον βεβαίως θὰ εὕρωμεν ἔγγραφα σπουδαιότατα» εἶπεν ὁ κ. Γκράχαμ. «Ἂν ἀγαπᾶτε, κύριε, ἀπὸ αὐτὸ ἂς ἀρχίσωμεν τὰς ἐρεύνας μας.»

Ὁ κ. Κλοακὲν ἦτο σύμφωνος· πάραυτα δὲ ὁ κ. Σέλδυ, ἐξαγαγὼν ὁρμαθὸν κλειδίων ἤρχισε ν' ἀνοίγῃ τὸ γραφεῖον.

Τὰ πρῶτα συρτάρια, τὰ ὁποῖα ἠρεύνησαν, δὲν ἐφαίνετο νὰ περιέχουν τίποτε ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον. Ἀλλ' ἀνεγείρων τὸ σκέπασμα τοῦ γραφείου, τῇ βοηθείᾳ μεταλλικοῦ κυμβίου, ἀπεκάλυψε τετράγωνον θήκην, ἐπεστρωμένην διὰ χαλκοῦ, ἐν ᾗ εὑρέθη κατ' ἀρχὰς φάκελλος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κ. Κλοακὲν καὶ φέρων τὴν ἑξῆς σημείωσιν:

Αὕτη εἶνε ἡ ἀρχαιολογική μου διαθήκη

Γ. Π. Κ. Ῥοβινσῶν»

Ὁ συμβολαιογράφος ἔσπευσε νὰ ἐγχειρήσῃ τὸν φάκελλον εἰς τὸν κ. Κλοακέν, ὁ ὁποῖος τον ἤνοιξε παρευθὺς καὶ πλησιάζων αὐτὸν πρὸς τὸ φῶς τῆς λυχνίας ἤρχιζε νὰ τον ἐξετάζῃ.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΡΟΥΘΟΥΝΙΣΤΡΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Εἶμαι ἡ Ρουθουνίστρα· λέγουν ὅτι ἡ Πηνελόπη εἶνε ἡ κυρία μου, ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ κυρία τῆς Πηνελόπης· διότι κάμνω ὅ,τι θέλω, διότι ἐγὼ προστάζω κ' ἐκείνη ὑπακούει.

Ὅταν πεινῶ λέγω;

— Νιάου, νιάου, νιάου!

Καὶ ἡ Πηνελόπη τρέχει νὰ μου φέρῃ τὸ γάλα μου.

Ὅταν νυστάζω φωνάζω πάλιν:

— Νιάου, νιάου, νιάου!

Καὶ ἡ Πηνελόπη μοῦ στρώνει ἕνα μαξιλαράκι καὶ κουλουριάζομαι ἐπάνω καὶ ἀποκοιμοῦμαι.

Ὅταν ἔχω ὄρεξιν διὰ χάδια, ψυθιρίζω:

— Νιάου, νιάου, νιάου!

Καὶ ἡ Πηνελόπη μὲ παίρνει εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ μὲ θωπεύει.

Ἀλήθεια, πῶς σᾶς φαίνεται ἡ Πηνελόπη, ἡ κυρία μου;

Δὲν εἶνε νόστιμη; ὤ, πολύ· ἀλλ' ἔχει καὶ δύο ἐλλείψεις: τῆς λείπουν μουστάκια καὶ δύο μυτερὰ αὐτάκια... — Τί κρῖμα, αἴ;

Ἐν ᾧ ἐγὼ ἔχω καὶ τὰ μουστάκια ἔχω καὶ τ' αὐτάκια, γι' αὐτὸ μὲ θαυμάζουν ὅλοι καὶ ἡ Πηνελόπη τῶχει καμάρι της ποῦ ἔχει τέτοια κυρία σὰν κ' ἐμένα τὴν Ρουθουνίστρα.

ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΕΙΝΕ ΩΡΑΙΟΙ

Ὤ, τί ἀσχημόπαιδο! εἶπε μία κυρία, ἀποστρέφουσα μὲ ἔκφρασιν ἀπεχθείας ἓν ἄσχημον παιδίον.

— Θὰ εἶνε ὡραῖον εἰς τὸν οὐρανόν, κυρία, εἶπεν ἄλλη κυρία ἁπλῶς ἐνδεδυμένη, ἥτις εἶχεν ἀκούσῃ τὴν παρατήρησιν.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ πρώτη κυρία, ἡ ὁμιλήσασα μὲ τόσην ἐλαφρότητα περὶ τοῦ παιδίου. Θέλω νὰ μάθω ποῦ στηρίζετε αὐτὸ ποῦ λέγετε;

— Εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, ἀπήντησεν ἡ δευτέρα γυνή, ὅλοι οἱ καλοὶ εἶνε ὡραῖοι· ὅ,τι πρόσωπον καὶ ἂν ἔχῃ κανεὶς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, εἰς τὸν ἄλλον θὰ εἶνε ὡραῖος ἢ ἄσχημος ἀναλόγως τῆς καλωσύνης ἢ τῆς κακίας του. Εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν θὰ ἐμφανισθῶμεν ὅπως εἴμεθα *πραγματικῶς*· ἐκεῖ ἡ κακὴ καρδία κάμνει ἄσχημον καὶ τὸ πρόσωπον, ἡ δὲ καλὴ τὸ εὐμορφαίνει. Τὸ παιδὶ αὐτὸ λοιπὸν θὰ εἶνε ὡραῖον εἰς τὸν οὐρανόν, ὅσον ἄσχημον καὶ ἂν εἶνε τώρα, διότι ἔχει ἀγαθὴν καρδίαν.

***

Η ΓΛΩΣΣΟΥ

Γνωρίζω μίαν κόρην μὲ χρυσῆν καρδίαν, μὲ πολλὴν εὐφυΐαν καὶ μὲ μίαν... γλῶσσαν, ἀγωνιζομένην νὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν φλυαρίαν καὶ αὐτὴν τὴν χελιδόνα, τὸ λαλίστερον τῶν πτηνῶν. Τὴν λέγουν Ἑλένην, εἶνε μόλις δέκα ἐτῶν, ὑψηλή, μὲ μαύρους ὀφθαλμοὺς καὶ... ἀνοιγμένα χείλη. Ἀγαπᾷ τὴν μητέρα της, ὀρρωδεῖ πάντοτε νὰ μή την λυπῇ εἰς τὸ παραμικρόν, ἀγαπᾷ τὸν πατέρα της, καὶ γίνεται τρελλὴ ἀπὸ εὐτυχίαν, ὅταν ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὸ σχολεῖον βλέπῃ νὰ της γελᾷ γλυκὰ γλυκὰ ὁ μικρὸς μπεμπὲς των. Τέλος πάντων ὅλα εἶνε ἀξιαγάπητον κοράσιον, ἀλλ' ἔχει καὶ ἓν ἐλάττωμα: λέγει πολλά. Κ' ἐν τούτοις ὅλη ἡ ἄπειρος καθημερινὴ φλυαρία της ἐνέχει τόσην ἀθωότητα, τόσην γλυκύτητα, ὥστε πολλοὶ δὲν ἠξεύρουν ἂν αὐτὸ εἶνε ἐλάττωμα· μάλιστα μερικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀριθμεῖται καὶ ὁ θεῖός της, διϊσχυρίζονται ὅτι ἡ γλυκεῖα φλυαρία της κατέστη πλέον ἀπαραίτητος δι' αὐτήν, ὅπως τὸ ἄσμα τῆς χελιδόνος εἶνε ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἰδίαν της ζωήν. Ὅλοι συνήθισαν νὰ την λέγουν *Γλωσσοῦν*. Βεβαίως κανεὶς δὲν ζηλεύει αὐτὸ τὸ ὄνομα Γλωσσοῦ! Καὶ ὅμως παράξενον, μόνον εἰς τὴν κάτοχόν του δὲν φαίνεται ἄσχημον καθόλου. Γελᾷ μάλιστα ἐκ καρδίας ὁπόταν, ἀφοῦ τὴν ἀφήνουν νὰ εἴπῃ, νὰ εἴπῃ, ἐπὶ πολλὴν ὥραν, τῆς λέγουν μειδιῶντες·

— Σώπαινε τώρα, γλωσσοῦ!

Ἀλλ' αἱ φίλαι της ὅταν εἶνε ἀναμεταξύ των καὶ ὁμιλοῦν δι' αὐτήν, ποτὲ δὲν την κατακρίνουν, ἂν δὲ καμμία εἴπῃ τίποτε διὰ τὴν πολυλογίαν της, μία ἄλλη θὰ εὑρεθῇ ἀμέσως νὰ εἴπῃ· — Ναί, λέγει πολλά, μὰ δὲν κάνει σὲ κανέναν κακὸ ἡ γλῶσσά της!

Καὶ πραγματικῶς· ἡ πολυλογία της δὲν ἔχει οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἴχνος κακολογίας μέσα της· ὅταν κανεὶς λέγῃ πολλὰ συνήθως λέγει καὶ ἀνοησίας, λέγει καὶ πράγματα πειρακτικὰ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἀλλ' αὐτὴ δὲν λέγει ποτὲ κακὸν διὰ κανένα· ἡ πολυλογία της εἶνε σὰν ποταμάκι ποῦ τρέχει ἀκατάπαυστα μὲ γλυκὸ μουρμουρητὸ χωρὶς νὰ βλάπτῃ κανένα.

Ἡ πολυλογία της μάλιστα γίνεται κάποτε ὠφέλιμος ὅπως θὰ κρίνετε ἀπὸ τὴν μικρὰν ἱστορίαν ποῦ θὰ σας διηγηθῶ.

Αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ὅπου τὸ ψῦχος ἦτο τοσοῦτον ὁριμύ, καὶ ἐπάγωναν καὶ αὐτοὶ οἱ δρόμοι, ἡ Ἑλένη διερχομένη τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν ἀπὸ μίαν ὁδόν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐνθυμοῦμαι τώρα, μὲ τὴν σάκκαν της ὑπὸ μάλης, μὲ τὸν μικρόν της κοῦκον περισφίγγοντα τὴν μικρὰν κεφαλήν της, καὶ κουκκουλωμένη εἰς τὸ θερμὸν ἐπανωφόριόν της, ἤκουσεν ἐκεῖ πολὺ πλησίον της, μίαν ἀσθενῆ φωνήν, νὰ ψιθυρίζῃ τρέμουσα.

— Ἐλεημοσύνη, καλή μου κόρη, δόστε μας μιὰ πεντάρα νὰ πάρουμε ψωμάκι...

Ἂν καὶ ἦτο ἡ ὥρα ποῦ ἐπλησίαζε τὸ μάθημα, ἂν καὶ τὸ ψῦχος ἦτο τόσον ἀνυπόφορον, ὥστε δὲν ὑπέφερε κανεὶς νὰ σταματήσῃ τὸ βῆμά του, ἡ καλή μου φίλη ἐπλησίασε τὸ μικρὸν κοράσιον, ποῦ ἔτρεμε τόσον ἡ φωνή του, καὶ το ἐκύτταζε μὲ πολλὴν συγκίνησιν. Ἦτο μικρόν. μικρότερον ἀπ' αὐτήν, μὲ κουρελιασμένα φορέματα, καὶ μὲ τὸ χέρι του ἀκίνητον, καὶ παγωμένον. Ἔθεσε τὴν χεῖρα της εἰς τὸ θυλάκιον τῆς μικρᾶς ποδηᾶς της, ἐκεῖ ὅπου ἡ μητέρα της τῆς εἶχε βάλῃ μίαν δεκάραν, διὰ νὰ πάρῃ καμμίαν κουλούραν, καὶ την ἔδωκε πρὸς τὸ πτωχὸν παιδίον. Ἔπειτα ὡσὰν νὰ ἠσθάνθη πάλιν τὴν φοβερὰν ἀνάγκην νὰ εἴπῃ κάτι τι, τὸ ἠρώτησε παρηγορητικά.

— Ποῦ κάθεσθε; ἔχετε ζουμί, ἔχετε θερμάστρα 'ς τὸ σπίτι σας; πῶς κάθεσαι αὐτοῦ μονάχο σου; δὲν ἔχεις μητέρα, ἀδελφάκια;...

Καὶ θὰ ἔλεγε πολλὰ ἀκόμη, ἂν δὲν την διέκοπτεν ἡ ἀσθενὴς φωνὴ τῆς μικρᾶς.

Δὲν ἔχομε τίποτε... κρυόνομε πολύ, καὶ πεινᾶμε· ἡ μάννα μου εἶνε ἄρρωστη, πεσμένη 'ς τὸ κρεββάτι... τὰ δυὸ ἀδελφάκια μου κλαῖνε ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ γιὰ ψωμί.. δὲν ἔχομε φωτιά, δὲν ἔχομε τέτοια πράγματα ἐμεῖς..

Ἡ γλωσσοῦ, ἐσφόγγισεν ἕνα δάκρυ ποῦ ἔσταξεν ἀπὸ τὰ μάτια της, ἔσκυψε τὸ κεφαλάκι της, καὶ ἔφυγε πολὺ σκεπτική· Μόλις ἐπρόφθασε τὸ μάθημα, ἐκάθησεν εἰς τὴν συνηθισμένην θέσιν της καὶ ἔμεινε παρὰ τὴν συνήθειάν της ἀκίνητος καὶ σοβαρά. Ἐσήμανε τέλος ὁ κώδων, καὶ τὸ μάθημα ἐτελείωσε, καὶ ἤρχισε τὸ διάλειμμα, τὸ τόσον ποθητὸν κατόπιν τοῦ μαθήματος. Ὅλαι αἱ συμμαθήτριαί της διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου γεμίζουσαι τὸν ἀέρα ἀπὸ φωνὰς καὶ γέλωτας, ὅταν αἴφνης παρουσιάσθη καὶ ἡ γλωσσοῦ εἰς τὸ μέσον των. Ὅλαι την ἐπλησίασαν, καὶ την ἔβλεπαν μετ' ἀπορίας. Ἦτο σοβαρὰ σήμερον, καὶ ἐφαίνετο τόσον ἀπησχολημένη, ὥστε μία φίλη της, μία μικρὴ παμπόνηρη την ἠρώτησε γελῶσα·

— Πῶς πηγαίνουν αἱ ὑποθέσεις σήμερα; εἴχες καμμιὰ εἴδησιν ἀπὸ τὰ καράβια σου; Καὶ ἐγέλασαν ὅλαι ζωηρῶς, καὶ την ἐπολιόρκησαν φαιδρόταται. Ἐγέλασε κι' αὐτὴ τότε, καὶ τας ἔκραξε πλησιέστερον ἀκόμη, βίπτουσα βλέμμα ἀνησυχίας πέριξ της ὡσὰν νὰ ἐφοβεῖτο νὰ ὁμιλήσῃ θαρρευτά. Εἰς τὸ κίνημά της αὐτὸ ὅλαι αἱ φίλαι της παρεξενεύθησαν, καὶ ἐγέλασαν ἐκ δευτέρου, καὶ της εἶπον:

— Πῶς ξημερώθηκες ἔτσι σήμερα;

Ἀλλ' ἐκείνη μὴ προσέχουσα εἰς τοὺς λόγους των, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἐσχηματίσθη εὐρὺς ὁ κύκλος, ἤρχισε νὰ λέγῃ μὲ τὴν γλυκεῖαν φωνήν της.

— Ἀκοῦστε, τὰ καράβια μου πηγαίνουν καλά, ἐσύ Ἀνθή, ποῦ λές, μὰ ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, μιὰ δυστυχισμένη οἰκογένεια δὲν πηγαίνει καθόλου καλά... Εἶνε δυστυχεῖς ὅλοι των ἐκεῖ, ἡ μητέρα ἄρρωστη, πεσμένη 'ς τὸ κρεββάτι, ὁ πατέρας... δὲν θἄχουν φαίνεται, πατέρα τὰ δύο ἀδελφάκια, καὶ θἄνε πολὺ μικρά, πολὺ μικρά, καὶ θα κρυόνουν φοβερά, τὰ δυὸ ἀδελφάκια φωνάζουν καὶ γυρεύουν ψωμὶ ἀπὸ τὸ πρωί, ὡς τὸ βράδυ.. φωτιὰ δὲν ἔχουν, οὔτε σοῦπα, οὔτε ζουμί... Θὰ εἶνε πολὺ δυστυχισμένη οἰκογένεια, δὲν ξέρετε... μὰ δὲν τα εἶπα πάλιν καλά. Σταθῆτε ν' ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἀρχή. Νά, περνοῦσα σήμερα τὸ πρωὶ ἀπὸ ἕνα δρόμο, ἐδῶ δυὸ βήματα ἀποπίσω· ἐκρύονα φοβερά· λοιπόν, τί ἔλεγα, ἄ! ναί, περνοῦσα ἀπὸ ἕνα δρόμο, ὀκτὼ ἡ ὥρα κ' ἐρχόμουνα τρεχάτη, βλέπω λοιπὸν σὲ μιὰ ἀγκωνὴ ἕνα μικρὸ κοριτσάκι. Ἦταν ξεπλωμένο 'ς τὲς πλάκες χάμου, ἄπλωνε τὸ χεράκι του κόκκινο, κόκκινο καὶ παγωμένο, καὶ μουρμούριζε μὲ μιὰ φωνήτσα ποῦ σοῦ πονοῦσε τὴν καρδιά: Ἐλεημοσύνη, καλή μου κόρη, δόστε μας μιὰ πεντάρα νὰ πάρουμε ψωμί.. στοχαστῆτε νὰ μὴν ἔχουν ψωμί.. νὰ πεινᾶνε, νὰ κρυόνουν, καὶ ὕστερα νὰ μὴν ἔχουν πατέρα, καὶ νἄνε ἄρρωστη ἡ μητέρα τους, πολὺ τρομερὸ πρᾶγμα! Ἔχετε ἰδῆ ἐσεῖς ποτὲ φτώχεια; ἔ; ἐγὼ μιὰ φορά, οὔ! εἶνε καιρὸς τώρα, μόλις τὸ θυμοῦμαι.. ὄχι, καλέ, τὸ θυμοῦμαι καλά, νά; προχθὲς ἤτανε, τὲς γιορτὲς ποῦ μᾶς περάσανε, ποῦ πῆγα μαζὶ μὲ τὴν μητέρα μου 'ς ἕνα σπίτι φτωχικό. Ἦταν νύχτα, κρύο, ἔτσι σὰν σήμερα... Ἀναστασία, καλὲ Ἀναστασία, ἔλα 'δῶ κ' ἐσύ, ἔλα γλήγορα... λοιπὸν πήγαμε μὲ τὴν μητέρα μαζί, μπήκαμε μέσα καὶ τουρτουρίζαμε... κρύο λές, περισσότερο ἀπὸ τὸ δρόμο. Τοὺς πήγαμε φορεματάκια, ὀλίγα λεπτά, ἂς εἶνε φτωχοὶ κ' ἐκεῖ ἤτανε. Πῶς ἔτρεχαν τὰ μικρὰ ἀπάνω μου, καὶ πῶς χαμογελοῦσε μιὰ φτωχὴ γυναῖκα, ὅλοι μᾶς 'φιλοῦσαν, μᾶς ἔδιναν εὐχές, ἐγὼ 'ς τὴν ἀρχὴ τἄχασα, κ' ἐσεῖς νἄσαστε θὰ βλέπατε, ὕστερα 'γελοῦσα κ' ἐγὼ καὶ 'φιλοῦσα, καὶ με 'φιλοῦσαν, ὅσο ποῦ 'λησμόνησα καὶ τὸ κρύο τότε· μὲ 'πῆρε ὕστερα ἡ μαμμὰ καὶ 'φύγαμε...

Λοιπὸν ἔτσι πρέπει νὰ νε κ' ἐκεῖ 'ς τὸ σπίτι· φτωχοὶ ἄνθρωποι, νἄχουν κι' ἄρρωστο . . . Ξέρω 'γώ, τόσο συγκινητικὸ μοῦ 'φάνηκε ἐκεῖνο τὸ μικρὸ κοριτσάκι μὲ τ' ἀπλωμένο χεράκι του, κατακόκκινο καὶ παγωμένο. . . δὲν εἶχα τίποτε ἐπάνω μου, μιὰ δεκάρα μονάχα, γιὰ νὰ πάρω καμμιὰ κουλούρα . . . τῆς την ἔδωκα, ἀλλὰ ξέρετε τί ἰδέα ἔχω ; σὰν τί ; ἐλάτε κι' ἄν την μαντεύσετε. Νά, καθεμιὰ σας πέρνει μιὰ δεκάρα τὸ πρωί, δὲν εἶνε ἔτσι ; λοιπὸν ὅλαι μας ἀπὸ τὰ τώρα ν' ἀγοράζωμε, καλέ, μιὰ κουλούρα μονάχα, κ' ἡ πεντάρα ποῦ θὰ μας μένῃ, νὰ την δίνουμε ὅλες μας, μὰ ὅλες μας, ἀκοῦτε, κάθε πρωί, ποῦ θὰ περνᾶμε ἀπ' ἐκεῖ· θὰ σᾶς την δείξω ἐγώ, δὲν εἶνε μακρυά, δύο βήματα ἀπ' ἐδῶ 'στὸν δεύτερο δρόμο. . . ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, μὲ φτωχικὰ φορέματα, μὲ τὸ χεράκι του ἀπλωμένο, καὶ παγωμένο . . . δὲν εἶνε μακρυά, καλέ . . .

Καὶ ἐσιώπησεν. Εἶχεν ὁμιλήσῃ τόσα πολλά, κατὰ τὴν συνήθειάν της καὶ ἐκοκκίνησεν ὁλόκληρη. Ἕνα «εὖγε !» ἠκούσθη ἀπὸ ὅλα τὰ στόματα, εἰς ὅλους τοὺς ὀφθαλμοὺς διεκρίνετο ἡ συγκίνησις. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ γενικὴ ἐκείνη ἀπόφασις ἐπραγματοποιήθη, ἀπὸ τὸ πρωὶ τῆς ἑπομένης ἡμέρας, καὶ τὸ βράδυ, ὅταν εἰς τὴν οἰκίαν συνεκεντρώθησαν ὅλοι, συγγενεῖς καὶ φίλοι, παρὰ τὴν τράπεζαν, ἡ καλή μου φίλη, ἡ ἀκράτητος Γλωσσοῦ ἐκελάδησε πολὺ κατὰ τὸ σύστημά της, ἀλλ' οὔτε λέξιν δὲν ἀνέφερε διὰ τὴν ἀγαθοεργὸν αὐτὴν πρᾶξίν της. Μόνον εἰς τὴν μητέρα της κάτι θὰ εἶπε βέβαια, ἀφοῦ την ἔβλεπεν ἡ καλή της μήτηρ μὲ τόσον τρυφερὸν καὶ πολυσήμαντον βλέμμα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου. Τί λέγετε, λοιπόν, δὲν πρέπει νὰ εὕμεθα ἐπιεικεῖς εἰς αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα τῆς μικρᾶς μου φίλης, τὸ ὁποῖον οὐχὶ μόνον δὲν κάμνει εἰς κανένα κακόν, ἀλλὰ γίνεται καὶ πρόξενον ἀγαθοεργιῶν ; Δὲν εἶνε ἀξιαγάπητος ἡ Γλωσσοῦ μου μὲ τὴν χρυσῆν καρδίαν ;

ΜΗΤΣΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ὅλοι ἢ σχεδὸν ὅλοι γνωρίζετε τὴν θάλασσαν, ἀγαπητοί μου φίλοι· εἴτε διότι κατοικεῖτε παραθαλάσσιον πόλιν ἢ χωρίον—καὶ εἰς τὴν χώραν μας τὴν βρεχομένην τόσον πολὺ ὑπὸ τῆς θαλάσσης αἱ τοιαῦται πόλεις καὶ τὰ τοιαῦτα χωρία εἶνε πολλὰ—ἢ διότι ἀπὸ τὰς πρώτας σελίδας τῆς Γεωγραφίας σας ἐμάθετε ὅτι «ἡ θάλασσα εἶνε εὐρεῖα ἔκτασις ὕδατος καλύπτουσα περίπου τὰ δύο τρίτα ἢ καὶ τὰ τρία τέταρτα τῆς σφαίρας τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν.» Ἀλλ' ἂν γνωρίζετε τὴν θάλασσαν, εἴτε διότι την εἴδατε εἴτε διότι ἠκούσατε νὰ σας ὁμιλοῦν περὶ αὐτῆς, θὰ ἐσκέφθητε χωρὶς ἄλλο ὅτι ὁ ὑγρὸς αὐτὸς ὄγκος θὰ ἔχῃ πολὺ βάθος, καὶ ὅτι τὸ βάθος αὐτὸ δὲν θὰ εἶνε παντοῦ τὸ ἴδιον. Ἰδέαν τινὰ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἂν φαντασθῶμεν τὰς ἐλευθέρας σήμερον κοιλάδας καλυπτομένας ἀίφνης ὑπὸ τοῦ ὕδατος· ὁ βυθός των θὰ εἶνε ἀνώμαλος, διότι ἀλλοῦ μὲν θὰ ἔχῃ ἐξοχὰς ἀλλοῦ δὲ κοιλώματα· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ βάθος τῆς ἀληθινῆς θαλάσσης.

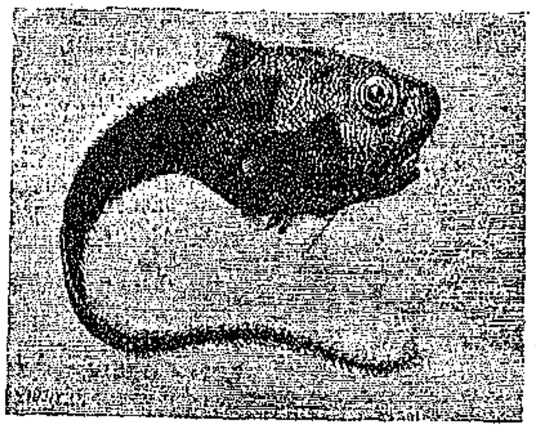

Εἰκ. 1. — Ἰχθὺς μεσαίου βάθους

Τὸ βάθος τοῦτο εἴς τινα μέρη αὐτῆς εἶνε καταπληκτικόν, φθάνει εἰς πέντε χιλιάδας, ἓξ χιλιάδας μέτρα· μὲ ἄλλους λόγους διὰ νὰ φθάσωμεν ἀπὸ τὸν βυθὸν μέχρι τῆς ἐπιφανείας πρέπει νὰ προσθέσωμεν τὸν Ἡμηττόν, ὅστις ἔχει ὕψος 1027 μέτρων, τέσσαρας ἢ πέντε φορὰς

ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀμέσως γεννᾶται ἡ σκέψις:

Εἰς τόσον ἰλιγγιῶδες βάθος ὑπάρχει ἆρά γε ζωή, ὑπάρχουσιν ἰχθῦς ἢ μαλάκια εἰς τὸν κάτω κόσμον ἐκεῖνον ;

Πολλοί, καὶ σοφοὶ ἄνθρωποι μάλιστα, ἐφρόνουν ὅτι εἰς τὰ πολὺ μεγάλα βάθη τῆς θαλάσσης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν ζωντανὰ ὄντα, ἐστηρίζοντο δὲ εἰς δύο λόγους : Πρῶτον μὲν διότι ἡ πίεσις τόσου ὄγκου νεροῦ θὰ εἶνε φοβερὰ ἐκεῖ κάτω· ζωντανὰ δὲ ὄντα ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑποστῶσι τὴν πίεσιν ἐκείνην, δεύτερον δὲ διότι αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες δὲν διαπερῶσι τὰ βαθύτατα ἐκεῖνα στρώματα τῆς θαλάσσης καὶ ἑπομένως ἐκεῖ κάτω εἶνε αἰωνία νύξ, ἀτελεύτητον σκότος, ἀτελεύτητον ψῦχος, ζωὴ δὲ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐκεῖ ὅπου ὁ ἥλιος δὲν ῥίπτει οὐδὲ ἀσθενῆ ἀκτῖνα.

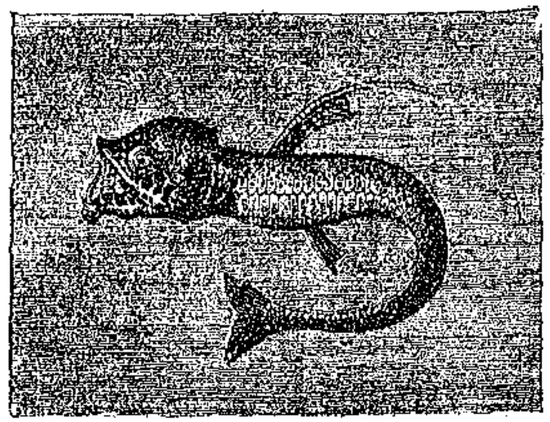

Εἰκ. 2. — Ἰχθὺς με φωτεινὰς πλάκας

Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη, ἰδοὺ δὲ πῶς συνέβη τοῦτο.

Σοφοί τινες ἐμπνεόμενοι ὑπὸ ἱεροῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ζήλου, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξακριβώσωσι τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, ἐπεβιβάσθησαν εἰς πλοῖον ἐφωδιασμένον δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων μηχανημάτων καὶ ἔπλευσαν πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν μυστηριωδῶν βυθῶν τῆς θαλάσσης. Ἔρριψαν εἰς πολλὰ μέρη αὐτῆς, εἰς τὰ πελάγη τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὸν Ἀτλαντικόν, εἰς βάθος δύο, τριῶν, τεσσάρων, πέντε χιλιάδων μέτρων δίκτυα βυθοκόρα, τουτέστι καθαρίζοντα τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, σαρόνοντα ὅτι εὕρωσιν ἐμπρός των· τὰ δίκτυα ταῦτα ἀνείλκυσαν πλῆθος ὄντων, τῶν πλείστων ἀγνώστων μέχρι τοῦδε, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν ὅτι ὁ Δημιουργὸς θέλων νὰ ὑπάρχῃ παντοῦ ζωή, ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ ἀνήλια βάθη ὅπως ἐπάνω εἰς τὴν ἡλιοφεγγῆ γῆν, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ πλάσῃ τὰ ὄντα ἐκεῖνα διαφορετικὰ ὥστε νὰ δύνανται νὰ ζῶσιν ὑπὸ διαφόρους ζωϊκοὺς ὅρους.

Καὶ πράγματι τὰ ὄντα ταῦτα προωρισμένα νὰ ζῶσιν ὑπὸ τόσον ὄγκον ὕδατος ἐπλάσθησαν τοιουτοτρόπως ὥστε ἡ πίεσις ἐκείνη ἀντὶ νὰ τα βλάπτει τοῖς εἶνε τοὐναντίον ἀπαραίτητος. Διὰ τοῦτο δὲ ὅτε ἀνειλκύθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἔφθασαν ὅλα νεκρά, συνέβη δηλαδὴ εἰς αὐτὰ ἀπαραλλάκτως ὅ,τι θὰ συνέβαινεν εἰς ἡμᾶς ἂν ἐξηφανίζετο ἔξαφνα ὁ περικυκλῶν ἡμᾶς ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζῶμεν.

Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 1 εἰκὼν παριστάνει ἰχθὺν ἀγρευθέντα εἰς βάθος δύο χιλιάδων πεντακοσίων μέτρων· ἐπειδὴ δὲ μέχρι τοῦ βάθους τούτου φθάνει ἀκόμη ὀλίγον φῶς, ὁ ἰχθὺς οὗτος ἔχει πελωρίους ὀφθαλμοὺς χρησιμεύοντας εἰς τὸ νὰ συλλέγουσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας ἡλιακὰς ἀκτῖνας.

Ἄλλοι ἰχθῦς συλληφθέντες εἰς βάθος τριῶν χιλιάδων μέτρων δὲν ἔχουν τόσον μεγάλους ὀφθαλμούς· ἀφ' ἑτέρου ὅμως τὰ πτερύγιά των εἶνε οὕτω κατασκευασμένα ὥστε βοηθοῦν αὐτοὺς νὰ διευθύνωνται διὰ τῆς ἀφῆς.

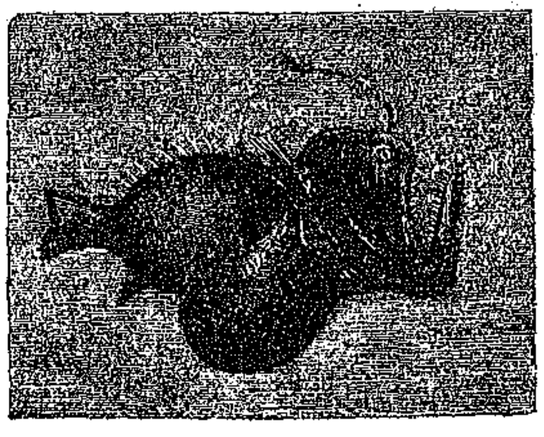

Εἰκ. 3. — Ἰχθὺς μεγάλου βάθους

Αἱ ὑπ' ἀριθμὸν 2 καὶ 3 εἰκόνες παριστῶσιν ἰχθῦς ἁλιευθέντας εἰς βάθος τριῶν χιλιάδων καὶ τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων μέτρων. Ἰδέτε ποῖα

πελώρια στόματα ἐχουσι κατάλληλα πρὸς θήραν εἰς τὰ σχεδὸν σκοτεινὰ ἐκεῖνα βάθη. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν (Εἰκ. 3) ἔχει προσέτι, ἐν εἴδει λοφίου ὑψωμένην, ἰσχυρὰν σαρκώδη ἶνα, τὴν ὁποίαν καταβιβάζει ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ στόματός του. Τὸ τριανταφυλλὶ ἄκρον της χρησιμεύει ὡς δόλωμα εἰς τοὺς ἄλλους ἰχθύς, οἱ ὁποῖοι ὅταν πλησιάζουν διὰ νὰ τὸ γευθῶν καταβροχθίζονται ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ ἰδιοκτήτου του. Πῶς σᾶς φαίνονται οἱ ὀδόντες τῶν ἰχθύων τούτων; διόλου ἐνθαρρυντικοὶ βέβαια. Οἱ τυχοδιῶκται οὗτοι τοῦ *σκοτεινοῦ βασιλείου* εἶνε φοβερὰ ὡπλισμένοι. Μερικῶν τὸ στόμα ὁμοιάζει πρὸς μεγάλην κουτάλαν. Τί θραῦσιν ποῦ θὰ κάμνῃ! Ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν βυθῶν ἐκείνων δὲν δύνανται νὰ ζήσωσι μὲ ἔντομα ἢ μὲ φυτικὰς οὐσίας ἀφ' οὗ τίποτε τοιοῦτο δὲν εὑρίσκεται ἐκεῖ κάτω, καὶ ὅτι κατ' ἀνάγκην εἶνε σαρκοφάγοι· ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου βεβαίως ἔχομεν δικαίωμα νὰ τοὺς μεμφθῶμεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, οἱ κατ' ἐξοχὴν σαρκοφάγοι, οἱ καταβροχθίζοντες ἀπηνῶς τοὺς κατοίκους τῆς ξηρᾶς, τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος.

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσετε; Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶνε σκότος ἐκεῖ κάτω, ψηλαφητὰ προχωροῦν οἱ ἰχθῦς οὗτοι ἕως ὅτου κατὰ τύχην εὑρεθῇ ἄλλος τις ἰχθὺς πρὸ τοῦ στόματός των;

Διόλου, διότι ὁ Δημιουργὸς τῶν παραδόξων τούτων ὄντων δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ εὕρῃ τρόπον ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὰ τοῦ νὰ κινοῦνται εἰς αἰώνιον σκότος.

Ἂν σεῖς ἠναγκάζεσθε ποτὲ νὰ προχωρήσετε τὴν νύκτα διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, ἡ πρώτη σκέψις σας θὰ ἦτο νὰ λάβετε μαζί σας ἓν φανάριον. Αὐτὴ ἡ σκέψις ἦλθε καὶ εἰς τὸν Πλάστην διότι ἐπὶ τῶν πλείστων ἰχθύων, τοὺς ὁποίους ἀνείλκυσαν τὰ βαθυκόρα δίκτυα παρετηρήθησαν φυσικοὶ λαμπτῆρες διαχέοντες φῶς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ζωηρόν. Εἰς τινας μὲν ὁ φωτισμὸς ἐκτελεῖται διὰ πολυαρίθμων μικρῶν σημείων εὑρισκομένων ἐπὶ τῆς γαστρὸς (Εἰκ. 2) εἰς ἄλλους διὰ πλατειῶν πλακῶν εὑρισκομένων πλησίον τῶν ὀφθαλμῶν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν ἔχουν ὅλοι οἱ ἰχθῦς ἐκεῖ κάτω τοιοῦτον φανόν, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἔχοντες εἶνε πολλοί, ἐννοεῖται ὅτι συμβαίνει καὶ ἐκεῖ ὅ,τι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, δηλαδὴ οἱ μὲν βοηθοῦνται ἀπὸ τὸ φῶς τῶν δέ.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ νέος κόσμος, τὸν ὁποῖον οἱ ἐρευνηταὶ τῆς φύσεως ἀνεκάλυψαν εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν. Πόσον σαφεστέραν, τελειοτέραν ἰδέαν τῆς Δημιουργίας μᾶς δίδει ἡ ἐπιστήμη, καὶ πόσον θερμὴ εἶνε ἡ πλήρης θαυμασμοῦ ἐπιφώνησις τὴν ὁποίαν ἀναβιβάζει εἰς τὰ χείλη μας: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας!»

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΝΑΥΤΟΥ

Φυσᾷ ἡ αὔρα δροσερὴ
καὶ τὸ ναυτόπουλο θωρεῖ
'ς τὸν τόπον του πῶς φθάνει.
κι' ἀρχίζει μὲ παραφορὰ
γεμᾶτο τρέλλα καὶ χαρὰ
νὰ λέῃ 'ς τὸ λιμάνι:
Νὰ ποῦ ἦλθα ἀπὸ τὰ ξένα!
Ὦ τὶ χαρὰ σὲ μένα!

Ἂν μακρυὰ ἀπὸ τὴ γῆ
τὴ μάννα μου εἶχα συλλογὴ
καὶ ἔκλαψα 'ς τὸ δρόμο,
'ς τὸν κόσμο πέρα μακρυὰ
ἔσχισα κύματα θεριὰ
χωρὶς κανένα τρόμο.
Καὶ ἦλθα ἀπὸ τὰ ξένα!
Ὦ τί χαρὰ σὲ μένα!

Χρυσὴ ἐλπίδα ἀγαπητή!
νὰ τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀκτὴ
'ς τὰ μάτια μου προβάλλει.
Ἀράζουμε κ' ἐγὼ κυττῶ
τὸν τόπο μας τὸν δοξαστό.
μ' εὐλάβειαν μεγάλη.
Νά που ἦλθα ἀπὸ τὰ ξένα!
Ὦ τί χαρὰ σὲ μένα!

Μ. Χ.

Η ΦΩΛΕΑ ΤΗΣ ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ

Εἰς ἓν τῶν σχολείων τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθην κατὰ τὴν περιήγησίν μου εἰς τὴν Ἀργολίδα εἶδα κάτι τὸ ὁποῖον μὲ ἐξέπληξε καὶ μὲ συνεκίνησε συγχρόνως. Μίαν φωλεὰν χελιδόνος ἐντὸς τοῦ σχολείου, εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς παραδόσεως.

Βεβαίως οἱ μαθηταὶ τοῦ σχολείου ἐκείνου ἦσαν φρόνιμα παιδία, διότι ἄλλως τὸ δειλὸν πτηνὸν δὲν θὰ ἐξέλεγε μεταξὺ αὐτῶν τὴν κατοικίαν του· θὰ ἐτρόμαζε καὶ θὰ ἔφευγεν ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότερα καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα.

Ἀλλ' ὄχι, ὄχι! τὰ παιδία ἐκεῖνα ἦσαν φρόνιμα καὶ καλά, καὶ διὰ τοῦτο ἡ χελιδὼν δὲν ἐδίστασε νὰ μείνῃ. Μοὶ φαίνεται ὅτι την βλέπω τὴν μικρούλαν ταξειδεύτριαν, ἐπιστρέφουσαν ἀπὸ τὸ μακρυνό της ταξεῖδι. Εἶχε γεννηθῇ βεβαίως ἐκεῖ κάπου καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὰ μέρη ὅπου ἀνετράφη· ἀνεγνώρισε τὸ χωρίον, τὸ σχολεῖον.

Βαρυνθεῖσα νὰ πτερυγίζῃ εἰς τὴν αὐλήν, ἐκάθησε πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου· τὰ παιδία ἦσαν ἐκεῖ, καὶ ἐμελέτων προσεκτικὰ τὸ μάθημά των, ἢ ὁ διδάσκαλος ὑπηγόρευε μὲ φωνὴν ἥσυχον· μόλις ἠκούετο ὁ ἐλαφρὸς ἦχος τὸν ὁποῖον ἀπετέλουν τὰ μικρὰ χείλη ψιθυρίζοντα χαμηλοφώνως τὸ μάθημα. Καὶ ἡ χελιδὼν ἐσκέφθη μέσα εἰς τὴν μικράν της κεφαλήν:

— Νὰ εὔμορφο μέρος! Εἶνε λαμπρὰ αὐτοῦ μέσα· οὔτε ἄνεμο φοβᾶται κανεὶς οὔτε βροχή. Ὦ, βέβαια αὐτὰ τὰ παιδία δὲν θὰ με πειράξουν· δὲν κάμνουν πολὺ θόρυβον, δὲν θὰ τρομάξουν τὰ μικρά μου.

Τότε ἐμβῆκε· ἔκαμε τὸν γῦρον τῆς αἰθούσης, ὑψηλά, ὑπὸ τὴν ὀροφήν· ἐξέλεξε τὴν θέσιν της· δὲν την ἐδίωξαν· δὲν την ἐπείραξαν, τὴν ἀφῆκαν ἥσυχον· ἀνεχώρησε καὶ πάλιν ἐπανῆλθε.

Ἡ χελιδὼν ἀπεφάσισεν ὁριστικῶς. Τὸ ἐκλεχθὲν μέρος ἦτο εἰς τὴν γωνίαν, ὄχι μακρὰν τοῦ παραθύρου, ὑπὸ τὴν ὀροφήν, πλησίον ἑνὸς στύλου. Καὶ γρήγορα, ἤρχισε τὸ ἔργον της: Ἔφερε μὲ τὸ ράμφος της ὀλίγην λάσπην· ἔπειτα ἀκόμη ὀλίγην· ὤ, πόσα ταξείδια ἔκαμε ἕως ὅτου κτίσῃ τὴν κατοικίαν της, χιλιάδας, βεβαίως. Οἱ μαθηταὶ την ἔβλεπον νὰ ἔρχεται ν' ἀναχωρῇ, εἴκοσι, τριάντα φορὰς τὴν ὥραν καὶ νὰ προσθέτῃ κάτι εἰς τὴν φωλεάν της. Ἀλλ' ἂν ἔστρεφον πολὺ πρὸς αὐτὴν τὴν προσοχήν των, ὁ διδάσκαλος μὲ ὅλην τὴν πρὸς τὴν χελιδόνα συμπάθειάν του θὰ ἠναγκάζετο νὰ την διώξῃ, ἢ νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρον διὰ νὰ την ἐμποδίσῃ νὰ ἐπανέλθῃ.

— Ὄχι, μοῦ εἶπεν ὁ διδάσκαλος, κυττάζουν κάπου κάπου, ὄχι ὅμως τόσον ὥστε νὰ φαίνωνται ἀπρόσεκτοι εἰς τὸ μάθημά των· ἓν βλέμμα ῥίπτουν μόνον, κάπου, κάπου... Καὶ ἐπὶ τέλους συνείθισαν.

Ὅτε ἐπεσκέφθην τὸ σχολεῖον, ἡ φωλεὰ ἦτο πρὸ πολλοῦ τελειωμένη· ἡ μήτηρ εἶχε στολίσῃ μὲ πτίλλον τὸ μέρος ὅπου εἶχεν ἀποθέσῃ τὰ ᾠά της, τὰ ὁποῖα ἐπῴαζεν ἀνοίγουσα ἐπ' αὐτῶν τὰς πτέρυγάς της· ὁ πατὴρ ὅστις την εἶχε βοηθήσῃ μὲ μεγάλην προθυμίαν εἰς τὸ ἔργον της ἐπήγαινε, ἤρχετο, ἐξήρχετο, ἐπέστρεφε, καὶ ὁσάκις ἐπέστρεφε ἔφερε πάντοτε εἰς τὸ ράμφος του κάτι πρὸς τροφήν. Μικρὰ φωνὴ ἀνήγγελλε μακρόθεν τὴν ἔλευσίν του, ἔπειτα ἤρχιζον μικρὰ τερετίσματα μετὰ τῆς θηλείας χελιδόνος ὡς νὰ συνδιελέγοντο χαμηλοφώνως.

Ἔτι ὡραιότερον θὰ εἶνε ἀκόμη τὸ θέαμα, ὅταν ἐπωασθοῦν τὰ ᾠά, ὅταν τὰ χελιδονάκια δίχως πτερὰ ἀκόμη θὰ στρυμόνωνται εἰς τὸ βάθος τῆς μικρᾶς των κλίνης, ὁ δὲ πατήρ των καὶ ἡ μήτηρ των ἐναλλὰξ θὰ τα ζεσταίνουν κάτω ἀπὸ τὰς πτέρυγάς των, ἔπειτα δὲ θὰ τοις φέρουν τὴν τροφήν των, τὴν ὁποίαν θὰ θέτουν εἰς τὸ ἀνοικτὸν μικρὸν ῥάμφος των... Δὲν θὰ φαίνωνται τὰ μικρὰ χελιδονάκια, διότι ἡ φωλεὰ εἶνε ὑψηλά, ἀλλὰ θ' ἀκούεται τὸ φαιδρόν των κουί κουί.

Δὲν σᾶς εἶπα ὅτι εἶνε θελκτικὸν τὸ θέαμα; Ἡ δὲ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν δεικνύει εἰς τὰ καλὰ παιδία ἡ πτερωτὴ οἰκογένεια δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἀνταμοιβὴ δι' αὐτά;

Δὲν εἶνε ἄξια μιμήσεως τὰ καλὰ αὐτὰ παιδία; Ποῖον παιδίον ἔχον καρδίαν θὰ εἴπῃ ὄχι;

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΥ ΠΕΜΕΝΗΣ ΝΕΑΝΙΔΟΣ

Ἡ καλὴν ἀνατροφὴν ἔχουσα νεᾶνις οὐδέποτε στρέφεται ἐν τῇ ὁδῷ νὰ ἴδῃ τινά.

Δὲν ἐπιτρέπει εἰς κύριον νὰ τῇ ἀπευθύνῃ τὸν λόγον ὅταν εὑρίσκεται μόνη καθ' ὁδὸν ἢ συνοδεύεται ὑπὸ παιδαγωγοῦ, ἐκτὸς μόνον ἂν ὁ κύριος εἶνε προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν.

Ἂν συναντήσῃ φίλας καθ' ὁδὸν ἢ εἰς τὸ θέατρον ἢ ἄλλοῦ ὅπου εἶνε καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, δὲν γελᾷ οὐδὲ συνομιλεῖ θορυβωδῶς. Ἂν αἱ φίλαι της λησμονήσουν τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, τὰς φέρει μετὰ χάριτος εἰς τὴν τάξιν :—«Σιωπή, σιωπή, σιγανώτερα, θὰ ἐλκύσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου.»

Δὲν φορεῖ ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἀλλ' οὐδ' ἐντὸς αὐτῆς παράδοξα καὶ ἰδιότροπα φορέματα, ἀποφεύγει δὲ ὅσα χρώματα κτυποῦν 'ς τὰ μάτια.

Ὅταν συναντήσῃ γνωστὸν πρόσωπον, δὲν ἀρκεῖται εἰς ἁπλῆν ξηρὰν κίνησιν τῆς κεφαλῆς, οὐδὲ χαιρετᾷ αὐτὸ ψυχρῶς καὶ ἀδιαφόρως. Κλίνει μὲ χάριν τὸ σῶμά της μειδιῶσα φιλοφρόνως.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς της δὲν εἶνε οὔτε πολὺ δυνατός, οὔτε πολὺ ἀδύνατος, οὔτε ἐπιτετηδευμένος, οὔτε λιγωμένος, οὔτε τραχύς. Ὁμιλεῖ φυσικά, εὐκρινῶς.

Κατὰ τὴν συνομιλίαν ἀποφεύγει τὰς ὑπερβολικὰς καὶ ἀναρμόστους ἐκφράσεις : « Αὐτὸ εἶνε κουτό !» ἢ «μὴ με σκοτίζῃς» δὲν λέγει : «αὐτό το λατρεύω» ἢ «αὐτό τὸ συχαίνομαι !» Δὲν στολίζει τὴν ὁμιλίαν της μὲ φράσεις ὁποῖαι : «εἶνε μαγεία, εἶνε θαυμάσιο, εἶνε ἀριστούργημα», προκειμένου περὶ πραγμάτων ἁπλῶν καὶ συνηθεστάτων.

Δὲν παρέχει εἰς τὰς φίλας της ὑπερβολικὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης, δὲν τας ἀγκαλιάζει διὰ τὸ παραμικρόν, δὲν προσωνυμεῖ αὐτὰς μὲ θωπευτικὰ ὀνόματα· εἶνε ἤρεμος καὶ σταθερὰ εἰς τὴν φιλίαν της, δεικνύει ἀληθῆ τιμιότητα εἰς τὰς σχέσεις της, μὴ περιπαίζουσα τὰ ἐλαττώματα ἢ τὰ σφάλματα τῶν φίλων της ἐν ἀπουσίᾳ των, μὴ ζηλοτυποῦσα μήτε τὴν καλλονήν των, μήτε τὰ πλούτη των, μήτε οἱονδήποτε προτέρημά των.

Δὲν χασμᾶται ὅταν δὲν εὑρίσκῃ ἐνδιαφέρουσαν τὴν συνδιάλεξίν τινος· ἔχει ὑπομονὴν καὶ ἀκούει μὲ προσοχὴν καὶ τοὺς πεζοτέρους λόγους· προσπαθεῖ ν' ἀπομνημονεύῃ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα μεθ' ὧν εὑρίσκεται εἰς σχέσιν, τὸ ὄνομά των, τὰς σχετικὰς πρὸς αὐτὰ περιστάσεις, ὅπως μή τῃ συμβῇ νὰ διέλθῃ πλησίον γνωστοῦ προσώπου χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶνε προσβολή, ἢ νὰ χαιρετήσῃ ἄγνωστον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀκόμη χειρότερον· ἡ μνημοτεχνικὴ αὕτη προσπάθεια θὰ την ἐμποδίσῃ ἐπίσης νὰ εἴπῃ πράγματα τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ δυσαρεστήσωσιν ἢ λυπήσωσι παρόντα πρόσωπα, οὕτω δὲ δὲν θὰ δώσῃ ἀφορμὴν νὰ εἴπουν περὶ αὐτῆς : «Ἀφῆκε καὶ της διέφυγε λαμπρὰ εὐκαιρία διὰ νὰ σιωπήσῃ».

Ἀποφεύγει τὴν ὑπερβολικὴν ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς της, συγκρατοῦσα τὰς ἐντυπώσεις της.

Δημοσίᾳ παίζει ὄργανον ἢ ᾄδει, μόνον ὅτε εἶνε βεβαία ὅτι καὶ ἡ φωνή της εἶνε ἀρκούντως γυμνασμένη καὶ ἡ ἄσκησίς της εἰς τὸ ὄργανον ἐπαρκής.

Δὲν λαμβάνει ὡς θέμα μετὰ τῶν φίλων της, ἑστωσαν καὶ αἱ στενότεραι, τὰ οἰκογενειακά της πράγματα. Αἱ οἰκογενειακαὶ ὑποθέσεις δὲν ἐκστομίζονται. Ἂν θέλῃ νὰ ἐκτιμᾶται ὑφ' ὅλων ἂς ὁμιλῇ πάντοτε μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης περὶ τῆς μητρός της.

Ὅταν εἶνε εἰς ἐπίσκεψιν μετὰ τῆς μητρός της θὰ περιμείνῃ νὰ τῇ ἀποτείνουν τὸν λόγον· πρέπει ὅμως νὰ μὴ ἀπαντήσῃ διὰ μονοσυλλάβων. Δὲν τῇ ἀπαγορεύεται νὰ δείξῃ ὅτι εἶνε πνευματώδης, ἔξυπνη. Ἀξιοκατάκριτος δὲν εἶνε ἡ χάρις καὶ ἡ ἀφέλεια, ἀλλὰ τὸ θράσος καὶ ἡ ἰταμότης καὶ ἡ προπετὴς αὐτάρκεια.

Ἡ εὖ ἠγμένη κόρη ἵσταται ἢ βηματίζει εὐθυτενὴς ἀλλὰ μετὰ χάριτος, ἀποφεύγουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν χαλαρὰν στάσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἔντονον βῆμα, τὰς ζωηρὰς κινήσεις, ὁποῖαι ἁρμόζουν μᾶλλον εἰς τ' ἀγόρια.

Κατὰ τὴν βαρωνίδα *Staffe*.

ΑΥΓΟΤΑΡΙΧΟΝ

Τὸ ὠοτάριχον κοινῶς αὐγοτάριχον, τὸ ὁποῖον τώρα τὴν τεσσαρακοστὴν ἦλθεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, κατασκευάζεται ἐκ τῶν ὠοθηκῶν ἰχθύος τινὸς ὅστις ὀνομάζεται *Κέφαλος* ὁ *γνήσιος*. Ἡ ἁλιεία τοῦ ἰχθύος τούτου ἐν τῇ λιμνοθαλάσσῃ τοῦ Μεσολογγίου διαρκεῖ ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου. Αἱ ἀγέλαι τῶν Κεφάλων διευθυνόμεναι ἀπὸ τὰ ῥηχὰ τῶν ἀκτῶν εἰς τὸ πέλαγος εἰσέρχονται εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἁλιέων ἐστημένας *καλαμωτάς*, τότε δὲ ἢ ἐμπίπτουν εἰς τὰ ὁριζοντίως αὐτῶν τεθειμένα δίκτυα, ἢ καταφεύγουσιν εἰς τὰς ἐν τῷ μέσῳ τῶν καλαμωτῶν δέσμας τῶν κλάδων ὅπου οἱ ἁλιεῖς καμακίζουσι καὶ συλλαμβάνουσιν αὐτούς. Οἱ Μεσολογγῖται καμακισταὶ ἔχουσιν ἔκτακτον ἐπιτηδειότητα κατορθόνοντες νὰ κτυπῶσι τοὺς Κεφάλους εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ μὴ ξεσχίζωσι τὴν λεπτὴν μεμβράνην τῶν ὠοθηκῶν ἡ ὁποία περιέχει τὰ ὠά. Συλλαμβάνονται δὲ μόνον οἱ θήλεις κέφαλοι, οἱ ὀνομαζόμενοι *Μπάφες*, ἐν ᾧ οἱ ἀρσενικοί, τὰ *Στειράδια*, ἀφίνονται ἐλεύθεροι.

Ἀφ' οὗ συλληφθῇ ὁ ἰχθὺς ἐν ᾧ ἀκόμη σπαίρει σχίζουν οἱ ἁλιεῖς τὴν κοιλίαν του καὶ ἐξάγουν τὰς ὠοθήκας μετὰ προσοχῆς, ἔπειτα θέτουσιν αὐτὰς ἐπὶ τέσσαρας ὥρας εἰς τὸ ἅλας, κατόπιν τας πλύνουν, καὶ ἀφ' οὗ τας πιέσουν μεταξὺ δύο σανίδων διὰ νὰ λάβουν τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον ἔχουν ὅταν ἐκτίθενται εἰς πώλησιν, τὰς ἀφίνουν εἰς τὸν ἥλιον 4—8 ἡμέρας. Ὅταν ἀποξηρανθοῦν τὰς βυθίζουν ἐντὸς ἀναλελυμένου κιτρίνου κηρίου, τοῦ ὁποίου τὸ λεπτὸν στρῶμα προφυλάσσει τὸ αὐγοτάριχον ἀπὸ τὴν μούχλαν. Τὸ Μεσολόγγιον παράγει περὶ τὰς 800 ὀκάδας αὐγοταρίχου κατ' ἔτος, αὐτὸς δὲ εἶνε ὁ λόγος καὶ τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ γευστικωτάτου τούτου ἐδέσματος τῆς τεσσαρακοστῆς.

* *

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ὁ ἀριθμὸς 7.

Τὰ θαύματα τοῦ κόσμου ἦσαν ἑπτά· αἱ ἡμέραι τῆς δημιουργίας ἑπτά· αἱ κεφαλαὶ τῆς Ὑδρας ἑπτά· οἱ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος ἑπτά· οἱ λόφοι τῆς Ρώμης εἶνε ἑπτά· αἱ ἡμέραι τῆς ἑβδομάδος ἑπτά· οἱ μουσικοὶ φθόγγοι ἑπτά. Ἀλλάζομεν δέρμα κάθε ἑπτὰ ἔτη, κατὰ γενικὸν δὲ κανόνα ἔχομεν ἑπτάκις τὸ ὕψος τῆς κεφαλῆς μας. Καὶ τὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα εἶνε ἑπτά.

Ἀνθρώπινος ἔβενος.

Μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ὀνομάζονται ὡς ἐκ τοῦ χρώματος των τὸ ὁποῖον εἶνε μαῦρον ὡς ἔβενος οἱ δυστυχεῖς μαῦροι τοὺς ὁποίους οἱ δουλέμποροι ἐμπορεύονται καὶ πωλοῦν ὡς κτήνη.

Ἀπὸ τοῦ 1841 ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη συνῆψαν σύμβασιν διὰ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖά των ὀφείλουν νὰ κατοπτεύουν τὰ ὕποπτα παράλια ἢ πλοῖα ὅπως παρεμποδίσουν τὸ βάρβαρον καὶ αἰσχρὸν τοῦτο ἐμπόριον, τὸ προσβάλλον ὅλους τοὺς νόμους τῆς φιλανθρωπίας.

Μολαταῦτα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς ἡ δουλεμπορία δὲν ἔπαυσε. Ἰδοὺ δὲ μέχρι τίνος ποσοῦ πωλοῦνται δοῦλοι ἕκαστον ἔτος κατὰ μέσον ὅρον.

Ἐκ τοῦ δυτικοῦ Σουδὰν	15,000	ἄτομα
Ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ Σουδὰν	25,000	»
Ἐκ τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς	40,000	»
Ἐν συνόλῳ	80,000	ἄνθρωποι

σύρονται εἰς τὴν φοβερὰν σκλαβιάν. Πρὸς καταπολέμησιν καὶ ταύτης τῆς δουλεμπορίας συνέστη ἑταιρία ὑπὸ τοῦ πρό τινος ἀποθανόντος διασήμου γάλλου Καρδιναλίου Λαβιζερῆ, ἥτις ἐργάζεται δραστηρίως ὑπὲρ τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ της.

ΜΥΛΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΟΝΟΥ

Οἱ μύλοι τῶν ἀρχαίων.

Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ἐν πρώτοις τὸν χειρόμυλον ἢ χειρομύλην, τὴν ὁποίαν ἔστρεφον οἱ δοῦλοι· ἀπετελεῖτο δὲ ἀπὸ δύο λίθους, ὡς καὶ τώρα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ κατώτερος ἦτο ἀκίνητος ὁ δὲ ἄλλος ἐστρέφετο· εἶχον δὲ καὶ ποδομύλους κινουμένους διὰ τῶν ποδῶν ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομά των, τοὺς δὲ μεγαλειτέρους μύλους περιέστρεφον ἵπποι ἢ ὄνοι ὡς παριστᾷ ἡ παρατιθεμένη εἰκών. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον προσέτι καὶ ὑδρομύλους, ἔχοντας ὡς καὶ τώρα κάθετον τροχόν, στρεφόμενον ὑπὸ τοῦ ῥέοντος ὕδατος καὶ στρέφοντα

ἄλλον ὁριζόντιον, τοῦ ὁποίου κέντρον ἦτο ἡ μετ' αὐτοῦ στρεφομένη μύλη (μυλόπετρα). Ἀνεμόμυλοι δὲν ὑπῆρχον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ ἐπινόησις αὐτῶν ἔγινε τὸν μεσαίωνα.

Ἡ πρώτη θερμάστρα ἐν Ἀθήναις.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον αἱ θερμάστραι εἶνε πρᾶγμα συνηθέστατον· ἀλλὰ δὲν συνέβαινε τοῦτο πάντοτε, ὑπῆρξε δ' ἐποχή καθ' ἣν ἡ θερμάστρα ἐθεωρεῖτο παράδοξόν τι καὶ πρωτοφανές. Ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Γέ, ὅστις ὑπῆρξε καὶ καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, περιγράφει εἰς τὰς Ἀναμνήσεις του τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς θερμάστρας ἐν Ἀθήναις. Τῷ 1832 ὁ χειμὼν ὑπῆρξε δριμύς, αἱ δὲ ἑστίαι πολὺ ἀτελῶς κατώρθωνον νὰ θερμάνωσι τὰ ἐλεεινὰ δωμάτια τῶν οἰκιῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Γερμανός τις ἀποκατεστημένος ἐν Ἀθήναις, ἐτκέφθη ὡς πρακτικὸς ἄνθρωπος νὰ κατασκευάσῃ μίαν θερμάστραν· κατορθώσας νὰ προμηθευθῇ ἐκ τῆς ἀγορᾶς σιδηρᾶ ἐλάσματα προσκάλεσε ἕνα σιδηρουργόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου καὶ μὲ πολὺν κόπον ἠδυνήθη νὰ συναρμολογήσῃ εἶδος τετραγώνου κιβωτίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἤνοιξε μίαν θυρίδα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον προσήρμοσε μακρὸν σωλῆνα. Τοιουτοτρόπως εἶδε τὸ φῶς ἡ πρώτη θερμάστρα ἐν Ἀθήναις, ἀμέσως δὲ ἤρχισε τὸ ἔργον της. Ὁ Γερμανὸς ἐγέμισε τὸ σιδηροῦν τετράγωνον μὲ ξύλα ἐλαίας, τὰ ὁποῖα ἀνέδωσαν λαμπρὸν πῦρ, οἱ δὲ τριγμοὶ καὶ σπινθηρισμοὶ αὐτῶν κατέθελγον τοὺς παριστάμενους. Ἡ εἴδησις περὶ τοῦ πρωτοφανοῦς θεάματος διεδόθη ὡς ἀστραπὴ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν, ἐκπληξιν καὶ περιεργίαν προξενοῦσα. Ὁ μητροπολίτης ἔτρεξε διὰ νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασι τὸ πρᾶγμα. Καὶ τινες δὲ ἐκ τῶν προκρίτων Ὀθωμανῶν, οἵτινες εὑρίσκοντο ἐν Ἀθήναις, ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ ἴδουν τὸ παράδοξον φαινόμενον. Παρετήρησαν μετὰ θάμβους καὶ μετά τινος σεβασμοῦ τὸ ἄμορφον ἐκεῖνο κατασκεύασμα, θωπεύοντες δὲ τὰ μακρὰ γένειά των ἀνεφώνησαν: Ὁ Θεὸς εἶνε μέγας καὶ ἡ σοφία τῶν Ψιάγκων δὲν ἔχει ὅριον.»

Παράσιτος.

Παράσιτον ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὸν ἱερέα τὸν φροντίζοντα περὶ τοῦ σίτου, ἐξ οὗ προσεφέροντο οἱ θυσίαι εἰς τοὺς θεούς. Βραδύτερον ἀπεδόθη ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς τοὺς τρώγοντας δαπάνῃ τῶν ἄλλων, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ λέξις ἔχει ὑβριστικὴν σημασίαν· παράσιτα ὀνομάζονται εἰς εὐρυτέραν ἔννοιαν καὶ πάντα τὰ ὀργανικὰ σώματα, τὰ ὁποῖα ζῶντιν ἀναλώμασι τῶν ἄλλων, δι' ὃ καὶ φυτά τινα καλοῦμεν παράσιτα.

Τῶν λοιπῶν! . . .

Τὸν παρελθόντα Ἰούνιον περιοδεύων τὴν Ἀττικὴν ἔφθασα εἰς χωρίον τι ὅπου εἶδον τοιχοκολλημένην τὴν ἑξῆς γνωστοποίησιν περὶ ἐξετάσεων:

«Σήμερον ἄρχονται αἱ ἐξετάσεις τῶν δημοτικῶν σχολείων κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν:

«Ἀπὸ τῆς 9 π. μ. τῶν ἀρρένων.

«Ἀπὸ τῆς 10 π. μ. τῶν θηλέων.

«Ἀπὸ τῆς 2 μ. μ. τῶν λοιπῶν.

Ἐμεγάλωσα εἰς τὸν δρόμον!

Κυρία τις μετὰ τοῦ μικροῦ υἱοῦ της ἐπιβιβάζεται ἐκ Κορίνθου εἰς τὸν σιδηρόδρομον· λαμβάνει δὲ ἐν καὶ ἥμισυ εἰσιτήριον, διότι τὸ τέκνον της εἶνε ἓξ ἐτῶν, ἂν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν του πολὺ ἀνεπτυγμένον σωματικῶς. Ἡ ἁμαξοστοιχία εἶνε πολὺ βραδυκίνητος, φθάνει δὲ εἰς Ἀθήνας μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ὡρῶν.

— Πῶς, λέγει ὁ ὑπάλληλος, ὅστις παρέλαβε τὰ εἰσιτήρια, μόνο μισὴ θέσι γι' αὐτὸ τὸ παιδί; σὰν μεγάλο μοῦ φαίνεται!

Τότε τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο μεγαλόσωμον ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἔξυπνον, ἀπήντησε·

—Ἤμουν μικρότερος ὅταν πήραμε τὰ εἰσιτήρια, ἀλλὰ ὁ σιδηρόδρομος ἔκαμε τόσον καιρὸν νὰ ἔλθῃ ποῦ ἐμεγάλωσα εἰς τὸν δρόμον!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Γεωργάκης λέγει μὲ κλάματα εἰς τὴν μητέρα του.

— Μαμμά, μοῦ πονεῖ πολὺ τὸ δόντι μου.

— Λύριον, παιδί μου, θὰ σε πάγω 'ς τὸν γιατρὸ νὰ τὸ βγάλῃ.

— Ὄχι, μαμμά. Θὰ πονέσω· καλλίτερα νὰ μοῦ δώσῃς γλυκὰ νὰ φάγω· γιατί ὁ μπαμπᾶς λέγει πῶς μὲ τὰ γλυκὰ πέφτουν τὰ δόντια.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λιυκῆς Περιστερᾶς.

*

Ὁ μικρὸς Βασιλάκης ἐπῆγε τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τὴν μητέρα του, καὶ εἶδε τὸν ἐπίτροπον νὰ περιφέρεται μὲ τὸν δίσκον καὶ νὰ μαζεύῃ χρήματα. Τὸ πρᾶγμα τῷ φαίνεται παράξενον καὶ ἐρωτᾷ.

—Μαμμά, πῶς ὁ πτωχὸς αὐτὸς εἶνε ἔτσι καλοντυμένος!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κιγάλωνος.

Ὁ Γιαννάκης, μικρὸς μὲν τὸ δέμας ἀλλὰ μέγας... ψευδολόγος, ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου ὁμιλεῖ πλὴν ἄλλων καὶ περὶ τῆς θερμότητος τοῦ κλίματος.

— Φαντάσου λέγει, ποῦ μίαν ἡμέραν τὸ θερμόμετρον ἔδειχνε 45 βαθμοὺς εἰς τὴν σκιάν.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι τί ἔκαμαν τότε;

Καὶ ὁ Γιαννάκης σοβαρά:

— Ἠναγκάζοντο νὰ στέκουν εἰς τὸν ἥλιο.

Ἐστάλη ὑπὸ Ν. Π. Μαρσέλλου.

*

Ὁ Κουτιοκεφαλάκης γελᾷ μόνος του εἰς τὸν δρόμον.

— Μπᾶ, σὲ καλό σου, μόνος σου γελᾷς; τὸν ἐρωτᾷ εἷς φίλος του.

— Ξέρεις, ἀπαντᾷ ὁ Κουτιοκεφαλάκης, πρὸ ὀλίγου ἐκατάλαβα μίαν ἐξυπνάδα, τὴν ὁποίαν ἄκουσα χθές.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χιονοσκεποῦς Λίμου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Εἰς τὴν ἐπιστολήν σου, *Ἀδρα τοῦ Ὀρφέως*, ὑπάρχει τρυφερά τις μελαγχολία ἡ ὁποία μὲ συνεκίνησε. Διατί νὰ μὴ λαμβάνῃς μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμούς; Ἐγὼ λέγω νὰ λαμβάνῃς καὶ θὰ εὐχαριστηθῶ τόσον!

Μάλιστα, νὰ εἶσαι φίλη μου, καλή μου Μόσχα Γ. Πιάγκου· εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς διότι σοῦ ἀρέσκουν τὰ γραφόμενά μου.

Μὴ μὲ λησμονῆς, γράφε μου καὶ ἂς εἶνε εἰς κάθε τρία τεύχη. *Λευκὴ Περιστερά, ἀφ' οὗ δὲν σου περισεύει καιρός.* Δὲν ἔχεις δίκαιον ν' ἀνησυχῇς διὰ τὴν ἐπιστολήν σου· *δὲν τὴν ἔκαψες ἄσχημα*, ὅπως μου γράφεις· τὸ καλλίτερον συστατικὸν μιᾶς ἐπιστολῆς εἶνε ἡ φυσικότης· καὶ αὐτὸ τὸ προσὸν το ἔχει ἡ ἰδική σου.

Πολὺ καλά, Ἰωάννη Θεοφιλόπουλε, ἡ αἴτησίς σου γίνεται δεκτή.

Ὁ καϊμένος ὁ *Ἡρακλῆς*! τὸ ψευδώνυμόν του παριστάνει πελώριον ἥρωα καὶ οὗτος εἶνε μικρὸς ἀκόμη καὶ γράφει σὲ χαρακωμένο χαρτί. Ὤ, νὰ ἤξευρες πῶς μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου, παιδί μου. Νὰ μου γράφῃς συχνά, *Ἡρακλῆ* μου.

Καλῶς τὸν *Τετραήσιον* μὲ τὸς λύσεις του· κύττα ὅμως ἄλλοτε νὰ στέλλῃς περισσότερες.

Κ' ἐγὼ πολὺ εὐχαριστήθην ὅτι ἀπέκτησα φίλον ἕνα καλὸ παιδί, Π. Ν. Πλατανίτα.

Σοῦ ἀρέσει λοιπὸν πολὺ τὸ Au clair de la lune, *Ἀστὴρ τοῦ Ναυπλίου*; εἶδες τί ἀφελῆ, τί χαριτωμένην μελῳδίαν ποῦ ἔχει; τώρα λοιπὸν ποῦ ξεύρεις ποῖος τὸ ἔκαμε θὰ το τραγουδῆς μὲ περισσοτέρον ὄρεξι.

Τὸ σταλὲν ἐλήφθη, ἀγαπητή μου Β.Μ.— Ὤ, πόσον ταχέως παρέρχονται τὰ ἔτη, καὶ πόσον γρήγορα τὸ κοριτσάκι μεταβάλλεται εἰς κοπελούδαν. Ἡ πιστή σου ἀφοσίωσις καὶ ἡ προθυμία μὲ τὴν ὁποίαν μὲ συνέστησες εἰς τὴν μικροτέραν ἀδελφήν σου, δεικνύουν ὅτι εἶχα δίκαιον νὰ σε θεωρῶ τόσον καλὴν φίλην.

Ἡ ἀπόφασίς σου νὰ γίνῃς συνδρομήτριά μου μὲ τὰς οἰκονομίας τοῦ κουμπαρᾶ σου μὲ κάμνει νὰ σ' ἀγαπῶ πολύ, νέα μου φίλη *Ἐαρινὴ Πρωΐα*. Μ' ἐρωτᾷς ἂν θέλω νὰ μου γράφῃς συχνά. Ὤ! ναί, πολὺ συχνὰ μάλιστα, ἂν εὐκαιρῇς.

Διὰ νὰ μὴ γίνῃ κανὲν λάθος ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν εἰς τὰς λύσεις, κάμε κάτι ἁπλούστατον, *Ἐν Βουλγαρία Ἑλληνισμέ*· γράφε εἰς τὰς λύσεις καὶ εἰς ὅ,τι στέλλεις τὴν ἡλικίαν σου.

Ὤ, πόσας, πόσας ἀσχολίας ἔχει ἡ καλή μου φίλη Βιργινία Σιμοπούλου· ὁ νοῦς της εὑρίσκεται εἰς διαρκῆ κίνησιν· πλὴν τόσων καὶ τόσων ἔχει καὶ γερμανικὰ καὶ γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ καὶ κλειδοκύμβαλον, καὶ ὅμως εὑρίσκει καιρὸν καὶ μου γράφει. Πῶς νὰ μὴ ἀγαπᾷ ἡ ΔΙΠΛΑΣΙΣ τοιαύτην φίλην;

Διὰ τὴν ἀγάπην μου, *Ξενητεμένο Πουλί*, σὲ παρακαλῶ ν' ἀποφεύγῃς πᾶν ὅ,τι προκαλεῖ ἔριδας ἐκ μικροφιλοτιμίας.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ πολὺ διὰ τὰς θερμὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνεργείας σου, *Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἴδης*. Γράφε μου συχνότερα, ἀφ' οὗ μ' ἀρέσει τόσον ἡ χάρις τῶν ἐπιστολῶν σου.

Προθύμως γίνεται δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Εὐαίσθητος Καρδία*.

Βλαδίμηρε Μονομάχε, καλῶς ἦλθες· εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ γίνῃς καλὸς φίλος μου.

Ἀφ' οὗ ἀνέθεσες τὴν ἐκλογήν εἰς ἐμέ, φίλε Π. Γ. Π. ἐκλέγω ἓν ἐκ τῶν τριῶν καὶ σε ἀναγορεύω: *Σοφὸν Σωκράτην*. Ἂν τὸ ψευδώνυμον ἔχῃ ἐπιρροὴν τινα εἰς τὸν φέροντα αὐτὸ δὲν πιστεύω νὰ παραπονεθῇς διὰ τὸ ἰδικόν σου.

Τώρα λοιπόν, *Φιλέργε Λελιδών*, ποῦ ἤρχισε νὰ μυρίζῃ ἄνοιξις, καὶ τὸ χορτάρι πρασινίζει εἰς τοὺς κάμπους, καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου εἶνε τόσον γλυκεία καὶ ζωογόνος, τώρα θὰ σου περάσουν αἱ χιονίστρες σου. Ἄχ! αὐταὶ αἱ χιονίστρες! Φίλος μού τις εὐφυολογῶν ἔλεγε πρό τινος εἰς τὸν ἀνεψιόν του ὅτι αἱ χιονίστρες μὲ τὸ κόκκινον χρῶμα εἶνε τὰ «τριαντάφυλλα τοῦ χειμῶνος» κοινὸν ἔχουσαι πρὸς αὐτὰ ἐπίσης ὅτι *ἀνοίγουν*! Ὡς τόσο εὑρίσκονται καὶ σκληροὶ ἄνθρωποι νὰ κάμνουν ἐξυπνάδες μὲ τὰ καϊμένα τὰ πονεμένα χεράκια τῶν φίλων μου!

Κρῖμα εἰς τὸ ὄνομά σου, *Μεγάθυμε Κεφαλλήν*, ἀφ' οὗ μου γράφεις «βλέπω ὅτι εἰς τὴν Διάπλασιν εἰσεχώρησαν αἱ γνωριμίαι καὶ τὰ μέσα· ἀλλ' ὅμως δύνασθε νὰ διορθώσετε τὸ *παράνομον*» κτλ. Τρίβω τοὺς ὀφθαλμούς μου· πραγματικῶς *μεγάθυμος* πρέπει νὰ εἶνε κανεὶς διὰ νὰ ὑβρίζῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν «Διάπλασιν». Γνωρίζεις, παιδί μου, τὴν σημασίαν τῶν λέξεων ἢ τὰς ῥίπτεις ἔναι τυχαίως, ἀσκόπως; Μετὰ τὴν ὕβριν αὐτὴν ἔπρεπε βεβαίως νὰ μή σου ἀπαντήσω, καὶ νὰ σε παραπέμψω μόνον εἰς τὸ μετ' ὀλίγον ἐκδιδόμενον *Βιβλίον τῆς Συμπεριφορᾶς*. Ἀλλ' ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι αἱ φράσεις αὐταὶ σὲ διέφυγον ὀλίγον τι ἀπερισκέπτως, ἐν παραφορᾷ προσβληθείσης φιλοτιμίας καὶ ἐπειδὴ εἰς ἐμὲ ἁρμόζει νὰ δώσω τὸ παράδειγμα τῆς ἀμνησικακίας, λησμονῶ ἐντελῶς τοὺς πικροὺς καὶ ἀδίκους λόγους σου, καὶ θὰ σε θεωρῶ ὅπως σ' ἐθεώρουν πρότερον. Ὁπωσδήποτε ὅμως ἀνάγωσε ἄλλην μίαν φορὰν τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι δὲν ἔχεις οὐδὲ τὸ *ἐλάχιστον δικαίωμα* νὰ παραπονῆσαι διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν τῶν πνευματ. ἀσκήσεών σου, ἐπιμελοῦ δὲ περισσότερον ὅσας μοῦ στέλλεις ἂν θέλῃς νὰ δημοσιεύωνται, διότι *μέσα καὶ γνωριμίαι εἰς τὴν «Διάπλασιν» δὲν περνοῦν*.

Ἀγαπητὲ *Μέλλων Ναύαρχε*, σήμερον πρέπει νὰ σου κάμω μίαν παρατήρησιν. Εἰς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις σου δὲν ἔβαλες τὸ ὄνομά σου. Ἐγὼ δὲ ἀφ' οὗ ἐξέλεξα μίαν, παρετήρησα νὰ ἴδω τίνος εἶνε· ἀλλὰ πῶς νὰ ἴδω πρᾶγμα ποῦ δὲν ὑπῆρχε; πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθην νὰ ῥίψω εἰς τὸ καλάθι πῶν ἀχρήστων ὅλας τὰς ἀνωνύμους ἐκείνας πνευμ. ἀσκήσεις, καὶ θὰ ἦτο δίκαιον· ἔπειτα ὅμως ἐσκέφθην ν' ἀναδιφήσω τὸν φάκελλον τῶν ἐπιστολῶν καὶ νὰ ἐννοήσω ἀπὸ τὸ γράψιμον τίνος εἶνε· αὐτὸ ἔπραξα· ἀλλὰ φαντάζεσαι πόσον καιρὸν ἔχασα. Λύτὴ ὅμως εἶνε ἡ τελευταία φορά. Ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἔλαβα τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἂς λάβουν ὑπ' ὄψιν ὅλοι οἱ φίλοι μου. Πᾶσα πνευματικὴ ἄσκησις, ἢ πᾶν παιδικὸν πνεῦμα ἢ λύσις ἂν δὲν εὑρίσκεται ἐπὶ ἰδιαιτέρου φύλλου χάρτου (τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶνε μικροσκοπικὸν ἀλλὰ τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ σελίδος ἐπιστολικοῦ χάρτου) δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν. Ὁ καιρός μου εἶνε πολύτιμος καὶ δὲν πρέπει νὰ καταναλίσκεται εἰς τακτοποίησιν τόσων μικρῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκ μέρους σας ἀπαιτοῦν μόνον ὀλίγην προσοχήν, ὀλίγην καλὴν θέλησιν. Ἄλλως τε τακμήριον ἀληθοῦς ἠθικῆς ἀγωγῆς εἶνε ἡ *πρόθυμος ὑποταγὴ τῆς θελήσεώς μας εἰς μίαν ἄλλην θέλησιν* ἔχουσαν τὸ δικαίωμα νὰ διευθύνῃ. Ἡ «Διάπλασις» ἀπαιτεῖ λοιπὸν ἀπὸ σᾶς τὸ προσὸν τοῦτο τῆς καλῆς ἀγωγῆς.

Τὸ παιγνιῶδες ψευδώνυμον *Κατσεβρέστο*, γίνεται δεκτὸν Κ. Ν. Μὴ λησμονήσῃς ὅμως ν' ἀναγνώσῃς ὅσα γράφω ἀνωτέρω περὶ τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1893]

41. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον εἶνε πρόθεσις, νησὶ τὸ δεύτερόν μου,
Σοφὸς ἀρχαῖος ἐποχῆς εἶνε τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνθρωπογέρου Γερίλλου.

42. Στοιχειόγριφος.

Ἐς τὰ νῶτα μου ἐδέχθηκα τοῦ κόσμου τὸν σωτῆρα
κ' εἰς ἱερὰ ἐβύθισα, δαφνοστεφῆ μέρη.
Ἀλλ' ἂν μ' ἀλλάξῃς τὸ λοιπό, μοῦχει γραφτὸ ἡ μοῖρα
νάμ' ἀπὸ κόγχους σκεπαστὸς χειμῶνα καὶ καῦρι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καρυοφυλλιοῦ τοῦ Διάκου.

46. Στοιχειόγριφος.

Ἐπὶ τῶν δύο σου χειρῶν ἐγὼ ὑπάρχω πρῶτος·
ἂν μοῦ κοπῇ ἡ κεφαλή, παντοῦ θὰ βλέπῃς σκότος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους Τζέου.

47. Αἴνιγμα.

Μὲ γεννᾷ ἡ εὐθυμία·
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς
Καὶ βραχύτερον τὸν ἕνα τῶν ποδῶν μου καταστήσῃς,
Γίνομαι ἀμέσως τίτι τῶν βατράχων κατοικία.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σμυρναίας.

48. Αἴνιγμα ὀημώδες.

Ἀνεβαίνει κατεβαίνει
καὶ 'ς τὴ μέση στέκεται.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γιαβλιοῦ.

49. Κυβόλεξον.

Σχημάτισον κυβόλεξον ἐκ 4 λέξεων, ὧν ἑκάστη νὰ περιέχῃ 4 γράμματα, μία δὲ τῶν λέξεων τούτων νὰ εἶνε Ἡσαΰ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μέλλοντος Ναυάρχου.

50. Δέλτα.

Ἀντικατάστησον διὰ γραμμάτων τοὺς σταυροὺς ὥστε ν' ἀναγινώσκεται ἐν τῇ ἀριστερᾷ πλευρᾷ τὸ ὄνομα Ἀφρικανικῆς χώρας, ἐν τῇ δεξιᾷ πόλεως τῆς Ἰταλίας, ὁριζοντίως δὲ πόλεως τῆς Αἰγύπτου.

```
  +
 + +
+   +
 + +
  +
+ + + +
```

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Γῆρλάντου.

51. Πλάγιος.

Διὰ τῶν κάτωθι συλλαβῶν σχημάτισον ῥητόν:
μος, ειν, τι, γι, αρ, α, α, η, ερ, α, σι, γα, τι, εν, η, μος,

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Δενιτσιρίου Παυλιοῦ.

52. Ἀπροσδόκητον.

Πῶς μὲ τρία σπίρτα δύνασαι νὰ σχηματίσῃς τετράγωνον;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Πολιτιστοῦ.

53. Φύρδην-μίγδην.

Ὦ ὄρνιχ, ἐρρηχθο ἐθέ! ἀτ ἀπτια λάλοιοιοις
Ἔδουν αειλαῖπυ, αἰκ ἔδουν οὖ, πεῖε ὀηιε σιαειυι!
Λιθνεῖς, αἰκ λόα νίγοντοι ρὶπ ιῶι ὀηὲῶι ους κιθι
Ὀπτὲ ἔδν ἠῥθοῦῆεν ιτ, αρπα ὀτ ἀδὶμοα ενι!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀθισμένης Λυγαριᾶς.

54. Πρόβλημα.

Δύο ὁμιλοι μαθητῶν συνηντήθησαν καθ' ὁδόν.—Ἔλθετε 2 ἐξ ὑμῶν, εἶπεν ὁ ὁδηγῶν τὸν α'. ὁμιλον πρὸς τὸν β'. καὶ διὰ τῆς προσθήκης ὑμῶν θὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἴσοι κατὰ τὸν ἀριθμὸν πρὸς σᾶς. — Καλλίτερον, ἀπεκρίθη ὁ ὁδηγῶν τὸν β'. ὁμιλον νὰ ἔλθουν πρὸς ἡμᾶς 2 ἐξ ὑμῶν, καὶ οὕτω θὰ γίνωμεν διπλάσιοι ὑμῶν. Πόσοι μαθηταὶ ἀπετέλουν τὸν α'. καὶ πόσοι τὸν β'. ὁμιλον;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μέλλοντος Ναυάρχου.

55-57. Μεταμορφώσεις.

Α'.) Ὁ *Γάλλος* διὰ 4 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Ἄγγλος*.
Β'.) Ὁ *Λύκος* δι' ὀκτὼ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *ὄρος*.
Γ'.) Ὁ *Πέτρος* διὰ 5 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Παῦλος*.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ὑψηλάντου.

58. Λογοπαίγνιον.

Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος εἶνε ὀρεκτικώτατον φαγητόν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λυρας τοῦ Ὀρφέως.

59. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τί ἐλέγετο κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος χρόνους *Ὁπλοστάσιον* τοῦ *Λυκούργου* καὶ τί *Φανάρι τοῦ Διογένους*;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

60. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖαι εἶνε οἱ δύο ποιηταὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος οἵτινες ἀπέθανον τριακονταετεῖς περίπου;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

61. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Πότε κατεστράφη ὁ Παρθενὼν καὶ ὑπὸ τίνος;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἔρκου τοῦ Πραξιτέλους.

62. Φωνηεντόλιπον.

κ—ν—τ—πλλ—τ—''—λλ—ν—τ—''—τ—πλ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καρυοφυλλιοῦ τοῦ Διάκου

ΛΥΣΕΙΣ

εἰς τὴν φυλλάδιν τῆς 15ῆς Ἰανουαρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

1. Πατήσια (πατεῖς, ἴχ).— 2. Ἄνους, νοῦς, οὖς, ὖς. —3. Νάρκισσος, κισσός.— 4. Τὸ αὐγό.— 5. Ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος, εἰς τὸ νοσοκομεῖον, τῷ 1863.—6.

22	47	16	41	10	35	4
5	23	48	17	42	11	29
30	6	24	49	18	36	12
13	31	7	25	43	19	37
38	14	32	1	26	44	20
21	39	8	33	2	27	45
46	15	40	9	34	3	28

—7-10. Τῇ προσθήκῃ τῶν γραμμάτων σ καὶ τ σχηματίζονται αἱ λέξεις: ἀστήρ, στάμνα, τάξις, λύτης.—11. Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Δημοσθένης ἀποθανόντες τῷ 322 π. Χ. —12 Κ Μ Σ —13. ΤΥΡΤΑΙΟΣ (1, ἐνΤός. 2, εὐτΥχία. 3, γέΡων. 4, βάΤος. 5, ἀγΑπη. 6, γενΙκός. 7, γελΟῖος, 8, νόΣος).—14. Καπνοὺς ὁ ὑπερήφανος 'ς τὴν κεφαλήν του ἔχει Καὶ πάσχων τὸν ἐγκέφαλον φρονεῖ ὅτ' ὑπερέχει.

Ω Ι Ο
Μ Α Ν Ι Α
Η Ω Ο
Τ Σ Σ

—15. Πᾶς τις εὐχαριστεῖται ἀναγινώσκων τὴν Διάπλασιν.—16. Οὐκ ἂν μεθύσκοιτό τις εἰ ὁρᾷ τοὺς μεθύσκοντας οἷα ποιοῦσιν.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας.

Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[Μυθιστορία ὑπὸ André Laurie]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 49]

Εἶδε τότε ὅτι ὁ φάκελλος περιεῖχε:

Α'.—Μικρὰν χαρτοθήκην ἐκ δέρματος μαροκινοῦ, περιέχουσαν μόνον πλάκα χρυσῆν λεπτοτάτην, ἐμβαδοῦ ἑνὸς τετραγωνικοῦ ὑποδεκαμέτρου περίπου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦσαν κεχαραγμένα σχήματα, ἀπεσβεσμένα σχεδὸν ἐκ τοῦ χρόνου.

Β'.—Ὑπόμνημα χειρόγραφον, ἐξ ἑκατὸν περίπου σελίδων, γεγραμμένον διὰ χειρὸς τοῦ συνταγματάρχου, μὲ σχήματα διάφορα.

Γ'.—Σημείωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ κύριος Κλοακὲν ἔσπευσε ν' ἀναγνώσῃ καὶ ἡ ὁποία εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Λίαν ἐμπιστευτικόν.

Πρὸς τὸν κ. Βενιαμὶν Κλοακέν.

Καλκούτα,
19 Μαρτίου 1882.

Ἀγαπητέ μου γαμβρέ,

«Ἐὰν δὲν ἠπατήθην ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ χαρακτῆρός σας, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔλθετε ὁ ἴδιος, ὅπως σᾶς παρεκάλεσα, νὰ παραλάβετε ἐνταῦθα τὴν ἀρχαιολογικήν μου κληρονομίαν. Ἐὰν ἐμπόδια ἀνυπέρβλητα δέν σας ἐπέτρεψαν νὰ ἔλθετε προσωπικῶς, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οἱ κ. κ. Σέλδυ καὶ Γκρέχαμ θὰ ἐφρόντισαν νὰ σας στείλουν τὸ δέμα τοῦτο ἀσφαλῶς. Ἁπλῆ μόνον ἐξέτασις τῆς ἐσωκλείστου πλακός, ἀρκεῖ νὰ σας πείσῃ περὶ τῆς μεγάλης ἐπιστημονικῆς του σημασίας.

«Εἶνε μνημεῖον μοναδικόν, εὑρεθὲν ὑπ' ἐμοῦ πρὸ δύο ἐτῶν εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ ἀρχαίου τζαμίου τοῦ Ράμ-Μοχούν, πλησίον τοῦ Κανδαχάρ, καὶ τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἀδιστάκτως ὡς τὴν ἀρχαιοτέραν ἐπιγραφήν, ἐξ ὅσων ἔχουσιν ἐξαχθῆ μέχρι τοῦδε εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

«Λόγοι πολιτικοί με ἠνάγκασαν νὰ κρατήσω μυστικὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης τὴν ἀνακάλυψιν. Περὶ τούτων διαλαμβάνω ἐν ἐκτάσει εἰς τὸ ἐπισυνημμένον ὑπόμνημα. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σας εἴπω ὅτι ἡ πλὰξ αὕτη, φυλασσομένη εἰς εἶδός τι θήκης ἐκ λίθου σκληροῦ, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐπιτοπίων μωαμεθανῶν ὡς κληρονομία ἑνὸς τῶν πρώτων αὐτῶν ἀρχηγῶν καὶ ἦτο δι' αὐτοὺς ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας λατρείας. Ἐὰν λοιπὸν ἤθελον κοινοποιήσει ἀμέσως τὴν ἀνακάλυψίν μου, ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις θὰ ἔκρινεν ἴσως ἀναγκαῖον ν' ἀποδώσῃ τὴν πλάκα εἰς τοὺς Ἀφγανούς, οἱ ὁποῖοι τὴν θεωροῦν ὡς παλλάδιον καὶ οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης τὴν ἐξαφάνησίν της.

«Ἐγὼ ὁ ὁποῖος τὴν ἐσρετερίσθην ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας μου ζωῆς, ὡς μοναδικὸν ἆθλον τῆς νίκης, τὴν ὁποίαν τὸ σύνταγμά μου κατήγαγε κατὰ τῶν Ἀφγανῶν, δὲν ἐτόλμησα ν' ἀναμιχθῶ εἰς τοιοῦτο σκάνδαλον· μολονότι οἱ Ἀφγανοί, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν ἔχουσι κανένα τίτλον κατοχῆς δικαίας τοῦ κειμηλίου τούτου. Ἀνήκει εἰς πολιτισμὸν καὶ εἰς

Ο Ρακκε εσφαλαζε και ηγονια (Σελ. 69)

θρησκείαν πολὺ προγενεστέραν τῆς ἰδικῆς των, ἄρα ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

» Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ το κρατήσω, ἕως οὗ δυνηθῶ ν' ἀναγνώσω ἐντελῶς τὴν ἐπιγραφήν. Μετὰ τοῦτο θὰ το φέρω εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ θὰ το καταθέσω ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον. Θὰ ἴδωμεν δὲ τότε ἐάν, πρὸ τῆς σοφῆς Εὐρώπης, θὰ τολμήσουν νὰ το ἀποδώσουν εἰς τοὺς ἀπίστους, οἱ ὁποῖοι μοῦ ἐφόνευσαν τόσους γενναίους στρατιώτας!

« Ἐὰν δὲν προφθάσω νὰ τελειώσω ἐγὼ τὴν ἑρμηνείαν, τὴν ἐμπιστεύομαι εἰς ὑμᾶς, ἀγαπητέ μοι γαμβρέ. Κατόπιν κάμετε τὴν πλάκα ὅ,τι σας ὑπαγορεύει ἡ συνείδησίς σας.

« Ὡς θὰ ἴδητε εἰς τὸ ἐπισυνημμένον παράρτημα, τὴν θεωρῶ ὡς μνημεῖον χαλδαϊκόν, ἀναφερόμενον εἰς τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Νῶε ἢ ἄλλον κατακλυσμὸν τῶν προϊστορικῶν χρόνου. Οὗς ἐμπιστεύομαι τὸν θησαυρὸν τοῦτον, ὡς σᾶς ἐμπιστεύομαι τὰ τέκνα μου, τὰ χειρόγραφά μου καὶ ἰδίᾳ τὰς περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Καμβύδγης σημειώσεις μου.

Ὑπογεγρ. Γ. Π. Κ. Ροβινσων.

Ἔπαλλεν ἡ καρδία τοῦ κ. Κλοακέν, ἐν ᾧ διέτρεχε τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ἐκ συγκινήσεως τὴν ὁποίαν μόνον ἐπιστήμονες εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐννοήσωσι καὶ νὰ αἰσθανθῶσι. Πρὶν φυλάξῃ τὴν πολύτιμον χαρτοθήκην εἰς τὸ ἐσωτερικὸν θυλάκιον τῆς ῥεδιγκότας του, ἠθέλησε νὰ την ἐξετάσῃ καὶ πάλιν καὶ την ἐπλησίασεν ἀνοικτὴν εἰς τὸ φῶς τῆς λυχνίας.

Ἀνεγνώρισε τότε ἀμέσως, ἔμπειρος ὡς ἦτο τῆς χαλδαϊκῆς γραφῆς, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ συνταγματάρχου ἦτο λίαν βάσιμος καὶ ὅτι, ὅπερ σπουδαιότερον, σημεῖα τινὰ ἐκ τῶν κεχαραγμένων ἐπὶ τῆς χρυσῆς πλακὸς ἐφαίνοντο ἀνήκοντα εἰς τὸν δρυϊδικὸν ζῳδιακόν. Ὁποία ἀνεξάντλητος πηγὴ ἐρευνῶν, μελετῶν, συμπερασμάτων! ... Ἡ καρδία τοῦ ἀρχαιολόγου ἐξεχείλιζεν ἐκ χαρᾶς. Εὐχαρίστως θὰ κατεφίλει τὴν χρυσὴν ἐκείνην πλᾶκα ἐὰν εὑρίσκετο ἐκεῖ μόνος..

Ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκστάσεώς του καὶ κλείσας εὐλαβῶς τὴν χαρτοθήκην την ἔσφιγξεν ἐπὶ τῆς καρδίας του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρετήρησε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κάζη προσηλωμένους ἐπ' αὐτοῦ μ' ἔκφρασιν παράδοξον τρόμου συγχρόνως καὶ εἴκτου.

« Αἴ, τί τρέχει, παλληκάρι; » τὸν ἠρώτησεν ἀγγλιστί, ὅσον ἐδύνατο καλλίτερον. « Τὴν γνωρίζεις ἐσὺ αὐτὴ τὴν πλάκα, ποῦ τὴν βλέπεις ἔται;

« Ἂν την γνωρίζω! ἀκοῦς ἐκεῖ! » εἶπεν ὁ Κάζης δι' ὑποκώφου φωνῆς, χαμηλόνων τὴν κεφαλήν. « Μήπως δὲν ἤμουν μαζὶ μὲ τὸν συνταγματάρχη τὴν νύχτα ποῦ την ἤπρε; Καταραμένη νὰ εἶνε ἡ ὥρα καὶ ἡ στιγμή! αὐτὴ ἡ πλάκα ἔγινεν αἰτία τοῦ θανάτου του, εἶμαι βέβαιος, ὅπως θὰ γίνῃ αἰτία καὶ τοῦ θανάτου τῶν παιδιῶν του καὶ τοῦ ἰδικοῦ σας χωρὶς ἄλλο...

— Ἔλα! ἔλα! αὐταὶ εἶνε προλήψεις ἀνάξιαι στρατιώτου ἀνδρείου, σὰν ἐσέ » ἀπήντησεν ὁ κ. Κλοακέν. « Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ κανεὶς ὅτι μία μικρὴ χρυσῆ πλάκα, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν ἐκείνου ποὺ την κρατεῖ ἐπάνω του!

— Δὲν ἠξεύρω » εἶπεν ὁ Κάζης, ξύνων τὸ οὖς. « Εἶμαι ἕνας ἀμαθὴς στρατιώτης, τὸ παραδέχομαι. Ἀλλὰ ἔχω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδέαν μου. Κανεὶς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μου βγάλῃ ἀπὸ τὸ κεφάλι ὅτι ἀπ' αὐτὴ τὴ διαβολοπλάκα προῆλθε ὁ θάνατος τοῦ συνταγματάρχη καὶ ὅτι καὶ ἄλλες δυστυχίες ἀκόμη θὰ μας ἔλθουν ἐξ αἰτίας της!

— Ὁ κακόμοιρος τἄχει χαμένα! » εἶπε κατ' ἑαυτὸν ὁ ἀρχαιολόγος, χωρὶς νὰ δώσῃ πλέον προσοχὴν εἰς τὸ ἐπεισόδιον.

Ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐρωτήσῃ βραδύτερον τὸν Κάζην περὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς μεγάλης ἀνακαλύψεως, ἐπανῆλθε πλησίον τῆς κ. Ὁμολλοᾶ, ἡ ὁποία μετὰ μυστικῆς τινος λύπης, διότι δὲν ἐδύνατο νὰ την ἀκούσῃ, εἶχε παρακολουθήσῃ μακρόθεν τὴν συνομιλίαν τοῦ ξένου της μετὰ τοῦ στρατιώτου.

Οἱ συμβολαιογράφοι, ἐξακολουθοῦντες τὸ ἔργον των, ἤνοιξαν διαδοχικῶς ὅλα τὰ συρτάρια, ὅλα τὰ χαρτοφυλάκια, ὅλας τὰς θήκας. Ταχεῖα καὶ πρόχειρος ἔρευνα ἤρκεσε νὰ πείσῃ τὴν κ. Κλοακὲν ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ὁλόκληρος ἀρχαιολογικὸς θησαυρός, προπάντων ἐκ σημειώσεων τῆς κ μ ε ρ ι κ ῆ ς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἀλλὰ δὲν ἦτο καιρὸς νὰ τον ἐξετάσῃ τώρα καὶ ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἔσπευσε νὰ ὑπογράψῃ ἀπόδειξιν παραλαβῆς, ἀπαλλάττουσαν τῆς περαιτέρω εὐθύνης τοὺς συμβολαιογράφους. Μετὰ τοῦτο ἐπέστρεψαν ὅλοι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀφήσαντες εἰς τὸν Κάζην τὴν φροντίδα νὰ κλείσῃ τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ συνταγματάρχου.

Ἡ ἐπὶ τῆς χρηματικῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου συνομιλία ὑπῆρξε βραχεῖα. Ἀπεφασίσθη νὰ μεταβιβασθῇ ὑπὸ τῶν κ. κ. Σέλβυ καὶ Γκρέχαμ πρὸς τὸν συμβολαιογράφον τοῦ κ. Κλοακὲν δι' ἐπιταγῶν τῆς Ἀγγλικῆς Τραπέζης, ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐκληροδότει εἰς τὰ τέκνα του ὁ συνταγματάρχης. Ἡνομικὴ συνέντευξις τότε ἔληξε· προσεφέρθησαν ἀναψυκτικὰ καὶ οἱ δύο συμβολαιογράφοι ἀπῆλθον.

Μόλις ὁ κρότος τῶν βημάτων των ἔπαυσε νὰ κούεται εἰς τὸν πρόδρομον, ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ ἐπλησίασε ζωηρῶς τὸν κ. Κλοακέν, ὡς ἂν ἤθελε νὰ τῳ εἴπῃ:

« Ἐπὶ τέλους εἴμεθα μόνοι καὶ εἰμπορεῖτε νὰ μου ἠπῆτε τί σπουδαῖον περιέχει ἡ χρυσῆ ἐκείνη πλάξ.»

Ἀλλ' ἡ ἐλπίς της διεψεύσθη. Ὁ κ. Κλοακὲν περιωρίσθη νὰ τῃ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀρχαιολογικὴ κληρονομία τοῦ συνταγματάρχου ἐνεῖχε τῳόντι μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ὅτι ἐχρειάζοντο πολλοὶ μῆνες διὰ νὰ ἐρευνήσῃ κανεὶς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν εἰς τὴν Καλκούταν, ἐσκέπτετο ἀμέσως τὴν ἐπομένην νὰ δέσῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρτιὰ καὶ νὰ τα στείλῃ εἰς τὸ Παρίσι.

« Καὶ τώρα ποὺ ἐκανονίσθησαν αἱ ὑποθέσεις, προσέθηκε, θὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν ὀλίγον καιρόν ποὺ μας μένει, διὰ νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰς Ἰνδίας.

— Ἔχετε σκοπὸν νὰ ὑπάγετε καὶ εἰς τὴν Καμβόδγην; » ἠρώτησεν ἡ κ. Ὁμολλοᾶ.

— Ἄ, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ παραιτηθῶ αὐτῆς τῆς ἰδέας. Ἡ Κογχικίνα καὶ ἡ Καλκοῦτα φαίνονται κοντὰ κοντὰ εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας. Ἀλλὰ ὅταν κανεὶς εὑρίσκεται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Γάγγου, βλέπει ὅτι πρόκειται νὰ κάμῃ ὁλόκληρον ταξείδιον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Σαϊγκόν. Τὸ φρονιμώτερον θὰ ἦτο, νομίζω, καὶ διὰ τὸν υἱόν μου καὶ δι' ἐμέ, προκειμένου μάλιστα νὰ πάρωμεν μαζί μας τὴν Ἀνθὴν καὶ τὸν Χάνδον εἰς τὴν Εὐρώπην, νὰ περιορισθῶμεν εἰς μίαν μικρὰν ἐκδρομήν, εἰς ταξείδιον διὰ τῆς χερσονήσου ἀπὸ Καλκούτας εἰς Βομβάην. Θὰ διαθέσωμεν μόλις ἕνα μῆνα δι' αὐτό, ἀλλὰ θὰ ἴδωμεν πολλὰ ὡραῖα πράγματα εἰς τὸ Βεναρές, εἰς τὸ Ἀλλαχαβάδ, Λοῦκνοβ, Δέλχην, Ἄγραν, Ζεϋπόρην, Βάρσουν, Συράτην, Ἐλλόραν...

— Μικρὸς περίπατος μὰ τὴν ἀλήθειαν!

— Καὶ ὅμως ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῶν ἐλπίδων μου, σᾶς βεβαιῶ. Θὰ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἂν κατορθώσω νὰ ἴδω μερικὰ ἀπὸ τὰ περίφημα ἐκεῖνα μνημεῖα, τὰ ὁποῖα γνωρίζω μόνον ἀπὸ εἰκόνας ἢ φωτογραφίας. Ἔχω νὰ ἐπισκεφθῶ καθ' ὁδὸν τὸν Ναὸν τοῦ Ζαγερνάθ, τὸ εἴδωλον τοῦ Μανδὰρ πλησίον τῆς Βαγαλγόρης, τὴν κυκλώπειον κλίμακα τῆς Σεχνάγας, τὰ σπήλαια τῆς Ἐλλόρας, τὸ ἄντρον τῶν Λεόντων, καὶ πολλὰ ἄλλα μνημεῖα θαυμάσια. Ἀλλ' ἄρά γε θὰ προφθάσω; »

Ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ, βλέπουσα ὅτι ἡ συνδιάλεξις ἀπεμακρύνετο ὁλονὲν ἐκ τῆς διαθήκης, ἐδοκίμασε νὰ την ἐπαναφέρῃ ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ἀντικειμένου, ὁμιλοῦσα περὶ τοῦ θανάτου τοῦ συνταγματάρχου.

« Ἄρά γε » εἶπεν ἀποτόμως « ὁ συνταγματάρχης δὲν ἀναφέρει τίποτε περὶ τῶν ἐχθρῶν του εἰς τὴν διαθήκην του, ἱκανὸν νὰ μας διαφωτίσῃ περὶ τῆς αἰτίας τοῦ θανάτου του;

— Τίποτε ἀπολύτως. Εἰς τὴν διαθήκην του μόνον περὶ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων γίνεται λόγος...

— Ἤθελα νὰ εἴπω ὅτι ἐὰν ἔκαμνε καμμίαν νύξιν περὶ τοῦ θανάτου του, εἴχαμεν χρέος νὰ το ἀνακοινώσωμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην. Εἶνε φανερὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐδολοφονήθη. Αἱ ἐπανειλημμέναι κατ' αὐτοῦ ἀπόπειραι δὲν ἀφίνουν περὶ τούτου καμμίαν ἀμφιβολίαν. Τί σας ἔλεγε πρὸ ὀλίγου ὁ Κάζης; Στοιχηματίζω ὅτι θὰ σας ἀνεκοίνωνε τοὺς τρελούς του φόβους περὶ τοῦ Χάνδου.

— Τοῦ Χάνδου; ὄχι, δέν μου εἶπε τίποτε ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ Χάνδου. Αὐτὸς φαίνεται ὅτι πιστεύει εἰς κάποιαν θείαν ὀργήν, ἡ ὁποία ἔπληξεν ἤδη τὸν συνταγματάρχην καὶ ἡ ὁποία εἰμπορεῖ νὰ πλήξῃ ἀκόμη τὰ παιδιά του καὶ ἐμέ...

— Καὶ ὅμως διὰ τὸν Χάνδον φοβεῖται πρὸ πάντων. Φαντασθῆτε ὅτι ὅσον εἰμπορεῖ τον παρακολουθεῖ καὶ ὅτι τὴν νύκτα κοιμᾶται πάντοτε ἀπέξω ἀπὸ τὴν θύραν του, ὅπως ἔκαμνε ἄλλοτε καὶ διὰ τὸν μακαρίτην. Δέν του βγαίνει ἀπὸ τὸ κεφάλι ὅτι ὁ Χάνδος εὑρίσκεται εἰς κίνδυνον, ἐπειδὴ τοῦ συνέβησαν δύο - τρία ὅλως διόλου ἀσήμαντα περιστατικά, ἕνα πέσιμο ἀπὸ τάλογο παραδείγματος χάριν, ἀπ' αὐτά ποὺ συμβαίνουν εἰς τὰ παιδιά κάθε ἡμέρα.»

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐφρικίασε τότε ἐλαφρῶς, ἐνθυμηθεὶς τὸ πρωϊνὸν ἐπεισόδιον, τὴν πτῶσιν τοῦ Χάνδου εἰς τὴν θάλασσαν.

« Μπᾶ; » εἶπε. « Τοῦ συνέβησαν λοιπὸν καὶ τοῦ Χάνδου πολλὰ τέτοια ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του;

— Ναί, ἀλλὰ χωρὶς σημασίαν καὶ μάλιστα διὰ παιδὶ ζωηρὸ σὰν τὸν Χάνδον.

— Καὶ ὅμως τὸ πρωϊνὸν εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν σημασίαν του » εἶπεν ὁ κ. Κλοακὲν σκεπτικὸς ὡσεὶ ὁμιλῶν καθ' ἑαυτόν.

« Ποιὸ πρωϊνόν; » ἠρώτησεν ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ. « Συνέβη λοιπὸν τίποτε σήμερα τὸ πρωΐ; Πῶς ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τίποτε; »

Ὁ κ. Κλοακὲν διηγήθη τὸ ἐπεισόδιον, παραστήσας καὶ τὴν κτηνώδη ἐκείνην ἀδιαφορίαν τοῦ ἐνόχου, μὴ στρέψαντος κἂν τὴν κεφαλὴν νὰ ἴδῃ, ἀφ' οὗ ἀνέτρεψε τὴν λέμβον τοῦ Χάνδου ἐκ τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ὡς νὰ το ἔκαμεν ἐκ προμελέτης.

Ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ ἀνησύχησε καὶ κρούσασα τὸν κώδωνα, ἐκάλεσε τὰ παιδιά. Ἡ Μὶς Ἀνθὴ ὡς καὶ ὁ Χάνδος εὑρίσκονται εἰς τὴν πλησίον αἴθουσαν συνομιλοῦντες μετὰ τοῦ Παύλου εὐθύμως. Ὅταν παρουσιάσθησαν εἶχον τόσῳ φαιδρὰν καὶ ἀνθηρὰν τὴν ὄψιν, ὥστε μόνον ἐκ τῆς θέας αὐτῆς ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ καθησύχασε καὶ χωρὶς νὰ τους εἴπῃ τίποτε ἀνησυχαστικόν, τὰ ἔστειλε νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν συναναστροφήν των.

Ἦτο ἤδη ἀργὰ καὶ οἱ ταξειδιῶται εἶχον ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Ἐκλεηνυκτίσθησαν καὶ ἐχωρίσθησαν παρὰ τὸ μεσανάβαθρον τῆς μαρμαρίνης κλίμακος, διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τοὺς κοιτῶνας των, δεξιᾷ αἱ κυρίαι, ἀριστερᾷ οἱ κύριοι.

« Ὤ, νὰ καὶ ὁ Κάζης που ἔφερε τὸ στρῶμά του » εἶπεν ὁ Χάνδος, δεικνύων ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνός του δέμα κυλινδρικόν. «Εἰς τὸν πόλεμον ἔλαβε τὴν συνήθειαν νὰ κοιμᾶται κατὰ γῆς καὶ τώρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἀλλοιώτικα.. Καληνύκτα, θεέ μου, καλὴ νύκτα, ἐξάδελφέ μου!»

Ε'

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΦΙΝ

Ἐκοιμῶντο ἤδη πρὸ πολλοῦ. Εἰς τὸ περίπτερον καὶ εἰς τὸν παρακείμενον στρατῶνα ἐβασίλευεν ἄκρα σιγή. Εἶχον ἠχήσῃ δύο ὧραι μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅταν θαμνών τις διηνοίχθη εἰς τὸ βάθος τοῦ δάσους καὶ ἀνέδυσεν αἰφνης μία κεφαλὴ μελαγχροινή, μὲ ὀφθαλμοὺς φωσφορίζοντας εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ὡς τίγρεως. Κατ' ἀρχὰς ἡ κεφαλὴ ἔμεινεν ἀκίνητος, τείνουσα τὸ οὖς εἰς τὴν σιγὴν καὶ βυθίζουσα τὸ βλέμμα εἰς τὴν σκιάν. Κατόπιν μυώδης λαιμὸς καὶ εὐρεῖς ὦμοι γυμνοὶ ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἀμέσως διὰ πηδήματος ἰσχυροῦ καὶ ἐλαφροῦ ὡς πάνθηρος, ἄνθρωπός τις ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς κρύπτης του ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς δενδροστοιχίας.

Ἀντὶ παντὸς ἐνδύματος ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔφερεν ἁπλῆν ὀθόνην, δεδεμένην σφιγκτὰ περὶ τὴν ὀσφύν· οἱ πόδες του ἦσαν γυμνοί, ὡς καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ χαλκόχρους κορμός. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἦτο ἀποτεθειμένος σάκκος ἐξ ὑφάσματος χονδροῦ, κεκλεισμένος ἐπιμελῶς, εἰς τὸν ὁποῖον περιείχετο προφανῶς κάτι τι παράδοξον, ὡσεὶ κινούμενον καὶ ζῶν.

Ταχὺς ὡς βέλος διέσχισε τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε ζωηρῶς ἡ σελήνη, καὶ εὑρέθη εἰς τὴν ἀπέναντι σκιάν, ἐκεῖθεν δέ, ἀκολουθήσας δρόμον σκιερόν, ἔφθασε πλησίον τοῦ περιπτέρου. Ἐκεῖ ἐφάνη πρὸς στιγμὴν διστάζων, ὡς διὰ νὰ ἐκλέξῃ τὸ σημεῖον τῆς προσβολῆς.

Ὁλόκληρος ἡ ὀπισθία πρόσοψις τῆς οἰκίας ἐφωτίζετο διὰ τοῦ λαμπροῦ φωτὸς τῆς σελήνης. Μόνον ἓν μέρος τοῦ τείχους ἦτο βεβυθισμένον εἰς τὴν σκιάν, τὴν ὁποίαν ἔρριπτεν ἐπ' αὐτοῦ μέρος τοῦ γειτονικοῦ οἰκοδομήματος. Ἡ στοά, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἠνοίγοντο τὰ παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος, ἐπερατοῦτο ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τὸ φῶς ὑπεχώρει πρὸ τῆς σκιᾶς. Καὶ τὸ βλέμμα τοῦ νυκτερινοῦ ἐπισκέπτου, προσηλωμένον ἐπὶ τῆς στοᾶς, ἐμαρτύρει ὅτι αὕτη ἦτο ὁ ἀληθὴς σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς του. Ἰσχυρὰ ὑδρορρόη, μὲ κλισιοὺς σιδηροῦς, ὡς τὰς κατασκευάζουσιν ἐκεῖ διὰ νάντέχουν εἰς τὰς καταιγίδας τῶν τροπικῶν, σωλὴν διήκων διὰ τοῦ σκότους, ἐχρησίμευσεν ὡς κλίμαξ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἔστη καὶ πάλιν ἀκίνητος τείνων τὸ οὖς μετὰ προσοχῆς καὶ παρατηρῶν μήπως ὑπῆρχε κανείς· δι' ἑνὸς πηδήματος κατόπιν διῆλθε τὸ φωτεινὸν μέρος, τὸ ὁποῖον τὸν ἐχώριζεν ἐκ τῆς σκιᾶς καὶ εὑρέθη παρὰ τὸν πόδα τοῦ σωλῆνος. Ἔλαβε τότε διὰ τῶν ὀδόντων τὰς ἄκρας τοῦ σάκκου τὸν ὁποῖον ἐκράτει τώρα ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ἤρχισε νὰναρριχᾶται διὰ χειρῶν καὶ διὰ τῶν ποδῶν. Εἰς δύο δευτερόλεπτα εὑρέθη εἰς τὴν στοὰν καὶ ἐπήδησεν ἄνευ θορύβου ἐπὶ τοῦ ξυλίνου αὐτῆς πατώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέπεσε πρηνὴς καὶ ἤρχισε νὰ ἕρπῃ.

Ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη κλαγγὴ ὅπλων καὶ κρότος βημάτων στρατιωτικῶν. Ἦτο ἡ περίπολος, ἀλλάζουσα τοὺς σκοπούς. Ὁ ἄνθρωπος ἐπερίμενε νάπομακρυνθῇ, σκεπτόμενος ὅτι τότε θὰ ἔμενεν ἐλεύθερος. Ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο ἠπατήθη. Ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος ἐτάχθη ὡς φρουρὸς ἀντὶ νὰ περιπατῇ ὅπως ὁ προκάτοχός του εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ περιπτέρου, ἦλθε πρὸς τὸ ὄπισθεν, πρὸς τὸ μέρος τῆς δενδροστοιχίας καὶ ἐξ ἔρωτος ἴσως πρὸς τὸ σεληνιαῖον φῶς, μόλις ἔκαμνε πέντε ἑξ βήματα εἰς τὴν σκιὰν ἀντὶ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα εἰς τὸ φῶς· οὕτως ὥστε μόλις ἐπὶ δύο δευτερόλεπτα ἐξηφανίζετο, ἐν ᾧ ἦτο ὁρατὸς ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα λεπτὰ κατὰ συνέχειαν.

Ὁρατός, ἆρα ἐδύνατο καὶ νὰ βλέπῃ... Τοῦτο ἐφαίνετο ὅτι παρημπόδιζε πολὺ τὰς κινήσεις τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν σάκκον. Ἀκίνητος καὶ πρηνὴς ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς στοᾶς, ἔκαμε συμβούλιον μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπίσης δύσκολον τῷ ἦτο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ δάσος ὅσον καὶ νὰ κινηθῇ ἐπὶ τῆς στοᾶς. Ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ νάντικατασταθῇ ὁ στρατιώτης, ἢ νὰ βαρυνθῇ τὸν περίπατόν του, ἢ νὰ κρυφθῇ ἡ σελήνη ὄπισθεν τῶν γειτονικῶν τοίχων.

Πρὸς τοῦτο θἀπηιτοῦντο τοὐλάχιστον δύο - τρεῖς ὧραι. Θὰ ἦτο λοιπὸν φρόνιμον νὰ μείνῃ οὕτως ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν στοὰν ἐκείνην καὶ νά τον εὕρῃ ἐκεῖ ἡ ἡμέρα; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα. Ἀλλά, συνετὸν ἢ μή, τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο ἤδη τὸ πρακτικώτερον. Καὶ ὁ ἄνθρωπός το παρεδέχθη.

Παρῆλθεν οὕτω μία ὥρα, ὅταν ὁ σκοπὸς κουρασθεὶς ἀπὸ τὸν περίπατον ἐκεῖνον, ἀπεφάσισε νὰ σταματήσῃ καὶ ἔπαυσε νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ὅριον τῆς σκιᾶς.

Τότε ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ κινῆται διὰ τῶν ἀγκώνων καὶ τῶν γονάτων κατὰ μῆκος τῆς στοᾶς. Διὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀνοικτῶν παραθύρων, φρασσομένων μόνον διὰ τῶν λεπτῶν ἐκ γάζης παραπετασμάτων, ἐξέβαλλεν ὁ γλυκὺς καὶ ἰσόχρονος θόρυβος τῶν ἀναπνοῶν. Ὅλη ἡ οἰκία ἐκοιμᾶτο. Ὁ νυκτερινὸς ἐπισκέπτης ἐσταμάτησεν εἰς ἕνα θάλαμον, φωτιζόμενον ἀσθενῶς ὑπὸ κανδύλας κυανῆς. Πρὸς στιγμὴν ἠκροάσθη, ἐβεβαιώθη ὅτι δέν τον ἐπρόδωσαν τὰ κινήματά του καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς δὲν εἶχεν ἐπαναλάβῃ τὸν περίπατόν του.

Τότε, περάσας τὴν κεφαλήν του διὰ τοῦ παραπετάσματος, ἐπεσκόπησε τὸν θάλαμον. Εἰς τὸ βάθος,

μορφὴ ἀμυδρῶς διακρινομένη, ἀνεπαύετο ἡσύχως ἐπὶ τῆς λευκῆς κλίνης, φορροῦσα ἐσθῆτα νυκτικὴν ἐκ μετάξης φαιᾶς. Οὐδὲν ὡραιότερον, γλυκύτερον, ἡρεμώτερον τοῦ ὕπνου ἐκείνου τῆς νεαρᾶς κόρης, τῆς διαφαινομένης ἐν τῷ ἡμίφωτι. Ἡ θέα τῆς γαλήνης ἐκείνης θἀφώπλιζε καὶ τίγριν. Ἀλλ' ἡ κεφαλὴ ἥτις ἤρχετο νὰ την ταράξῃ ἀνῆκεν εἰς ἄνθρωπον. Ἀστραπὴ ἀγρίας χαρᾶς ἐφλόγισε τοὺς ὀφθαλμούς του. Μειδίαμα ἀπαίσιον ἀπεκάλυψε τοὺς λευκούς του ὀδόντας. Εἰσήγαγε τότε τὸν σάκκον, τὸν ὁποῖον ἔσυρεν ὄπισθέν του, ἐντὸς τοῦ θαλάμου, τὸν ἤνοιξε, τὸν ἀνέστρεψε καὶ ὄγκος μελανὸς κατέπεσε μὲ ὑπόκωφον δοῦπον ἐπὶ τοῦ λινοῦ τάπητος.

Ταχέως τότε, παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν σάκκον, ἔτρεξεν εἰς τὸ σκοτεινὸν μέρος τῆς στοᾶς, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναδῇ, δι' ἑνὸς πηδήματος· ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ὑδραγωγοῦ σωλῆνος καὶ δι' αὐτοῦ ὠλίσθησε μέχρι τοῦ ἐδάφους. Ἤδη ἡ σελήνη εἶχε κατέλθῃ καὶ περὶ τὴν οἰκίαν ἡ σκιὰ εἶχε μεγαλυνθῇ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἄνθρωπος ἐπάτει τὸ ἔδαφος καὶ ἠτοιμάζετο νὰ διασχίσῃ τὴν δενδροστοιχίαν, φωτιζομένην ἔτι ὑπὸ τῆς σελήνης, κραυγὴ τρόμου ἀγωνιώδους ὑπεράνθρωπος, διέσχισε τὸν ἀέρα. Ὁ σκοπός, ἐξαφανισθεὶς ἐκ τῆς κραυγῆς ταύτης, μόλις ἐπρόφθασε νὰ τρέξῃ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ περιπτέρου, ὅταν εἶδε μίαν σκιάν, σῶμα μέλαν, τρέχον διὰ τοῦ λευκοῦ φωτὸς τῆς δενδροστοιχίας.

Ἐφώναξε: «Τίς εἶ!» δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν καὶ ἐπυροβόλησε καθ' ἣν στιγμὴν τὸ σῶμα ἐκεῖνο ἢ ἡ ὀπτασία ἐξηφανίζετο.

Ταῦτα συνέβησαν ἐντὸς δύο ἢ τριῶν δευτερολέπτων.

Ἐν τούτοις αἱ κραυγαὶ ἐδιπλασιάζοντο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, κραυγαὶ φρικώδεις, παράδοξοι, ὁμοιάζουσαι πρὸς κραυγὰς παιδίου ἐξάλλου. Ὅλοι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀφυπνισθέντες ἀνεπήδησαν ἐκ τῶν κλινῶν των καὶ ἤρχισαν νὰ τρέχουν· ἡ φρουρὰ ἐν τῷ στρατῶνι ἔδραττε τὰ ὅπλα, φῶτα ἠνάπτοντο. Σκιαὶ ἐπτημέναι ἔσπευδον πρὸς τὴν στοὰν καὶ ὁδηγούμεναι ἐκ τῶν ἐπιτεινομένων κραυγῶν διηυθύνοντο πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς Ἀνθῆς, — ἐκεῖνο ἀκριβῶς, τὸ ὁποῖον κυανῆ κανδήλα ἐφώτιζε δι' ἀμυδροῦ φωτός.

Καὶ τότε φρικῶδες θέαμα ἐπαρουσιάσθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Κάζη, πρώτου προστρέξαντος, τῆς κ. Ὀμολλοᾶ, τῶν θαλαμηπόλων, τοῦ κ. Κλοακέν, ἐλθόντων κατόπιν, τοῦ Χάνδου, τοῦ Παύλου καὶ τῶν ὑπηρετῶν, ἐλθόντων τελευταίων.

Ἐπὶ τοῦ λινοῦ τάπητος, ὁ Ρακῆς, ὁ νανοειδὴς πίθηκος τῆς Ἀνθῆς ἐσφάδαζε καὶ ἠγωνία, συνεσφιγμένος ὡς ἦτο διὰ τῶν ἰσχυρῶν ἑλίκων ὄφεως μελανοῦ ἐκ τοῦ εἴδους τῶν κοβρᾶς.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΦΥΛΑΞ ΑΓΓΕΛΟΣ

Γλυκὰ βραδυάζει· τρεμουλιάζουν
ψηλὰ τ' ἀστέρια φωτεινά·
γλυκὰ βραδυάζει, καὶ ψωλιάζουν
μ' ἀγάπη τὰ μικρὰ πτηνά.

Τὸν ἄγγελο ποῦ τώρα βράδυ
ἀπ' τὰ οὐράνια ἔχει ἐρθῆ,
δὲν θά τον 'δῆς, γιατὶ σκοτάδι
'ς τὴ γῆ ἀπλώθηκε βαθύ.

Ἂν λείπω ἐγὼ ἀπ' τὸ πλευρό σου.
ἔρχεται αὐτὸς χωρὶς βοὴ
'ς τὸν ὕπνο σου καὶ 'ς τ' ὄνειρό σου
καὶ ἀγρυπνεῖ ὡς τὸ πρωΐ.

Εἰς τὸ δεξί σου πάντα πλάϊ
στέκει ἡ ἀθῶα του θωριά,
ὁ ἴδιος πάντα σὲ φυλάει
κι' ἀπὸ κοντὰ καὶ μακρυά.

Μονάχα ἂν ἀτακτῆς δὲν μένει
σιμά σου πιὰ μὲ σιωπή,
μὰ 'ς τὸν καλὸν Θεὸν πηγαίνει
μὲ λύπη του γιὰ νά το 'πῇ.

Μ. Χ.

ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΝ

Ὁ Κωστάκης εἶνε εἷς ἀπὸ τοὺς μικροὺς συνδρομητὰς τῆς Διαπλάσεως. Δηλαδὴ εἶνε ἕνα πολὺ καθὼς πρέπει παιδί, καθαροενδεδυμένον, μὲ καλὴν ἀνατροφὴν καὶ καλοὺς τρόπους, καὶ μὲ εὐγενῆ καὶ εἰλικρινῆ καρδίαν. Ἐξυπνᾷ τακτικῶς τὸ πρωὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ροφᾷ τὸ γάλα του γρήγορα, γρήγορα, καὶ μόλις ἐνδυθῇ κάθεται πρὸ τοῦ μικροῦ τραπεζίου του καὶ ἀρχίζει μὲ ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην τὴν πρωϊνὴν μελέτην του, ἐνῷ αἱ πρῶται ἡλιακαὶ ἀκτῖνες τῆς ἡμέρας, διαπερῶσαι τὰς ὑάλους τοῦ παραθύρου θωπεύουν μὲ χρυσᾶς ἀνακλάσεις τὰ θελκτικὰ μαλλάκια τῆς κεφαλῆς του. Τὰ πτηνὰ ἔρχονται καὶ κτυποῦν τὰ τζάμια του, ψάλλουν, ψάλλουν τὸ ἀτελεύτητον ᾆσμά των, καὶ αὐτὸς ἀκουμβησμένος ἐπὶ τῆς τραπέζης του ἀμιλλᾶται νὰ τὰ ὑπερβῇ εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἔπειτα, μόλις τὸ ὡρολόγιον τῆς οἰκίας σημάνει τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν, παίρνει τὰ βιβλία του ὑπὸ μάλης καὶ μὲ βῆμα γοργὸν καὶ μὲ ὕφος γαλήνιον καὶ ὑπερήφανον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, βαίνει ταχὺς εἰς τὸ Γυμνάσιον. Μάλιστα, ὁ Κωστάκης ἂν καὶ μικρὸς ἀκόμη, μόλις δωδεκαετής, φοιτᾷ εἰς τὸ Γυμνάσιον, καὶ εἶνε ἀπὸ τοὺς ἐπιμελεστέρους μαθητάς, καὶ ἀποσπᾷ κάθε ἡμέραν θερμοὺς ἐπαίνους ἀπὸ τοὺς καθηγητάς του διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν προκοπήν του. Εἰς τὸ σπίτι ἐπίσης ὁ πατέρας ἡ μητέρα, ὁ μεγαλήτερος ἀδελφός, ἡ μαγείρισσα, ἡ θειὰ Παναγίτσα, ὅλοι ἔχουν νὰ κάμουν μὲ τὴν καλοσύνην καὶ τὴν ἡσυχίαν του. Ἐκεῖ δὲν βασιλεύει, ὅπως εἰς μερικὰς οἰκίας κακῶν παιδιῶν, ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ ἀταξία, δὲν ἀκοῦονται φωναὶ καὶ κλαψίματα, δὲν θραύονται καρέκλες καὶ βάζα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, δὲν εὑρίσκονται εἰς ἐντελῆ ἀνησυχίαν καὶ σύγχυσιν ἄνθρωποι καὶ οἰκιακὰ σκεύη. Τὰ πάντα διακρίνει ἁρμονία, τάξις καὶ σιγὴ βαθεῖα, διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ ἐργάζεται ὁ πατέρας ἡσύχως εἰς τὸ γραφεῖόν του, διὰ νὰ δύναται νὰ ἀφοσιοῦται ἡ μητέρα μὲ στοργὴν εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας της. Μονάχα τὸ βράδυ πρὸ τοῦ δείπνου εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἐκεῖ εἰς μίαν κομψὴν γωνίαν της, γεμάτην ἀπὸ ἄνθη καὶ κομψοτεχνήματα, ὑπὸ τὸ φῶς διπλῶν κηρίων ἀντηχεῖ ἐπὶ ὥραν μακρὰν ὁ ἐπίμονος καὶ συνεχὴς θρῆνος τοῦ βιολίου τοῦ Κωστάκη, κύπτοντος ἀδιακόπως πρὸ τοῦ ξυλίνου ἀναλογίου του, ἐφ' οὗ ἐξαπλοῦνται ἀνοικτὰ τὰ μουσικά του τετράδια. Τί νὰ σας κάμῃ ὁ καϊμένος ὁ Κωστάκης· εἶνε μικρὸς ἀκόμη, καὶ μόλις ὀλίγους μῆνας ἔχει ἀρχίσῃ νὰ μανθάνῃ μουσικήν. Ἔ! καλοὶ γονεῖς καὶ φίλοι, ἔχετε ὑπομονὴν καὶ θὰ ἰδῆτε μίαν ἡμέραν τί κατωρθόνει ἡ φιλομάθεια καὶ ἡ μελέτη ἑνὸς καλοῦ παιδίου!.

Καὶ μὴ νομίσετε, ἀπὸ ὅλα αὐτά, πῶς ὁ Κωστάκης εἶνε κανεὶς σχολαστικός, καὶ ἀγροῖκος. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ! ποῦ λέγουν καὶ τὰ βιβλία. Ἔχει τόσον γελαστὸν καὶ χαρωπὸν ὕφος, λάμπουν τόσον γλυκεῖς οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ ἐνέχει τόσην ἀγαθότητα τὸ ἀνεξάλειπτον τῶν χειλέων του μειδίαμα.

Περίεργον ὅμως, ὁ Κωστάκης ὁ καλὸς καὶ γλυκὺς Κωστάκης ἀπό τινος χρόνου εἶχε μεταβληθῆ πολύ. Ἐφαίνετο πολὺ λυπημένος, πολὺ σκεπτικός, ὡσὰν μία ἐπίμονος ἰδέα νὰ του ἐκαρφώθη καλὰ εἰς τὸν νοῦν, χωρὶς νὰ δύναται νὰ την ἀποδιώξῃ.

Καὶ ναὶ μὲν ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ εἶνε ἐπιμελὴς καὶ φρόνιμος, δὲν ἐλυποῦσε κανένα, δὲν ἐπεβάρυνε τοὺς ἄλλους μὲ τὴν δυσθυμίαν του, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὴν μελαγχολίαν του. Εἰς τὸ σπίτι ὅλοι κατεθορυβήθησαν δι' αὐτὴν τὴν μεταβολήν, ἡ μητέρα ἰδίως ἐφαίνετο πολὺ ἀνήσυχος, καὶ μάτην προσεπάθει νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης τοῦ μικροῦ της, διὰ φιλημάτων καὶ ἐναγκαλισμῶν.

Μόνον μίαν ἑσπέραν, μίαν γλυκεῖαν ἑσπέραν ἑορτῆς, καθ' ἣν ἐμειδία τόσον γλυκὰ ὁ ροδοβαμμένος ὀλόγυρα Μαρτιάτικος οὐρανός, ἐνῷ εὑρίσκοντο ἔξω εἰς τὴν ἔκθεσιν καὶ ἐγύριζαν διὰ τῆς Δενδροστοιχίας εἰς τὸ σπίτι, ἐκεῖ ἀνάμεσα εἰς τὸ πλῆθος, μητέρα καὶ υἱός, ὁ Κωστάκης ἐστάθη αἴφνης πολὺ συγκινημένος, καὶ παρηκολούθησε μὲ τρυφερὸν καὶ πολυσήμαντον βλέμμα ἕνα ποδηλατιστὴν τῆς ἡλικίας του, διελθόντα πρὸ αὐτοῦ μὲ γοργότητα ἀστραπῆς καὶ μὲ ἐλαφρότητα πτηνοῦ, καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος ἐχάνετο πέραν εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, ὁ Κωστάκης ἐψέλλιζεν ἀπὸ τὴν καρδίαν του μὲ βαθὺν πόθον,

— Πῶς ἤθελα νὰ εἶχα καὶ ἐγὼ ἕνα ὅμοιο ποδήλατο!..

Καὶ ἠκολούθησε μελαγχολικός, σιωπηλός, τὴν μαμμάτου, ὡσεὶ νὰ ἐφοβεῖτο νὰ εἴπῃ περισσότερα.

Ἀκτὶς χαρᾶς διεγράφη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς καλῆς μητρός. Σχεδὸν ἠνόησε τὸ πᾶν. Εἶνε τόσον εὐαίσθητος ἡ καρδία τῆς μητρός, καὶ δύναται νὰ ἀναγνώσῃ σελίδας ὁλοκλήρους ἀπὸ ἓν μόνον βλέμμα! Ἐχάρη μὲν μεγάλως διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην φανέρωσιν τῆς λύπης τοῦ τέκνου της, ὑπεμειδίασεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Βλέπετε καὶ αἱ μητέρες ἔχουν τὰ μυστικά των, καὶ προετοιμάζουν κρυφὰ τὰς ἐκπλήξεις των.

Οὕτω παρῆλθον ἀρκεταὶ ἡμέραι, ὅτε μίαν πρωΐαν ἡ οἰκία τοῦ Κωστάκη προσέλαβεν ὄψιν ἐπισήμου ἑορτῆς. Ἡ οἰκογένεια ἐώρταζε τὰ γενέθλια τοῦ Κωστάκη. Γενικὴ ἀναστάτωσις, ἀπὸ τοὺς γονεῖς ὡς τοὺς ὑπηρέτας. Εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα ἀπήστραπτεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία. Ἡ μητέρα πρὸ πάντων ἐφαίνετο περισσότερον συγκεκινημένη καὶ φαιδρὰ ἀπόδολους. Ἐκύτταζε πάντοτε τὸν Κωστάκην καὶ προσεπάθει νὰ κρατήσῃ ἕνα μυστικὸν διαλογισμόν, μίαν κρυφὴν σκέψιν, ἥτις ἐζήτει νὰ προδοθῇ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

Αἴφνης ὁ μεγαλήτερος ἀδελφός, τελειόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου μὲ γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν δεκαενναετοῦς νεανίου, καὶ μὲ λεπτοφυῆ καὶ ξανθὸν μύστακα μόλις διαγραφόμενον ἄνω τῶν χειλέων του, εἰσῆλθεν ὁρμητικὸς εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἔ! σεῖς ἐδῶ πέρα, δὲν κοπιάζετε μιὰ στιγμὴ εἰς τὸν κῆπον; εἶνε τόσον εὔμορφα τὰ δένδρα, ποῦ πρασινίζουν ἐκεῖ κάτω· ἐμπρός!

Ὅλοι τον ἠκολούθησαν. Μετά τινα λεπτὰ εὑρέθησαν εἰς τὴν μικρὰν χαλικόστρωτον ἀναδενδράδα ἐπὶ τῶν ἀρτιφυῶν τῆς ὁποίας φύλλων ἑλικνίζοντο φλυαροῦσαι αἱ χελιδόνες τοῦ ἔαρος.

Αἴφνης ὁ Κωστάκης ἐξέβαλε φωνὴν χαρᾶς. Πλησίον ἑνὸς ξυλίνου καθίσματος ἐπακουμβοῦσεν ἓν μικρόν, κομψότατον χαριτωμένον ποδήλατον, ἐξηπλωμένον τὸ ἥμισυ ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ τὸ ἥμισυ ἐπὶ τοῦ καθίσματος, θωπευόμενον ὑπὸ τῶν διερχομένων ἀναμέσον τῶν φυλλωμάτων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Τί ἀπροσδόκητος εὐτυχία! Τὸ ὄνειρόν του, τὸ ὄνειρον τὸ κρυφὸν καὶ ἀκατάβλητον τὸ ὁποῖον τον ἐστενοχώρει καὶ τον ἐβασάνιζε τόσον καιρὸν τώρα ἐξεπληροῦτο ἐκεῖ αἰφνιδίως, καὶ τελείως πλέον. Ἐρρίφθη εἰς τὸν τράχηλον τῆς καλῆς μητρός του, κατεφίλησε τὸν ἀδελφόν του, καὶ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς χαρᾶς ἐπλησίασε τὸ ποδήλατον, τὸ ἔστησεν ὄρθιον πρὸ αὐτοῦ, καὶ δι' ἑνὸς πηδήματος, ὡς ἐκ θαύματος εὑρέθη ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἀφέθη νὰ διαγράφῃ κύκλους γοργοὺς ἀνάμεσα εἰς τὰς ἀτραποὺς τοῦ κήπου, ἐκβάλλων παρατεταμένα «οὐρρά!»

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπῆρξέ ποτε πλέον εὐκίνητος, πλέον εὐλύγιστος ποδηλατιστὴς ἀπ' αὐτόν, καὶ οὔτε ἠδυνήθη ἄλλος διὰ μιᾶς κινήσεως νὰ κατανοήσῃ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ποδηλάτου, καὶ νὰ ἀντιληφθῇ διὰ τῆς πρώτης ἀναβάσεως ὁλόκληρον τὸν ὀργανισμόν του. Τί κάμνει ἐνίοτε ἡ λατρεία καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ ἐπιτηδειότης, καὶ εἰς τόσην μικρὰν ἡλικίαν ἀκόμη!

Ὁλόκληρος ἡ ἡμέρα κατηναλώθη τότε εἰς τὸ ποδήλατον. Ὁ μεγαλήτερος ἀδελφὸς ὅστις ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους ποδηλατιστὰς τοῦ συλλόγου του, ἀνέλαβε νὰ τελειοποιήσῃ μερικὰς ἐλλείψεις τοῦ πρωτοπείρου, καὶ ὁ κῆπος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐγέμιζεν ἀπὸ κραυγὰς θριάμβων, τόσον ὥστε οἱ γείτονες ἀντικρὺ εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διασκεδάσουν τὴν πλῆξιν καὶ τὴν ὀκνηρίαν των μὲ τὸ διασκεδαστικὸν θέαμα τῶν δύο ἀδελφῶν.

Ἔκτοτε ὁ μικρὸς Κωστάκης κατέστη ὁ πρῶτος ποδηλατιστὴς τῶν Ἀθηνῶν. Αὐτὸ τοὐλάχιστον δύνανται νὰ το ἀνομολογήσουν ὅλοι ὅσοι τον βλέπουν τὰς ἑορτάς, καὶ ἐνίοτε τὰς ἑσπερινὰς ὥρας νὰ διατρέχῃ μὲ ἀπαράμιλλον εὐκινησίαν καὶ ταχύτητα τὰς κεντρικωτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἀποσπῶν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἔκπληξιν μεταξὺ τῶν τελειοτέρων ποδηλατιστῶν, τριπλασίων αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ μέγεθος.

Καὶ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν πόλιν νὰ γυρνᾷ ὁ φοβερὸς ποδηλατιστής, ἀλλὰ κάμνει ἐκδρομὰς μακροτάτας μὲ τὸν ἀδελφόν του, ἢ μὲ κανένα ποδηλατιστὴν συμμαθητήν του ἀνὰ τὰ περίχωρα, ἐπανερχόμενος τὴν ἑσπέραν μὲ μεγάλας ἀνθοδέσμας ἴων, καὶ μὲ κλώνους θυμαριοῦ. Μόνον αἱ κακαὶ γλῶσσαι λέγουν ὅτι ὠλίσθησε μίαν φορὰν εἰς ἕνα λάκκον εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐκυλίσθη ἐντὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴ δίδετε πολλὴν πίστιν εἰς αὐτάς, διότι ποδηλατιστὴς σὰν τὸν Κωστάκην, μὴ ὀλισθαίνων εἰς τὰ μαθήματά του ποσῶς, δὲν δύναται νὰ ὀλισθήσῃ ἐπίσης καὶ εἰς τὰς παρέργους ἀσκήσεις του καὶ τὰς εὐγενεῖς παιδιάς του!

Μητσος Χατζοπουλος

ΑΙ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ἦσαν μίαν φοράν δύο μικραὶ ἀδελφαὶ ἡ Κοκκινούλα καὶ ἡ Σταχτερούλα, αἱ ὁποῖαι ἔκαμναν περίπατον μέσα εἰς ἕνα κελλάρι.

— Τί νὰ εἶνε ἄρά γε μέσα εἰς αὐτὴν τὴν τρύπα; εἶπεν ἡ Κοκκινούλα, καὶ ἔχωσε τὴν κεφαλήν της εἰς ἕνα στρογγυλὸν ἄνοιγμα.

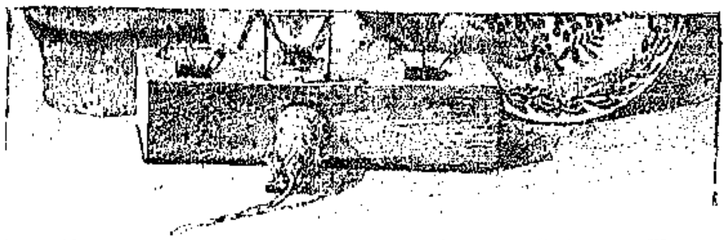

— Κλίπ! Ἡ Κοκκινούλα δὲν ξαναγύρισε ποτὲ διὰ νὰ εἰπῇ τί εἶδε.

— Τί ὡραία κρέμα! εἶπε καὶ ἡ Σταχτερούλα, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ἄκρον μιᾶς μεγάλης γαβάθας. Πόση θὰ φάγω!

Καὶ ἔσκυψε διὰ νὰ βουτήξῃ τὴ μυτίτσα της· ἀλλὰ γλυστρᾷ τὸ πόδι της καὶ πίπτει μέσα! Δυστυχισμένη Σταχτερούλα!

Κρῖμα, ποῦ ἀγαπᾷ τόσο τὴν κρέμα! δὲν θὰ ξαναφάγῃ πλέον.

Κρῖμα, κρῖμα. Ἡ καϊμένη ἡ Σταχτερούλα δὲν ξαναγύρισε διὰ νὰ μας εἰπῇ τί γεῦσιν εἶχε ἡ κρέμα τῆς μεγάλης γαβάθας, ὅπως οὔτε ἡ Κοκκινούλα τί εἶδε μέσα εἰς τὴν τρύπαν ὅπου ἔχωσε τὴν κεφαλήν της.

Ὅταν ἡ μαγείρισα ἐμβῆκεν εἰς τὸ κελλάρι εὑρῆκεν ἕνα ποντικάκι πνιγμένο, καὶ ἕνα ἄλλο στραγγαλισμένο μέσα εἰς τὸ δόκανο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓ

Πρό τινων αἰώνων ἀκόμη τὸ μόνον μέσον πρὸς πολλαπλασιασμὸν ἑνὸς συγγράμματος ἦτο ἡ διὰ χειρὸς ἀντιγραφή. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα ἦσαν δαπανηρά, εὑρίσκοντο δὲ συνήθως μόνον εἰς βιβλιοθήκας μοναστηρίων, πανεπιστημίων, ἢ εἰς ἡγεμονικὰς βιβλιοθήκας. Διὰ νὰ καταρτισθῇ ἓν τέλειον χειρόγραφον ἀπῃτεῖτο πολύπλοκος ἐργασία· ἄλλος ἦτο ὁ παρασκευάζων λείαν καὶ στιλπνὴν τὴν μεμβράνην, ἄλλος ὁ ἀντιγραφεύς, ἄλλος ὁ καλλιτέχνης ὁ στολίζων μὲ ποικίλας εἰκόνας τὰ περιθώρια, καὶ ἄλλος ὁ συνδέων τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου βιβλιοδέτης.

Τὰ χειρόγραφα, ὡς εἴπομεν, ἦσαν δαπανηρά· ἓν ἀντίγραφον τῆς Καινῆς Διαθήκης παραδείγματος χάριν ἐστοίχιζεν ὑπὲρ τὰς 600 δραχμάς.

Ὀλίγα παιδία λοιπὸν ἐμάνθανον ἀνάγνωσιν, ὅσα δὲ ἤξευραν δὲν ἐδιδάσκοντο αὐτὴν εἰς βιβλία ἐπίτηδες δι' αὐτὰ γραφέντα, ὅπως σεῖς, οὐδὲ εἶχον περιοδικόν, ὅπως σεῖς, τὸ ὁποῖον νὰ τα συμβουλεύῃ, νὰ τα ὁδηγῇ, καὶ νὰ τα διδάσκῃ.

Ἐν γένει οἱ ἄνθρωποι ἦσαν βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας. Ἀλλ' ἡ θεία Πρόνοια ἔστειλεν ἕνα μέγαν ἄνδρα, ὅστις ἔμελλε νὰ καταστήσῃ κοινὸν κτῆμα τῆς ἀνθρωπότητος, ὅ,τι ἕως τότε ἦτο κτῆμα τῶν ὀλίγων μόνον· ὁ μέγας οὗτος ἀνήρ, ὅστις εἶνε ἄξιος τῆς μεγαλειτέρας εὐγνωμοσύνης, εἶνε ὁ Ἰωάννης Γουτεμβεργ.

Ὁ Γουτεμβεργ ἐγεννήθη ἐν τῇ ὡραίᾳ παραρρηνείῳ πόλει Μαγεντίᾳ, κατήγετο δὲ ἐξ οἰκογενείας εὐγενοῦς. Τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικήν του ἡλικίαν διῆλθεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ἡ οἰκία των, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ μεσαίωνος, ἦτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἀνάγλυφα καὶ ἄλλα ἀλληγορικὰ κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς μεγάλης θύρας τῆς εἰσόδου ὑπῆρχε γλυπτὴ κεφαλὴ ὑπερμεγέθους ταύρου φέρουσα ἐπιγραφήν: *Τίποτε δὲν μοι ἀνθίσταται!* Τὸ ἔμβλημα τοῦτο ἔγινε καὶ ἔμβλημα τοῦ Γουτεμβερ.

Ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν ὁ Γουτεμβεργ ἀπώλεσε τὸν πατέρα του, ὅστις ὡς κληρονομίαν ἀφῆκεν εἰς αὐτὸν μικρόν τι μόνον εἰσόδημα. Ἀναχωρήσας ἐκ Μαγεντίας μετέβη εἰς τὰς κάτω χώρας, ἔπειτα δὲ εἰς Στρασβοῦργον. Ὁ νεαρὸς εὐπατρίδης στερούμενος πόρων ἦτο ἠναγκασμένος νὰ κερδίζῃ διὰ τῆς ἐργασίας του τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Μολονότι δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ εὐγενεῖς δὲν εἶχον ἄλλο ἐπάγγελμα πλὴν τοῦ τῶν ὅπλων ὁ Γουτεμβεργ ἐπροτίμησε τοῦ ξίφους τὴν σφύραν καὶ τὴν ῥίνην, καὶ ἠσχολήθη εἰς τὴν λείανσιν πολυτίμων λίθων καὶ τὴν στίλβωσιν κατόπτρων. Εἶχε δὲ ὄχι μόνον ἔκτακτον φιλοπονίαν ἀλλὰ καὶ ἔκτακτον ἐπιδεξιότητα καὶ πνεῦμα ἐπινοητικὸν πρὸς τούτοις.

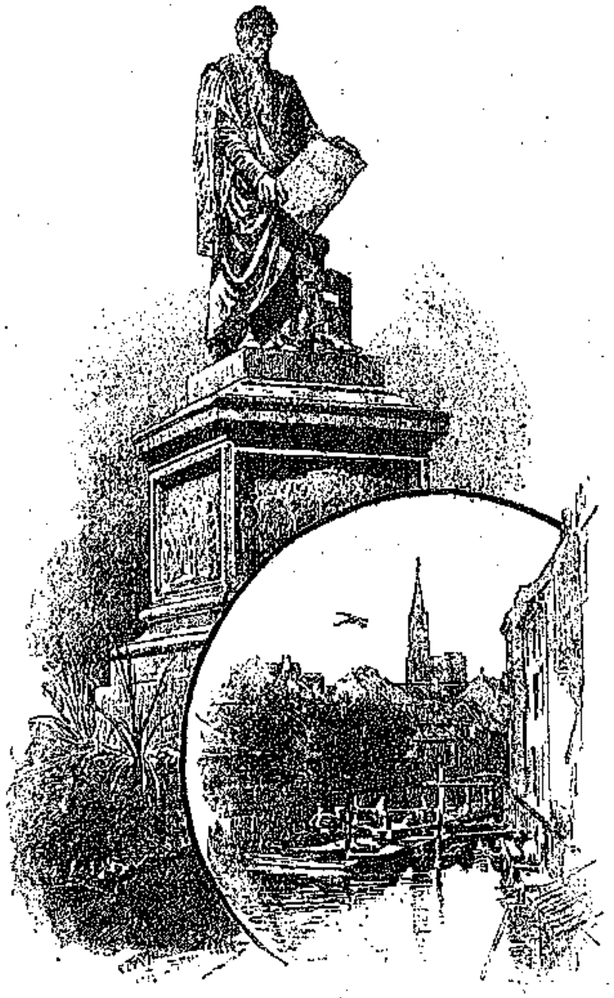

«Ο ΕΝ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΩ ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓ»

Ἀπὸ πολλοῦ ἐζήτει τὸν τρόπον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀντιγράφων, ὅπως διὰ μιᾶς μοναδικῆς πλακός, ἀνανεουμένης μόνον τῆς μελάνης, πολλαπλασιάζεται ἐπ' ἄπειρον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων.

Ἐπὶ δέκα ἔτη εἰργάζετο μόνος ἐν Στρασβούργῳ ζητῶν νὰ τελειοποιήσῃ τὸ *μέγα μυστήριον, τὴν θαυμασίαν ἀνακάλυψιν*· ἔφερον δὲ τὰ δέκα ταῦτα ἔτη τῆς ἐργασίας πολυτίμους καρπούς. Ὁ Γουτεμβεργ κατώρθωσε νὰ γλύφῃ εὐκόλως κινητὰ μεταλλικὰ στοιχεῖα, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ καὶ τὸ κατάλληλον μέταλλον εἰς τὸ ὁποῖον νὰ χύνωνται τὰ στοιχεῖα· ὁ σίδηρος ἦτο πολὺ σκληρὸς καὶ διέσχιζε τὸν χάρτην· ὁ δὲ μόλυβδος ἦτο πολὺ μαλακὸς καὶ συνεπιέζετο ἀπὸ τὴν πίεσιν.

Ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς πολυειδεῖς δαπάνας, τὰς ὁποίας ἀπῄτει ἡ ἐργασία αὕτη συνεταιρίσθη πρὸς τρεῖς κατοίκους τοῦ Στρασβούργου. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐνδόξου ἔργου ἠναγκάσθησαν νὰ πωλήσωσι ὅ,τι κινητόν, καὶ πολύτιμον εἶχον καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν πατρικὴν των οἰκίαν· ἀλλ' οὐδεμία μομφὴ ἐξῆλθέ ποτε ἐκ τοῦ στόματός των· τόσην πεποίθησιν εἶχον εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου καὶ εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας!...

Ἀλλ' οἱ συνέταιροί του ἀπέθανον, ὁ δὲ Γουτεμβεργ ἀποθαρρυνθεὶς ἐκ τοῦ θανάτου αὐτῶν, παρενοχλούμενος δὲ καὶ ὑπὸ δανειστῶν ἀφῆκε τὰς ἐργασίας του καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ Στρασβούργου.

Ἐπανελθὼν εἰς Μαγεντίαν ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν· ἀλλὰ στερούμενος πόρων προσεταιρίσθη τὸν Ἰωάννην Φουστ καὶ τὸν Πέτρον Σχαῖφερ.

Ὁ Φούστ ἦτο πλούσιος τραπεζίτης ὁ δὲ Σχαῖφερ νέος λόγιος πολὺ πεπαιδευμένος καὶ ἀντιγραφεὺς ἐκτάκτου ἐπιδεξιότητος.

Ὁ Γούτεμβερ τῇ βοηθείᾳ καὶ τοῦ Πέτρου Σχαῖφερ κατώρθωσε νὰ παραγάγῃ δι' ἑνώσεως ἀναλόγων μερῶν μολύβδου καὶ ἀντιμονίου τὸ πολύτιμον μίγμα ἐκ τοῦ ὁποίου κατεσκευάσθησαν στοιχεῖα λεπτόγραμμα, ὀλιγώτερον μὲν σκληρὰ τοῦ σιδήρου ἀλλὰ καὶ δυνάμενα νὰ ἀντέχουν εἰς τὴν πίεσιν τοῦ τύπου.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ σκηνὴ μετεβλήθη. Ὁ Φούστ, πονηρὸς ὢν καὶ δόλιος, εἶχε καταθέσῃ μὲν χρήματα ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀλλὰ φροντίσας ὅπως ἐξασφαλίσῃ εἰς ἑαυτὸν ὅλον τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ κέρδος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐτελειοποιήθη ἡ ἐφεύρεσις, ὁ ἄπιστος Φούστ ἐζήτει μέσον νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ Γούτεμβεργ, εἶχε δὲ τοιοῦτο μέσον εἰς τὰς χεῖράς του, τὰ χρεωστικὰ αὐτοῦ.

Ἠνάγκασε λοιπὸν τὸν Γούτεμβεργ νὰ παραιτηθῇ παντὸς δικαιώματος τὸ ὁποῖον θὰ ἔδιδεν ἡ νέα ἐφεύρεσις καὶ μάλιστα νὰ φήσῃ τὸ τυπογραφεῖον καὶ νὰ ναχωρήσῃ. Ὁ πατὴρ τῆς τυπογραφίας περιελθὼν εἰς δυστυχίαν ἀπὸ τὴν ἀχαριστίαν τοῦ Φούστ ἠναγκάσθη νὰ ναχωρήσῃ ἐκ Μαγεντίας.

Ὁ Φούστ τότε ἔλαβεν ὡς συνέταιρον τὸν Σχαῖφερ, καὶ ἤρχισε μετὰ ζήλου τυπῶν βιβλία, τὰ ὁποῖα ἐπώλει ὡς ἀντίγραφα. Τοὺς ἐργάτας του οἵτινες ἐδυσπίστουν πρὸς αὐτὸν καὶ ἦσαν δυσηρεστημένοι διὰ τὴν πρὸς τὸν Γούτεμβερ διαγωγήν του ὑπεχρέωσε νὰ ὀμόσωσιν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὅτι θὰ διαφυλάξουν τὸ μυστικὸν τῆς βιομηχανίας ταύτης. Ὅπως δὲ περισσότερον ἀσφαλισθῇ περὶ τῆς σιωπῆς των ὁ γηραιὸς τοκογλύφος τοὺς ἠνάγκαζε νὰ ὑπογράψουν γραμμάτια, τῶν ὁποίων τὸ ἀντίτιμον θὰ ἐκράτει ἐκ τοῦ μισθοῦ των ἐν περιπτώσει ἀθυροστομίας. Μὴ ἀρκούμενος εἰς ταῦτα ἐγκατέστησε τὸ ἐργαστήριόν του εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνέκλειε τοὺς ἐργάτας του. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπικερδοῦς ἐπιχειρήσεώς του καταλαμβάνει αὐτὸν ὁ λοιμός, καὶ ἀποθνήσκει.

Τότε κύριος τοῦ τυπογραφείου ἔγινεν ὁ Σχαῖφερ καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν ἕως ὅτου ἡ Μαγεντία ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου καὶ διηρπάγη· ὁ Σχαῖφερ ἐφονεύθη, οἱ δὲ ἐργάται τοῦ τυπογραφείου διεσκορπίσθησαν.

Ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐγκαθίδρυσεν αὐτὸ ἐκ νέου· εἰλικρινὴς ὅμως καὶ τίμιος ὢν δὲν ἐδέχθη νὰ ἀποστερήσῃ τὸν Γούτεμβεργ τῆς δόξης ἥτις τῷ ἥρμοζεν, ἀλλ' ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ ἀνακηρύξῃ δημοσίᾳ εἰς ποῖον ἀνῆκεν ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας. Ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου λοιπὸν βιβλίου τινὸς τυπωθέντος τῷ 1505 καὶ ἀφιερωθέντος εἰς τὸν αὐτοκράτορα Μαξιμιλιανόν, ἐτύπωσε τὰς ἑξῆς γραμμάς: «Ἐν Μαγεντίᾳ ἐφευρέθη ἡ θαυμασία τέχνη τῆς τυπογραφίας ὑπὸ τοῦ εὐφυοῦς Ἰωάννου Γούτεμβεργ ἐν ἔτει 1450, ἐν αὐτῇ ἐβελτιώθη ὕστερον καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ Φούστ καὶ Σχαῖφερ.»

Ὁ Γούτεμβεργ ἐκ Μαγεντίας εἶχε μεταβῇ εἰς Στρασβοῦργον ὅπου τῇ βοηθείᾳ φίλων τούτινων ἔδρυσε τυπογραφεῖον. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ βίου του ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μαγεντίας καὶ ἐκλέκτωρ Ἀδόλφος τοῦ Νασσάου προσκαλέσας μετὰ τιμῶν εἰς Μαγεντίαν τὸν Γούτεμβεργ κατέταξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν εὐγενῶν του καὶ ἔδωκεν αὐτῷ καὶ σύνταξιν.

Διὰ τῆς γενναίας ἀλλὰ βραδείας ταύτης προστασίας ὁ Γούτεμβεργ ἠδυνήθη νὰ ἀφιερώσῃ τὰ τελευταῖα ἔτη του εἰς τελειοποίησιν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς τυπογραφίας. Ἀπέθανε δὲ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1468.

Τὸ μνημεῖον τὸ ὁποῖον παριστάνει ἡ εἰκὼν ἱδρύθη ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1840, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἀνετέθη εἰς ἕνα τῶν μεγίστων γάλλων γλυπτῶν τὸν David d' Angers.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πατρὶς αὐτοῦ ἡ ὡραία Μαγεντία ἀνήγειρεν εἰς τὸ ἔνδοξον τέκνον της περικαλλὲς μνημεῖον, τὸ ὁποῖον ἡ γράφουσα τὰς γραμμὰς ταύτας ἠτύχησε νὰ ἴδῃ ὅτε εὑρίσκετο ἐν Γερμανίᾳ. Τὸ πρόπλασμα κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ ἐξόχου γλύπτου τοῦ αἰῶνος, τοῦ δανοῦ Τορβάλδσεν, ὁ δὲ ἀνδριὰς χυθεὶς ἐν Παρισίοις ἱδρύθη τῷ 1837 ἐπὶ τῆς *Πλατείας Γούτεμβεργ*· εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ μνημείου εὑρίσκεται τετράστιχον λατινικὸν ἐπίγραμμα ἀρχίζον ὡς ἑξῆς: Artem quae Graecos latuit latuitque Latinos κτλ. καὶ τὸ ὁποῖον ἐν μεταφράσει σημαίνει: «Τέχνην ἄγνωστον εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ρωμαίους ἐπενόησεν ἡ ἀγχίνοια ἑνὸς Γερμανοῦ. Σήμερον ὅ,τι ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι καὶ ὅ,τι γνωρίζουν οἱ νεώτεροι δὲν εἶνε μόνον δι' αὐτούς, ἀλλὰ δι' ὅλην τὴν οἰκουμένην.»

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΟΙ ΕΛΑΙΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Κατὰ τοὺς θερμοὺς μῆνας τοῦ θέρους, μετὰ τὸν θερισμόν, ὁπότε ἡ πεδιὰς ἐκτείνεται κατάξηρος καὶ κεκαυμένη, οἱ ἐλαιῶνες εἶνε ὡς ὁάσεις ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν εὑρίσκει ὁ ἄνθρωπος καταφυγὴν κατὰ τοῦ καύσωνος, ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν φυτεύει κήπους καὶ ἀμπελῶνας ὁ γεωργός.

Ἐν μέσῳ τῆς αὐχμηρᾶς ξηρασίας ὅπου εἶνε ἐλαιῶνες μόνον ὑπάρχει πρασινωπὴ ἢ τεφρόχρους βλάστησις.

Ἐλαιῶνες εὑρίσκονται εἰς τὰς κλιτύας τῶν ὀρέων, εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τοὺς λόφους, ἐκτείνονται δὲ καὶ μέχρι τῶν παραλίων. Μεγαλείτερος ἐλαιὼν τῆς Ἀττικῆς εἶνε ὁ τοῦ ἀθηναϊκοῦ πεδίου, ὅστις ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Φαληρικοῦ καὶ Πειραϊκοῦ ἀλιπέδου ἐκτείνεται ἄνευ διακοπῆς ἐφ' ὅλης τῆς κοιλάδος τοῦ Κηφισοῦ φθάνων μέχρι τῶν προπόδων τοῦ Πεντελικοῦ, ἄνωθεν τοῦ Ἀμαρουσίου καὶ τῆς Κηφισίας, εἰς μῆκος 15 περίπου χιλιαμέτρων. Κατά τινα ἀπαρίθμησιν γενομένην τῷ 1873 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλαιῶν τοῦ ἀθηναϊκοῦ πεδίου ἀνήρχετο εἰς 141,898. Ἀδιακόπως ὅμως αὐξάνεται ἡ γεωργία τῆς ἐλαίας, πολλαὶ δὲ νέαι ἐφυτεύθησαν περὶ τὰς Ἀθήνας κατὰ τὰς δύο τελευταίας δεκαετηρίδας, μολονότι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς φυτείας ἀπαιτοῦν πολλὴν περιποίησιν καὶ ἔχουν ἀνάγκην πολλοῦ ποτίσματος.

Μεγάλα καὶ γηραιὰ δένδρα εὑρίσκονται ἐν Ἀμαρουσίῳ καὶ Κηφισίᾳ· πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουν εἰς τὴν κατωτάτην αὐτῶν βάσιν περίμετρον μέτρων 15 καὶ 55 ἑκατοστῶν, τὸ δὲ στέλεχος αὐτῶν εἰς μικρὸν ὕψος ἀπὸ τῆς βάσεως 6 καὶ 8 μέτρων. Καὶ εἰς πολλὰ δὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἀττικῆς εὑρίσκονται μέγισται ἐλαῖαι· εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Μεσογαίας Λάμπρικα π.χ. ὑπάρχει δένδρον, τοῦ ὁποίου ὁ κορμὸς ἀκριβῶς κατὰ τὴν βάσιν ἔχει περίμετρον 12 μέτρων καὶ 85 ἑκατοστῶν, εἰς ὕψος δὲ 50 ἑκατοστῶν ἀπὸ τῆς βάσεως 7 μέτρων καὶ 40 ἑκατοστῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ αὔξησις τοῦ δένδρου τούτου εἶνε βραδεῖα, αἱ ἐλαῖαι αὗται εἶνε ἀρχαιόταται· δυστυχῶς ὅμως εἶνε δυσκολώτατον ἢ καὶ ἀδύνατον σχεδὸν νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡλικία αὐτῶν. Αἱ γηραιαὶ ἐλαῖαι ἔχουν συνήθως κοῖλον κορμόν, ἐλλείπει συνήθως ἀπ' αὐτῶν τὸ ξυλῶδες σῶμα μετὰ τῶν ἐτησίων δακτυλίων, ἄλλοτε δὲ διασχίζονται φυσικῶς εἰς πολλὰ ἄλλα στελέχη. Μετὰ μεγάλης πιθανότητος ὑπολογίζεται ὅτι αἱ ἐλαῖαι τοῦ *Ὄρους τῶν ἐλαιῶν* τῆς Ἱερουσαλείμ, 8 τὸν ἀριθμόν, εἰσὶν αὗται ἐκεῖναι αἵτινες ὑπῆρχον ἐκεῖ ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' αἱ ἰδικαί μας εἶνε πολλῷ παχύτεραι, ἐν δὲ ἐκ τούτου συμπεράνωμεν περὶ τῆς ἡλικίας αὐτῶν, τὰ ζῶντα ταῦτα μνημεῖα εἶνε ἀρχαιότερα τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν χρόνων, ὑπῆρξαν μάρτυρες τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν εἶδον περιπατοῦντας τοὺς μεγάλους αὐτῆς ἄνδρας τῶν ὁποίων μένει αἰωνία ἡ δόξα.

Τὰ φύλλα καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἐλαίας εἰσὶ διάφορα· ὑπάρχει δὲ πλῆθος ποικιλιῶν ἰδίως ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφὴν τῶν καρπῶν. Αἱ ἐλαῖαι τῆς Κρήτης, ἐπὶ παραδείγματι, εἶνε μικραί, ἀλλὰ τὰ δένδρα πολυκαρπότατα. Διάσημοι διὰ τὸ πολὺ ἔλαιον τὸ ὁποῖον περιέχουσιν εἶνε αἱ μετρίου μεγέθους ἐλαῖαι τῶν Μεγάρων· ἐν γένει αἱ ἀττικαὶ ἐλαῖαι ἔχουσι μέτριον μέγεθος.

Ἡ ἐλαία δὲν καρποφορεῖ ἀφθόνως ἕκαστον ἔτος. Παρατηρεῖται περιοδικότης τις, κατὰ τὴν ὁποίαν συνήθως πᾶν τρίτον ἔτος ἐπέρχεται πολυκαρπία (καλὴ χρονιά) τὰ δὲ δύο ἄλλα ἔτη ἐναλλάξ ὁτὲ μὲν πολυκαρπία ὁτὲ δὲ ὅλως σχεδὸν ἀκαρπία· εὐτυχῶς ἡ διαδοχὴ τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν ἐτῶν δὲν γίνεται ταυτοχρόνως εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ κατὰ διάφορον σειρὰν εἰς τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη.

Ἡ συγκομιδὴ τῶν ἐλαιῶν ἄρχεται ὅταν αὐταὶ ἀρχίζουν νὰ μαυρίζουν καὶ νὰ πίπτουν· τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐλαῖαι κατὰ μικρὸν ὡριμάζουσι διὰ τοῦτο καὶ ἡ συγκομιδή, ἡ ὁποία γίνεται συνήθως ὑπὸ γυναικῶν καὶ παιδίων, διαρκεῖ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Σπανίως τινάσσονται ἢ ῥαβδίζονται οἱ καρποφόροι κλάδοι διὰ ῥάβδων ὅπως ἐπιταχυνθῇ ὁ τρυγητός· γίνεται δὲ τοῦτο μόνον ὅταν πρόκειται νὰ συλλεγῶσιν ἄωροι αἱ ἐλαῖαι. Ἡ ἄνθησις τῆς ἐλαίας διαρκεῖ ἀπὸ τῆς 15 μέχρι τῆς 30 Μαΐου.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Η ΕΥ ΗΓΜΕΝΗ ΚΟΡΗ

Ἡ εὖ ἠγμένη κόρη δὲν φωτογραφεῖται ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, πρὸ πάντων δὲ δὲν σκορπίζει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀντίτυπα τῆς φωτογραφίας της. Δύναται ἐξ αὐτῶν νὰ δώσῃ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας της ἢ εἰς ἐκείνας τῶν φίλων της, αἵτινες ἔχουσι σεβαρὸν χαρακτῆρα καὶ εἶνε βεβαία ὅτι δὲν θὰ παραρρίψουν τὴν εἰκόνα της ὥστε νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας εἰς τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ εἶνε.

Δὲν φέρει τὸ μονόγραμμά της οὔτε ἐπὶ καρφίδος, οὔτε ἐπὶ ἄλλου μέρους τῆς ἐνδυμασίας της εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ μανδηλίου της. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ ἐπιστολικοῦ της χάρτου τὸ ὄνομά της ἢ τὰ ἀρχικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα.

Ἂν κύριός της ἐν σιδηροδρομικῇ ἁμάξῃ ἐν τῷ τροχιοδρόμῳ ἢ ἄλλαχοῦ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν του, εὐχαριστεῖ φιλοφρόνως μὲ ἦθος εὔχαρι.

Εἰς τὰς συναναστροφὰς τῇ ἀπαγορεύεται μὲν ἡ θορυβώδης εὐθυμία καὶ ἡ πολυλογία, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ ὕφος ψυχρὸν καὶ πολὺ σεβαρόν. Καὶ ἐνταῦθα τὸ ὀρθὸν εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ.

Εἰς τὴν τράπεζαν δὲν πρέπει νὰ τρώγῃ μετ' ἀπληστίας, ἀλλ' εἶνε πάλιν ἄνοστον νὰ τρώγῃ *σὰν πουλί*, ἐξ ἐπιτηδεύσεως, διὰ νὰ φανῇ τάχα αἰσθηματική. Ὅσοι εἶνε νέοι καὶ ὑγιεῖς, εὑρίσκονται δὲ ἰδίως εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως ἔχουν ὄρεξιν. Μόνον ἡ λαιμαργία εἶναι ἀξία ἀποφυγῆς, διότι δεικνύει ἔλλειψιν ἀγωγῆς.

Ἡ νεᾶνις δὲν πίνει οἰνοπνευματώδη ποτά, εἰς δὲ τὸν οἶνόν της προσθέτει νερόν.

Οὐδέποτε σκώπτει τοὺς ἄλλους, οὐδ' εἰρωνεύεται τὰς φίλας της ἢ ἄλλα πρόσωπα. Αἱ κατὰ τῆς φιλοτιμίας προσβολαὶ εἶνε αἱ ὀδυνηρότεραι, προξενοῦν δὲ δριμὺν πόνον· ἐξ ἀγαθότητος τὸ πρῶτον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ φρονήσεως πρέπει κανένα νὰ μὴ πειράζωμεν.

Ὅπως ἀποκτήσῃ χάριν κόρη τις πρέπει νὰ ἀσκήσῃ τὸ σῶμά της. Διὰ τοῦτο αἱ μητέρες πρέπει νὰ ἀναγκάζωσι τὰς θυγατέρας των νὰ κινῶνται ἐντὸς τῆς οἰκίας ἀσχολούμεναι εἰς τὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ἐφ' ὅσον αἱ σπουδαί των τὸ ἐπιτρέπουν. Αἱ φυσικαὶ, καὶ ἀνεπίγνωστοι κινήσεις, αἱ σύμφωνοι πρὸς τὰς δυνάμεις των, καθιστῶσιν εὐκάμπτους τὰς ἀρθρώσεις των, τοὐλάχιστον ὅσον καὶ ὁ χορὸς καὶ ἡ γυμναστική, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν δυσκάμπτους τοὺς νευρικοὺς ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐντάσεως τοῦ πνεύματος τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν. Ἡ κόρη ἡ ὁποία ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας σπουδάζει μόνον τὰ μαθήματά της καὶ τὸ κλειδοκύμβαλόν της, δὲν ἠξεύρει νὰ βαδίζῃ μετὰ χάριτος.

Ἡ κόρη δὲν πρέπει νὰ εἰσέρχεται ἀποτόμως καὶ διὰ μιᾶς εἰς τὴν κοινωνίαν. Καλλίτερον εἶνε νὰ προπαρασκευάζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον δι' ἑσπερίδων εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, μανθάνουσα ἐκ τοῦ *παραδείγματος* τῶν περὶ αὐτὴν τοὺς νόμους τῆς συμπεριφορᾶς.

Ἡ κόρη δὲν πρέπει νὰ παραφορτωθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μὲ πολλὰς ὁδηγίας τῆς ἐθιμοτυπίας, ὥστε νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῆς τὸ μέγα θέλγητρον τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ νεότης : ἡ ἀφελής, ἡ ἀπροσποίητος χάρις.

Ἡ ἀληθῶς εὖ ἠγμένη νεᾶνις ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὅτι αἱ νεάνιδες παρέρχονται ἀπαρατήρητοι εἰς τὰς συναναστροφὰς ὅταν εἶνε ἀφελεῖς, μετριόφρονες, καὶ δὲν πράττωσί τι ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς ἐθιμοταξίας. Ἂς μὴ νομίζῃ δὲ ὅτι ὅλοι ἔχουν ἐπ' αὐτῆς προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς των, ὅπως ἴδωσι μὴ τυχὸν παρέβη καὶ τὸν ἐλαφρότατον κανόνα τοῦ φέρεσθαι.

Ὡς εἴπομεν ποιά τις ἐπίχαρις ἀπειρία ἁρμόζει εἰς τὰς νεάνιδας, εἰς τὰς ὁποίας τοὐναντίον θὰ μας δυσηρέστει ἡ πλήρης θάρρους ἀταραξία καὶ ἡ μεγάλη ἐφ' ἑαυτὰς πεποίθησις· ἀλλ' ἡ συστολὴ αὕτη πρέπει νὰ μὴ εἶνε τεχνητὴ καὶ ἐπιτετηδευμένη, ἀλλὰ φυσικὴ καὶ ἀβίαστος.

Κατὰ τὴν βαρονίδα *Staffe*.

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ὁ ἐν Αἰγίνῃ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἐν Αἰγίνῃ, περὶ τὰς δύο ὥρας μακρὰν τῆς πόλεως πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου, ὅστις ὑπέρκειται τοῦ πλείστου μέρους τῆς νήσου καὶ ὅθεν τὸ βλέμμα ἐκτείνεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἀττικῆς, κεῖνται τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπεια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ ναὸς οὗτος ἦτο δωρίου ρυθμοῦ ἑξάστυλος, περίπτερος ἐκ πώρου ξανθοῦ, ἐπικεχρισμένου μὲ κονίαν· ὁ ὄρυφος ὅμως καὶ τὸ γεῖσον ἦσαν ἐκ μαρμάρου, διατηρεῖ δ' εἰσέτι ἱκανὰ ἴχνη πλουσίου χρωματισμοῦ.

Ὁ ἐν Αἰγίνῃ ναὸς εἶνε ἰδίως ἐπίσημος διὰ τὰ γλυπτικὰ αὐτοῦ κοσμήματα. Οἱ Αἰγινῆται, οἵτινες ἔτυχον ἀριστείων ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ, ὅπως δοξάσωσι τοὺς προγόνους αὐτῶν Αἰακίδας, οἵτινες, καθ' Ἡρόδοτον, συνεπολέμησαν ἀόρατοι ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ, ἐκόσμησαν τὰ ἀετώματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς δι' ἀγαλμάτων παριστώντων μάχας Ἑλλήνων κατὰ βαρβάρων. Ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τούτων εὑρέθησαν 15 ἐν ταῖς τῷ 1811 ὑπὸ ἑταιρίας Γερμανῶν Ἄγγλων καὶ Δανῶν γενομέναις ἀνασκαφαῖς, ἀγορασθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου, τοῦ πατρὸς τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ὄθωνος, συνετέθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τοῦ διασήμου δανοῦ γλύπτου Θορβάλδσεν. Κοσμοῦσι δὲ ἤδη τὴν ἐν Μονάχῳ *Γλυπτοθήκην*, ἐπίτηδες δι' αὐτὰ μετ' ἀπαραμίλλου πολυτελείας οἰκοδομηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ φιλομούσου καὶ φιλοτέχνου ἐκείνου ἄνακτος.

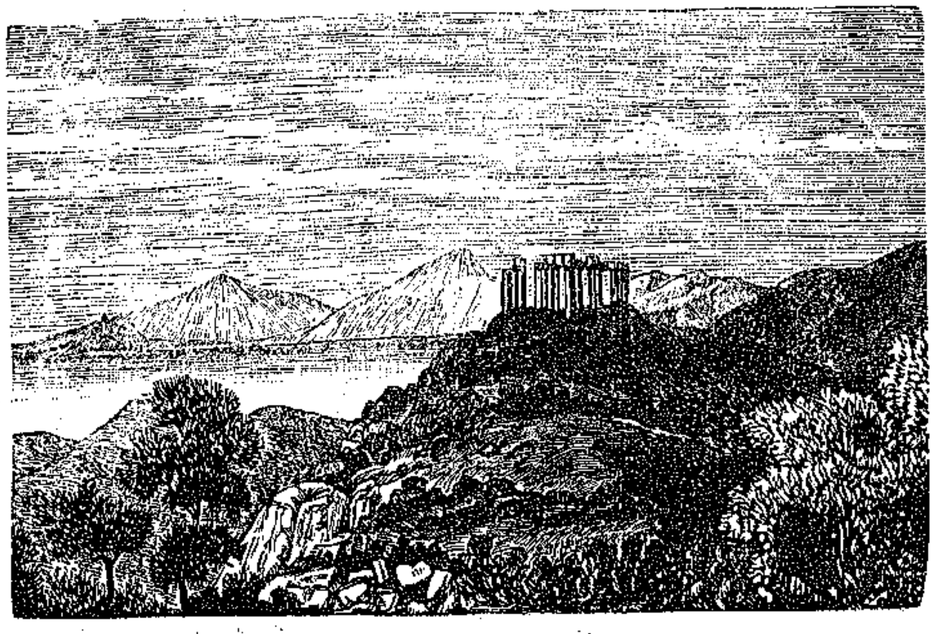

Ο ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὰ σύρματα τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον εἰς τὰ πτηνὰ νὰ εἰσδύσουν εἰς τὰς ὁδούς της, τόσον πυκνὰ εἶνε τὰ σύρματα, τὰ ὁποῖα ἐκτυλίσσονται ὑπεράνω τῶν ὁδῶν ἀνήκοντα εἰς τηλεγράφους, τηλέφωνα, μικρόφωνα ἢ χρησιμεύοντα εἰς τὸν φωτισμὸν δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός, κτλ. Οὐδεμία πόλις τῆς Εὐρώπης, οὐδ' αὐτὸ τὸ Λονδῖνον δύναται νὰ συγκριθῇ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πρὸς τὴν ἀκμαίαν ταύτην μεγαλόπολιν τῆς ὑπερωκεανείου Δημοκρατίας.

Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ.

Ὑπολογίζεται ὅτι ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐκυρίευσεν 800 φρούρια, ὑπέταξε 30 ἔθνη, καὶ ὅτι εἰς τὰς διαφόρους μάχας, τὰς ὁποίας συνεκρότησεν ἐφονεύθησαν 3 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Ψυχὴ καὶ χρυσαλλίς.

Τὴν *πεταλοῦδαν* ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι *ψυχήν*· βραδύτερον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ λέξις ἔπεσεν εἰς ἀχρηστίαν· μόνον ἐν Χίῳ λέγεται ἡ πεταλοῦδα *ψυχαροῦδα*, ἴσως ὅμως καὶ ἀλλαχοῦ.

Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ὠνομάσαμεν αὐτὴν ἀνεξετάστως *χρυσαλλίδα*· χρυσαλλὶς ὅμως εἶνε ἄλλο τι· ἡ μεταξοκάμπη, περικαλυπτομένη ἀπὸ τὸ νῆμα τὸ ὁποῖον ἐκβάλλει ἀπὸ τὸ στόμα της καὶ θαπτομένη ἐντὸς τοῦ βόμβυκος (κουκουλίου) ὃν σχηματίζει, μεταμορφοῦται εἰς ἔντομον ἄχαρι· αὐτὸ λέγεται χρυσαλλὶς διότι χρυσίζει· ἡ χρυσαλλὶς ἔχει τὰ πτερὰ κολλημένα εἰς τὸ σῶμα της καὶ δὲν πετᾷ· ὅταν δὲ τρυπήσῃ τὸ βομβύκιον καὶ ἐξέλθῃ τότε δὲν εἶνε πλέον χρυσαλλὶς τουτέστι κάμπη, ἀλλὰ ψυχή· ὥστε ἢ πεταλοῦδαν πρέπει νὰ λέγωμεν αὐτὴν ἢ ψυχήν· ἔχομεν καὶ ἁπλοῦν ὄνομα ἔχομεν καὶ ἑλληνικόν· τὸ ἐσφαλμένον χρυσαλλὶς εἶνε ὅλως περιττόν.

Ὁ λῃστὴς καὶ ὁ συκοφάντης.

Ὁ λῃστὴς σὲ δολοφονεῖ μὲ τὴν μάχαιραν, ὁ συκοφάντης μὲ τὴν γλῶσσαν.

Ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο τούτων ; Μία καὶ μόνη. Ὁ λῃστὴς χρειάζεται τοὐλάχιστον ἀνδρείαν· ὁ συκοφάντης εἶνε ἀνανδρος.

Οἱ ὀδόντες.

Ἐν ὅσῳ τὸ στόμα μένει κλεισμένον οἱ ὀδόντες δὲν φαίνονται· ὅταν ὅμως ἀνοιχθῇ τότε καθίσταται σπουδαιότατον μέρος τῆς φυσιογνωμίας, ἑλκύοντες θαυμασμὸν ἢ συμπάθειαν ἢ ἀποστροφήν. Οἱ ὡραιότεροι ὀδόντες δὲν δύνανται νὰ καταστήσουν τινὰ ὡραῖον, ἀλλ' ἄσχημοι ὀδόντες ἀρκοῦν νὰ καταστρέψουν τὴν καλλονὴν καὶ αὐτῆς τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου.

Ἐξημερωθεὶς λέων.

Πειτιηγητής τις εἶδεν ἐν Ἀλγερίᾳ λέοντα πελώριον ἐξημερωμένον εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον· ὅλην τὴν ἀφοσίωσίν του εἶχε συγκεντρώσῃ εἰς τὸ τέκνον τοῦ κυρίου του, οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτὸ ἐσάκις ἐκειμᾶτο ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἀσφαλοῦς φύλακός του.

Συζυγικὴ ἀφοσίωσις περιστερᾶς.

Ἐν γερμανικῇ ἐφημερίδι γεωπόνος τις τρέφων πολλὰς περιστερὰς γράφει τὰ ἑπόμενα. «Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εὗρον εἰς τὸν περιστερεῶνα νεκρὰν ἀρσενικὴν περιστεράν. Παρ' αὐτὴν ἐθρήνει ἡ θήλεια. Ἔρριψα τὸ νεκρὸν πτηνὸν ἀπὸ τὸν φεγγίτην· ἀλλ' ἡ σύντροφός του ἐπέταξε πρὸς αὐτό· ὅπου δὲ μετέφερα τὸ πτῶμα τῆς περιστερᾶς παρηκολούθει καὶ ἡ ζῶσα. Ἐπὶ τέλους διὰ νὰ θάψω τὸν νεκρὸν ἠναγκάσθην νὰ περιορίσω αὐτήν. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὴν ἀφῆκα ἐλευθέραν, ἐπτερύγισεν εἰς τὴν αὐλὴν ζητοῦσα τὴν σύντροφόν της, ἐπέταξε καὶ τὸν οἰκίσκόν της καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας δὲν ἐφάνη. Ματαίως προσεπάθησα νὰ τὴν ἐλκύσω ἔξω μὲ τροφήν· δὲν ἠθέλησε τίποτε νὰ ἐγγίσῃ, τὴν δὲ πέμπτην ἡμέραν, συγκινητικὸν παράδειγμα συζυγικῆς ἀφοσιώσεως, παρηκολούθησεν εἰς τὸν θάνατον τὴν ἀρσενικὴν περιστεράν.

Μοναδικὴ διεθνὴς συνέντευξις διδασκάλων.

Μεταξὺ τοῦ ἀλσατικοῦ χωρίου Πφετερσχάουζεν, τοῦ Ἑλβετικοῦ Βεουρνεβερσὶν καὶ τοῦ γαλλικοῦ Ρεχεζὺ ὑπάρχει ἐπὶ ὑψώματος λίθος, ὅστις χρησιμεύει ὡς σημεῖον ἐφ' οὗ συναντῶνται τὰ γερμανικά, τὰ ἑλβετικὰ καὶ τὰ γαλλικὰ σύνορα. Οἱ διδάσκαλοι τῶν τριῶν τούτων χωρίων συνῆλθον ἐκεῖ ὅπως διασκεδάσωσι. Ἐπὶ τοῦ λίθου ἐτέθη τρίπους τράπεζα ἐπὶ τῆς ὁποίας παρετάθη ἄφθονον γεῦμα· εἰς τὴν τράπεζαν ἔλαβε θέσιν ἕκαστος τῶν διδασκάλων καθήμενος οὕτως ὥστε νὰ μένῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος του· ἅπιον εἰρηνικῶς ἕκαστος ὑπὲρ εὐημερίας τῆς πατρίδος του καὶ διεσκέδασαν μέχρις ἑσπέρας χωρὶς ὁ εἷς νὰ πατήσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ γείτονος.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἰς τὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Πές μου, διὰ τίνος μέσου δύνασαι νὰ ὑπάγῃς ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ εἰς Μασσαλίαν;

ΜΑΘΗΤΗΣ. Διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Ποῖον δρομολόγιον θ'ἀκολουθήσῃς;

ΜΑΘΗΤΗΣ. Δι' αὐτὸ θὰ φροντίσῃ ὁ πλοίαρχος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολυμηχάνου Ὀδυσσέως.

Ἡ μικρὰ Ἑλένη ἀκούει τὸν νεογέννητον ἀδελφόν της νὰ βάλῃ κἄτι δυνατὲς καὶ ἀτελείωτες φωνές.

— Πηραμάνα, λέγει πρὸς τὴν τροφόν της, ἀπὸ ποῦ μᾶς ἦλθε αὐτὸ τὸ φωναχλάδικο!

— Ὁ Θεὸς τῶστειλε, παιδί μου.

— Ἄ! δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὲς φωνὲς του γι' αὐτὸ μᾶς τῶστειλε ἐμᾶς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μιλλόνιος Ναυάρχου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Ὅσα μου γράφεις περὶ τῆς ἐκδρομῆς σας μέχρι τοῦ Προφήτου, Ἠλία *Δουρακλειτὲ Ἰδομενεῦ*, μου ἤρεσαν πολύ· ἐπίσης πολύ μ' εὐχαρίστησεν ἡ εἰλικρίνεια μεθ' ἧς ὁμολογεῖς τὸς ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ διαγωνισμοῦ ἐντυπώσεις σου «τὴν κρίσιν περὶ τῶν διηγημάτων, συμπεραίνων ἐκ τοῦ ἰδικοῦ μου διηγήματος, εὑρίσκω δικοίαν, μοῦ γράφεις, εἰς τὸν ἄλλον διαγωνισμὸν ἐφαρμόζων τὰ φάρμακά σου τὰ διδόμενα κατὰ τῆς μεγάλης συντομίας ἴσως δυνηθῶ νὰ γράψω καλλίτερον.» Ἀκριβῶς αὐτὸς εἶνε ὁ σκοπὸς τῶν διαγωνισμῶν, φίλε μου, νὰ παρορμοῦν τοὺς διαγωνιζομένους εἰς τὸ νὰ γίνουν καλλίτεροι.

Ὅσον εὐχαριστοῦμαι ὅταν λαμβάνω ἐπιστολὰς τῶν φίλων μου, *Ξανθούλη*, τόσον δυσαρεστοῦμαι ὅταν εὑρίσκωμαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τους κάμνω παρατηρήσεις. Εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν εὑρίσκομαι καὶ τώρα. Δὲν εἶπα τοσάκις ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πνευματικαὶ ἀσκήσεις καὶ αἱ λύσεις καὶ τὰ παιδικὰ πνεύματα πρέπει νὰ γράφωνται ἐπὶ ἰδιαιτέρου χαρτίου ἕκαστον; Πῶς λυποῦμαι ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ τυπογραφείου δὲν ἔχουν φωνήν! διότι ἤθελα νὰ τὸ φωνάξω δυνατά, πολὺ δυνατὰ διὰ νὰ τ' ἀκούσουν ὅλοι· θὰ τ' ἀκούσῃς λοιπὸν σύ τουλάχιστον, παιδί μου *Ξανθούλη*;

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον τὸν ὁποῖον μοῦ συνιστᾷς, *Ἀτρόμητε Ὑψηλάντη*· θὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ αὐτὸν πολύ· ἀλλὰ τὸ ψευδώνυμόν του τὸ ἤθελα κομψότερον. Ἐν γένει παρατηρῶ ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ψευδωνύμου δὲν καταβάλλεται ἐκ μέρους τῶν φίλων μου ἡ δέουσα προσοχή. Μερικὰ εἶνε κακόζηλα· ἄλλα δὲν σημαίνουν ἀπολύτως τίποτε· ἄλλα ὁμοιάζουν πρὸς τὰ συμβολικὰ ὀνόματα Ἰνδῶν. Πόσον θὰ ἤθελα ἡ ἐκλογὴ τῶν ψευδωνύμων τῶν φίλων μου νὰ δεικνύῃ καλαισθησίαν ἢ εὐφυΐαν, καὶ τὰ ψευδώνυμα αὐτὰ νὰ εἶνε γεμάτα ποίησιν ἢ πνεῦμα, ἢ νὰ φέρουν εἰς τὸν νοῦν κἄτι τι ὡραῖον κἄτι γραφικόν, κἄτι χαριτωμένον ἢ ἡρωϊκὸν ἢ εὐγενὲς ἢ ἔξυπνον!...

Εἰς τὴν *Μυροβόλον Ἰτέαν* ἡ ὁποία κατὰ τὰ ἄλλα εἶνε ἀξιόλογος κόρη, παρατηρῶ ὅτι τὸ ψευδώνυμόν της εἶνε baroque, ὅπως λέγουν οἱ Γάλλοι· ἂν γνωρίζῃ κἄπου καμμίαν ἰτέαν *μυροβόλον* ἄς μοῦ τὴν φέρῃ νὰ τὴν ἴδω καὶ ἐγὼ καὶ νὰ ὀσφρανθῶ τὸ μῦρόν της· ἐγὼ ἕως τώρα ἤξευρα ὅτι αἱ ἰτέαι φύονται εἰς μέρη ὅπου ὑπάρχουν νερά, εἰς τὰς ὄχθας ποταμῶν κτλ. καὶ ὅτι ἐπειδὴ οἱ κλάδοι των κρέμανται πρὸς τὴν γῆν καλοῦνται διὰ τὴν θλιβεράν των στάσιν *θρηνώδεις ἰτέαι*.

Ναί, *Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμέ*, ἐλήφθησαν τὰ σταλέντα.

Μετ' ὀλίγον θὰ εἶνε ἕτοιμον καὶ θὰ σοι σταλῇ τὸ ζητούμενον, μικρέ μου Ἰωάννη Γ. Κοτζιᾶ.

Ἐκ τῶν τριῶν ψευδωνύμων ἐκλέγω τὸ *Ροδοπαλαΐδρα*, φίλε μου Κ. Γ. Πολύ, πολὺ χαίρω διότι ἔχω τόσην ἐπιδρασιν καὶ σε κάμνω ὁλονὲν καλλίτερον.

Ἄλλοτε γράφε μου περισσότερα, *Ἀνδρεῖε Στρατεῖτα*.

Αἱ τελευταῖαί σου ἐπιστολαὶ μὲ συνεκίνησαν βαθύτατα, *Ἀμριλύχη*. Ἀλλ' εἰς τὰς δυστυχίας ἴσα ἴσα φαίνονται οἱ ἄνθρωποι· ἐκ τῆς τοιαύτης συγκρούσεως φαίνονται ὅσοι εἶνε χαλύβδινοι καὶ ἀντέχουν ἢ πήλινοι μόνον καὶ συντρίβονται· ὀχύρωσε τὴν καρδίαν σου καὶ τὸ πνεῦμά σου· τὸ στῆθος ἑνὸς δεκαεξαετοῦς νέου δὲν ἁρμόζει νὰ γίνῃ ἕδρα ἀπελπισίας ὅσον μεγάλη καὶ ἂν εἶνε ἡ ἐπισκήψασα συμφορά· ὁ δρόμος εἶνε ἀνοικτὸς ἐμπρός σου· ἔχεις ἐγκέφαλον ἐντὸς τοῦ κρανίου σου καὶ μῦς εἰς τοὺς βραχίονάς σου!... Ἐγκαταλελειμμένος δὲν εἶνε ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐγκαταλείπουν οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐγκαταλείπει ὁ ἴδιος ἑαυτός του· θάρρος λοιπὸν καὶ γενναιότης. —Διὰ τὸν νέον φίλον ὃν μοι συνιστᾷς σὲ εὐχαριστῶ πολύ.

Ἀπὸ τοῦδε λοιπὸν σὲ ἀποκαλῶ *Λευκόμαλλον Χειμῶνα*, φίλε μου Κ. Α. Ν.

Πόσον μου ἤρεσεν ἡ ἐπιστολή σου, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*! Μὲ πόσην χάριν γράφεις καὶ μὲ πόσην ἀνυπομονησίαν περιμένω τὰς ἐπιστολάς σου! Σ' εὐχαριστῶ δὲ ὁλοψύχως διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζεσαι πρὸς διάδοσίν μου. Εἰς ὅλους, εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισμοὺς νὰ λαμβάνῃς μέρος. Ἀλλὰ διατί γράφεις: «Ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ἀπὸ ὅλας τὰς φίλας σου σοι εἶμαι ἡ ὀλιγώτερον ἀγαπητή;» Πόθεν τὸ ἠξεύρεις τοῦτο, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*; Ὤ, νὰ ἤξευρες πόσον ἔχεις ἄδικον!..

Πράγματι ὡραῖον ἔργον εἶνε «Τὸ θῦμα τοῦ Φθόνου» *Ξενιτεμμένο πουλί* καὶ τὸ ὅτι σοῦ ἤρεσε τόσον πολὺ σημαίνει ὅτι ἔχεις πολλὴν καλαισθησίαν.

Ὄχι, *Δρόσος τῆς Πρωΐας*, δὲν βαρύνομαι ἀναγινώσκουσα τὰς ἐπιστολάς σου· εἶνε ἀνάγκη νὰ σου εἴπω ὅτι τοὐναντίον εὐχαριστοῦμαι πολύ;

Ἐπιθυμῶ νὰ μου γράφῃς τακτικά, ἀγαπητή μου Ἀριάδνη Γ. Σκληᾶ, θὰ ἴδῃς δὲ ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ σ' ἀπαντῶ τακτικά. Ἀλλά, καλή μου φίλη, μὴ γράφῃς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις σου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου ἐφ' οὗ καὶ τὴν ἐπιστολήν σου· διὰ σὲ εἶνε τόσον ἁπλοῦν, δι' ἐμὲ τόσον ἀνακουφιστικόν!

Πολὺ καλά, φίλε Β. Γ. Στεφανίδη, θὰ γίνουν ὅπως γράφεις.

Καθόλου δὲν δυσαρεστοῦμαι ἂν στέλλῃς πολλὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις ἢ πολλὰ παιδικὰ πνεύματα *Ἀτρόμητε Πολεμιστά*· Στέλλε ὅσα θέλεις, φθάνει μόνον ἡ ποσότης νὰ μὴ βλάπτῃ τὴν ποιότητα καὶ νὰ μὴ δύναταί τις νὰ ἀναφέρῃ κακεντρεχῶς τὸν μῦθον τοῦ Αἰσώπου κάθ' ὃν ὄντα τινὰ ἐκ τῆς βίας τῆς μητρὸς των γεννῶνται τυφλά. Πρῶτος ὅρος εἶνε λοιπὸν νὰ στέλλῃς *καλὰς* πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδικὰ πνεύματα· δεύτερος, στέλλε ὅσας θέλεις.

Πόσοι σε ζηλεύουν, *Βόσπορε*, διότι περνᾷς τὸ θέρος εἰς τὸν *Βαθυρρύακα*; «Μπουγιούκ — δερέ» δὲν ὀνομάζεται τουρκιστί; εἶνε πράγματι θαυμασία θερινὴ διαμονή Ὅταν θὰ μετοικίσετε τὸ καλοκαίρι νὰ μου κάμῃς μίαν λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ὡραίου προαστείου σας. Διὰ τὸν νέον φίλον, τὸν ὁποῖον μοι συνέστησας, σ' εὐχαριστῶ πολύ

Τὸ σταλὲν ἐλήφθη, *Φιλόπατρι Κόδρε*, καὶ μὴν ἀνησυχῇς.

Πολὺ μοῦ ἤρεσεν ἡ περιγραφή σου τῆς εἰς τὸ Θέατρον τοῦ Διονύσου ἐκδρομῆς σας, Μαρία Α. Ἀποστόλου. Τὸ ἐνδιαφέρον δὲ τὸ ὁποῖον σοι ἐμπνέουν τὰ πράγματα περὶ ὧν μοι γράφεις μὲ κάμνει νὰ σχηματίζω ἐξαίρετον περὶ σοῦ ἰδέαν, καλή μου φίλη.

Τὴν ἡλικίαν σου καὶ τὸ ὄνομά σου παρὰ τὸ ψευδώνυμόν σου νὰ τα γράφῃς *πάντοτε* ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στελλομένων λύσεων, καλέ μου *Λεφήλων*.

Εἰς τοὺς φίλους μου θὰ παρουσιάσω σήμερον δύο καλὰ ἀδελφάκια, τὸ *Λευκὸν Περιστεράκι* καὶ τὸν *Ζωηρὸν Νεβρόν*. Ἡ ἀδελφὴ εἶνε ἐννέα ἐτῶν καὶ ὁ ἀδελφὸς ὀκτώ. Κατοικοῦν μακράν, μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ μανθάνουν ἑλληνικά, φαίνεται δὲ ὅτι εἰς τοῦτο τοὺς βοηθῶ καὶ ἐγώ. Γράφουν καθαρὰ καθαρὰ καὶ μεγάλα γράμματα καὶ αἱ ἐπιστολαί των εἵλκυσαν ἀμέσως τὴν συμπάθειάν μου. Κἄτι μοῦ λέγει ὅτι ὁ χαρακτὴρ των εἶνε καθαρὸς ὅπως ὁ χαρακτὴρ τῆς γραφῆς των.

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰ σταλέντα Παναγ. Πολίτα· τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν μου θὰ σοι γράψω εἰς ἓν ἐκ τῶν προσεχῶν φυλλαδίων.

Ὄχι, *Μέλλων Ναύαρχε*, δὲν θὰ ἀναλίσκω ταμετὸν συνεισφορῶν· ὡς ἔμβλημά μου ἔχω εἰς τοιαῦτα ζητήματα τὸ τοῦ Καίσαρος: Aut Caesar aut nihil; ἢ Καίσαρ ἢ τίποτε· καὶ ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ γίνῃ τι ἄξιον ἐμοῦ καὶ τῶν φίλων μου προτιμῶ τὸ nihil.

Ἤθελα νὰ σ' ἔχω κοντά μου διὰ νὰ σε σφίγξω εἰς τὴν ἀγκάλην μου, Ἀλέξανδρε Ποῦπε· ἐκεῖ πέραν, εἰς τὴν ἀπέραντον Ρωσίαν διατηρεῖς ὡς λύχνον ἄσβεστον εἰς τὰ στήθη σου τὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα μας ἀγάπην. Εἶσαι ἀληθινὸ Ἑλληνόπουλο! Φίλησέ μου τὸν *Μετήριον Ἀγρίππαν*.

Ὅστις θέλει νὰ δημοσιεύεται ὅ,τι στέλλει μὲ τὸ ψευδώνυμόν του, πρέπει νὰ τὸ ὑπογράφῃ εἰς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα στέλλει, *Κωμικὲ Ἀριστοφάνη* (δεκτόν, ὡς βλέπεις τὸ, ψευδώνυμόν σου! διότι ἐγὼ δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ζητῶ κάθε τόσον ποῖον εἶνε τὸ ψευδώνυμον τοῦ ἑνὸς καὶ ποῖον τοῦ ἄλλου.

Ὡραῖον τὸ ψευδώνυμόν σου, *Εὔσκιε Πλάτανε*· αἱ πνευματικαί σου ἀσκήσεις γίνονται εὐχαρίστως δεκταί· ἀλλὰ θὰ δημοσιεύωνται *ἂν εἶνε καλαὶ καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά των*. Σοῦ τὸ λέγω νὰ τὸ ἠξεύρῃς. Les bons comptes font les bons amis.

Ἐπὶ ἄλλου χαρτίου τὰς λύσεις, ἀγαπητέ μου *Φιλόδοξε Ἕλληνα*.

Ὦ *Οὐράνιον Τόξον*, ἐξ ὅλης ψυχῆς μου σὲ συλλυποῦμαι διὰ τὸν θάνατον τῆς μικροτέρας σου ἀδελφῆς. Ἂν βίψῃς ἐπὶ τοῦ τάφου της ἄνθη, βίψε ἓν δύο καὶ ἐκ μέρους μου, ἀφ' οὗ τόσον μὲ ἠγάπα ἡ κοιμένη ἡ Πολυξένη.

Καλὰ λοιπόν, *Ἄστρον τῆς Αὐγῆς*, ἐξακολουθεῖ νὰ στέλλῃς πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ λύσεις.

Ἂς ῥιφθῇ εἰς λήθην τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο, *Μεγάθυμε Κεφαλλήν*. Εἶχα δίκαιον νὰ λέγω ὅτι ἦτο αἰφνιδία ὁρμὴ· ἐξακολούθει νὰ μοι γράφῃς, καλέ μου φίλε.

Πολὺ εὐχαρίστως γίνεσαι δεκτοὶ καὶ εἰς τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ εἰς τοὺς Διαγωνισμούς, *Γαλήνη τῆς Ψυχῆς καὶ Ἀτρόμητε Λεωνίδα*.

Ποῖος εἶνε αὐτὸς πάλιν ὁ ἐκ Πειραιῶς ὅστις μοι στέλλει ἐπιστολὴν ἀρχίζουσαν οὕτω: «μετὰ μεγάλης δραστηριότητος θὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὰς λύσεις τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων» καὶ ὅστις ἀπὸ τὴν πολλὴν του *δραστηριότητα* ἐλησμόνησε νὰ θέσῃ τὸ ὄνομά του; Ἂς γράψῃ τὸ γρηγορώτερον τὸ ὄνομά του, διότι ἄλλως αἱ τόσαι πνευματικαὶ του ἀσκήσεις μένουν ἄχρηστοι.

Ἡ μετάφρασίς σου εἶνε ἀρκετὰ ἐπιτυχημένη, φίλη μου Ἑλένη Α. Ρούσσου· ἡ τοιαύτη ἄσκησις θὰ σε ὠφελήσῃ πολύ· στέλλε μου ὅσας κάμνεις καὶ θὰ σου λέγω τὴν κρίσιν μου.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου 1893]

63. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον εἶνε πρόθεσις, πόλις τὸ δεύτερόν μου
θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ 'δῇς ποτὲ τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀριάδνης Γ. Σκληᾶ.

64. Στοιχειόγριφος.

Διώξε θ καὶ βάλε χ
καὶ εὐθὺς τί ταραχή!
τὸ βιβλίο παραιτῶ
καὶ 'ς τὸν πόλεμον πετῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δεξαμενῆς Ἴδης

65. Στοιχειόγριφος.

Ὅπως εἶμαι εἶμαι γράμμα. Ἂν με ἀποκεφαλίσῃς
εἰς τὴν κεφαλήν σου τότε εἰς διπλοῦν θὰ μ' ἀπαντήσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

66. Αἴνιγμα δημῶδες.

Στραθόκορμος πατέρας κάμνει εὔμορφα παιδιά!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κυριακοῦ Ἀριστιφάνους.

67. Αἴνιγμα δημῶδες.

Χλιαστρύπητο λαγήνι
Καὶ 'ς τὴν πόλι πάει νερό.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Ἀμυγδαλιᾶς.

68. Αἴνιγμα.

Εἶμαι φαγητὸν ὡραῖον καὶ πρωΐτι καὶ δυχεῖον
μὲ εὑρίσκεις 'ς τὰς θαλάσσας
καὶ εἰς τὰς οἰκίας πάσας
κ' εἰς αὐτὸ τὸ πανδοχεῖον.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀργίας Τιλοσίλλης.

69. Πρόβλημα

Δύο πατέρες καὶ δύο υἱοὶ μεταβάντες εἰς κυνήγιον ἐφόνευσαν τρεῖς λαγωούς. Μοιράσαντες δὲ αὐτοὺς ἔλαβεν ὁ καθεὶς ἀπὸ ἕνα. Πῶς συνέβη τοῦτο;

Ἐστάλη ὑπὸ Β. Κ. Στεφανίδου.

70—75. Κεκρυμμένα ὀνόματα νήσων.

Α'. Εἰς τὴν κεφαλὴν ἡ ἀκοὴ ὑπάρχει.
Β'. Οὐ μόνον σέβομαι ἀλλὰ καὶ ἀγαπῶ τὸν φιλάνθρωπον.
Γ'. Ὦ βασιλεῦ, βίᾳ σὲ κατεδίκασαν.
Δ'. Οἱ κακοὶ ὥσπερ καλοὶ θέλουσι νὰ δεικνύωνται.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀριάδνης Γ. Σκληᾶ.

71. Σύνθεσις λέξεων.

Διὰ τῶν ἑπομένων γραμμάτων σχηματίσατε ἀρχαίαν παροιμίαν. ααααεηηιιοοουυζλλμμνννρρρσσχ.

Ἐστάλη ὑπὸ Θεμ. Χριστοφίδου.

72. Φύρδην μίγδην

Διὰ τῶν γραμμάτων π σ ι λ ο σχηματίσατε τρεῖς διαφόρους λέξεις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Δρόσου τῆς Ἡρώας.

73. Ἀστήρ.

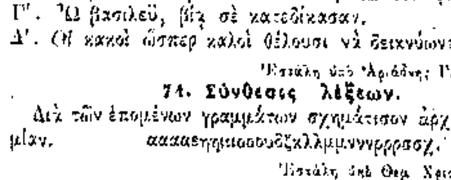

Οἱ σταυροὶ ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ γραμμάτων ὥστε ν' ἀναγινώσκωμεν καθέτως μὲν μίαν τῶν Γοργόνων, ὁριζοντίως ἕνα τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, διαγωνίως δὲ ἀρχαῖον θεὸν καὶ γυναῖκα προφῆτιν.

Ἐστάλη ἀπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ῥηγλάντου

77-92. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, μεθ' ἑνὸς γράμματος τῶν ἑπομένων λέξεων σχηματίσατε ἄλλας τόσας λέξεις: ἀλόη, χειμών, βρῶμα, ξύνω, μήν, τώρα.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θεοφιλοπούλου.

93. Μεσοστοιχίς.

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσιν εὐώδες ἄνθος.

1, Ἀρχαῖος βασιλεύς. 2, Μία τῶν Γοργόνων. 3, Χρήσιμον εἰς τὰς ἐκκλησίας. 4, Μία τῶν τριῶν Μοιρῶν. 5. Πτερωτὸν ἔντομον. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Στρατιώτου.

94. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τί μέγα συμβὰν συνέβη κατὰ τὴν νύκτα τῆς γεννήσεως τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου Τόξου.

95. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Τίνες ποιηταὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀπέθανον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἰς ποῖον ἔτος καὶ ποῦ ἕκαστος;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Λυγαριᾶς.

96. Φωνηεντόλιπον.

Νς—τ—σγν—κρτν—στ—τ—λλν.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ηλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου.

97. Γρῖφος.

Ὦ φίλη! πῶς! ἦτο μοῦ; ἦτο σοῦ! Τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31 Ἰανουαρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

17. Μαχαῖρι (μά, χέρι).—18. Κόσυφος (Κῶς—σύ, φῶς).—19. Σίφνον, Σιδών.—20. Χρῆμα, Χρῶμα.—21. Ἡ ἀνέμη.—22. Ὁ καπνός.—23. Ἐν τῷ ποτηρίῳ ὑπολείπονται τρία τέταρτα ὕδατος καὶ ἓν ποτήριον κρασιοῦ. Καὶ πράγματι. κατ' ἀρχὰς ἔπιε τὸ τέταρτον τοῦ κρασιοῦ· ἀφ' οὗ δὲ ἔπιε καὶ τὸ τρίτον τοῦ νέου μίγματος ἔμεινεν εἰς τὸ ποτήριον τὸ ἥμισυ τῆς ἀρχικῆς ποσότητος τοῦ κρασιοῦ· τέλος πιὼν τὸ ἥμισυ τοῦ δευτέρου μίγματος ἔπιε καὶ τρίτον τέταρτον τοῦ κρασιοῦ. Εἰς τὸ πλῆρες ποτήριον λοιπὸν μένει ἓν τέταρτον κρασιοῦ καὶ τρία τέταρτα νεροῦ. —24. Σ —25—27. 1, Νῆσσα. 2, Κανάριον. 3, Χήν. —28. Δανείζου χρήματα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου μετριάζων τὰς δαπάνας σου.—

```
ρ   ρ
o   o
Σ   Σ
o   o
ρ   ρ
o   o
Σ
```

29. Ὅταν τοῦ βίου ἡ αὐγὴ παρθενική, ἁγία
Καλύπτῃ πάντα μὲ χαράν, μ' ἐλπίδας καὶ {μὲ κάλλη
Τί πρῶτον, πρῶτον αἴσθημα ἐν τῷ καρδίᾳ {πάλλει;
Τί ἄλλο; ἡ φιλία.

—30. Ὁ διδάσκαλος τοῦ Γένους Γεώργιος Γεννάδιος ἐν Ναυπλίῳ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου ὅτε ἡ πατρὶς εἶχεν ἀνάγκην ταχείας βοηθείας. —31. Τὸ κυανοῦν καὶ τὸ πράσινον.—32. Ὁ Μπετόβεν. —33. Ὁ Τανταλίδης ἐτυφλώθη, ὁ δὲ Καρασούτσας ἔγραψε τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ δέησιν. —34. Τὸ μὲν θερινὸν εἶνε ἄδειο ὅταν εἶνε κρύο, τὸ δὲ χειμερινὸν εἶνε κρύο ὅταν εἶνε ἄδειο.—35. Ἥμισυς (εἰμί—σῦς).—36. Ἡ «Διάπλασις» εἰσῆλθεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος τεύχους εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας

Παράκοπα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των ἀγνοοῦνται.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 65]

Τὸ ταλαίπωρον ζωάριον, περισφιγγόμενον ὑπὸ τῶν γλοιωδῶν ἑλίκων τοῦ ὄφεως, δακνόμενον διὰ τῶν δηλητηριωδῶν αὐτοῦ ὀδόντων, δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις οὔτε νὰ γογγυσθῇ, οὔτε νὰ φωνάξῃ. Ἤδη δὲ ἡ Ἀνθή, ἔξαλλος ἐκ τοῦ τρόμου, ἀνίσχυρος καὶ ἄπελπις μάρτυς τῆς ἀνίσου ταύτης μονομαχίας, ἐκάλει εἰς βοήθειαν καὶ ἐπλήρου τὴν οἰκίαν διὰ τῶν γόων της. Ἐμπειροτέρα αὐτή, εἶχεν ἐξ ἀρχῆς ἀποφύγει τὸν κίνδυνον, ὅστις τὴν ἠπείλει καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ μικρὸς ἀδαὴς πίθηκος τὴν εἶχε σώσῃ, πρῶτος γενόμενος θῦμα τῆς μανίας τοῦ τρομεροῦ ἑρπετοῦ. Ὁ Κόβρας, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουν καὶ ἀλλέως «φεῖδι μὲ ματογυάλια» εἶνε ἐξ ὅλων τῶν ὄφεων τοῦ εἴδους του, ὁ ἔχων τὸ ἀσφαλέστερον θανατηφόρον δῆγμα. Δὲν γνωρίζουν κατ' αὐτοῦ ἀντίδοτον· φονεύει τὸν ἄνθρωπον ἐν διαστήματι δώδεκα λεπτῶν.

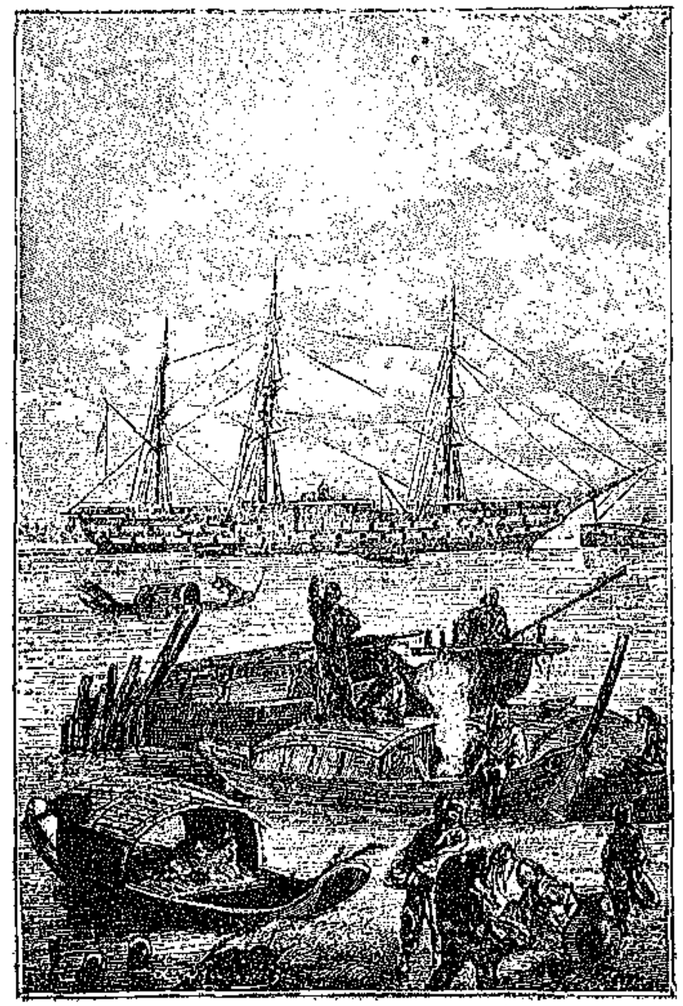

Η ΑΦΙΞΙΣ ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΤΡΙΠΣΤΙΩΝ (Σελ. 84)

Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Κάζης ἦτο παρών. Χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, χωρὶς κἂν νὰ ἐκβάλῃ ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως ἢ τρόμου, ἔδραξεν ἐν πρώτοις ἐκ τοῦ βραχίονος τὴν Ἀνθὴν καὶ τὴν ἀπήγαγεν ἐκτὸς τοῦ θαλάμου. Κατόπιν ἐπανελθὼν καὶ ἁρπάσας ἐν μετάξινον σάλιον τὸ ὁποῖον εὗρεν ἐκεῖ πρόχειρον τὸ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ συμπλέγματος, τὸ ὁποῖον ἀπετέλουν ὁ ὄφις καὶ τὸ χαρίεν θῦμά του. Τότε δὲ κύψας ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἐφώναξε πρὸς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον συνηθροισαν κάτω αἱ κραυγαί: «Μὴ μπαίνετε! Ἡ μὶς Ἀνθὴ ἐσώθη. Αὐτὸ ἦτο τὸ κυριώτερον!»

Καὶ μετ' ἀδιαπτώτου ψυχραιμίας ἔδωκε τὰς ὁδηγίας του εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς ὑπηρέτας.

«Μιὰ γαβάθα μὲ γάλα γρήγορα, καὶ ἕνα φλάουτο ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ μουσική. Μὴ χάνετε λεπτό!»

Μετ' ὀλίγον εἶχεν ὅτι ἐχρειάζετο. Τοποθετήσας τὸ γάλα παρὰ τὸ παράθυρον, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου, ἤρχισε νὰ παίζῃ μὲ τὸν αὐλὸν μέλος μονότονον καὶ βραδύ, διακοπτόμενον ποῦ καὶ ποῦ ὑπὸ ἤχων ὀξέων καὶ διαπεραστικῶν. Πολλάκις ἀναμφιβόλως θὰ ἤκουσε τοὺς ἐνδοὺς γόητας τῶν ὄφεων, τοιαύτην μουσικὴν ἐκτελοῦντας διὰ τοῦ αὐλοῦ των.

Καὶ ἐπρόβαλε τότε κεφαλὴ πλατεῖα, ὀλισθαίνουσα κάτωθεν τοῦ μεταξίνου σαλίου, καὶ μετ' αὐτὴν λαιμὸς μακρός, ἀνελισσόμενος ἐπὶ τοῦ λινοῦ τάπητος. Μετ' ὀλίγον τὸ ἑρπετὸν εἶχεν ἀνοίξῃ τοὺς δακτυλίους του καὶ ἀφήσῃ τὴν λείαν, τὴν ὁποίαν ἡτοιμάζετο νὰ καταβροχθίσῃ, ἐνδίδων δὲ εἰς τὸ γόητρον, τὸ δι' αὐτὸ ἀκατανίκητον, τῆς μουσικῆς ἐκείνης προσκλήσεως, διηυθύνθη πρὸς τὸ παράθυρον. Τόσον αἱ κινήσεις του ἦσαν αὐτοματικαί, ὥστε θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐσύρετο δι' ἀοράτου νήματος.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔφθασε πλησίον τοῦ δοχείου τοῦ γάλακτος, ὁ αὐλὸς ἔπαυσε καὶ ὁ κόβρας, ὁ-

σφραγθείς τὸ ἀγαπητόν του ποτόν, προσήγγισε τὸ τερατῶδές του στόμα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ δοχείου διὰ νὰ πίῃ. Ἀλλ' ἡ εὐτυχία του ὀλίγον διήρκεσε. Σφαῖρα πιστολίου τὸν ἔπληξε κατὰ κεφαλῆς καὶ τὸν ἀφῆκεν ἀμέσως νεκρόν. Καὶ ἐδυνήθησαν τότε νὰ εἰσέλθωσιν ὅλοι καὶ νὰ θαυμάσωσι τὸ μῆκος τοῦ ὀφεως, τὸ ὁποῖον ὑπερέβαινε τὸ ἓν καὶ ἥμισυ μέτρον, καὶ νὰποκαλύψωσι τὸ ψυχρὸν ἤδη πτῶμα τοῦ δυστυχοῦς Ρακῆ.

Ἡ Ἀνθὴ τότε,συνελθοῦσα ἐκ τοῦ τρόμου, ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸν μικρὸν πίθηκον καὶ τὸν ἔκλαιε πικρῶς. Ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἦτο κατάπληκτος καὶ ἐνεή. Ὅλοι προηγθάνοντο ὅτι τὸ ἐξαφνικὸν τοῦτο δρᾶμα δὲν ἦτο ἡ προειδοποίησις ἄλλου ἀκόμη φοβερωτέρου.

Ἐν τούτοις οἱ φρουροὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ στρατὼν εἶχον τεθῇ εἰς κίνησιν, ἐξαφνισθέντες ἐκ τοῦ πυροβολισμοῦ τοῦ στρατιώτου. Περιπολίαι διέτρεχον τὸ δάσος καὶ τὰς πλησιοχώρους γαίας. Οὐδὲν εὗρον εἰμὴ μόνον ἕνα σάκκον ἐξ ὑφάσματος κενόν, ἐρριμμένον εἰς τὴν δενδροστοιχίαν, τὴν περιβάλλουσαν τὸ περίπτερον... ἀλλὰ τοῦτο, συνδυαζόμενον πρὸς ὅ,τι εἶδεν ὁ σκοπός, ἐκτὸς τοῦ πτώματος τοῦ Κόβρα καὶ τοῦ Γακῆ, ὡμίλουν εὐγλώττως ἀφ' ἑαυτῶν. Ἦτο φανερὸν ὅτι ἐχθρὸς ἄγνωστος εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶχε ρίψῃ ἀνενόχλητος τὸ ἑρπετὸν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Ἀνθῆς,—ἀπόδειξις ὅτι διὰ τοῦ θανάτου τοῦ συνταγματάρχου Ρobινσῶνος δὲν εἶχε συμπληρωθῇ τὸ ἐκδικητικὸν ἔργον τῶν δολοφόνων του καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ ἄσπονδον μῖσος τὸν ἐδίωκεν ἀκόμη ἐν τῷ προσώπῳ τῶν τέκνων του. Ποῖοι ἀρά γε ἦσαν οἱ θηριώδεις καὶ ἄσπλαγχνοι οὗτοι ἐχθροί; Κανεὶς δὲν ἤξευρε, κανεὶς δὲν ὑπώπτευε τὸ ἐλάχιστον. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ἦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας καὶ ὅλοι τοῦ οἴκου συναθροισθέντες ἐν τῇ αἰθούσῃ συνεκρότησαν περὶ αὐτοῦ συμβούλιον. Προπάντων ἡ κυρία Ὀμολοᾶ κατείχετο ὑπὸ φόβου νευρικοῦ.

«Δὲν πρέπει νὰ διστάσωμεν οὔτε στιγμὴν» ἐφώναζε, «Πρέπει νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ νὰ πάρωμεν αὐτὰ τὰ παιδιὰ χωρὶς ἀναβολήν. Διατρέχουν σπουδαῖον,τρομερὸν κίνδυνον. Ἀπὸ ποῦ; Διατί; Δὲν ἠξεύρω. Ἀλλὰ ὁ κίνδυνος ὑπάρχει, αὐτὸ εἶνε ἀναντίρρητον· αὐτὸς ὁ τόπος εἶνε ἡ πατρὶς τῶν τερατωδῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν τρομερῶν δηλητηρίων. Κάθε ἡμέραν αἱ ἀπόπειραι αὐταὶ θὰ ἐπαναλαμβάνωνται, ἕως ὅτου ἐπιτύχουν μία φορά... ὅπως ἐσκότωσαν καὶ τὸν καϊμένον τὸν συνταγματάρχην... Πρέπει νὰ φύγωμεν, κύριε Κλοακέν, νὰ φύγωμεν ἀμέσως. Ἂν δὲν θέλετε σεῖς, θἀναγκασθῶ νὰ τα πάρω μόνη μου τὰ παιδιὰ καὶ νὰ μπῶ 'ς τὸ πρῶτο βαπόρι ποῦ φεύγει, αὔριο, μακάρι σήμερα...

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ τα πάρω ἐγώ, χωρὶς ἀναβολὴν» ἀπήντησεν ὁ κ. Κλοακέν. «Ἠξεύρετε καλά, κυρία μου, ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ σχέδιόν μου ἐξ ἀρχῆς.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν πρέπει μόνον νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Καλκούτταν, πρέπει νὰ φύγουν ὅλως διόλου ἀπὸ τὰς Ἰνδίας. Αἱ δολοφονικαὶ ἀπόπειραι κατεδίωξαν τὸν συνταγματάρχην εἰς ὅλην τὴν χερσόνησον· ποῖος μοῦ ἐγγυᾶται ὅτι δὲν θὰ συμβῇ τὸ ἴδιον καὶ μὲ τὰ τέκνα του; Πρέπει νὰ παρεμβάλωμεν τὸν ὠκεανὸν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν δολοφόνων, πρέπει νὰ φύγωμεν ἀμέσως!

— Εἶμαι πρόθυμος ἐὰν εἶνε ἀνάγκη, νὰ θυσιάσω τὸ εἰς Βομβάην ταξείδιόν μου» ἀπήντησεν ἁπλῶς ὁ κ. Κλοακέν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθε καὶ ὁ ταγματάρχης Ὀμολλοᾶ. Δὲν εἶχε φανῇ ἀπὸ τοῦ προγεύματος τῆς προτεραίας. Ὁ ὑπηρετῶν αὐτὸν στρατιώτης τὸν ἐξύπνησε μετὰ μεγάλου κόπου διὰ νὰ τῷ διηγηθῇ τὰ διατρέξαντα. Προσέτρεξεν ἀκτένιστος, ἀκαλλώπιστος, εἴπερ ποτε ὠχρὸς καὶ κλονούμενος.

«Τί ἀκούω; Πάλι ἀνησυχίες;» ἔλεγε δυςθύμως. «Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν δίνουν μιὰ πεντάρα γιὰ τὴν ἀρρώστεια μου! Δὲν ξεύρουν τί θὰ 'πῇ νὰ πάσχῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ σηκότι!... Καλημέρα σας, κύριοι! Καλημέρα, παιδιά! χθὲς τὸ βράδυ μοῦ εἶχαν τραπέζι 'στὴ λέσχη δύο συνάδελφοί μου ποῦ ἐπροβιβάσθησαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔλαβα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σας ἰδῶ...»

Ἡ θέα τοῦ ἀσθενοῦς συζύγου, ἐφάνη ἐξερεθίσασα ἔτι πλέον τὴν κυρίαν Ὀμολλοᾶ.

«Κατηραμένος τόπος, ὦ, κατηραμένος τόπος!» ἐπανελάμβανεν ἐν παροξυσμῷ ὀργῆς νευρικῆς.«Ἂς τὸν ἀφήσωμεν ὅλοι, ἀκοῦστέ μου, ἂς φύγωμεν ἀπὸ ἐδῶ μιὰ γιὰ πάντα. Μοῦ κάνουν φρίκη αὐτὰ τὰ δένδρα, αὐτὰ τὰ μαῦρα κεφάλια, ὅλη αὐτὴ ἡ δηλητηριασμένη φύσις! Μοῦ φαίνεται πῶς κάθε πέτρα κρύπτει κ' ἕνα φεῖδι, πῶς κάθε ὑπηρέτης εἶνε δολοφόνος, πῶς κάθε ποτῆρι ἔχει μέσα δηλητήριον! Ὀμολλοᾶ! πᾶμε νὰ φύγωμε!

— Μὰ φιλτάτη μου...» ἐξεστόμισε δειλῶς ὁ Ταγματάρχης.

«Δὲν θέλω ἀντιρρήσεις, Ὀμολλοᾶ· ἂν μ' ἀγαπᾶς πήγαινε νὰ φορέσῃς τὴ στολή σου καὶ νὰ παρουσιασθῇς εἰς τὸν ἀντιβασιλέα. Εἶνε τέσσαρες ἡ ὥρα—σὲ μιὰ ὥρα μπορεῖς νὰ τον ἰδῇς — νὰ τοῦ ζητήσῃς ἀμέσως ἄδεια· θὰ σοῦ την δώσῃ, καὶ μὲ τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον, ἢ καὶ μὲ τὸ πρῶτον ἱστιοφόρον φεύγομεν, μακάρι σήμερα!»

Ὁ ταγματάρχης δὲν ἐτόλμησε νὰντισταθῇ. Ἠξευρεν ἀπὸ πολλοῦ ὅτι θὰ ἦτο ἀνωφελές. Χωρὶς νὰ προσθέσῃ λέξιν, ἐξῆλθε καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου του, ἐνεδύθη τὴν μεγάλην του στο-

λήν. Μετὰ τρία τέταρτα ἐπανῆλθε λάμπων, χρυσοστόλιστος, στιλπνός, ὡσεὶ γαλβανισθείς.

«Λοιπὸν νὰ ξεύρω, θέλεις νὰ φύγωμε;» ἠρώτησε τὴν σύζυγόν του.

«Μακάρι σήμερα! καὶ δὲν μὲ μέλει ποῦ!» ἀπήντησεν ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ.

—Ἴσως ἔχει δικαιο...γιὰ τὴν ἀρρώστεια μου» εἶπε στρεφόμενος πρὸς τὸν Κ. Κλοακέν ὁ ταγματάρχης, ὡσεὶ διὰ νὰ δικαιολογήτῃ τὴν παθητικήν του ὑποταγήν.

Καὶ μὲ τὴν ἀνίσχυρον ταύτην ἔνδειξιν ἀνεξαρτησίας, ἀπῆλθε νὰ ζητήσῃ ἀκρόασιν ἀπὸ τὸν ἀντιβασιλέα.

Καὶ τὰ νεῦρα τῆς κυρίας Ὀμολλοᾶ ἤρχισαν νὰ κατευνάζωνται. Ἤδη συνωμίλουν ἠρεμώτερον. Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν ἐδυνήθη νὰ μὴ εἰρωνευθῇ ὀλίγον ἑαυτὸν διὰ τὴν αἰφνιδίαν ἐξανέμωσιν τῶν περιηγητικῶν του ὀνείρων.

« Τέλος πάντων » ἔλεγεν εὐθύμως, «Ἦτο πεπρωμένον νὰ μὴν ἰδῶ τὰ ὑπόγεια τῆς Ἑλλόρας, οὔτε τὸν Ναὸν τοῦ Ζαγερνάθ, ὅπως δὲν εἶδα καὶ εἰς τὰς Θήβας τὰ ἐρείπια τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Μέμφιδος. Πρέπει νά το ξαναχάνω αὐτὸ τὸ ταξεῖδι! Ἀλλά,— προσέθηκεν ἀμέσως καταληφθεὶς ὑπὸ αἰφνιδίας τινὸς ἰδέας,—ἔχετε λοιπὸν ἀπόφασιν, κυρία μου, νἀναχωρήσετε καὶ σεῖς εἰς τὴν Εὐρώπην; Δὲν νομίζετε ἀρκετὸν νὰ φύγετε ἀπὸ τὰς Ἰνδίας;

— Ἂς φύγω ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπον καὶ πηγαίνω ὅπου καὶ ἂν εἶνε, δὲν με μέλει! Ἐδῶ εἶνε ὁ κίνδυνος, τὸν αἰσθάνομαι, τὸν βλέπω. Τὰ ἄλλα δὲν εἶνε τίποτε!

— Ἄ, μὰ τότε ὅλα εἰμποροῦμεν νὰ τα διορθώσωμεν!» ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακὲν περιχαρής. «Ἠξεύρετε ὅτι εἰς τὸ πρῶτόν μου σχέδιον περιελαμβάνετο καὶ ταξεῖδιον εἰς Καμβόδγην, διὰ νὰ σπουδάσω ἐπὶ τόπου τὰ περίεργα λείψανα τῆς χμερικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐὰν δὲν σας φέρῃ καμμίαν δυσκολίαν, καὶ ἐὰν εἶνε τῆς γνώμης καὶ ὁ κ. ταγματάρχης, θὰ σας προτείνω νὰ κάμετε μίαν μικρὰν λοξοδρομίαν καὶ νὰ περάσετε πρῶτα ἀπὸ τὴν Κοχιγκίναν, ἀντὶ νὰ ὑπάγετε κατ" εὐθεῖαν εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Πολὺ εὐχαρίστως!» εἶπεν ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ «ἡ ὁποία ἠγάπα φοβερὰ τὰ ταξείδια, ὡς ὅλοι οἱ συμπατριῶταί της, καὶ ἦτο ἤδη καταγοητευμένη ἐκ τῆς προτάσεως. «Ὁ ταγματάρχης δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν.»

Τοιοῦτος κίνδυνος δὲν ὑπῆρχεν, ἦτο βέβαιον. Καὶ ἤρχισαν νὰ ἑτοιμάζωνται διὰ τὸ ταξεῖδιον τῆς Καμβόδγης. Πᾶσα μελαγχολία καὶ πᾶς φόβος ἐξηφανίσθη παραχρῆμα πρὸ τοῦ ὡραίου ἐκείνου σχεδίου. Ὁ κ.Κλοακὲν πρὸ πάντων ἦτο κατευχαριστημένος.

« Ποῖος ξεύρει μήπως μοῦ βγῇ σὲ καλὸ ποῦ ἀναγκάζομαι νὰ τροποποιήσω ἔται τὸ δρομολόγιόν μου » ἔλεγε. « Δὲν εἶχα ἐγκαταλείψῃ χωρὶς λύπην, τὸ ὁμολογῶ, τὴν ἰδέαν τοῦ ταξειδίου τῆς Ἰνδοκίνας. Ἴσως ἐδῶ θὰ ἠμπορέσω νὰ ἐπανεύρω τὸν κρῖκον τῶν ἀρείων πολιτισμῶν.»

Ἡ εὐθυμία ἐκορυφώθη ὅταν ἐπέστρεψε καὶ ὁ ταγματάρχης μὲ τὴν ἄδειαν. Τὸ πρόγευμα ὑπῆρξεν ὅ,τι φαιδρόν. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἐξῆλθον διὰ νὰ ἐρωτήσουν ποῖα ἀτμόπλοια ἔφευγαν, ἔμαθαν δὲ ὅτι τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Σαγκάης, ἀνεχώρει τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν εἰς τὰς ἓξ μετὰ μεσημβρίαν. Ἀμέσως ἐκράτησαν θέσεις δι' ὅλην τὴν οἰκογένειαν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Κάζη, ὁ ὁποῖος, ἐννοεῖται, θά τους παρηκολούθει. Ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἀπεχαιρέτισε τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας της διὰ χρημάτων καὶ δώρων. Ὁ δὲ ταγματάρχης ἐδικαιολογήθη ὅπως ἐδύνατο πρὸ τῶν συναδέλφων του ὅτι ἐγκατέλειπεν οὕτως ἀπροόπτως τὸ σύνταγμα, καλούμενος ὑπὸ ἐπειγουσῶν ὑποθέσεων εἰς Εὐρώπην.

Καὶ μετὰ τοῦτο καθεὶς ἡτοίμασε τὰς ἀποσκευάς του. Ὁ κ. Κλοακὲν εἶχε νὰ κάμῃ τὴν περισσοτέραν ἐργασίαν, μὲ τὰ ἔγγραφα τοῦ συνταγματάρχου, τὰ ὁποῖα ἤθελε νὰ συσκευάσῃ καὶ νὰ στείλῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς Παρισίους· δὲν θὰ ἐπρόφθανε δὲ βέβαίως ἄνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ ἀφωσιωμένου Κάζη, ὁ ὁποῖος ἐφρόντισε περὶ ὅλων, πρόθυμος ὡς πάντοτε καὶ δραστήριος. Εἰς τὰς ἓξ εὑρίσκοντο ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Δεκκὰν μετὰ τῶν ἀποσκευῶν των καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ τὸ ἀτμόπλοιον ἀνεχώρει.

Ὁ κ. Κλοακέν, κύπτων ἀπὸ τοῦ πρωραίου ἐξώστου, μετὰ τοῦ Παύλου, ἔβλεπε μελαγχολικῶς παρερχομένην ὄπισθέν του τὴν παραλίαν τῆς Καλκούτας καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Χούγλη.

« Κρῖμα νὰ μὴν καθήσουμε περισσότερον εἰς τὰς Ἰνδίας!» ἔλεγε στενάζων. « Τριάντα τρεῖς ὧρες, ὅλες, ὅλες! Ἀμφιβάλλω ἂν καὶ ἄλλος ταξειδιώτης ἔφυγε ποτὲ ἀπὸ τὰ Παρίσια διὰ ταξεῖδιον τόσῳ μακρυνὸν καὶ τόσῳ σύντομον!...»

Καὶ στραφεὶς εἶδεν ὄπισθέν του τὸν Κάζην, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἐθεώρει μὲ περίλυπον ὄμμα τοὺς μιναρέδες καὶ τοὺς θόλους τῆς Καλκούτας.

«Λοιπόν, Κάζη,!» τῷ εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν. «Εἶσαι εὐχαριστημένος ποῦ φεύγεις ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπον μαζὶ μ' ἐκείνους ποῦ ἀγαπᾶς;

— Ναὶ βέβαια, εἶμαι εὐχαριστημένος, γιατὶ μοῦ φαίνεται πῶς ἦταν ἀνάγκη νὰ γίνῃ αὐτό...ἀλλά...

— Ἄ, ὥστε ἔχει καὶ ἀλλά... Πές μου λοιπὸν τί πρᾶγμα σὲ στενοχωρεῖ ἀκόμη;

—Πολὺ καλά, νὰ σας πῶ!» ὑπέλαβεν ὁ στρατιώτης διὰ φωνῆς σοβαρᾶς. « Ἐγὼ δὲν θὰ ἡσυχάσω ὁλότελα, ἂν δέν σας ἰδῶ νὰ ρίξετε 'στὴ θά-

λασσα ἐκείνη τὴν καταραμένη τὴν πλάκα... »

Ὁ κ. Κλεακὲν ἀνετινάχθη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ δὲν ἀπεκρίθη λέξιν. Ὁ Κάζης ἦτο πρόθυμος νὰ ριφθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὸ ὕδωρ διὰ νὰ τὸν ἐξευμενίσῃ καὶ τὸν καθησυχάσῃ.

ΣΤ'

« Η ρ α »

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ἡ Σαΐγκὸν εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Γαλλικῆς Κοχιγχίνας, ἡ νεωτέρα καὶ ἀνθηροτέρα συγχρόνως τῶν γαλλικῶν κτήσεων· κειμένη εἰς θέσιν θαυμασίαν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δοναΐου, σχεδὸν ὅπως τὸ Λονδῖνον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰαμέσεως, καὶ ἐπὶ μιᾶς τῶν πλουσιωτέρων θαλασσῶν τῆς γῆς, ἡ Σαΐγκὸν ὤφειλε ἀναγκαίως νὰ κατασταθῇ ὁ μέγας ναυτικὸς σταθμὸς καὶ ἡ μεγάλη ἀγορὰ συναλλαγῆς μεταξὺ τῶν Ἀγγλικῶν Ἰνδιῶν τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰαπωνίας, μεταξὺ τῆς Μανίλλης, τῆς πλουσίας ἱσπανικῆς ἀποικίας, καὶ τῆς Ἰάβας, ἀναδειχθείσης ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν. Ὁ εὐρὺς καὶ ἀσφαλὴς αὐτῶν λιμήν, ἡ εὔκολος διὰ θαλάσσης συγκοινωνία πρὸς χώραν μεγάλην γεωργικήν, ὁ πλοῦτος τῆς οἰκοδομησίμου ξυλείας της, ἡ ὀχυρά της θέσις—ὅλα συνετέλεσαν ὥστε νὰ ἀναδειχθῇ ταχέως ὄχι μόνον ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Ἰνδοκίνας, ἀλλὰ καὶ θέσις στρατηγικὴ πρώτης τάξεως.

Ἐν Σαΐγκὸν ἡ στρατιωτικὴ Λέσχη εἶνε πολὺ ζωηρά. Ξένοι παρεπίδημοι καὶ νεολόγοι ὑπάρχουσιν γενικῶς ἐκεῖ ἐν ἀφθονίᾳ. Ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι πρὸ 25 ἀκόμη ἡμερῶν ἐπεριπάτουν εἰς τὰ παρισινὰ βουλεβάρτα, συναντῶνται ἐκεῖ μετ' ἄλλων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι πρὸ 4 ἡμερῶν ἔτρωγαν φωλεὰς χελιδόνων εἰς Χόγγ-Κόγγ. Οἱ ἐρχόμενοι ἐκ Νέας Καληδονίας, ἀποχαιρετῶσιν ἐκεῖ τοὺς ἀναχωροῦντας εἰς Ἰαπωνίαν. Ὁμιλοῦσι περὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Τουλώνης, τῆς Νικαίας καὶ τῆς Ὑοκοχάμας, ὡς περὶ τόπων γειτονικῶν, τοὺς ὁποίους χθὲς μόλις ἐγκατέλειψαν. Ἐὰν ἡ Σαΐγκὸν εἶνε ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ἀσιατικῆς Γαλλίας, ἡ αἴθουσα τῆς Λέσχης εἶνε ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ τούτου.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῇ Λέσχῃ ἐπεκράτει ζωηρότης ἀσυνήθης. Ἡ ἄφιξις εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαΐγκὸν ἑνὸς τῶν μεγαλητέρων τριϊστίων ὁπλιταγωγῶν τοῦ κράτους τῆς Ἥρας, εἶχε φέρει ἐκεῖ πρό τινων ἡμερῶν πληθὺν ἀξιωματικῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ πάσης ἡλικίας· ἐξ ἄλλου δὲ πλῆθος ἄλλων ἀξιωματικῶν ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Κοχιγχίνας διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν διὰ τῆς αὐτῆς Ἥρας. Καθημέραν ἐδίδοντο συμπόσια ἀποχαιρετιστήρια, γεύματα ἰδιαίτερα καὶ χοροὶ ἀτελεύτητοι, ἐξ ὧν ἐορτάσιμος ὄψις καὶ φαιδρότης, καταφανὴς προπάντων ἐπὶ τοῦ ζωηροῦ προσώπου τοῦ συνταγματάρχου Οὐγκὸν Δεκόστ Δετρεμασσέ, διοικητοῦ τοῦ ἕκτου τῶν πεζοναυτῶν.

Παρὰ τὸ ἀρειμάνιον καὶ ἀγριωπὸν αὐτοῦ ὄνομα, ὁ συνταγματάρχης ἦτο ἐκ τῶν φαιδροτέρων ἀνδρῶν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ. Ἀνέκαθεν εἶχε συνειθίσῃ νὰ γελᾷ δι' ὅλα, χωρὶς νὰ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ κλαύσῃ διὰ τίποτε. Ἐκτὸς τούτου, στρατιώτης μέχρι μυελοῦ ὀστέων, ἀνδρεῖος, ἐνεργητικός, τέλειος διοικητής, ἔλεγον οἱ στρατιῶταί του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐλάτρευαν. Καὶ εἰς τὰς μᾶλλον σοβαρὰς περιστάσεις, εὕρισκε κάτι διὰ νὰ γελάσῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔκαμνε τοὺς ὑπ' αὐτὸν νὰ τὸν ἀγαποῦν περισσότερον. Λύστηρὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἦτο εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις προσηνὴς καὶ φίλος καλός.

«Ἐμπρός, κύριοι! σὲ τρεῖς ἡμέρας ἀναχωροῦμεν» ἔλεγεν εἴς τινας ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι τὸν περιεστοίχιζαν. Ἡ Ἥρα δὲν πηγαίνει ἄσχημα, λένε. Σὲ μιὰ ἑβδομάδα θὰ φθάσουμε στὴ Σιγγαπόρη, σὲ δέκα ἡμέρας εἰς τὸ Ἄδεν, ἀπὸ ἐκεῖ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Σουὲζ θέλομεν δώδεκα καὶ ἄλλας τόσας ἀπὸ τὸ Σουὲζ εἰς τὸ Τουλόν. Τέλος πάντων εἰς ἓξ ἑβδομάδας ὑπολογίζω ὅτι θὰ εὑρισκόμεθα 'ς τὸ Παρίσι.»

Μόλις εἶχεν ἐκστομίσῃ ταῦτα ὁ συνταγματάρχης, τὸν ἔφεραν ἕνα φάκελλον.

«Ἐπιτρέπετε, κύριοι;» εἶπεν ἀποσφραγίζων αὐτόν. «Ὤ, ὤ, ἀνέκραξε μετά τινας στιγμὰς σιωπῆς, ἰδοὺ νέα σπουδαῖα. Ἐλογάριασα, φαίνεται, χωρὶς τὸν ξενοδόχο. Ὑπουργικὴ διαταγή, κύριοι, μεταβάλλει τὸ δρομολόγιον τῆς Ἥρας. Ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τοῦ Σουέζ, διατάσσεται νὰ κάμῃ τὸν γῦρον διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Χὸρν καὶ νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὰς Μαρκησίας καὶ εἰς τὴν Ταϊτήν.

—Νά, διασκεδαστικὸν ταξεῖδι!» ἀνέκραξαν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐν χορῷ.

«Ὡραῖα, μὰ τὴν ἀλήθεια! Ἀντὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Τουλὸν σὲ 5 ἢ 6 ἑβδομάδας, θὰ ἔχουμε τώρα μεγάλη τύχη ἂν φθάσουμε σὲ 5 ἢ 6 μῆνας!

— Ναί, ἀλλὰ θὰ διασκεδάσωμεν εἶπεν ὁ λοχαγὸς Φαζελιέ, φιλόδοξος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος προητοιμάζετο διὰ τὸν διαγωνισμὸν τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Σχολῆς.

— Θὰ διασκεδάσωμεν!» εἶπε τότε ὁ συνταγματάρχης Ζερφέλ, ὁ ὁποῖος ἦτο πνεῦμα ἀντιλογίας. «Ἂν κατετάχθης εἰς τοὺς πεζοναύτας διὰ νὰ διασκεδάσῃς, σὲ βεβαιῶ ὅτι παρενόησες τὴν κλίσιν σου.

— Ὄχι διὰ νὰ διασκεδάσω, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχω προαγωγήν, συνταγματάρχα μου» εἶπεν ὁ λοχαγὸς Φαζελιέ. «Τὸ μόνον ποῦ φοβοῦμαι εἶνε μήπως ἡ βραδύτης αὐτὴ μὲ κάμει καὶ δὲν προφθάσω εἰς τὸν διαγωνισμόν.

—Ὅποιος σάκουῃ θὰ νομίσῃ ὅτι ἡ προαγωγὴ εἶνε ταχυτέρα εἰς τὸ δικό μας σῶμα παρὰ εἰς τὰ ἄλλα·

—Καὶ μήπως δὲν εἶνε; Λησμονεῖτε τὸν κίτρινον πυρετόν, ὁ ὁποῖος ἀραιόνει τόσον τὰς τάξεις μας;

—Ὁ κίτρινος πυρετὸς εἶνε μῦθος!» ἀντέταξεν ὁ συνταγματάρχης. «Ἔχε τὴν καλιά σου ζεστή, φυλάγου ἀπὸ τὸ κρύο, κάμνε κανονικῶς τὰ τέσσαρά σου γεύματα τὴν ἡμέρα, νὰ μή σε πιάσῃ ποτὲ κίτρινος πυρετός. Νά, ἐγὼ γυρίζω τώρα εἴκοσι χρόνια εἰς τὴ Σενεγάλη καὶ εἰς τὴν Κοχιγχίνα... καὶ ὅμως ποτὲ δὲν ἔπαθα τίποτε.

— Καὶ ὅμως ὁ κίτρινος πυρετὸς ὑπάρχει!

—Ὑπάρχει διὰ τοὺς ἀσκέπτους καὶ δι' ὅσους δὲν ξεύρουν νὰ φυλαχθοῦν· ἀλλὰ ποτὲ δι' ἐκείνους ποῦ ἔχουν κρᾶσιν καὶ κάμνουν δίαιταν!

—Καὶ ὅμως ἡ στατιστική...

— Νά τη βράσω τὴ στατιστική σου!»

Ἡ συζήτησις ἠπείλει οὕτω νὰ λάβῃ διαστάσεις, διότι ἡ εἴδησις τῆς μεταβολῆς τοῦ δρομολογίου εἶχε θερμάνει τὰς κεφαλάς,—ὅταν ἠγγέλθη εἰς τὸν συνταγματάρχην Τρεμασσὲ ὅτι ὁ ἀρχιμουσικὸς τοῦ συντάγματος ἐζήτει νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Θέλετε νά σας συστήσω τὴν Ἑλένην;

Ἡλικία ἐτῶν ὀκτώ· λεπτοκαμωμένη· μεγάλα μαῦρα μάτια καὶ μικρὰ κάτασπρα δόντια. Εἶνε ἔξοχος νοικοκυροῦλα, ἀγαπᾷ ἰδιαιτέρως τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν καὶ τὸ ὄνειρόν της εἶνε νὰ περιποιῆται πουλιά.

Εἰς τὸ ἐξοχικόν των σπίτι εἰς τὰ Πατήσια ἔχουν κότες, καὶ ἡ μεγαλητέρα της χαρὰ εἶνε νά τες ταγίζῃ καὶ νά τες ποτίζῃ.

Ἡ ἀγαπητή της κότα, ἡ *Παρδαλὴ* μερικὰς ἡμέρας δὲν ἦτο καλά.

Ἡ Ἑλένη ἦτο ὅλη ἀνησυχία· μὴν ἀρρώστησεν; ἀλλ' ἡ γιαγιά της τῆς εἶπε μὲ χαμογέλιο ὅτι αὐτὰ τὰ ἔκαμεν ἡ Παρδαλὴ διότι ἤθελε νὰ κλωσσήσῃ.

Τῆς ἔβαλαν αὐγὰ καὶ ἡ Παρδαλὴ ἐκάθητο ἐπάνω καὶ τὰ ἐκλώσσα.

Τότε νὰ ἐβλέπατε τὴν Ἑλένην· ποῦ τὴν ἔχανες ποῦ τὴν εὕρισκες εἰς τὸ κοτέτσι. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ μὲ τὴν Παρδαλὴν εἶχε νὰ κάμῃ. Ἀλλ' ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα ἀκόμη, εἰς τὸν ὕπνον της.

Ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο ἔβαλε ἔξαφνα τὲς φωνές· εἶδεν ὅτι ὁ Ἀράπης, ὁ πελώριος σκύλος των ὥρμησε καὶ ἔκαμε κομμάτια τὴν Παρδαλήν της. Ὤ, ὁ κακὸς ὁ Ἀράπης! ἐσπάραξε μὲ τὸ κρέας τῆς Παρδαλῆς καὶ τὴν καρδιὰ τῆς Ἑλένης!

Ἀλλὰ τὸ πρωὶ ἡ Παρδαλὴ τὴν ἀπεζημίωσε διὰ τὴν μεγίλην της λύπην· ὄχι μόνον δὲν ἔγεινε πρόγευμα τοῦ Ἀράπη ἀλλ' ἔκαμε καὶ δέκα κοτόπουλα, μικρούλια ἀκόμη, χωρὶς πτερά, ποῦ ἐφώναζαν τόσον σιγανὰ τσίου τσίου!

Ἡ Ἑλένη ὅμως δὲν ἐλησμόνησε τὸ τρομερὸ ὄνειρον καὶ προσέχει ἀπὸ τότε ἀκόμη πλειὸ πολὺ καὶ τὴν Παρδαλὴ καὶ τὰ χαριτωμένα πουλάκια της.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται κανείς, τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, εἴτε εἰς πόλιν εἴτε εἰς χωρίον, πάντοτε αἰσθάνεται τὴν ἀγαλλίασιν τῆς ἐπισήμου ἑορτῆς, πάντοτε τὴν ψυχήν του τὴν διαπνέει τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο ἄρωμα τῆς πανδήμου χαρᾶς. Ἀλλ' ὅσοι δὲν εἶδαν, δὲν ἀντελήφθησαν μὲ τὰ μάτια των, μὲ τὴν ψυχήν των, τὸ Πάσχα εἰς ἕνα χωρίον, δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ὁμολογήσωσιν μαζί μου, ὅτι δὲν ὑπάρχει ὡραιοτέρα ἀπάλαυσις, ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τῆς Λαμπρᾶς εἰς τὸ χωριό. Τὸ Πάσχα ἐκεῖ δὲν ὁμοιάζει καθόλου μὲ τὸ θορυβῶδες Πάσχα τῶν πόλεων, ὅπου ὅσας συγκινήσεις καὶ ἂν προξενῇ δὲν εἰμπορεῖ ποτὲ νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν γλυκεῖαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν θὰ παρουσιάσω εἰς τοὺς μικροὺς ἀναγνώστας μου σήμερον.

Σκότος πυκνὸν βασιλεύει ἀκόμη εἰς τὴν γῆν· οἱ μικροὶ καὶ πολυάριθμοι ἀστέρες τρέμουσιν ἀκόμη φωτεινοὶ ἐν τῇ καταστίκτῳ ἀγκάλῃ τοῦ οὐρανοῦ· κάτω εἰς τὴν κοιλάδα ἀντηχοῦν γλυκὰ τὰ κωδωνίσματα τῶν προβάτων, ἀναμεμιγμένα μὲ ἀδιάκοπα βελάσματα, ἐνῷ ἐκ τῶν μικρῶν λευκῶν οἰκίσκων τοῦ χωρίου, τῶν μόλις διαγραφομένων εἰς τὸν πέπλον τῆς νυκτός, φθάνουσιν ὀξεῖς οἱ λαρυγγισμοὶ τῶν ἀλεκτόρων. Ἀλλὰ τί θόρυβος εἶνε ἐκεῖ εἰς τὸ βάθος, τί ἀναρίθμητα ἀστεράκια σκορπισμένα, καὶ κινούμενα ἐδῶ κ' ἐκεῖ; Εἶνε οἱ χωρικοί, οἱ εὔθυμοι καὶ εὐτυχεῖς χωρικοὶ ποῦ γυρίζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἐψάλη ἡ Ἀνάστασις, καὶ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, μὲ τὰς χρυσοχαρτίνους λαμπάδας των ἀναμμένας ἀπὸ τὴν ἰδίαν λαμπάδα τοῦ ἀσπρομάλλη παππᾶ, ποῦ ἔψαλε πλήρης γαλήνης, καταστόλιστος ἀπὸ τὰ ἱερά του ἄμφια, καὶ πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολὴν τῶν κανδηλιῶν καὶ τῶν λαμπάδων. « Δεῦτε, λάβετε φῶς! » Καὶ οἱ χωρικοὶ καὶ αἱ χωρικαί, καὶ αἱ νυγεραί, καὶ τὰ παιδάκια μὲ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο φῶς τρέχουν εἰς τὰ σπιτάκια, τὰ κάτασπρα καὶ καθαρὰ σπιτάκια των, ποῦ λάμπουν μιὰ χαρὰ εἰς τῆς ἡμέρας τὸ φῶς, γιὰ ν' ἀνάψουν αἱ οἰκοκυραὶ τὰ μικρὰ καντηλάκια των πρὸ τῶν εἰκονισμάτων. Τὸ χωρίον πληροῦται τώρα φωνῶν, κραυγῶν, οἱ ἀλέκτορες τονίζουν ὑψηλότερον τὸ ᾆσμά των, οἱ σκῦλοι, οἱ πιστοὶ φίλοι καὶ φύλακες μολοσσοί, ὑλακτοῦν καὶ σαίνουν ζωηρῶς τὴν οὐράν των, ἡ ἀνατολὴ ῥοδίζει πλέον, καὶ τὰ πουλάκια, εὐμορφότερα θαρρεῖς ἀπὸ κάθε φοράν, διασχίζουν τὸν ἀέρα, καὶ κελαδοῦν τῆς μεγάλης ἡμέρας τὴν χαράν, τῆς θείας ἀναστάσεως τὸ τραγοῦδι.

Αἱ πυραὶ ἔχουν ἀναφθῇ εἰς ὅλας τὰς αὐλάς, εἰς ὅλας τὰς οἰκίας· φλόγες ἀστράπτουν παντοῦ. Αἱ πρῶται ἐκρήξεις τῶν τουφεκιῶν, τοῦ χαρακτηριστικοῦ αὐτοῦ ἐθίμου τῆς Λαμπρᾶς εἰς τὰ χωρία, ἀντηχοῦν ἤδη, καὶ ἡ λαγγαδιά, καὶ ἡ κοιλὰς ἀντηχεῖ κάτω μὲ χίλια στόματα. Τὰ μικρὰ ἀρνάκια περασμένα εἰς τὰ κοντάρια των, κόκκινα, κόκκινα, καὶ παχύτατα, ἀρχίζουν νὰ στρέφωνται ἀποπάνω ἀπὸ τὰς ἀνθρακιάς, ὁ ἥλιος ἀνέρχεται ἐκ τῶν βουνῶν εἰς τὸν ὁρίζοντα τὰ κόκκινα αὐγὰ διαγωνίζονται εἰς τὰς χεῖρας ὅλων, αἱ οἰκοκυραὶ κύπτουν ἐπιμόνως εἰς τὸ μαγειρεῖον, φιλοτιμούμεναι ποία νὰ παραθέσῃ τὸ πλουσιώτερον καὶ τὸ καλλίτερον γεῦμα εἰς τοὺς οἰκείους της. Διότι σήμερον εἶνε ἡ ἐκλεκτὴ ἡμέρα τῶν φαγητῶν καὶ τῶν ἐδεσμάτων, κατόπιν μάλιστα τῶν μακρῶν ἡμερῶν τῆς Τεσσαρακοστῆς, καθ' ἃς οἱ μέχρις ἐξαντλήσεως ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπελοφυτείας χωρικοί, μόνον διὰ ξηροῦ ἄρτου, καὶ ὀλίγων ἐλαιῶν ἐτρέφοντο. Μὲ πόσην ἀγαλλίασιν ὑποδέχονται οἱ καλοὶ ἄνθρωποι τὸ εὐλογημένον Πάσχα, καὶ πόσον ἀληθινὴ εἶνε δι' αὐτοὺς ἡ ἐξαιρετικὴ ἐπισημότης τῆς ἡμέρας! Ἡμεῖς εἰς τὰς πόλεις δὲν θὰ εὕρωμέν ποτε ὁμοίας συγκινήσεις, δὲν θὰ αἰσθανθῶμεν ποτὲ τὴν εὐχαρίστησιν αὐτὴν τὴν ἁπλῆν, ἀλλὰ τόσον μεγάλην. Βλέπετε ὁ βίος τῶν πόλεων, ὁ πεζὸς αὐτὸς βίος, δὲν μας παρέχει αὐτὴν τὴν ποίησιν, καὶ ἐγὼ μακαρίζω ἰδιαιτέρως, τοὺς μικρούς μου ἀναγνώστας, ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν τὴν ἐξαίρεσιν νὰ ἑορτάζουν τὸ Πάσχα εἰς τὰ χωρία, ἐν μέσῳ τῆς ἀνθισμένης ἐξοχῆς, τῆς νεοστολισμένης φύσεως.

Τὸ μεσημέρι ἔρχεται τέλος. Ὁ ἥλιος μεσουρανεῖ, τὰ βουνὰ καὶ οἱ κάμποι ἀκτινοβολοῦν ὑπὸ τὰς φλογερὰς ἀκτῖνάς των, αἱ πυραὶ ἀρχίζουν νὰ σβύνωνται, τὰ ἀρνάκια διαμελίζονται, ὅλοι ἔχουν συναχθῇ εἰς τὴν πασχαλινὴν τράπεζαν, καὶ μόνον τὰ πουλάκια ἀκούραστα δὲν παύουν νὰ

πτερυγίζουν καὶ νὰ κελαδοῦν τῆς μεγάλης ἡμέρας τὴν χαράν, τῆς θείας ἀναστάσεως τὸ τραγοῦδι.

Ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὴν τυχοῦσαν οἰκίαν, ἂς ῥίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὴν τυχοῦσαν τράπεζαν κρυφά, κρυφὰ ὅμως, διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὴν πρόσκλησιν τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ἡ φιλοξενία φθάνει μέχρι κουράσεως. Γιὰ ἰδέτε πῶς ἀπαστράπτει ἡ μακρὰ τράπεζα μὲ τὸ καθαρὸν τραπεζομάνδηλόν της, μὲ τὰ ἀκτινοβολοῦντα πινάκιά της, μὲ τὰς μεγάλας κολλούρας της, μὲ τοὺς σωροὺς τῶν κόκκινων αὐγῶν της, μὲ τὴν ἀχνίζουσαν σοῦπάν της, μὲ τὸ καλοψημένον ἀρνὶ τῆς ἡμέρας. Εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα, τὰ ἀφελῆ καὶ γαλήνια πρόσωπα, ζωγραφεῖται ἡ ὄρεξις καὶ ἡ καλὴ ὑγεία. Ἔχουν συναχθῇ ὅλοι εἰς μίαν οἰκογένειαν οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς, καὶ ἡ οἰκογενειακὴ αὐτὴ συνάθροισις καὶ ὁμόνοια ἐνθυμίζει πολὺ τοὺς χρόνους καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Ἀβραάμ, καθὼς ἐνθυμεῖσθε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς Γραφῆς. Ποιὸς ξεύρει ἂν ὁ παπποῦς θὰ χαμογελᾷ πάλιν καὶ τὴν ἐρχομένην Λαμπρὰν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, πρὸς τοὺς ῥοδαλοὺς μικροὺς ἐγγόνους του, μὲ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ τὸ μεγάλον ψωμίον εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ὅλοι τὸν βλέπουν μὲ τόσην τρυφερότητα, μὲ τόσον σεβασμόν, μὲ τόσην συγκίνησιν! Καὶ ὁ καϋμένος ὁ παπποῦς, ὡσὰν νὰ τὰ ἐννοῇ βαθύτατα ὅλα αὐτά, εὐλογεῖ πολὺ συγκινημένος τὴν τράπεζαν, καὶ ἡ ἀσθενὴς φωνή του προφέρει μὲ ζωηρὸν τόνον τὸ « Χριστὸς Ἀνέστη. » Καὶ τὸ γεῦμα ἀρχίζει, καὶ ἐπισφραγίζεται μὲ εὐθυμότατα τραγούδια. Ἔπειτα ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως. Ὅλοι θὰ κοιμηθοῦν, θὰ ἡσυχάσουν, διότι τὸ ἀπόγευμα θὰ ἐκκλησιασθοῦν πάλιν, μονάχα τὰ παιδία, τὰ ἀκούραστα καὶ ζωηρὰ παιδία τοῦ χωριοῦ, ποῦ δὲν ἀγαποῦν καθόλου τὸν ὕπνον, δὲν ἡσυχάζουν. Ἔχουν τόσα εὔμορφα, καὶ τόσα πολλὰ παιγνίδια ἐκεῖ. Ἄλλα μὲ τὸ μακρὺ σκοινὶ τῶν ἀλόγων των κρεμοῦν μιὰ κούνια εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, καὶ κινοῦνται μὲ τόσην ὁρμήν, καὶ τόσην ἡδονὴν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, ἄλλα ἀγωνίζονται ὡς ἀληθινὰ ἀρχαῖα Ἑλληνόπαιδα, ποιὸ νὰ ξεπεράσῃ τὸ ἄλλο εἰς τὸ ῥίψιμο τοῦ λιθαριοῦ, καὶ ἄλλα ἀγωνίζονται ἀκατάβλητα εἰς τὸ ἅλμα.

Καὶ μόλις ἡ ἡμέρα δροσίσῃ, καὶ τὸ ἀεράκι, ἀρχίσῃ νὰ φυσᾷ ἀπὸ τὰ βουνὰ ὁρατερό, καὶ ὁ ἥλιος καταβῇ πρὸς τὴν δύσιν του, ἄλλη χαρά, ἄλλη ζωὴ τότε. Ἡ γλυκεῖα ἠχὼ τοῦ σημάντρου, ποῦ ἔρχεται πέρα ἀπὸ τὴν κρυμμένην ἐντὸς πυκνῶν δένδρων ἐκκλησίαν ἐξυπνᾷ φαιδροὺς ὅλους. Ὅλοι τότε θὰ πλυθοῦν, θὰ καθαρισθοῦν, καὶ θὰ φορέσουν τὰ καινουργότερα φορέματά των. Καὶ μὲ τὰς λαμπάδας των εἰς τὰς χεῖρας ἐκκινοῦν ὅλοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἡ μικρὰ ἐκκλησία λάμπει καταστόλιστος ἀπὸ μύρτα, μεγάλα πράσινα στεφάνια στολίζουν τὰς μικρὰς θύρας της, καὶ τὰ παραθυράκια της, ὡς καὶ τὰ μνήματα μὲ τοὺς ἁπλουστάτους μαύρους σταυρούς των, εἶνε ἐστολισμένα μὲ ἄνθη καὶ μὲ ἀναμμένα κηρία. Εἶνε τόσον πολὺ τὸ πλῆθος, ὥστε ἡ μικρὰ ἐκκλησία γεμίζει μέχρις ἀσφυξίας. Οἱ ψάλται κάθιδροι ψάλλουν ἀντιμέτωποι εἰς τὰ στασίδια των τὸ « Χριστὸς Ἀνέστη! » ὁ κόσμος φιλεῖ τὴν Ἀνάστασιν, μυρόνεται ἀπὸ τὴν γεροντικὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως, ῥίπτει εἰς τὸν χάλκινον δίσκον του ἓν ἀργυροῦν νόμισμα, καὶ ἐξέρχεται. Ἔξω τὰ φιλήματα, καὶ τὰ « Χριστὸς Ἀνέστη! » ἀνταλάσσονται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ἀγάπη, ἀδελφωσύνη γενικὴ βασιλεύει, καὶ τὸ σήμαντρον δὲν παύει τὸν γλυκὺν ἦχόν του, τὸν διασκορπιζόμενον ὑπὸ τῶν πτερύγων τῆς αὔρας πανταχοῦ. Ἡ ἀκολουθία τελειόνει πλέον, ὁ ἥλιος κλίνων πάντοτε πρὸς τὴν δύσιν του, πληροῖ τὴν εὐρεῖαν ἐπιφάνειαν τοῦ λόφου γλυκείας τινὸς ἐκστάσεως. Εἶνε ἡ ὥρα τοῦ χοροῦ, τοῦ γενικοῦ χοροῦ τοῦ Πάσχα. Τὸ εὐρὺ χοροστάσιον μὲ τὸ ὁμαλὸν ἐπίπεδόν του καταλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς τελειοτέρους χορευτάς, καὶ τὰς καλλιτέρας χορευτρίας.

Τί ὡραῖα, τί γραφικά, τί εὐκίνητα, τί γοργά, ποῦ χορεύουν νέοι καὶ νεάνιδες, ἐνῷ μητέρες καὶ γονεῖς συνοδεύουν τὸν χορὸν μὲ φιλόστοργα βλέμματα, καὶ μὲ εὐχάριστα μειδιάματα! Καὶ ὁ ἥλιος δύει, καὶ ὁ οὐρανὸς ὁ διαυγὴς πληροῦται ἀπὸ ῥοδινὰς ἀνταυγάσεις, καὶ ὁ λόφος ῥοδίζει ὁλόκληρος, καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων θωπεύονται ἐλαφρῶς ὑπὸ τῆς ἑσπερινῆς αὔρας, καὶ τὰ πουλάκια κελαδοῦν, κελαδοῦν ἀκόμη, καὶ ὁ χορὸς αὐξάνει, καὶ μεθᾷ τοὺς χορευτάς του, καὶ συναρπάζει τοὺς θεατάς του, ἐνῷ ὁ γλυκὺς ἦχος τοῦ σημάντρου ἀντηχεῖ εἰς τὴν λαγγαδιὰν καὶ τὴν κοιλάδα συνεχής, καὶ ἀκούραστος, ὡσὰν νὰ λέγῃ: Τί ἁπλοῦν καὶ τί εὐτυχὲς Πάσχα!

Μητσος Χατζοπουλος

ΔΥΣΑΡΕΣΤΟΣ ΠΑΡΕΝΝΟΗΣΙΣ

Μικροί μου ἀναγνῶσται, θὰ σᾶς διηγηθῶ κάτι, τὸ ὁποῖον συνέβη ἐν Ἰαπωνίᾳ. Βλέπετε

«Τί ΝΑ ΕΙΝΕ ΑΟΠΙΟΝ ;» (Σελ.88)

τὸ φανάριον αὐτό, τὸ ταλαντευόμενον εἰς τὸν ἀέρα, τὸ ῥιπίδιον ἐκεῖνο ;

Ὅλα ταῦτα, καλοί μου φίλοι εἶνε ἰαπωνικά. Ὅμοια θὰ ἴδετε ἰδῇ βεβαίως, διότι τώρα τὰ ἰαπωνικὰ αὐτὰ ἀντικείμενα κατήντησαν τοῦ συρμοῦ. Ἐν Ἀθήναις εὑρίσκονται καταστήματα, τὰ ὁποῖα πωλοῦν ἰαπωνικὰ ὑφάσματα παντὸς χρώματος, μὲ μεταξωτὰ κεντήματα παριστάνοντα πτηνὰ καὶ ἄνθη, ἀλεξίπυρα μὲ παραδόξους ζωγραφίας, ἀγριωπὰς προσωπίδας, πορσελάνας τοῦ Κιότου καὶ τοῦ Ἴμαρι, λεπτουργημένα ἔπιπλα, καὶ λαμπτῆρας μὲ κομψοτάτας γλυφάς. Ὁ ἰαπωνικὸς λαὸς βαδίζει μὲ ταχέα βήματα εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἔχει ἀπαραμίλλους καλλιτέχνας, καὶ λέγουν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδία ἠξεύρουν νὰ μεταχειρίζωνται τὸν χρωστῆρα ἤδη πρὶν ἀρχίσουν νὰ βαδίζουν. Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὴν ἱστορίαν μου τὴν ὁποίαν μοὶ διηγήθη εἷς συγγενής μου, ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ὅστις ἐταξείδευσεν εἰς τὰ μακρυνὰ ἐκεῖνα μέρη.

Ὁ Κολὶ εἶνε εἰς Ὑέδον ἀτμοπλοϊκὸς διανομεύς· αὐτὸς διανέμει τὰ δέματα, τὰ ὁποῖα φέρουν τὰ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενα ἀτμόπλοια.

Ἔχει δύο υἱοὺς τὸν Κασσι-Χουμᾶ καὶ τὸν Σακόδο, οἱ ὁποῖοι εἶνε περίεργοι ὡς νὰ ἦσαν ἑλληνόπαιδες. Ἀκριβῶς ἐκείνην τὴν πρωΐαν ἔφθασε ἓν μεγάλον ξύλινον κιβώτιον ἐκ Παρισίων διὰ τὸν πρόξενον τῆς Γαλλίας.

Τί νὰ περιέχῃ ἄρά γε αὐτὸ τὸ κιβώτιον ; Κάτι ἀξιοθαύμαστον πρᾶγμα χωρὶς ἄλλο. Ἔρχεται ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπου ὅλα εἶνε ὡραῖα, καθὼς λέγουν.

Ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ καὶ ὁ Σακόδο δὲν ἠμποροῦν ν' ἀντιστοῦν εἰς τὸν πειρασμόν· ὁ πατήρ των δὲν θὰ ἐννοήσῃ τίποτε· θὰ βάλουν τὰ πράγματα πάλιν εἰς τὴν θέσιν των.

Οἱ μικροὶ περίεργοι ἤνοιξαν τὸ κιβώτιον καὶ ἐξέβαλαν ἓν ἀντικείμενον στρογγύλον ὡς κινεζικὴ γάστρα, στίλβον ὡς νὰ ἦτο ὀρειχάλκινον.

Τί νὰ εἶνε λοιπόν ; οἱ μικροὶ Ἰάπωνές μας περιέπεσαν εἰς μεγάλην ἀπορίαν.

—Ἴσως εἶνε μουσικὸν ὄργανον, λέγει ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ, ὅστις εἶνε ὁ μεγαλείτερος.

Ὁ Σακόδο ἔτρεξε καὶ ἔφερε τὸ πλῆκτρον ἑνὸς γκόγκου, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ μέγα τύμπανον τῶν

ΓΕΜΙΖΟΥΝ ΝΕΡΟ ΤΟΝ ΕΥΤΥΧΗ ΠΙΛΟΝ (Σελ.88)

Ἰαπώνων. Καὶ κτυπᾷ, κτυπᾷ τὸ καπέλλον. Μήπως δὲν εἶνε μουσικὸν ὄργανον ;

Ὁ Σακόδο κτυπᾷ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἄλλοτε κτυπᾷ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του· ἄλλοτε μόλις ἐγγίζει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ καπέλλου· ἀλλ' ὅ,τι

ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΕΝ ΤΩΙ ΑΜΑ ΩΣ ΣΚΙΑΙ (Σελ. 89)

καὶ ἂν κάμῃ τὸ καπέλλον μένει βωβόν.

—Θὰ εἶνε ὑάλινος κώδων, ἀπ' ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους σκεπάζουν τὸ τυρὶ ἢ τὸ βούτυρον· εἶπεν ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ.

—Ἀ! μπᾶ. Τότε θὰ ἐβλέπαμεν ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ἕως τὴν ἄλλην. Ὄχι ἄλλο τίποτε θὰ εἶνε!

—Ἴσως εἶνε βάζο τοῦ νεροῦ! εἶπε μετ' ὀλίγον ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ. Καὶ παρευθὺς γεμίζουν νερὸν τὸν ἀτυχῆ πῖλον, ὅστις κατήντησεν ἐλεεινός.

—Οὔτε βάζο δὲν εἶνε, λέγουν μετὰ μικρὰν σκέψιν, τὸ νερὸν τρέχει ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

Ἤρχισαν ἤδη νὰ λυποῦνται ὅτι ἤνοιξαν τὸ κιβώτιον, διότι τοῖς φαίνεται ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἐξ αὐτοῦ δὲν στίλβει πλέον ὅσον πρότερον οὐδ' εὑρίσκεται εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν. Ἂν ἐτόλμων θὰ ἐπήγαινον νὰ ἐρωτήσουν τὸν πατέρα των. Ἀλλ' ὁ φόβος μὴ τιμωρηθοῦν τοὺς κρατεῖ διότι συναισθάνονται ὅτι διέπραξαν χονδρὴν ἀνοησίαν. Ἠξεύρουν δὲ ὅτι ὁ πατήρ των δὲν χωρατεύει ὅταν εἶνε θυμωμένος!

—Ἐπὶ τέλους τὸ ἐνόησα! ἀναφωνεῖ θριαμβευτικῶς ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ, ὅστις ὁμολογουμένως εἶχε πολὺ ἐφευρετικὸν κεφάλι! Εἶνε γάστρα.

Εἰς τὴν στιγμὴν τὸ καπέλλον γεμίζεται μὲ χῶμα καὶ φυτεύεται ἐντὸς αὐτοῦ ἓν ἄνθος.

—Αὐτὸ εἶνε! ἀναφωνεῖ ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ.

—Αὐτὸ εἶνε! ἀναφωνεῖ καὶ ὁ Σακόδο!

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἐμβαίνει καὶ ὁ πατήρ των, καὶ βλέπει τὴν κατάστασιν τοῦ πίλου.

Φαίνεται μανιώδης ἐξ ὀργῆς ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ καὶ ὁ Σακόδο ἐξαφανίζονται ἐν τῷ ἅμα ὡς σκιαί.

Ἀλλ' ὁ πατήρ των τους προφθάνει μετ' ὀλίγον. Ἰδέτε τους ὀρθοὺς εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας των, ὅπου θὰ μείνουν ὅλην τὴν ἡμέραν. Εἶνε χωμένοι ἐντὸς πανίνου σάκκου, ἀπὸ τὸν λαιμόν των δὲ κρέμαται μία πινακίς, ὅπου εἶνε γραμμένη ἡ ἑξῆς ἰαπωνικὴ παροιμία. «Ἡ περιέργεια εἶνε πολὺ κακὸν ἐλάττωμα!»

Καὶ οἱ διαβάται θὰ τοὺς ἴδουν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν! Καὶ οἱ συμμαθηταί των θὰ ξεκαρδισθοῦν εἰς τὰ γέλοια!

Ὑπόσχονται ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ εἶνε εὐπειθῆ καὶ καλὰ παιδία, καὶ ὅτιδὲν θὰ φροντίζουν διὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν τοὺς ἐνδιαφέρουν.

Εἰς ταξειδιώτης ἐλθὼν ἐσχάτως ἐξ Ἰαπωνίας

ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΙΜΟΝ ΤΩΝ ΚΡΕΜΑΤΑΙ ΠΙΝΑΚΙΣ

μὲ διεβεβαίωσε ὅτι ὁ Κασσὶ-Χουμᾶ καὶ ὁ Σακόδο διωρθώθησαν ἅπαξ διὰ παντός.

ΥΠΑΤΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ

ΑΛΑΣ ΚΑΙ ΑΛΥΚΑΙ

Τί ἅλας εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι ἂν θελήσῃ νὰ τραφῇ ἐπὶ πολὺ μὲ φαγητὰ ἄνευ ἅλατος βαθμηδὸν θ' ἀδυνατίζῃ, τέλος δὲ θ' ἀποθάνῃ. Φυλακισμένος τις στερηθεὶς ἅλατος ἐπὶ δύο μῆνας ἐφθείρασε. Μία δὲ ἐκ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἠνάγκασαν τοὺς πολιορκουμένους ἐν Μὲτς νὰ παραδοθοῦν κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον τῷ 1870 ἦτο καὶ ἡ στέρησις ἅλατος, τοῦ ὁποίου μία λίτρα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πολιορκίας ἀπὸ 90 λεπτῶν ἐφθασεν εἰς 18 φράγκα.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ ἅλατος ἦτο ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο δὲ τὸ ἅλας ἐθεωρεῖτο ἀνέκαθεν ὡς πρᾶγμα πολύτιμον.

Εἰς χώρας τινὰς ἀπολιτίστους ὅπου εἶνε σπάνιον τὸ ἅλας μεταχειρίζονται αὐτὸ μέχρι σήμερον ὡς νόμισμα· εἴς τινα μέρη τοῦ Σουδὰν, παραδείγματος χάριν, αἱ συναλλαγαὶ γίνονται διὰ τεμαχίων ἅλατος.

Εὐτυχῶς ἡ θεία Πρόνοια τόσον ἀφθόνως ἐσκόρπισε τὸ ἅλας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ὥστε ὀλίγισται εἶνε αἱ χῶραι αἱ στερούμεναι αὐτοῦ.

Ἐν πρώτοις ἡ θάλασσα περιέχει ἀνεξάντλητον ποσὸν αὐτοῦ, ἔπειτα δὲ αἱ ἁλμυραὶ πηγαὶ καὶ λίμναι, αἱ εὑρισκόμεναι εἰς μέρη ἀπέχοντα τῆς θαλάσσης ἐγκλείουσιν ἅλας· καὶ ὑπὸ τὴν γῆν δὲ ὑπάρχουσιν ἄπειρα στρώματα ὀρυκτοῦ ἅλατος.

Ἐν Ἑλλάδι, ἥτις περιβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης γίνεται χρῆσις ἀποκλειστικῶς θαλασσίου ἅλατος. Τὸ ἅλας διαλελυμένον ἐντὸς τοῦ ὕδατος ὄν, ἐξάγεται διὰ τῆς ἐξατμίσεως εἰς τὰς λεγομένας ἁλυκάς.

Ἡ ἐξαγωγὴ αὐτοῦ γίνεται ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὴν παραλίαν σκάπτεται μικρὰ ἀβαθὴς λίμνη, εἰς τὴν ὁποίαν μετοχετεύεται διὰ χάνδακος ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸ ὕδωρ, ὅπου τοῦτο ἐναποθέτει ὅλας τὰς ξένας ὕλας, τὰς ὁποίας τυχὸν περιέχει. Ἐκεῖθεν μετοχετεύεται τὸ ὕδωρ εἰς τοὺς λεγομένους θερμαστῆρας, ἂν εἶνε ἀνάγκη νὰ καθαρισθῇ καὶ πάλιν, ἢ ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ ἁλατοπήγια κοινῶς τηγάνια καλούμενα ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἡ ἀνάγκη αὕτη. Εἶνε δὲ τὰ ἁλατοπήγια τετραγωνικὰ περίπου κοιλώματα κατὰ σειρὰν κείμενα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀφίνεται τὸ ὕδωρ νὰ ἐξατμισθῇ διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου. Συγκοινωνοῦσι δὲ αὐτὰ πρὸς ἄλληλα δι' ὀχετῶν, τὸ δὲ μεταξὺ διάστημα, ὑψηλοτέραν ἔχον ἐπιφάνειαν καλεῖται τράπεζα. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τούτων σχηματίζονται οἱ σωροὶ τοῦ ἅλατος, ὡς παρασκευασθῇ τοῦτο εἰς τὰ ἁλατοπήγια.

Ἀλλὰ τὸ ἅλας ἐκεῖνο τῶν σωρῶν εἶνε πικρὸν τὴν γεῦσιν, ἕνεκα τοῦ μαγνησιακοῦ ἅλατος τὸ ὁποῖον περιέχει τὸ θαλάσσιον ὕδωρ. Ἀφίνονται λοιπὸν οἱ σωροὶ εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον ἐπί τινα χρόνον, οὕτω δὲ καθαρίζεται τὸ ἅλας, γίνεται λευκὸν καὶ ἀποβάλλει τὴν πικρίαν του. Ἔπειτα χωρίζεται τὸ ἅλας εἰς λευκὸν καὶ εἰς μαῦρον, τὸ ὁποῖον διατηρεῖ ἀκόμη ποσόν τι μαγνησιακοῦ ἅλατος· ἡ ἰδέα ὅτι τὸ μαῦρον ἅλας ἁλατίζει περισσότερον τοῦ λευκοῦ εἶνε ἐσφαλμένη.

Μέχρι τοῦ 1833 τὰς διαφόρους ἐν Ἑλλάδι ἁλυκὰς ἐξεμίσθωνε τὸ Κράτος· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἀνέλαβε τὴν παραγωγὴν ἅλατος αὐτὸ τὸ Κράτος, ἀπαγορευθείσης τῆς εἰσαγωγῆς εἰς Ἑλλάδα ξενικοῦ ἅλατος.

Ἁλυκαὶ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰ ἑξῆς μέρη: Ἐν Ἀναβύσσῳ (Ἀττικῆς) Δομβραίνῃ (Θηβῶν) Θερμασίᾳ (Σπετσῶν) Λαμίᾳ (Φθιώτιδος) Μεσολογγίῳ, Νάξῳ καὶ Μήλῳ κτλ.

Ἡ καλλιέργεια τῶν ἁλυκῶν ἄρχεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου καὶ τελειόνει τὸν μῆνα Σεπτέμβριον.

Τὸ ὀρυκτὸν ἅλας ἐξάγεται ἐκ τοῦ βάθους τῆς γῆς ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ὀρυκτά. Ὅταν τὸ ἅλας εὑρίσκεται εἰς μεγάλους συμπαγεῖς ὄγκους, τότε ἀνοίγονται φρέατα ὅπως εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα, φθάνοντα μέχρι τοῦ κοιτάσματος τοῦ ἅλατος, ἐκσκάπτεται δὲ αὐτὸ διὰ τῆς σκαπάνης· πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῆς ἐξαγωγῆς διατρυπῶνται ὑπόγειοι στοαὶ διὰ τοῦ ἅλατος.

Τὸ τοιοῦτο ἅλας κρυσταλλικὴν μάζαν ἀποτελοῦν, τῆς ὁποίας τὸ χρῶμα ποικίλλει ἀπὸ τοῦ ἐλαφροῦ ροδίνου μέχρι τοῦ μαύρου, δὲν εἶνε καθαρόν· ὅπως γίνῃ λοιπὸν χρῆσις αὐτοῦ διαλύεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ καθαρίζεται διὰ τῆς ἐξατμίσεως.

Παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς Ἀνατολῆς τὸ ἅλας θεωρεῖται ὡς σύμβολον τῆς φιλοξενίας· καὶ ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες ὅταν θέλωμεν νὰ σημάνωμεν ὅτι μετά τινος εὑρισκόμεθα εἰς οἰκειοτάτας σχέσεις, λέγομεν ὅτι «ἐφάγαμεν ψωμὶ καὶ ἁλάτι μαζί του.»

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Η ΜΑΝΑ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ

[Ποίημα πρὸς ἀπαγγελίαν]

Σ' ἑνὸς παιδιοῦ προσκέφαλο μιὰ μάνα παραστέκει
καὶ ξαγρυπνᾷ, ἀνήσυχη καὶ καταπικραμένη.
Τῶχει μονάκριβο παιδὶ καὶ τρέμει μὴ τὸ χάσῃ.
Χλωμὸ τὸ προσωπάκι του, τὰ μάτια του κλεισμένα,
μὲ πόνο τὸ στηθάκι του ἀναιβοκαταιβαίνει·
κάθε ποῦ παίρνει ἀναπνοή, λὲς στεναγμὸς καὶ βγαίνει.
Τὸ βλέπει ἡ μάνα καὶ πονεῖ καὶ σχίζετ' ἡ καρδιά της.

Ἐκεῖ, 'στὴν θύρα της κτυπᾶν.—Ποιὸς εἶνε;—Ἕνας [γέρος.
Κάτι 'ς τὴν ράχη του φορεῖ, κάτι σὰν νᾷν σεντόνι,
καὶ τὸ κρατεῖ σφικτὰ σφικτά. Νὰ ζεσταθῇ γυρεύει.
Χειμῶνας εἶνε, τὰ βουνὰ κ' οἱ κάμποι χιονισμένοι,
ἔξω ἀπ' τὴν θύρα ὁ Βορρᾶς μουγκρίζει παγωμένος,
κι' ὁ γέρος 'στὸ κατώφλι της ἀπὸ τὸ κρύο τρέμει.
Ἡ μάνα σκύφτει 'ς τὸ παιδί, τὸ βλέπει κοιμισμένο,
στιβάζει ξύλα 'ς τὴν φωτιά, τὴν θύρα μανταλόνει.
Κι' ὁ γέρος 'πῆγε 'κάθισε κοντὰ εἰς τὸ παιδί της.
κ' ἡ μαύρη μάνα ἀντίκρυ του βλέπει τὸ ἄρρωστό της
ὁποῦ ἀνέπνεε βαρειὰ κ' ἐσάλευε τὰ χέρια.

—Πέ, θὰ σωθῇ, ἢ ὁ Θεὸς θὰ μοῦ τὸ πάρῃ, γέρο;
Τὸ κάτασπρο κεφάλι του ἐκούνησε ὁ γέρος,
'σὰν νὰ τῆς λέγῃ θὰ σωθῇ, καὶ 'σὰν νὰ λέγῃ ὄχι.
Ἔσκυψ' ἡ μάνα· δάκρυα τὰ μάγουλά της βρέχουν.
Τὰ βλεφαρά της ἔκλεισαν· τρεῖς 'μέραις καὶ τρεῖς νύ- [κταις
ἔχει ἡ πτωχὴ νὰ κοιμηθῇ. Ὁ ὕπνος τὴν ἐπῆρε·
ἀπεκοιμήθη μιὰ στιγμή. Μὲ μιᾶς ἀνατριχιάζει,
κρύος ἱδρὼς τὴν περεχᾷ, ἐδῶ κ' ἐκεῖ κυττάζει,
δὲν βλέπει τὸ παιδάκι της, τὸν γέρο δὲν τὸν βλέπει...
Ὁ γέρο Χάρος ἔφυγε κ' ἐπῆρε τὸ παιδί της!
Κ' ἐκεῖ, ἐκεῖ ποῦ 'δούλευε 'ς τὴν κώχη τὼρολόγι,
μὲ μιᾶς βοΰζει καὶ βογγᾷ καὶ πέφτει τὸ βαρίδι.
Ἡ ὥρα ἐσταμάτησε. Ἡ μάνα τρέχει ἔξω,
τρέχει, φωνάζει δυνατά: Παιδάκι μου, παιδί μου!

Σ' τὰ χιόνια ἔξω κάθεται μιὰ μαυροφορεμένη.
—Μὴν εἶδες γέρο νὰ περνᾷ, μὴν εἶδες τὸ παιδί μου;
—Εἶδα τὸν Χάρο κ' ἔτρεχε κ' ἐκράτει τὸ παιδί σου.
Τρέχει γοργά, τὸν ἄνεμο τὸν ξεπερνᾷ ὁ Χάρος.
κι' ὅ,τι κι' ἂν πάρῃ μιὰ φορὰ δὲν τὸ γυρίζει 'πίσω.
—Τί δρόμο 'πῆρε δεῖξέ μου, τί δρόμο καὶ τὸν φθάνω!
—Πὲ ὅλα τὰ τραγούδια σου τὸν δρόμον νὰ σοῦ δείξω,
τὰ τραγουδάκια τὰ γλυκὰ πῶλεγες τοῦ παιδιοῦ σου.
Εἶμαι ἡ Νύκτα· σ' ἔβλεπα νὰ κλαῖς καὶ νὰ τὰ λέγῃς.
—Νύκτα μου, ὅλα νὰ σ' τὰ 'πῶ, μόν' ἄφησέ με τώρα
ὁποῦ τὸν Χάρο κυνηγῶ νὰ εὕρω τὸ παιδί μου!

Ἡ Νύκτα ἐσκυθρώπασε, τὸν δρόμο δὲν τῆς δείχνει.
Σφίγγει τὰ χέρια ἡ πτωχὴ καὶ τραγουδεῖ καὶ κλαίει·
δάκρυ τὸ δάκρυ ἀκολουθεῖ, τραγοῦδι τὸ τραγοῦδι.
Κ' ἡ Νύκτα τὴν 'λυπήθηκε, τῆς ἔδειξε τὸν δρόμο.

—Σ' τὸ δάσος 'πήγαινε δεξιά. Ἐκεῖ 'στὰ μαῦρα πεῦκα
εἶδα τὸν Χάρον νὰ χωθῇ κ' ἐκράτει τὸ παιδί σου.

Σ' τὰ πεῦκα μέσα τὰ πολλά, 'ς τὰ τόσα μονοπάτια
ἡ μάνα παρελόγιασε, δὲν 'ξεύρει ποῦ νὰ 'πάγῃ·
Ἐκεῖ 'ς τοῦ δάσους τὰ πυκνὰ ἐφύτρον' ἕνας βάτος.
Δὲν εἶχε φύλλα οὔτ' ἀνθοὺς, ἀγκάθια εἶχε μόνον,
κι' ἀπ' τὰ κλαδιά του ἔσταζε ἡ πάχνη παγωμένη.
—Τὸ εἶδες τὸ παιδάκι μου; Εἶδες τὸν Χάρο, βάτε;
—Εἶδα τὸν Χάρον νὰ περνᾷ κ' ἐκράτει τὸ παιδί σου.
Ἀγκάλιασέ με, σφίξε με 'ς τὰ στήθια τὰ ζεστά σου,
ποῦ τὰ κλαδιά μου 'πάγωσαν κι' ἀπὸ τὸ κρύο τρέμω,
κι' ἂν μὲ ζεστάνῃς θὰ σοῦ 'πῶ τὸν δρόμο ποῦ ἐπῆραν.
Σφίγγει τὸν βάτο δυνατὰ 'ς τὰ στήθη τὰ ζεστά της·
ἐξέστιζαν τὴν σάρκα της τ' ἀγκάθια· στάζει αἷμα...
'στὴν χειμωνιάτικη νυκτιὰ ὁ βάτος βγάζει ἄνθη,
Στὰ παγωμένα του κλαδιὰ φύλλα χλωρὰ φυτρώνουν
Τόσην φωτιὰ ἔχ' ἡ καρδιὰ μιᾶς μάνας λυπημένης!

Κι' ὁ βάτος τὴν λυπήθηκε, τῆς ἔδειξε τὸν δρόμο.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρέχει ἀπαντᾷ 'στὸν δρόμο της μιὰ λίμνη.
Εἶνε βαθειά, καὶ πέραυα δὲν βλέπει, οὔτε ξύλο,
κ' ἡ μάνα θέλει νὰ διαβῇ νὰ εὕρῃ τὸ παιδί της.
—Θεέ μου θαυματούργησε νὰ καταπιῶ τὴν λίμνην!
Καὶ πέφτει κάτω· 'ς τὰ νερὰ βουτᾷ τὸ μέτωπό της.
Καὶ εἶδ' ἡ λίμνη ἀπὸ βαθειὰ τὰ μάτια της νὰ λάμπουν.
—Μέσ' 'στὰ βαθειά μου ἔχω 'γὼ πολλὰ μαργαριτάρια,
μὰ σὰν τὰ μάτια σου τὰ δυὸ δὲν εἶδ' ἀκόμη ἄλλα.
Ἂν θέλῃς δάκρυσέ μου τα νὰ πέσουν 'στὰ νερά μου,
κ' ἐγὼ ἀντίκρυ σὲ περνῶ 'ς τοῦ Χάρου τὸ παλάτι,
πῶχει τοὺς κήπους τοὺς λαμπροὺς μ' ἄνθη καὶ δέν- [δρα μύρια,
τὸ κάθε δένδρο καὶ ζωή, ζωὴ τὸ κάθε ἄνθος.
—Νά, λίμνη, πᾶρ' τὰ μάτια μου καὶ δός μου τὸ παι- [δί μου!
Ἡ μαύρη κλαίει καὶ θρηνεῖ καὶ κλαίει καὶ δακρύζει
ὡς ποῦ τὰ 'μάτια της τὰ δυὸ ἐχύθηκαν 'ς τὴν λίμνη,
καὶ 'ς τὰ βαθειά της ἔλαμψαν 'σὰν δυὸ μαργαριτάρια.

Κ' ἡ λίμνη τὴν ἐσήκωσε, τὴν 'πέρασεν ἀντίκρυ.
Ἐκεῖ ἦσαν δάση καὶ σπηλιαῖς, καὶ στύλοι καὶ κα- [μάραις·
δὲν ἤξευρες εἶνε βουνό, ἢ κῆποι καὶ παλάτια.
Ἀλλὰ ἡ μάνα τίποτε δὲν ἔβλεπ' ἡ καϋμένη·
τὰ δυό της 'μάτια ἔλαμπαν μέσ' 'ς τὰ βαθειὰ τῆς λίμνης.
—Ποῦ εἶν' ὁ Χάρος 'πῆτέ μου, ποῦ εἶναι τὸ παιδί μου;
Τὴν ἄκουσ' ἡ γερόντισσα ποῦ 'φύλαγε 'ς τὴν θύρα.
—Ὁ Χάρος ἀπ' τὸν γῦρό του δὲν ἦλθ' ἀκόμη 'πίσω.
Ποιὸς σὲ ὡδήγησεν ἐδῶ; Ποιὸς σ' ἔδωκε βοήθεια;
—Βοήθεια εἶχα τὸν Θεόν. Μ' ἐλέησεν Ἐκεῖνος.
Καὶ σύ, γρηά, λυπήσου με. Ποῦ θαῦρω τὸ παιδί μου;
—Ἐγὼ δὲν 'ξεύρω τὸ παιδί, καὶ σὺ δὲν ἔχεις 'μάτια.
Δένδρα καὶ ἄνθη περισσὰ 'μαράθηκαν ἀπόψε,

κι' ὁ Χάρος τώρα πώρχετκι θὰ τὰ μεταφυτεύσῃ·
Τὸ κόθε δένδρο ἄνθρωπος, ζωὴ τὸ κάθε ἄνθος.
Μοιάζουν μὲ τάλλα τὰ φυτὰ ὅπου 'ς τὴν γῆ φυτρόνουν,
ἀλλὰ ἐδῶ ἔχουν καρδιαίς, κ' ἔχ' ἡ καρδιά των κτύπο.
Ἂν ἀπ' τὸν κτύπο τῆς καρδιᾶς γνωρίσῃς τὸ παιδί σου,
ἐγὼ σοῦ δείχνω ποῦ νὰ πᾷς. Πέ μου, τί θὰ μοῦ δώσῃς;
—Καὶ τί μοῦ μένει τῆς πτωχῆς; Τί ἔχω νὰ σοῦ δώσω;
'ς τὰ τετραπέρατα τῆς γῆς πηγαίνω ἂν μὲ στείλῃς.
—Ἀ τὰ τετραπέρατα τῆς γῆς δὲν ἔχω νὰ σὲ στείλω.
Δός μου τὰ μαῦρά σου μαλλιά, ταῖς εὔμορφαις πλε-
[ξούδαις,
καὶ πᾶρε τἄσπρα μου μαλλιά, τὸν δρόμον νὰ σοῦ δείξω.
Τῆς ἔδωκε ταῖς εὔμορφαις, ταῖς μαύραις ταῖς πλε-
[ξούδαις
κ' ἐπῆρε τἄσπρατης μαλλιὰ καὶ τἄσπρα της τὰ φούδια,
κ' ἐμβῆκαν μέσα 'ς τὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ τοῦ Χάρου,
ἐκεῖ ποῦ ἦσαν τὰ φυτά, δένδρα καὶ ἄνθη μύρια.
Ἦσαν ἐκεῖ τριαντάφυλλα καὶ νάρκισσοι καὶ κρίγοι,
καὶ ὅλα τἄνθη τοῦ βουνοῦ καὶ τῶν νερῶν δουλούδια,
καὶ ποιὸ ἀπ' τἄνθη ἦτον γερὸ καὶ ποιὸ ἀρρωστημένο.

Κ' ἡ μάνα ἡ βαρυόμοιρη, ἡ πολυπικραμένη,
μέσ' 'ς τὰ λουλούδια τὰ μικρὰ ψηλαφητὰ σκαλίζει,
καὶ σκύφτει τὸ κεφάλι της ν' ἀκούσῃ τὴν καρδιά των.
Ἀ τὰ χίλια μέσα 'γνώρισε τὸν κτύπο τοῦ παιδιοῦ της·
ἦτον γαρούφαλο μικρό, χλωμὸ κι' ἀρρωστημένο.
—Τὸ ἠύρα! Νά το, ἔκραξε καὶ ἄπλωσε τὰ χέρια.
—Μὴ τὸ ἐγγίξῃς! Πρόσμενε ὁ Χάρος νὰ γυρίσῃ!

Ἐκεῖ μὲ μιᾶς ἐχύθηκεν ἕνας ψυχρὸς ἀέρας
κ' ἔννοιωσ' ἡ μάνα ἡ τυφλὴ πῶς ἔρχεται ὁ Χάρος.
—Ἐδῶ πῶς ἦλθες; Τί ζητεῖς; Ποιὰ εἶσαι;—Εἶμαι
[μάνα!
Καὶ τὸ γαρουφαλάκι της σκεπάζει μὲ τὰ χέρια.
Φυσᾷ ὁ Χάρος. Πάγωσαν τὰ δάκτυλα τῆς μάνας·
βαρειὰ βαρειὰ 'κρεμάσθηκαν τὰ χέρια 'ς τὸ πλευρό της.
—Ὅ,τι κι' ἂν κάμῃς, δὲν μπορεῖς τὸν Χάρο νὰ νικήσῃς!
—Εἶν' ὁ Θεὸς εὐσπλαγχνικὸς καὶ σὲ νικᾷ. Ἐκεῖνος.
—Ἐγὼ δὲν κάμνω ἄλλο τι παρὰ τὸ προσταγμά του.
Ἐμένα μ' ἔχει κηπουρὸν νὰ τοῦ μεταφυτεύω
τὰ δένδρα του καὶ τ' ἄνθη του εἰς τὸν παράδεισόν του,
εἰς ἕνα τόπο μακρυνὸν ποῦ γυρισμὸν δὲν ἔχει.
Ἐκεῖ ἐγὼ τὰ παραιτῶ καὶ τὰ φροντίζουν ἄλλοι.
—Ἀ! δός μου τὸ παιδάκι μου, δὸς τὸ παιδί μου, Χάρε!
Πέφτει 'ς τὴν γῆν γονατιστή, παρακαλεῖ καὶ κλαίει.
Δὲν ὠφελοῦν τὰ κλαύματα, οὔτε τὰ παρακάλια.
Μὲ μιᾶς τὰ χέρια τὰ τυφλὰ ἁπλόν' εἰς δυὸ λουλούδια.
—Ἂν μ' ἀπελπίζῃς, ὅλα σου θὰ σοῦ τὰ ξερριζώσω.
—Μὴ τὰ ἐγγίζῃς!...Σὺ πονεῖς καὶ κλαίεις τὸ παιδί σου,
καὶ θέλεις τώρα τὴν καρδιὰν νὰ καύσῃς κι' ἄλλης μάνας;

Ἐτράβηξε τὰ χέρια της καὶ γέρνει τὸ κεφάλι.
—Σοῦ ἔφερα τὰ μάτια σου. Τὰ ψάρευτα 'ς τὴν λίμνην.
Τὰ εἶδα κ' ἔλαμπαν ἐκεῖ μέσ' 'ς τὰ βαθειὰ νερά της.
Πᾄρε τα 'πίσω. Βλέπουνε καλλίτερ' ἀπὸ πρῶτα.
Πᾄρε τα κ' ἔλα νὰ ἰδῇς τὰ δύο λουλουδάκια,
ποῦ ἄπλωσες τὰ χέρια σου νὰ μοῦ τὰ ξερριζώσῃς.
Εἰς τὸ πηγάδι τῆς ζωῆς ὁ Χάρος τὴν ἐπῆγε.
Ἔσκυψε μέσα νὰ ἰδῇ, κ' εἶδε τὰ δυὸ ἀνθάκια,
κ' εἶδε καθὲν ἀπὸ τὰ δυὸ τί Μοῖρα τὸ προσμένει.
Τιμή, ἀγάπη καὶ χαρὰ ἐπρόσμενε τὸ ἕνα,
καὶ τἄλλο τὸ ἐπρόσμενε ἡ συμφορὰ κ' ἡ πίκρα.
Θέλημα εἶναι τοῦ Θεοῦ ἡ Μοῖρα κάθε ἄνθους!
—Πέ τίνος εἶναι ἡ χαρά, ἡ πίκρα τίνος, Χάρε;
—Δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ 'πῶ. Μόνον αὐτὸ σοῦ λέγω:
Εἶν' τοῦ παιδιοῦ σου ἡ ζωὴ ἓν ἀπ' αὐτὰ τἀνθάκια,
κ' ἓν ἀπ' τὰ δύο ριζικὰ ἡ μοῖρα τοῦ παιδιοῦ σου.
—Πέ μου, ὦ Χάρε, ἀπ' τὰ δυὸ ποιὸ εἶναι τὸ παιδίμου;
Ἂν εἶναι ἡ μοῖρα ἡ κακὴ 'δική του. πᾄρε μού το,
πᾄρ' το μαζί σου μακρυὰ εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν κῆπο!

Καὶ ἔπεσε 'ς τὰ γόνατα κ' ἐσταύρωσε τὰ χέρια.
—Τὰ τόσα μου τὰ δάκρυα, τὰ τόσα παρακάλια
συγχώρησέ μου τα, Θεέ, καὶ κάμε ὅπως θέλεις,
γιατ' εἶναι πάντοτε σωστόν, Θεέ, τὸ θέλημά σου,
κι' ἂν νὰ τἀλλάξῃς σὲ ζητῶ, Θεέ μου, μὴ μ'ἀκούσῃς,
μὴ μὲ ἀκούσῃς!...
Κ' ἔσκυψε τὸ μέτωπο 'ς τὸ χῶμα.

Κι' ὁ Χάρος ἀνεχώρησε μαζῆ μὲ τὸ παιδί της.
Σ' τὸν τόπον 'πᾶν τὸν μακρυνὸν ποῦ γυρισμὸν δὲν ἔχει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

Κατοικῶ μία πτωχικὴ καλύβα· μὰ ἡ καλύβα αὐτὴ εἶνε δική μου. Εἶνε τόσο χαμηλὴ ποῦ πρέπει νὰ σκύβω διὰ νὰ ἐμβω. Παρέκει 'ς τὸ δάσος εἶνε ἕνα ἀρχοντικὸ σπίτι. Ἐκεῖ κάθεται ἕνας πλούσιος, ἀλλὰ μέσα 'ς τὰ πλούτη καὶ 'ς τὴν ἀρχοντιά του δὲν μπορεῖ νὰ εὕρῃ ἡσυχία. Ἐγὼ κοιμοῦμαι ἥσυχα, ἐκεῖνος ὅμως ὄχι.

Ἕνα βράδυ ἐκάθουμουν ἐμπρὸς 'ς τὴν καλύβα μου κ' ἐτραγουδοῦσα. Ἐκεῖνο τὸ τραγοῦδι τὸ εἶχα κάνῃ ἐγὼ γιὰ νὰ δοξάζω τὸν Θεὸ ποῦ μου δίδει τὸ καθημερινό μου, ποῦ μου δίδει εὐτυχία καὶ ἡσυχία.

Ὁ πλούσιος κύριος γυρνοῦσε ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ ἐπέρασε ἀπ' τὴν καλύβα μου. Ἄκουσε τὸ τραγοῦδί μου καὶ ἐστέναξε· Ὁ στεναγμός του ἤθελε νὰ 'πῇ: Δός μου τὴ χαρούμενη καρδιά σου καὶ πάρ' τὸ παλάτι μου.

Ἐγὼ ἐσήκωσα τὰ μάτια μου 'ς τὸν Πλάστη ποῦ ἐμοίρασε τ' ἀγαθὰ 'ς αὐτὴ τὴν ζωή, κ' ἔδωκε τὰ παλάτια 'στοὺς μεγάλους καὶ τὴ χαρὰ 'ς τοὺς μικρούς.

[Σουηδικὸν ποίημα]

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ὁ Παρθενών.

Ὁ Παρθενών, τὸ ἀριστούργημα τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς, κατεσκευάσθη ἐπὶ Περικλέους ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἰκτίνου καὶ Καλλικράτους, ἡ δὲ κατασκευή του διήρκεσε δεκαὲξ ὅλα ἔτη (454-438 π.Χ.)

Ὁ περίφημος οὗτος ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς μετεποιήθη τὸν Ε' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ εἰς χριστιανικὴν ἐκκλησίαν, πολυτελέστατα στολισθεὶς καὶ ζωγραφηθεὶς ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς δι' εἰκόνων τῶν ὁποίων τὰ ἴχνη διακρίνονται ἔτι ἐπὶ τῶν τοίχων, καὶ ὁ μὲν ὀπισθόδομος (τὸ πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν μέρος τοῦ ναοῦ) μετεσκευάσθη εἰς νάρθηκα, ὁ δὲ πρόναος (τὸ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν μέρος) εἰς ἱερόν. Εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ οἰκοδομήματος ἐτέθη ὁ ἄμβων, εἰς δὲ τὴν νοτίαν ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος. Συγγραφεῖς τῶν χρόνων ἐκείνων περιγράφουν τὴν πομπὴν μετὰ τῆς ὁποίας οἱ χριστιανοὶ ἀνέβαινον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ὅπως λειτουργηθῶσιν εἰς τὴν *μεγάλην ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηνῶν*.

Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος, ὅστις μετὰ τὴν κατατρόπωσιν τῶν βουλγάρων εἶχεν ἔλθῃ ἐπίτηδες εἰς Ἀθήνας ὅπως εὐχαριστήσῃ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τὸν Πλάστην ἐπὶ τῇ νίκῃ του, προσέθηκε νέα κοσμήματα εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου.

Τῷ 1204 ὅμως ἡ ἐκκλησία ἀπὸ ὀρθοδόξου ἔγινε καθολικὴ ὅτε τὰς Ἀθήνας κατέλαβον οἱ Φράγκοι. Τῷ 1460 μετασκευασθεῖσα μετεβλήθη εἰς προσκυνητήριον τῶν ὀθωμανῶν, ἐν τῇ μεσημβρινοδυτικῇ δὲ γωνίᾳ ἀνηγέρθη καὶ μιναρὲς, τοῦ ὁποίου σώζεται ἡ ἑλικοειδὴς κλῖμαξ.

Μέχρι τοῦ 1676 ὁ Παρθενὼν διετήρει ἐν τῷ συνόλῳ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ καλλονήν, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ περιηγηταὶ οἵτινες ἐπεσκέφθησαν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τὰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ τῷ 1687 ἐν ᾧ οἱ Ἐνετοὶ ἐπολιόρκουν τὴν Ἀκρόπολιν, σφαῖρα ριφθεῖσα ὑπ' αὐτῶν κατὰ τοῦ Παρθενῶνος ἐπήνεγκε φοβερὰν ἔκρηξιν· τὸ ἀπαρίμιλλον ἀριστούργημα ἐρράγη εἰς δύο συντρίμματα, μέγα δ' αὐτοῦ μέρος κατέπεσε σωρὸς ἐρειπίων.

Κατὰ τὸ 1833 ἀνασκαφέντων τῶν ἐρειπίων τοῦ ναοῦ ἀνευρέθησαν διάφορα αὐτοῦ μέρη καὶ κοσμήματα.

Διατί ὁ Φεβρουάριος ἔχει 28 ἡμέρας.

Κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ὁ Φεβρουάριος εἶχεν ἀρχῆθεν 29 ἡμέρας διὰ τὰ συνήθη ἔτη καὶ 30 διὰ τὰ δίσεκτα· οἱ δὲ λοιποὶ μῆνες ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου εἶχον ἐναλλὰξ 31 καὶ 30 ἡμέρας. Τὸ ὄνομα τοῦ Καίσαρος *Ἰούλιος* εἶχε δοθῇ εἰς τὸν ἕβδομον μῆνα τοῦ ἔτους, ὅτε δ' ὁ Αὔγουστος ἔδωκε τὸ ὄνομά του εἰς τὸν ἑπόμενον μῆνα, δὲν ἐδέχθη ὁ ἰδικός του μὴν νὰ ἔχῃ ὀλιγωτέρας ἡμέρας ἀπὸ τὸν τοῦ Καίσαρος· διὰ νὰ γίνῃ λοιπὸν καὶ ὁ Αὔγουστος μὲ 31 ἡμέρας ἐλήφθη μία ἡμέρα ἐκ τοῦ Φεβρουαρίου ὅστις εὑρίσκετο ἤδη ἐν ἀταξίᾳ· διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν δὲ τρεῖς μῆνες κατὰ σειρὰν (Ἰούλιος, Αὔγουστος, Σεπτέμβριος) ἔχοντες 31 ἡμέρας ἡ τριακοστὴ πρώτη τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἡ τοῦ Νοεμβρίου μετηνέχθησαν εἰς τὸν Ὀκτώβριον καὶ Δεκέμβριον.

Νοσοκομεῖα διὰ τοὺς σκύλους.

Τὸ Βερολῖνον ἔχει ἀξιόλογον νοσοκομεῖον ὅπου θεραπεύονται κύνες πάσχοντες ἐξ οἱασδήποτε ἀσθενείας. Τοιοῦτο νοσοκομεῖον κατασκευάζεται τώρα καὶ ἐν Φιλαδελφείᾳ, τὸ ὁποῖον ὡς πρὸς τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμὸν θὰ εἶνε τὸ τελειότατον πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ὁμοίων· αἴθουσαι κλινικῆς, αἴθουσαι λουτρῶν, ἀπομονωτικαὶ σκιάδες διὰ τοὺς κολλητικὴν ἀσθένειαν πάσχοντας κύνας, μηχανήματα πρὸς ἠλεκτρικὴν θεραπείαν κ.τ.λ. ὅλα θὰ ὑπάρχουν καὶ τίποτε δὲν θὰ λείπῃ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι πλὴν τοῦ πολυαρίθμου προσωπικοῦ, καὶ πολλοὶ ὀνομαστοὶ κτηνίατροι θὰ προσληφθῶσιν εἰς αὐτό.

Βεβαίως ἡ πρὸς τὰ ζῷα συμπάθεια εἶνε πολὺ ἀξιέπαινος, μαρτυρεῖ αὐαίσθητον καρδίαν καὶ πρόοδον πολιτισμοῦ, καὶ ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἀνέκαθεν ἐστιγμάτισε πικρῶς τοὺς βαρβάρους τυράννους τῶν ζῴων. Ἀλλ' ἡ ὑπερβολὴ ἐν παντὶ εἶνε κακή. Ἀντὶ νὰ γίνεται τόση πολυτέλεια διὰ τοὺς κύνας ἀντὶ νὰ κτίζωνται μέγαρα δι' αὐτούς, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιορισθῇ ἡ εὐσπλαγχνία εἰς τὸ ἀπολύτως ἐπάναγκες καὶ τὸ περισσεῦον νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν ὁμοίων μας ἐκ τῶν ὁποίων τόσοι καὶ τόσοι πεινοῦν καὶ γυμνητεύουν καὶ ἐν Ἀμερικῇ ὅπως καὶ ἀλλοῦ;

Πόλις ἱδρυθεῖσα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Ἐννοεῖται ὅτι τοῦτο μόνον ἐν Ἀμερικῇ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ πράγματι ἐκεῖ ἔγινε.

Εἰς τὸ Τεξὰς ὑπάρχει πόλις τις ὀνομαζομένη Μάκ-Γρέγορ ἥτις συνωκίσθη ὡς ἑξῆς.

Τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν τὸ ἔδαφος εἶχε μοιρασθῇ διὰ κλήρων ἐφαίνοντο δὲ κεχαραγμέναι αἱ πλατεῖαι καὶ οἱ δρόμοι τῆς νέας πόλεως.

Ἕκαστος κλῆρος ἐπωλήθη μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος, περὶ τὴν ἑσπέραν δὲ 422 κλῆροι εἶχον ἤδη διατεθῇ.

Συγχρόνως ἔφθασαν εἰς τὸν λειμῶνα (διότι λειμὼν ἦτο ἕως τότε τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐπρόκειτο ν' ἀνεγερθῇ ἡ πόλις) ἅμαξαι φέρουσαι ξυλίνας οἰκίας ἐντελῶς κατεσκευασμένας, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἐτέθη εἰς τὸ ὡρισμένον αὐτῇ μέρος.

Μετὰ δύο μῆνας ἡ Μάκ-Γρέγορ εἶχε πληθυσμὸν 500 ψυχῶν· μετὰ ἓξ δὲ μῆνας ἐδημοσιεύετο ἤδη καὶ ἐφημερὶς ἐν αὐτῇ.

Φυσικὸν βαρόμετρον.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς νήσου Χιλόης εὑρισκομένης εἰς τὴν νοτίαν Ἀμερικὴν ἔχουσι πρωτοτυπώτατον ζωντανὸν βαρόμετρον. Εἶνε δὲ τοῦτο εἶδος καραβίδος λίαν εὐαισθήτου εἰς τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολάς· ἐν ᾧ δηλαδὴ ὅταν εἶνε καλοκαίριον ἡ καραβὶς αὕτη εἶνε

σχεδὸν λευκή, ὅταν ὁ καιρὸς κλίνῃ πρὸς τὴν βροχὴν λαμβάνει κόκκινα στίγματα, γίνεται δὲ ἐντελῶς κόκκινη ὅταν βρέχῃ.

Μέα ἐπιφύλαξις.

Δύο συνομιλοῦν μὲ πολλὴν ζωηρότητα, πλησιάζουν δὲ νὰ φιλονεικήσουν. Ἤξαφνα ὁ εἷς ἀναφωνεῖ :

— Μά, μήπως θορρεῖς ὅτι εἶμαι βλάκας ;

—Ὄχι, ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος ψυχρῶς . . . ἀλλὰ πιθανὸν ν' ἀπατῶμαι

Τὸ βάρος ἑνὸς μουσικοῦ τεμαχίου.

Γερμανός τις μελοποιὸς ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ εἰς βάρος τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν καταβάλλει τις παίζων κλειδοκύμβαλον. Ὑπελόγισε λοιπὸν εἰς 110 γραμμάρια τὴν ἐλαχίστην πίεσιν τοῦ δακτύλου ὅπως θίξῃ πλῆκτρόν τι εἰς τὸ pianissimo. Εἰς τὸ fortissimo ἡ πίεσις αὕτη δύναται ν' ἀνέλθῃ μέχρι 3000 γραμμαρίων. Εἰς ἓν πένθιμον ἐμβατήριον τοῦ περιφήμου Schopin ὑπάρχει μέρος τι ὅπου εὑρίσκεται ὅλη ἡ κλίμαξ τῶν ἀποχρώσεων ἀπὸ τοῦ pianissimo μέχρι τοῦ fortissimo· τὸ χωρίον τοῦτο ἀπαιτεῖ δύναμιν 384 χιλιογράμμων ἐν διαστήματι ἑνὸς καὶ ἡμίσεως λεπτοῦ.

Ὁ χειμων τοῦ 1892 ἐν Ῥωσσία.

Παροιμιώδης εἶχε μείνῃ ἐν Ῥωσσίᾳ ὁ χειμὼν τοῦ 1812· ἀλλ' ὁ τοῦ 1892 ὑπῆρξεν ἀκόμη δριμύτερος. Οἱ λύκοι κατ' ἀγέλας διέτρεχον τὰς πεδιάδας· τὸ θερμόμετρον ἐν Πετρουπόλει πολλὰς ἡμέρας ἔμεινεν 34 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Ἡ δὲ καύσιμος ξυλεία, ἥτις συνήθως εἶνε εὐθηνὴ ἐν Ῥωσσίᾳ, ἀνῆλθεν εἰς μυθώδη τιμήν.

Ἀετὸς ἐν Κίνᾳ.

Ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν χαρτίνους ἀετοὺς εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένη ἐν Κίνᾳ, οἱ δὲ Κινέζοι φιλοτεχνοῦσιν αὐτοὺς ἐξ ἰνδοκαλάμου καὶ μεταξίνου χάρτου. Τὸ περιεργότερον εἶδος τῶν ἀετῶν εἶνε οἱ μουσικοί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἄνεμος διερχόμενος διὰ τρυπημένου ἰνδοκαλάμου παράγει εἶδος οὐρλιάσματος. Οἱ τοιούτου εἴδους ἀετοὶ κατὰ τὴν δεισιδαιμονίαν τοῦ λαοῦ ἐξορκίζουν τὰ πονηρὰ πνεύματα, ὅταν εἶνε ἄνεμος δίνεται συνήθως εἰς τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, ὅπου καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐκβάλλει θρηνώδεις ἤχους.

Συνάδελφοι.

Εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς συνομιλίας εἰς κτηνίατρος ἀποκαλεῖ ἕνα ἄλλον ἰατρόν : *συνάδελφον*.

Ὁ τελευταῖος οὗτος εὐφυῶς μειδιῶν :

—Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ λυπηθῆτε τοὺς ἀσθενεῖς μου !

Λαμπρὰ ἐξήγησις.

Ὁ ἰατρὸς συνεβούλευσεν εἰς τὸν Κρασοκανάταν νὰ πίνῃ περισσότερον νερὸν παρὰ κρασί.

— Εἶνε φοβερό, ἔλεγεν οὗτος προχθὲς ἀφ' οὗ εἶχε ροφήσῃ δύο ὀκάδες κρασί· τώρα κατὰ τὴν παραγγελία τοῦ ἰατροῦ πρέπει νὰ πιῶ καὶ τρεῖς ὀκάδες νερό.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ. Ἐγώ, φίλε μου γελῶ μὲ ὅσους μὲ ναμίζουν γελοῖον.

ΚΩΣΤΑΚΗΣ. Μὰ τότε λοιπὸν σὺ ἄλλο δὲν θὰ κάνῃς παρὰ νὰ γελᾷς !

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κωνσταντίνου Νόμφης.

*

Ἡ μητέρα τῆς μικρᾶς Λιλῆς ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ κακολογῇ τοὺς φίλας της. Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψιν μία ἐκ τῶν φίλων τούτων. Ἡ Λιλὴ την πλησιάζει μὲ περιέργειαν καὶ της λέγει :

— Κυρία, ἄνοιξε σε παρακαλῶ τὸ στόμα σου.

— Διατί, παιδί μου.

— Διότι θέλω νὰ ἰδῶ ἂν λέγῃ ἀλήθεια ἡ μητέρα.

— Καὶ τί λέγει ;

— Λέγει ὅτι δὲν μπορεῖς ν' ἀνοίξῃς τὸ στόμα σου χωρὶς νὰ ἔβγῃ μία ἀνοησία !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Χρυσοσκηπόδ. Λίμου.

*

Ὁ διδάσκαλος τῶν ἱερῶν πρὸς μαθητήν.

— Ἔλα σὺ Πέτρε, λέγε μου : Διατί ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἦσαν τόσον εὐτυχεῖς εἰς τὸν Παράδεισον.

— Λέγε λοιπὸν διατί ; Διότι δὲν εἶχαν τί ;..

Ὁ Πέτρος μετὰ ἱκανὴν σκέψιν.

— Διότι δὲν εἶχαν . . . μαθήματα, δάσκαλε !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μίλλοτος Ναυάρχου.

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης πηγαίνει πρώτην φορὰν εἰς τὸ σχολεῖον.

— Πῶς ὀνομάζεσαι, παιδί μου, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος.

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης μένει ἐμβρόντητος. Εἶχε λησμονήσῃ τὸ ὄνομά του ὁ δυστυχής !...

— Λέγε λοιπόν ! τῷ λέγει ὁ διδάσκαλος.

Ἐπειδὴ δὲν ἀπεκρίνετο, οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἤρχισαν νὰ γελοῦν καὶ νὰ ψιθυρίζουν.

Τότε ὁ Κουφιοκεφαλάκης στραφεὶς πρὸς αὐτοὺς μὲ θυμόν.

— Τί γελᾶτε, αἴ ; πῶς θέλετε νὰ το ξέρω τὄνομά μου ποῦ ὅταν μ' ἔβάπτισαν ἤμουν μωρό !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Πολιτικιστοῦ.

*

Ἡ μητέρα δίδει εἰς τὸν μικρὸν Νίκον γλυκό.

— Τί λέγουν, Νίκο μου, 'ς τὴν μητέρα τὰ παιδιά, ὅταν τοὺς δίδῃ γλυκό ;

—Κι' ἄλλο μητέρα !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θιμισ. Χριστορίδου.

*

Πρὸς τὸν ὑποδηματοπώλην.

— Τὰ παπούτσια ποῦ μου ἔστειλες εἶνε μικρά.

—Τὰ παπούτσια δὲν εἶνε διόλου μικρά, ἀπαντᾷ οὗτος μόνον τὰ πόδια σου εἶνε μεγάλα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ποσπόρου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Μὲ πολύ, πολὺ ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολήν σου, *Ἀρχηγὲ τῶν Ἱερολοχιτῶν*. Ἐκεῖ ὅπου περιγράφεις τὸν ἀμείλικτον, τὸν ὕπουλον καταδιωγμὸν τὸν ὁποῖον ὑφίστανται οἱ αὐτοῦ Ἕλληνες ὑπὸ τῶν Ῥουμούνων ἠσθάνθην ἀγανάκτησιν. Πολὺ μου ἤρεσεν ὑπὸ ἔποψιν ὕφους ἡ περιγραφὴ τῆς χωνισμένης παραθαλασσίας πόλεώς σας, τῆς ὁποίας ὁ λιμὴν τόσον πολὺ ἐπάγωσε ὥστε ἔγινε ἀνάγκη νὰ κοπῇ ὁ πάγος μὲ πριόνια διὰ ν' ἀνοιχθῇ ἡ εἴσοδος εἰς τὰ ἀτμόπλοια.

Πάντοτε ἔχει κανεὶς καιρὸν νὰ κάμνῃ ὅ,τι τὸν εὐχαριστεῖ. Πάντοτε λοιπὸν ἔχω κ' ἐγὼ καιρὸν νὰ σου γράφω, *Μεγάλη Γῆ*· σὺ μόνον φρόντισε νὰ μου γράφῃς τακτικώτερα.

Τὸ γράψιμόν σου εἶνε πολὺ καθαρὸν καὶ εὐανάγνωστον, *Λευκὴ Μαργαρίτα* (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμόν σου ἐξέλεξα φίλη μου Μ. Θ. Α.) καὶ δὲν ἔχεις δίκαιον ν' ἀνησυχῇς. Ἀφ' οὗ δὲ μ' ἀγαπᾷς τόσον, γράφε μου ὅσον ἠμπορεῖς συχνότερα.

Τὴν ὡραίαν, ὡραίαν ἐπιστολήν σου, *Δούλη Ἑλλάς*, ἀνέγνωσα εἰς τὸν κ. Λίμιλιον Εἱμαρμένον ὅστις ἀληθῶς *συνεκινήθη* (κατὰ τὴν ἀλήθῃ, τὴν πραγματικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, διότι καὶ αἱ λέξεις ὅπως τὰ νομίσματα ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως ἀποτρίβονται). Πράγματι, γράφεις τόσον χαριτωμένα, ὦ φίλη μου, ἔχει τόσην ζωὴν τὸ ὕφος σου, εὑρίσκεις μὲ τόσην φυσικότητα τὴν γραφικὴν κυριολεξίαν, ὥστε εἶμαι βεβαία ὅτι ἂν εὕρισκες *ὀδηγίαν* ὅπως πρέπει ἔκαμες δὲ καὶ *ἄσκησιν* θὰ ἐμάνθανες νὰ γράφῃς μὲ ἀξιώσεις νὰ σὲ ἀναγινώσκουν εἰς εὐρύτερον κύκλον. Εἰς τὴν γλῶσσαν μας δυστυχῶς βιβλία περὶ ὕφους δὲν ὑπάρχουν· γράψε μου λοιπὸν ποίας ξένας γλώσσας ἠξεύρεις διὰ νὰ σου ὑποδείξω καμμίαν Stylistik ὅπως ἀποκαλοῦν οἱ Γερμανοὶ τὰ τοιούτου εἴδους βιβλία· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἔχῃς τὴν ὁδηγίαν, σιγὰ σιγὰ δὲ θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ ἄσκησις.

Δὲν ἐνθυμεῖσαι τί ἔγραψα καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, *Δουροκλειτὲ Ἰδομενεῦ* ; Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἐξελέγχω ἑκάστην πνευματικὴν ἄσκησιν ὅπως ἴδω ἂν ἐδημοσιεύθη πουθενά. Ἓν μόνον δύναμαι νὰ κάμω : νὰ μὴ ὑπολογίζω εἰς τ' ἀποτελέσματα τὰς σταλείσας· πρὸς τοῦτο δὲ ἂς φροντίζουν νὰ μὲ κρατοῦν ἐνήμερον οἱ φίλοι μου καταστρώννοντες καθαρὰ καθαρὰ ἐπὶ ἰδιαιτέρου φύλλου χάρτου τὰς ἐξ ἄλλων περιοδικῶν ληφθείσας πνευματικὰς ἀσκήσεις μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ περιοδικοῦ, τοῦ ἔτους, τοῦ τόμου καὶ τῆς σελίδος. Μόνον τοιουτοτρόπως δύναται νὰ λυθῇ τὸ πολύκροτον τοῦτο ζήτημα.

Δὲν ἐλησμονήσατε βέβαια τὸ *Κατσικάκι τῆς Μάνης* τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὸ δεύτερον βραβεῖον εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν διηγημάτων· μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν μανθάνω ὅτι ἐβραβεύθη καὶ εἰς τὸν διαγωνισμὸν τὸν ὁποῖον ἔκαμε τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν « Little Folks » καὶ ὅτι ὡς βραβεῖον ἐπῆρεν ἕνα χονδρὸ βιβλίο μὲ ὡραίας εἰκόνας. Εἶνε νὰ μὴν ἀγαπᾷ κανεὶς τέτοια κοριτσάκια ; Πῶς ἤθελα νὰ σ' ἔχω κοντά μου, *Κατσικάκι τῆς Μάνης*, διὰ νὰ σου δώσω ἓν φίλημα συγχαρητήριον !

Ἀκοῦς ἐκεῖ, ἂν θέλω νὰ λάβῃς μέρος εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν λύσεων, *Βιβλιοφάγε* ; Μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας θὰ σε δεχθῶ, παιδί μου. Μοῦ γράφεις προσέτι : «Πολύ μου ἀρέσει ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου μυθιστορήματος· αὐτὸ τὸ ταξείδι ποῦ ἔκανε ὁ Παῦλος καὶ ὁ πατέρας του τὸ ἔχω κάνει κ' ἐγώ, δι' αὐτὸ τοὺς παρακολουθοῦσα μὲ τὴν φαντασία μου εἰς ὅλο τὸ δρόμο τους». Αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν, φίλε μου, δὲν ἠμποροῦν νὰ τὴν ἔχουν πολλοί, νὰ κρίνουν ἐκ πείρας περὶ τῶν Ἰνδιῶν. Εὐχαριστήθηκα πολὺ διότι ἀπὸ τὴν Βομβάη σᾶς ἔρχονται τόσον καλαὶ εἰδήσεις.

Ὦ Τζὼν Κάδεριχ, διατί ἔγραψες τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις σου ἐπὶ τοῦ ἰδίου χαρτίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ τὴν ἐπιστολήν σου ; Δὲν παρεκάλεσα τοὺς φίλους μου νὰ με ἀπαλλάξουν ἀπ' αὐτὴν τὴν δυσαρέσκειαν ;

Εἶμαι εὐχαριστημένη, *Ξενιτεμμένο Πουλί*, ὅτι εἶσαι εὐχαριστημένον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ πρὸς σύνθεσιν διηγήματος διαγωνισμοῦ, καὶ ὅτι εὑρίσκεις ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν περὶ σοῦ κρίσιν. Ἀλλ' ἰδίως εὐχαριστημένη εἶμαι ἐκ τῆς ἀμίλλης ἡ ὁποία σοῦ ἐγεννήθη ὅπως βελτιωθῇς, ὅπως ἀξιωθῇς βραβείου μίαν ἡμέραν. Παιδίον τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν φιλοτιμίαν νὰ γίνῃ καλλίτερον, ὁλονὲν καλλίτερον, εὑρίσκεται εἰς πολὺ καλὸν ὁρίμον. Ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ ἰδιαιτέρως τὰ τοιαῦτα παιδία.

Τί νόστιμα λοιπὸν που γράφεις, *Ἐαρινὴ Πρωΐα* ! Ὦ, ναί, πρέπει νὰ το εἴπω· οἱ φίλοι μου καὶ αἱ φίλαι μου ποῦ γράφουν φυσικῶς, ἀθιάστους ὅπως κελαδεῖ τὸ πουλὶ ἢ μουρμουρίζει τὸ ρυάκι εἶνε τόσον ὀλίγοι ὥστε ἀξίζουν νὰ τους ἔχω κάποιαν ἰδιαιτέραν θέσιν εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἡ μεγάλη ἀρρώστια τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ νέα γενεά μας εἶνε ἡ σχολαστικότης, ἡ ἔλλειψις αὐτενεργοῦ χάριτος. Μία μεγάλη γυνή, ἡ ὁποία ἔγραφεν ἐξόχως, ἡ Mme Sevigné παρήγγελλε εἰς τὴν θυγατέρα της : «Γράφε μὲ τὴν καρδίαν σου καὶ ὄχι μὲ τὴν βιβλιοθήκην σου.» Αὐτὴν τὴν ὡραίαν συμβουλὴν ἂς τὴν ἀκούσουν ὅλοι οἱ φίλοι μου. Κ' ἐγὼ προσθέτω : Τί κάμνει τὸ τριαντάφυλλον ν' αὐξάνῃ ν' ἀνοίγῃ, νὰ μοσχοβολῇ ; Ἡ ἐσωτερική δύναμις ποῦ ἔχει· ἀρήσατε καὶ σεῖς τὴν ἐσωτερικὴν δύναμίν σας, τὴν καρδιά σας, τὸ πνεῦμα σας νὰ γράφῃ φυσικά, ἀθίαστα, ὅταν δὲ πιάνετε τὸν πέννα νὰ μοῦ γράψετε λησμονεῖτε ὅτι ὑπάρχουν *Ἑλληνικοῦρες* καὶ φράσεις ἕτοιμοι ὁποία ἡ ἑξῆς παραδείγματος χάριν διὰ τῆς ὁποίας φίλος μου τίς ἤρχιζε τὴν ἐπιστολήν του «Διὰ τῆς παρούσης πρῶτον ἐρωτῶ περὶ τῆς τιμαλφοῦς μοι ὑγείας σας» Τί ἄνοστος φρᾶσις ἐπιστολαρίου αἴ ; Ἀλλὰ σὺ γράφεις νόστιμα, ὦ *Ἐαρινὴ Πρωΐα*.

Εἶδες ὅτι σοῦ ἀπήντησα, *Βύσκιε Πλάτανε*.

Μάλιστα, μ' ἀρέσει, καὶ πολύ, τὸ ψευδώνυμόν σου, *Ἠχὼ τοῦ Δάσους*.

Εἰς ὅσα περὶ αἰνιγμάτων κτλ. μοὶ γράφεις, φίλε μου Π. Καραβία, σὲ παραπέμπω εἰς ὅσα λέγω ἀνωτέρω πρὸς τὸν *Δουροκλειτὸν Ἰδομενέα*

Ἐνθυμεῖσαι, Τατιανὴ Π.Μ.Ζ, τὸ διηγηματάκι «οἱ καλοὶ εἶνε ὡραῖοι ;» Ἐγὼ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς τὸ ἐκτιμῶ πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸ κάλλος τοῦ σώματος. Ἂν ἤξευρες πόσον εὐτυχὴς εἶμαι διότι σὲ κάμνω εὐτυχῆ, ὦ μικρά μου φίλη !

Ἐκλέγω τὸ «Ἐαρινὴ Μυρσίνη,» ἀγαπητή μου Μ. Γ. Π.

Καὶ τὰ μικρὰ σφάλματα πάντοτε σφάλματα εἶνε, *Μέλλων Ναύαρχε*, καὶ κάμνεις πολὺ καλὰ θέλων ν' ἀπαλλαχθῇς ἀπ' αὐτά. Τὰ μικρὰ ρυάκια κάμνουν τοὺς μεγάλους ποταμούς· τὰ σφαλματάκια μεταβάλλονται μὲ τὸν καιρὸν εἰς ἐλαττώματα. Σὺ ὅμως εἶσαι καλὸ παιδί.

Ἡ ποιητική σου διάθεσις, Κ. Κουμεντῆ, εἶνε ἄξια ἐνθαρρύνσεως· ἀλλ' ὑπὸ ἔποψιν ρυθμοῦ περιπίπτεις εἴς τινα λάθη τὰ ὁποῖα ἐλπίζω ὅτι θὰ διορθώσῃς μὲ τὸν καιρόν.

Τόση λακωνικότης, *Τιταρήσιε* ; τίποτε ἄλλο δὲν εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς ;

Εἰς ἕκαστον χειρόγραφον, ὄχι μόνον εἰς τὴν ἐπιστολήν σου νὰ γράψῃς τὸ ὄνομά σου, τὸ ψευδώνυμόν σου καὶ τὴν ἡλικίαν σου, *Μεγάθυμε Κεφαλλὴν*.

Πῶς νὰ ἐκφράσω λοιπὸν τὰς εὐχαριστήσεις μου εἰς τὴν *Ἀνθισμένην Δυγαριὰν* διὰ τὰς ἐνθουσιώδεις της ὑπὲρ ἐμοῦ ἐνεργείας της ; Ὁ «Δίγενής,» καλή μου φίλη, εἶνε τοῦ Ἀλ. Κατακουζηνοῦ καὶ ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ. Πόσον ὑπερηφανεύομαι ποῦ ἔχω τοιαύτην ἀφωσιωμένην φίλην ;

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1893]

88. Συλλαβόγριφος.

Μ' ἀποτελοῦν δύο μολπαὶ τῆς μουσικῆς πλὴν εἶμαι
Νῆσος μικρὰ καὶ ἄσημος καὶ 'ς τὸ Αἰγαῖον κεῖμαι.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Λογαριᾶς.

89. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον μου εἶνε θεά, τὸ δεύτερον εἶνε κλειδί
Τὸ σύνολόν μου ἥρωας ποῦ ἡ γῆ δὲν ἔχει μεταδῆ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνθρωποφάγου Ροβίνου.

90. Στιχειόγριφος.

Δώδε Η καὶ βάλε Α
Καὶ θὰ ἴδῃς σὲ τὰ ψηλὰ
Τὸ νησάκι νὰ πετᾶται
Καὶ ὡς ἥρως νὰ λογιέται.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀγαθοῦ Πολίτου.

91. Αἴνιγμα.

Τῆς Τουρκίας νῆσος εἶμαι
Καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον κεῖμαι
Ἂν τὸν πόδα μου ἐκβάλῃς
Κι' ἄλλο γράμμα εὐθὺς βάλῃς
Εὐωδίαν θὰ σκορπίζω
Νὰ περνᾷς νὰ σε μυρίζω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Δοξίας Ἑλλάδος.

92. Πρόβλημα.

Ἡλίκον παρὰ τὸ τετράγωνον τῆς ἡλικίας τοῦ υἱοῦ μου, ἔλεγε πατήρ τις, τεθῇ ἡ ἡλικία τῆς θυγατρός μου, σχηματίζεται τὸ τετράγωνον τῆς ἡλικίας μου. Τὸ πρῶτον ψηφίον τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἡλικίας μου εἶνε τὸ τέταρτον τῆς ἡλικίας τοῦ υἱοῦ μου, τὸ δὲ δεύτερον ψηφίον τῆς ἡλικίας μου εἶνε τὸ διπλάσιον τῆς ἡλικίας τῆς θυγατρός μου. Ποία εἶνε ἡ ἡλικία τοῦ πατρός, ποία ἡ τοῦ υἱοῦ καὶ ποία ἡ τῆς θυγατρός;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μιλλοντος Ναυάρχου

93. Παίγνιον.

Πῶς εἶνε δυνατὸν ν' ἀναγνωσθῇ ἡ παρακειμένη ἐπιγραφὴ καὶ ποία εἶνε ἡ ἔννοιά της;

Ν, Ρ, Π, Σ, Ν, Υ, Ρ, Σ
Ω, Ε, Ν, Η, Ο, Ο, Λ, Ε
Α, Κ, Ρ, Σ, Α, Υ, Γ, Υ
Ν, Ν, Ι, Α, Ε, Ι, Σ, Ε
Ι, Κ, Ε, Α, Ο, Ω, Θ, Α

Ἐστάλη ὑπὸ Θεμ. Χριστοφίδου.

94. Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσιν ὄνομα θεᾶς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

1. Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 2. Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. 3. Ἀρχαῖος ποιητής. 4. Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. 5. Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. 6. Κράτος τῆς Ἀσίας. 7. Νῆσος τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Ἐστάλη ὑπὸ Κωνσταντίνου Γ. Κουμετῆ.

95. Μεσοστιχίς.

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσί τι ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν.

Α'. Σύνδεσμος. Β'. Ποιητής. Γ'. Ἀρχαία θεά.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θεοφιλοπούλου.

96. Κυβόλεξον.

Σχημάτισον κυβόλεξον τοῦ ὁποίου τὴν μίαν πλευρὰν νὰ κατέχῃ ἡ λέξις «Ἄθως.»

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Λογαριᾶς.

97—99. Κεκρυμμένα ὀνόματα θεῶν.

1. Προσπάθει νὰ εἶσαι ἀρεστὸς εἰς πάντας.
2. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἦτο μέγας ἀνήρ.
3. Ἄριστον τὸ θνήσκειν ὑπὲρ Πατρίδος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξαμένης Ἴδης.

100. Κρυπτογραφικόν.

1 2 3 4 5 6 7 8 9	= Περίφημος ἰατρός.
2 3 5 3 9	= Νῆσος Ἑλληνική.
2 6 7 8 5	= Πρόσωπον σεβαστόν.
3 9 7 1 9	= Ἀντωνυμία.
4 1 5 4 8	= Μάγισσα.
5 1 9	= Μέρος τοῦ προσώπου.
6 1 6 4 3 9	= Κρητὴς τοῦ Ἅδου.
7 6 5 7 6 5 3 9	= Μέρος ὅπου ἐπήγαινον μετὰ θάνατον οἱ κολασμένοι.
8 3 6	= Θεά.
9 1 7 3 9	= Καρπὸς δαμηταριακός.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Δοξάζης Ἑλλάδος.

101. Ἐρώτησις.

Τί εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ταξειδεύει μὲ ἐκπληκτικὴν ταχύτητα χωρὶς ἀτμόν, χωρὶς μηχανὴν καὶ οὔτε δάση οὔτε ὄρη τὸ κρατοῦν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Δρόσου τῆς Πρωΐας.

102. Μυθολογικὴ ἐρώτησις.

Τίνες εἶνε αἱ ἀδελφαί, αἵτινες μετεμορφώθησαν ἡ μὲν εἰς χελιδόνα, ἡ δὲ εἰς ἀηδόνα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἄστρου τῆς Λύρης.

103. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Πότε καὶ ποῦ ἐγεννήθη ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης καὶ πῶς ὀνομάζετο ἡ μήτηρ του;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πικουλίου.

104. Λογοπαίγνιον.

Ποῖον εἶνε τὸ ἀθωότερον δένδρον τοῦ κόσμου;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μεγαθύμου Κεφαλλήνος

105. Ἐλλειποσύμφωνον.

ιση—υη—ωουη—ει

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐνιτιμμένου Πουλιοῦ.

106. Φωνηεντόλιπον.

ρτς—πνρς—μγλς—μ—μκρς
πρχ—σνπς—σ—τν—πκρς.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

107. Γρῖφος.

$\frac{\text{μο} + \text{ε}}{\Gamma}$ πωλεῖς 1 τ' 1|2 ἄ 1

Ἐστάλη ὑπὸ Παν. Καραβία.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Φεβρουαρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

37. Τόνος, ὄνος.—**38.** Τὸ ἀδράχτι.—**39.** Στέφανος, φανός. —**40.** Ἦθος, Θεός.— **41.** ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ (Ρῆνος, Ἱστορία, Σήμερον, Τισσαμενός, Ὅμηρος, Μενοίτιος, Ἐναντίον, Νηνεμία, Πρόστρατος.— **42.** Ὁ Πρωτεσίλαος.— **43.** Ὁ Αὐσιππος, ὁ Ἀπελλῆς, ὁ Πυργοτέλης· ὁ πρῶτος ἦτο γλύπτης, ὁ δεύτερος ζωγράφος, ὁ τρίτος σφραγιδογλύπτης.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας
Παράκοπα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 81]

«Πές του νὰ μπῇ ἀμέσως... γιὰ τόνομα τοῦ Θεοῦ!» εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. «Δὲν εἶνε ἄνθρωπος γιὰ νὰ περιμένῃ αὐτός!»

Οἱ ἀξιωματικοὶ ὅλοι ἐγέλασαν. Ἦτο γνωστὸν ἐν Σαΐγκὸν ὅτι ἡ καταιοδοξία τοῦ ἐλλαμπροτάτου κ. Ρετὺ μόνον πρὸς τὴν ὀξυθυμίαν του ἠμιλλᾶτο.

Κοντὸς καὶ παχύς, εὐθυτενής, φέρων στολὴν ἀξιωματικοῦ καὶ λύραν χρυσῆν κεντημένην ἐπὶ τοῦ περιλαιμίου, παρουσιάσθη ἐν τῇ αἰθούσῃ. Προύχώρησε πρὸς τὸν συνταγματάρχην καὶ τὸν ἐχαιρέτησε μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἀνθρώπου ὑπερηφάνου συναισθανομένου ὅτι κατέχει εἰς τὰς χεῖράς του ὁλοκλήρου συντάγματος τὴν αἰσθητικὴν ἀγωγήν.

«Μ' ἐζητήσατε, συνταγματάρχα μου;

— Μάλιστα, κύριε Ρετύ... Ἤθελα νὰ σας παρακαλέσω νὰ τροποποιήσετε ὀλίγον τὸ πρόγραμμά σας διὰ τὴν αὐριανὴν συναυλίαν. Αἱ κυρίαι παραπονοῦνται ὅτι παίζετε πάντα τὰ ἴδια κομμάτια.

— Νὰ τροποποιήσω τὸ πρόγραμμά μου!... Μὰ αὐτό, συνταγματάρχα μου, εἶνε ἀδύνατον! Τώρα πειὰ τυπώθηκε. Μὰ τὴν ἀλήθειαν πολὺ ἀπαιτητικοὶ καὶ πολὺ ἀδαεῖς εἶνε αὐταὶ αἱ κυρίαι. Ταῖς φαίνεται πῶς ἔτσι 'ς τὸ φτερὸ αὐτοσχεδιάζονται μουσικὰ κομμάτια!

— Αὐτοσχεδιάζονται εἴπετε;... Μὰ πῶς, εἶνε δική σας ὅλη ἡ μουσική, ποῦ παίζετε, κύριε Ρετύ;» ἠρώτησε πονηρῶς ὁ συνταγματάρχης Οὐγκόν.

«Βεβαιότατα!» ἀπήντησεν ἀπαθῶς καὶ ἀταράχως ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας. «Ἰδέτε δῶ, σᾶς παρακαλῶ συνταγματάρχα μου!»

Καὶ ἐπέδωκε τὸ τυπωμένον του πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ὁ συνταγματάρχης ἀνέγνωσεν ὑψηλοφώνως:

1) Ροβέρτος Διάβολος ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
2) Ὁ Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
3) Γουλιέλμος Τέλλος, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
4) Τὸ μαῦρο Δόμινο, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
5) Οἱ Οὐγενότοι, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
6) Νόρμα, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.
8) Ἡ Ἀφρικανίς, ὑπὸ τοῦ Κ. Ρετύ.

«Ἀ» ὑπέλαβεν ὁ συνταγματάρχης, χωρὶς νὰ φήσῃ τὸ σοβαρόν του ἦθος. «Εἶχα λάθος... Ἀφ' οὗ τὸ λέγῃ τὸ τυπωμένο πρόγραμμα, ὅλ' αὐτὰ τὰ κομμάτια εἶνε δικά σας. Καὶ ὅμως τώρα ἐνόμιζα ὅτι συνθέται των ἦσαν ἕνας κάποιος Μάγερβερ, ἕνας κάποιος Ροσσίνης, ἕνας Ὠμπέρ...

— Μάλιστα δὲν λέγω ὄχι... αὐτοὶ ἔγραψαν

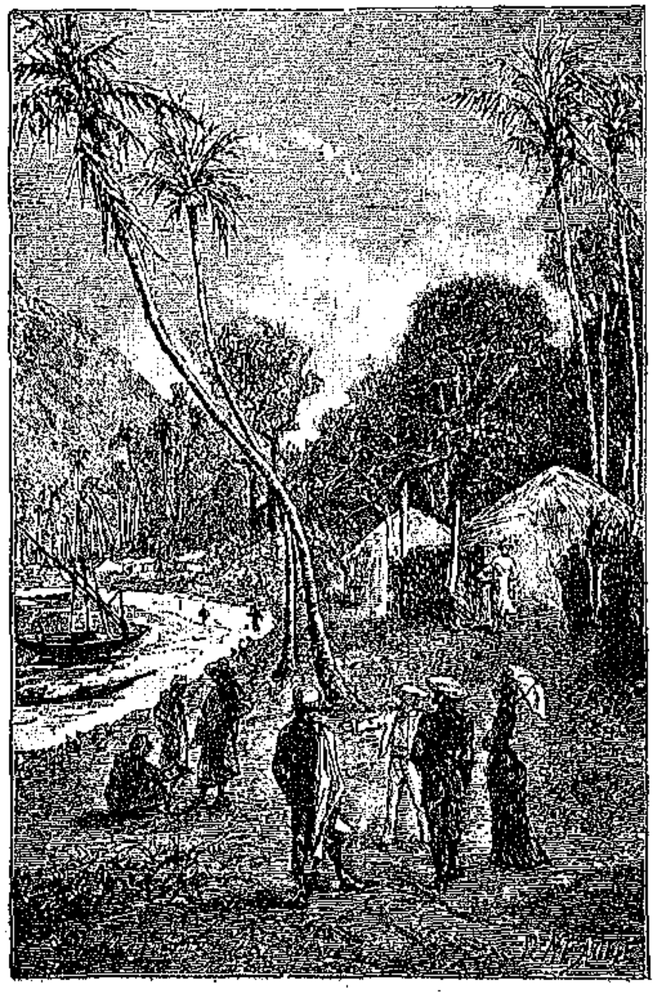

«Ο ΟΡΜΟΣ ΤΩΝ ΚΟΚΟΦΟΙΝΙΚΩΝ» (Σελ. 101)

ἔπαρες πολιτικές . . . ἀλλ' ἐσὺ ἀφαρῆ τὴν στρατιωτικὴν μουσικήν, ξεύρετε, ἡ ἐνοργάνωσις εἶνε τὸ πᾶν.

— Ἐννοῶ, Ὥστε δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἔχωμεν τίποτε νέον διὰ τὴν κύριάν συναυλίαν.

— Ὄχι, συνταγματάρχα μου! ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μοῦ τὸ ζητοῦσε, θὰ τοῦ ἔλεγα: Στρατηγέ μου, λόγῳ τιμῆς, ἀδύνατον!

— Τότε, τί νὰ κάμωμε! Θὰ εὐχαριστηθοῦμε μὲ τὰ παλιά, κύριε Ρετό, καὶ θὰ διαβιβάσωμεν τὰς δικαιολογήσεις σας εἰς τὰς κυρίας, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐπιφέρτισαν νὰ σας παρακαλέσωμεν διὰ τίποτε νέον... Μοῦ κάμνετε τώρα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ πάρετε ἕνα ποτηράκι κονιάκ;

— Εὐχαριστῶ, συνταγματάρχα μου! Δὲν πέρνω ποτὲ τίποτε πρὸ τοῦ φαγητοῦ. Ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς ἀρχάς του καὶ μία ἀπὸ τὰς ἰδικάς μου εἶνε νὰ μὴ πίνω τίποτε ἄλλο ἀπὸ νερό.

— Τότε, χαίρετε, κύριε Ρετό.

Καὶ ὁ ἀρχιμουσικὸς ἀπῆλθεν ὑπερήφανος, καὶ κατευχαριστημένος.

Καθ' ὃν χρόνον τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ πεζοναυτικοῦ συντάγματος διήρχετο οὕτως ἐν οἰκείᾳ συνδιαλέξει τὰς μετὰ τὰ πρωϊνὰ γυμνάσια ὥρας, κίνησις πυρετώδης ἐπικράτει ἐπὶ τοῦ ὁπλιταγωγοῦ «Ἥρα».

Ἀπὸ πέντε ἤδη ἡμερῶν, ὁλόκληρον τὸ πλήρωμα, βοηθούμενον ὑπὸ πολυαρίθμων ἀχθοφόρων ἰθαγενῶν, εἰργάζοντο νὰ γεμίσουν κάρβουνα τὰς κενωθείσας ἀποθήκας τοῦ πλοίου· τῆς ἐργασίας δὲ ταύτης συντελεσθείσης, ἐπρόκειτο τώρα νὰ καθαρίσωσιν ὅλα γενικῶς τὰ καταστρώματα καὶ τὰς κανονιοστοιχίας δι' ἀφθόνων κάδδων ὕδατος, νὰ χρωματίσωσιν ἐξωτερικῶς τὰς πλευράς, ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ καλλωπίσουν τὸ πλοῖον ὁλόκληρον.

Ὁ πλοίαρχος τῆς «Ἥρας» Μανναρό, ἦτο παλαιὸς καὶ πεπειραμένος ναυτικός, δύο κανόνας τηρῶν ἐξόχως διὰ τὴν καλὴν τοῦ πλοίου του διεύθυνσιν. Ὁ πρῶτος συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἀναγκάζῃ τοὺς ναύτας του νὰ ἐργάζωνται νυχθημερόν, ἐφ' ὅσον τὸ πλοῖον εὑρίσκετο ἡγκυροβολημένον· ὁ δεύτερος δὲ εἰς τὸ νὰ μὴ τοῖς πληρώνῃ τοὺς μισθούς των ἢ τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας τοῦ ἀπόπλου. Οὕτως οἱ ναῦται του δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξοδεύωσι τὰ χρήματά των μεθυσκοπούντες, ἐγίνοντο δὲ οὕτω καὶ καλοὶ υἱοὶ καὶ καλοὶ ἀδελφοὶ καὶ καλοὶ γονεῖς, ὅσον οἱ ναῦται οὐδενὸς ἄλλου γαλλικοῦ πλοίου.

Οὕτως ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς πληρωμῆς ἦλθεν. Ἀπὸ πρωΐας, ἐνωρὶς ὁ φροντιστὴς τοῦ πλοίου, κομψός τις κύριος βοστρυχισμένος καὶ μεμυρωμένος, ὁ κ. Γίλδερτ, ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ξηράν, μὲ τὸ ξύλινον χρηματοκιβώτιόν του, τὸ συνδεδεμένον δι' ἁλυσίδων σιδηρῶν, διὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ Ταμεῖον τὰναγκαῖα πρὸς πληρωμὴν χρήματα.

Μετὰ μίαν ὥραν εἶχεν ἐπιστρέψῃ.

« Νὰ ὁ παρᾶς, ὁ παρᾶς! »

Εἰς διάστημα δύο δευτερολέπτων ἡ λέξις εἶχε διατρέξει ὁλόκληρον τὸ πλοῖον καὶ τὸ πλήρωμα ἐχαιρέτα διὰ τῶν φαιδρῶν του ἀναφωνήσεων τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ εὐεργετικοῦ κιβωτίου.

Ἡ μόνη των ἀπογοήτευσις ὑπῆρξεν ὅτι τὴν ἑπομένην μόνον ἐπὶ δύο ὥρας θὰ τοῖς ἐδίδετο ἄδεια νὰ ἐξέλθωσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπογοήτευσις των αὕτη παρῆλθεν ὅταν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, τὸ ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον Δ ε κ κ ά ν, προερχόμενον ἐκ Καλκούτας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα. Καὶ οἱ ναῦται τῆς Ἥρας, τὰ πάντα λησμονήσαντες, συνηθροίσθησαν καὶ παρηκολούθουν μετὰ περιεργείας τὰς κινήσεις τῆς ἀγκυροβολήσεως καὶ τοὺς διαφόρους χειρισμούς, ὡς ἐὰν πρώτην φορὰν ἐπὶ ζωῆς των, παρίσταντο εἰς παρόμοιον θέαμα.

Ζ'.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΓΟΔΑΝ ΤΗΣ ΦΑΛΑΙΝΗΣ

Μόλις ἐγκατασταθεὶς εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Ταϊβάγκ, ἐπὶ τῆς προκυμαίας τῆς Σαϊγκόν, ὁ κ. Κλοακὲν ἀνήσυχος, ἐζήτησε νὰ μάθῃ ποῖα ἦσαν τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας μετὰ τῆς ἄνω Καμβόδγης. Ἐπληροφορήθη ἀμέσως· αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ Ξενοδοχείου, ὁ κ. Ταϊβάγκ, ἔτυχε νὰ εἶνε Ἀνναμίτης πολιτισμένος, μαθητὴς τῆς ἐν Σαϊγκὸν Γαλλικῆς Σχολῆς τῶν Ξεναγῶν καὶ γνώστης βαθὺς παντὸς ὁ,τι ἀφεώρα εἰς τὸν τόπον του. Ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον, ἐνήμερος εἰς τὰ ἤθη τοῦ καλοῦ κόσμου, ὁ ἔντιμος οὗτος βιομήχανος θὰ ἐπεριποίει τιμῆ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του ἐν οἱαδήποτε πρωτευούσῃ τοῦ κόσμου.

« Θέλετε νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν ἄνω Κομβόδγην; » εἶπε πρὸς τὸν κ. Κλοακέν. «Τίποτε εὐκολώτερον. Ὑπάρχει τακτικὴ συγκοινωνία. Κανονιοφόροι τοῦ Κράτους διαπλέουν δὶς τοῦ μηνὸς ὅλους τοὺς ποταμοὺς τῆς ἐπαρχίας.

— Καὶ φεύγει προσεχῶς κανονιοφόρος;

— Μετὰ ἓξ ἡμέρας. Θὰ σας ἀρέσῃ πολύ. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φανταστῆτε τρόπον ἁπλούστερον καὶ ἀνετώτερον ταξείδιον εἰς χώραν θερμήν, ὡς τὴν ἰδικήν μας.

— Καὶ ἔτσι θὰ ἠμπορέσω νὰ φυάσω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς ἀμερικῆς ἀρχιτεκτονικῆς;

— Τοὐλάχιστον θὰ ἠμπορέσετε νὰ πλησιάσετε τόσον, ὥστε ἐκεῖθεν νὰ εἶνε εὔκολος πλέον μικρὰ ἐκδρομὴ συμπληρωματική.

Μόνον μερικὰς δυσκολίας θὰ εὕρετε ὡς πρὸς τὴν τροφήν, διότι ἐκεῖ δὲν ἔχουν εὐρωπαϊκὴν μαγειρικήν. Ἀλλ' ἂν θέλετε, εἰμπορῶ ἐγὼ νὰ σας ἑ-

τοιμάσω κιβώτια εὐκολομεταφόρητα μὲ διάφορες κονσέρβες καὶ νὰ σας προμηθεύσω ἕναν ὑπηρέτην κινέζον, ποὺ νὰ ἠμπορῇ νὰ μαγειρεύῃ γαλλικά· ὑπάρχουν ἐδῶ τέτοιοι, ἐκτὸς ἐὰν προτιμήσετε νὰ συμμορφωθῆτε μὲ τὸν τρόπον ποὺ μαγειρεύουν οἱ Ἀνναμῖται, αὕτη δὲ εἶνε ἡ καλλιτέρα μέθοδος διὰ νὰ μή σας λείψῃ ποτὲ τίποτε.

— Ναί, ἀλλὰ διὰ νὰ συνειθίσω νὰ τρώγω τὰ ἀναμμένα φαγητὰ πρέπει πρῶτα νὰ τὰ γνωρίσω... ἐγὼ δέ . . .

— Θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ σας παραθέσω ἀπόψε ἓν ἀναμμένον γεῦμα, ἂν ἀγαπᾶτε, κύριε! »

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε πρόχειρον τὴν ἀπάντησιν δι' ὅλα. Ὁ κ. Κλοακὲν ἔσπευσε νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις του καὶ νὰ μεταβιβάσῃ τὴν καλὴν εἴδησιν εἰς τοὺς συντρόφους του. Ἐν τῇ συνδιασκέψει τὴν ὁποίαν ἔκαμε μετὰ τῆς Κας Ὀμολλοᾶ, ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς νὰ συνενωθοῦσιν ὅλοι καὶ νὰ ὑπάγουν μαζί του νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ περίφημα ἐρείπια. Τὸ ἀρχαιολογικὸν λοιπὸν τοῦτο προσκύνημα ἔμελλε νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀληθῆ ἐκδρομὴν διασκεδάσεως. Τὰ πράγματα ἤρχοντο οὕτω καλῶς καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κάζης, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ περιβάλλοντος, ἐφαίνετο ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἀναλαμβάνων γαλήνην ψυχῆς, ἥτις πρὸ πολλῶν μηνῶν τῷ ἦτό τι ἄγνωστον.

Ὅταν ὁ καύσων τῆς ἡμέρας ἠλαττώθη ὀλίγον, οἱ ταξειδιῶται ἐξῆλθον ὁμοῦ, διὰ νὰ λάβωσι γενικήν τινα ἰδέαν περὶ τῆς πόλεως. Ἐγνώριζον ἤδη περὶ αὐτῆς ὅτι ἐσχημάτιζε κανονικὸν τετράγωνον ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Δονάϊ, ὑπὸ δύο παραποταμίων παραλλήλων, ἐκβαλλόντων εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ὑπὸ διώρυγος ἐγκαρσίας ἑνούσης τὰ δύο παραποτάμια.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Δονάϊ ὁριζομένη πλευρὰ εἶνε ἡ ζωηροτέρα, μὲ τὸν στρατιωτικὸν καὶ τὸν ἐμπορικὸν αὐτῆς ὅρμον, τὰ δημόσια οἰκοδομήματα, τὰ πολυάριθμα πάσης προελεύσεως πλοῖα, τὸν περίπατόν της πρὸς τὴν ἄκραν Λεζέν, ὅπου ὑψοῦται ὁ Φάρος. Πρὸς τὸ ἑσπέρας πρὸ πάντων ἡ ὄψις τοῦ ποταμοῦ εἶνε ἐξόχως γραφικὴ καὶ φαιδρά. Ὁ ποταμὸς χρησιμεύει ὡς τόπος συνοικισμοῦ εἰς πολυαρίθμους Κοχιγκινέζους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγκαταλείπουν σχεδὸν ποτὲ τὰς προγάστορας αὐτῆς λέμβους καὶ τὰ ἐλαφρὰ ἀχυρόστεγα αὐτῶν πλοιάρια. Βλέπει τις γυναῖκας αἱ ὁποῖαι ἐκεῖ μαγειρεύουν, ἐκεῖ πλύνουν, ἐκεῖ γαλουχοῦν τὰ τέκνα των, τὰ ὁποῖα ἀναρτῶσι κατόπιν ἐντὸς κανίστρων ἐπὶ τῆς θολωτῆς στέγης τῶν πλοίων των. Ἀκάτια ἰθαγενῶν καὶ εὐρωπαίων διασχίζουσι τὸν ποταμὸν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ζῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἡ κίνησις εἶνε ἀνταξία μεγαλουπόλεως. Πολυάριθμοι εἶνε οἱ διαβάται καὶ οἱ πλανόδιοι ἔμποροι. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες φοροῦσι σχεδὸν ὁμοιόμορφον ἐνδυμασίαν, μακρὰν ἐσθῆτα, ἄνευ ζώνης, καὶ πλατὺ πανταλόνιον· εἰς ἀμφότερα τὰ φύλα, ἡ κόμη εἶνε μακρὰ ἀναδεδεμένη εἰς κόρυμβον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς. Μόνον ὁ πῖλος διαφέρει καὶ τῶν μὲν γυναικῶν εἶνε ἐπίπεδος ἢ ἐπίκυρτος τῶν δὲ ἀνδρῶν κωνοειδὴς καὶ μέγας, εἰς πολλὰ δυνάμενος νὰ τοις χρησιμεύσῃ.

Ἤδη καὶ ἔθιμα νέα παρουσιάζοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν περιηγητῶν μας. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος προπάντων ἐδείκνυον μέγα ἐνδιαφέρον εἰς ὅσα ἔβλεπον. Ἐσταμάτων πρὸ τῶνὑπαιθρίων πρατηρίων, ἐστολισμένων δι' ἀντικειμένων ἀγνώστων, ἐδωδίμων παραδόξων, κοσμημάτων φανταστικῶν. Παρετήρουν μετὰ τέρψεως ὁμίλον παιδίων καθημένων κατὰ γῆς, ἐν κύκλῳ, τὰ ὁποῖα ἔπαιζαν τὴν σφαῖραν, ἀναρρίπτοντα αὐτήν, ὄχι διὰ τῆς χειρός, ἀλλὰ πότε διὰ τοῦ ποδός, πότε διὰ τοῦ ἀγκῶνος καὶ πότε διὰ τῆς κεφαλῆς . . . Παρηκολούθουν δὲ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν κανένα πτωχὸν ἰθαγενῆ, ὁ ὁποῖος ἀντὶ μιᾶς σ α π έ κ α ς (τοῦ μικροτέρου τῶν ἐκεῖ ἐν χρήσει νομισμάτων) ἠγόραζεν ἓν ἰνδικὸν κάρυον καὶ κύπελλον τείου, τὰ ὁποῖα ἀπήρτιζον ὅλον τὸ γεῦμά του.

Ἔκαμαν τότε μικράν τινα συζήτησιν περὶ τῆς ἀξίας τῆς σ α π έ κ α ς, εἰς δὲ Ἀνναμίτης, ὁ ὁποῖος τοὺς ἤκουσε, τοὺς ἐπλησίασε καὶ τοις ἔδωκεν ἀγγλιστὶ ὅσα ἤθελον περὶ τῶν ἐγχωρίων νομισμάτων πληροφορίας, ἐπιδείξας εἰς αὐτοὺς καὶ πληθὺν περιεργοτάτων, συλλογὴν δίσκων ἐκ ψευδαργύρου διατρυπημένων ἐν τῷ κέντρῳ καὶ περασμένων εἰς μακρὸν σειρήτιον. Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἐξήτασαν μετὰ περιεργείας τὰ πρωτογενῆ ταῦτα νομίσματα, ἔστρεψαν δὲ κατόπιν τὴν προσοχήν των πρὸς τὸν ὑποχρεωτικὸν ἰθαγενῆ. Ἦτο νέος εἰκοσιπέντε ἕως τριάκοντα ἐτῶν, ἀθλητικῶν διαστάσεων, ἁπλούστατα ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν συρμὸν τοῦ τόπου καὶ κρύπτων τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν ὑπὸ τὸν πελώριον πῖλον, τὸν ὁποῖον εὐλόγως ἀποκαλοῦν οἱ Ἀνναμῖται ψ η λ ο β ο ύ ν ι. Ἐὰν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἦσαν περισσότερον ἐξοικειωμένοι μὲ τὸν γενικὸν τύπον τῶν ἰνδοσινικῶν φυλῶν, θὰνεγνώριζον εὐκόλως ὅτι ὁ ὁμιλητής των ἀπεμακρύνετο αὐτοῦ ἐπαισθητῶς. Δὲν εἶχε οὔτε τὴν σιμὴν ῥῖνα, οὔτε τὰ ἐξωγκωμένα μῆλα, οὔτε τοὺς ἐπικλινεῖς ὀφθαλμοὺς τοῦ συνήθους Ἀνναμίτου· ἀλλὰ τὰς χαρακτηριστικὰς ταύτας διαφορὰς δὲν τας ἐνόουν· ἐξ ὅλων δὲ τοὺς ἔκαμνεν ἐντύπωσιν πρὸ πάντων ὅτι ὡμίλει, ἰθαγενὴς αὐτὸς ἰνδοκινέζος, μετὰ τόσης εὐκολίας τ' ἀγγλικά.

«Ἐταξείδευσα πολλὰς φορὰς μ' ἐμπορικὰ πλοῖα εἰς τὰς ἀπωκὰς θαλάσσας» τοὺς εἶπεν ὁ ὑποχρεωτικὸς ἄνθρωπος, «καὶ πολὺ συχνὰ ἐχρησιμεύσα ὡς διερμηνεὺς εἰς τοὺς πρωτοπαλικάρους μου, συναλλασσομένους μὲ ἐμπόρους ἄγγλους... Ἐὰν οἱ κύριοι εἶχαν ἀνάγκην διερμηνέως, κατὰ τὴν διαμονήν των ἐν Σαϊγκὸν, θὰ ἤμην εὐτυχὴς νὰ τοὺς προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου.»

Ὁ Παῦλος ἐκατέρθη ὅτι εἰς διερμηνεὺς ἐδύνατο τῷ ὄντι νὰ τοὺς χρησιμεύσῃ, εἴτε κατὰ τὴν διαμονήν των ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ἰνδοκίνας, εἴτε κατὰ τὴν ἐνδεχομένην των εἰς τὴν ἄνω Καμβόδγην καὶ, νεύσας εἰς τὸν ξένον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἐκάλεσε τὰς κυρίας καὶ τὸν κ. Κλοακὲν διὰ νὰ τοὺς ἀνακοινώσῃ τὴν πρότασίν του. Ὁ συνταγματάρχης εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψῃ πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον αἰσθανόμενος ζωηρὸν πόνον εἰς τὸ ἧπαρ, εἰς τὸ λάϊβερ καὶ δίψαν φλογερόν.

Ἐκάλεσαν τὸν Ἀνναμίτην, τὸν ἐξήτασαν καὶ ἐν βραχεῖ ἠδυνήθησαν νὰ βεβαιωθοῦν ὅτι ἦτο εὐρυθὴς καὶ ἐγνώριζε καλῶς τὰ τοῦ τόπου του· ἀλλὰ χάριν δοκιμῆς βεβαιοτέρας ὁ κ. Κλοακὲν τῷ εἶπεν ὅτι ἐδέχετο προσωρινῶς τὰς ὑπηρεσίας του, οὕτω δὲ συνεπλήρωσαν τὸν περίπατόν των ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του.

Ὁ Κρὰ-Ὄνγ-Δίνχ-Κύ — οὕτως ὠνομάζετο ὁ διερμηνεὺς — κατεδείχθη ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας ἀληθῶς θαυμάσιος ξεναγός. Τοῖς ἔλεγε τὸ ὄνομα καὶ τοῖς ἐξήγει τὴν χρῆσιν ἑλων τῶν πραγμάτων, ἐγνώριζε τὰς τιμὰς εἰς σ α π έ κ α ς, ἐπρομήθευσεν εἰς τὰς κυρίας ἀντὶ ὀλίγων φράγκων ὁλόκληρον συλλογὴν ῥιπιδίων, περάνας κόμης ἐξ ἐλεφαντόδοντος καὶ διάφορα ἀνναμιτικὰ κομψοτεχνήματα. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον κατενθουσιασμένοι μαζί του καὶ τὸν ἐκράτησαν ὁριστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των.

Τὸ γεῦμα ἦτο ἕτοιμον, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν δὲ τοῦ κ. Ταϊβάγκ, συνίστατο ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐδεσμάτων κοχιγκινεζικῶν. Ὁ εὐφυὴς Ξενοδόχος δὲν ἐξήντλησε χάριν τῶν ξένων του τὸν κατάλογον τῶν σπανίων καὶ παραδόξων φαγητῶν, τὰ ὁποῖα παρατίθενται, ἐν Ἰνδοκίνᾳ, μόνον εἰς τὰς τραπέζας τῶν πλουσίων μανδαρίνων· δὲν τοὺς προσέφερεν οὔτε σαλιγκάνας, οὔτε φωλεὰς χελιδόνων, οὔτε αὐγὰ κλωσσημένα, οὔτε μηροὺς τίγρεως, οὔτε πόδας ἐλέφαντος ἀπεξηραμένους, οὔτε ὀλοθούρια, οὔτε φιλέτον λεοπαρδάλεως, οὔτε κἂν κοτολέτες ἀπὸ κροκόδειλον. Καλῶς σκεπτόμενος ὅτι ὁ σκοπὸς των ἦτον ἁπλῶς καὶ μόνον, νὰ βεβαιωθῶσι διὰ τῆς πείρας ἂν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ συνειθίσουν τάνναμιτικὰ φαγητά, ἠρκέσθη νὰ τοὺς παραθέσῃ φαγητὰ τινα ἐκ τῶν συνηθεστέρων, ὄρυζαν βραστὴν, ἰχθὺν καπνιστὸν, σαύρας ψητάς, πῆταν ἐκ χρυσαλλίδων μεταξοσκώληκος, θαλασσίαν χελώνην, μηροὺς πιθήκου ὀπτούς, κοττολέτας κυνὸς, σπόρους λωτοῦ, ἐξηραμένους εἰς τὸν ἥλιον καὶ φέτας ἀνανᾶ· ἀντὶ ποτοῦ δὲ τέϊον χωρὶς ζάχαριν.

Μιᾷ φωνῇ τὸ γεῦμα τοῦτο ἐκηρύχθη ἀποτρόπαιον. Ἡ Ἀνθὴ καὶ ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ εἶπαν ὀρθὰ κοφτὰ ὅτι ταῖς ἐπροξένει τὴν μεγαλειτέραν ἀηδίαν, ὁ ταγματάρχης καὶ ὁ κ. Κλοακέν, ἂν καὶ δὲν ἐξεφράζοντο ῥητῶς, ἐφαίνοντο ὅμως ταὐτὰ σκεπτόμενοι. Μόνον ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἐδοκίμασαν ἀπ' ὅλα καὶ ἰσχυρίζοντο ὅτι τὰ εὕρισκαν ἐξαίρετα· πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν τους ἠμπόδισε νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἀνναμιτικὸν γεῦμα καὶ νὰ ὑπάγουν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὸ κοινὸν Ἑστιατόριον νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ζωηράν των ὄρεξιν.

Ἡ κοχιγκινεζικὴ μαγειρικὴ δὲν ἔτυχεν, ὁριστικῶς, τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν ξένων· ὡς ἐκ τούτου δὲ ὁ κ. Ταϊβάγκ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐφρόντιζεν ἄνευ ἀναβολῆς περὶ εὐρωπαϊκῶν προμηθειῶν, διὰ τὴν μελετωμένην ἐκδρομήν.

Ἀλλὰ τί θὰ ἔκαμναν ἐν Σαϊγκὸν κατὰ τὰς 6 αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἀναμονῆς; Ἐκδρομὰς εἰς τὰ περίχωρα, ἁπλούστατα. Ὁ κ. Ταϊβάγκ ὑπέδειξε πλείστας, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τας ἐγκαινίσωσιν ἀπὸ τῆς ἑπομένης διὰ περιπάτου εἰς τὸν Ὅρμον τῶν Κοκκοφοινίκων.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσουν, ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο πολὺ κουρασμένη καὶ ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκδρομήν, ὁ ταγματάρχης οὐδέποτε εἶχε σκεφθῆ σοβαρῶς νὰ τους ἀκολουθήσῃ· ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ κ. Κλοακὲν ἔκρινεν ὅτι θὰ ἠυχαριστεῖτο πολὺ περισσότερον μένων ἐν τῇ πόλει καὶ ἐπιδιδόμενος εἰς ἀναζήτησιν ἀνναμιτικῶν ἀρχαιοτήτων ἀνὰ τὰς ἀγορᾶς καὶ τὰ τζαμία. Οὕτως ὥστε ἡ ἐκδρομὴ θὰ ἐγίνετο μόνον ὑπὸ τῆς Ἀνθῆς, τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Χάνδου, συνοδευομένων ὑπὸ τοῦ Κάζη. Ἀπεφασίσθη νὰ ἀναχωρήσουν διὰ μεγάλης λέμβου μὲ πανίον, τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθη νὰ ἐνοικιάσῃ ὁ Κρὰ-Ὄνγ-Δίνχ-Κύ. Ἐφόρτωσαν ἐπ' αὐτῆς κάνιστρον μὲ τροφὰς καὶ κατὰ τὴν ἐννάτην τῆς πρωΐας ἀπέπλευσαν.

Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὁ κ. Κλοακὲν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν τρελῶν ἐκείνων παιδίων ὡς τ' ἀπεκάλει ἤδη ἐνδομύχως. Ἀλλ' ἡ παρουσία τοῦ Κάζη ἦτο ἀρκετὴ νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς φόβους του, ἡ δὲ κυρία Ὀμολλοᾶ εὕρισκε τὴν ἐκδρομὴν τόσον φυσικήν, ὥστε ἐκεῖνος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν οὔτε κἂν νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν πατρικήν του μικροψυχίαν συνοδεύων τὸν Παῦλον.

Ἔπειτα ὁ διερμηνεὺς Κρὰ-Ὄνγ-Δίνχ-Κὺ ἦτο πραγματικῶς πολύτιμος ὑπηρέτης. Δι' ὅλα ἐσκέφθη, δι' ὅλα ἐπρόβλεψε, μέχρι τῆς ἀγορᾶς σαλάκων, ἀχυρίνων καπέλλων μυτερῶν, καὶ χειροκτίων ἀκόμη μεταξωτῶν πρὸς προφύλαξιν τῶν χειρῶν. Ἐπὶ τέλους τὸ πλοιάριον ἀνεπέτασε τὸ ἱστίον του, ὁ Κρὰ-Ὄνγ-Δίνχ-Κὺ ἐκάθησεν ἐμπρός, ὁ Κάζης ὀπίσω καὶ τὰ τρία παιδία ὑπὸ τὴν ἐκλινοῦ ὑφάσματος στέγην, καὶ τὸ ταξείδιον ἤρχισεν.

Ὁ ὅρμος τῶν Κοκοφοινίκων, τὸ τέρμα τῆς ἐκδρομῆς, κεῖται ἀκριβῶς παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Δοναί, ἀσφαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, ἐφ' οὗ λάμπει τὸ σταθερὸν φῶς ὡραίου σιδηροῦ φάρου, κατασκευασθέντος ἐν Παρισίοις. Εἶνε παραλία χαριτωμένη ἄμμου λεπτῆς, περιφρασσομένη ὑπὸ λόφων, σκιαζομένη ὑπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς φυλλώματος τῶν κοκκοφοινίκων, καὶ γειτνιάζουσα πρὸς τὴν κοιλάδα τῶν ὑδροχαρῶν Νυμφαιῶν, ἥτις ὀφείλει τὸνομά της εἰς τὸν τάπητα τῶν ἐρυθρῶν λωτῶν, ὑπὸ τὸν ὁποῖον κρύπτονται τὰ λιμνάζοντα αὐτῆς ὕδατα. Ἐδῶ ὁ ἀὴρ εἶνε ἐξαίρετος, παρ' ὅλην τὸν κινδυνώδη ταύτην τῶν ἑλῶν γειτνίασιν· καθαρὸς καὶ δροσερός, διαρκῶς ἀνανεούμενος ὑπὸ τῆς θαλασσίας αὔρας. Ἐδῶ λοιπὸν εἶνε τὸ προσφιλὲς καταφύγιον τῶν ἐν Σαϊγκὸν Εὐρωπαίων κατὰ τὸ θέρος.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΜΙΚΡΑ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Τί εὐτυχισμένα ποῦ εἶνε ὅσα παιδιὰ ἔχουν μητέρα καὶ πατέρα, καὶ ξεύρουν πόσο γλυκειὰ εἶνε ἡ ζέστη τῆς ἀγκαλιᾶς, πόση δροσιὰ ἔχει τὸ φίλημα ποῦ δίδουν τὰ χεῖλη π' ἀγαποῦν!

Τί εὐτυχισμένα ποῦ εἶνε ὅσα παιδιὰ ἔχουν σπιτάκι ποῦ μοσχοβολᾷ οἰκογένεια, ὅσα ἔχουν καμαρούλα γιὰ νὰ μελετοῦν καὶ αὐλὴ γιὰ νὰ παίζουν!

Τί εὐτυχισμένα ποῦ εἶνε ὅσα παιδιὰ χαίρονται σὰν παιδιὰ τὴν ξέγνοιαστη, τὴν ἀφρόντιστη αὐτὴ ἡλικία, καὶ ἡ ζωή των εἶνε ὅλο γέλιο, ὅλο χαρά, ὅλο εὐτυχία!

Ἀλλὰ τέτοια εὐτυχισμένα παιδιὰ δὲν εἶνε ὅλα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Εἶνε καὶ κάποια ποῦ δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν τύχην.

Εἶνε καὶ κάποια δυστυχισμένα· αὐτὰ δὲν ἐγνώρισαν τί θὰ 'πῇ μητέρας ἀγκαλιά, τί θὰ 'πῇ ἀγάπη μητέρας· εἶνε σὰν λουλουδάκια ποῦ δὲν τα βλέπει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ μαραίνονται τὰ κακόμοιρα.

Ἕνα τέτοιο εἶνε ἡ Σταυρούλα· δὲν ἔχει μητερούλα· τὴν ἐσκέπασε τὸ χῶμα πρὶν ἀκόμα τὴν γνωρίσῃ τὸ καϊμένο τὸ κορίτσι. Ἦταν μικρὴ ἀκόμα ἡ Σταυρούλα· μόλις θυμᾶται σὰν ἴσκιο τὸ πρόσωπο τῆς μητέρας της. Δὲν ἔνοιωθε ἀκόμη καλὰ καλὰ τὸ δυστύχημά της· ἔκλαιε μόνο γιατὶ ἔκλαιεν ὁ πατέρας της. Ἀ! ἀργότερα ἐκατάλαβε τὴν πίκρα τῆς ὀρφάνιας! Ὁ πατέρας τῆς Σταυρούλας ἀπὸ τὴν λύπη του ἔγινε ἀδύνατος, ἀρρωστιάρης· μιὰ μέρα δουλεύει καὶ τρεῖς ὄχι· καὶ δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ θρέψῃ καλὰ καλὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸ κοριτσάκι του.

Μὰ ἔχει κόρη τὴν Σταυρούλα τὴν προκομμένη, τὴν νοικοκυρούλα Σταυρούλα, ποῦ φροντίζει γιὰ ὅλα· μικρὸ καὶ πτωχικὸ εἶνε τὸ καλυβόσπιτό τους μὰ ὅλα εἶνε μέσα σὲ τάξι.

Ἔχουν καὶ μία ἀγελάδα καὶ μία κατσίκα· καὶ ἡ Σταυρούλα τὰς ἀγαπᾷ, ταῖς ἔχει δώσῃ ὀνόματα, τὰς ἔχει φιλενάδες. Τὴν αὐγὴ αὐγή, ὅταν ἀκόμη ἡ χλόη εἶνε δροσολουσμένη, τὰς πηγαίνει 'ς τὸ λιβάδι καὶ τας βόσκει. Τὸ βράδυ 'ςτὸ σπιτάκι τὰς ἁρμέγει· μιὰ γαβάθα γάλα κρατεῖ διὰ τὸν πατέρα της, τὸ ἄλλο τὸ πηγαίνει σ' ἕνα ἀρχοντόσπιτο καὶ παίρνει ἕνα σωρὸ λεπτὰ κάθε μῆνα καὶ μ' αὐτὰ οἰκονομοῦνται.

Πολλοὶ θὰ ποῦν: Τὸ καϊμένο τὸ κορίτσι! τόσο μικρὸ 'ς τὰ βάσανα! ὀρφανό, μὲ πατέρα ποῦ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ δουλεύῃ, ποῦ ὅλο παραπονιέται ὅπως παραπονιοῦνται οἱ ἄρρωστοι· καὶ νὰ μὴν ἠμπορῇ καὶ αὐτὸ νὰ τρέξῃ σὰν παιδὶ ξέγνοιαστο, ἐλαφρὸ σὰν πεταλούδα!

Καὶ ὅμως ἡ Σταυρούλα εἶνε πολὺ εὐτυχισμένη· εἶνε εὐτυχισμένη διότι κάμνει τὸ χρέος της· εἶνε ἡ παρηγοριὰ τοῦ πατρός της, εἶνε ἡ ἐλπίδα του καὶ τὸ στήριγμά του· ἡ καρδιά της τῆς λέγει πῶς αὐτὸ ποῦ κάμνει εἶνε καλό· δὲν τὴν νοιάζει γι' ὅλους τοὺς κόπους, γιὰ ὅλα τὰ βάσανα· καὶ ὅποιος ἔχει μέσα τὴν χαρὰ αὐτὸς εἶνε εἰς τἀλήθεια εὐτυχισμένος.

Ναί, εἶνε εὐτυχισμένη ἡ νοικοκυρούλα, ἡ προκομμένη Σταυρούλα.

ΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ἡ ἀγάθότης ἔχει ἐξ ὅλων τῶν ἀρετῶν τὸ μεγαλείτερον, θέλγητρον εἶνε δὲ καὶ χρήσιμος εἰς τὸν ἔχοντα αὐτὴν διότι ἀφοπλίζει τὰ πάντα ὡς καὶ αὐτὸν τὸν φθόνον.

Περὶ τῆς ἀδελφῆς ἑνὸς τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας λέγεται ὅτι ἦτο τόσον καλὴ ὥστε δὲν ὑπέφερε νὰ κακολογοῦν κανένα ἐνώπιόν της. Εἶχε σπουδαίους λόγους δυσαρεσκείας κατὰ κυρίας τινος τῆς αὐλῆς, ἡ δὲ θαλαμηπόλος της νομίζουσα ὅτι θὰ την εὐχαριστήσῃ, ἤρχισε νὰ κατηγορῇ αὐτήν.

— Σιωπή, σιωπή! μὴ λέγετε τοιαῦτα πράγματα! εἶπε διακόπτουσα ἡ πριγκίπισσα.

— Ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι λέγω τὴν ἀλήθειαν.

— Ἀληθείας τοιούτου εἴδους δὲν θέλω νὰ μάθω.

— Ἡ κυρία ἐκείνη σᾶς προσέβαλε φοβερά.

— Δέν το ἐνθυμοῦμαι πλέον.

— Εἶνε ἐχθρά σας.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐχθρὰ καμμιᾶς.

— Πῶς; δὲν ἠμπορῶ νὰ κατηγορήσω ὅσους θέλουν τὸ κακόν σας;

— Ὄχι!

Τοιοῦτον χαρακτῆρα ἔχουσα ἡ εὐγενὴς ἐκείνη δέσποινα ἐθαυμάζετο καὶ ἠγαπᾶτο μέχρι λατρείας ὑφ' ὅλων ὅσοι την ἐγνώριζον.

Ποῖα εἶνε τὰ γνωρίσματα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ χαρακτῆρος;

Ἂς φέρωμεν δύο παραδείγματα.

Ἡ Σοφία εἶνε ἐπιεικής, δηλαδὴ συγχωρεῖ τοὺς τυχὸν πρὸς αὐτὴν πταίοντας. Εἶνε καλὴ πρὸς ὅλους καὶ πρόθυμος νὰ κάμῃ ὅ τι ἠμπορεῖ, θέλει δὲ νὰ εἶνε πάντοτε εὐάρεστος πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ δὲν θυμόνει ὁσάκις εὑρίσκει τὰ πράγματα διαφορετικὰ παρ' ὅσον τα νομίζει. Εἶνε εὔθυμος, δὲν μεταπηδᾷ αἰφνιδίως καὶ ἄνευ λόγου ἀπὸ τὴν χαρὰν, εἰς τὴν λύπην, οὐδὲ ἀπὸ τὴν λύπην εἰς τὴν χαρὰν δὲν εἶνε γρυνιάρα, βλέπει τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν καλήν των ὄψιν. Ἔχει πάντοτε τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη, τὸ μειδίαμα τὸ ὁποῖον εἶνε συνήθως ἀντανάκλασις ἀγαθῆς καρδίας. Εἶνε εὐτυχὴς καὶ κάμνει καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν εὐτυχεῖς. Ἡ Σοφία ἔχει καλὸν χαρακτῆρα.

Ἡ Εὐθαλία τούναντίον εἶνε πάντα μὲ καταβασμένα μοῦτρα, σκυθρωπή, ἀνησυχεῖ δὲ ὅλον τὸ σπίτι. Εὑρίσκει πάντα ν' ἀντείπῃ εἰς κάτι, δὲν εἶνε ἀπὸ τίποτε εὐχαριστημένη καὶ

παραπονεῖται ἀδιακόπως. Δὲν συμφωνεῖ ποτὲ μὲ κανένα. Ἂν οἱ ἄλλοι λέγουν ἄσπρο αὐτὴ λέγει μαῦρο ἢ τἀνάπαλιν. Ἐπαινεῖ τοὐναντίον ὅ,τι κατηγοροῦν οἱ ἄλλοι. Εἶνε μυιέγγιχτη καὶ ἡ παρὰ μικρὰ λέξις την πειράζει. Ἡ ζωή της εἶνε διαρκὲς μάλωμα, κάκιωμα, ἀκατάπαυστος δυσαρέσκεια. Ὅλοι λέγουν μὲ τὸν νοῦν των: «τί ἀνυπόφορο κορίτσι!» κἄπου, κἄπου, τῆς το λέγουν καὶ φανερά. Ἡ Εὐθαλία δὲν ἔχει καλὸν χαρακτῆρα.

Ὅσοι ἔχουν καλὸν χαρακτῆρα ἀποφεύγουν τὰς φιλονικίας, εὑρίσκουν πάντοτε περίστασιν νὰ εἴπουν ἕνα καλὸν λόγον, νὰ δώσουν μίαν συμβουλὴν νὰ δείξουν τὸ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐνδιαφέρον. Διὰ τοῦτο τους ἀγαποῦν ὅλοι.

Τινὲς ὅταν τοὺς κάμουν παρατήρησιν ὡς δικαιολογίαν λέγουν:

—Τί νὰ κάμω, τέτοιος εἶνε ὁ χαρακτήρ μου!

Ὁ χαρακτήρ των! ἀλλὰ ποῖος τον ἔκαμε τὸν χαρακτῆρά των; ποῖος ἄλλος παρὰ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι; διατὶ δὲν τον ἀλλάζουν; περιμένουν λοιπὸν νὰ ῥιζωθῇ τὸ κακὸν ὥστε νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ το ἐκριζώσουν πλέον; Σταματᾷ κανεὶς μικρὸν ρυάκι, ἀλλ' ὄχι καὶ μεγάλον ποταμόν.

Ἂν λοιπὸν δὲν θέλουν νὰ εἶνε διὰ παντὸς δυστυχεῖς καὶ νὰ κάμνουν δυστυχεῖς καὶ ὅλους τοὺς οἰκείους των, οἱ ἔχοντες κακὸν χαρακτῆρα ἂς λάβουν μίαν γενναίαν ἀπόφασιν καὶ ἂς διορθωθοῦν. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ καὶ βαθμηδόν.

Παραδείγματος χάριν τινὲς ἐξ ὑμῶν, καλοί μου φίλοι, κακιόνουν· τί δυσάρεστον ἐλάττωμα! ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή, μὴ παρασυρθῆτε ὑπὸ τὴν συνήθειαν, παλαίσατε κατ' αὐτῆς καὶ νικήσατε.

Ἔπειτα ἐπιτεθῆτε κατ' ἄλλου ἐλαττώματος. Κατὰ τῆς ἀντιλογίας. Μερικοὶ εὑρίσκουν εἰς ὅλα ν' ἀντείπουν. Μὲ τὸν τρόπον, μὲ τὸν τόνον τῆς φωνῆς των χαλοῦν καὶ τῶν ἄλλων τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἰδικήν των. Διατὶ δὲν μιμοῦνται τὸν Φραγκλῖνον, τοῦ ὁποίου αἱ ἑξῆς γραμμαὶ ἀποδεικνύουν μετὰ ποίας ἐπιμονῆς ἀπεφάσισε νὰ διορθώσῃ τὰ ἐλαττώματά του;

«Εἰς τὴν νεότητά μου, λέγει ὁ μέγας Ἀμερικανός, ἔλαβα τὴν τολμηρὰν καὶ δύσκολον ἀπόφασιν νὰ φθάσω εἰς τὴν ἠθικὴν τελειότητα. Ἐπεθύμουν νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἐλαττώματα εἰς τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ μὲ παρασύρουν κακὸν φυσικόν, ἡ συνήθεια, ἢ ἡ κακὴ συναναστροφή. Πρὸς τοῦτο δὲ ἔκαμα τὸ ἑπόμενον σχέδιον.

Συνέλεξα δώδεκα ἀρετὰς ὁποῖαι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια, ἡ οἰκονομία, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ δικαιοσύνη κτλ. ἀρετὰς τὰς ὁποίας ἐνόμιζα κυριωτέρας καὶ τὰς ὁποίας ἐπεθύμουν ν' ἀποκτήσω.

Ἐπειδὴ τὸ σχέδιόν μου ἦτο νὰ τας συνηθίσω ὅλας ἀπεφάσισα ν' ἀφοσιωθῶ ἰδιαιτέρως ἑκάστην ἑβδομάδα εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν χωρὶς ὅμως νὰ παραμελῶ καὶ τὰς ἄλλας.

Πρὸς τοῦτο ἐσχημάτισα βιβλιάριον ἐκ δώδεκα σελίδων, ἐπὶ ἑκάστης τῶν ὁποίων ἔγραψα τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἀρετῶν τούτων. Ἐχαράκωσα ἑκάστην σελίδα μὲ κόκκινην μελάνην καὶ ἀπετέλεσα ἑπτὰ στήλας, ἐπὶ ἑκάστης δ' ἐξ αὐτῶν ἔγραψα τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. Ἔπειτα ἐχάραξα δώδεκα ὁριζοντίας γραμμάς, πρὸ ἑκάστης δὲ ἔγραψα τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν δώδεκα ἀρετῶν. Ἐπὶ τῆς γραμμῆς ταύτης καὶ ἐπὶ τῆς στήλης τῆς ἡμέρας ἐσημείωνα διὰ στίγματος μελάνης τὰ σφάλματα εἰς τὰ ὁποῖα εἶχα ὑποπέσῃ, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς συνειδήσεώς μου.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν ἐν διαστήματι δώδεκα ἑβδομάδων ἠσκούμην εἰς ὅλον τὸ σύστημα τῶν ἀρετῶν μου, ἠδυνάμην δὲ νὰ το ἐπαναλάβω τετράκις τοῦ ἔτους.

Ὅτε ἔθεσα εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιόν μου ἐξεπλάγην ἰδὼν ὅτι εἶχα πολὺ περισσότερα ἐλαττώματα παρ' ὅσα εἶχα φαντασθῆ· ἀλλὰ κατώρθωσα νὰ τα ὀλιγοστεύσω.

Εἶνε καλὸν νὰ μάθουν οἱ ἀπόγονοί μου ὅτι μὲ τοῦτο τὸ μέτρον, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀπέκτησεν εἰς τῶν προγόνων των ἀδιατάρακτον εὐτυχίαν μέχρι τοῦ ἑβδομηκοστοῦ ἐννάτου ἔτους αὐτοῦ, ὁπότε γράφει τὰς γραμμὰς ταύτας.»

Ὁ Φραγκλῖνος λοιπὸν διὰ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεώς του κατώρθωσε νὰ ἐκριζώσῃ πάντα τὰ ἐλαττώματά του. Πράξετε καὶ σεῖς τὸ ἴδιον, καλοί μου φίλοι, καὶ μὴ φέρετε τοῦ λοιποῦ ὡς δικαιολογίαν: «Τί νὰ κάμω; τέτοιος εἶνε ὁ χαρακτήρ μου!»

Ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος Πυθαγόρας ἀπῄτει ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ἑκάστην ἑσπέραν, πρὶν κατακλιθοῦν νὰ ἐξετάζουν τὰς πράξεις τῆς ἡμέρας καὶ νὰ ἐρωτοῦν ἑαυτούς: *Ποίαν χρῆ-*

σιν τῆς ἡμέρας μου ἔκαμα; Ποῦ ἐπῆγα; Ποίους εἶδα; Τί ἔπραξα;

Ἄλλος δὲ φιλόσοφος εἰς τὰς παραγγελίας ταύτας προσέθετε καὶ τὰς ἑξῆς: *Ἀπὸ ποῖον σφάλμα διωρθώθην σήμερον; Ποῖον ἐλάττωμα ἐπολέμησα; Κατὰ τί ἔγινα καλλίτερος;*

«Αὐτὴν τὴν μέθοδον μεταχειρίζομαι ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος Σενέκας. Ἀφ' οὗ σβύσω τὸ φῶς καὶ κατακλιθῶ, ἐξετάζω τὴν συνείδησίν μου, καὶ ζυγίζω ὅλας τὰς πράξεις καὶ ὅλους τοὺς λόγους τῆς ἡμέρας. Δὲν κρύπτω τίποτε ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου καὶ ὡς ἀδέκαστος δικαστὴς δὲν συγχωρῶ τίποτε εἰς τὸν ἑαυτόν μου.»

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Η ΓΑΤΑ

Ἡ γάτα σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλα ζῷα ἔχει σῶμα κομψὸν καὶ χαρίεν. Ὅπως δὲ τὸ σῶμα αὐτῆς εἶνε χαρίεν, οὕτω καὶ αἱ κινήσεις εἶνε κομψαὶ καὶ ἀνάλογοι πρὸς τὴν ἀξιοθαύμαστον τοῦ σώματός της εὐλυγιστίαν. Παρατηρήσατε τὴν γάταν βαδίζουσαν· πατεῖ τοὺς πόδας περιεσκεμμένως, τὸ δὲ βάδισμα διὰ τῶν βελουδίνων αὐτῆς ποδῶν εἶνε τόσον ἐλαφρόν, ὥστε οὐδόλως ἀκούεται. Καθ' ἕκαστον αὐτῆς βῆμα ἡ γάτα ἐπιδεικνύει ἡμῖν τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην τοῦ σώματος εὐλυγιστίαν, τὴν πλήρη χάριτος καὶ κομψότητος. Ἡ γάτα τότε μόνον ἐπισπεύδει τὸ βῆμά της ὅταν καταδιώκεται ὑπ' ἄλλου ζῴου ἢ τρομάξῃ ἐξαίφνης· τότε πηδᾷ ταχέως καὶ ἀλληλοδιαδόχως μέχρις οὗ κρυβῇ ἐν τινι γωνίᾳ ἢ ἀναρριχηθῇ ἐπὶ τοίχου ἢ δένδρου καὶ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον. Ἀναρριχᾶται δὲ εὐχερῶς καὶ ἐπιτηδείως ἐπὶ τοίχων ἀνωμάλων καὶ δένδρων διὰ τῶν ἀγγιστροειδῶν αὐτῆς ὀνύχων καὶ δύναται δι' ἑνὸς καὶ μόνου πηδήματος νὰ φθάσῃ εἰς ὕψος δύο ἢ καὶ τριῶν μέτρων. Ῥιπτομένη ἀπὸ ὕψους ἵσταται πάντοτε ὀρθία ἐπὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν, οἱανδήποτε θέσιν καὶ ἂν εἶχε πρὸ τῆς πτώσεως, ἐγγίζει δὲ τὸ ἔδαφος σχετικῶς ἡσύχως καὶ ἄνευ κρότου ἕνεκα τῶν μαλακῶν σφαιρωμάτων τῶν κάτωθεν τῶν δακτύλων της. Εἶνε δὲ ὄντως περίεργον πῶς ῥιπτομένη ὑπτία ὄχι μόνον ἀφ' ὑψηλοῦ μέρους, διότι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔχει καιρὸν καὶ διάστημα ὅπως στραφῇ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μικροῦ ὕψους, ἀναστρέφεται ἀστραπηδὸν καὶ εὑρίσκεται ὀρθία ἐπὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν.

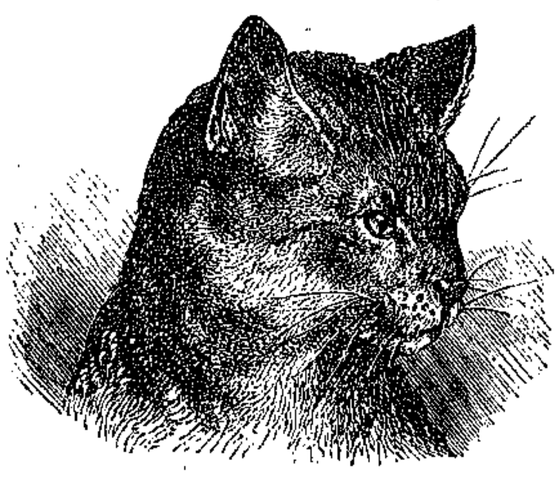

Ἡ φωνὴ τῆς γάτας εἶνε μὲν καθ' ἑαυτὴν ὀξεῖα, ἀλλ' εὔστροφος καὶ ἀνάλογος τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ψυχικῶν αὐτῆς διαθέσεων. Νιαουρίζουσα κατὰ διαφόρους τρόπους ἔχει ἄλλην μὲν φωνὴν ὅταν ζητῇ τροφήν, ἄλλην ὅταν θωπεύηται, ἄλλην ὅταν ἐρίζῃ ἢ ἑτοιμάζεται πρὸς ἔριδα. Οὐδόλως ὁ κύων δύναται νὰ ἐκφράσῃ διὰ τῆς φωνῆς ὅσα ἡ γάτα. Τὸ νιάου αὐτῆς εἶνε ποικιλώτατον, ὁτὲ μὲν παρατεταμένον, ὁτὲ δὲ βραχὺ ἢ διακεκομμένον καὶ παρακλητικόν, ἐκφράζον παράπονον, ἐπιθυμίαν ἢ ἀπειλήν.

Ἐξαίρετοι ἐπίσης εἶνε καὶ αἱ αἰσθήσεις τῆς γάτας, ἰδίως δὲ ἡ ἁφή, καὶ ἡ ὅρασις καὶ ἡ ἀκοή. Χειροτέρα πασῶν τῶν αἰσθήσεων εἶνε ἡ ὄσφρησις, ὅπως δύναταί τις νὰ πεισθῇ εὐχερῶς παραθέτων εἰς τὴν γάταν ἀγαπητόν τι φαγητὸν κεκαλυμμένον, τὸ ὁποῖον νὰ διακρίνῃ αὐτὴ μόνον διὰ τῆς ὀσμῆς, μὴ ἐνεργούσης ἄλλης αἰσθήσεως. Ποσάκις δὲ δὲν βλέπομεν αὐτὴν ἱσταμένην ἐν μέσῳ τοῦ δωματίου, προτείνουσαν τοὺς συστελλομένους καὶ διαστελλομένους ῥώθωνας καὶ κινοῦσαν βραδέως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐνῷ συγχρόνως σείει ἡσύχως τὴν οὐρὰν ὅπως ἀνακαλύψῃ πόθεν ἔρχεται ἡ ὀσμὴ τοῦ φαγητοῦ, ἣν ἡμεῖς πρὸ πολλοῦ ἔχομεν αἰσθανθῇ!

Λεπτοτέρα τῆς ὀσφρήσεως εἶνε εἰς τὴν γάταν ἡ ἁφή. Ἐὰν θίξωμεν ἐλαφρότατα μίαν καὶ μόνην τρίχα τοῦ μακροῦ καὶ ὀλιγοτρίχου αὐτῆς μύστακος, εὐθὺς ἡ γάτα συσπᾷ σπασμωδῶς τὸ δέρμα τοῦ μεταξὺ ῥινὸς καὶ παρειῶν ὑποστρογγύλου ῥύγχους. Οἱ μύστακες λοιπὸν τῆς γάτας θεωρεῖται ὡς ὄργανα ἁφῆς ἰδιάζοντα εἰς τὸ ζῷον τοῦτο καὶ τὰ πρὸς αὐτὸ συγγενῆ.

Λίαν ἀνεπτυγμένη καὶ ὀξεῖα εἶνε ἡ ὅρασις τῆς γάτας, ἀνάλογος πρὸς τοὺς μεγάλους αὐτῆς καὶ λαμπροὺς ὀφθαλμούς, τοὺς ὑπενθυμίζοντας εἰς ἡμᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς γλαυκός. Αἱ γάται βλέπουσι καλῶς ὄχι μόνον ἐν καιρῷ ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ ἐν ὥρᾳ νυκτός, διότι ἡ κόρη τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, στενοῦται ἢ εὐρύνεται ἀναλόγως τοῦ ἀφθόνου ἢ ὀλίγου φωτός. Ἀξιοσημείωτον εἶνε ἐπίσης, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γάτας λάμπουσι τὴν νύκτα, ἰδίως δὲ ὅταν αὕτη εὑρίσκεται ἐν ὀργῇ. Ἡ ἰδιότης αὕτη, ἣν ἔχουσι καὶ ἄλλα ἁρπακτικὰ ζῷα καὶ αἱ γλαῦκες ἐκ τῶν πτηνῶν, ἔδωκεν ἴσως ἀφορμὴν νὰ πλασθῶσι διάφοροι δεισιδαίμονες προλήψεις παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς.

Τὸ αἰσθητήριον τῆς ἀκοῆς τῆς γάτας εἶνε ἔτι τελειότερον ἀνεπτυγμένον.

Ἡ γάτα ἀδιακόπως γλύφεται καὶ πλύνεται καὶ στολίζεται. Ὅλαι αἱ τρίχες αὐτῆς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε ἐν τάξει. Ἵνα λειάνῃ δὲ καὶ κτενίσῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς λείχει τοὺς προσθίους αὐτῆς πόδας καὶ φέρει εἶτα αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς δὲν μένει ποτὲ ἀκαθάριστον.

Ἡ γάτα ἔχει αἴσθησιν τοῦ ὕψους καὶ ἀρέσκεται θεωροῦσα κάτω ἀφ' ὑψηλοῦ. Ἀναρριχᾶται ἐπὶ καθέτων δένδρων μέχρι τῆς κορυφῆς αὐτῶν, ἀγνοοῦσα ἂν δύναται νὰ κατέλθῃ κατόπιν. Ἀνελθοῦσα ὅμως καταλαμβάνεται ὑπὸ μικροῦ φόβου, διὸ καὶ μένει ἐνίοτε ἐπὶ τοῦ δένδρου μέχρις οὗ καταληφθῇ ὑπὸ πείνης, ὅτε ἐπικαλεῖται βοήθειαν. Τέλος ἀποφασίζει νὰ κατέλθῃ καὶ κατέρχεται, ἀλλὰ μόνον βαδίζουσα πρὸς τὰ ὀπίσω.

Πρὶν ἢ πηδήσῃ μέγα πήδημα, ὑπολογίζει πρότερον τὴν ἀπόστασιν, ἀναμετρᾷ τὰς δυνάμεις αὐτῆς καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα, δοκιμάζει, οὕτως εἰπεῖν, ἑαυτήν.

Τὸν ἄνθρωπον διακρίνει ἐκ τῆς ἐνδυμασίας καὶ ἐκ τῆς φωνῆς. Θέλουσα νὰ ἐξέλθῃ ζητεῖ νὰ τῆς ἀνοίξωμεν τὴν θύραν· ἔχει μνήμην τοῦ τόπου ἐξαίρετον καὶ ἀσκεῖ αὐτὴν τελειοποιουμένη ἀδιακόπως. Διέρχεται δι' ὅλων τῶν οἰκιῶν τῆς γειτονείας, δι' ὅλων τῶν δωματίων, ὑπογείων, διὰ τῶν ἐντὸς τοῦ ταβανίου, διὰ τῶν ἀποθηκῶν καὶ τῶν κελλαρίων. Εἶνε ζῷον ἀποκλειστικῶς προσκολλημένον εἰς τὸν τόπον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ κοινὸν λόγιον, ὅτι «ὁ γάτος γνωρίζει σπίτι καὶ ὄχι νοικοκύρη.» Κατὰ τὴν μετοίκησιν ἢ δὲν φεύγει ποσῶς τῆς οἰκίας, ἢ ἐπανέρχεται εἰς αὐτήν.

Ἡ γάτα, ἂν καὶ εἶνε σχετικῶς πρὸς ἄλλα ζῷα μικρὰ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἀσθενεστέρα, ἔχει ὅμως θάρρος ὅπως ἀντεπεξέλθῃ καὶ κατὰ τῶν μεγάλων ἔτι κυνῶν καὶ αὐτῶν τῶν μαλοσσῶν. Βλέπουσα κύνα κυρτοῦ τὴν ῥάχιν αὐτῆς σχηματίζουσα χαρακτηριστικώτατον ὕδον, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς σπινθηροβολοῦσιν, ἐκφράζοντες

ἐργὴν ἡ κίρκιδίως ἐκραγγυωμένην τόλμην μετὰ εἴδους τινὸς ῥίκης. Φυτὰ ἀπὸ μακρὰν διὰ τοῦ ἰσάζοντος ἤχου, ὃν σχηματίζει διὰ τῶν χειλέων καὶ τῶν ὀδόντων της· ζητεῖ πανοῦ τρόπῳ νὰ διαφύγῃ καὶ σωθῇ· πηδᾷ ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐπὶ τοῦ γείσου τοῦ παραθύρου, ἐπὶ τῆς θερμάστρας, ἢ θέλει νὰ φύγῃ διὰ τῆς θύρας. Ἔχουσα τέκνα ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ κυνός, ὅταν οὗτος πλησιάσῃ πρὸς τὴν κοίτην αὐτῶν καὶ μεθ' ὁρμῆς καὶ ἑνὸς πηδήματος ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ, ἰδίως δὲ κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ κατοξύνει φρικωδῶς ὀφθαλμούς τε καὶ πρόσωπον.

Αἱ γάτα γεννῶσι δίς ἢ καὶ τρὶς τοῦ ἔτους, τὸ μὲν κατὰ τὰ μέτα Νοεμβρίου, τὸ δὲ κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου. Γεννῶσι δὲ 5 - 6 τυφλὰ τέκνα, ἅτινα ἀνοίγουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν περὶ τὴν ἑνάτην ἡμέραν.

Πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἡ μήτηρ ζητεῖ κρυφίαν τι μέρος συνήθως ἐπὶ ἀχύρων ἢ χόρτων, ἢ κοίτην τινὰ ἄλλην μεταχειρισμένην καὶ ἐντὸς αὐτῆς κρύπτει τὰ μικρά της ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότερον χρόνον.

Ἡ γάτα παρατηροῦσα κίνδυνον μεταφέρει τὰ τέκνα της ἀλλαχοῦ συλλαμβάνουσα αὐτὰ διὰ τοῦ στόματος· Ἐὰν δὲ ἀφαιρέσωμεν ταῦτα κρυφίως ἀπὸ τῆς παιδικῆς κλίνης, ἡ μήτηρ τὰ ἀναζητεῖ ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ φροντίζει νὰ τὰ ἐπανεύρῃ. «Ἔχομέν ποτε» γράφει φιλόγατός τις «δώσῃ τὰ μικρὰ τῆς γάτας τῆς οἰκίας μας εἰς τινα ἐργάτην κατοικοῦντα περὶ τὰ χίλια βήματα μακράν. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ὅλα τὰ γατάκια εὑρίσκοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ μου εἰς τὴν παλαιὰν θέσιν των.»

Ἀξιοθαύμαστος ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ μητρικὴ τῶν γάτων πρὸς τὰ τέκνα των φιλοστοργία. Ἡ μήτηρ παρασκευάζει τὴν κλίνην, ἐφ' ἧς θὰ τεχθῶσι τὰ νεογνά, τὴν φωλεάν, καὶ μεταφέρει αὐτὰ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἅμα ὡς αἰσθανθῇ κίνδυνον. Θηλάζουσα δὲν ἐγκαταλείπει αὐτὰ ποτέ, πλὴν μόνον ἵνα φροντίσῃ περὶ τροφῆς δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ τὰ τέκνα της.

Ἡ γάτα καταδιώκει ὅλα τὰ εἴδη τῶν ποντικῶν, ἰδίως δὲ τοὺς μακροὺς οἰκιακοὺς καὶ ἀγροτικούς. Μεγάλους μῦς, ὀροφίας, δὲν διώκουσιν ὅλαι αἱ γάτα, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον αὐτῶν. Ἡ γάτα ἐπίσης συλλαμβάνει τὰς μυγαλᾶς, αἵτινες ὁμοιάζουσι κατὰ τὴν μορφὴν καὶ τὸ μέγεθος πρὸς τοὺς ποντικούς, ἰδίως δὲ ὅταν εἶνε νέα καὶ ἄπειρος, ἀλλὰ δὲν τρώγει αὐτάς, ἴσως διότι ἀπαρέσκεται εἰς τὴν ἔλαφρὰν ὀσμὴν τοῦ μόσχου, ἣν τὰ ζῷα ταῦτα ἀναδίδουσι· γηραιότεραι γάται ἀρίνουσιν αὐτὰς νὰ τρέχωσιν ἀνενόχλητοι. Πρὸς ἀλλαγὴν ἐνίοτε φαγητοῦ ἡ γάτα συλλαμβάνει σαύρας, ὄφεις, μυίας, ἀκρίδας καὶ ἄλλα ἔντομα.

Κατὰ τὴν θήραν τῶν μυῶν ἡ γάτα δεικνύει ἰσχυροτάτην ἐπιμονὴν καὶ λεπτοτάτην ἐπιδεξιότητα. «Πολλάκις παρετήρησα τὴν γάταν,» λέγει ὁ Lenz, «ὅταν κάθηται ἐνεδρεύουσα πρὸ τῶν ὀπῶν πολλῶν μυοφωλεῶν. Ἐὰν ἐκάθητο πρὸ τῆς ὀπῆς, θὰ ἐρχίνετο ὑπὸ τοῦ ποντικοῦ, ὅστις ἢ δὲν θὰ ἐξήρχετο οὐδαμῶς, ἢ θὰ ὑπεχώρει ταχέως. Κάθηται λοιπὸν μεταξὺ τῶν ὀπῶν καὶ προσηλώνει τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς εἰς ἐκείνην τὴν ὀπήν, ἀφ' ἧς ἀκούει ἦχον ὑπόκωφον εὐθὺς κάτωθεν τοῦ ἐδάφους ἐξερχόμενον, καὶ κάθηται οὕτως, ὥστε ὁ ἐξερχόμενος μῦς νὰ ἔχῃ πρὸς αὐτὴν ἐστραμμένα τὰ νῶτα. Οὕτως ἵσταται ἀκίνητος ἐπὶ χρόνον ἱκανόν, μὴ κινοῦσα οὐδὲ τὸ ἄλλως πολυκίνητον ἄκρον τῆς οὐρᾶς, διότι πιθανὸν νὰ τρομάξωσι διὰ τῶν κινήσεων ταύτης οἱ ὄπισθεν αὐτῆς εὑρισκόμενοι μῦς. Οὐαὶ δὲ εἰς τὸν μῦν, ὅστις ἐξέλθῃ μικρόν τι ἔξω τῆς φωλεᾶς! Καὶ ἂν δὲ ὄπισθεν αὐτῆς τολμήσῃ τις νὰ ἐξέλθῃ, συλλαμβάνεται τάχιστα, διότι ἡ γάτα δὲν ἀκούει μόνον ὅτι ὁ ποντικὸς ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἀντιλαμβάνεται τοῦ ἤχου τόσον καλῶς, ὥστε, στρεφομένη, ῥίπτεται ἀστραπηδὸν ἀκριβῶς πρὸς τὴν θέσιν ἔνθα ὁ μῦς εὑρίσκεται, χωρὶς οὐδέποτε νὰ παρεκτραπῇ καὶ χάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀνύχων της.»

Ἀλλαχοῦ ἀνατρέφουσι τὰς γάτας καὶ χάριν τοῦ δέρματος, οἷον ἐν Βελγίῳ καὶ εἰς τὰς χώρας τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ. Ἐν Βελγίῳ δὲ οἱ ὑπηρέται, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν οἰκίας τινός, ζητοῦσι τὴν ἄδειαν ν' ἀναθρέψωσι καὶ ἀριθμόν τινα γάτων χάριν τοῦ δέρματος.

Ἡ γάτα δὲν εἶνε ζῷον εὐρωπαϊκόν, ἀλλ' ἦλθεν εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ τόσων ἄλλων δώρων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως ἐξ Αἰγύπτου. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀριστοτέλους ἔτι γαλαῖ ὠνομάζοντο τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἰκτίδων (κοινῶς νυφίτσες), ἡ δὲ ἡμετέρα γάτα κατὰ τοὺς πλείστους τῶν ἐνασχοληθέντων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ζῴου τούτου, ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἔζη ὁ φιλόσοφος οὗτος, ἀκόμη ἄγνωστος εἰς τὴν Ἑλλάδα, μόνον δὲ γνωστὴ ἐκ τῶν διηγήσεων τοῦ Ἡροδότου, πρὸ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς μνημονεύει αὐτήν.

[Ἐσταχυολογήθη ἐκ τοῦ ἐξαιρέτου βιβλίου τοῦ κ. Σπυρ. Μηλιαράκη Η ΓΑΤΑ, ἐκ τοῦ ὁποίου παρεχωρήθησαν ἡμῖν φιλοφρόνως καὶ αἱ ἄνω τρεῖς εἰκόνες.]

Ο ΕΞΥΠΝΟΣ ΣΩΤΗΡΗΣ

Ὁ Σωτήρης εἶνε υἱὸς μιᾶς χήρας ἡ ὁποία κατοικεῖ εἰς ἓν χωρίον· εἶνε καλὸ παιδὶ ἀλλὰ κάπως κουτό· διὰ τοῦτο καὶ οἱ συγχωρικοί του τὸν λέγουν εἰρωνικῶς: ὁ ἔξυπνος Σωτήρης.

Μίαν ἡμέραν ἡ μητέρα του τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν γειτονικὴν κωμόπολιν νὰ γοράσῃ ἕνα δρεπάνι. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ὁ Σωτήρης ἐστρεφογύριζε τόσον ἀδεξίως τὸ δρεπάνι ὥστε ἔπεσεν ἐπάνω εἰς ἓν ἀρνάκι ποῦ εἶχε καὶ το ἐσκότωσε.

— Κουτὸ παιδὶ ποῦ εἶσαι! τῷ λέγει ἡ μητέρα του· δὲν ἔβαζες τὸ δεπάνι μέσα 'ς ἕνα ἀμάξι ἀπ' αὐτὰ ποῦ ἔρχονται 'ς τὸ χωριό μας φορτωμένα ἄχυρο ἢ χορτάρι; Ἀμὴ ποῦ γνῶσι!

— Συχώρεσέ με, μάννα, εἶπε ταπεινὰ ὁ Σωτήρης· ἄλλη φορὰ θᾶμαι πλειὸ γνωστικός.

Τὴν ἄλλην ἑβδομάδα τὸν ἔστειλε ν'ἀγοράσῃ βελόνια καὶ τοῦ ἐπαράγγειλε ἐπανειλημμένως μήν τα χάσῃ.

— Μή σε μέλῃ! εἶπε μὲ θάρρος ὁ Σωτήρης. Ἐπῆγε καὶ ἐπέστρεψε εὐχαριστημένος.

—Λοιπόν, Σωτήρη; ποῦνε τὰ βελόνια;

—Εἶνε σὲ καλὸ μέρος. Ὅταν ἔβγαινα ἀπὸ τὸ ἐμπορικό, εἶδα ποῦ περνοῦσε τὸ ἀμάξι τοῦ γειτονά μας Βαρλαμῆ φορτωμένο χορτάρι· ἔβαλα λοιπὸν ἐκεῖ μέσα τὰ βελόνια· εἶνε σὲ καλὸ μέρος, σοῦ λέγω.

—Σὲ καλὸ μέρος! σὲ τόσο καλὸ ποῦ δὲν εἶνε δυνατὸ νὰ τα βροῦμε· ἔπρεπε νὰ τα καρφώσῃς 'ς τὸ καπέλο, ἀνόητό παιδί!

—Συχώρεσέ με· ἄλλη φορὰ θᾶχω τὸ νοῦ μου.

Τὴν ἀκόλουθον ἑβδομάδα, μίαν ζεστὴν ἡμέραν, ὁ Σωτήρης ἐπῆγε νὰ πάρῃ βούτυρο. Ἐνθυμηθεὶς τὴν συμβουλὴν τῆς μητέρας του, ἔβαλε τὸ βούτυρον μέσα εἰς τὸ καπέλλο του καὶ τὸ καπέλλο του ἐπάνω 'ς τὸ κεφάλι του. Φαντάζεσθε εἰς ποίαν κατάστασιν ἐπέστρεψε· τὸ βούτυρον εἶχε λυώσῃ καὶ ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ μάγουλά του.

Ἡ μητέρα του ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν τῷ ἀνέθετε πλέον καμμίαν παραγγελίαν. Τέλος πάντων μετὰ κάμποσον καιρὸν ἀπεφάσισε νὰ τὸν στείλῃ νὰ πωλήσῃ ἕνα ζευγάρι κοτόπουλα.

—Ἄκουσε, τῷ εἶπε· μὴ πάρῃς τὴν πρώτη τιμὴ ποῦ σου δώσουν· περίμενε νὰ σου δώσουν καὶ δεύτερη. — Ἐκατάλαβα, εἶπεν ὁ Σωτήρης.

Ἐπῆγεν εἰς τὴν ἀγοράν. Παρουσιάσθη εἰς ἀγοραστής: —Τὰ δίνεις τρεῖς δραχμὲς τὰ κοτόπουλα νὰ ξεμπερδεύωμαι γιατί βιάζομαι;

—Ὄχι· ἡ μάνα μου εἶπε νὰ μὴ δεχθῶ τὴν πρώτη τιμὴ ποῦ μοῦ δώσουν· μόνο νὰ περιμένω τὴν δεύτερη.

—Ἔχει δίκαιον ἡ μητέρα σου, λοιπὸν ἡ δεύτερή μου τιμὴ εἶνε: δύο δραχμάς.

—Ἄς εἶνε· μοῦ φαίνεται πῶς θἄκανα καλλίτερα νὰ πάρω τὴν πρώτη τιμὴ ποῦ μοῦδωκες. Μὰ πρέπει νὰ κάμω τί μου παράγγειλε ἡ μάνα μου. Μετὰ τὸ νέον τοῦτο κατόρθωμα ὁ Σωτήρης κατεδικάσθη νὰ μείνῃ εἰς τὸ σπίτι. Ἡ μητέρα του ἤξευρεν ὅτι ἐπεριπαίζαν καὶ αὐτὴν καὶ αὐτόν. Καὶ δὲν τον ἔστειλε πλέον πουθενὰ οὔτε νὰ πωλήσῃ οὔτε ν' ἀγοράσῃ.

ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΙΣ

—Τί ζῷο ποῦνε αὐτὸς ὁ γάϊδαρος! ἔλεγεν ὁ Ἀντωνάκης κτυπῶν τὸν ὄνον του μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Ὅσον καὶ ἂν τον κτυπήσω, δὲν ἐννοεῖ νὰ κινηθῇ!

Ἀ! ἂν ὁ ὄνος ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, ἰδοὺ ἀπάνω κάτω τί θὰ ἤκουεν ὁ Ἀντωνάκης:

—Δὲν εἶμαι τόσο ζῷον ὅσον θαρεῖς, ἀφεντικό μου· σὲ καταλαμβάνω πολὺ καλά· καὶ τὰ κτυπήματά σου τὰ νοιώθω πολὺ ἂν καὶ ὁ Θεός μοῦ ἔδωκε δέρμα χονδρότερο ἀπὸ τοῦ ἀλόγου· τὸ ἤξευρε βέβαια ὅτι θὰ ἔπιπτα εἰς τὰ χέρια κακῶν παιδιῶν. Σοῦ φαίνεται παράδοξον διατί δὲν τρέχω κάποτε. Νομίζεις ὅτι δὲν θέλω; Ἀλλὰ κάποτε εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ στέκωμαι νὰ ξεκουράζωμαι κ' ἐγὼ ὁ δυστυχὴς ἀφ' οὗ εἶμαι τόσον φορτωμένος.

—Νά τα μας! τώρα μοῦ σταθῆκες καὶ τρώγεις γαϊδουράγκαθα· γοῦστο δά! λέγει ὁ Ἀντωνάκης.

—Ἂν τρώγω γαϊδουράγκαθα δὲν το κάμνω διότι μ' ἀρέσουν τόσον πολύ, ἀπαντᾷ ὁ ὄνος· ἀλλὰ διότι σὺ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶμαι δῆθεν ὀλιγαρκὴς δὲν μου δίδεις νὰ φάγω ὅσο χρειάζεται.

—Τώρα παλιν τί σου ἦλθε; κυλιέσαι χάμου!

—Ἂν μ' ἔξυγες μὲ τὸ ξυστρὶ ὅπως τὸ ἄλογό σας, δὲν θὰ εἶχα καμμίαν φαγούραν καὶ δὲν θὰ

ἠναγκαζόμην νὰ τρίβωμαι κατὰ γῆς διὰ νὰ μου περάσῃ.

—Νὰ σε ξύνω μὲ τὸ ξυστρὶ σὰν ἄλογο! Εἶσαι τόσο εὔμορφος, αὐτό σου λείπει!

—Ἂν δὲν εἶμαι εὔμορφος ποιός πταίει; Σύ. Ἂν μ' ἔτρεφες καλὰ ἂν δὲν μ' ἔκαμαν οἱ δικοί μας νὰ ἐργάζωμαι ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου, θὰ ἔβλεπες ἂν εἶμαι εὔμορφος.

—Εὔμορφος! μὲ τέτοια αὐτία;

—Ἐπειδὴ τάχα εἶνε μεγάλα! Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ἠμπορῶ ν' ἀκούω τί γίνεται μακράν.

—Κ' ἔπειτα αὐτὴ ἡ μανία σου νὰ πηγαίνης 'ς τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου!

—Μὴ φοβεῖσαι! ὅπου πατῶ, πατῶ γερά· ποτέ μου δὲν ἐγλύστησα ἕως τώρα. Ὅταν ἤσουν μικρός σ' ἔβαζαν ἄφοβα 'πάνω 'ς τὴ ράχι μου. Ἐπεριπατοῦσα σιγὰ σιγά· τότε ἤσουν χαριτωμένο παιδί. Καὶ σ' ἀγαποῦσα· καὶ τώρα ἀκόμα θὰ σ' ἀγαποῦσα, ἂν ἤσουν καλός.

. . . . . .

Δὲν ἠξεύρω πῶς θὰ ἐτελείωνεν ἡ συνδιάλεξις, ἀλλὰ θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἴπῃ τὰ ἑξῆς ὁ Ἀντωνάκης εἰς τὸν ὄνον του·

—Ἔχεις δίκαιον· εἶμας κακός· ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν θὰ εἶμαι· συγχώρησέ με.

Καὶ θὰ ἐθώπευα τὴν ῥάχιν τοῦ ὄνου.

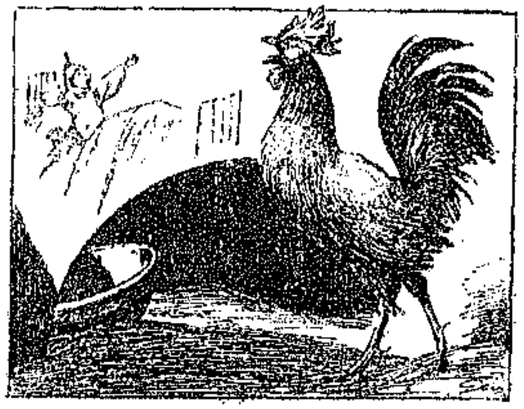

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Δέτε παράστημα εὐγενικό!
σὰν περπατῶ καὶ συχνοκαμαρόνω·
τί θόρυβο, ποῦ κάνω, τί κακό!
πρωὶ ποῦ τὸ λαρύγγι μου τεντόνω,
καὶ κοκορίκο! κράζω, τί κακό!

Κυττάξετε τὴ φουντωτή μου οὐρὰ
πῶς εἰς τὸν ἥλιο χρυσοπρασινίζει
μὰ ὅταν θυμόνω κάποτε γερὰ
ἔ! ἂς κοπιάσῃ τότε ὁποιος ὁρίζει,
χῶρια ποῦ ἔχω πλῆκτρα φοβερά.

Νύχτα βαθειὰ 'ς τὴν πρώτη μου κραυγὴ
ὁ ὀρνιθῶνας 'ς τὴ στιγμὴ ξυπνάει·
τὸν γεωργό, πρὶν λάμψῃ ἡ αὐγὴ
τὸν κράζω 'ς τὰ χωράφια του νὰ πάῃ,
καὶ ψάλλω: Ἐμπρός! ὁ ἥλιος θὲ νὰ 'βγῇ!

Τὸ στρῶμά του ἀφίνει δροσερὸς
ὁ δουλευτὴς πρὶν ἡ αὐγούλα σβύσῃ·
'ς τὴν κλίνη του ρεμβάζει ὁ ὀκνηρός,
μὰ ὅποιος χρόνια θέλει γιὰ νὰ ζήσῃ,
μὲ τὴν κραυγή μου ἂς ξυπνᾷ φαιδρός.

Δέτε παράστημα εὐγενικό!
σὰν περπατῶ, καὶ συχνοκαμαρόνω·
τί θόρυβο! ποῦ κάνω, τί κακό!
πρωὶ ποῦ τὸ λαρυγγι μου τεντόνω,
καὶ κοκορίκο! κράζω, τί κακό!

Μ. Χ.

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Τὸ Ἐρέχθειον.

Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἀκροπόλεως τὸ ἔδαφος ταπεινούμενον ἀποτελεῖ δύο ἀνισόπεδα· ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου τούτου ἐδάφους ἔκειτο τὸ πανάρχαιον ἱερὸν τοῦ Ἐρεχθέως, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔγινεν ἡ ἔρις τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ κυριαρχίας τῆς χώρας.

Τὸ ὑπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὸ 480 Ἐρέχθειον ἀνῳκοδομήθη ἐπὶ Περικλέους, ἐκ σεβασμοῦ δὲ ἀνηγέρθη ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ προγενεστέρου.

Ὁ ναὸς σχῆμα ὅλως διάφορον τοῦ συνήθους ἔχων περιλαμβάνει τρεῖς *προστάσεις*, θαυμασίας τέχνης καὶ ποικιλίας, αἵτινες σχηματίζουν πρὸς ἀνατολὰς νότον καὶ βορρᾶν τρεῖς εἰς τὸ ἱερὸν εἰσόδους.

Μία ἐκ τούτων εἶνε ἡ πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν ἄκρον κειμένη *πρόστασις τῶν Κορῶν*. Ἔχει δ' αὕτη ἀντὶ κιόνων ἓξ περικαλλέστατα ἀγάλματα νεανίδων τὰ ὁποῖα στηρίζουν τὸ ἐλαφρὸν γείσωμα. Συνήθως τὰ ἀγάλματα ταῦτα καλοῦνται *Καρυάτιδες*, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πάλαι ἀπεκάλουν αὐτὰ ἁπλῶς *Κόρας*. Ἐξοχον εἶνε τὸ κάλλος τῶν νεανίδων τούτων. Ἡ πλήρης πτυχῶν, ἁπλῆ μετὰ χάριτος προσαρμοζομένη στολὴ περιβάλλει σώματα ἀκμαῖα καὶ σφριγῶντα. Αἱ εὔσωμοι παρθένοι κρατοῦσι διὰ τῶν βραχιόνων αὐτῶν τὸ γείσωμα ἀκόπως καὶ ἀδιάστως. Ἡ δευτέρα πρὸς δυσμὰς εἶνε ἀπομίμησις ἐξ ὀπτῆς γῆς, τῆς ἀληθοῦς ἀφαιρεθείσης ὑπὸ τοῦ Ἔλγιν.

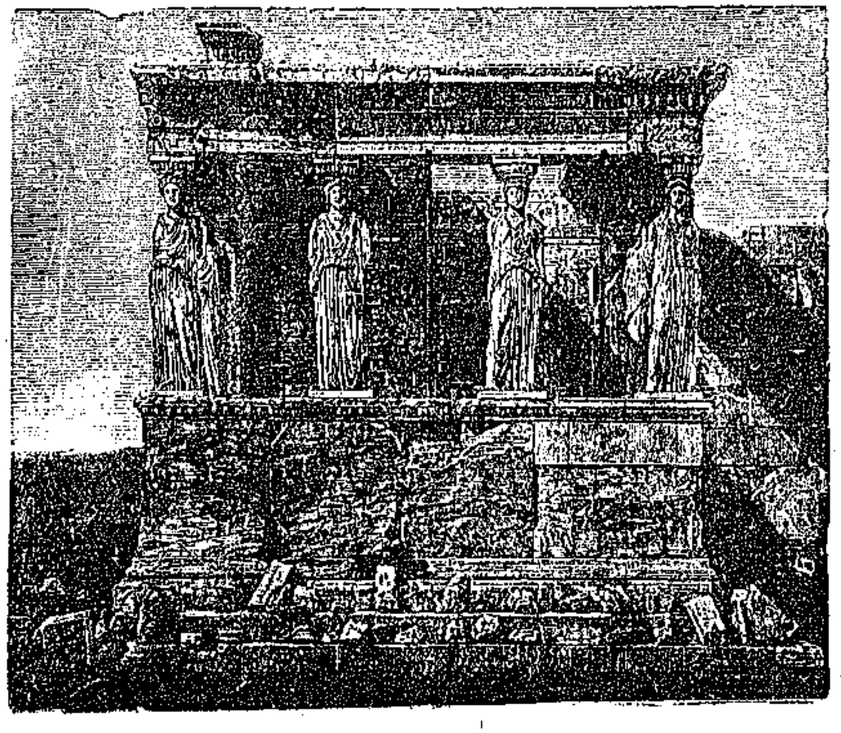

Το Ερεχθειον

Πολλαπλασιασμός.

Οἱ βόες οἱ ἀποτελοῦντες τὰς ἀγέλας, αἵτινες ζῶσιν εἰς τοὺς ἀπεράντους λειμῶνας τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας, ὑπολογίζονται εἰς 80 ἑκατομμύρια, μεθ' ὅλην τὴν φοβερὰν κατανάλωσιν αὐτῶν, ἥτις γίνεται καθ' ἑκάστην· ἐκεῖ βόες καὶ ἀγελάδες σφάζονται μόνον χάριν τοῦ δέρματος καὶ τοῦ *φιλέτου*, τὸ δὲ λοιπὸν κρέας ἀφίεται βορὰ τῶν ἁρπακτικῶν πτηνῶν καὶ τῶν σαρκοφάγων ζῴων. Τὰ ὀγδοήντα ταῦτα ἑκατομμύρια τῶν ζῴων προέρχονται ἐν τούτοις ἐξ ἀγέλης ἀποτελουμένης ἐξ ἐννέα μόνον ζῴων εἰσαχθέντων ἐξ Εὐρώπης εἰς Βρασιλίαν τῷ 1550.

Ἡ μακροβιότης τῶν πτηνῶν.

Ὁ κύκνος εἶνε τὸ μακροβιώτατον τῶν πτηνῶν· οἱ ζωολόγοι βεβαιοῦσιν ὅτι δύναται νὰ ζήσῃ τρεῖς αἰῶνας. Ἔπειτα ἔρχονται ὁ ἱέραξ, ὁ ἀετός, καὶ ὁ γύψ. Γὺψ συλληφθεὶς τῷ 1708 ἀπέθανε τῷ 1826 ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Σχονβρούνν παρὰ τὴν Βιέννην μετὰ ἑκατὸν δεκαοκτὼ ἐτῶν αἰχμαλωσίαν.

Οἱ ψιττακοὶ καὶ οἱ κόρακες δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ ἑκατὸν ἔτη· ὁ πετεινὸς ζῇ δέκα πέντε ἔτη μέχρις εἴκοσι, ἡ περιστερὰ δέκα περίπου. Ἡ ἀηδὼν ἐντὸς κλωβίου σπανίως ὑπερβαίνει τὰ δέκα ἔτη· τὰ κανάρια ἐντὸς κλωβίου ζῶσι δώδεκα ἔτη μέχρι δέκα πέντε· ἀλλὰ τὰ ἐλεύθερα, ὅπως τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὰς Καναρίους νήσους, φθάνουσιν εἰς μεγαλειτέραν ἡλικίαν.

Ἀρχαῖος ὑπολογισμός.

Χειρόγραφον τοῦ 15ου αἰῶνος εὑρισκόμενον ἔν τινι βιβλιοθήκῃ τῆς Εὐρώπης, περιέχει τὴν ἑπομένην σημείωσιν σχετικῶς πρὸς τὴν μακροζωΐαν ζῴων καὶ φυτῶν.

Ὁ σκύλος διαρκεῖ ἐννέα ἔτη.

Ὁ ἵππος διαρκεῖ ὅσον τρεῖς σκύλοι (εἰκοσιεπτὰ ἔτη).

Ὁ ἄνθρωπος διαρκεῖ ὅσον τρεῖς ἵπποι (ὀγδοήντα καὶ ἓν ἔτος).

Ὁ κόραξ διαρκεῖ ὅσον τρεῖς ἄνθρωποι (διακόσια παράντα τρία ἔτη).

Ἡ ἔλαφος διαρκεῖ ὅσον τρεῖς κόρακες (ἑπτακόσια εἴκοσι ἐννέα ἔτη).

Ἡ δρῦς διαρκεῖ ὅσον τρεῖς ἔλαφοι (δύο χιλιάδες ἑκατὸν ὀγδοήντα ἑπτὰ ἔτη).

Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι οὐδεμίαν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν ἔχουν, ἀλλὰ στηρίζονται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ παλαιῶν παραδόσεων εὑρισκομένων εἰς πολλοὺς συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος, ὡς τὸν Ἡσίοδον, Πλίνιον, Πλούταρχον κτλ.

Γεωγραφικὴ παράδοσις περὶ Ἡρακλέους.

Ἐν Γαλλίᾳ μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Ἄρλης, ἐν μέσῳ γονιμωτάτης χώρας ἐκτείνεται πετρώδης καὶ ἔρημος πεδιάς.

Κατὰ παράδοσίν τινα ἐγχώριον, τὸν παλαιὸν καιρὸν εἶχεν ἔλθῃ ἐκεῖ ὁ Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὁ στρατός του κατετροπώθη ὑπὸ τῶν γιγάντων, οἵτινες κατῴκουν τότε τὴν χώραν. Ὁ Ζεὺς ὑπερασπιζόμενος τὸν υἱόν του, ἐλιθοβόλησεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τοὺς ἀτιθάσσους νικητὰς καὶ ἔκτοτε τὸ μέρος ἀποτελεῖ εὐρεῖαν πετρώδη ἔκτασιν.

Ἀφῃρημένος.

Καθηγητὴς γνωστὸς διὰ τὴν ἀφῃρημάδα του ἐκάθητο εἰς τὸ γραφεῖόν του βυθισμένος καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν μελέτην, ὅτε ἔξαφνα ἡ ὑπηρέτριά του ὁρμᾷ φωνάζουσα σπαρακτικῶς:

— Πάει, χάθηκα! κατάπια τὴν βελόνα μου.

Ὁ καθηγητὴς ἁπλόνει τὴν χεῖρά του εἰς βελονοθήκην εὑρισκομένην πλησίον του, καὶ χωρὶς νὰ στραφῇ λέγει μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἡσυχίαν τοῦ κόσμου.

— Νά, κόρη μου, πάρε μίαν ἄλλη!

Μὲ παῖζον;

Ὁ Κουβιακεφαλάκης διηγεῖται εἰς φίλον του τὰ βάσανα τοῦ ταξειδίου του.

— Συλλογίσου, ἐκαθήμην κοντὰ σ' ἕνα παράθυρο μὲ καταιβασμένο τζάμι, ποῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ ἀναιβάσω. Κ' ἐφυσοῦσε κ' ἕνας ἀέρας!

— Καὶ δὲν ἄλλαζες θέσι, καϊμένε;

— Ν' ἀλλάξω θέσι; μὲ ποιόν; ἤμουν μόνος μὲς 'ς τὸ βαγόνι!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Μιμῆς. Μαμά, γιατὶ ὁ Θεὸς ἔκαμε τὰ ἰατρικὰ πικρά;

Ἡ Μαμά. Τόσο πράγμα δὲν ξέρεις, καϊμένε; ἂν ἦταν γλυκὰ τὰ ἰατρικὰ ὅλοι ν' ἀρρωστοῦν θὰ ἤθελαν!

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ι. Θ. Δημητρακοπούλου.

*

Ἡ διδασκάλισσα βλέπουσα τὴν μικρὰν Ἄλλαν ἀτακτοῦσαν εἰς τὸ μάθημα τῆς μουσικῆς, τῇ λέγει:

— Τί κάνεις αὐτοῦ, Ἄλλα;

— Πολὺ καλά, εὐχαριστῶ! ἀπαντᾷ αὕτη.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀρετῆς Τσικάλλη.

*

— Τί θὰ γίνῃς ὅταν μεγαλώσῃς, ἐρωτᾷ τὸν Κώστον εἷς οἰκογενειακὸς των φίλος.

— Θὰ γίνω δάσκαλος! ἀπαντᾷ οὗτος σοβαρῶς.

— Μὰ τότε πρέπει νὰ εἶσαι ἐπιμελής, νὰ μάθῃς πολλὰ γράμματα.

Καὶ ὁ Κώστας;

— Μπά! ὁ διδάσκαλος τάχα εἶνε ἀνάγκη νὰ ξέρῃ γράμματα; Ἐκεῖνος ὅλα ρωτᾷ καὶ ἡμεῖς τοῦ τὰ λέμε.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Λυγαριᾶς.

*

Ἐν καιρῷ βροχῆς ἐρωτᾷ τὸν Κωστάκην ὁ πατέρας του:

— Ξέρεις, παιδί μου, γιατὶ βρέχει;

Καὶ ὁ Κωστακης.

— Γιατὶ θὰ σφουγγαρίζουν οἱ ἄγγελοι τὸν οὐρανό.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Ἀμυγδαλιᾶς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Μίαν νέαν φίλην θὰ παρουσιάσω σήμερον εἰς τὰς φίλας τῆς «Διαπλάσεως»: τὴν *Ἐλληνίδα τῆς Ῥοδόπης*· νὰ τὴν ἀγαπᾶτε ὅλοι ὅπως τὴν ἀγαπῶ ἐγώ· διότι εἶνε πολὺ καλὴ κόρη· ἔχει ἀγάπην, ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὰ γράμματα· ἔπειτα εἶνε καὶ φιλόπατρις καὶ δι' αὐτὸ ἐξέλεξε τὸ ψευδώνυμόν της· ψευδώνυμον ὄχι τοῦ ἀέρος ἀλλὰ μὲ ἔννοιαν· ἔχει καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα χαρίσματα· καὶ ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ εἶνε κατευχαριστημένη ποῦ ἀπέκτησε μίαν τόσον καλὴν φίλην.

Τί ὡραῖο ταξεῖδι ἔκαμαν τὸ *Λευκὸ Περιστέρι* καὶ ὁ *Χωρὸς Νεβρός*, τὰ ἀγαπημένα ἀδελφάκια! Ἀκούσατε τί μου γράφουν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. «Χθὲς ἐπήγαμεν εἰς τὸ νέον Brighton· ἕως τὴν ἀποβάθραν πηγαίνομεν μὲ ἁμάξι, καὶ ἔπειτα εἶνε κάτι πλοιαράκια, μὲ τὰ ὁποῖα πλέομεν τὸν ποταμόν. Εἶνε ὡραῖον νὰ πλέῃ κανεὶς τὸν ποταμόν, διότι βλέπει ὡραῖα σπιτάκια καὶ μικροὺς λόφους. Τὸ νέον Brighton εὑρίσκεται ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου χύνεται ὁ ποταμὸς Μέρσεϋς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἔχει ὡραίαν παραλίαν μὲ ἄμμον ὅπου παίζομεν πολλὰς ὥρας.» Τί ὡραῖα ποῦ διασκεδάζουν τὰ καλὰ ἀδελφάκια, αἴ;

Πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης, *Ἀρχαῖε Ἕλλην*, λέγων ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶνε ἐν *μεσότητι*, εἰς τὸ μέσον, μεταξὺ δύο ἐλαττωμάτων (ὡς παραδείγματος χάριν ἡ ἀνδρεία μεταξὺ τῆς δειλίας καὶ τῆς θρασύτητος)! Αἱ ὑπερβολαὶ εἶνε κακαί. Μία ὑπερβολὴ εἶνε νὰ γράφωνται λύσεις, πνευματικαὶ ἀσκήσεις, παιδικὸν πνεῦμα καὶ ἐπιστολὴ *ὅλα μαζὶ ἐπὶ ἑνὸς τετραγώνου χάρτου*, ἄλλη ὑπερβολὴ νὰ γράφεται κάθε πνευματικὴ ἄσκησις ἢ κάθε λύσις ἢ κάθε παιδικὸν πνεῦμα *τὸ καθὲν χωριστὰ ἐπὶ ἰδιαιτέρου τετραγώνου χάρτου*, ὅπως ἔπραξες σύ, παιδί μου. Δι' ἐμὲ καὶ τὸ πρῶτον εἶνε βάσανος καὶ τὸ δεύτερον ὁμοίως. Ἰδοὺ λοιπὸν τί θέλω ἀφ' οὗ εἶσαι τόσον πρόθυμος νὰ συμμορφωθῇς πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου: α) τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ ἰδιαιτέρου χάρτου· β') τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις ὅλας ὁμοῦ, ἐπὶ ἰδιαιτέρου χάρτου· γ') τὰς λύσεις ἑκάστου φυλλαδίου ὅλας ὁμοῦ, ἐπίσης· δ') τὸ παιδικὸν πνεῦμα τέλος, ἐπίσης.

Βεβαίως τυπογραφικὸν λάθος ἔγινε καὶ ἀντὶ λειμῶν ἐτέθη χειμών, *Ῥοδοπαία Αὔρα*.

Πολὺ εὐχαριστήθην ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σου, *Ῥόδον τοῦ Ἀπριλίου*· ἀλλὰ φεῦ! ἔθεσες τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις σου εἰς τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς ἐπιστολῆς σου· δυστυχῶς ἐγὼ δὲν ἔμαθα ἀκόμη τὴν τέχνην τοῦ νὰ πριονίζω τὸ χαρτὶ ὅπως θέσω τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς σελίδος εἰς τὸν φάκελλον τῶν ἐπιστολῶν καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τῆς αὐτῆς σελίδος εἰς τὸν τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων.

Αἱ ἐκ τοῦ ἑνὸς τεύχους λύσεις ἔγιναν δεκαί, *Ἀτρόμητε Πολεμιστά*, ὥστε μὴ φοβεῖσαι καὶ ἐξακολούθει νὰ μένῃς ἀτρόμητος.

Εἰς τὸν ἀδελφὸν ἢ τὴν ἀδελφὴν ἑκάστου συνδρομητοῦ ἐπιτρέπεται νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμούς, Ἀλ. Ἀθ. Φαραζουλῆ, ἀλλὰ μόνον ἐὰν δὲν λαμβάνῃ μέρος ὁ ἴδιος συνδρομητής. Ἑκάστη συνδρομὴ δίδει εἰς *ἕνα* μόνον τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Σεῖς αὐτοῦ εἰς τὴν Λιθερπούλην ἔχετε ὡραῖον καιρόν, *Κατσικάκι τῆς Μάνης*· ἡμεῖς ἐδῶ δὲν ἔχομεν δυστυχῶς. Μήπως ἦλθε ἡ Ἑλλὰς αὐτοῦ καὶ μετεκομίσθη ἡ Ἀγγλία ἐδῶ διὰ μερικοὺς μῆνας; Ξεύρω κ' ἐγὼ τί νὰ εἰπῶ;

Καλὴ εἶνε ἡ ἐπιστολή σου, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*, δεικνύει δὲ περιγραφικὴν δύναμιν ὄχι κοινήν· ἀλλ' ἔχει καὶ λάθη ὕψους: «ὁ πάταγος τῆς θαλάσσης προύξένει εἰς τὴν ὄψιν ἡμῶν σπάνιον θέαμα»· αὐτὸ εἶνε ἐσφαλμένον παιδί μου· ὁ πάταγος ἀποτείνεται εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ ὄχι εἰς τὴν ὅρασιν· ἂν θέλῃς νὰ ἀποταθῇς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρέπει νὰ εὕρῃς ἄλλην εἰκόνα: τὸν ὄγκον τῶν κυμάτων, τὸν ἀφρόν, κτλ. Ὁ ζωγράφος ἔχει ἀνάγκην πατάγου, ὅπως παραστήσῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας πέλαγος ἐν τρικυμίᾳ· Ἀλλὰ δὲν πταίεις σύ, παιδί μου. Πόσον ὀλίγοι ἐκ τῶν ἑλληνοπαίδων ἔχουν ἰδέαν περὶ ὕψους. Νὰ ἰδοῦμεν πότε θὰ εὐκαιρήσω νὰ δημοσιεύσω σειρὰν ἄρθρων μετὰ παραδειγμάτων καὶ ὁδηγιῶν;

Γράφε μου συχνότερα, *Λευκὸν Τριαντάφυλλον*· βεβαίως ὁ «Κληρονόμος τοῦ Ροβινσῶνος» εἶνε ὡραιότατον ἔργον· ἀλλὰ ποῦ εἴμεθα ἀκόμη; νὰ ἰδῇς ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ φύλλα!

Χαίρω πολὺ ὅτι καὶ εἰς σὲ ἀρέσκει τὸ μυθιστόρημα, *Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά*.

Ἐκλέγω τὸ *Λεσβὶ Ἀηδών*, ἀγαπητή μου Α. Φ., καὶ σου εὔχομαι νὰ κελαδῇς γλυκά, γλυκὰ ὅπως αἱ ἀηδόνες τῆς Λέσβου, αἱ πτερυγίζουσαι εἰς τὸ ποιητικὸν ἄλσος ὅπου ἦτο θαμμένη ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως.

Μπᾶ, μπᾶ, τί λόγος, φίλη μου Ἀριάδνη Γ. Σκληᾶ! μὲ βαρύνεις μὲ τὰς φλυαρίας σου! καλὲ γράφε μου ἐλευθέρως καὶ ὅσον εἰμπορεῖς περισσότερα· μάθε μάλιστα ὅτι περιμένω μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἐκδρομῆς σας εἰς Τατόϊον.

Δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Μικρὲ Ναυπηγέ*, καὶ εἴθε νὰ γίνῃς μίαν ἡμέραν μεγάλος ναυπηγός.

Τὰ «Κεκρυμμένα» ὀνόματα ἢ καὶ τὰ «Μαγικὰ γράμματα» *Ἀτρόμητε Τῃηλάντα*, λογαριάζονται ὄχι ὡς μία πνευματικὴ ἄσκησις, ἀλλ' ὡς τόσαι ὅσας δεικνύει ὁ ἀριθμός των, τέσσαρες ἢ πέντε κτλ.

Τὸ ζητηθέν σοι ἐστάλη, *Ξενιτεμένο Πουλί*.

Διάλεξε λοιπὸν ἓν ἀνθρωπινὸν ψευδώνυμον, καϊμένε Π. Β. Δ. Κρῖμα ὅμως σ' ἕνα παιδὶ ποῦ θέλει νὰ νὰ κάμῃ καὶ τὸν ἔξυπνο νὰ λέγῃ τόσας ἀνοησίας!

Λευκὴ Μαργαρίτα, (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμόν σου ἐξέλεξα Μ. Θ. Α.) ἐλπίζω ὅτι τώρα πλέον θὰ μου γράφῃς συχνά.

Εὐχαρίστως γίνεται δεκτὸν τὸ ψευδώνυμον τοῦ *Γενναίου Θησέως*.

Δύνασαι νὰ στέλλῃς λύσεις, Μ. Α. Β.

Νὰ εἴξευρες πόσον μ' εὐχαριστεῖ Ξῖφος, τοῦ *Δημιοκλέους*, ἡ ἀγάπη τὴν ὁποίαν δεικνύετε ὅλοι σας πρὸς ἐμὲ εἰς τὸ σπίτι σας! Ὦ, πόσον εὐτυχὴς εἶμαι εὑρισκομένη ἐντὸς τῶν καλλιτέρων ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἐντὸς ἀτμοσφαίρας ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως!

Καὶ ὅμως εἶδες ὅτι ἀπῆντησα, ἀγαπητὴ Τατιανὴ Π.Μ.Ζ.

Εὐχαρίστως νὰ λαμβάνῃς μέρος εἰς τοὺς Διαγωνισμούς, *Λήξετητε Κεφαλλήν*. Ἡ λύσις ὅμως ἔπρεπε νὰ εἶνε ἐπὶ ἄλλου φύλλου χάρτου, παιδί μου.

Θυμωμένη μαζί σου, *Ἀλίκε Ἀρεστεΐδη*; εἶνε δυνατὸν καὶ νὰ το φανταστῇς κἄν; Καὶ διατί νὰ εἶμαι θυμωμένη μὲ ἕνα παλαιὸν φίλον μου, πιστόν, ὅστις μ' ἀγαπᾷ τόσον;

Στεῖλε καὶ ἄλλας πνευματικὰς ἀσκήσεις, *Καλλιτέχνα Φειδία*.

Νὰ στέλλῃς, νὰ στέλλῃς καὶ παιδικὰ πνεύματα καὶ πνευματικὰς ἀσκήσεις, ὦ *Βλαίσθητε Καρδία*.

Ἀπὸ τὸ γράμμα σου ἐνόησα ὅτι εἶσαι καλὴ κόρη, Ἄννα, Κοσμετάτου. Τὸ ψευδώνυμόν σου ὅμως δὲν μου ἤρεσε, δὲν ἐκατάλαβα μάλιστα τί ἤθελε νὰ εἰπῇ καὶ διὰ τοῦτο δὲν το ἔλαβα ὑπ' ὄψιν.

Τὰ περὶ καταχρήσεως τῆς ἐμπιστοσύνης μου εἶνε ὀρθότατα Ι. Α. Θεοφιλόπουλε· δὲν σας εἶπα ἥμως νὰ μου στέλλετε πίνακα τῶν τοιούτων πνευματικῶν ἀσκήσεων ἢ παιδικῶν πνευμάτων διὰ νὰ μὴ τὰ ὑπολογίζω εἰς τὴν κατάστρωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων; Καὶ σὺ ἀκόμη τὰς λύσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου χάρτου μὲ τὴν ἐπιστολήν;

Εὔχομαι ἐκ καρδίας περαστικὰ εἰς τὴν μικροτέραν ἀδελφήν σου, *Φίλεργε Λεβιδών*· ἐλπίζω ὅτι τὸ ἐοδινὸν χρῶμα τῆς ὑγείας ἀντικατέστησεν ἤδη ἐπὶ τῶν παρειῶν της τὴν ὠχρότητα τῆς ἀσθενείας.

Τὸ ψευδώνυμόν σου εἶνε ὡραῖον, φίλε μου Κ. Κ. ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ *μεγαλόφυής*, τῷ δίδει πολλὰς ἀξιώσεις καὶ διὰ τοῦτο στεῖλε μου δύο τρία ἄλλα διὰ νὰ σοι ἐκλέξω ἕν.

Πολὺ μοῦ ἤρεσεν ἡ ἐπιστολή σου, *Ἀμφιλύκη*· εἶνε γεμάτη αἴσθημα· ὡς πρὸς τὸ ποίημά σου πρέπει νὰ σου εἰπῶ πολλά, τόσον πολλὰ ὥστε δὲν εἰμπορῶ νὰ τα εἰπῶ ἐδῶ. Ὡς βλέπω εἶνε ἀνάγκη νὰ γραφῇ κάτι περὶ στιχουργίας, ὁμοιοκαταληξίας, ῥυθμοῦ ποιήσεως ἐν γένει πρὸς ὁδηγίαν μερικῶν φίλων μου, οἵτινες δὲν φαίνονται μὲν νὰ στεροῦνται ἰδιοφυΐας, ἀλλ' εἰς τοὺς ὁποίους λείπουν μερικαὶ θεμελιώδεις γνώσεις.

Αἱ ἐπιστολαί σου, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*, ἐξακολουθοῦν νὰ με καταθέλγουν. Ἂν ἤξευρες πῶς σ' ἐφαντάσθην ὅταν σε εἶδα ἐρχομένην μὲ τόσον καλὴν συντροφιάν!... Σ' ἐφαντάσθην ὡσὰν τὴν Ἄρτεμιν παρακολουθουμένην ἀπὸ τὸς Νυμφας της. Πόσον εὐχαριστημένη εἶμαι ὅτι ἐγνώρισα τὸ *Ἐδεσμον Κρῖτον* καὶ τὴν *Περδίδα τοῦ Γιαλοῦ* καὶ τὴν *Κορυφάτιδα* καὶ τὴν *Ποφίαν Ἀφροδίτην*. Ταῖς δίδω σήμερον διὰ τὸ *καλῶς ὡρίσατε* ἐν ἐγκάρδιον φίλημα καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ μου γράφουν τακτικά, ὅτι θὰ μ' ἀγαποῦν ὅπως ἐγὼ τὰς ἀγαπῶ ἤδη, ὅπως σύ τὰς ἀγαπᾷς, ὦ *Ἀνθισμένη Λυγαριά*. Περιμένω μετ' ἀνυπομονησίας τὸ νέον αἴνιγμα. Βεβαίως θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ λύσεις σου. Περὶ τοῦ ποιήματός σου τὸ ὁποῖον μοῦ ἤρεσε κατ' ἀρχήν, δὲν δύναμαι νὰ σου γράψω τίποτε λεπτομερέστερον σήμερον, διότι τὸ πρᾶγμα θὰ μοι ἔδιδεν ἀφορμὴν νὰ εἰπω πολλὰ καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γεμίσω τρεῖς τέσσαρας σελίδας τῆς «Διαπλάσεως». *Εἰς ἄλλοτε* λοιπὸν τὰς παρατηρήσεις μου.

Ἀφ' οὗ καὶ καλὰ θέλεις νὰ γίνω νονά σου, φίλε μου Δ. Π. Ο. ἐκ τῶν τριῶν σου ψευδωνύμων ἐκλέγω τὸ *Λυκοῦργος ὁ Νομοθέτης*, καὶ σοῦ εὔχομαι νὰ το τιμήσῃς ὅπως τοῦ πρέπει.

Ὁ *Βόσπορος*, ἡ Μαρία Θ. Ἀσλάνη καὶ ἄλλοι τινὲς ἂς μὴν ἀποροῦν διατί δὲν δημοσιεύονται αἱ πνευματικαὶ των ἀσκήσεις· ἡ αἰτία εἶναι ἁπλουστάτη: διότι δὲν στέλλουν συγχρόνως καὶ τὰς λύσεις αὐτῶν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Μαΐου 1893]

108. Συλλαβόγριφος.

Τὸ πρῶτον εἶνε πρόθεσις, ζῷον τὸ δεύτερόν μου
Ἐκεῖ ποῦ σπίτια κτίζουνε θὰ ἴδῃς τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητριαδίου.

109. Συλλαβόγριφος.

Μία θεὰ κ' εἰς στρατηγὸς ἐὰν συνενοηθῶσι
Φιλόσοφον περίφημον οἱ δύο καθιστῶσι.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀθηναΐας Δημοβαλίδη.

110. Στοιχειόγριφος.

Ἡ λέξις μου τρισύλλαβος ὅσα πτηνὸν σημαίνει
Χωρὶς λαιμὸν καὶ κεφαλὴν ἥρως ἀρχαῖος μένει.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀστραίου Βόζιου.

111. Αἴνιγμα δημῶδες.

Ὅλη τὴ νύκτα ἀδειανὰ καὶ τὸ πρωὶ γερμένα
Γεμάτα τρέχουν καὶ πηδοῦν καὶ ἄδεια δὲν σαλεύουν.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Χρυσυλλίδος.

112. Αἴνιγμα δημῶδες.

Μακρὺς μαυρὸς καλόγερος μὲ πήτα 'ς τὸ κεφάλι.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀριάδνης Γ. Σκληᾶ.

113. Αἴνιγμα.

Εἶμαι μέγας, τόσον μέγας ποῦ 'ς τὸν κόσμον δὲν χωρῶ
Μὲ 'ς τοῦ Κύκλωπος τὸ πῶμα εὐρυχώρως εἰσχωρῶ
Εἰς τὰς πόλεις δὲν πηγαίνω, 'ς τὰ χωρία περπατῶ
Σ' τὰ διψάτα ἐμβαίνω, εἰς τὰ σπίτια δὲν πατῶ.
Ἄνθρωπε μακρὰν μὴ τρέχῃς
Εἰς τὴν γλῶσσάν σου ἐπάνω καθημερινῶς μὲ ἔχεις.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνθρωπομόρφου Γορίλλου.

114. Ἀστήρ.

Οἱ σταυροὶ ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε ν' ἀναγινώσκεται καθέτως μὲν τὸ ὄνομα ἑνὸς τῶν Τιτάνων ὁριζοντίως ἀρχαία θεά, διαγωνίως δὲ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω νῆσοι τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω κράτος τῆς Εὐρώπης.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θειρισ. Χριστοφίδου.

115. Παίγνιον.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῆς κατωτέρω ἐπιγραφῆς :

Σ Η Δ Υ Ω Ν Ο
Ι Ρ Ε Ο Σ Γ Ο
Μ Χ Ν Σ Κ Ι Υ
Ο Ε Ε Ι Ω Γ Δ
Σ Ν Ι Ε Ν Ν Ε

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θεοφιλοπούλου.

116. Πρόβλημα.

Λ	Π	Λ	Π
Π	Π	Π	Π
Λ	Λ	Λ	Λ
Λ	Π	Λ	Π
Π	Π	Π	Π

Γεωργὸς ἀποθανὼν ἀφῆκεν εἰς τοὺς 4 υἱούς του ἀγρὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν φυτευμένα 20 δένδρα, 12 πορτοκαλέαι σημειούμεναι μὲ τὸ γράμμα Π καὶ 8 λεμονέαι σημειούμεναι μὲ τὸ γράμμα Λ. Διέταξε δὲ ἐν τῇ διαθήκῃ του ὅπως ἑκάστος τῶν 4 αὐτοῦ υἱῶν λάβῃ ἴσον μέρος ἀγροῦ τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ τὸ ὁποῖον νὰ περιέχῃ 3 πορτοκαλέας καὶ δύο λεμονέας. Πῶς πρέπει νὰ μερισθῇ ὁ ἀγρός ;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀθλίου Ἀριστείδου.

117. Πρόβλημα.

Ἐπαίτης ἐρωτηθεὶς πόσα λεπτὰ εἶχεν ἀπήντησε : Ἂν εἶχα ἄλλα τόσα ἀπὸ ὅσα ἔχω τώρα καὶ τὸ ἥκτον ὅσων θὰ ἔχω τότε μὲ τὸ πέμπτον ὅσων ἔχω τώρα καὶ μὲ τὰ δέκα τὰ ὁποῖα θὰ μοῦ δώσῃς θὰ ἔχω 86 λεπτά. Πόσα εἶχε ;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ὑδραύλοντος.

118. Κυβόλεξον.

Σχηματίσον κυβόλεξον ἐκ τριῶν λέξεων ὧν ἑκάστη νὰ περιέχῃ 3 γράμματα μία δὲ ἐκ τῶν λέξεων τούτων νὰ εἶνε ΑΡΑ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

119. Ἀκροστιχίς.

Διὰ τῶν ἀρκτικῶν γραμμάτων 7 ποταμῶν σχηματίσον τὸ ὄνομα δένδρου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Λυκούργου.

120. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τίς ἐγένετο αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἐξ ἀσήμου γεωργοῦ καὶ πότε ;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γόρδιονος.

121. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Τίς κατεσκεύασε τὸ ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ ἀπὸ τί ἐνεπνεύσθη ὁ καλλιτέχνης;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀργείας Τελεσίλλης.

122. Λογοπαίγνιον.

Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος εἶνε δύο ἀσυμβίβαστα ὑγρὰ ἀναμεμιγμένα;

Ἐστάλη ὑπὸ Βλαδιμήρ υ τοῦ Μονομάχου.

123. Φωνηεντόλιπον.

ν—θλς—γ—π—τχς—ργζ—ς—' ' '.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἄνθους τῆς Ἀναστολῆς.

124. Ἐλλειποσύμφωνον.

α—ατια—ε—εσι—α—υαται—υια—αο—ου—οει—ω.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 28 Φεβρουαρίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

44. Περίανδρος (περί; Ἄνδρος).—45. Πῶλος, πόλος.—46. Ὄνυξ, νυξ. — 47. Γέλως ἕλως. — 48. Τὸ κανδύλι τῆς ἐκκλησίας. — 49. Λ Α Β Η — Α Ρ Η Σ — Β Η Μ Α — Η Σ Α Υ

50.
Τ
Υ Α
Ν Ρ
Ι Α
Σ Α Ι Σ

— 51. Ἄτιμος εἶν' ἡ ἀργία ἔντιμος ἡ ἐργασία. — 52. Ἂν κόψῃς ἓν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν μέσην κατὰ μῆκος.—

53. Ὦ χρόνε, μοχθηρὲ θεέ, τὰ πάντα ἀλλοιώνεις
Οὐδὲν λυπεῖσαι καὶ οὐδὲν σοῦ εἶπε ποτὲ στάσου
Βαίνεις καὶ ὅλα γίνονται πρὸ τῶν ποδῶν σου κόνις
Ποτὲ δὲν ἐροβίθην τι παρὰ τὸ βάδισμά σου.

—54. Τὸν α' ὅμιλον ἀπετέλουν δέκα καὶ τὸν β' δεκατέσσαρες μαθηταί. — 55-57. Α') Γάλλος, ἄλλος, ἄλγος, ἄγγος, Ἄγγλος. — Β') Λόφος, λόχος, λάχος, τάχος, τοῖχος, τοῖος, τόνος, ὄνος, ὄρος. — Γ') Πέτρος, πέτρας, Πάτρας, πούρας, πούλας, Παῦλος.—58. Ὁ Ἀστακός.—59. Ὁπλοστάσιον τοῦ Λυκούργου ἐλέγοντο τὰ Προπύλαια, Φανάρι δὲ τοῦ Διογένους τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους.— 60. Ὁ Παπαρρηγόπουλος καὶ ὁ Βασιλειάδης. — 61. Τῷ 1687 ὑπὸ τοῦ Ἐνετοῦ Μοροζίνη. — 62. Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας

Παράκοπα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετ' ἀρίθμησιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 97]

Παρὰ τὴν ἀκτὴν καὶ παρὰ τὴν σκιὰν ἑσμοῦ κοκκοφοινίκων, ἐγείρεται παγόδα περίφημος καθ' ὅλην τὴν Ἰνδοκίναν, ἡ παγόδα τῆς Φαλαίνης. Τὸ νομά της ὀφείλει εἰς τὸν σκελετὸν ἑνὸς κητοειδοῦς, φυλασσόμενον ἐν τῷ ἱερῷ. Οἱ ἀναμαῖται ναῦται τίθενται συνήθως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς φαλαίνης, τὴν ὁποίαν νομίζουν φίλην τῶν ναυαγῶν καὶ πάντοτε ἑτοίμην νὰ τοὺς σώσῃ ἐπὶ τῶν εὐρέων τῆς νώτων, ἔρχονται δ' ἐδῶ πολυπληθεῖς διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ νὰ φέρουν τὰ δῶρά των, — πτωχὰ δῶρα τὰ ὁποῖα δὲν πλουτίζουν οὔτε τὴν παγόδαν, οὔτε τοὺς βόνζους, τοὺς ἱερεῖς της, ἀφ' οὗ οὐδέποτε ναὸς πεφημισμένος ἐπέδειξεν ὄψιν μᾶλλον ἐλεεινὴν καὶ ἀξιοθρήνητον.

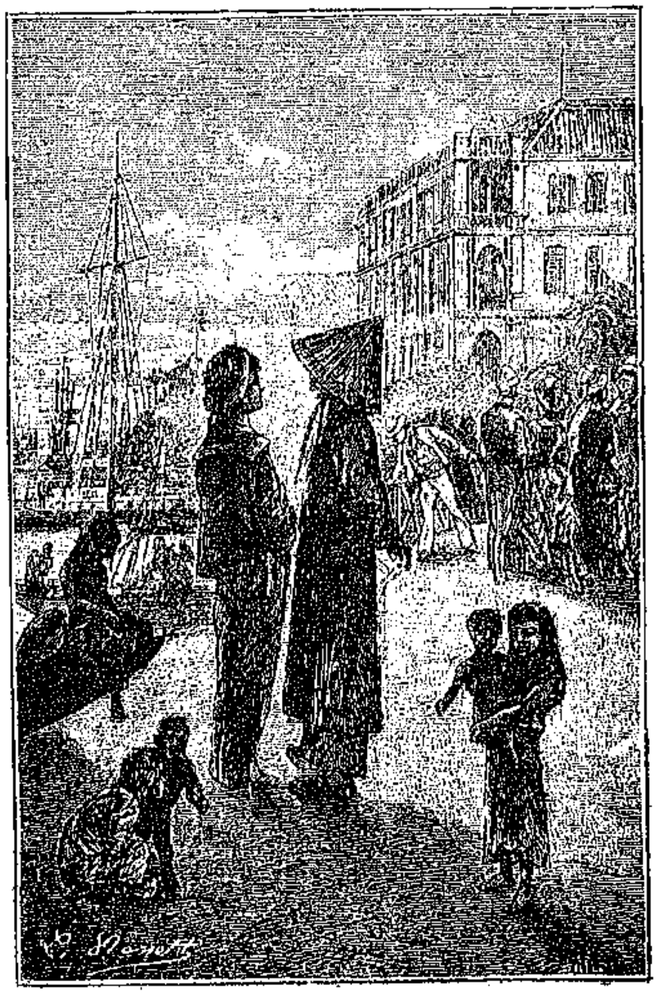

« ΤΟΝ ΕΣΤΑΜΑΤΗΣΕ ΠΑΡΑΔΟΞΟΣ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ » (Σελ. 117)

Ἐδῶ προσωρμίσθη τὸ πλοιάριον περὶ τὴν ἑβδόμην τῆς πρωΐας μετὰ γαλήνιον πλοῦν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. Ἡ Ἀνθή, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἦσαν καταμαγευμένοι ἀπὸ τὴν ἐκδρομήν. Ὁ Κάζης ἦτο εὐτυχὴς διὰ τὴν χαρά των. Μόνος ὁ Κρα-Ὄνγκ-Δίνχ-Κύ, ἐφαίνετο κατηφὴς καὶ περίφρονεις.

Ἐξήγαγον ἐκ τοῦ πλοιαρίου τὸ κάνιστρον τῶν τροφίμων, ἐκάθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν κοκκοφοινίκων καὶ ἐπρογευμάτισαν μετὰ μεγάλης ὀρέξεως, ἐν ᾧ ἐκρότουν τὰ πυροκρόταλα τὰ ὁποῖα ἔρριπτον περὶ τὴν παγόδαν τρεῖς προσκυνηταί. Εἶτα ἐπεσκέφθησαν τὸν ναὸν καὶ ἀφ' οὗ ἀπεθαύμασαν τὸ μόνον ἐν αὐτῷ ἀξιοπερίεργον, τὸν σκελετὸν τῆς φαλαίνης, προσέφεραν εἰς τὸν βόνζον ποσὸν ἀρκετὸν χρημάτων, τὸ ὁποῖον δὲν ἐλάμβανε συνήθως ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς ναύτας, καὶ ἀπῆλθον ὑπὸ τὰς εὐλογίας του.

Περιῆλθον κατόπιν τὸν ὅρμον, ἀκολουθοῦντες τὴν γραμμὴν τῶν σκιερῶν λόφων, καὶ κατῆλθον εἰς τὴν κοιλάδα τῶν νυμφαιῶν, διὰ νὰ δρέψουν λωτούς. Εἶτα ἐξαντλήσαντες τὸ πρόγραμμα τῶν διασκεδάσεων, τὰς ὁποίας ἐδύνατο νὰ τοῖς παράσχῃ ὁ ὅρμος τῶν Κοκκοφοινίκων, ἔδωκαν τὴν διαταγὴν τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἦτο μόλις μεσημβρία. Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν οὔριος, ἤλπιζον δὲ ὅτι ἐν Σαϊγκὸν θὰ ἐπέστρεφον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος.

Ὁ Κάζης ἐκάθητο εἰς τὴν πρύμνην ὡς πρίν, ὁ διερμηνεὺς εἰς τὴν πρῴραν. Ἐνώπιόν των, ὅσον ἔφθανεν ὁ ὀφθαλμός, ἐφαίνετο ἡ κυανὴ ἔκτασις, σπινθηροβολοῦσα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Πρὸς νότον τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ἀπεκρύπτετο ἤδη. Ἔξαφνα τὸ πλοιάριον ὑπέστη κλονισμὸν βίαιον, πτοήσαντα τοὺς τρεῖς νέους καὶ τὸν Κάζην, ταυτοχρόνως δ' ἠκούσθη ὁ δοῦπος σώματος, πίπτοντος

εἰς τὸ ὕδωρ. Ἔστρεψαν τότε δεξιᾷ καὶ εἶδον τὸν διερμηνέα ἡμίγυμνον, ἀλλ' ἐξακολουθοῦντα νὰ φορῇ τὸ καπέλον του, ὁ ὁποῖος διηυθύνετο κολυμβῶν πρὸς τὴν ἀκτήν, κατ' ἀρχὰς δὲ μὴ ἐννοήσαντες τίποτε, τὸν ἐνόμισαν καταληφθέντα ὑπὸ μανίας αἰφνιδίας.

Ἀλλὰ σχεδὸν ἀμέσως ἐν τῇ διανοίᾳ των ἐγένετο φῶς φρικῶδες.

Τὸ πλοιάριον ἐβυθίζετο.

Διατί; Πῶς; Δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ ἐξετάσωσιν. Ἁρπάσας διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν Ἀνθὴν καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὸν Χάνδον, ὁ Κάζης τοὺς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ ὑποστέγου, τοὺς ἔσυρε, τοὺς ἔρριψεν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐρρίφθη κατόπιν καὶ αὐτός.

«Πέσετε καὶ σεῖς, κύριε Παῦλε, πέσετε εἰδεμὴ ἐγαθήκατε!»

Ὁ Παῦλος δὲν ἐδίστασε. Μόλις δ' ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ὕδωρ, τὸ πλοιάριον ἐβυθίσθη.

Ἤδη ὁ Κάζης ἐκολύμβα, ὑποστηρίζων τὴν νεαρὰν κόρην, τὴν ὁποίαν ὁ Χάνδος ἐνεθάρρυνε διὰ φωνῶν. Ὁ Παῦλος, τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς εἶχε παρασύρῃ ἡ δίνη, ἀνεφάνη μετ' ὀλίγον καὶ ἔσπευσε νὰ ἑνωθῇ μὲ τοὺς φίλους του. Ἑκατοντάδα τινὰ μέτρων δεξιᾷ, ἐκείνετο ὁ πῖλος τοῦ Ἀνναμίτου, διευθυνομένου πρὸς τὴν ἀκτήν.

«Οὔρρα! ἐξαίρετα! λαμπρά!» ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος διὰ τὸν ὁποῖον πάντοτε ἦτο πανήγυρις φαιδρὰ τὸ ψυχρὸν λουτρόν.

Ἐν τούτοις δὲν ἦτο καιρὸς διὰ γέλωτας. Ἡ ἀκτὴ ἀπεῖχε δύο μίλια τοὐλάχιστον. Ἂν καὶ ἤξευρε πολὺ καλὸν κολύμβημα ἡ Ἀνθή, ἠνωχλεῖτο ἀπὸ τὰ ἐνδύματά της μόλις δ' ἐδύνατο νὰ ἐπιπλέῃ, ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ Κάζη, χωρὶς νὰ προχωρῇ. Μετά τινα λεπτὰ ἀπηλπισμένων προσπαθειῶν, ἐγένετο φανερὸν ὅτι τῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ διανύσῃ καὶ τὸ ἀπειροστὸν μέρος τῆς ἀπείρου ἀποστάσεως, ἥτις την ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν ξηράν.

Κατενόησε τὴν ἀδυναμίαν της καὶ ὑπετάγη μεθ' ἡρωϊκῆς ἠρεμίας.

«Ἄφησέ με, Κάζη» εἶπεν. Σ' ἐμποδίζω νὰ κολυμβᾷς. Εἶνε καλλίτερα νὰ προσπαθήσῃς νὰ σωθῇς παρὰ νὰ χαθῇς καὶ σὺ μαζί μου ἀδίκως.»

Ὁ Κάζης ἀπεκρίθη εἰς τὴν γενναιόφρονα ταύτην ἐπίκλησιν, σφίγγων τὴν Ἀνθὴν περισσότερον.

«Θὰ βουλιάξουμε μαζί ἢ θὰ σωθοῦμε καὶ οἱ δύο» ἔλεγεν ἡ ἀγρία ἔκφρασις τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ὁ Χάνδος δὲν εἶχεν ὀρεξιν πλέον νὰ γελάσῃ. Ὁ Παῦλος προσεπάθει μὲ τὸν πρακτικόν του νοῦν νὰ εὕρῃ κανὲν μέσον σωτηρίας. Καὶ οἱ τέσσαρες ἔπλητταν τὸ ὕδωρ σχεδὸν ἀνωφελῶς, μὴ προχωροῦντες οὔτε δέκα μέτρα κατὰ λεπτόν.

«Κάζη» εἶπεν ὁ Παῦλος «φορεῖς ζώνη;

— Μάλιστα, κύριε Παῦλε.

— Προσπάθησε νὰ την βγάλῃς καὶ νὰ μου δώσῃς τὴ μιὰν ἄκρη. Θὰ την παράσωμε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μιᾶς Ἀνθῆς. Οἱ δύο μας θὰ κρατοῦμε μὲ τὰ δόντια τὰς δύο ἄκρας καὶ θὰ κάμουμε ὅ,τι μπορέσουμε νὰ προχωρήσουμε.

— Μάλιστα, κύριε Παῦλε.»

Μετὰ πολὺν κόπον ὁ νεαρὸς μηχανικὸς ἐπέτυχε τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου τούτου· ἐκ τούτου δὲ προέκυψε σημαντικὴ βελτίωσις τῆς θέσεώς των. Ἡ Ἀνθὴ ἐκρατεῖτο καλλίτερα· ὁ Κάζης ἐκοπίαζεν ὀλιγώτερον. Ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρουν. Καὶ τῶν κολυμβητῶν αἱ δυνάμεις ἐξηντλοῦντο.

Καὶ τὸ ἀνωφελὲς τῶν ἀγώνων των ἐκείνων τὸ ἐνόουν ὅλοι.

«Ἐξάδελφέ μου, καὶ σὺ Κάζη,» ὑπέλαβεν ἐκ νέου ἡ νεαρὰ κόρη «σᾶς εὐχαριστῶ μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν δι' ὅσα κάμετε γιὰ μένα. Ἀλλὰ βλέπετε ὅτι δὲν θα φθάσωμεν ποτὲ εἰς τὴν ἀκτήν. Τὸ ρεῦμα μᾶς παρασύρει καὶ μᾶλλον χάνομεν παρὰ κερδίζομεν. Σᾶς παρακαλῶ, ἀφήσετέ με . . . Θὰ εἰμπορέσετε ἴσως νὰ σωθῆτε καὶ νὰ σώσετε καὶ τὸν Χάνδον.

«Καὶ νομίζετε ὅτι θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ ζήσωμεν ἂν ἠθέλαμεν σᾶς ἐγκαταλείψει;» ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος. «Μᾶς προσβάλλετε νὰ το πιστεύετε αὐτό, ἐξαδέλφη μου!»

Ἡ Ἀνθὴ δὲν ἀπεκρίθη τι πλέον· ἀλλ' ἤρχισε νὰ κλαίῃ σιγηλῶς. Ἤδη ἐξήντλησε πᾶν μέσον καὶ ἠσθάνετο ὅτι θὰ ἐγίνετο ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τῶν ἀφωσιωμένων ἐκείνων ὄντων.

«Ἄχ, ἂς ἦτο δυνατὸν νὰ πεθάνω!» ἐσκέφθη.

Καὶ μόλις διετύπωσε τὴν θερμὴν ταύτην εὐχήν, ἡ διάνοιά της ἐσκοτίσθη τὸ βλέμμα της ἐσβέσθη καὶ ἐλιποθύμησε. Τὴν ἰδίαν ἐκείνην στιγμήν, ὁ Χάνδος ἀνέκραξε:

«Καπνὸς ἀριστερᾷ!»

Ὁ Κάζης καὶ ὁ Παῦλος ἠκολούθησαν τὴν διεύθυνσιν τῆς χειρός του. Μικρὰ στήλη καπνοῦ, μόλις ὁρατή, ὑψοῦτο τῷ ὄντι ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

«Ἀτμόπλοιον!... Δὲν θὰ μας πλησιάσῃ παρὰ σὲ μιὰ ὥρα . . . Ἀλλ' ἀδιάφορον! πρέπει νὰ παλαίσωμεν, ν' ἀγωνισθῶμεν μέχρι τέλους. Ἂς μὴν κάνωμε τὸν κόπον νὰ κολυμβᾶμε πρὸς τὴν ξηράν. Ἂς προσπαθήσωμεν μονάχα νὰ κρατηθῶμεν καὶ νὰ κρατήσωμεν τὴν Ἀνθήν . . .»

Δὲν ἦτο εὔκολον. Ἡ νεᾶνις ἦτο ἤδη ὡς πτῶμα, τόσον ἐλαφρὸν ἀλλὰ καὶ τόσον βαρὺ διὰ τοὺς ἐξηντλημένας βραχίονας, οἱ ὁποῖοι το ἐκράτουν...

Προφανῶς αἱ δυνάμεις ἐχαλαροῦντο, τὰ πρόσωπα ὠχρίων, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσκοτίζοντο, τὰ μέλη ἤρχισαν ναρκοῦνται τὴν κίνησιν.

Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Παῦλος εἶχεν ἀπατηθῇ. Τὸ πλησιάζον δὲν ἦτο ἀτμόπλοιον ἀλλ' ἀτμάκατος

ἁπλῆ· οὐδ' ἦτο τόσον ἀπομεμακρυσμένη, ὅσον ὑπέθεσαν κατ' ἀρχάς. Ἐπλησίαζεν ὁλονέν. Μετ' ὀλίγον ἠδυνήθησαν νὰ διακρίνωσι τὰς κεφαλὰς τῶν ἐντὸς αὐτῆς ἀνθρώπων.

Ὁ Χάνδος ἀνεκίνει τὸν πῖλόν του ὅσον ἠμποροῦσεν ὑψηλά. Καὶ οἱ τρεῖς κολυμβηταὶ ἐξέπεμψαν ὁμοῦ φωνήν, μὲ ὅλην τὴν δύναμιν ἡ ὁποία τοῖς ἀπέμενε.

Τοὺς εἶδαν. Ἡ ἀτμάκατος ἐπετάχυνε τὴν πορείαν της. Καὶ ἔρθασε μετ' ὀλίγον πλησίον τῶν ναυαγῶν οἱ ὁποῖοι μόλις ἐκρατοῦντο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος δι' ὑπολείπου τινὸς θελήσεως σχεδὸν ἀσυνειδήτου.

Ἐσώθησαν.

Η'.

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΝΝΑΜΙΤΗΣ

Ὁ Κομπεροῦσσος καὶ ὁ Κωδίκ, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν διεύθυνσιν τοῦ Κεραδέκ, — ναῦται αὐτοὶ τῆς Ἥρας — ἔφερον διὰ τῆς ἀτμακάτου μίαν ἐπιστολὴν τοῦ πλοιάρχου Μανκαρὺ πρὸς τὸν πρωρέα τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, κατοικοῦντα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀποσκόπου παρὰ τὸν φάρον. Ἡ Ἥρα ἡτοιμάζετο νὰ ἀποπλεύσῃ, ἕνεκα δὲ τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ποταμοῦ Δοναΐ, εἶχεν ἀνάγκην ἐμπείρου πρωρέως.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ἡ προσοχὴ τῆς ἀτμακάτου προειλκύσθη ἐκ τοῦ σημείου τοῦ Χάνδου καὶ διηυθύνθη πρὸς τοὺς ναυαγοὺς καθ' ἣν στιγμὴν αἱ δυνάμεις τοὺς ἐγκατέλειπον καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ βυθισθῶσιν.

Ὡς πρὸς τὸν διερμηνέα, κανεὶς δὲν ἐφρόντιζε πλέον περὶ αὐτοῦ. Τὸ μικρὸν λευκὸν σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἐσχημάτιζεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων ὁ πῖλός του, δὲν ἤργησε νὰ ἐξαλειφθῇ. Ὁ ἀνναμίτης εἶχε φθάσῃ ἴσως εἰς τὴν ἀκτήν.

Διὰ τῆς ἀτμακάτου ἡ εἰς τὴν πόλιν ἐπιστροφὴ ὑπῆρξε ταχεῖα. Μίαν ὥραν μετὰ τὴν σωτηρίαν των, ἡ Ἀνθή, ὁ Παῦλος, ὁ Χάνδος καὶ ὁ Κάζης ἔφθανον δι' ὀχήματος ἀγοραίου εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Γαϊβάγκ, ἠλλαζαν ἐνδύματα καὶ ἐπανέκτων τὰς δυνάμεις των διὰ δύο-τριῶν κυάθων καλοῦ τείου. Εἶνε περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ σωτῆρές των ἀντημείφθησαν γενναίως διὰ τὸν κόπον των.

Ἡ κ. Ὁμολλοᾶ καὶ ὁ κ. Κλοακὲν κατετρόμαξαν. Ἐζήτησαν νὰ μάθουν καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῆς συμφορᾶς, δὲν τοις ἔμεινε δὲ καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἦτο προμελετημένη. Τὸ πλοιάριον δὲν ἀνετράπη· οὔτε φύσημα ἀέρος, οὔτε κακὸς χειρισμός τους ἐνέβαλον εἰς κίνδυνον. Τὸ πλοιάριον ἐβυθίσθη ἐξαίφνης. Πρέπει λοιπὸν νὰ το κατεπόντισαν ἐπίτηδες· ὁ Κάζης συνεπέραινεν ὅτι ὁ Ἀνναμίτης ὡς ἐκρύπτετο ἐμπρὸς διὰ τοῦ πανίου, ἠμπόρεσεν εὐκόλως νὰ ἀνοίξῃ ὀπὴν ἐπὶ τοῦ σκάφους χωρὶς νὰ τον ἰδοῦν, ἂν μάλιστά την εἶχε ἑτοιμάσῃ ἐκ τῶν προτέρων. Αὐτοῦ δέν του ἔμενε καμμία ἀμφιβολία. Τὸ περιστατικὸν αὐτὸ ἦτο συνέχεια τῶν ἐγκληματικῶν ἀποπειρῶν αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἤδη ἐν Καλκούττᾳ κατὰ τῆς ζωῆς τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου. Τὸ αὐτὸ ἄσπονδον μῖσος τους κατεδίωκεν εἰς Σαϊγκόν. Μόνον δι ὰ π ρ ώ τ η ν φ ο ρ ὰ ν ἀντιμετώπιζαν ἐχθρὸν μὲ ὀστᾶ καὶ μὲ σάρκα, ὁρατὸν καὶ ἀπτόν, ἂν καὶ ἐφρόντισε νὰ φυλαχθῇ καλά. Ἀ, καὶ νὰ τον ξανάβρισκε αὐτὸν ποτὲ ὁ Κάζης!

«Ὄχι δι ὰ π ρ ώ τ η ν φ ο ρ ὰ ν» ἐψιθύριζεν ὁ κ. Κλοακέν. Ἐσυλλογίζετο τὸ περιστατικὸν τοῦ ἀκατίου τοῦ Χάνδου, τὴν ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν λευκὴν κίδαριν, ὁ ὁποῖος το ἀνέτρεψε καὶ ἀορίστως πως ἐν τῷ πνεύματί του ἤρχισε νὰ γίνεται κάποια συσχέτισις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνναμίτου διερμηνέως. Προφανῶς ὑπῆρχον ὁμοιότητες μεταξὺ τῶν δύο κακούργων, ἂν καὶ ἡ φυσιογνωμία, ἐφ' ὅσον ἐνεθυμεῖτο, δὲν ἦτο ὁμοία εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις. Ἔπειτα ἡ Σαϊγκὸν ἦτο τόσῳ μακρὰν τῆς Καλκούττας! Ποία ὑπῆρχε πιθανότης ὅτι τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἠμπόρεσε νὰ εὑρεθῇ οὕτω, διαδοχικῶς καὶ εἰς τόσῳ μακρὸν διάστημα, εἰς τὰς δύο πόλεις, χάριν δολοφονικῶν σκοπῶν; Βεβαίως ἡ ὁμοιότης ἦτο τυχαία. Ἀλλὰ τότε οἱ δύο κακοῦργοι θὰ ἦσαν πράκτορες ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τυφλοῦ καὶ ἀγρίου μίσους, διότι ἡ ἐκδίκησις ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ὁ μόνος σκοπὸς ὁ ἐπιδιωκόμενος ὑπὸ τῶν δολοφόνων, διὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε μεθόδου. Ἀλλὰ τί ἦτο λοιπὸν αὐτὸ τὸ μῖσος; Διατί τὰ δύο αὐτὰ ἀθῶα παιδία ἡ Ἀνθὴ καὶ ὁ Χάνδος προσεβάλλοντο μετὰ τόσης σκληρότητος; Καὶ ἦτο ἡ δευτέρα φορὰ καθ' ἣν εὑρίσκετο καὶ ὁ Παῦλος ἀναμεμιγμένος. Θαῦμα πῶς ἐσώθη ἡ ζωή του. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπερατοῦτο ὁ τρομερὸς αὐτὸς κατὰ τοῦ ἀγνώστου ἀγών; Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ περιμένουν καὶ νέα δυστυχήματα βεβαιότερα αὐτὰ καὶ καταστρεπτικώτερα τῶν προηγουμένων; Ὁδηγῶν τὸν υἱόν του εἰς τοὺς ἀγρίους αὐτοὺς τόπους, τὸν ὡδήγει λοιπὸν πρὸς τὸν θάνατον;

Αἱ σκέψεις αὗται συνωθοῦντο πλῆθος ἐν τῷ πνεύματι τοῦ κ. Κλοακέν. Δὲν ὡμίλει· ἀλλὰ τὸ ἀπλανές του βλέμμα, ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου του, ἐμαρτύρουν εὐγλώττως ὁποῖον ἀλγεινὸν πρόβλημα προσεπάθει νὰ λύσῃ καθ' ἑαυτόν.

Καὶ ἡ κ. Ὁμολοᾶ ἦτο κατατεταραγμένη.

«Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀστυνομία εἰς τὸν τόπον αὐτόν! Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωνται τέτοια πράγματα!» ἐφώναξε, λησμονοῦσα διὰ ποίαν αἰτίαν ἐγκατέλειψε τὴν Βεγγάλην μετὰ τόσης σπουδῆς. «Ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος διερμηνεὺς ἔπρεπεν ἤδη

νὰ ἔχῃ συλληφθῇ, νὰ δικασθῇ καὶ νὰ τουφεκισθῇ. Ἔτσι πρέπει νὰ φέρωνται πρὸς τοὺς ἀγρίους. Εἶνε ἡ μόνη μέθοδος ποὺ ἠμπορεῖ νὰ τους ἐξημερώσῃ. Ὅταν τους πάρῃ κανεὶς μὲ τὸ καλὸ δὲν κάνει τίποτε, θὰ τὸν φάγουν. Ἀλλὰ ἐγὼ τί νὰ σας 'πῶ. . . δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φαγωθῶ. Θέλετε νὰ σας 'πῶ τὴν εἰλικρινῆ μου γνώμην, κύριε Κλοακέν; Ἰδού. Τὸ ταξείδιόν μας αὐτὸ εἰς τὴν Καμβόδγην εἶνε ἀπλούστατα μία τρέλα, καὶ ἡ ἐπίσκεψις τῆς Σαϊγκὸν τρέλα καὶ αὐτή. Ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἀμέσως τὴν Ἀσίαν. Ἓν μόνον ὑπάρχει ἀσφαλὲς καταφύγιον δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὰ δυστυχῆ αὐτὰ παιδία, ἡ Εὐρώπη. Ποῖος μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο δὲν θὰ κατακαυχθῇ μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀέρα, ὑπονομευμένον ἀπὸ τοὺς δαίμονός σου μας καταδιώκουν; Μόνον εἰς τὸ Παρίσι ἢ εἰς τὸ Λονδῖνον μὲ καλοὺς ἀστυνομικοὺς γύρω μας, θὰ ἠμπορέσωμεν ἴσως νὰ ἡσυχάσωμεν. Ἀλλὰ πρὶν φθάσω ἐκεῖ δὲν ἐννοῶ νὰ κλείσω πλέον τὰ μάτια μου. Ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὴν Καμβόδγην σᾶς εὐχαριστῶ . . . . δὲν θὰ λάβω μέρος. Εἰμπορεῖτε νὰ συλλογισθῆτε παρόμοιον ταξείδιον χωρὶς φρίκην ὑπὸ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρισκόμεθα;»

Μ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ εἶχεν ὁ κ. Κλοακέν, τὸ καθῆκόν του ἠνάγκαζε νὰ παραιτηθῇ τῆς ἰδέας τοῦ ταξειδίου. Τὸ καθῆκόν του ὡς πατρὸς καὶ κηδεμόνος τῷ ἐπέτασσε πρὸ παντὸς νὰ μὴ ἐκθέσῃ τὴν ζωὴν τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου καὶ τοῦ Παύλου ἴσως. Ἤρχισε μάλιστα νὰ συλλογίζεται ὅτι ἡ εἰς Σαϊγκὸν διαμονή των ἔπρεπε νὰ συντομευθῇ ὅσον ἦτο δυνατόν. Ἀγρυπνοῦντες ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ φρουρούμενοι ἀδιακόπως θὰ ἠδύναντο ἴσως νὰ ἀποφύγουν νέαν προσβολήν· ἀλλ' ἡ διηνεκὴς αὕτη ἀγωνία ἦτο ἀνυπόφορος· ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσουν.

«Κυρία», εἶπε πρὸς τὴν μίσις Ὀμολλοᾶ, λαμβάνων τὸν πῖλόν του «πηγαίνω νὰ ζητήσω πληροφορίας καὶ μὲ πρῶτον ἀτμόπλοιον ἀναχωροῦμεν διὰ τὴν Εὐρώπην».

Μετὰ δέκα λεπτὰ ὁ κ. Κλοακὲν εὑρίσκετο παρὰ τὸ δικτυωτὸν τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων καὶ συνωμίλει μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἀλλὰ δὲν ἦσαν εὐνοϊκαὶ αἱ ἀπαντήσεις, τὰς ὁποίας ἔλαβεν. Ἀτμόπλοιον κατ' εὐθεῖαν διὰ τὴν Εὐρώπην θὰ ἔφευγε μετὰ 15 καὶ 20 ἡμέρας. Ἦτο ἀπηλπισμένος. Τί θὰ ἐγίνοντο τόσον καιρόν; Πῶς θὰ ἐσώζοντο ἀπὸ νέαν δολοφονικὴν ἐπίθεσιν;

Τὰς σκέψεις αὐτὰς ἀνεκύκλου ἀφῃρημένος καθ' ὁδόν, ὅταν συνεκρούσθη πρὸς ἀξιωματικόν τινα τοῦ ναυτικοῦ διερχόμενον πλησίον του ἀντιθέτως. Ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδεν ἄνθρωπόν τινα ὡσεὶ πεντηκοντούτη, μὲ φαιὰς φαβορίτας, μὲ πρόσωπον ζωηρὸν ἐρυθρόν, μὲ φυσιογνωμίαν ἐκφράζουσαν δραστηριότητα καὶ ὑπερηφάνειαν, μὲ μικρὰν στολὴν πλοιάρχου. Διπλῆ ἀναφώνησις ἐγένετο τότε.

« Κλοακέν! — Μανκαρού!

— Σὺ εἶσαι λοιπὸν ποὺ πέφτεις ἔτσι ἐπάνω 'στοὺς ἀνθρώπους!

— Διάβολε, ποιὸς θά μου τῶλεγε πῶς θὰ σε συναντήσω 'στὴν Κοχγιχίνα!

— Ὅλα γίνονται, βλέπεις!»

Καὶ οἱ δύο φίλοι ἀντήλλαξαν φίλημα ἐγκάρδιον. Παλαιοὶ συμμαθηταὶ ἐν Νάντῃ, διετήρησαν ἔκτοτε στενὰς σχέσεις, ἀλλὰ δὲν ἐβλέποντο παρὰ κατὰ μεγάλα διαλείμματα. Ὁ κ. Κλοακὲν ἔζη κατάκλειστος μὲ τὰ βιβλία του καὶ τὰ παλίμψηστά του. Ὁ Μανκαρὺ εὑρίσκετο σχεδὸν διαρκῶς ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, συνηντῶντο ἐν Νάντῃ ἢ ἐν Παρισίοις, κατὰ τὰς ἀξιομνημονεύτους δὲ ταύτας περιστάσεις δὲν παρέλειπον νὰ γευματίσουν ἢ νὰ προγευματίσουν μαζί, νὰ ὁμιλήσουν διὰ μακρῶν, νὰ ἀνταλλάξουν τὰς ἀναμνήσεις των, νὰ κάμουν σχέδια διὰ νὰ συναντηθοῦν ποτε ἢ νὰ βλέπωνται συχνότερα. Κατόπιν ἐχωρίζοντο διὰ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἠγαπῶντο καὶ διετήρουν ἀμοιβαίως αἰσθήματα ἐκτιμήσεως. Καὶ ἔλεγον περὶ ἀλλήλων.

« Ὁ καλός μου Κλοακέν. Ὁ Ποντικὸς τῶν βιβλιοθηκῶν! Πῶς ἤθελα πάλι νὰ τὸν γραπώσω.

« Ὁ λαμπρός μου Μανκαρού. Ὁ λύκος τῆς θαλάσσης! Πῶς ἤθελα νὰ τὸν ξαναΐδω!»

Συνωμίλησαν· φυσικὰ δὲ ὁ κ. Κλοακὲν τῷ παρέστησε τὴν θέσιν του, κ. ἐζήτησε τὴν συμβουλήν του·

Ὁ πλοίαρχος ἐσκέφθη ἐπί τινας στιγμάς, ἀπήντησε δὲ κατόπιν ὅτι δὲν ἔβλεπεν ἄλλο μέσον σωτηρίας παρὰ νὰ ἐπιβιβασθῶσιν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἤρα ν, ἀναχωροῦσαν τὴν ἑπομένην.

« Δὲν εἶνε πολὺ κανονικὸν νὰ σε παραλάβω » προσέθηκε «διότι μόνον τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους δέχονται εἰς τὰ πολεμικά. Ἀλλὰ δὲν πειράζει. Ἐπιστήμων εἶσαι καὶ σύ, δηλαδὴ ἀνὴρ δημόσιος καὶ δόξα τῆς Γαλλίας. Τὸ κάτω-κάτω καὶ τὴν παρατήρησιν νὰ μας κάμουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἔχεις παρὰ νὰ πληρώσῃς ἕνα μικρὸν πρόστιμον καὶ ὅλα διορθώνονται.»

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ φίλου του μετ' εὐγνωμοσύνης, πρὸ πάντων ἀφ' οὗ ἔμαθε ὅτι τὸ ταξείδιον τῆς Ἤρας θὰ διήρκει ἑξάμηνον ὅλον καὶ ὅτι, ἐπιστρέφοντες διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Χόρν, θὰ ἐπεσκέπτοντο τὰς νήσους Μαρκησίας καὶ τὴν Ταϊτήν, ἴσως δὲ καὶ τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα. Ὁποίας λαμπρὰς ἀρχαιότητας θὰ ἔβλεπεν ἐκεῖ ὁ κ. Κλοακέν!

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ τὸν συνεβούλευσε νὰ ἐπιβιβασθοῦν ἐπὶ τῆς Ἤρας ἀφ' ἑσπέρας, τῷ ὑπεσχέθη δὲ ὅτι μετὰ δύο ὥρας θὰ ἔστελλεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ναύτας νὰ πάρουν τὰς ἀποσκευάς.

« Σύμφωνοι; — Συμφωνότατοι; »

Οἱ δύο φίλοι ἀπεχωρίσθησαν. Ὁ κ. Κλοακὲν ἐπέστρεψε κατενθουσιασμένος εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον.

« Τὰ πράγματά μας πηγαίνουν λαμπρά, ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν» ἔλεγε. « Νὰ συναντήσω τὸν Μανκαρού, νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Γαλλίαν μὲ πολεμικόν, ἐν τῷ μέσῳ ἀληθοῦς σωματοφυλακῆς ἡρώων. Καὶ προσέτι νὰ περάσω καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα καὶ νὰ ἴδω τὰ περίφημα εἴδωλά της. Δὲν εἶνε πλέον ψέμματα. Ἡ ἀτυχία ἐτελείωσεν!»

Εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἔμαθε μετὰ δικαίας ἱκανοποιήσεως τὴν εὐτυχῆ εἴδησιν καὶ ὁ Χάνδος ἐξεδήλωσε θορυβωδῶς τὴν χαράν του ὅτι θὰ ἐταξείδευε μὲ πολεμικόν. Κανεὶς δὲν εἶχεν ἀντίρρησιν. Οὔτε αὐτὸς ὁ ταγματάρχης. Ἡ Ἀνθὴ καὶ ὁ Παῦλος ἐδέχθησαν ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ ἀλλ' ἀναγνωρίζοντες τὴν μεγάλην ἀνάγκην, ἡ ὁποία τοις ἐπέβαλλε νὰ ἐγκαταλείψουν ἀμέσως τὴν Κοχγιχίναν. Ἤδη ἡ πρώτη ἐπιφύλαξις παρῆλθε καὶ μεταξὺ τῶν νέων ἤρχισε νὰ ἀναπτύσσεται ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ ἐκτίμησις. Ἀφήσασα πλέον τὸν περίλαμπρον καὶ ἐλαφρὸν κόσμον ἡ Ἀνθή, ἤρχισε νὰ φαίνεται ὁποία κατὰ βάθος ἦτο καὶ νὰ ἐκτιμᾷ κατ' ἀξίαν τὰ σοβαρὰ προτερήματα τοῦ Παύλου, προπάντων ἀπὸ τῆς πρωΐας ἐκείνης, ὅτε ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ σωθῇ κολυμβῶν πρὸς τὴν ἀκτήν, ἐπροτίμησε νὰ μείνῃ καὶ νὰ ἀποθάνῃ πλησίον της.

Ἡ ὥρα ἦτο ἕκτη ὅταν ἠκούσθησαν οἱ ἁρμονικοὶ φθόγγοι στρατιωτικῆς μουσικῆς, ἀνακρουούσης ἐκ τοῦ Ῥ ο β έ ρ τ ο υ Δ ι α β ό λ ο υ (ὑπὸ τοῦ κ. Ρετύ) φερόμενοι ὑπὸ τῆς ἑσπερινῆς αὔρας μέχρι τοῦ Ξενοδοχείου Ταϊθάγη. Ἦτο τὸ ἕκτον πεζοναυτικὸν σύνταγμα τὸ ὁποῖον ἀπεχαιρέτα τὴν Σαϊγκόν. Εἰς τὰς 9 τὸ ἑσπέρας θὰ ἐπεβιβάζετο.

«Δὲν πᾶμε καὶ 'μεῖς λιγάκι ἔξω νὰ ἰδοῦμε τὸν καλὸ κόσμο τῆς Σαϊγκόν;» ἐπρότεινεν ἡ Ἀνθή. « Ἔχουμε καιρό, ἀφ' οὗ τὰ πράγματά μας εἶνε ἕτοιμα».

Ἡ πρότασίς της ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἐξῆλθον.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Ναύτης Κῶδικ, εἷς τῶν σωτήρων τῶν ἡρώων μας, ἀφ' οὗ ἔστειλε πρὸς τὴν μητέρα του τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ὡς ἀμοιβήν, ἑτοιμάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον, ὅταν ἐπὶ τῆς παραλίας τὸν ἐσταμάτησε παράδοξός τις ἄνθρωπος. Ἔφερεν ἐνδυμασίαν ἀναμιτικήν, ἦτο νέος, ἀγένειος, χαλκόχρους, μὲ φυσιογνωμίαν στυγνήν, ὀφθαλμοὺς κρυπτομένους ὄπισθεν ζεύγους ὀμματοϋαλίων κυανῶν, κρανίον σκεπαζόμενον ἀπὸ πελώριον πῖλον καὶ στόμα κρυπτόμενον ἀπὸ ριπίδιον χάρτινον.

Ἔκπληκτος ὅτι ὑπὸ τοιούτου ἀνθρώπου ἐσταματήθη ὁ νεαρὸς ναύτης τὸν ἠρώτησε διὰ τοῦ βλέμματος. Εἰς ἀπάντησιν ὁ ξένος τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν ταινίαν τοῦ ναυτικοῦ του πιλιδίου ἐφ' ἧς ἀνεγινώσκετο χρυσοῖς γράμμασι: Ἤ ρ α.

«Γαλλικὸν πλοῖον;» ἠρώτησεν ὁ ἀναμίτης, δι' ὑποκώφου φωνῆς. «Ναί» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ.

«Πότε φεύγει;

— Αὔριο τὸ πρωί.

— Μ' ἐπιβάτας;

— Ὄχι· εἶνε πολεμικὸν πλοῖον καὶ δὲν πέρνει παρὰ στρατὸν καὶ ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους.

Ἐκ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης ὁ ξένος ἐφάνη ἱκανοποιηθείς. Κατεβίβασε τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐκράτει ἐπὶ τοῦ ὤμου του· καὶ λαβὼν ἐκ τῆς ζώνης του δράκα σαπεκῶν, τὰς ἐνεχείρησεν εἰς τὸν ναύτην. Καὶ πρὶν ἢ ὁ Κῶδικ ἐννοήσῃ ὅτι τὰ νομίσματα ἐκεῖνα ἦσαν ἐγχώρια, ὁ ξένος εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

[Ἕπεται συνέχεια]

Γρηγοριος Ξενοπουλος

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΜΗΤΡΟΣ

Περὶ τὸ δεῖλι ψυχρᾶς καὶ ὁμιχλώδους ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου, νέος τις ἔκρουσε τὴν θύραν μιᾶς οἰκίας τῆς Βοστόνης, ζητῶν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν κυρίαν Φραγκλίνου. Εὗρε δὲ τὴν γραῖαν οἰκοδέσποιναν πλέκουσαν ἐν μικρᾷ αἰθούσῃ παρὰ τὴν ἑστίαν.

— Ἔμαθα ὅτι δίδετε κατάλυμα εἰς ταξειδιώτας, εἶπεν ὁ νέος εἰσελθών, καὶ ἦλθα νὰ σας παρακαλέσω νὰ με φιλοξενήσετε ἀπόψε.

Ἡ κυρία Φραγκλίνου παρετήρησε τὸν ἄγνωστον μὲ βλέμμα ὄχι τόσον εὐνοϊκόν, καὶ τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι πολὺ κακὰς πληροφορίας τῷ εἶχον δώσῃ.

— Δὲν εἶμαι ξενοδόχος, κύριε· μόνον διὰ νὰ ὑποχρεώσω μερικοὺς βουλευτάς μας, τοὺς δέχομαι εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅσον διαρκοῦν αἱ βουλευτικαὶ ἐργασίαι. Τώρα μάλιστα ἔχω ἐδῶ τέσσαρα μέλη τοῦ Συμβουλίου καὶ ἓξ τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Κ' ἔπειτα τὸ κάκω-κάτω ὅλαι αἱ κλίναι μου εἶνε πιασμέναι, προσέθηκε.

Καὶ ἐξηκολούθησε τὸ πλέξιμόν της μετὰ ζήλου ἐκτάκτου.

Ὁ νέος περιέσφιγξε τὸν ἐπενδύτην του εἰς

τὸ σῶμά του. Ἔτρεμεν ἐκ τοῦ ψύχους, ὁ δὲ καιρὸς ἔξω ἦτο ἐλεεινός. Ἡ κυρία Φραγκλίνου ἐσκέφθη ὅτι ἡ εὐπρέπεια ἀπῄτει νὰ προσκαλέσῃ τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον νὰ καθίσῃ καὶ θερμανθῇ ἐπί τινας στιγμάς. Τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου ἓν κάθισμα ἐκεῖνος δὲ ἄνευ πολλῶν παρακλήσεων ἐνεθρονίσθη εἰς αὐτό.

Ἄλλη συνομιλία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ νέου δὲν ἔγινε, διότι μετ' ὀλίγον ἦλθον οἱ βουλευταί, τοὺς ὁποίους ἐφιλοξένει. Παρετέθη καφὲς καὶ ὁ νέος ἔλαβεν ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ ἕνα κυαθίσκον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσχηματίσθη φαιδρὸς κύκλος παρὰ τὴν ἑστίαν καὶ ἤρχισε ζωηρὰ συνδιάλεξις. Πολλαὶ ἀστειότητες ἐλέχθησαν, ὁ δὲ ἄγνωστος νέος τόσον πνεῦμα καὶ τόσην εὐφράδειαν ἔδειξεν, ὥστε εἵλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν ὅλων.

Οὕτω παρῆλθεν εὐαρέστως ὁ καιρός, ἐσήμανε δὲ ἡ ὀγδόη χωρὶς κανεὶς νὰ το ἐννοήσῃ

Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, ἡ δὲ κυρία Φραγκλίνου ἦτο πάντοτε ἀκριβὴς ὡς ὡρολόγιον. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνδιαλέξεως, ἀπησχολημένη εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, ἦτο ἐκτὸς τῆς αἰθούσης, ὑπέθετε δὲ ὅτι ὁ ξένος εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσῃ. Φαντάζεσθε λοιπὸν τὴν ἔκπληξίν της, ὅτε εἶδεν αὐτὸν λαμβάνοντα μετ' ἀπαθείας ἀπιστεύτου θέσιν εἰς τὴν τράπεζαν πλησίον τῶν ξένων της!

Εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ κυρία Φραγκλίνου προσεκάλεσεν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον γέροντα εὐπατρίδην, τὸν ὁποῖον συνήθιζε νὰ συμβουλεύεται. Παρεπονέθη εἰς αὐτὸν διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ ὀχληροῦ ξένου, τῷ διηγήθη τίνι τρόπῳ εἰσεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπὶ τέλους τω ὡμολόγησεν ὅτι οἱ τρόποι του τὴ ἐφαίνοντο πολὺ ὕποπτοι.

Ὁ γέρων εὐπατρίδης προσεπάθησε νὰ την καθησυχάσῃ διὰ παντὸς τρόπου, ἀφ' οὗ ὁ ξένος ἦτο ἄνθρωπος μὲ μόρφωσιν καὶ ἐξαίρετον συμπεριφοράν, καὶ ἔμενε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, διότι δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ ὥρα ἦτο τόσον περασμένη.

— Ὁπωσδήποτε καλὰ θὰ κάμετε, εἶπεν ἐν τέλει, νὰ τον πάρετε κατὰ μέρος καὶ νὰ τῷ ἐπαναλάβετε ὅτι δὲν σας εἶνε δυνατὸν νὰ τον φιλοξενήσετε.

Ἡ κυρία Φραγκλίνου ἔστειλεν ἀμέσως τὴν ὑπηρέτριάν της νὰ προσκαλέσῃ τὸν ξένον, τῷ ὑπέδειξε δὲ καὶ πάλιν ὅτι δὲν εἰμπορεῖ νὰ τον κρατήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν της. Τῷ ὑπενθύμισε ὅτι ἡ ὥρα παρῆλθε, καὶ τῳ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ ἀλλοῦ νὰ εὕρῃ κατάλυμα.

— Θὰ λυπηθῶ παρὰ πολύ, ἀπεκρίθη ὁ νέος, ἂν σας φανῶ ὀχληρὸς καὶ εἰς τὸ παραμικρόν. Θὰ σας παρακαλέσω μόνον νὰ μου ἐπιτρέψετε νὰ καπνίσω τὸ τελευταῖον σιγάρον μου μὲ τοὺς φιλοξενουμένους σας καὶ ἀμέσως ἀναχωρῶ.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν συναναστροφὴν καὶ ἤρχισε νὰ συνομιλῇ μὲ περισσοτέραν ἀκόμη εὐστροφίαν πνεύματος.

Ἡ συνδιάλεξις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔπεσεν εἰς τὰ πολιτικά. Εἷς τῶν βουλευτῶν ἔφερε τὸν λόγον εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχε συζητηθῇ ἐν τῇ Βουλῇ. Ὁ ἄγνωστος νέος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, ὡμίλησε δὲ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀποικιῶν μετὰ σπανίας λογικῆς δυνάμεως καὶ εὐγλωττίας, ἐξέφερε δὲ ἀμερολήπτους καὶ ὀρθὰς κρίσεις περὶ τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς.

Τόσον ἐνδιαφέρουσα ἦτο ἡ συνομιλία ὥστε ἐσήμαινεν ἡ ἑνδεκάτη καὶ οὐδεὶς το ἐνόησε. Ἀλλ' ἡ ὑπομονὴ τῆς οἰκοδεσποίνης ἐξηντλήθη ἀπὸ τὴν τόσην ἀδιακρισίαν. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἀπέτεινεν εἰς τὸν ξένον τραχυτάτους λόγους ὅπως τον ἀναγκάσῃ ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως. Ἐκεῖνος ἐζήτησε δειλῶς συγγνώμην, ἔλαβε τὸν πῖλόν του καὶ τὸν ἐπενδύτην του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν ἐξώθυραν φωτιζόμενος ὑπὸ τῆς ὑπηρετρίας καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς οἰκοδεσποίνης.

Ἀλλ' ἐνῷ οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ συνδιελέγοντο ἀμερίμνως, ἔξω σφοδρὰ καταιγὶς εἶχε συσσωρεύσῃ εἰς τὰς ὁδοὺς χιόνα ἑνὸς γόνατος ὕψους. Μόλις ἡ ὑπηρέτρια διήνοιξε τὴν θύραν καὶ ἄνεμος μὲ ὁρμὴν πνεύσας ἔσβυσε τὸ φῶς καὶ ἐγέμισε μὲ χιόνα καὶ χάλαζαν τὸ κατώφλιον τῆς θύρας.

Ὁ ξένος τότε προσέβλεψεν ἱκετευτικῶς τὴν οἰκοδέσποιναν καὶ τῇ εἶπεν·

— Καλὴ κυρία, κανένα δὲν γνωρίζω ἐδῶ· ἂν μὲ αὐτὴν τὴν κακοκαιρίαν μὲ διώξετε, θ' ἀποθάνω ἀπὸ τὸ ψῦχος εἰς τοὺς δρόμους. Φαίνεσθε εὐσπλαγχνική· τέτοιαν νύκτα οὐδὲ εἰς σκύλον θὰ ἠρνεῖσθε νὰ δώσετε καταφύγιον.

— Περὶ εὐσπλαγχνίας μή μου κάμετε λόγον, εἶπεν ἡ γραῖα οἰκοδέσποινα καταληφθεῖσα ἀπὸ ὀργήν. Ὁ εὔσπλαγχνος εὐσπλαγχνίζεται πρῶτα τὸν ἑαυτόν του. Ἐὰν σᾶς τρομάζῃ ἡ

κακοκαιρία τέτοιαν ὥραν, ποῖος σας εἶπε ν' ἀργήσετε τόσον; Ἔπειτα, νὰ σας εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, κύριε; οὔτε τὸ πρόσωπόν σας, οὔτε οἱ τρόποι σάς μοι ἀρέσουν καὶ ἡ ἐπιμονή σας νὰ μείνετε ἐδῶ μὲ κάμνει νὰ φοβοῦμαι μὴν ἔχετε κακοὺς σκοπούς.

Ἡ ἀγαθὴ οἰκοδέσποινα ὡμίλει τόσον μεγαλοφώνως ὥστε οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀκούσαντες τὸν θόρυβον προσέτρεξαν καὶ προσεπάθησαν νὰ πείσωσιν αὐτὴν ὅτι εἶχεν ἄδικον. Ὁ ξένος εἰς αὐτοὺς ἐφαίνετο πολὺ καθὼς πρέπει καὶ σπουδαῖος νέος, ἀντὶ δὲ νὰ τον ἀποπέμψῃ τὴν παρεκάλεσαν νὰ τον φιλοξενήσῃ ἐπὶ μίαν ἑσπέραν. Εἰς αὐτοὺς ἦτο ἀνεξήγητος ἡ δυσμένεια ἐκείνη τῆς οἰκοδεσποίνης πρὸς νέον εὐφυέστατον καὶ ἀξιαγάπητον.

Ἐν τέλει ἡ κυρία Φραγκλίνου ὑποκύψασα εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις των συγκατετέθη νὰ κρατήσῃ τὸν νέον εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἀλλ' ἐπειδὴ καμμία κλίνη δὲν ἦτο ἄδεια, ἠναγκάσθη οὗτος νὰ κατακλιθῇ ὅπως ὅπως ἐπὶ μιᾶς ἕδρας παρὰ τὴν ἑστίαν.

Μολονότι οἱ ἄλλοι ἐδείκνυον μεγίστην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν τιμιότητα τοῦ ξένου, ἡ οἰκοδέσποινα ἐθεώρησε φρόνιμον νὰ συναθροίσῃ ὅλα τὰ πολύτιμά της πράγματα καὶ τὰ ἀργυρᾶ της σκεύη καὶ νὰ τα φυλάξῃ εἰς τὸν κοιτῶνά της. Πλὴν δὲ τούτου παρήγγειλεν εἰς τὸν μαῦρον, τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, νὰ ζωσθῇ τὴν μεγάλην μάχαιραν τοῦ μαγειρείου καὶ νὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον τὸν ὁποῖον ἤθελε κάμῃ ὁ τυχοδιώκτης (τοιουτοτρόπως ἀπεκάλει τὸν ἄγνωστον) ὅπως λεηλατήσῃ τὴν οἰκίαν. Ἔπειτα ἡ ἀγαθὴ δέσποινα διηυθύνθη νὰ κατακλιθῇ, ἀφ' οὗ ὅμως πρότερον ἠνάγκασε τὴν ὑπηρέτριάν της ν' ἀγρυπνῇ πλησίον της καὶ πρὸς μεγαλειτέραν ἀσφάλειαν ἐπέρασεν ἓν τεμάχιον σιδήρου εἰς τὸ κλεῖθρον τῆς θύρας, τὸ ὁποῖον ἐτριπλοκλείδωσεν, ἐννοεῖται.

Ὅπως ἕκαστος ἐννοεῖ ἡ κυρία Φραγκλίνου πολὺ ὀλίγον ἐκοιμήθη. Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἦτο εἰς τὸ πόδι. Παρευθὺς ἐκάλεσε τοὺς ὑπηρέτας, φρουρουμένη δὲ ὑπ' αὐτῶν ἐπροχώρησεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκοιμᾶτο ὁ τυχοδιώκτης. Πολὺ ἐξεπλάγη ἰδοῦσα ὅτι οὗτος ἐκοιμᾶτο ἥσυχα εἰς τὴν ἕδραν. Τότε ἤρχισε νὰ μετανοῇ διὰ τὰς ὑποψίας της, ἐξύπνησε τὸν νέον, ἐχαιρέτισεν αὐτὸν φιλοφρονέστατα, ἀφ' οὗ δέ τον ἠρώτησε πῶς διῆλθε τὴν νύκτα τον ἐπροσκάλεσε νὰ προγευματίσωσιν ὁμοῦ.

—Καὶ ἔρχεσθε ἀπὸ μακρινὸν μέρος; ἠρώτησε.

Ὁ νέος ὡς νὰ ἔλαβε θάρρος ἐκ τοῦ εὐμενοῦς τόνου τῆς κυρίας Φραγκλίνου, ἔβαλεν εἰς τὴν σοκολάταν ἕνα μεγαλείτερον βῶλον ζαχάρεως καὶ ἔλαβεν ἓν παξιμάδιον ἀκόμη.

— Ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφειαν, ἀπήντησεν ὁ νέος, ὅπου καὶ κατοικῶ.

— Ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφειαν! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Φραγκλίνου, κατοικεῖτε εἰς Φιλαδέλφειαν! Τότε λοιπὸν θὰ γνωρίζετε ἴσως τὸν υἱόν μου Βενιαμείν.

— Ποῖον Βενιαμείν; ἠρώτησεν ἡσύχως ὁ νέος.

— Ποῖον; Τὸν Βενιαμείν Φραγκλῖνον· τὸν Βενιαμείν μου! Ὤ, εἶνε ὁ καλλίτερος καὶ φιλοστοργότερος υἱὸς τοῦ κόσμου!

—Πῶς; ὁ Βενιαμείν Φραγκλῖνος, ὁ τυπογράφος, εἶνε υἱός σας; Ἀλλ' εἶνε ὁ στενότερός μου φίλος καὶ κατοικοῦμεν μάλιστα εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον.

— Ὦ Θεέ μου! καὶ ν' ἀφήσω τὸν φίλον τοῦ Βενιαμείν μου νὰ περάσῃ τὴν νύκτα εἰς ἓν κάθισμα, ἐνῷ ἐγὼ ἐκοιμώμην εἰς ὡραίαν κλίνην!

— Καὶ τί θὰ ἐλέγατε ἐὰν μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον εἴχατε φερθῇ εἰς αὐτὸν τὸν υἱόν σας.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν, κύριε· ἡ μητρικὴ καρδία ποτὲ δὲν ἀπατᾶται.

— Ἐν τούτοις...

— Τί ἐννοεῖτε, εἶπεν ἡ κυρία Φραγκλίνου εἰς ἄκρον συγκεκινημένη καὶ ἐξετάζουσα τὸν νέον διὰ τῶν μητρικῶν της ὀφθαλμῶν.

— Βενιαμείν μου! ἀνεφώνησε διὰ μιᾶς, ἐναγκαλιζομένη καὶ φιλοῦσα τὸν νέον. Ἀ! καὶ οὔτε το ἐννόησα!...

Ὁ Βενιαμείν Φραγκλῖνος (1), ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν γενέθλιόν του πόλιν ἔφηβος ἐπέστρεψεν εἰς αὐτὴν μετὰ ἱκανὰ ἔτη, ἠθέλησε δὲ νὰ ὑποβάλῃ τὴν μητέρα του εἰς τὴν ἀθώαν ἐκείνην δοκιμασίαν.

Ὅτε ἐγήρασεν ἐνεθυμεῖτο μὲ εὐχαρίστησιν τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῆς νεανικῆς του ἡλικίας. Διότι, ἔλεγεν, ἐν τῇ περιστάσει ἐκείνῃ κατώρθωσα ἐν τέλει νὰ ἐλκύσω τὴν συμπάθειαν τῆς μητρός μου, χωρὶς νὰ κάμω χρῆσιν τοῦ τίτλου μου ὡς υἱοῦ· τοῦτο δὲ ὄχι ὀλίγον ηὔξησε τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθημεν καὶ οἱ δύο ἐπανιδόντες ἀλλήλους.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

(1) Περὶ τοῦ Φραγκλίνου βιογραφικὸν διήγημα μετὰ τῆς εἰκόνος του ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ 21 τόμῳ (1892) τῆς «Διαπλάσεως» (σελ. 86).

ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ ΚΑΙ ΑΡΝΑΚΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Ἀσπρούλη μου, καλέ μου Ἀσπρούλη, εἶπεν ἡ Σοφία, ἔρχεσαι νὰ πᾶμε ὀλίγο περίπατο ἕως 'ς τὸ λιβάδι;

— Μπέ, μπέ!... ἀπήντησεν ὁ Ἀσπρούλης.

Ἄλλοι ἠμπορεῖ νὰ ἐννοοῦσαν ὅτι τὸ «μπὲ-μπὲ» ἐκεῖνο ἤθελε νὰ εἰπῇ: Δὲν εἶνε σωστὸ δύο μικρὰ σὰν κ' ἐμᾶς νὰ πᾶμε μόνα μας τόσον μακρυνά.»

Ἡ Σοφία ὅμως ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἀρνάκι τῆς εἶπε:

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ ζητῶ.

Ἐκεῖνο που ἤθελε ἡ Σοφία, ἐκεῖνο ἐνόμισε ὅτι της εἶπε τὸ ἀρνάκι.

Ἐτράβηξαν λοιπὸν καὶ οἱ δύο κατὰ τὸ λιβάδι.

Εἰς τὸν δρόμον τὸ κοριτσάκι καὶ τὸ ἀρνάκι ἐπηδοῦσαν, ἐσκιρτοῦσαν, ἔτρεχαν. Τὸ χορτάρι ἦτο τόσον μαλακό...

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ λιβάδι τὰ ποδαράκια των ἦσαν κατακουρασμένα.

Τότε λέγει ἡ Σοφία εἰς τὸ ἀρνάκι: Κοιμούμασθε λιγάκι, Ἀσπρούλη;

— Μπέ, μπέ! ἀπήντησεν ὁ Ἀσπρούλης. — Τί λές, Ἀσπρούλη μου;

— Μπέ, μπέ! λέγει πάλιν τὸ ἀρνάκι. Αὐτὴν τὴν φορὰν ἐνόησε καλὰ ἡ Σοφία· ὁ Ἀσπρούλης εἶπε πραγματικῶς: Ναί, κ' ἐγὼ αὐτὸ θέλω. Καὶ τὸ καλὸ ἀρνάκι ὡς νὰ ἐσυλλογίσθη ὅτι ἡ Σοφία δὲν ἔχει μαξιλάρι. ἐξηπλώθη κάτω ἀπὸ τὸν δροσερὸ ἴσκιο ἑνὸς δένδρου καὶ ἔβαλε τὸ ἄσπρο κεφαλάκι του μαξιλαράκι.

Ἡ Σοφία ἀκούμβησε τὸ κεφάλι της ἐπάνω καὶ ἀπεκοιμήθη γλυκὰ γλυκά...

Γλυκὰ γλυκὰ ἀπεκοιμήθη ἡ Σοφία... Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ἦταν τὸ καπελλάκι της, ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ σχοινάκι της!...

Τί εὔμορφά που ἦσαν καὶ τὰ δύο, κοριτσάκι καὶ ἀρνάκι! εὔμορφα γιὰ ζωγραφιά...

Ἔπειτα ἀπ' ὀλίγον ἐπέρασε ἀπ' ἐκεῖ ὁ πατέρας τῆς Σοφίας, εἶδε τὸ ὡραῖον θέαμα, ἐξύπνησε σιγὰ σιγὰ τὴν Σοφίαν καὶ ἐπέστρεψαν μαζὶ εἰς τὸ σπίτι, ἐν ᾧ τὸ ἀρνάκι ἔτρεχεν ἐμπρὸς ζωηρόν.

ΟΙ ΙΠΠΟΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ

Ὁ κύριος Ῥαδινός, πλούσιος ἔμπορος τῶν Ἀθηνῶν, ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὸ θέρος μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του εἰς τὴν γραφικὴν καὶ καταπράσινον Ἑλβετίαν. Μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς θυγατρός των Ἐλπινίκης, δεκατετραέτιδος κόρης, καὶ τοῦ δεκαετοῦς υἱοῦ των Περικλέους, ἐπεβιβάσθησαν μετὰ τῶν ἀποσκευῶν των, τὰς ὁποίας εἶχον ἤδη ἑτοίμους, εἰς τὸν σιδηρόδρομον, ἔφθασαν εἰς Πάτρας, ἐκεῖθεν ἐπέβησαν ἀτμοπλοίου καὶ διὰ Κερκύρας ἔφθασαν εἰς Βρίνδησι. Γρήγορα, γρήγορα ἀφῆκαν ὀπίσω αὐτῶν τὴν πληκτικὴν ἰταλικὴν πόλιν, καὶ διὰ μεγάλου ἀγγλικοῦ ἀτμοπλοίου ἀνεχώρησαν εἰς Βενετίαν, ὅπως ἐκεῖθεν, διὰ Βερόνης καὶ Μιλάνου μεταβῶσιν εἰς Ἑλβετίαν.

Μετὰ ἑξαίσιον πλοῦν ἔφθασαν εἰς Βενετίαν.

Τί ἠσθάνθησαν ὅτε εἶδον τὴν μοναδικὴν αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον πόλιν δὲν περιγράφεται. Ἔβλεπον καὶ ἐθαύμαζον· δὲν ἐπίστευον τοὺς ὀφθαλμούς των· τοῖς ἐφαίνετο ὡς μαγικὴ ὀπτασία ἡ πόλις ἡ λουομένη πανταχόθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἡ πόλις τῆς ὁποίας οἱ δρόμοι εἶνε ὑδάτινοι. Ὅταν ἐμβῆκαν εἰς μίαν γόνδολαν καὶ ἔκαμαν τὸν γῦρον τῆς μεγάλης διώρυγος εἰς τὴν ὁποίαν ἀντικατωπτρίζοντο δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ περίφημα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μέγαρα, ἐνόμιζον ὅτι δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὴν πραγματικότητα ἀλλ' εἰς φαντασιώδη κόσμον ὀνείρου. Εἰς τὴν μνήμην τοῦ κ. Ῥαδινοῦ ἐπτερύγιζον οἱ στίχοι τοῦ Παράσχου:

Γνωρίζετε τὴν γῆν τοῦ κοραλλίου
Τοῦ κύματος καὶ τοῦ χρυσοῦ ἡλίου;
... Γνωρίζετε τὴν χώραν τῶν Σειρήνων.
Μεθύουσαν εἰς αἷμα καὶ εἰς οἶνον;

Ἠκούσατε τὸν νύκτιόν της κῶμον
Βαδίζοντες εἰς διωρύγων δρόμον;
Καὶ ὕστερον τὸ βῆμά σας ἐστάθη
ὅπου ἠχεῖ μετὰ τὸ ᾆσμα σπάθη;
Ἠκούσατε τὸ πνεῦμα τῶν ἀέρων
Ἐνούμενον μὲ ᾆσμα γονδολιέρων;

Γνωρίζετε τὴν νύμφην τοῦ Ἀδρία;
Θάλασσα εἶν' ἡ κάθε της πλατεῖα...
Τὰ εἴδατε τ' ἀνάκτορά της ὅλα,
Μαρμάρινα, λευκὰ ἀκτινοβόλα;
Γνωρίζετε τὸ μέγα της μουσεῖον
Τόσων ἐθνῶν τὴν εὐφυΐαν κλεῖον;

Γνωρίζετε τὴν γῆν ἐκείνην ὅπου
Βλέμμα γοργὸν ἀστράπτει κατασκόπου;
Καὶ εἴδατε, ὅταν τὸ πᾶν ὑπνώττῃ,
Μαργαρυγὴν στυλέτου εἰς τὰ σκότη
Γνωρίζετε τὴν *Γέφυραν τῶν Στόνων*,
Τὰ *Φρέατα*, εἱρκτὰς ἀγνώστων πόνων;

Βαθεῖα ἦτο ἡ συγκίνησις τὴν ὁποίαν ἠσθάνθησαν ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δουκικὸν παλάτιον, ἐπεσκέφθησαν τὴν αἴθουσαν τῶν συνδιασκέψεων, ὅπου μίαν φορὰν ἀπεφασίζετο ἡ τύχη τοῦ κόσμου, ἐξῆλθον εἰς τὸν ἐξώστην, ὅθεν ἀνεκηρύσσετο εἰς τὸ ἄμετρον κάτω πλῆθος ἡ ἐκλογὴ τοῦ δόγη, ῥῖγος δὲ διέδραμε τὰς φλέβας των ὅτε εἶδον τὴν Γέφυραν τῶν Στεναγμῶν, ἐκείνην δι' ἧς διερχόμενοι ὅσοι κατεδικάζοντο ἔβλεπον διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς κάτω ὁλοφυρομένους συγγενεῖς των, ἀπερίγραπτον δ' αἴσθημα ψύχους κατέλαβεν αὐτοὺς ὅτε κατέβησαν εἰς τὰς φοβερὰς εἱρκτάς, εἰς τὰ βάθη τοῦ δουκικοῦ παλατίου, καὶ ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔβρεξαν τόσα δάκρυα καὶ τόσον αἷμα, καὶ ἔψυχαν τοὺς τοίχους ἐκείνους οἵτινες εἶδον τὰ φρικωδέστερα καὶ τραγικώτερα δράματα ἐξ ὅσων ἀναφέρει ἡ ἱστορία.

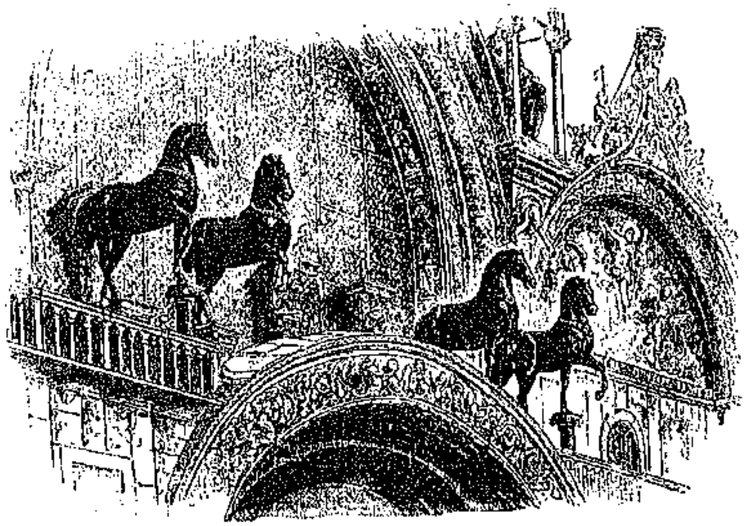

ΟΙ ΙΠΠΟΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑΙ

Ἐννοεῖται ὅτι ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν περίφημον Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Ὁ Περικλῆς, ὅστις ἀρ' ἧς στιγμῆς ἔθεσαν τὸν πόδα των εἰς Βενετίαν δὲν ἔπαυε νὰ ἐρωτᾷ, ἀδιαφορῶν ἂν δὲν ἐλάμβανε πάντοτε ἀπάντησιν, παρατηρῶν τὸν περικαλλέστατον ἐκεῖνον ναόν, τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ 976 μέχρι τοῦ 1071, αἱ δὲ συμπληρώσεις καὶ οἱ καλλωπισμοὶ κόσμοι ὁλοκλήρους, ἠρώτησε:

— Τί εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Μάρκου, πατέρα;

Ἀλλ' ἐδῶ ὡς ἐκ θαύματος, τὴν ἀπάντησιν δὲν ἔδωκε πλέον ὁ πατήρ του, ἀλλ' ἡ ἀδελφή του Ἐλπινίκη, ἡ ὁποία εἶχε διδαχθῆ εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον, ὅπου ἐρόταν ἱστορίαν τῆς Καλλιτεχνίας, εἶχε δὲ τὸ μέρος τοῦτο προσφατον εἰς τὴν μνήμην της διότι αὐτὸ εἶχεν ἐξετασθῆ εἰς τὰς ἐξετάσεις.

— Ἡ Βενετία, ἡ πρώτη καὶ ἰσχυροτάτη δημοκρατία· εἶπεν ἡ Ἐλπινίκη ἐνθυμουμένη τὰς φράσεις τοῦ τετραδίου τοῦ καθηγητοῦ της, ὅπως πράττουν ἄλλως τε καὶ ἄλλαι μαθήτριαι Παρθεναγωγείων, — εὑρίσκετο εἰς σχέσεις πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολήν. Ἐκ τῶν δύο δὲ τούτων χωρῶν παρέλαβε τὴν τέχνην, ἡ ὁποία την διακοσμεῖ. Ὅτε δὲ οἱ Βενετοὶ ἠθέλησαν νὰ κτίσωσι ναὸν εἰς τὸν Ἅγιον Μάρκον, τὸν προστάτην τῆς πόλεώς των, καλλιτέχνας τοῖς ἔδωκεν ἡ Ἑλλάς, πρότυπον δὲ τὸ Βυζάντιον.

— Σὰν βιβλίο ὁμιλεῖς! εἶπεν ὁ Περικλῆς ἐκστατικὸς διὰ τὰς μεγάλας γνώσεις τῆς ἀδελφῆς του, καὶ νομίζων ὅτι ἡ ἀναφώνησίς του ἦτο φιλοφρόνησις πρὸς αὐτήν.

— Ἡ Ἁγία Σοφία, ἡ περίφημος ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐλπινίκη, ὑπῆρξε τὸ πρότυπον κατὰ τὸ ὁποῖον ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος. Οἱ πεντακόσιοι κίονες, οἱ ὁποῖοι στηρίζουν τοὺς θόλους της εἶνε ἐξ ὀρειχάλκου, ἐκ πορφυρίτου, ἐκ πολυτίμων μαρμάρων. Ὁ Ἅγιος Μάρκος ἔχει σχῆμα ἑλληνικοῦ σταυροῦ, τουτέστι σταυροῦ ἔχοντος τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἴσας, ἐν ᾧ ὁ φραγγικὸς σταυρὸς τὸν ὁποῖον ἀπομιμοῦνται ἄλλοι ῥυθμοὶ ἀρχιτεκτονικοὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ναῶν ἔχει τὴν κάτω πλευρὰν μακροτέραν.

Ἡ ἔκπληξις τοῦ δυστυχοῦς Περικλέους ἠύξανεν ὁλονέν.

— Βλέπεις αὐτὰ τὰ ἄλογα, ἐπάνω ἀπὸ τὸ μεγάλον θύρωμα: ἠρώτησε μετ' ὀλίγον ἡ Ἐλπινίκη, ἐνθαρρυνθεῖσα ἐκ τῆς εὐνοϊκῆς ὑποδοχῆς ἣν εὕρισκον τὰ λεγόμενά της.

— Ναί, βλέπω τέσσαρα λαμπρὰ ἄλογα.

— Ξεύρεις ποῦ καὶ πότε ἔγιναν; ἠρώτησεν ἡ Ἐλπινίκη, ζητοῦσα νὰ κάμῃ ἔτι μεγαλειτέραν ἐπίδειξιν γνώσεων.

— Πότε; εἶπεν ὁ Περικλῆς, ἀπαντῶν εἰς τὸ ἓν μόνον μέρος τῆς ἐρωτήσεως. Θὰ εἶνε ἑκατό, διακόσια χρόνια, αἴ;

— Ἑκατό, διακόσια χρόνια; ἀνεφώνησε μὲ καγχασμὸν ἡ Ἐλπινίκη. Δὲν λέγεις δύο χιλιάδας διακόσια καὶ κάτι.

— Τί λέγεις! εἶπεν ὁ Περικλῆς ἐνεὸς ἐξ ἐκπλήξεως.

— Βέβαια, οἱ ἵπποι οὗτοι ἀποδίδονται εἰς τὸν μέγαν ἕλληνα γλύπτην Λύσιππον, εἶπεν ἡ Ἐλπινίκη ἐνθυμουμένη καὶ πάλιν τὰς φράσεις τοῦ τετραδίου της, εἰς τὸν Λύσιππον, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασκευάσῃ αὐτοὺς διὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Κατ' ἀρχὰς εὑρίσκοντο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα μετεκομίσθησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου εἰς Ῥώμην, ἀλληλοδιαδόχως δὲ ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῶν θριαμβικῶν ἀψίδων τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Τραϊανοῦ. Κωνσταντῖνος ὁ μέγας παρέλαβεν αὐτοὺς ἐκ Ῥώμης ὅπως κοσμήσῃ τὸν Ἱππόδρομον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκεῖθεν δὲ ἡρπάγησαν ὑπὸ τῶν Βενετῶν κατὰ τὴν δευτέραν Σταυροφορίαν τῷ 1204.

— Τὰ κακόμοιρα τἄλογα, δρόμους ποῦ ἔχουν κάμῃ! ἀνεφώνησεν ὁ Περικλῆς.

— Ἂν νομίζῃς πῶς ἐτελείωσαν ὅλα τὰ βάσανά των, ἀπατᾶσαι, εἶπεν ἡ Ἐλπινίκη. Ὁ Ναπολέων μετὰ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ νίκας του διέταξε νὰ μετακομίσωσι τοὺς τέσσαρας ἵππους εἰς Παρισίους ὅπου ἐστήθησαν ἐπὶ θριαμβικῆς ἀψίδος. Ἔπειτα δὲ ἐπεστράφησαν καὶ ἐτέθησαν πάλιν εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατεῖχον εἰς τὴν πρόσοψιν τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ τὴν ὁποίαν κατέχουν μέχρι σήμερον.

— Ὅσον διὰ μπρούντζινα ἄλογα ἠμποροῦν νὰ καυχηθοῦν ὅτι ἀρκετὰ ἐταξείδευσαν! εἶπεν ὁ Περικλῆς. Συλλογίσου: Κόρινθος, Ἀλεξάνδρεια, Ῥώμη, Κωνσταντινούπολις, Βενετία, Παρίσιοι! Ἴσως κ' ἐγὼ μίαν ἡμέραν θὰ πάγω 'ς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη ποῦ εἶδαν· μερικὰ μάλιστά τα ἔχω ἰδῆ, προσέθηκεν ἐν εἴδει παρηγορίας.

— Ἕως τότε ἔχει ὁ Θεός, εἶπεν ἡ Ἐλπινίκη· τώρα ἂς ἰδοῦμεν καλὰ τὴν Βενετίαν, τὰς ἐκκλησίας της, τὰ μουσεῖά της, τ' ἀξιοπερίεργά της, ἀφ' οὗ εἴχαμεν τὴν εὐτυχίαν νὰ μας φέρουν ἐδῶ οἱ ἀγαπητοί μας γονεῖς.

Αι—Ει

ΚΑΚΑΟΝ ΚΑΙ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Εἰς ὅλους βεβαίως εἶνε γνωστὸν τὸ εὔγεστον καὶ γλυκὺ ποτὸν τῆς σοκολάτας. Ὁ μέγας βοτανικὸς Λιννᾶος θαυμάσας τὴν γεῦσιν τοῦ κακάου, ἐξ οὗ κατασκευάζεται ἡ σοκολάτα, ἀπεκάλεσεν αὐτὸ *Φαγητὸν τῶν Θεῶν*.

Εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀμερικῆς, αἵτινες κεῖνται μεταξὺ τῶν Τροπικῶν ἀπὸ τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τῆς Γουιάνας, καὶ εἰς τὰς Ἀντίλλας νήσους φύεται ὑψηλὸν δένδρον εἴκοσι ἕως σαράντα ποδῶν, τοῦ ὁποίου ὁ καρπὸς παράγει τὴν οὐσίαν τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν κακάον.

Ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου τούτου ἐλλειψοειδὴς κατὰ τὸ σχῆμα ἔχει μῆκος ἓξ μέχρις ὀκτὼ δακτύλων, χρῶμα ξανθοκόκκινον καὶ ὁμοιάζει πρὸς ἀγγούριον μετρίου μεγέθους. Ἐντὸς τοῦ καρποῦ τούτου περιέχονται εἴκοσι πέντε ἕως σαράντα ὠοειδῆ σπέρματα, τὰ λεγόμενα κύαμοι (κουκιά) τοῦ κακάου.

Ἐὰν ξεφλουδίσωμεν τὰ κουκιὰ ταῦτα καὶ φρύξωμεν (καβουρδίσωμεν) αὐτὰ ὅπως συνήθως τὸν καφέ, τρίψωμεν δὲ καὶ κοπανίσωμεν ἐντὸς σιδηροῦ ἰγδίου, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἤδη θερμάνῃ, σχηματίζεται πολτός, δυνάμενος νὰ χυθῇ εἰς διαφόρους τύπους (καλούπια) καὶ νὰ λάβῃ διάφορα σχήματα.

Αἱ ἐν τοῖς ζαχαροπλαστείοις ὡς σοκολάτα πωλούμεναι πλάκες εἶνε μίγμα κακάου μὲ ζάχαριν, βανίλλην, ἢ ἄλλας ἀρωματικὰς οὐσίας· ἡ σοκολάτα ἡ ὁποία συνίσταται μόνον ἀπὸ κακάον καὶ ζάχαριν, χωρὶς καμμίαν ἄλλην οὐσίαν, λέγεται *τῆς ὑγείας*, ἡ δὲ περιέχουσα καὶ ἄλλας οὐσίας λέγεται *ἀρωματική*.

Τὸ ποτὸν τῆς σοκολάτας ἦτο πρὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων γνωστὸν εἰς τοὺς Μεξικανούς, ἔγινε δὲ γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην περὶ τὸ 1520 διὰ τῶν Ἱσπανῶν· τῷ δὲ 1606 ὁ ἐκ Φλωρεντίας Καρλέτης, ὅστις ἔζησεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς Ἰνδίας, κατέστησε γνωστὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ· ἔκτοτε διεδόθη κατὰ μικρὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ Ἱσπανίας εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, ὥστε σήμερον δὲν ὑπάρχει πολιτισμένον μέρος τῆς γῆς ὅπου νὰ μὴ εὑρίσκωνται ἐργοστάσια πρὸς κατασκευὴν σοκολάτας. Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχουσιν ἤδη ἀρκετὰ τοιαῦτα, τὸ δὲ πρῶτον ἱδρύθη τῷ 1859 ὑπὸ τοῦ Παυλίδου.

Ἐν ᾧ τὸ τέϊον καὶ ὁ καφὲς διεγείρουν τὸ νευρικὸν σύστημα, ἡ σοκολάτα διεγείρει αὐτὸ ὀλίγον τρέφει δὲ τὸ σῶμα πολύ, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο συναγωνίζεται πρὸς αὐτὸ τὸ γάλα. Εἰς μικρὸν ὄγκον περιέχει πολλὰς θρεπτικὰς οὐσίας, εἶνε εὔπεπτος, ἀναψυκτικὴ εἰς ἀσθενεῖς καὶ ὑγιεῖς.

Ὅπως ὁ καφὲς καὶ τὸ τέϊον ὁμοίως καὶ ἡ σοκολάτα νοθεύεται συχνὰ ὑπὸ τῶν ἐμπόρων. Πολτὸς φακῆς, πιζελίων, γεωμήλων, ὀρύζης, ἀρκεβοσίτου, σαλεπίου, ἀναμιγνυόμενος μὲ κοινὸν βούτυρον, ἢ κρόκκον ὠῶν, ἔλαιον, ἢ ἀμυγδαλέλαιον· χρωματισμένον δὲ μὲ ἐρυθρωπόν τι χρῶμα ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον συστατικὸν τῆς νόθου σοκολάτας, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ μόνον.

Ἐὰν τὰ πλινθία τῆς σοκολάτας δὲν ἔχωσι τοιαύτας οὐσίας, θραυόμενα δεικνύουν ἐπιφάνειαν λείαν, ἐρυθροῦ ἢ ξανθίζοντος χρώματος. Ἐὰν ἀπὸ τοὺς κυάμους τοῦ κακάου ἀφῃρέθη ἡ οὐσία αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ προσετέθη λίπος, ἔλαιον, βούτυρον, τότε ἡ σοκολάτα ἔχει βαρεῖαν, ταγγὴν ὀσμήν.

Σοκολάτα, ἡ ὁποία βραζομένη μὲ ὕδωρ γίνεται λίαν πηκτή, δὲν εἶνε καλή διότι περιέχει ἄλευρον καὶ παρομοίας οὐσίας. Ἐπίσης κακὴ εἶνε ἂν αἱ πλάκες εἶνε φαγωμέναι ἀπὸ ἔντομα.

Διὰ νὰ βράσωμεν σοκολάταν τρίβομεν εἰς κόνιν ὅσον μέρος αὐτῆς θέλομεν καὶ θέτομεν αὐτὸ εἰς εὐρύχωρον ἀγγεῖον· ἀκολούθως εἰς ἄλλο μετάλλινον ἀγγεῖον θέτομεν ποσὸν ὕδατος ἀνάλογον τῆς προσδιορισθείσης σοκολάτας, θέτομεν αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ καὶ λαμβάνει μίαν βράσιν. Μικρὸν ποσὸν τοῦ ζέοντος ὕδατος χύνομεν ἐντὸς τοῦ ἀγγείου, εἰς ὃ εὑρίσκεται ἡ κόνις τῆς σοκολάτας, μετὰ ταῦτα δὲ θλίβομεν διὰ κοχλιαρίου τὴν ἐντὸς τοῦ ὕδατος κόνιν ἕως οὗ σχηματισθῇ εἶδος *γαλακτώματος*· χύνομεν τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἐπὶ τοῦ πυρὸς μεταλλίνου ἀγγείου, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ὕδατος, ἀφ' οὗ δὲ τὸ μίγμα τοῦτο φουσκώσῃ δύο τρεῖς φορὰς τότε ἡ σοκολάτα εἶνε ἑτοίμη πρὸς πόσιν.

Τὸν αὐτὸν τρόπον ἀκολουθοῦμεν καὶ εἰς τὴν μετὰ γάλακτος παρασκευὴν τῆς σοκολάτας.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΣΤΟΡΓΗ ΖΩΟΥ

Πρὸ τινων ἐτῶν περὶ τὸν Ὠκεώνειον ὅμιλος Ἀλβανῶν διήρχετο τὸν ποταμὸν Δρίνον.

Ἡ διάβασις ἦτο δύσκολος εἰς τὴν πολυπληθῆ ἀγέλην τῶν ζῴων, διότι ὁ ποταμὸς ἦτο ἐξωγκωμένος ἐκ τῶν πολλῶν βροχῶν. Μετὰ πολλὰς κραυγὰς καὶ κτυπήματα οἱ Ἀλβανοὶ κατόρθωσαν νὰ ὠθήσουν εἰς τὸ πλωτὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ περὶ τοὺς εἴκοσιν ἵππους ἐκ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἓξ φορβάδες μὲ τρία πωλάρια. Ἓξαφνα μία γραῖα φορβὰς ἔμεινεν ὀπίσω παρασυρθεῖσα ἀπὸ τὸ ρεῦμα.

Ἐν τούτοις ἡ λοιπὴ ἀγέλη εἶχε φθάσῃ εἰς τὴν ὄχθην, οἱ δὲ νεαροὶ πῶλοι ἐσκίρτων περιχαρῶς περὶ τὰς μητέρας των· εἰς μόνον πῶλος ἔτρεχεν ἀνησύχως χρεμετίζων πέριξ αὐτοῦ· τότε δὲ οἱ παρόντες ἐκεῖ ἔγιναν μάρτυρες θαυμαστοῦ θεάματος, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε λησμονοῦνται.

Ὁ νεαρὸς πῶλος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὄχθης, ἔστη δὲ πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος μὲ φλογεροὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀχνίζοντας μυκτῆρας.

Μὲ τεράστιον πήδημα ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμόν. Ἐξαφανίζεται πρὸς στιγμήν, ἔπειτα ἐμφανίζεται πλέων ῥωμαλέως πρὸς τὴν κινδυνεύουσαν μητέρα του. Τὰ κύματά τον ἐμποδίζουν νὰ βλέπῃ ἐμπρός του, ἀλλὰ αὐτὸς τινάσσεται μὲ πηδήματα καὶ χρεμετίσματα μὲ τεντωμένον λαιμόν, τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος ἔξω τοῦ ὕδατος ἔχων, ἐκεῖνος ὁ μακρὸς πῶλος ὅστις πρὸ ὀλίγου μὲ τόσην δυσκολίαν εἶχεν ἔμβῃ εἰς τὸν ποταμὸν μὲ ὅλην τὴν ἀγέλην.

Ἡ μήτηρ ὑψώσασα τὴν κεφαλήν της ἀπήντα μὲ διακεκομμένους ῥόγχους εἰς τὰς προσκλήσεις τοῦ μικροῦ της. Τὸ ἔνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως εἶχεν ἐμψυχώσῃ πρὸς στιγμὴν τὴν φορβάδα.

Ἐν τούτοις ὁ πῶλος ἔφθασεν εἰς αὐτὴν ταχύτερον τῆς σχεδίας. Τὸ τέκνον ὑπεβάστασε τὴν κεφαλὴν τῆς μητρὸς ἐπὶ τῶν νώτων του καὶ τὴν ἔσυρε πρὸς τὴν ὄχθην. Ἡ μήτηρ ἐσώθη.

Ὅταν ἐξῆλθε τοῦ ποταμοῦ ὁ πῶλος ἐστρέφετο περιχαρὴς πέριξ τῆς μητρός του, θωπεύων τὴν κοιλίαν αὐτῆς μὲ τὸ σῶμά του ἐκφράζων οὕτω τὴν πρὸς τὴν μητέρα του φιλοστοργίαν.

Η ΦΩΛΙΑ

Ἀντικρὺ 'ς τὸ παραθύρι, σὲ μιὰ στέγη χαμηλὴ
κάθησ' ἕνα χελιδόνι, ταξειδιάρικο πουλί·
καὶ μὲ χίλια σύρε κ' ἔλα καὶ μὲ τὴ γλυκειὰ λαλιά του
καὶ μὲ βάσανα καὶ κόπους ἔχει κτίσει τὴ φωλιά του.

Ἔχει κτίσῃ τὴ φωλιά του καὶ τριγύρω της πετᾷ,
πάει κ' ἔρχετ' ὅλη μέρα καὶ τροφὴ παντοῦ ζητᾷ
καὶ τὴν φέρνει 'ς τὰ παιδιά τού που μ' ὁλάνοικτο τὸ στόμα
περιμένουν πεινασμένα ἕνα σπόρο, λίγο χῶμα.

Ἀντικρύ, μιὰ μαυροφόρα, ποῦ παράκαιρα γερνᾷ,
'ς τὸ παράθυρο μονάχη τὴν ἡμέρα της περνᾷ·
τὴ φωλιὰ τὴ νειοκτισμένη μὲ παράπονο κυττάζει
καὶ τὰ μάτια της σφουγγίζει κι' ὁλοέν' ἀναστενάζει.

Ἦταν ἄλλοτε μητέρα κ' εἶχε πρόσχαρο παιδὶ
κ' ἔτυχεν ὁ μαῦρος χάρος νὰ περάσῃ νά το 'δῇ
καί το 'ζήλεψε ποῦ τῶδε κ' ἔσκυψε μὲ 'περηφάνεια
καί το πῆρε 'ς τὰ φτερά του καί το 'πῆγε 'ς τὰ οὐράνια.

Ἔρημη, μονάχη τώρα καμαρώνει τὴ φωλιὰ
καὶ θυμᾶται τὸ παιδί της καὶ θυμᾶται τὰ παλιά . . .
Καὶ κυττάζοντας τὴ μάννα που φροντίζει τὰ παιδιά της
ἀχ! θαρρεῖ πῶς εἶν' ἐκείνη, κι' ἀναπαύετ' ἡ καρδιά της.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου.

Τὸ ἔξοχον τοῦτο ἀριστούργημα ἀνεκαλύφθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1820 ἐπὶ τῆς νήσου Μήλου, ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ *Ἀφροδίτη τῆς Μήλου*. Ἐν ᾧ χωρικός τις ἔσκαπτε τὸν ἀγρόν του ἡ ἀξίνη του προσέκρουσεν εἰς *μάρμαρα· σκάψας* ἔτι βαθύτερον εὗρεν εἶδος ὑπογείου δωματίου εἰς βάθος ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ποδῶν ἐντὸς τοῦ ἐδάφους. Ἐκεῖ πλησίον εὑρέθη καὶ ἡ ὀνομαστὴ Ἀφροδίτη, ἀλλ' εἰς δύο τμήματα. Ὁ χωρικός, καίτοι μὴ ἐννοῶν τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου, ὑποθέτων ἐν τούτοις ὅτι πρόκειται περὶ εὑρήματος σπουδαίου, ἔκρυψεν ἐντὸς τοῦ σταύλου του τὸ ἄνω μέχρι τῆς ὀσφύος μέρος τοῦ ἀγάλματος· ἀνεκοίνωσε δὲ τὰ κατ' αὐτὸ εἰς τὸν ἐν Μήλῳ προξενικὸν πράκτορα τῆς Γαλλίας· οὗτος ἔγραψεν ἀμέσως εἰς τὸν ἐν Κων|πόλει πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας Μαρκήσιον Ῥιβιέρ, ἀλλ' ἡ ἐπιστολή του ἀπεπλανήθη καὶ ἔφθασε πολὺ ἀργά. Ἀξιωματικὸς ὅμως γαλλικοῦ πλοίου προσεγγίσαντος εἰς Μῆλον ἀπεβιβασθεὶς εἰς τὴν ξηρὰν καθὼς εἶδε τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ἀγάλματος εἰς τὸν σταῦλον τὸ δὲ ἄλλο εἰς τὸν ἀγρόν, ἔγραψεν εἰς τὸν ἐν Κων|πόλει πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας, συνιστῶν θερμῶς τὴν ἀγοράν του. Ὁ πρεσβευτὴς ἀνέθηκεν εἰς ἕνα γραμματέα τῆς πρεσβείας νὰ μεταβῇ ἐν τάχει εἰς Μῆλον καὶ ν' ἀγοράσῃ τὸ ἄγαλμα. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ γάλλος γραμματεὺς ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν νῆσον, εἶδε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ περικαλλὲς ἄγαλμα μετεφέρετο εἰς βρίκιον εὑρισκόμενον ἐν τῷ λιμένι.

Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Τί εἶχε συμβῇ; Ποῦ μετεφέρετο τὸ ἄγαλμα;

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσον ἔχοντες ὑποχρεώσεις εἰς τὸν Ἕλληνα εὐπατρίδην Μουρούζην, ὅστις ἔτρεφε θερμὴν ἀγάπην πρὸς τὰ ἔργα τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ φοβούμενος μή τον δυσαρεστήσουν ἂν πωληθῇ εἰς ξένους, κατώρθωσαν νὰ πείσουν διὰ τοῦ ἱερέως τῆς πόλεως τὸν χωρικὸν νὰ πωλήσῃ τὸ ἄγαλμα ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς εἰς τὴν κοινότητα τῆς νήσου, οὕτω δὲ ἡ Ἀφροδίτη ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἄνεμοι ἐναντίοι ὅμως ἠμπόδισαν τὸ βρίκιον ν' ἀποπλεύσῃ, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ γραμματεὺς τῆς πρεσβείας διὰ μορφῶν καὶ παντοίων ἀπειλῶν τόσον ἐφόβισε τὸν ἱερέα καὶ τοὺς προκρίτους ὥστε συγκατένευσαν οὗτοι νὰ πωληθῇ ἐν ὁμοπρασίᾳ τὸ ἄγαλμα· ἀντὶ *χιλίων τριακοσίων γροσίων* ἠγοράσθη ὑπὸ τῶν γάλλων τὸ ἀνεκτίμητον ἀριστούργημα καὶ μετεκομίσθη εἰς τὸ γαλλικὸν πλοῖον, τὸ ὁποῖον πρὸς ἀποφυγὴν νέων ἐπεισοδίων ἀπέπλευσεν ἀμέσως, συνοδευόμενον καὶ ὑπὸ ἑνὸς ἄλλου πολεμικοῦ ἐλθόντος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἀγάλματος.

Ταὐτοχρόνως σχεδὸν ἦλθε καὶ ὁ ἕλλην πρίγκιψ Μουρούζης· ἀλλ' εἰς μάτην· τὸ ἀριστοτέχνημα ὑπεραστιζόμενον ὑπὸ τῶν γαλλικῶν τηλεβόλων ἔπλεεν εἰς ξένας θαλάσσας...

Ἀπερίγραπτον θαυμασμὸν ἐξήγειρε τὸ θαυμάσιον ἔργον ὅθεν καὶ ἂν διῆλθε. Ἔξοχοι ἀρχαιολόγοι βλέποντες αὐτὸ πλῆρες ἐν ὅλῃ τῇ καλλονῇ του ἀνεφώνησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὅτι ἡ ἀξία του δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς ἴσον χρυσὸν μὲ τὸ βάρος του. Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἠγοράσθη προσέφερεν αὐτὸ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ὅστις τὸ ἐδώρησεν εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου. Ἐκεῖ δὲ μένει μέχρι σήμερον ἐν τιμητικῇ αἰθούσῃ, ἑλκύον τὸν θυμασμὸν τῶν γενεῶν, ὑψόνον τὸ πνεῦμα εἰς τὰς ὑψηλὰς σφαίρας τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους.

Τὸ ὑριστοτέχνημα τοῦτο, κατά τινα ἐπιγραφὴν ἐπὶ μικρᾶς βάσεως τοῦ ἀγάλματος ἥτις ἀπωλέσθη, εἶνε ἔργον ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΗΝΙΔΟΥ κατεσκευάσθη δὲ περὶ τὴν Β' πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα. Ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου δὲν εἶνε ἔργον τοῦ Πραξιτέλους, δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπομίμησις Ἀφροδίτης τινος ἐκ τῶν πέντε, τὰς ὁποίας εἶχε κατασκευάσῃ ὁ μέγας καλλιτέχνης.

Πρώϊμος ἀνάπτυξις μεγάλων ἀνδρῶν.

Πολλοὶ ἐκ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν διεκρίθησαν διὰ τὴν πρώϊμον ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιοφυΐας των.

Ὁ μέγας Ἰταλὸς ποιητὴς Δάντε τὸ πρῶτόν του σονέτο ἐποίησεν ἐν ἡλικίᾳ 9 ἐτῶν.— Ὁ ἐπίσης Ἰταλὸς Τάσσος τοὺς πρώτους στίχους του ἔγραψε 10 ἐτῶν. — Ὁ ἱσπανὸς δραματικὸς ποιητὴς Καλδερὼν ἤρχισε νὰ γράφῃ 13 ἐτῶν. — Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Τουλούζης 14 ἐτῶν.— Ὁ μέγας ἄγγλος ποιητὴς Βύρων ἔγραφε στίχους 12 ἐτῶν.— Ὁ διάσημος μελοποιὸς Μαγερμπὲρ ἔπαιζεν εἰς μουσικὰς συναυλίας ἤδη 6 ἐτῶν.— Ὁ μέγας ζωγράφος Κλαύδιος Βερνὲ ἐγνωγράφει λαμπρὰ 7 ἐτῶν.— Ὁ διάσημος ῥήτωρ τῆς Γαλλίας καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ Μιραμπὼ ἔγραψεν ἕνα τόμον 11 ἐτῶν.— Ὁ ἕξοχος μελοποιὸς Χαῖνδελ ἐμελοποίησε μίαν μουσικὴν λειτουργίαν 13 ἐτῶν.— Ὁ μέγας Ῥαφαὴλ ἤρχισε νὰ ζωγραφίζῃ 7 ἐτῶν.— Ὁ ἕξοχος μελοποιὸς Βέμπερ παρέστησε τὸ πρῶτόν του μελόδραμα 14 ἐτῶν — 12 ἐτῶν ὁ Πασκὰλ εἶχε λύσῃ τὰ 32 προβλήματα τοῦ Εὐκλείδου.

Αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ Γέφερσον.

Ὁ Θωμᾶς Γέφερσον (1743—1826) τρίτος πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἦτο σπουδαιότατος ἀνήρ, αἱ δὲ δέκα ἐντολαί του εἶνε ἐξαίρετοι ὁδηγίαι διὰ τὸν βίον.

1. Μὴ ἀναβάλῃς διὰ τὴν αὔριον ὅ,τι δύνασαι νὰ κάμῃς σήμερον.
2. Μὴ μεταχειρίζεσαι ἄλλον εἰς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύνασαι νὰ κάμῃς μόνος σου.
3. Μὴ ἐξοδεύῃς τὸ χρῆμά σου πρὶν το κερδίσῃς.
4. Μὴ ἀγοράζῃς ποτὲ τὸ περιττὸν μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶνε τάχα εὐθηνόν.
5. Ἡ ματαιοδοξία καὶ ἡ ἀλαζονεία στοιχίζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον περισσότερον παρὰ ἡ πεῖνα καὶ ἡ δίψα.
6. Μὴ μετανοοῦμεν ποτὲ διότι ἐφάγομεν πολὺ ὀλίγον.
7. Τίποτε δὲν κουράζει ὅταν τὸ κάμωμεν μὲ τὴν καρδίαν μας.
8. Πόσας λύπας μᾶς ἐπροξένησαν αἱ δυστυχίαι, τὰς ὁποίας μᾶς ἔκαμεν ἡ φαντασία μας νὰ φοβούμεθα καὶ αἱ ὁποῖαι ποτὲ δὲν μας συνέβησαν!
9. Παῖρνε πάντοτε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν καλήν των ὄψιν.
10. Ἂν εἶσαι δυστυχεστημένος μέτρα ἕως δέκα πρὶν ὁμιλήσῃς καὶ ἕως ἑκατὸν ἂν εἶσαι θυμωμένος.

Δύο ἄνθρωποι μὲ βαρύτητα.

Οἱ πολῖται τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶνε πολὺ ὑπερήφανοι διὰ τὴν κυβέρνησίν των. Διϊσχυρίζονται, καὶ δικαίως, ὅτι καμμία χώρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπιδείξῃ ἀνθρώπους μὲ τόσην βαρύτητα ὅσον οἱ ἄρχοντές τῆς.

Καὶ πράγματι ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας Κλέβελανδ, ὁ ὑπουργὸς τῶν τηλεγράφων καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ζυγίζουν οἱ τρεῖς των μαζὶ περισσότερον ἀπὸ χιλίας λίτρας.

Δὲν ἔχουν δίκαιον νὰ ὑπερηφανεύωνται οἱ Ἀμερικανοί;

Τὸ πάθημα ἑνὸς φιλαρχαίου.

Εἷς φίλος τῶν ἀσχαιοτήτων, εἶδε μίαν ἡμέραν τὴν χρονολογίαν 1081 χαραγμένην ἐπὶ πέτρας εὑρισκομένης ὑπεράνω τῆς θύρας ἑνὸς σταύλου· ἐπλήρωσε λοιπὸν ἀρκετὰ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ σταύλου ὅστις τὴν παρεχώρησεν εἰς αὐτόν.

Μετὰ τινας ἡμέρας ὁ χωρικὸς ἔφερε τὴν πέτραν εἰς τὸν φιλάρχαιον.

—Τί; εἶπεν οὗτος, αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ πέτρα ποῦ ἀγόρασα. Αὐτὴ ἔχει ἡμερομηνίαν 1801. Δὲν τὴν θέλω!

— Νὰ με συμπαθᾷς, εἶπεν ὁ χωρικός, εἶνε ἡ ἰδία. Μονάχα ὁ κτίστης την εἶχε βάλῃ ἀνάποδα. Κάμε καὶ τοῦ λόγου σου τὸ ἴδιο.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η ΠΡΩΤΗ. Δὲν εἶνε καθόλου ὑγιεινὸν τὸ σπίτι μας.
Η ΔΕΥΤΕΡΑ. Διατί;
Η ΠΡΩΤΗ. Χθὲς ἔπεσεν ὁ ἀδελφός μου ἀπὸ τὸ παράθυρο κ' ἔσπασε τὸ χέρι του. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἑλλάς.

*

ΠΑΠΠΟΥΣ. Εἰπέ μου μίαν φρᾶσιν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου.
ΕΓΓΟΝΟΣ. Καὶ ἀπελθὼν ὁ Ἰούδας ἀπήγξατο.
ΠΑΠΠΟΥΣ. Λέγε καὶ ἄλλην μίαν.
ΕΓΓΟΝΟΣ. Πορεύου καὶ σὺ καὶ ποίει ὁμοίως.
Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

*

Ἡ μικρὰ Φωφὼ κοιμᾶται μὲ τὴν Μαρίκαν. Ἡ Μαρίκα ἀφ' οὗ ἐξύπνησε τὸ πρωΐ λέγει εἰς τὴν μαμμάν της ὅτι εἶδεν ἕνα ὄνειρον.

Ἡ Φωφώ, ἡ ὁποία ἦτο παροῦσα ἐκεῖ λέγει:
—Ἀ! μπᾶ! δὲν το εἶδε αὐτὸ τὸ ὄνειρο· ἐγὼ κοιμώμουνα μαζί της καὶ δὲν εἶδα τίποτε.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοδόξου Ἕλληνος.

*

Μικρά τις κόρη ἤθελε νὰ θωπεύσῃ ἓν κυνάριον.
Ἀλλ' ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει εἰς τὴν μικράν:
— Θά σε δαγκάσῃ, διότι δέν σε γνωρίζει.
— Τότε λοιπὸν 'πῆτε του πῶς μὲ λέν' Ἑλένη.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μεγαθύμου Κεφαλλήνος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Τὰς ἐλλείψεις σου νὰ σου συγχωρήσω, ἀγαπητή μου *Χρυσαλλίς*; Ποίας ἐλλείψεις; Τὸ γραμματάκι πού μου ἔστειλες εἶνε κομψὸ καὶ χαριτωμένο· ἡ μόνη σου *ἔλλειψις* ἕως τώρα ἦτο ὅτι ἔλειπες ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφίαν μου· τώρα λοιπὸν ἴσα ἴσα που διορθώθη αὐτὴ ἡ ἔλλειψις ὁμιλεῖς περὶ ἐλλείψεων; Γράφε μου τακτικά, σὲ παρακαλῶ.

Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολήν σου, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· πολλῶν ἐπαίνων εἶνε ἄξιος ὁ ἐξαίρετος γυμνασιάρχης σας κ. Δουκάκης διὰ τὰς ἐκδρομὰς τὰς ὁποίας σᾶς κάμνει· αἱ τοιαῦται ἐκδρομαὶ ὄχι μόνον τοὺς μῦς δυναμόνουν, τοὺς πνεύμονας ἐνισχύουν, τὸ αἷμα ζωογονοῦν, ἀλλ' ἀναπτύσσουν καὶ τὴν παρατηρητικότητα, φέρουν τὰ παιδία εἰς περισσοτέραν συνάφειαν πρὸς τὴν φύσιν, μορφόνουν τὸ καλαισθητικὸν συναίσθημα, τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκτιμᾶν τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, προσέτι δὲ εὑρύνουν τὸν κύκλον τῶν παραστάσεων, τῶν διὰ τῆς πείρας ἀποκτωμένων ἰδεῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ στηρίζεται ἡ διδασκαλία. Ὤ, τοὺς Γερμανόπαιδας μίαν φορὰν νὰ ἰδῇς τί ἐκδρομὰς κάμνουν μὲ τοὺς διδασκάλους των! καὶ μόνον ἐκδρομάς; ταξείδια ὁλόκληρα διαρκοῦντα ἐνίοτε καὶ μέχρι δέκα ἡμερῶν· ἐπισκέπτονται ὀνομαστὰς τοποθεσίας διὰ νὰ ἐννοήσουν ἀκριβῶς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα διεδραματίσθησαν εἰς αὐτάς, ἐπισκέπτονται βιομηχανικὰς πόλεις διὰ νὰ ἐννοήσουν τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ἐπισκέπτονται μεσαιωνικὰ μέγαρα ἢ ἐκκλησίας διὰ νὰ ἴδουν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν των τοὺς διαφόρους ἀρχιτεκτονικοὺς ρυθμούς,—διότι καὶ καλλιτεχνικὰς γνώσεις ἀποκτοῦν οἱ Γερμανόπαιδες. Ἀλλὰ φεῦ! ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμεθα ὀπίσω ἀκόμη τόσον! Μία τῶν ὀλίγων παρ' ἡμῖν ἐξαιρέσεων εἶνε ὁ γυμνασιάρχης σας, διὰ τοῦτο ἂς δεχθῇ καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ.

Δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Πορθμὲ τοῦ Εὐρίπου*. Ἐπίσης καὶ τὸ ἰδικόν σου, *Δελαβάρε Ὄγκα*. Γράφετε ὁλοκλήρους, εὐλογημένα παιδιά, καὶ δύο λέξεις!

Καὶ σύ *Εὔσκιε Ἠλάτανε* μόνον περὶ πνευματικῶν ἀσκήσεων μοῦ γράφεις; δὲν εὑρῆκες τίποτε ἄλλο νὰ μου εἴπῃς; Θέσε λοιπὸν εἰς ἐνέργειαν τὸν ἐγκέφαλόν σου νὰ γράψῃς κἄτι!... Δὲν ἐνόησες ἀκόμη ὅτι ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα, ἐννοεῖ νὰ σας δίδῃ ἀφορμὴν νὰ μαθετε καὶ νὰ *γράφετε* καὶ νὰ *σκέπτεσθε*;

Λέγεται ὅτι εἰς μίαν ἐκ τῶν Κυκλάδων τὸν ἐκθρονισμὸν τοῦ Ὄθωνος οἱ κάτοικοί της ἔμαθαν μῆνας ὁλοκλήρους βραδύτερον, διότι ἕνεκα τῶν ἀτελῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πάρουν εἴδησιν. Κἄτι τέτοιον συμβαίνει, παιδί μου *Φιλόδοξε Ἕλληνι*, καὶ τώρα μὲ σέ· φαίνεται ὅτι ἡ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ συγκοινωνία ὁμοιάζει μὲ τὴν τῆς νήσου ἐκείνης, ἀφ' οὗ ἀκόμη δὲν ἔμαθες πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔγινε πλέον γνωστὸν εἰς ὅλους ὅτι **λύσεις καὶ πνευματικαὶ ἀσκήσεις γράφονται εἰς ἰδιαίτερον φύλλον χάρτου.**

Ἐπῆρες φωτιὰ λοιπόν, *Ἑλληνὶς τῆς Ῥοδόπης*; στέλλε, στέλλε ἀπὸ ὅλα· ἀλλὰ ἡ ἐπιστολή σου διατί τόσον ὀλιγόλογος; Ἡ ἀναπνοή σου δὲν σου πιάνεται γρήγορα ὅταν ὁμιλῇς· πῶς σου *πιάνεται λοιπὸν τόσον ὅταν γράφῃς*; Ἐλαγάνιασες διὰ μιᾶς, καλή μου φίλη;

Ποιὸς ξεύρει ἂν δὲν γίνῃ καὶ αὐτὸ μίαν ἡμέραν, *Μεγάθυμε Κεφαλλήν*· ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν ἄσκησιν ἐννοεῖται ὅτι τὴν ἔστειλε καὶ ὁ *Πικουλίτσος*.

Μάλιστα, *Ἰσθμὲ τοῦ Σουέζ*, γίνεσαι δεκτὸς εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισμούς, ἐμπρὸς λοιπόν, τὸ στάδιον εἶνε ἀνοικτόν!

Καὶ αὐτή σου ἡ ἐπιστολὴ μοῦ ἤρεσε πολύ, *Ἐαρινὴ Πρωΐα*.

Μὴν ἀπογοητεύεσαι διὰ τόσον γρήγορα, *Καρυοφύλλι τοῦ Διάκου*. Ἐν γένει ἐγὼ θέλω τοὺς φίλους μου ὄχι τόσον ἀμειλίκτους πρὸς τὰ λάθη τῶν ἄλλων. Ἀλλοίμονον ἂν διὰ τὸ παρὰ μικρὸν πρᾶγμα πρέπει νὰ κηρύττωμεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν πρὸς τὸν ἕνα καὶ πρὸς τὸν ἄλλον! Τὸ μεγαλήτερον προσὸν ἑνὸς ἀνθρώπου εἶνε ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ ἐπιείκεια.

Ὅσοι δὲν ἀγωνίζονται δὲν στεφανοῦνται. Ἔχεις δίκαιον λοιπὸν ν' ἀγωνίζεσαι μὲ τόσον ζῆλον, *Ἀτρόμητε Ὑψηλάντα*, ὁ καλλίτερος τρόπος πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ βραβείου εἶνε αὐτός.

Ὁ ἐνθουσιασμός σου διὰ τὴν ὡραίαν Σμύρνην, *Κόρη τοῦ Γιαλοῦ*, μετεδόθη καὶ εἰς ἐμὲ καὶ ἦλθα εἰς τὴν ἔξοχον προκυμαίαν μὲ τὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα καὶ εἰς τὸν θαυμάσιον λιμένα μὲ τὰ εἴκοσι θωρηκτὰ τοῦ γαλλικοῦ στόλου, ἦλθα, ἀλλὰ διὰ τῆς φαντασίας μόνον δυστυχῶς. Ὤ, πῶς σε ζηλεύω!

Τώρα λοιπὸν ποῦ ἀνέρρωσες, *Δρόσε τῆς Πρωΐας*, γράφε μου τακτικώτερα.

Μὲ πολλὴν, πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ γίνῃς δεκτὸς εἰς τοὺς διαγωνισμούς, φίλε μου Κλεισθένη Γ. Φιλόρτε. Εἶσαι πράγματι ἀρχαῖος φίλος καὶ ἂν σὺ τυχὸν τὸ ἐλησμόνησες ἡ μικρά σου φουσανέλλα εἰμπορεῖ νὰ μᾶς το ἐνθυμήσῃ.

Ναί, *Δούλη Ἑλλάς*, νὰ μου στείλῃς τ' ἀποσπάσματα περὶ ὧν μου γράφεις· ὅσα μου γράφεις, ὄχι μόνον δὲν ὀλιγοστεύουν τὴν περὶ σοῦ ἰδέαν μου, ἀλλὰ τὴν αὐξάνουν· ἐργάζου λοιπὸν καὶ θὰ εὕρῃς εἰς ἐμὲ τὸν ὁδηγὸν τὸν ὁποῖον χρειάζεσαι. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἔμαθες τόσα ἄλλα πράγματα μόνη σου, *πρέπει* νὰ μάθῃς καὶ μίαν ξένην γλῶσσαν· ἄρχισε δὲ ἀπὸ τὰ Γαλλικά· ἡ ἰδική μας φιλολογία εἶνε τόσον μικρὰ ὥστε ὁ εἰς αὐτὴν περιοριζόμενος ὁμοιάζει μὲ ἄνθρωπον ποῦ δὲν εὐγῆκε ἀπὸ τὸ χωριό του. Αἱ μεταφράσεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν ἀποδίδουν τὴν ἀξίαν καὶ τὰς ἀποχρώσεις τοῦ πρωτοτύπου, πολλὰ δὲ ἔργα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταφρασθοῦν εἰς τὴν γλῶσσάν μας, ὡς μὴ εὑρίσκοντα ἀγοραστάς, ὁποῖον παραδείγματος χάριν συγγραμμά τι περὶ ὕφους. Διὰ μᾶς ξένης γλώσσης νέοι ὁρίζοντες θ' ἀνοιχθοῦν ἐμπρός σου.

Ἀπορῶ διὰ τὴν βραδύτητα, περὶ τῆς ὁποίας μοι γράφεις *Πηλεῦ*, τὸ φύλλον στέλλεται ἀπ' ἐδῶ τακτικά.

Περιέργεια ἀπὸ περιέργειαν διαφέρει, *Ἀργεία Τελέσιλα*· αὐτὴ περὶ τῆς ὁποίας μοῦ ὁμιλεῖς δὲν εἶνε κακὴ περιέργεια, διότι εἶνε τὸ *ζητητικὸν διάφορον*, ἡ συγκέντρωσις τῆς προσοχῆς μας, ἡ ἀνυπομονησία περὶ τοῦ συμβησομένου περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ τόσον ὡραῖα ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν «Ποιητικήν του». Βεβαίως τώρα ποῦ ἀρχίζουν αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὰς ἐξετάσεις πρέπει νὰ ἐργασθῇς μὲ ὅλας σου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃς. Συλλογίσου τὴν ἔκφρασιν τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῆς μορφῆς τῶν καλῶν σου γονέων ὅταν σὲ ἰδοῦν ὅπως σ' ἐπιθυμοῦν, συλλογίσου πόσον ὡραιότεραι θὰ εἶνε καὶ διὰ σὲ αἱ διακοπαὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος,—ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ ἀνάπαυσις καθ' ἣν θὰ εἶσαι εὐχαριστημένη ἐξ ὅλων καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ σου.

Καὶ λύσεις στέλλε καὶ πνευματικὸς ἀσκήσεις καὶ ἀπὸ ὅλα. *Δροσερὰ Πρωΐα*· δὲν πειράζει δὲ ἂν μερικαὶ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶνε ὀρθαί. Ἐγὼ ὅμως ἠξεύρεις κρατῶ πάντοτε τὰς ὀρθάς. Στέλλε σὺ διὰ νὰ ἐξασκῆσαι.

Ἡ ἔμπνευσις τοῦ ποιήματός σου, *Προμηθεῦ Δεσμῶτα* εἶνε καλή, ἀλλ' ἡ στιχουργία ὄχι καλή· ἡ ὁμοιοκαταληξία πολὺ πτωχή· *ἀναγίνωσκε ποιητὰς ὡς τὸν Ζαλοκώσταν*, Βαλαωρίτην, Παράσχον κτλ. διὰ νὰ μορφώσῃς τὴν καλαισθησίαν σου. Ἐν γένει δὲ γράφε μου πολὺ συγγραφεῖς ἢ ποιητὰς ἔχεις ἀναγνώσῃ ἕως τώρα.

Πολὺ καλά, λοιπὸν *Βόσπορε*, περιμένω τὴν περιγραφήν, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα. Κύτταξε! Ὁ λόγος μας λόγος!

Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἀγάπην ποῦ μοῦ ἔχετε ὅλοι σας *Ἄστρον τῆς Λύρης*. Ἀλλὰ μὴ λυπεῖσαι ἂν δὲν ἀδημοσιεύωνται πάντοτε πνευματικαὶ ἀσκήσεις σου. Εἶνε τόσον πολλοὶ οἱ φίλοι ποὺ μου στέλλουν τοιαύτας! συλλογίσου δὲ ὅτι ὅλοι ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα, μικρὰ μου φίλη.

Ὦ *Πικουλίτσε*, ἡ περιγραφή σου διὰ τὴν ἀρρώστεια τῆς *Ἀστερίας* σου εἶνε λαμπρά· γράφε λοιπὸν συχνότερα, καημένε, ἀφ' οὗ ἡ πέννα σου ἔχει τόσην χάριν!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1893]

125. Στοιχειόγριφος.

Εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἄσχημον τὸ ὅλον μου θὰ βρῆτε.
Δυὸ γράμματ' ἄν μου βγάλετε τὸ μένον σὰς ἀρνεῖται.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Παυλίου.

126. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτον ἥμισύ μου τὸν κόπον περικλείει,
Μακρὺ δὲ εἶνε ζῶον τὸ ἄλλο φολιδωτή,
Ἡ δὲ Μυθολογία τὸ ὅλον μου δεικνύει
Ὅτ' εἰς τῆς Μεσογείου τὰ ὕδατα οἰκεῖ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Παυσανίου τοῦ Μουμάχου.

127. Ἀναγραμματισμός.

Πᾶς ὁ ἔχων με θρηνεῖ
Καὶ τὸν ἰατρὸν φωνεῖ.
Ἂν δὲ μ' ἀναγραμματίσῃς
Αἴφνης θὰ μ' ἐπιθυμήσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ποσπόρου.

128. Αἴνιγμα δημῶδες.

Μιὰ μάνδρα χίλια πρόβατα χωρεῖ,
Ἀρνιοῦ πολλὰ δὲν χωρεῖ.

Ἐστάλη ὑπὸ Σωτηρίου Ι. Νικολαΐδου.

129. Κλιμακωτόν

Οἱ σταυροὶ ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε ν' ἀναγινώσκεται εἰς μὲν τὸ δεξιὸν σκέλος τὸ ὄνομα ἑνὸς πεδιάδος εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν νήσου παρὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο σπουδαία ναυμαχία· εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα ἐπίθετον τῆς Δήμητρος, εἰς τὴν δευτέραν ἐπίθετον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ Ρωμαιοκρατίας καὶ εἰς τὴν τρίτην τὸ ὄνομα μητρὸς ἀρχαίου ἥρωος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνδισμίνης Λυγαρᾶ.

130. Κινεζικοὶ συνδυασμοί.

[Ὁδηγίας περὶ τῆς λύσεως ἴδε ἐν σελίδι 141 τοῦ 19ου τόμου]

131. Πρόβλημα

Παιδίον ἐρωτηθὲν πόσων ἐτῶν ἦτο ἀπεκρίθη: «Μετὰ 23 ἔτη θὰ ἔχω πενταπλασίαν ἡλικίαν ἐκείνης ἣν εἶχον πέρυσιν. Πόσων ἐτῶν ἦτο;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λουΐζης Περιστερᾶς.

132. Ἀπροσδόκητον.

Εἶδα εἴς τι μέρος πλῆθος ἀνθρώπων. Ἐκ περιεργείας ἐπλησίασα καὶ εἶδον αὐτοὺς θαυμάζοντας θηριοτροφεῖον ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον 2 λέοντες, 3 τίγρεις, 2 πάνθηρες καὶ 4 πίθηκοι.—Ποῖα ζῷα ἦσαν περισσότερα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ηλιμιοτοῦ.

133. Λογοπαίγνιον.

Ποῖον ὄρος ἀρνεῖται;

Ἐστάλη ὑπὸ Λουκούρου τοῦ Νομικίτου.

134-138. Ἐπανόρθωσις λέξεων.

Διὰ μεταθέσεως τῶν γραμμάτων σχημάτισον τὰ ὀνόματα πέντε πτηνῶν.

1) Ραξὸκ, 2) Ξέρια, 3) Σετὸα, 4) Δηόνα, 5) Νύκκος.

Ἐστάλη ὑπὸ Αἰσχύλου τοῦ Τριγωνοῦ.

139. Καλλιτεχνικὴ ἐρώτησις.

Βασιλεύς τις ὅστις ἦτο χωλὸς, κυφὸς, καὶ μονόφθαλμος δυσηρεστεῖτο πολὺ μὲ τοὺς ζωγράφους οἱ ὁποῖοι τὸν ἐζωγράφιζον οὕτως ὥστε νὰ φαίνωνται τὰ φυσικά του ἐλαττώματα. Ποίαν στάσιν ἔπρεπε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ ζωγράφος διὰ νὰ μὴ φαίνωνται τὰ ἐλαττώματα ταῦτα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καλλιτέχνου Φειδίου.

140-142. Μεταμορφώσεις.

Α') Ἡ *τρόπις* δι' ἓξ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *κύτος*.
Β') Τὸ *ἕλος* δι' ἑπτὰ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *πόντος*.
Γ') Ὁ *Πάρις* δι' ὀκτὼ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Αἴας*.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ὑδροκάστου.

143—146. Κεκρυμμένα ὀνόματα ζῴων.

Α') Πενέστατοι ἦσαν οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων: Ἀριστείδης, Φωκίων καὶ Σωκράτης.
Β') Ὁ πλεονέκτης πλουτίζει μὲν ἑαυτὸν, βλάπτει δὲ τοὺς ἄλλους.
Γ') Οὐ μόνος ὁ πλοῦτος τυφλός, ἀλλὰ καὶ ἡ ὁδηγὸς αὐτοῦ τύχη.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σεμιράμιδος.

146-150. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς γράμματος, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὰς κάτωθι λέξεις σχημάτισον ἄλλας τόσας:

Χεῖρες, μένω, ὁμάς, πόρος, φάρος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Στρατιώτου.

151. Ἀκροστιχίς.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἓξ στρατηγῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος σχημάτισον μίαν τῶν τριῶν χαρίτων.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοκράτριδος Κύδρου.

152. Μεσοστιχίς.

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα κράτους τῆς Εὐρώπης.

1, Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. 2, Πόλις τῆς Ρωσσίας. 3, Ὀπώρα. 4, Σύνδεσμος. 5, Ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Καρυάτιδος.

153. Γρῖφος.

Κε κε, ἐ το το το καλῶν το κ'κ'κ'κ'κ'κ'κ'κ'κ' ὄνου δ' ἄπαξ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Βύζιου.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 16 Μαρτίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

63. Διάβολος (διὰ βῶλος). — 64. Μαθητής, μαχητής. — 65. Ἰῶτα, ὦτα. — 66. Τὸ κλίμα καὶ αἱ σταφυλαί. — 67. Ὁ σπόγγος. — 68. Τὸ καλαμάρι. — 69. Διότι οἱ κυνηγήσαντες ἦσαν πάππος, πατὴρ καὶ υἱός. — 70-73. Α', Κεφαλληνία. Β') Κέα. Γ') Εὔβοια. Δ') Ἴος. — 74. Ζημίαν αἴρου μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν. — 75. Πόλις, πῖλος, λέπος.

76. Η Ε Α
Α Υ Λ
Ο Ρ Α
Π Ο Λ Υ Β Ο Σ
Β Α Τ
Ι Λ Ω
Σ Η Ν

—77. Ἡ ἀνταλλαγὴ γίνεται διὰ τοῦ γράμματος χ, σχηματίζονται δὲ αἱ λέξεις χλόη, χειμών, χρῶμα, χύνω, χήν, χώρα. — 78. ΡΟΔΟΝ (1, Κῦρος. 2, Μέδουσα. 3, Κῶδων. 4, Ἄτροπος. 5, Κώνωψ). — 79. Ἑκάη ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος. — 80. Ὁ Ι. Καρασούτσας καὶ ὁ Δ. Παπαρρηγόπουλος τῇ 21 Μαρτίου 1873, ὁ πρῶτος ἐν Σμύρνῃ, ὁ δ' ἕτερος ἐν Ἀθήναις. — 81. Νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖττον ἐστι τοῦ λαλεῖν. — 82. Ὁ ψέλλιππος ἦτο μισητὸς εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας

Παράκοινα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 113]

Θ'

Ο ΚΟΜΠΕΡΟΥΣΣΟΣ ΔΕΝ ΕΝΝΟΕΙ ΤΙΠΟΤΕ

Ὁ Κῶδικ ἐξηκολούθησε τὸν περίπατόν του κατὰ μῆκος τῆς προκυμαίας, ἑλκυόμενος δ' ὑπὸ τῶν ζωηρῶν ἤχων τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς ἔφθασε μέχρι τῆς πλατείας.

Ἡ ἑορτὴ ἦτο εἰς τὴν ἀκμήν της. Ὅλη ἡ Σαγκὸν εὑρίσκετο ἐκεῖ. Εὐρωπαῖοι, Ἀνναμῖται, ἔμποροι ξένοι, ἀξιωματικοὶ μὲ λαμπρὰς στολάς, κυρίαι μὲ κομψὰς ἐνδυμασίας, μανδαρῖνοι φοροῦντες μετάξινα κεντητὰ φορέματα, μανδαρίναι μὲ χείλη βαμμένα διὰ καρμινίου, ἐπλήρουν τὰς δενδροστοιχίας, ἐκάθηντο εἰς τὰ ξύλινα θρανία ἢ εἰς τὴν τετραπλῆν σειρὰν τῶν καρεκλῶν, τὴν ἐκτεινομένην κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς.

Ἡ ὀρχήστρα εἶχε σιγήσῃ καὶ ὁ Κῶδικ ἐβάδιζε πρὸ αὐτῆς, κρατῶν τὸ κομβολόγιον τῶν σαπεκῶν, ὅταν ἤκουσε συνομιλίαν τινά, τῆς ὁποίας προφανῶς ἦτο τὸ ἀντικείμενον.

«Στοιχιματίζω ὁ,τι θέλετε ὅτι εἶνε ἀπὸ τὴν Βρετάνην» ἔλεγε κύριός τις συμπεριπατῶν μετὰ δύο νέων—ὁ κ. Κλοακὲν μετὰ τοῦ Χάνδου καὶ τοῦ Παύλου. «Εἶνε ὁ Κελτικὸς τύπος καθαρώτατος... Ἂν αὐτὸς δὲν κατάγεται κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τὰς Δρυΐδας, τότε δὲν ὑπάρχει ἀνθρωπολογικὴ ἐπιστήμη».

Καὶ προχωρήσας πρὸς τὸν Κῶδικ:

«Δὲν εἶσαι, παιδί μου, ἀπὸ τὴν Φινιστέρην;» τὸν ἠρώτησε μὲ οἰκειότητα.

«Μάλιστα, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ, φέρων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν σκοῦφόν του, «ἀπὸ τὸ Ρεκουβρύνς.

— Νά, βλέπετε δὲν σας το ἔλεγα; ἀνέκραξεν ὁ κύριος Κλοακέν. «Ἐγώ, παιδί μου, εἶμαι ἀπὸ τὴν Νάντην» εἶπε μειδιῶν πρὸς τὸν ναύτην. «Βλέπω ὅτι θὰ ταξειδεύσωμεν μαζὶ ἀφοῦ εἶσαι τῆς Ἥρας. Οἱ κύριοι ἐδῶ καὶ ἐγὼ θὰ ἐπιβιβασθῶμεν ἀπόψε μαζί σας... Ἔχομεν ἄδειαν ἰδιαιτέραν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον.»

Διαρκούσης τῆς συνδιαλέξεως ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος παρετήρουν τὸν ναύτην μετὰ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται πᾶς τις καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ πρὸς τοὺς γενναίους καὶ μετριόφρονας θαλασσινούς.

«Ἂν δὲν ἀπατῶμαι» εἶπεν ὁ Παῦλος «δὲν ἤσουν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν ἀτμάκατον;

— Μάλιστα, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ. Διὰ τοῦ πρώτου βλέμματος εἶχεν ἀναγνωρίσῃ τοὺς δύο νεανίας.

«Μᾶς συγχωρεῖς που ἀργήσαμεν τόσῳ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἕνα ἀπὸ τοὺς σωτῆράς μας... Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ διακρίνωμεν φυσιογνωμίας. Εἴχαμεν ἐξαντληθῇ

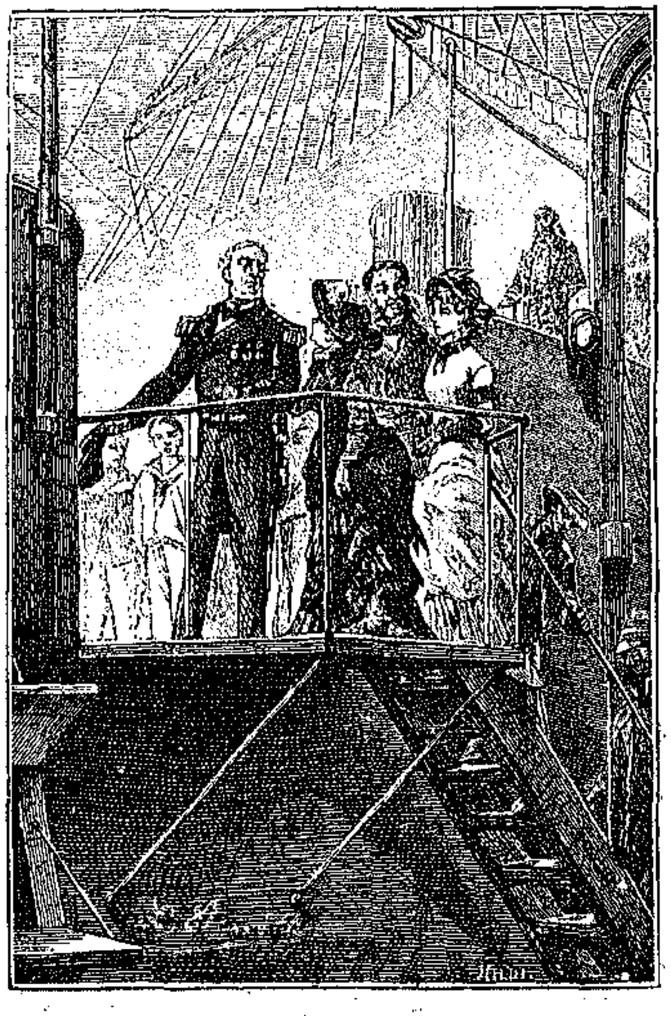

«ΤΟΥΣ ΥΠΕΔΕΧΘΗ ΕΝ ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΟΛΗ» (Σελ. 131)

τόσον, ὥστε ἂν δὲν ἐπιχείνατε σεῖς ἐκεῖ θὰ ἐπιτύχωμεθα ἀρεύκπτως . . . Δὲν μου λές, εἶνε πολὺς καιρὸς που ταξειδεύεις ;

— Ἐγώ ; ἀπὸ τὸν καιρὸ που γεννήθηκα σχεδόν. Ἀπὸ μικρὸς ἀκολουθοῦσα τὸν πατέρα μου, ποὺ ἦτον κ' ἐκεῖνος θαλασσινός.»

Ἐνθαρρυνθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν εὐμενῆ αὐτὴν συνομιλίαν, ὁ Κῶδικ ἔδειξε τὰς σαπέκας του καὶ ἠρώτησε.

«Μπορεῖτε νὰ μου 'πῆτε, κύριοι, τ' εἶν' αὐτὰ τὰ πράγματα ; Ἕνας ἐντόπιος μού τα ἔδωκε πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ δὲν ξέρω σὲ τί μποροῦν νὰ μου χρησιμεύσουν.

«Εἶνε νομίσματα, παιδί μου, σκπέκαι» ἀπήντησεν ὁ κ. Κλοακέν.» Ὅλα αὐτὰ τὸ κομπολόγι δὲν κάμνει περισσότερο ἀπὸ ἕνα φράγκο. Ὥστε βλέπεις, ὁ Ἀνναμίτης σου δὲν σου ἐχάρισε μεγάλα πράγματα . . . Ἔλα πᾶμε· καλὴν ἐντάμωσιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, παιδί μου.

— Χαίρετε, κύριε» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ, σφίγγων ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν τῷ ἔτεινον οἱ δύο νέοι.

Ἠσθάνθη πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸν κ. Κλοακὲν συμπάθειαν αἰρνίδιον, ἑρμητικήν, σχεδὸν παράφορον, ἐκ τῆς συμπαθείας ἐκείνης ἡ ὁποία μᾶς συνδέει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἔχομεν ἤδη ὑποχρεώσῃ. Ἤθελε νὰ τους συνοδεύσῃ, νὰ μείνῃ μαζί των. Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε καὶ ἠρκέσθη νὰ τους παρακολουθήσῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν ᾧ ἐξηφανίζοντο μεταξὺ τοῦ πλήθους.

Ἦτο ἀκόμη βυθισμένος εἰς τὴν οἱονεὶ ἐκείνην ἔκστασιν, ὅταν ἡ ἰδία χεὶρ ἡ ὁποία πρὸ ἑνὸς τετάρτου ἦτο ἀποτεθειμένη ἐπὶ τοῦ ὤμου του, τὸν ἤγγισε καὶ πάλιν, καὶ διὰ δευτέραν φορὰν μεταστραφεὶς εὑρέθη ἐνώπιον τοῦ μυστηριώδους ἀνναμίτου. Πόθεν ἤρχετο ; Ποῦ εἶχε κρυφθῆ ἐν τῷ μεταξύ ; Ὁ Κῶδικ δὲν ἤξευρεν. Ἀφεύκτως ὅμως ὁ ξένος εἶχεν ἴδῃ τὴν συνάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸ μικροῦ, διότι ἡ πρώτη του ἐρώτησις ἦτο :

«Τοὺς γνωρίζεις αὐτούς ;»

Καὶ ἐδείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν διεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶχον ἐξαφανισθῆ ὁ κ. Κλοακέν, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος.

«Ὄχι, διόλου» ἀπήντησε μηχανικῶς ὁ Κῶδικ, μὴ ἔχων τὴν δύναμιν ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν μαγγανείαν, τὴν ὁποίαν ἐξήσκουν ἐπ' αὐτοῦ τὰ δίοπτρα τοῦ ξένου, τὰ ὁποῖα τον παρετήρουν ἐταστικῶς.

«Τί σου ἔλεγαν λοιπόν ;

— Μ' ἠρώτησαν ἂν εἶμαι ἀπὸ τὴν Βρετάνην, καθὼς αὐτοί» ἐξηκολούθησεν ἀπλοϊκῶς ὁ νεαρὸς ναύτης· «Ἀπόψε ἐπιβιβάζονται εἰς τὴν Ἤ ρ α ν. Θὰ ταξειδεύσουν μαζί μας. Καὶ γι' αὐτὸ φαίνεται μοῦ 'μίλησαν.»

Ὁ ξένος ἔδραξε τὸν βραχίονα τοῦ Κῶδικ καὶ τον ἔσφιγξεν ἰσχυρῶς. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐξέπεμπον φλόγας διὰ τῶν κυανῶν ὑαλίων.

«Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί» ἐπανέλαβεν «ἐπιβιβάζονται μαζί σας ἀπόψε καὶ ἀναχωροῦν αὔριο ;»

Ὁ Κῶδικ ἔκαμε κίνημα ἐπιβεβαιωτικόν.

«Μὰ δὲν μου εἶπες σὺ ὁ ἴδιος πρὸ ὀλίγου ὅτι τὸ πλοῖόν σας δὲν πέρνει ἐπιβάτας ;» ἠρώτησε λυσσαλέος ὁ ἀνναμίτης, ἐν ᾧ ἐσύριζον αἱ λέξεις διὰ τῶν ὀδόντων του καὶ λευκὸς ἀφρὸς ἀνεφαίνετο εἰς τὰς ἄκρας τῶν χειλέων του.

«Ἔτσι ἐνόμιζα» ἀπήντησεν ὁ Κῶδικ ἀνυπομονῶν· «ἀλλ' αὐτοὶ ἔχουν ἰδιαιτέραν ἄδειαν . . . Ἀλλὰ γιὰ νὰ σου 'πῶ . . . Μὴ μὲ σφίγγῃς ἔτσι, γιατί. . .»

Ὁ ξένος δὲν ἔδωκε καμμίαν προσοχὴν εἰς τὴν ἀπειλήν. Ἐφαίνετο ἀπερροφημένος ὑπὸ τῶν σκέψεών του καὶ εἶχε τὰ ὄμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡσεὶ ζητῶν τὴν λύσιν δυσκόλου προβλήματος.

« Γιὰ νὰ σου 'πῶ. . . μου δίνεις νὰ φορέσω τὰ ροῦχά σου καὶ σὺ νὰ φορέσῃς τὰ 'δικά μου ; » ἠρώτησεν ἐξαίφνης τὸν ναύτην, ἀνεγείρων τὴν κεφαλήν. « Ἐγὼ θὰ σου δώσω χρήματα πολλά . . . πολλά . . . »

Ὁ Κῶδικ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

« Ὡραῖα ὑποδοχὴ θὰ μου κάμουν 'ς τὸ πλοῖο, νὰ γυρίσω ντυμένος ἀνναμίτικα. Θέλεις νὰ με βάλουν 'ς τὰ σίδερα γιὰ δυὸ μῆνες καὶ παραπάνω ;

— Αἴ, καλά! καὶ δὲν μένεις ἐδῶ ; Εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγῃς ;

— Τί λές ; Νὰ λιποτακτήσω, ἐγὼ ὁ Κῶδικ !» ἀνέκραξεν ὁ νεαρὸς ναύτης, μὴ γελῶν αὐτὴν τὴν φορά. «Τὸ ξεύρεις, ἄνθρωπέ μου, ποὺ ἄρχισες νὰ με παρασκοτίζῃς μὲ τὰς ἐρωτήσεις σου, τὰς συμβουλάς σου καὶ τὰς προτάσεις σου; Πάρε, ἀδελφέ, τὰ λεπτά σου καὶ ἄφησέ με ἥσυχο !»

Καὶ μὲ κίνημα ἀποστροφῆς ἐτραβήχθη, ἀπηλευθερώθη, ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ξένου τὰς σαπέκας καὶ ἀπεμακρύνθη πρὸς τὴν ἀποβάθραν.

Μείνας μόνος ὁ Ἀνναμίτις, ἐφάνη πρὸς στιγμὴν βυθισθεὶς εἰς σκέψεις. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν συνῆλθε καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, διευθυνθεὶς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως.

Τὴν ἑβδόμην ἑσπερινὴν ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἔστειλε κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του μίαν λέμβον καὶ παρέλαβε τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τους φίλους του. Αἱ ἀποσκευαί των εἶχον μεταπομισθῆ ἐγκαίρως. Οἱ δι' αὐτοὺς προωρισμένοι κοιτωνίσκοι εὑρίσκοντο εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τῆς φρεγάδος, ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ τοῦ πλοιάρχου, ὁ δὲ Κάζης ἔτυχε τῆς ἐξαιρετικῆς ἀδείας νὰ κοιμηθῆ κατὰ τὴν συνήθειάν του πλησίον τῆς κλίνης τοῦ Χάνδου.

Ὁ κ. Μανκαρύ τους ἐδέχθη ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἕτοιμος διὰ τὸ γεῦμα τοῦ διοικητοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγῃ, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ὁρίσῃ αὐτὴν τὴν ὥραν εἰς τὸν κ. Κλοακέν.

«Τέλος πάντων, ἀναπνέω !» ἀνέκραξεν ἡ κυρία Ὁμολοᾶ, θέτουσα τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ γαλλικοῦ πλοίου. Δὲν εἶχα ἡσυχίαν ὅσῳ ἤμουν εἰς τὴν ξηράν.

Καὶ πάραυτα, ἀναλαμβάνουσα τὴν βρεττανικὴν αὐτῆς ἀπάθειαν, ἐπεσκόπησε γύρω διὰ τῶν διοπτρῶν της. Πρέπει δὲ νὰ ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένη ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης, διότι ἐξέφρασε ζωηρότατα τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τὸν πλοίαρχον.

«Νομίζει κανεὶς πως βρίσκεται σὲ πλοῖο ἀγγλικό. Ποτὲ δὲν το ἐπερίμενα τέτοιο πρᾶγμα. Ὡραῖα, λαμπρά ! Εὖγε, Γάλλοι !

— Μᾶς πέρνατε λοιπὸν γιὰ ἀγρίους ;

— Ἀγρίους; Ὄχι, δὲν ἤθελα νὰ 'πῶ αὐτό. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὀφείλετε, κύριε πλοίαρχε, νὰ ὁμολογήσετε ὅτι μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὑπάρχει κάποια διαφορά.

— Ναί, ἡ Ἀγγλία εἶνε κάπως ὀλιγώτερον πολιτισμένη παρὰ ἡ ἠπειρωτικὴ Εὐρώπη.»

Καὶ ὁ πλοίαρχος ἤρχισε τὸ κατηγορητήριόν του δριμὺ κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ὅταν δὲ ἡ κ. Ὁμολοᾶ, ἡτοιμάσθη ἔκπληκτος νὰπαντήσῃ καὶ νὰνοίξῃ μεγάλην συζήτησιν, ὁ κ. Μανκαρὺ τῇ ἐζήτησε συγγνώμην λέγων ὅτι ἦτο ἡ ὥρα τοῦ γεύματος καὶ ἐβιάζετο . . . Αὔριον, θὰ ἐσυζήτουν, αὔριον, ἂν ἤθελε.

Κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν ἤρχισεν ἡ ἐπιβίβασις τῶν στρατευμάτων. Μεγάλαι φορτηγίδες συρόμεναι ὑπὸ ἀτμακάτων τοὺς ἔφερον εἰς τὸ πλοῖον κατὰ ἑκατοντάδας. Τὸ δὲ μεσονύκτιον ἐπεβιβάσθη τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Ἤ ρ α ς καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοί, ἀφ' οὗ ἐγευμάτισαν παρὰ τῷ διοικητῇ.

Ἦτο ἡ δευτέρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ὅλοι ἐν τῷ πλοίῳ ἐκοιμῶντο, ὅτε εἰς σκοπὸς παρετήρησε λέμβον πλησιάζουσαν καὶ το ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἀξιωματικόν.

« Αἴ . . . ἀπὸ τὴ βάρκα . . . Τί θέλετε ;» ἐφώναξεν οὗτος ἀπὸ τοῦ ἐξώστου.

« Βάρκα τοῦ τελωνείου . . . Φέρνομ' ἕναν ἄνθρωπο πού τον ηὕραμε ἐκεῖ κάτω γυμνὸ καὶ μεθυσμένο. Κοιμοῦνταν 'ς τὸ δρόμο, ἀπ' ἔξω ἀπὸ ἕνα σπίτι τῆς προκυμαίας. Ἀπὸ τὰ στίγματά που ἔχει, φαίνεται νὰ εἶνε ναύτης τῆς Ἤ ρ α ς ».

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐσύριξε.

«Κατεβᾶστε τὴ σκάλα. Πηγαίνετε νὰ ἰδῆτε.»

Μετὰ τρία λεπτὰ ἡ διαταγὴ εἶχεν ἐκτελεσθῆ καὶ δύο ναῦται ἔκυπτον ἐν τῇ λέμβῳ ἐπὶ ὄγκου τινὸς ἀδρανοῦς, σκεπασμένου μὲ μίαν ἔκουβέρταν.

« Ὁ Κομπεροῦσσος εἶνε!» εἶπον καὶ οἱ δύο, ἀποκαλύπτοντες τὸ πρόσωπον τοῦ μεθυσμένου.

« Ἐπάνω !» διέταξεν ὁ ἀξιωματικός.

Οἱ ναῦται τον ἐπῆραν εἰς τὰ χέρια, τὸν ἀνεβίβασαν καὶ τον ἀπέθεσαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

«Εἰς τὰ σίδερα !» διέταξεν ὁ ἀξιωματικός.

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη αὐτοστιγμεί.

Καὶ ὁ τελευταῖος καθυστερήσας εὑρίσκετο ἤδη ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ ἡ Ἤ ρ α ἠδύνατο ν' ἀποπλεύσῃ. Ἀπέπλευσε δὲ τῷ ὄντι περὶ τὴν τετάρτην πρωϊνήν, μόλις ἦλθεν ὁ πρωρεὺς καὶ πρὶν ἐξυπνήσουν ἀκόμη οἱ ἐπιβάται. Ἡ φρεγὰς διέπλευσε ταχεῖα τὸν ποταμόν, ἀφῆκε δ' ὀπίσω της ἐντὸς τῆς πρωϊνῆς ὁμίχλης τὰς οἰκίας τῆς Σαϊγκόν.

Ἔμελλεν ἤδη νὰ κάμψῃ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ ὁ πρωρεύς, ριφθεὶς εἰς τὸ ἐλαφρόν του ἀκάτιον, τὸ ρυμουλκηθὲν ἕως ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Ἤ ρ α ς, ἡτοιμάζετο ν' ἀπάρῃ πρὸς τὴν ξηράν, ὅταν ναῦταί τινες ἐκ τῆς νυκτοφυλακῆς ἀνεῦρον ἐντὸς καδίσκου παρὰ τὴν πρῴραν, ὁλόκληρον ναυτικὴν ἐνδυμασίαν, τὴν ὁποίαν παρουσίασαν εἰς τὸν ἀξιωματικόν των.

Ἐρεύνης γενομένης ἀνεκαλύφθη, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ μητρῴου, ὅτι τὰ ἐνδύματα ἐκεῖνα ἀνῆκον εἰς τὸν Κομπεροῦσσον, ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει νὰ στενάζῃ εἰς τὰ σίδηρα, εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου καὶ ὁ ὁποῖος ἀκόμη δὲν εἶχε συγκεντρώσῃ τὰς ἰδέας του ὥστε νὰ εἰμπορῇ νὰ δώσῃ ἐξήγησιν οἱανδήποτε τοῦ μυστηριώδους καὶ παραδόξου τούτου φαινομένου.

Καὶ οἱ μὲν ναῦται ἔκαμνον πολλὰς καὶ ποικίλας εἰκασίας. Ἀλλ' ὅ,τι ἐνεθυμεῖτο ὁ Κομπεροῦσσος ἦτον ὅτι εἶχε πίῃ οἶνον βορδώ, μαδέραν, σαμπάνιαν, μπύραν ἀγγλικήν, ρακὴν γαλλικήν, οὐίσκυ, ρούμιον, ντζὶν καὶ ὅλα τὰ ποτὰ τοῦ κόσμου ἐν συντροφίᾳ ἑνὸς Ἀνναμίτου πολὺ εὐγενοῦς, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισεν εἰς ἓν καπηλεῖον τῆς Σαϊγκόν. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐξηγήσῃ διόλου πῶς εὑρέθη μὲ τὸ ὑποκάμισον νὰ κοιμᾶται ἔξω εἰς τὸν δρόμον. Πολὺ πιθανὸν νὰ ἐπωφελήθησαν τῆς μέθης του καὶ νὰ τον ἀπεγύμνωσαν τίποτε λωποδύται κινέζοι ἢ μαλαῖοι, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν πολυάριθμοι εἰς ὅλους τοὺς ναυτικοὺς σταθμοὺς τῆς Ἀσίας.

Ἀλλ' ὅ,τι τῷ ἐφαίνετο ἐντελῶς ἀνεξήγητον ἦτο πῶς τὰ ἐνδύματά του εὑρέθησαν πάλιν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Τὸ πρόβλημα ἦτο ἄλυτον· εἰς ὅλην του δὲ τὴν ζωὴν ὁ Κομπεροῦσσος το ἐνεθυμεῖτο καὶ ἦτο μελαγχολικὸς καὶ ἀπαρηγόρητος διὰ τὸ μυστήριον.

« Βρὲ ἀδελφὲ » ἔλεγε συχνὰ πρὸς τὸν ναύτην Βαρβεδέτην, «ἂν μού τα 'πῆραν ἐκεῖνα τὰ διαβο-

λόρρουχα διὰ νὰ μού τα ξαναδώσουν, γιατὶ νὰ μου τα πάρουν!»

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Βαρβεδέτης ἀπήντα δι' ἀνυψώσεως τῶν ὤμων φιλοσοφικῆς, ἡ ὁποία ἐσήμαινε πλήρη ἄγνοιαν τοῦ μυστηρίου.

Ἀλλ' ἴσως θὰ το ἐπεξήγει ἁπλούστατα καὶ εὐκολώτατα ἐὰν παρευρίσκετο εἰς μίαν συνδιάλεξιν, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἡ ρ α ς τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας. Πρὸ τριῶν ἤδη ὡρῶν δὲν ἐφαίνετο ἀπὸ τοῦ πλοίου ἡ ἀκτὴ τῆς Κογχινίνας. Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας ἐπλησίασε τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ περιπατοῦντα ἡσύχως ἐπὶ τῆς γεφύρας κατὰ τὴν συνήθειάν του. «Ἕνας ἄνθρωπος» τῷ εἶπεν «ἄγνωστος εἰς τὸ πλοῖον, ἐθεάθη ζητῶν νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς μίαν ἀποθήκην ζωοτροφιῶν. Καθὼς φαίνεται εἶνε ἰθαγενὴς κοχγινικέζος ἢ μαλαῖος μεγάς, διότι εἶνε ἓν εἶδος μαύρου καὶ φαίνεται πολὺ ὀλίγον εὐφυής. Δὲν ἐννοεῖ διόλου γαλλικὰ καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ του ἀποσπάσῃ κανεὶς λέξιν.

— Θὰ εἶνε ἴσως κανένας ἀπ' αὐτοὺς που ἐκουβαλοῦσαν κάρβουνα καὶ θὰ ἔμεινεν εἰς τὸ πλοῖον.

—Ὄχι, ὁ φροντιστὴς δὲν τον γνωρίζει.

—Τότε θὰ εἶνε κανένας κατεργάρης που ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας νὰ πάγῃ ἄναυλα εἰς τὴν Σιγκαπόρην ἢ εἰς τὴν Καντῶνα. . . Χμ!»

Ὁ ἀξιωματικὸς περιέμεινε διαταγήν.

«Βάλετέ τον ἐτὰ σίδερα» εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ περιπατῇ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΤΣΙΜΑΡΟΖΑΣ

Τὴν ἑσπέραν τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ 1791 τὸ περίφημον θέατρον τῆς Βιέννης ἦτο πλῆρες ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε.

Ἡ αὐστριακὴ ἀριστοκρατία ἐγέμιζε τὰ θεωρεῖα, οἱ πολῖται διεφιλονείκουν θέσιν εἰς τὴν πλατεῖαν, ὁ δὲ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ τὸ τελευταῖον φλωρινίον του διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἔκτακτον ἐκείνην παράστασιν.

Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος ἔμελλεν ἐπίσης νὰ ἔλθῃ· τῶν θεατῶν τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο πότε μὲν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον πότε δὲ πρὸς τὴν σκηνήν, ἀναμένοντες μὲ ἀνυπομονησίαν νὰ ὑψωθῇ ἡ αὐλαία.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐδίδετο ἡ πρώτη παράστεσις μελοδράματος ξένου μελοποιοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε προσκαλέσῃ ἐξ Ἰταλίας ὅπως τὸν διορίσῃ ἀρχιμουσικόν του.

Ὁ μελοποιὸς οὗτος ὠνομάζετο Δομίνικος Τσιμαρόζας, τὸ δὲ μελόδραμά του Ὁ μ υ σ τ ι κ ὸ ς γ ά μ ο ς (Matrimonio segreto).

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσῆλθε. Δροσερὰ ὡς ἐαρινὴ αὖρα ἀντηχεῖ ἡ ε ἰ σ α γ ω γ ὴ ἐντὸς τοῦ θεάτρου. Ἡ αὐλαία ὑψοῦται. Γοητευτικὴ μελῳδία πληροῖ τὴν σκηνήν· μειδίαμα εὐχαριστήσεως πλανᾶται ἐπὶ πάντων τῶν χειλέων· ἡλιακὴ ἀκτὶς εὐθυμίας φωτίζει ὅλας τὰς φυσιογνωμίας.

Ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀκροατῶν εἶχε μαγευθῇ τόσον ἀπὸ τὴν ζωηράν, φαιδρὰν καὶ χαριεστάτην ἐκείνην μουσικὴν ὅσον μικρόσωμός τις καὶ ἰσχνὸς ἀνὴρ ὅστις ἐφόρει κοσμίαν στακτερὰν ἐνδυμασίαν καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν γωνίαν ἑνὸς θεωρείου. Οὗτος μὲ βαθεῖαν προσοχὴν παρηκολούθει ἑκάστην μελῳδίαν, τὸ δὲ βλέμμα του τὸ ἀπαστράπτον ἐφανέρωνε τὴν κατέχουσαν αὐτὸν βαθεῖαν συγκίνησιν.

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ παράστασις καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῶν χειροκροτημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξερράγησαν παταγώδη εὐθὺς εἰς ὅλον τὸ θέατρον, κανεὶς δὲν ἐχειροκρότησε μὲ περισσοτέραν παραφορὰν παρ' ὅσον ὁ μικρόσωμος ἐκεῖνος ἀνήρ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεχώρησε μὲ τὴν ἀκολουθίαν του, τὸ δὲ πλῆθος τον ἐμιμήθη συζητοῦν εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ κρίνον τὸν ξένον μελοποιὸν ἀντάξιον τοῦ Μόζαρτ.

Ὁ Τσιμαρόζας ἀνεχώρησεν εἷς ἐκ τῶν τελευταίων ἐκ τοῦ θεάτρου. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο τὸν διάδρομον, ὅπου λυχνία τις ἔρριπτεν ἀμυδρὸν φῶς, ἠσθάνθη ὅτι κάποιος τον ἐνηγκαλίζετο καὶ τον ἔσφιγγε περιπαθῶς.

Ἦτο ὁ μικρόσωμος ἐκεῖνος ἀνήρ, ἐξεδήλου δὲ ἐν συγκινήσει τὸν ἐνθουσιασμόν του.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ κρατηθῶ νὰ μή σας ἀγκαλιάσω, εἶπε· εἶμαι κ' ἐγὼ ὀλίγον μουσικός, καί μου φαίνεται ὅτι ἡ μουσική, τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἀνέβλυσε ἀπὸ τὴν καρδίαν μου.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ· ἀλλὰ ποῖος εἶσθε; ἀνέκραξεν ὁ Τσιμαρόζας, σύρων τὸν ἄγνωστον θαυμαστήν του εἰς τὴν ὁδὸν καὶ παρατηρῶν εἰς τὴν λάμψιν ἑνὸς φανοῦ ἓν ὠχρὸν πρόσωπον μὲ δύο παραδόξους ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς.

— Ἀργότερα θὰ μάθετε ποῖος εἶμαι, ἀπήντησεν ὁ ἄγνωστος. Λάβετε τώρα τὴν καλωσύνην νὰ ἐμβῆτε εἰς αὐτὸ τὸ ζυθοπωλεῖον διὰ νὰ συνομιλήσωμεν ὀλίγον. Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν σας ὅπως καὶ τοῦ μελοδράματός σας.

Ὁ ἄγνωστος τερετίζων ἀσμάτιον τοῦ νέου μελοδράματος εἵλκυσε τὸν Τσιμαρόζαν. Μετ' ὀλίγον δὲ ἀμφότεροι ἐκάθηντο εἰς ἥσυχον δωμάτιον ἑνὸς ζυθοπωλείου πλησίον τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχον δύο ποτήρια π ο ύ ν τ ς.

Ὁ Τσιμαρόζας διηγήθη εἰς τὸν μικρόσωμον θαυμαστήν του τὴν ἱστορίαν του.

Ὁ Δομίνικος Τσιμαρόζας (Domenico Cimarosa) ἐγεννήθη ἐν Νεαπόλει τῷ 1749, ἦτο δὲ υἱὸς πτωχοῦ παντουφλοποιοῦ. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἔμεινεν ὀρφανὸς μητρός, καὶ διῆλθε τὰ τρυφερώτερα ἔτη τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἄνευ τῆς ζωογόνου θερμότητος τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ὁ πατήρ του ἠθέλησε νὰ τον διδάξῃ τὴν τέχνην του, ἀλλὰ τόσον ἀνεπιτήδειος ἦτο εἰς τὴν κατασκευὴν παντουφλῶν ὁ μικρὸς Δομίνικος ὥστε οὗτος ἀπεφάσισε νὰ τον μάθῃ ἕτερον ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο τον ἔβαλεν ὡς μαθητευόμενον εἰς πλούσιον ἀρτοποιὸν ὀνομαζόμενον Ἱερώνυμον.

Ἦτο δεκατεσσάρων ἐτῶν τότε καὶ ὡραιότατος τὴν μορφήν. Ὁ ἀρτοποιός τον ἔστελλε νὰ πωλῇ εἰς τὰς ὁδοὺς ἄρτους, ἡ δὲ ἐξόχως συμπαθὴς φυσιογνωμία τοῦ Δομινίκου προσείλκυε πολλοὺς ἀγοραστάς. Ὁ ἀρτοποιὸς ἦτο κατευχαριστημένος, ὄχι ὅμως καὶ ὁ Δομίνικος· τὸ νέον του ἐπάγγελμα δὲν τῷ ἐπροξένει μεγαλειτέραν εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὸ πατρικόν του. Ἂν μάλιστα ἤκουε μουσικόν τινα παίζοντα κιθάραν ἢ ἄλλο ὄργανον, ἢ ᾆσμα πλάνητος ἀοιδοῦ ἵστατο καὶ ἠκροᾶτο μὲ ἄκραν προσοχὴν λησμονῶν καὶ τὰ ψωμιά του καὶ τὸν κατασκευαστήν των.

Ὁ Ἱερώνυμός τῷ ἔδωκε τότε ἄλλην ὑπηρεσίαν, τῷ ἀνέθεσε νὰ πηγαίνῃ κάθε πρωὶ τοὺς ἄρτους εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων πελατῶν του. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἔκαμνεν ἀκριβῶς ὁ Δομίνικος· ἤρχισεν ὅμως καὶ πάλιν νὰ βραδύνῃ, ὁ δὲ ἀρτοποιὸς ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὸν λόγον τῆς βραδύτητος ταύτης.

Πρωΐαν τινὰ τοῦ Φεβρουαρίου ὁ ἀρτοποιός, ἀφ' οὗ ἔθεσεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Δομινίκου τὸ σύνηθες φορτίον, τὸν ἠκολούθησε κρυφίως. Μετ' ὀλίγον εἶδεν ὅτι ἐμβῆκεν εἰς γειτονικὴν τινὰ ὁδὸν καὶ συνωμίλει μὲ ῥακένδυτον παιδίον, τὸ ὁποῖον τὸν περιέμεινε.

—Νά, πάρε τὸ ψωμί μου καὶ τὸ προσφάγι μου, τῷ εἶπε ταχέως, νὰ καὶ τὰ ψωμιά που θὰ μοιράσῃς 'ς τὰ σπίτια ποὺ σου ἔδειξα. Πάρε τὰ χρήματα καὶ φέρε μού τα.

Τὸ ῥακένδυτον παιδίον ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ Δομίνικος διηυθύνθη εἰς ἄλλο μέρος καὶ ἐμβῆκεν εἰς μεγάλην οἰκίαν.

Ὁ ἀρτοποιὸς ὥρμησε κατόπιν του.

— Ποῖος κάθεται ἐδῶ; ἠρώτησε κάποιον ἐκεῖ.

— Ὁ Ἀπρίλης, ὁ περίφημος τραγουδιστής.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούετο μελῳδικωτάτη γυναικεῖα φωνή.

Ἑκάστην πρωΐαν νεᾶνις εὐγενοῦς οἰκογενείας ἤρχετο ἐκ τοῦ κομψοῦ μεγάρου της, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς θείας της νὰ λάβῃ μάθημα ᾠδικῆς παρὰ τοῦ διασήμου Ἀπρίλη. Τὴν περιπαθῆ φωνὴν τῆς νεάνιδος ταύτης ἤρχετο ἑκάστην πρωΐαν ἀπὸ μηνὸς ἤδη ν' ἀκούῃ ὁ Τσιμαρόζας. Ἤκουε γονυπετὴς εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος, τὸ οὖς του ἔχων προσκεκολλημένον εἰς τὴν θύραν ἀκίνητος καὶ σιωπηλός. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος ἐξήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ μουσικοδιδασκάλου, ἔτρεχεν εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ ὅπως συναντήσῃ τὸ ῥακένδυτον παιδίον, ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ τὸ κάνιστρον καὶ τὰ χρήματα καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ Ἱερωνύμου.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὰ πράγματα δὲν συνέβησαν μὲ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν. Μόλις ὁ δυστυχὴς Δομίνικος ἐγονυπέτησεν εἰς τὴν συνήθη του θέσιν, ὁ ἀρτοποιὸς ὥρμησε μανιώδης κατ' αὐτοῦ καὶ τον ὤθησε μὲ τόσην βίαν ὥστε ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ὁ Δομίνικος ἐκυλίσθη εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἐγίνετο τὸ μάθημα. Φαντάζεσθε τὴν σκηνήν. Εἰς τὴν θύραν ὁ Ἱερώνυμος κατακόκκινος ἀπὸ ὀργήν· ἐν τῷ δωματίῳ ὁ Ἀπρίλης ὄρθιος, ἔκπληκτος καὶ ἠγανακτημένος, παρέκει ἡ θεία τῆς κόρης ἐκβάλλουσα κραυγὴν φρίκης· ἐν τέλει ἡ εὐγενὴς μαθήτρια περίτρομος προσβλέπουσα τὴν ὡραίαν τοῦ ἀγνώστου παιδίου μορφήν.

Ὁ Τσιμαρόζας ἐσηκώθη καὶ ὡμίλησε μὲ ἐνθουσιασμὸν περὶ τοῦ πάθους του πρὸς τὴν μουσικήν· ἐδήλωσε δὲ ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἐγίνετο ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Ἀπρίλη, ἂν ὁ ἔξοχος μουσικοδιδάσκαλος τῷ ἔδιδε τὴν ἄδειαν νὰ παρευρίσκεται κάποτε εἰς τὰ μαθήματά του.

Ὁ Ἀπρίλης συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν θερμὴν ἐκείνην ἐπίκλησιν, ἔδωκεν ἀρκετὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν Ἱερώνυμον καὶ τον ἔπεισε νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὸν νεαρὸν μαθητευόμενόν του.

Ὁ Τσιμαρόζας ἔπλεεν εἰς τὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας!

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Ἀπρίλης εἶδεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ γίνῃ ἁπλοῦς ὑπηρέτης του εἶχεν ἔκτακτα μουσικὰ χαρίσματα, τὸν εἰσήγαγε λοιπὸν εἰς τὸ Ὠδεῖον καὶ ἐξηκολούθησε γενναίως νὰ τον προστατεύῃ.

Ὁ Δομίνικος εἰσῆλθε μὲ χαρὰν εἰς τὴν νέαν φάσιν τῆς ζωῆς του! Μετ' ὀλίγον χρόνον ἔγινεν ὁ ἄριστος τῶν συμμαθητῶν του... Εἶχε κάτι μέσα του ὁ νέος ἐκεῖνος!...

Ὁ ὀνομαστὸς μελοποιὸς Σακκίνης εἶπεν ὅτι ὁ Τσιμαρόζας εἶχεν εὐρύτατον μέλλον, ὅτι ἔμελλε ν' ἀποκτήσῃ ἔνδοξον ὄνομα.

Μετ' ὀλίγον ὁ Τσιμαρόζας ἐδικαίωσε διὰ τῶν ἔργων του τὰς εὐνοϊκὰς ἐκείνας προρρήσεις· διὰ τοῦ πρώτου του μελοδράματος εἵλκυσε τὴν προσοχὴν ὅλων τῶν μελοποιῶν καὶ τῶν φιλομούσων τῆς ἐποχῆς του· τὰ μελοδράματά του, τὰ ὁποῖα διεδέχοντο γοργὰ ἄλληλα ἐνεθουσίαζον τὴν Ἰταλίαν καὶ παρίσταντο εἰς πλείστα θέατρα τῆς Γερμανίας.

Προσελκύθη εἰς τὴν Ρωσσίαν ὅπου τῷ ἐδόθη σπουδαία θέσις· μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ ὑποφέρῃ τὸ βόρειον κλῖμα ἐπέστρεψεν εἰς Νεάπολιν.

Ἐκεῖθεν ἐκλήθη ὡς ἀρχιμουσικὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ μετέβη εἰς Βιέννην(*).

Ἀφ' οὗ διηγήθη τὰς ἀναμνήσεις του εἰς τὸν ἄγνωστον μικρόσωμον ἄνδρα, ὅστις ἔδειξε τόσην ζωηρὰν προθυμίαν, εἶπε:

— Αὐτὰ εἶνε τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ βίου μου· σᾶς διηγήθην περισσότερα παρὰ εἰς οἱονδήποτε ἄλλον. Ἀλλ' ἀφότου εὑρίσκομαι εἰς Βιέννην ἕνα πόθον ἔχω, τὸν ὁποῖον δὲν δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω. Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὸν Μόζαρτ, τὸν μέγαν Μόζαρτ. Πολλάκις ἕως τώρα ἔκρουσα τὴν θύραν τῆς κατοικίας του, ἀλλὰ ματαίως· μοῦ λέγουν ὅτι ἀσθενεῖ, δὲν θὰ ἡσυχάσω ὅμως ἂν δὲν τὸν ἴδω!

Χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν ὁ ἄγνωστος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Τσιμαρόζαν καὶ τὸν παρετήρησεν ἐντόνως. Εἰς τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ὑπῆρχε τόση ἔκφρασις, ὥστε ὁ Τσιμαρόζας ἀνέκραξε:

— Ποῖος εἶσθε; Καὶ μόνον τὸ βλέμμα σας συνταράσσει τὴν ψυχήν μου!

Ὁ δὲ μικρόσωμος ἀνὴρ ἀπεκρίθη:

— Εἶμαι ὁ Μόζαρτ!

Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν συνάντησιν ταύτην τῶν δύο μεγάλων μουσικῶν, τὴν 5 Δεκεμβρίου 1791, ὁ Μόζαρτ ἀπήρχετο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ Τσιμαρόζας ἐλυπήθη βαθύτατα διότι τόσον ταχέως ἔχασεν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ ἐθαύμαζε.

Βραδύτερον ὁ Τσιμαρόζας ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν καὶ μετέβη εἰς τὴν Νεάπολιν. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῆς Νεαπόλεως· ὁ δὲ διάσημος μελοποιὸς ἀναμιχθείς, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ πως, εἰς τὴν ἐπανάστασιν συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀλλ' ἡ μεγάλη φήμη τοῦ ὀνόματός του τὸν ἔσωσεν ἐκ τῆς κεραλικῆς ποινῆς. Κατεδικάσθη ὅμως εἰς δεσμὰ διὰ βίου καὶ καθείρχθη εἰς τὸ δεσμωτήριον. Ἐξ ἔτη ἔμεινεν εἰς τὴν ὑγρὰν καὶ ἀνήλιον εἱρκτὴν ὁ περιπαθὴς μελοποιός.

Τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1801 ἠγγέλθη ἐν Βενετίᾳ ὅτι νέον μελόδραμα ἔμελλε νὰ παρασταθῇ τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ θέατρον. Τὸ μελόδραμα ἐκαλεῖτο Σεμίραμις. Τίνος μελοποιοῦ ἔργον ἦτο; Ἄγνωστον· μυστηριώδεις μόνον φῆμαι ἐκυκλοφόρουν πανταχοῦ, πολυάριθμον δὲ πλῆθος συνέρρεεν εἰς τὸ θέατρον. Στρατιῶται καὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐφύλαττον εἰς τοὺς δρόμους. Κάτι ἔκτακτον ἀνεμένετο.

Ἕξαφνα πλαγία θύρα ἠνοίχθη εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ ἀνήρ τις ὠχρός, ἰσχνὸς ἀδύνατος ἐνεφανίσθη. Ἦτο ὁ Δομίνικος Τσιμαρόζας. Πλησιάζων πρὸς τὸν θάνατον εἶχε λάβῃ παρὰ τοῦ βασιλέως τὴν ἄδειαν νὰ διευθύνῃ ὁ ἴδιος μίαν τελευταίαν φορὰν τὴν παράστασιν ἑνὸς ἔργου του.

Κραυγὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ἀπὸ ὅλα τὰ στόματα ὅτε ἐνεφανίσθη ὁ διάσημος μελοποιός, ὁ τόσα ἔτη εἰς τὰ βάθη τῆς εἱρκτῆς θαμμένος. Ὅλοι οἱ θεαταὶ ἀνεφήμουν αὐτὸν ἐνθουσιωδῶς, ὅσοι δὲ ἠδύναντο νὰ τὸν πλησιάσουν προσεπάθουν νὰ τὸν ἐγγίσωσι, νὰ σφίγξωσι τὴν χεῖρά του. Ὁ Τσιμαρόζας ὠχρὸς καὶ καταβεβλημένος, ἀπήντα μὲ γλυκὺ μειδίαμα καὶ μὲ χαρίεντα χαιρετισμὸν εἰς τὰς ἐνδείξεις ἐκείνας τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς συμπαθείας. Στηριζόμενος εἰς βραχίονα φίλου προϋχώρησε καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μουσικοὺς τὸ ἀναμενόμενον σημεῖον.

Διὰ μιᾶς ἀνεφάνη ἀνακτήσας τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός του.

Τὸ πρόσωπόν του ἐνεψυχώθη· οἱ ὀφθαλμοί του ἀπήστραψαν. Τὸ μελόδραμα ἐχειροκροτήθη παραφόρως· ὁ μελοποιός του ἐπευφημήθη φρενητιωδῶς· ἀλλὰ μόλις ἐτελείωσεν ἡ παράστασις ὁ Τσιμερόζας ἔπεσε λιπόθυμος.

Ἐκεῖνος ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος θρίαμβός του. Τὴν ἑπομένην νύκτα ἀπέθανε, μὲ τὸ μειδίαμα τοῦ καλλιτεχνικοῦ θριάμβου εἰς τὰ χείλη.

[Διασκευασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ]

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

(*) Περὶ τοῦ Τσιμαρόζα ἰδού πως ἀποφαίνεται ὁ Lavoix εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Μουσικῆς του. «Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου μουσικοῦ ἡ ἰταλικὴ σχολὴ ἔτραπη νέαν ὁδόν. Ὁ Cimarosa ἔμεινεν ἀθάνατος παρὰ τοῖς ἐνδοξοτέροις διδασκάλοις. . . . Ἀναντίρρητον εἶνε ὅτι ἄνευ τοῦ Cimarosa ἡ μουσικὴ δὲν θὰ ἦτο ὁποία εἶνε σήμερον.»

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΙ

Εἰς τὴν Κούφαν ἔζη φιλάργυρός τις, ὅστις εἶχε μάθῃ ὅτι εἰς τὴν Βασόραν ἔζη ἄλλος φιλάργυρος περίφημος διὰ τὴν ἱκανότητά του εἰς τὸ φιλαργυρεύεσθαι. Ἐκίνησε λοιπὸν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν ὡς ταπεινὸς μαθητής, ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ τὴν ἐπιστήμην τῆς φιλαργυρίας.

Καλῶς ἦλθες, τῷ λέγει ὁ ἔξοχος φιλάργυρος τῆς Βασόρας, ἂν γυρίσωμεν τὴν ἀγορὰν ἠμπορεῖ ν' ἀποκτήσωμεν νέας γνώσεις εἰς τὸν κλάδον μας.

Διευθύνονται λοιπὸν εἰς ἕνα ἀρτοπώλην.

— Ἔχεις καλὸ ψωμί; ἐρωτᾷ ὁ φιλάργυρος τῆς Βασόρας.

— Λαμπρό, ἀπαντᾷ ὁ ἀρτοπώλης· εἶνε γλυκὸ καὶ φρέσκο σὰν βούτυρο!

— Ἀκούεις; λέγει εἰς τὸν σύντροφόν του ὁ φιλάργυρος· εἰς αὐτὴν τὴν σύγκρισιν τὸ βούτυρο φαίνεται καλλίτερο ἀπὸ τὸ ψωμί. Μή το λησμονῆς.

Παρέκει σταματᾷ εἰς ἓν παντοπωλεῖον καὶ ἐρωτᾷ.

— Ἔχεις βούτυρο!

— Λαμπρό! Καθαρὸ καὶ γευστικὸ σὰν λάδι;

— Ἀκούεις; λέγει ὁ φιλάργυρος· διὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὸ βούτυρο, τὸ συγκρίνει μὲ τὸ λάδι. Μήν το λησμονῆς.

Ἀκόμη παρέκει σταματᾷ πρὸ ἑνὸς παντοπώλου.

— Ἔχεις καλὸ λάδι;

— Λαμπρό! καθαρὸ καὶ διαυγὲς σὰν νερό!

— Ἀ! ἀναφωνεῖ ὁ φιλάργυρος· τὸ νερὸν λοιπὸν εἶνε ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς συγκρίσεως· τὸ καλλίτερον ἀπὸ ὅλα· ἔχω μεγάλην προμήθειαν εἰς τὸ σπίτι μου· ἔλα λοιπὸν μαζί μου· νὰ εὐφρανθῶμεν μὲ νερό, ἀφ' οὗ ἐμάθαμε ὅτι τὸ βούτυρο εἶνε καλλίτερο ἀπὸ τὸ ψωμί, τὸ λάδι καλλίτερο ἀπὸ τὸ βούτυρο, τὸ νερὸ καλλίτερο ἀπὸ τὸ λάδι.

— Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός! εἶπεν ὁ φιλάργυρος τῆς Κούφας, δὲν ἔχασα τὸν καιρόν μου που ἦλθα εἰς Βασόραν.

ΤΟ ΣΥΝΝΕΦΟ

—Ποῦ τρέχεις, μαῦρο σύννεφο, βαρὺ καὶ φορτωμένο;
—Ἀπὸ νησὶ ξεκίνησα καὶ σὲ νησὶ πηγαίνω.
—Ποιὰ θάλασσα σ' ἐγέννησε, ποιὰ φλόγα σ' ἔχει πάρει
καὶ 'ς τὸν ἀγέρ' ἀπλόνεσαι μὲ δόξα καὶ καμάρι;
—Θάλασσα δὲν μ' ἐγέννησε με κύματ' ἀφρισμένα
κ' εἶν' ἱστορία θλιβερὴ ἡ γέννησί μου ἐμένα.

» Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται 'ς ἀκρογιαλιὰ μονάχη
κι' ὅλῳ 'ρωτᾷ τὴ θάλασσα κι' ἀντιλαλοῦν οἱ βράχοι:
—Θάλασσα, πικροθάλασσα, πούκανες τόσες χῆρες.
θάλασσα, τὶ τὸν ἔκανες τὸν ἄνδρα μού που 'πῆρες;
Τέσσερα χρόνια πέρασαν ποῦ μοῦψυγε 'ς τὰ ξένα,
τέσσερα χρόνια καρτερῶ καὶ συντροφεύω ἐσένα!

Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται καὶ κλαίει 'ς τ' ἀγρογιάλι
κι' ὅλῳ 'ρωτᾷ τὴ θάλασσα καὶ την 'ρωτᾷ καὶ πάλι:
κ' ἡ θάλασσα περήφανη 'ς τὰ πόδια της διαβαίνει
καὶ δέν της ἀποκρίνεται καὶ δέν της συντυχαίνει,
γιατὶ μιὰ μέρ' ἀφρίζοντας τὸν ἔβγαλε πνιγμένο
καὶ ξέρει πώς τὸν ἔθαψαν σὲ περιγιάλι ξένο.

Τοῦ ναύτ' ἡ χήρα κάθεται 'ς ἀκρογιαλιὰ καὶ κλαίει
καὶ μὲ πικρὸ παράπονο τὰ βάσανά της λέει . . .
Τὴν εἶδ' ὁ ἥλιος μιὰν αὐγὴ κι' ἀγάλια - ἀγάλια γέρνει
καὶ 'ς τῆς χρυσὲς ἀκτῖνες του τὰ δάκρυά της παίρνει·
καὶ τὰ θερμά της δάκρυα τὰ πολυπικραμένα
ἀνέβηκαν 'ς τὸν οὐρανὸ κ' ἐγέννησαν ἐμένα!»

—Τώρα ποῦ τρέχεις, σύννεφο, καὶ δὲν γυρίζεις πίσω;
—Πάγω νὰ βρῶ τὸν τάφο του τὰ δάκρυα νὰ χύσω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΚΑΛΟΒΟΛΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ἐκτύπησε μεσημέρι· εἶνε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Ἡ κυρία Καλόβολη ἐμβαίνει σιγὰ σιγὰ εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Φορεῖ εὔμορφον γουνωτὸν φόρεμα στακτερόν, μὲ γραμμὲς πλειὸ σκοῦρες.

Ἡ κυρία Καλόβολη μὲ ἓν πήδημα εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς τὴν καθέκλαν καὶ κάθεται μὲ ὅλην της τὴν ἡσυχίαν.

Ἡ ὑπηρέτρια δένει μίαν πετσέταν εἰς τὸν λαιμόν της, διὰ νὰ μὴ λερώσῃ τὸ ὡραῖον στακτερόν της φόρεμα.

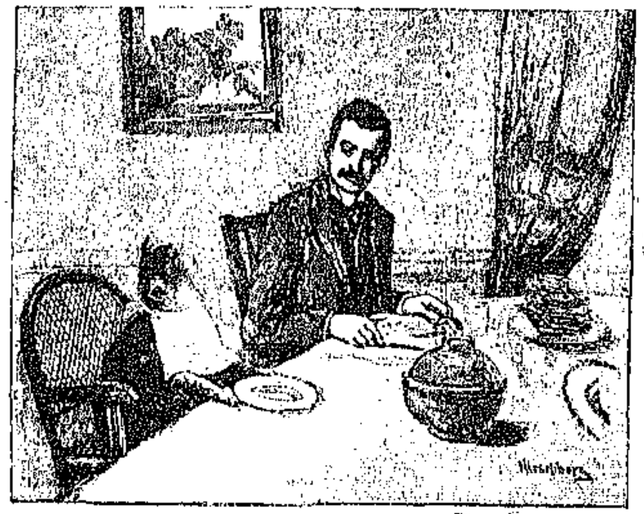

—Θέλεις ὀλίγη σούπα; τὴν ἐρωτᾷ ὁ κύριός της.

— Σούπα; φαίνεται σὰν νὰ λέγῃ ἡ κυρία Καλόβολη. — Νιάου, νιάου, νιάου! θέλω βέβαια! θέλει κ' ἐρώτημα;

Ἡ σούπα ἐφαγώθη εἰς δυὸ λεπτά· δὲν μένει οὐδὲ σταλιὰ εἰς τὸ πιάτο τῆς Καλόβολης, οὐδὲ σταλιὰ ἐπάνω 'ς τὰ μουστάκια της.

— Αὐτὸ τὸ ψάρι σοῦ ἀρέσει, κυρία Καλόβολη;

— Πολύ! ἐν γένει τρελλαίνομαι διὰ τὰ ψάρια! ἀπαντᾷ ἡ Καλόβολη.

— Θέλεις καὶ ὀλίγο κρέας; ἐρωτᾷ ὁ κύριός της.

Καὶ ἡ Καλόβολη ἡ ὁποία δὲν εἶνε διόλου ἀκατάδεκτη ἀπαντᾷ.

— Εὐχαριστῶ, ὀλίγον, ἂν εἶνε καὶ πολὺ δὲν πειράζει!

Τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν δίδει μὲ τὰ μάτια της, μὲ τὴν κεφαλήν της. Διότι δὲν γνωρίζει ἡ καϊμένη ἄλλας λέξεις παρὰ τὸ νιάου! νιάου!

Καὶ ἐν τούτοις μὲ αὐτὸ τὸ *νιάου νιάου* φανερώνει καλλίτερα τὴν εὐγνωμοσύνην της εἰς τὸν κύριόν της παρὰ μερικὰ παιδιὰ εἰς τοὺς γονεῖς των, ἂν καὶ αὐτὰ ἔχουν γλῶσσαν καὶ εἰμποροῦν νὰ εἰποῦν περισσότερα παρὰ *νιάου, νιάου*!

Αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἶνε χειρότερα ἀπὸ τὴν Καλόβολη, δὲν ἀξίζει νὰ τ' ἀγαπᾷ κανείς.

Η ΜΗΤΕΡΑ ΕΙΝΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΗ

Πόσον εὐχαριστημένη εἶνε ἡ μητέρα τοῦ Μάρκου κρατοῦσα εἰς τὴν ἀγκάλην της τὸν μικρὸν υἱόν της, αἰσθανομένη πέριξ τοῦ λαιμοῦ της τὸν θωπευτικὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ ἀγαπητοῦ της τέκνου! Θὰ ἐπεθύμει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ τὸν κρατῇ πάντοτε, ὅπως ὅταν ἦτο μικρὸ μωρουδάκι καὶ δὲν ἤξευρε ἄλλο τίποτε ἀκόμη παρὰ νὰ ψιθυρίζῃ «μαμμά! μαμμά!», τὸ ὁποῖον εἰς τὴν παιδικήν του γλῶσσαν ἐσήμαινε « Σ' ἀγαπῶ » καὶ ἄλλα πολὺ ὡραῖα πράγματα τὰ ὁποῖα οἱ ἄγγελοι μανθάνουν εἰς τὰ παιδιὰ διὰ νὰ εὐχαριστοῦν τοὺς γονεῖς των.

Ἀλλ' ὁ Μάρκος δὲν εἶνε πλέον μωρόν· πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔβγαλε τὸ φουστανάκι, ἐνθυμεῖται δὲ ἀκόμη πόσον ἦτο ὑπερήφανος τὴν ἡμέραν ἐκείνην που ἐφόρεσε φόρεμα ἀγοριοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ἡμέραν ὁ Μάρκος ἐμεγάλωσε· ἔμαθε πολλὰ πράγματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὅτι ἡ μητέρα του εἶνε ἡ καλλιτέρα τῶν μητέρων καὶ ὅτι ἀγαπᾷ τόσον τὸ παιδί της που δὲν θέλει ποτὲ νὰ το ἀποχωρισθῇ. Ὅλαι αἱ μητέρες αὐτὸ τὸ ὄνειρον ἔχουν ἀλλ' εἶνε δυστυχῶς ὄνειρον ἀπραγματοποίητον...

Ὅταν τὰ παιδιὰ μεγαλώσουν ὁμοιάζουν μὲ τὰ πουλάκια, τὰ ὁποῖα φεύγουν ἀπὸ τὰς πτέρυγας τῆς καϊμένης τῆς κότας· αἱ μητέρες, ὅ,τι καὶ ἂν κάμουν δὲν ἠμποροῦν πλέον νὰ διατηρήσουν τὰ ἀγαπητά των ὄντα πλησίον των. Ὁ πατέρας το εἶπε προχθές, εἶπε δὲ προσέτι ὅτι ὁ Μάρκος, θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ μάθῃ πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρει καὶ τὰ ὁποῖα δὲν πολυφροντίζει νὰ μάθῃ.

Ἀλλ' ὁ πατέρας δὲν σκέπτεται ὅπως ὁ Μάρκος, οὐδὲ ἡ μητέρα· αὕτη μολονότι ἐλυπήθη ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ παιδί της νὰ το περιποιῆται, παρηγορήθη ὅμως ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τοῦτο γίνεται διὰ τὸ καλόν του καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἠμπορῇ νὰ το φιλῇ ὅσον θέλει κάθε πρωΐ καὶ κάθε βράδυ.

Σήμερον ὁ Μάρκος ἐπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον. Πόσον μακρὰ ἐφάνη ἡ ἡμέρα εἰς τὴν μητέρα του! Ὅταν ἐπέστρεψεν, ὥρμησεν ἐπῆρε τὸν υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ τὸν ἐφίλησε καὶ τὸν ἐφίλησεν ὡς νὰ εἶχαν χωρισθῇ δύο αἰῶνας ἤδη.

—Ἤσουν φρόνιμος, παιδί μου; ἐρωτᾷ, μεταξὺ δύο φιλημάτων.

—Ναί, ἤμουν, ἀπαντᾷ ὁ Μάρκος, καὶ ὁ διδάσκαλος μοῦ εἶπε εὖγε!

— Ἀλήθεια, παιδί μου! ἀναφωνεῖ κατάμαγευμένη ἡ μητέρα.

—Ναί, καὶ θὰ εἶμαι πάντα εὔκτακτος καὶ ἐπιμελὴς διὰ νὰ εἶσαι εὐχαριστημένη, καὶ σὺ καὶ ὁ πατέρας.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εὐτυχοῦς μητρὸς ἐβράχησαν μὲ δάκρυα συγκινήσεως. Ὑπάρχει μεγαλειτέρα εὐτυχία εἰς μίαν μητέρα παρὰ νὰ βλέπῃ ὅτι τὸ παιδί της, τὸ σπλάγχνον της, θεωρεῖ εὐτυχίαν του τὴν εὐτυχίαν της καὶ ζητεῖ νὰ γίνῃ καλὸν διὰ νὰ εἶνε αὕτη εὐχαριστημένη;

ΤΟ ΕΛΑΣΤΙΚΟΝ ΚΟΜΙ

Προχθὲς ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ Μαρία ἔπαιζαν εἰς τὸν κῆπον· ἡ ἐλαστικὴ των σφαῖρα ἀδεξίως ῥιφθεῖσα ἐμβήκεν ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ θείου των Παύλου.

Τὰ παιδία ἔρειναν πρὸς στιγμὴν ἀκίνητα ἀπὸ τρόμον· μὴν ἔσπασε τίποτε ἡ σφαῖρά των;

Ἔξαφνα ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ θείου των·

— Ἀ, ὀλίγον ἔλειψε νὰ μοῦ σπάσουν τὸ καλαμάρι μου καὶ τὸ μικροσκόπιόν μου τὰ δαιμονόπαιδα! Ἄς εἶνε, τὸ κακὸν δὲν ἔγινε. Ἀναβῆτε ἐπάνω λοιπὸν ζιζάνια! διὰ τιμωρίαν σας θ' ἀκούετε ἕνα μάθημα.

Ὁ κ. Παῦλος κατεβίβασεν ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην του ἓν ὀγκῶδες χρυσοδεμένον βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιεῖχε καὶ ὡραίας εἰκόνας· δείξας δὲ εἰς τὰ παιδία μεγάλην εἰκόνα εἶπε·

— Ἰξεύρετε τί κάμνουν αὐτοὶ οἱ μαῦροι κοντὰ εἰς τὸ μεγάλον αὐτὸ δένδρον; Μαζεύουν ἐλαστικὰς σφαίρας, αἱ ὁποῖαι εἶνε προωρισμέναι νὰ ῥίπτωνται ἀργότερα ἀπὸ τοὺς ἀνεψιούς εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ θείου των.

— Ὤ, θεῖε, εἶπε σκεπτικὸς ὁ Ἀνδρέας, μᾶς περιπαίζεις. Αἱ σφαῖραί μας ὁμοιάζουν μὲ κάποια ὀπωρικά, ἀλλὰ δὲν εἴμεθα τόσον ἀνόητοι νὰ νομίζωμεν ὅτι φυτρόνουν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα . . .

— Βέβαια, παλληκάρι μου· ἀλλὰ καὶ τὰ φορέματα, δὲν βγαίνουν ἕτοιμα ἐπάνω 'ς τὴν ράχιν τῶν προβάτων, αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνωνται ἀπὸ τὸ μαλλὶ αὐτῶν. Μὲ ἄλλους λόγους οἱ Ἀσιανοὶ τοὺς ὁποίους παριστάνει ἡ εἰκὼν βγάζουν τὴν πρώτην ὕλην ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατασκευάζονται αἱ σφαῖραί σας. Ξεύρετε πῶς ὀνομάζεται αὐτὴ ἡ οὐσία;

— Ἐλαστικό! ἀπήντησεν ἀπερισκέπτως ὁ Ἀνδρέας.

— Ἐπάνω κάτω· ἀλλ' εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν μεγάλων λέγεται καουτσούκ.

— Ὀπωρικὸν λοιπὸν εἶνε τὸ καουτσούκ; ἠρώτησεν ἡ Μαρία.

— Ὄχι, μικρούλα μου· θὰ σας ἐξηγήσω τὸν τρόπον πῶς το μαζεύουν . . . . Ἐκόψατε ποτὲ ἄωρα σῦκα, ἢ ἐσπάσατε κανὲν κλωνάρι συκιᾶς;

— Ὤ, πολλὲς φορές. Μίαν ἡμέραν μάλιστα ἡ Ἀνδρέας ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἤγγισε μὲ τὰ χείλη του τὸ γάλα τὸ ὁποῖον ἔσταζεν ἀπὸ τὸ κλωνί που ἔσπασε καὶ τὰ χείλια του ἐπρήσθηκαν. . .

— Σωστά. Ἡ γαλακτώδης καὶ καυστικὴ αὐτὴ οὐσία περιέχει καουτσούκ. . . ὀλίγον, ἐννοεῖται, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χυμὸν μερικῶν συκῶν τῶν θερμῶν κλιμάτων ἢ ἄλλων φυτῶν τὰ ὁποῖα ἐσκόρπισεν ἡ φύσις εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῶν τροπικῶν.

Πολλὰ εἶνε τὰ δένδρα ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται τὸ καουτσούκ. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε πελώρια δένδρα, τῶν ὁποίων τὸν κορμὸν πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμοῦ δυσκόλως δύνανται νὰ ἐναγκαλισθοῦν. Τὸ δένδρον τοῦτο ficus indica καλούμενον ἀποτελεῖ μόνον του δάσος. Οἱ κλάδοι τοῦ βασιλέως τούτου τῶν ἀσιατικῶν δασῶν κατέρχονται πρὸς τὸ ἔδαφος, βυθίζονται εἰς αὐτό, πιάνουν ῥίζας καὶ μεταβάλλονται εἰς κορμοὺς οἱ ὁποῖοι μεγαλόνουν καὶ πολλαπλασιάζονται ἐπίσης παραδόξως ὡς καὶ ὁ προηγούμενός των . . . Τὸ ἔδαφος γεμίζεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, σχηματίζονται δὲ ὑψηλοὶ θόλοι, σκιεραὶ καὶ γιγάντιαι στοαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας οἱ ἐλέφαντες διέρχονται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν μικρὸν κυνάριον ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν τῶν ἀνακτόρων.

Ἡ Ἀσία, ἡ Αὐστραλία, ἡ Ἀμερική, ἡ Ἀφρικὴ τῶν τροπικῶν καὶ ἡ μεγάλη νῆσος Μαδαγασκάρη παράγουσι τὸ προϊὸν τοῦτο τὸ ὁποῖον γίνεται ἀντικείμενον σπουδαίου ἐμπορίου. Οἱ ἰθαγενεῖς, οἵτινές το πωλοῦν εἰς ἐμπόρους, σχίζουν τὸν κορμὸν τῶν δένδρων, ἐξ αὐτοῦ δὲ τρέχει ἡ γαλακτώδης οὐσία, ὅπως ἀπὸ ἀνοικτὴν πληγὴν τὸ αἷμα. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο συλλέγεται ἐντὸς κολοκυνθῶν, ἔπειτα δὲ μεταβιβάζεται εἰς μεγάλα δοχεῖα. Ἐντὸς αὐτῶν ἐξατμίζεται καὶ ἀποξηραίνεται εἴτε ἐπὶ τεμαχίων ξύλου εἴτε εἰς χωματίνους τύπους, καὶ λαμβάνει διάφορα σχήματα.

Τὸ καουτσούκ μεταφερόμενον εἰς Εὐρώπην τρίβεται, ζυμόνεται, ἀφ' οὗ δὲ ἀναμιχθῇ μὲ θεῖον ἀποκτᾷ τὴν ἐλαστικότητα ἐκείνην τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς σφαίρας.

Τὸ καουτσούκ ὑφίσταται καὶ ἄλλην μεταμόρφωσιν· ἀναμιγνυόμενον μὲ θεῖον καὶ πιεζόμενον ἰσχυρῶς καθίσταται σκληρὰ ὕλη, ἥτις

δύναται νὰ κατεργασθῇ ὅπως τὸ ξύλον ἢ τὸ κόκκαλον· ἐξ αὐτοῦ κατασκευάζονται λαβαὶ κοπτήρων, κτένια, κομβία κτλ.

— Μὰ αὐτὸ τὸ καουτσούκ γίνεται ὅ,τι θέλει, εἶνε σωστὸς μάγος! . . . ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία.

— Ὄχι, μικρούλα μου, ὁ μάγος εἶνε ὁ ἄνθρωπος· ὁ ὁποῖος κατορθώνει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ διάφορα προϊόντα τῆς φύσεως. Τὸ καουτσούκ ἔχει δύο ἰδιότητας, τὴν ἐλαστικότητα καὶ τὸ ἀδιαπέρατον. Γνωρίζετε ἄλλο τίποτε τὸ ὁποῖον γίνεται ἀπὸ καουτσούκ;

— Τὸ ἐλαστικὸν μὲ τὸ ὁποῖον σβύνομεν τὲς μολυβιὲς ἢ τὲς μουντζοῦρες τῆς μελάνης, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας.

— Καὶ ἄλλο;

— Τὰ ἀδιάβροχα, τοὺς μουσαμάδες . . . εἶπεν ἡ Μαρία.

— Πολὺ σωστά· εἰς τὰ ἀδιάβροχα τὸ καουτσούκ ἀνακατόνεται μὲ τερεβινθίνην. Ἄλλο;

— Τὰ ἐλαστικὰ τῶν ὑποδημάτων μου, ἀνεφώνησεν ὁ Ἀνδρέας.

— Καὶ αἰκαλτσοδέτες μου! προσέθηκεν ἡ Μαρία.

— Πολὺ σωστά· ἡ βιομηχανία μεταβάλλει τὸ καουτσούκ εἰς λεπτὰς κλωστὰς καὶ ὑφαίνει ὑφάσματα τὰ ὁποῖα τανίζονται . . . Ἀπὸ καουτσούκ κατασκευάζονται ἀκόμη καὶ ἄλλα πράγματα: σωλῆνες διαφόρων εἰδῶν, ὡς π.χ. οἱ σωλῆνες μὲ τοὺς ὁποίους ποτίζουν τοὺς κήπους. Ἀπὸ καουτσούκ γίνονται αἱ φοῦσκες ἐντὸς τῶν ὁποίων θέτουν πάγον ἢ παγωμένον νερὸν διὰ τὴν κεφαλὴν τῶν ἀσθενῶν ἐν γένει ἡ ἰατρικὴ ὀφείλει πολλὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸ καουτσούκ.

— Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου λοιπόν, καουτσούκ, ἐφώνησεν εὐθύμως ἡ Μαρία.

— Τί εἶνε αὐτὸς ὁ κόσμος! προσέθηκε σκεπτικὸς ὁ Ἀνδρέας, κάθε πρᾶγμα, καὶ τὸ μικρότερον, ἔχει τὴν σημασίαν του· καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἴδησιν!. . .

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

[Ἀλσατιανὴ παράδοσις]

Ἐσπέραν τινὰ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ταξειδεύων εἰς Ἀλσατίαν κατελήφθη ἀπὸ τὴν νύκτα πλησίον χωρίου τινος. Ἐζήτησε μήπως ὑπάρχει κατοικία τις ὅπου νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν, ἀλλ' ἤδη ὅλαι αἱ θύραι ἦσαν κλεισταί, καμμία καπνοδόχη δὲν ἐκάπνιζεν, ὅλοι οἱ κάτοικοι ἐκοιμῶντο.

Μόνον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρομίσκου παρετήρησε φῶς· ὁ Ἰησοῦς διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔφθασεν εἰς ἕνα σιτοβολῶνα, καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν.

— Μοῦ κάμνετε τὴν χάριν νὰ με φιλοξενήσετε ἀπόψε; Δεχθῆτε με καὶ δὲν θὰ μετανοήσετε. Ἔπειτα δὲ ἐπρόσθεσε:

— Ὅλοι ἐπλάγιασαν εἰς τὸ χωριό σας, διατί μόνοι σεῖς δουλεύετε τόσο ἀργά;

— Ἄχ! ἀπήντησεν ὁ χωρικός· ἔμαθα χθὲς βράδυ ὅτι ὁ σκληρὸς δανειστής πού του χρεωστῶ μερικὰ χρήματα θὰ με βάλῃ αὔριο φυλακὴ ἂν δὲν του πληρώσω τὸ χρέος μου, δι' αὐτὸ ἀλέθομεν οἱ υἱοί μου καὶ ἐγὼ μ' αὐτὸ τὸ χερόμυλο ὅσο σιτάρι ἔχω νὰ το κάνωμε ἀλεῦρι, καὶ νὰ το πᾶμε πρωὶ πρωὶ 'ς τὸ παζάρι νὰ το πωλήσωμε καὶ πληρώσωμε τὸ χρέος. Ὕστερα δὲν θὰ μείνῃ πλειὰ τίποτε. Πῶς θὰ περάσωμε τὸ χειμῶνα; Δέν το ξεύρω. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς βοηθός!

Ὁ χωρικὸς λέγων τὰς λέξεις ταύτας ἐσπόγγιζε τὸν ἱδρῶτά του, ἐν ᾧ ἁδρὰ δάκρυα ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ Ἰησοῦς τον ἐλυπήθη, καὶ του εἶπε·

— Μὴν ἀπελπίζεσαι, καλέ μου, ἄνθρωπε. Ὅταν σου ἐζήτησα νὰ με φιλοξενήσῃς σου εἶπα πως δὲν θὰ μετανοήσῃς· θὰ το ἰδῇς καὶ μόνος σου τώρα.

Ἔλαβε τὸ λυχνάρι τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἀπὸ μίαν δοκὸν τοῦ σιτοβολῶνος καὶ το ἐπλησίασε εἰς μερικὰ δεμάτια τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκεῖ.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί κάνεις αὐτοῦ; ἀνέκραξαν μετὰ φρίκης ὁ πατὴρ καὶ οἱ υἱοί του.

Ἀλλὰ αὐτοστιγμεὶ ἐξ ἑκάστου ἀχύρου ἤρχισε νὰ πίπτῃ βροχὴ κόκκων σίτου, βροχὴ

ραγδαία καὶ ἀτελείωτος. Οἱ χωρικοὶ βλέποντες τὸ θαῦμα ἔπεσαν εἰς τὰ γόνατα πλήρεις θαυμασμοῦ.

— Ἐπειδὴ ἐφάνης φιλάνθρωπος, ἐπειδὴ ἐδέχθης εἰς τὸ πτωχικόν σου τὸν ξένον καὶ ἄγνωστον, ὅστις σου ἐζήτει φιλοξενίαν 0' ἀνταμείψθῆς. Ὁ Κύριος ἐμβῆκεν εἰς τὸν σιτοβολῶνά σου, ὁ Κύριος σε πλουτίζει.

Ὁ Χριστὸς εἰπὼν τὰς λέξεις ταύτας ἔγινεν ἄφαντος.

Καὶ ἡ βροχὴ τοῦ σίτου δὲν ἔπαυσε νὰ πίπτῃ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸν σιτοβολῶνα καὶ εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὴν ἐπαύριον ἀπετέλει σωρὸν ἔχοντα τὸ ὕψος τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ χωρικὸς ἐπλήρωσε τὰ χρέη του, ἠγόρασε χωράφια καὶ ἔκτισεν ὡραίαν οἰκίαν.

Ἦτο πλούσιος τώρα καὶ ἔγινεν ἀλαζών, κακός, σκληρὸς πρὸς τοὺς πτωχούς. Αὐτὸς καὶ οἱ υἱοί του ἐδόθησαν εἰς τὴν πολυτέλειαν, ἔκαμαν παντὸς εἴδους καταχρήσεις καὶ σπατάλας, ὥστε ἐπὶ τέλους κατέστρεψαν τὴν περιουσίαν των· ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν τόσον κακοὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν των, οὐδεμίαν συμπάθειαν, οὐδεμίαν παρηγορίαν εὗρον εἰς τὴν δυστυχίαν των.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ γέρων πιὼν ὑπερβολικὰ ἐμβῆκεν εἰς τὸν σιτοβολῶνά του καὶ ἐνθυμηθεὶς τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον τον εἶχε πλουτίσῃ, ἐσκέφθη νὰ το ξανακάμῃ. Ἔλαβέ τὸ λυχνάρι, τὸ ἐπλησίασεν εἰς ἓν ἄχυρον, ἤναψεν αὐτό, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ θαύματος τὸ ὁποῖον ἀνέμενε, τὸ πῦρ μετεδόθη ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὸν σωρὸν τῶν ἀχύρων καὶ ἀπετέφρωσε τὴν οἰκίαν του καὶ ὅ,τι ἄλλο τοῦ ἔμεινε.

Καὶ ὁ χωρικὸς ὅστις εἶχε πλουτίσῃ διότι ἐφάνη ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος, ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐνδείᾳ διότι ἔγινε σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος.

ΟΙ ΚΩΔΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ χρῆσις τῶν κωδώνων εἰς τὰς ἐκκλησίας ἤρχισεν ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐπεκράτησεν ὅμως βραδύτερον· ὠνομάσθησαν δὲ καμπάναι (campanae) οἱ κώδωνες ἀπὸ τὸν χαλκὸν τῆς Καμπανίας, ὅστις ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ὕλη ἐκ τῆς ὁποίας κατεσκευάσθησαν.

Καὶ εἰς μὲν τὴν Ρώμην οἱ κώδωνες εἰσήχθησαν γενικῶς ὅπως καλῶσι τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν λειτουργίαν περὶ τὸ 604, εἰς δὲ τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν μόνον περὶ τὸν Θ' αἰῶνα, οἱ δὲ πρῶτοι κώδωνες ἀπεστάλησαν ἀπὸ τοὺς Βενετοὺς ὡς δῶρον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν Γ'. Οἱ κώδωνες κατ' ἀρχὰς ἦσαν μικροί, βαθμηδὸν ὅμως ἐγένοντο μεγαλείτεροι. Οἱ μέγιστοι καὶ βαρύτατοι κώδωνες τοῦ κόσμου εἶνε εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ὁ μέγιστος ὅλων ὁ τοῦ Κρεμλίνου ζυγίζει 201,266 χιλιόγραμμα. Οἱ τοιοῦτοι πελώριοι κώδωνες μένουσιν ἀκίνητοι, μόνον δὲ ἡ γλωσσίς αὐτῶν κινεῖται ὑπὸ τῶν κωδωνοκρουστῶν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ μέγιστος κώδων εἶνε ὁ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων ζυγίζων 17,170 χιλιόγραμμα, ἐν Ἑλλάδι δὲ ὁ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρᾳ.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπαγορευθείσης τῆς χρήσεως κωδώνων ἔγινε χρῆσις τῶν γνωστῶν σημάντρων· τοιαῦτα σήμαντρα (μετάλλινοι πλάκες) φαίνεται ὅτι ἦσαν ἐν χρήσει εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ προτοῦ εἰσαχθῇ ἡ χρῆσις τῶν κωδώνων.

Εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίαν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα εὐχὴ διὰ τὴν εὐλογίαν παντὸς νέου κώδωνος. Εἰς τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν ἡ ἱεροτελεστία τοῦ κώδωνος εἶνε ἔτι σπουδαιοτέρα· ὁ νέος κώδων βαντίζεται μὲ ἁγίασμα, χρίζεται διὰ τοῦ ἁγίου μύρου, θυμιάζεται, καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα ἁγίου τινος.

Μεταξὺ τῶν κωδώνων εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεδόθη θαυματουργὸς δύναμις ἀναφέρεται ἰδίως ὁ ὀνομαστὸς κώδων τῆς ἱσπανικῆς πόλεως Βιλέλας, ὅστις ἄλλοτε ἐσήμαινε μόνος του, ὅταν συμφορά τις ἠπείλει τὴν Ἱσπανίαν. Ὁ πένθιμος ἦχός του τελευταίαν φορὰν ἠκούσθη ὅτε ἀπέθανε Φερδινάνδος ὁ Καθολικός. Ἐκτοτε ὅμως ὁ κώδων ἔχασε τὸ προφητικόν του δῶρον, καὶ δὲν ἀκούεται εἰμὴ ὅταν τον κινοῦν ἄνθρωποι.

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ἀμαζόνες.

ΑΜΑΖΩΝ

Αἱ ἀμαζόνες ἦσαν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀρχαίων, ἔθνος πολεμικῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὸν Καύκασον, τὸν Τάναϊν ποταμὸν καὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην μεταβᾶσαι εἰς τὸν θερμόδοντα ποταμὸν ἔζων χωρὶς ἄνδρας, κυβερνώμεναι ὑπὸ βασιλίσσης. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἀνετρέφοντο εἰς τὴν τόξευσιν καὶ τὴν ὁπλασκίαν, ἐλέγετο δὲ ὅτι ὅπως μὴ ἐμποδίζωνται εἰς τὰς ἀσκήσεις ταύτας, ἐνωρὶς ἀπεκόπτετο ὁ δεξιὸς μαστὸς αὐτῶν ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Ἀμαζόνες. Αἱ γενναῖαι καὶ τολμηραὶ αὗται γυναῖκες ἐπεχείρησαν πολλὰς ἐκστρατείας. Εἰς τὸν τρωϊκὸν πόλεμον προσῆλθον ἐπίκουροι τοῦ Πριάμου. Εἰσέβαλον εἰς τὴν Θρᾴκην· βραδύτερον δὲ ἐξεστράτευσαν καὶ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν πνέουσαι ἐκδίκησιν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης διότι ὁ Θησεὺς ἐπιτεθεὶς κατ' αὐτῶν παρὰ τὸν Θερμόδοντα ἠχμαλώτισε τὴν βασίλισσάν των καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς Ἀθήνας.

Αἱ Ἀμαζόνες, ἐνοῦσαι τὴν χάριν τοῦ γυναικείου σώματος μὲ τὴν ὑγιᾶ καὶ ρωμαλέαν διάπλασιν τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ ἄσκησις, ἦσαν προσφιλὲς θέμα εἰς τοὺς ἀρχαίους καλλιτέχνας. Περίφημος ἦτο ἡ ἐν τῇ *Ποικίλῃ Στοᾷ* τῶν Ἀθηνῶν Ἀμαζονομαχία, τὸ ἔργον τοῦ ὀνομαστοῦ ζωγράφου Μίκωνος. Μάχαι ἀμαζόνων ἐν ἀναγλύφοις ἐστόλιζον τὰς ζωοφόρους τῶν ναῶν ὅπως τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διός, κτλ. Καὶ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς παρέστησεν ὁ Φειδίας Ἀμαζονομαχίαν. Ἔξοχοι καλλιτέχναι κατεσκεύασαν ἀγάλματα Ἀμαζόνων, ἐθαυμάζετο δὲ ἰδίως μία Ἀμαζὼν τοῦ Πολυκλείτου· ὡραιότατα ἀντίτυπα τοιούτων ἀγαλμάτων σώζονται εἰς διάφορα μουσεῖα τῆς Εὐρώπης.

Προστασία τῶν χρησίμων ζώων.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μεγάλαι προσπάθειαι καταβάλλονται ὅπως διαδοθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ζῷά τινα τὰ ὁποῖα ἕνεκα πεπαλαιωμένων προλήψεων θεωροῦνται ἐπιβλαβῆ καταδιώκονται ὑπὸ τῶν χωρικῶν, εἶνε τοὐναντίον χρησιμώτατα καὶ ἀναγκαιότατα εἰς φύλαξιν τῶν προϊόντων τῆς γεωργίας.

Ἐπειδὴ δὲ τὴν μεγίστην καταστροφὴν ἐπιφέρουν τὰ παιδία, πολλοὶ παιδαγωγοὶ ἔλαβον ἀξιόλογον μέτρον, τὸ ὁποῖον συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν ἰδικῶν μας σχολείων.

Εἰς τὰ σχολεῖα ἀνήρτησαν πίνακας εἰς τοὺς ὁποίους σημειόνονται τὰ χρήσιμα εἰς τὴν γεωργίαν τετράποδα, πτηνὰ καὶ ἔντομα.

Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε οἱ ἀβλαβεῖς ὄφεις καὶ αἱ σαῦραι, αἱ καταστρέφουσαι τοὺς γυμνοσαλιάγκους, τὰς κάμπας καὶ τὰς ἀκρίδας· οἱ *τυφλοπόντικοι*, οἵτινες τρέφονται μὲ σκώληκας καὶ ἄλλα ἔντομα ἐπιβλαβῆ εἰς τοὺς κήπους· ἡ ὑπολαΐς, τὰ σπουργίτια, οἱ κεφαλάδες, τρώγοντες τοὺς σφῆκας καὶ πλεῖστα πολύποδα ἔντομα τῶν ἐλωδῶν μερῶν· οἱ μελισσουργοὶ οἱ καταβροχθίζοντες μυριάδας σκνιπῶν, κωνώπων καὶ παντοειδῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων, αἱ γλαῦκες, τὰ νυκτοχελιδόνα κτλ. ἀμειλίκτως καταπολεμοῦντα τοὺς ὀλεθρίους ἐχθροὺς τῶν γεωργῶν.

Πολύτιμον χειρόγραφον.

Εἶνε πράγματι ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ὅστις ἔθεσε τὸν πόδα του ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς;

Οἱ Δανοὶ διϊσχυρίζονται ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη ἀνήκει εἰς ἕνα πρόγονόν των, ἡ δὲ κυβέρνησις τῆς Κοπενάγης ἔστειλεν, ὡς λέγεται, εἰς τὸ Σικάγον, παλαιὸν χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφίνει κανένα δισταγμὸν ὡς πρὸς τὸν διϊσχυρισμὸν τῶν Δανῶν.

Τόσην ἀξίαν ἀποδίδει εἰς τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἡ δανικὴ κυβέρνησις ὥστε δὲν συγκατετέθη νὰ τὸ δανείσῃ εἰμὴ ἀφοῦ ἔλαβε προκαταβολικῶς ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀποζημίωσιν 100,000 φρ. ἐν περιπτώσει ἀπωλείας.

Ἐν τούτοις οὐδὲν δύναται νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου Κολόμβου. Δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἡ δόξα τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου εἶνε ὅλη ἰδική του ἀφ' οὗ ἠγνόει καὶ τὰ ταξείδια καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν ἀκόμη τῶν δανῶν θαλασσοπόρων;

Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ ἐν λόγῳ χειρόγραφον ἔχει μεγάλην ἱστορικὴν ἀξίαν.

Ἡ γῆ βλεπομένη ἀπὸ τ' ἄστρα.

Πολλοί, ὄχι μόνον μικροὶ ἀλλὰ καὶ μεγάλοι ἔχουν ἰδέαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀνακριβῆ περὶ τῆς σημασίας τῆς Γῆς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἀστέρας, οἱ ὁποῖοι την περικυκλόνουν πανταχόθεν. Ὅπως ἐννοήσετε, καλοί μου φίλοι, τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχει ἡ γῆ εἰς τὸ πλανητικὸν σύστημα ὑποθέσατε ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀπέλθωμεν ἐξ αὐτῆς καὶ νὰ ὑπάγωμεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς διαφόρους ἀστέρας· ἐξ αὐτῶν τὴν γῆν δὲν θὰ την βλέπομεν, θὰ εἶνε ἐντελῶς ἀόρατος· ὥστε διὰ τοὺς ἀστέρας οὐδὲ ὑπάρχομεν κἂν ἡμεῖς οἱ ἐπὶ τῆς γῆς!...

Ἀνεπιτυχὴς αὐτοσύστασις.

Ὁ διάσημος ἀστρονόμος Ἀραγὼ συνείθιζεν εἰς τὰς περὶ ἀστρονομίας παραδόσεις του, εἰς τὰς ὁποίας ἔτρεχε πολὺ πλῆθος, νὰ παρατηρῇ ἐκ τῶν ἀκροατῶν

του ἐκείνου ὅσσις τις ἐφκίνετο ὀλιγώτερον ἔξυπνος, ὅτε δὲ ἔθνεπεν ὅτι οὗτος ἐνόει ἵνα βιβλίον πλέον ὅτι εἶχε διάβαζε σαφῶς καὶ ὅτι εἶχε γίνει ὑπὸ πάντων καταλληπτός.

Ἡμέραν τινὰ εἰς αἴθουσαν φίλου του, ὅπου πρὸ μικροῦ διηγήθη τὴν συνήθειάν του ταύτην, εἰσῆλθε νέος τις τὸν ὁποῖον ὁ σοφὸς δὲν ἐγνώριζε, ὅστις ὅμως ἤθελε νὰ κάμῃ τὸν γνωστὸν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔγινεν ἐπὶ τέλους ὀχληρὸς μὲ τὴν φιλοφροσύνην του.

— Μὲ ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ; τὸν ἠρώτησεν ὁ Ἀραγώ.

— Ὤ, κύριε Ἀραγώ, μὲ γνωρίζετε χωρὶς ἄλλο, δ.ότι εἶμαι τακτικώτατος εἰς τὸ μάθημά σας καὶ δὲν παύετε νὰ με κυττάζετε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος! Φαντάζεσθε τὰ μειδιάματα τῶν παρευρισκομένων!

Ὁ ἀριθμὸς 18 καὶ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος.

18 Μαρτίου ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὁ Γεώργιος.

18 Ὀκτωβρίου ἦλθεν εἰς Ἀθήνας·

18 ἐτῶν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας· ἦλθε δὲ τῷ 1863 οὐτινος οἱ ἀριθμοὶ προστεθέμενοι δίδουν ἄθροισμα 18.

Τὸ ὄνομα αὐτοῦ «Γεώργιος Χριστιανὸς» σύγκειται ἀπὸ 18 γράμματα.

Ὁ τίτλος αὐτοῦ «Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων» περιέχει 18 γράμματα.

Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐγεννήθη τῷ 1818, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο 18 καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἄθροισμα ἀποτελεῖ τὸν ἀριθμὸν 18.

Καὶ τὸ ὄνομα τῆς Βασιλίσσης «Ὄλγα Κωνσταντινόβνα» ἀποτελεῖται ἀπὸ 18 γράμματα.

Ὁ Γιαννάκης.

Ὁ μικρὸς Γιαννάκης ἀρχίζει νὰ μανθάνῃ γαλλικά. ἀλλὰ εἰς μερικὰ γράμματα ἡ γλῶσσά του δὲν γυρνᾷ εὔκολα, ὅπως παραδείγματος χάριν εἰς τὸ γράμμα D.

— Ἔλα δῶ, παιδί μου, τῷ λέγει ἡ διδασκάλισσά του, τί λέγεις εἰς τὸ ἄλογό σου διὰ νὰ το κάμῃς νὰ προχωρήσῃ;

Καὶ ὁ Γιάννης:

— Ἐγώ; δὲν του λέγω τίποτε· εἶνε ξύλινο τ' ἄλογό μου!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν ὥρᾳ μαθήματος.

Δημήτριος (ἀναγινώσκει). Τῆς παιδείας ἡ μὲν ρίζα πικρά, αἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς εἰσίν.

Ὁ διδάσκαλος. Καλά. Τῆς παιδείας, διατί γράφεται τὸ δεῖ ἐψιλὸν ἢ ὦτα;

Ὁ Δημήτριος σιωπᾷ.

Ὁ διδάσκαλος. Πρόσεξε καὶ θὰ το εὕρῃς. Ποιὰ εἶνε ἡ ρίζα τῆς παιδείας.

Ὁ Δημήτριος σιωπᾷ, ἔπειτα προσέχει εἰς τὸ βιβλίον καὶ ἐν τέλει ἀναφωνεῖ θριαμβευτικῶς;

— Πικρά!

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Ἀνιχαριάς.

*

Εἰς μίαν συναναστροφὴν ἔγινε λόγος περὶ κυνῶν, ἀνεφέροντο δὲ πολλὰ ἀνέκδοτα περὶ τῆς νοημοσύνης των.

Αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε, λέγει ὁ Κουφιοκεφαλάκης, ἐγὼ γνωρίζω ἕνα σκύλον, πολὺ ἐξυπνότερον ἀπὸ τὸν κύριόν του.

Καὶ τίνος εἶνε αὐτὸς ὁ σκύλος.

—Ἰδικός μου, ἀπαντᾷ μὲ ὑπερηφάνειαν ὁ Κουφιοκεφαλάκης.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

Μὰ Πέτρο παιδί μου, τί πράγματα εἶν' αὐτὰ που κάμνεις; Ἡμέρα μεσημέρι καὶ νύχτα τὸ κερὶ ἀναμμένο!

— Θυμήθηκα τὸν παππού, μητέρα . . .

— Δί' καί . . .

— Ὅταν ὁ παπποῦς ἐζοῦσε μοῦ ἔλεγε «ὅταν θὰ με θυμᾶσαι, Πέτρο, νὰ μ' ἀνάβῃς κάποτε καὶ κανένα κερί».

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀλιξ. Ἀθ Φαρμακουλῆ.

*

Ὁ ἰατρὸς διέταξε τὸν Γεῶργον νὰ τρώγῃ καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἓν μῆλον. Ἡ μητέρα τῷ ἠγόρασε δέκα καὶ τα ἔδωκεν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ὁ Γεῶργος τα κατεβρόχθισε τὴν ἰδίαν ἡμέραν.

— Δὲν ἤκουσες τί εἶπεν ὁ ἰατρός; τῷ λέγει ἡ μητέρα του.

— Ναί, ἀλλὰ θυμήθηκα τὸ ῥητὸν που λέγει: Μὴν ἀφήσῃς διὰ τὴν αὔριο ὅ,τι ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ξενιτεμμένου Πουλιοῦ.

*

Τί κρέας ἐψώνισες, Γιάννη, ἐρωτᾷ ὁ Ἐλαφρομυαλάκης.

— Βοῦδι, ἀπαντᾷ ὁ Γιάννης.

Ἐλαφρομυαλάκης. Τί σύμπτωσις, φίλε μου, βοῦδι ἐγὼ βοῦδι καὶ σύ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Ἡ ἐπιστολή σου, *Ῥοδοταία Ἄβρα*, μὲ κατευχαρίστησε· καὶ τὸ ὕφος μοῦ ἤρεσε, ἀλλ' ἰδίως τὸ περιεχόμενόν της. Λοιπόν, πολλὰ ἐλαττώματα διώρθωσες δι' ἐμοῦ; ὅταν ὑποπίπτῃς εἰς κανὲν σφάλμα ἡ μητέρα σου λέγει: «Κρῖμα ποῦ ἀναγινώσκεις τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ!» καὶ εὐθὺς ἔρχεσαι εἰς τὸν ἑαυτόν σου, σοῦ περνᾷ ὁ θυμὸς ἢ τὸ πεῖσμα. Εἶμαι, λέγεις, τὸ καλλίτερον ἀνεφάρμακον κατὰ τῆς ὀργῆς. Ἡ ὑπόσχεσις τὴν ὁποίαν μοῦ δίδεις ὅτι ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα θ' ἀπαλλαχθῇς ἀλλὰ καὶ καλὰς συνηθείας θ' ἀποκτήσῃς, μὲ εὐχαρίστησε πολύ, πολύ. Ἔτσι, εἶσαι καλὸ παιδί, *Ῥοδοταία Ἄβρα*.

Ὄχι μόνον ἐνοχλητικὴ δὲν μου ἐφάνη ἡ ἐπιστολή σου, φίλη μου Ἀριάδνη Γ. Σκληᾶ, ἀλλὰ τοὐναντίον πολὺ σύντομος, φαντάσου πόσον μοῦ ἤρεσε! Ἐξ αὐτῆς ἐννόησα ὅτι ἔχεις ἀρκετὴν καλαισθησίαν· ἀλλὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Τατοίου τὴν ἤθελα πληρεστέραν, τεχνικωτέραν. Αἱ φράσεις «ἦτο ἀριστούργημα, ἦτο θέαμα, ἔκπαγλον» εἶνε ἀόριστοι. Ἓν πρᾶγμα ἠμπορεῖ νὰ εἶνε «ἀριστούργημα» ἓν θέαμα νὰ εἶνε «ἔκπαγλον» κατὰ ἑκατὸ τρόπους. Τί εἶδος ὅμως ἀριστούργημα ἦτο τὸ ἰδικόν σου θέαμα, αὐτὸ ἐπεριμένομεν νὰ μάθωμεν. Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς προσεχοῦς ἐκδρομῆς θὰ λάβω ἀφορμὴν νὰ σ' ἐπαινέσω, διὰ νὰ χαρῶμεν καὶ οἱ δύο μας, διότι κ' ἐγὼ χαίρω πολὺ ὅταν μου δίδεται εὐκαιρία νὰ ἐπαινῶ τὰς φίλας μου.

Ἠκλέγω τὸ *Ἀφρικανὸς Λέων*, φίλε Κ. Γ. Φ., ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ εἶσαι ἥμερος καὶ δὲν θὰ κατασπαράξῃς τοὺς φίλους μου καὶ τὰς φίλας μου.

Δουλειὰ λοιπόν, *Μεγάθυμε Κεφαλλήν*, καὶ μετὰ τὰς ἐξετάσεις, ὅπου σου εὔχομαι ν' ἀριστεύσῃς, ἀρχίζεις πάλιν.

Τὸ παράπονόν σου μοῦ δίδει ἀφορμήν, ἀγαπητέ μου ἐν *Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμέ*, νὰ σου κάμω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις· πρῶτον πρόσεχε περισσότερον εἰς τὴν *ποιότητα*, παρὰ εἰς τὴν ποσότητα τῶν στελλομένων· δεύτερον στέλλε τα κατὰ μικροτέρας, πολὺ μικροτέρας δόσεις· τρίτον πρόσεχε εἰς τὴν στιχουργίαν, διότι πολλαὶ πνευματικαὶ ἀσκήσεις σου εὐφυεῖς κατὰ τἄλλα δὲν ἐδημοσιεύθησαν δι' ἔλλειψιν ρυθμοῦ καὶ στιχουργίας.

Ἐξακολουθεῖτε νὰ περνᾶτε ὡραῖα εἰς τὸ νέον Brighton, *Λευκὸ Περιστεράκι* καὶ *Ζωηρὲ Νεβρέ*; Ἡ ἀγελὴς περιγραφὴ τῶν παιγνιδίων σας ὡς καὶ τῆς παραστάσεως που εἴδατε εἶνε πολὺ νόστιμη. Ἰδίως χαίρω διὰ τὰς προόδους που κάμνετε εἰς τὴν ὡραίαν γλῶσσάν μας.

Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τὴν γεμάτην αἴσθημα ἐπιστολήν σου, ὦ *Ἀττικὴ Νύξ*. Ὅσα μοῦ γράφεις περὶ τῆς ἐκθέσεώς σου μοῦ ἀποδεικνύουν ὅτι εἶσαι εἰς τὸν δρόμον νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς. «Δεκάκις τὴν ἔγραψα καὶ δεκάκις τὴν ἔσχισα, διότι δὲν εἰκόνιζε πιστῶς ὅ τι ἐννοοῦν. Συγκινοῦμαι ἀναλογιζομένη τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τὸ ὡραιότατον τῶν θεαμάτων καὶ ὅμως δὲν ἐσυγκινούμην ὅταν ἀνεγίνωσκα τὴν ἔκθεσίν μου.» Ἐννοεῖς, ὅλην τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον θίγεις; Ὤ! Τί δύσκολόν που εἶνε, νὰ ἐκφράσῃ κανεὶς ὅ,τι αἰσθάνεται μέσα του, ἐντελῶς, μὲ ὅλας τὰς λεπτότητας, μὲ ὅλας τὰς ἀποχρώσεις! Σὺ ἤρχισες νὰ μαντεύῃς τοὐλάχιστον τί θὰ εἴπῃ ὕφος, καὶ διὰ τοῦτο χαίρω πολύ, καλή μου φίλη.

Πῶς ἐπεθύμουν, *Καρυῶτις* μου, νὰ εἶχα μίαν ζυγαριὰν ἐξαιρετικοῦ εἴδους διὰ νὰ ἠμπορέσω νὰ ζυγίσω τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι σὺ ὅταν με βλέπῃς καὶ τὴν ἰδικήν μου ὅταν λαμβάνω ἐπιστολήν σου, διὰ νὰ ἴδω ποία βαρύνει περισσότερον! Δυστυχῶς, τοιαύτη ζυγαριὰ δὲν ὑπάρχει, ἂς μείνῃ λοιπὸν ἡ καθεμία μας μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἰδική της χαρὰ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα . . .

Ἡ τετρασέλιδος ἐπιστολή σου δὲν ἦλθεν εἰς τὰς χεῖράς μου, *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*· σὺ ἀπορεῖς διὰ τὴν σιωπήν μου· νομίζεις ὅτι ἐγὼ ἀπορεῦσα ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἰδικήν σου:

Ὄχι, *Ξενιτεμμένο Πουλί*, δὲν θυμώνω διὰ τὰ παράπονά σου, διότι ἐννοῶ ὅτι εἶνε παράπονα ἀγάπης· αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ 'πῇ ὅτι τα εὑρίσκω καὶ σωστά.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ λάβῃς τὸ δῶρον, *Μεγάλη Γῆ*· γράφε μου ὅμως συχνότερα «ὅλο τὲς ἴδιες ὁμιλίες θά τες βαρύνεσαι πλέον» μοῦ γράφεις. Μήπως σ' ἐμποδίζω νὰ τας ἀλλάξῃς, καλή μου φίλη; Δὲν εἶπα τοσάκις εἰς τοὺς φίλους μου νὰ μου γράφουν τὰς ἑκάστοτε ἐντυπώσεις των;

Ἡ παρατήρησίς σου ὡς πρὸς τὴν συγκίνησίν σου διὰ τὴν λιποθυμίαν τῆς Ἀνθῆς εἶνε πολὺ ὀρθή, *Λεσβία Ἀηδών*. Πράγματι, ὅσῳ περισσότερον μορφονόμεθα τόσῳ περισσότερον γινόμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰ ἔργα τῆς τέχνης ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτῶν μορφάς· ἐνώπιον ἑνὸς γλυπτικοῦ ἔργου, παραδείγματος χάριν, ὁ κτίστης λογαριάζει πόσες ὀκάδες ἀσβέστης ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τὸ μάρμαρον, ἐν ᾧ ὁ γνωρίζων τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης ἰδίως δὲ τὴν αἰσθητικήν της αἰσθάνεται τὴν εὐγενεστέραν καὶ ὑψηλοτέραν τῶν ἀπολαύσεων. Μήπως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς φύσεως; ὁ συνήθης, ἄξεστος χωρικός, ἐν ᾧ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸν ἀγρόν του μὲ τὸ ἄροτρόν του συλλογίζεται τὸν σκοτεινόν του σταῦλον ὅπου εἶνε τὸ βοῦδι του καὶ ἂν ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἔχῃ τὸ θαυμασιώτατον τοπίον, τὸ ὁποῖον δύναται ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ ἕνα ἄλλον ἐπιφωνήσεις θαυμασμοῦ.

Εὐγλώττως μὲν συνηγορεῖς ὑπὲρ τῆς ἀποστηθίσεως, *Ἀργεία Τελέσιλλα*, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐγὼ δὲν πείθομαι. Βεβαίως διὰ μερικὰ μαθήματα ὑπάρχουν ἐλαφρυντικαὶ τινες περιπτώσεις, δὲν λέγω· διότι ποῦ νὰ ἔχῃ ἡ ταλαίπωρος μαθήτρια τόσον πλοῦτον φράσεων καὶ ἐκφράσεων ὥστε νὰ εἴπῃ ἐντελῶς διαφορετικὰ ὅ,τι εἶνε ἐντὸς τοῦ βιβλίου ἢ τοῦ τετραδίου τοῦ καθηγητοῦ. Λυτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ῥηθεῖσα μαθήτρια πρέπει νὰ μεταβάλλεται, ὅταν πρόκηται νὰ εἴπῃ τὸ μάθημά της, εἰς ἕνα εἶδος ζωντανοῦ φωνογράφου μὲ τὸ στόμα τοῦ ὁποίου λαλεῖ ὁ καθηγητής.

Θάρρος λοιπόν, *Φιλόδοξε Ἑλλήν*, θὰ ἔλθῃ ἐπὶ τέλους ὁ ζητούμενος συνδρομητής. Ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε.

Γράφε μου εἰδήσεις διὰ τὸ μικρό σας ἀδελφάκι, *Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἴδης*. Ἀνυπομονῶ νὰ μάθω ὅτι ἔγινε καλά.

Διηγήματα τῶν μικρῶν φίλων μου δὲν γίνονται δεκτά, *Εὔσκιε Πλάτανε*. Εἶνε ἀρχὴ ἀπαράβατος. Πνευματικὰς ἀσκήσεις ὅμως καὶ παιδικὰ πνεύματα στέλλε ὅσα θέλῃς.

Τώρα λοιπόν που ἀνέρρωσες, *Ἀνθρωπόμορφε Γορίλλε*, γράφε μου τακτικά.

Ὁ πόθος σου ὅπως ἀριστεύσῃς εἰς τὰς ἐξετάσεις, *Λευκὴ Περιστερά*, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τοὺς γονεῖς σου, με συγκινεῖ. Εἶσαι καλὴ κόρη.

Δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Λύρα τῆς Σαπφοῦς*. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ το τιμήσῃς!

Ὡραῖα εἶνε ὅσα μοῦ γράφεις, *Ἐν Αὐστρίᾳ Ἑλληνισμέ*, σ' εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν τόσην ἀγάπην σου.

Ὦ Κόρη τῆς Ῥοδόπης, γεμάτη αἴσθημα εἶνε ἡ ἐπιστολή σου· περὶ τῶν μαθημάτων σου ὅμως δὲν μου γράφεις τίποτε· νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ θριαμβεύσῃς εἰς αὐτά;

Ἀρκετὰ νόστιμη εἶνε ἡ περιγραφή σου τῆς πρωτομαγιάτικης ἐκδρομῆς σας, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· κάμνεις πολὺ καλὰ καὶ μου περιγράφεις πάντοτε κάτι. Εἶνε ἓν εἶδος *ἐκθέσεως ἰδεῶν* καὶ αὐτό.

Πολὺ ἐνδιαφέροντα εἶνε ὅσα μοῦ γράφεις, *Δουρυκλειτὲ Ὀδυσσεῦ*. Δὲν βλέπω ὅμως τὸν λόγον διατί νὰ ὑποθληθῇς καὶ σὺ εἰς τὸ πείραμα. Ἔχεις ἀργότερα καιρὸν διὰ τοιαῦτα πράγματα.

Θὰ σ' ἐπιπλήξω σήμερα, *Ἀτρόμητε Εὔζωνε*. Ἀντὶ νὰ στέλλῃς σωρείαν πνευματικῶν ἀσκήσεων καὶ παιδικῶν πνευμάτων δημοσιευμένων εἰς αὐτὴν τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ δὲν εἶνε προτιμότερον νὰ στέλλῃς ὀλίγα μὲν ἀλλὰ ἰδικά σου;

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ λάβῃς τὸ ζητούμενον, *Δόγγυλε Τραγωδέ*. Πολὺ καλὴν ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμεν ὁ ἥρεμος τόνος τῆς ἐπιστολῆς σου.

Τὴν περιμένω λοιπὸν ἀνυπομόνως τὴν περιγραφήν, ὦ *Βόσπορε*.

Ἡ ἰδέα τοῦ «σκοποῦ» πολὺ καλή, *Προμηθεῦ Δεσμῶτα*, ἀλλ' ἡ ὁμοιοκαταληξία, ὅπως σοῦ ἔγραψα ἤδη, πτωχή· *γυχτιά*, *βαρειά* κτλ. εἶνε ἰταλικαὶ ὁμοιοκαταληξίαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ ἑπτανήσιοι ποιηταί, ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἀποτελοῦσιν αὐταὶ τὸν μεγαλείτερον τίτλον τῆς δόξης των· ἡ ὁμοιοκαταληξία ἢ νὰ μὴν ὑπάρχῃ διόλου (ὅπως εἰς τὰ θαυμασια δημώδη ἄσματά μας) ἢ νὰ εἶνε *πλουσια*.

Μάλιστα, νὰ την στείλῃς, *Ἐαρινὴ Μυρσίνη*, τὴν ἀκροστιχίδα.

Καλῶς νὰ ὁρίσῃ ἡ νέα μου φίλη Ἑλ. Δ. Φ. ἂς λάβῃ ὅμως νέον ψευδώνυμον διότι αὐτὸ που ἔλαβε ἀνήκει ἤδη εἰς ἄλλην.

Περιμένω λοιπὸν τὰς νέας συνδρομητρίας, ἀγαπητή μου *Εὐαίσθητος Καρδία*.

Εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον τὸν ὁποῖον μου συνιστᾷς, καλέ μου *Ἠλεῦ*.

Ὦ Νεκουλίνε, ἀρκετὰ μεγάλη ἦτο ἡ ἐπιστολή σου, καὶ ὅμως ἐλυπήθηκα ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ τέλος· ἦτο ὡς ὡραῖον γλύκισμα τὸ ὁποῖον ὅσο ἐτελείωνε τόσῳ γλυκύτερον μοὶ ἐφαίνετο. Ὦ, πῶς μ' ἀρέσουν τὰ γραφόμενά σου!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κατωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου 1893]

165. Στοιχειόγριφος.

Λέγουν πως θερμὸν ἐκρέω, καὶ ἐν τούτοις μένω κρύον
Ἂν τὸ πρῶτον μου ἐκλείψῃ καὶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ ἐν Λόγῳ Ἑλληνισμοῦ.

166. Στοιχειόγριφος.

Σβῦσε λύ καὶ βάλε μί
Καὶ ἀμέσως 'ς τὴ στιγμὴ
Τῆς θειλὸς θὲ νὰ πετάξῃ
Καὶ μαγείας θὰ χαράξῃ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ξενιτιμίου Πουλιοῦ.

167. Στοιχειόγριφος.

Δεῦξε ζῖ καὶ βάλε χῖ
Καὶ εὐθὺς τί ταραχή!
Τὰ παιδία παραιτῶ
Καὶ 'ς τὴν ἅμαξαν πετῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ Πλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου.

167. Αἴνιγμα.

Ἔχω χρῶμα ἀργυρὸ—καὶ κυλῶ σὰν τὸ νερό.
Ἂν θελήσῃς νὰ με πιάσῃς—τὴν ὑπομονὴ θὰ χάσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς Νυκτὸς.

168. Αἴνιγμα.

Εἰς ἐρήμων ὁδοιπόρους
Καὶ εἰς ναύτας ποντοπόρους
Εἶμαι χρήσιμος ἐξίσου
Καὶ μ' εὑρίσκεις—συλλογίσου!
Ἐρευνῶν Ζωολογίαν
Καὶ κομμάτι Ναυπηγίαν.

Ἐστάλη ὑπὸ Τοτιανῆς Π. Μ. Ζοδί.

169. Αἴνιγμα δημῶδες.

Ἄσχημος πατέρας, ἔμορφο παιδί, καὶ τρελλὸ ἐγγόνι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

160. Αἴνιγμα δημῶδες.

Σ' τὴν ἀρχὴ μαυρίζει,
Σ' τὴ μέση κοκκινίζει
Σ' τὸ τέλος ἀσπρίζει

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κυανοπέπλου Νύμφης.

161. Κρυπτογραφικόν.

1 2 3 4 5 2 6 7 8 9	=Δένδρον γιγαντιῶδες.
2 1 7 8 9	=Ἀπαραίτητον εἰς τὰ φυτά.
3 4 3 7 8 9	=Ψυτόν.
4 5 4 9	=Ἀναγκαῖον εἰς τὴν μαγειρικήν.
5 2 3 8 9	=Ζῶον αἱμοθόρον.
6 1 5 5 4	=Καθέδρα τοῦ Μακεδον. κράτους.
7 1 5 8 9	=Ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀρχήν.
8 6 8 2 0	=Πρωτεύουσα τῶν Λοκρῶν.
9 1 5 1 2 3 8 9	=Στρατηγὸς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ὑδηλάντου.

162-166. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν ἑπομένων λέξεων νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι:

Τυρός, ἐντός, ἀτμός, ἄλυτος, Τροία.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητροπούλου.

167—160. Κεκρυμμένα ὀνόματα γυναικῶν.

Α') Οἱ πλεῖστοι σοφοὶ ἀνεδείχθησαν ἐκ πτωχῶν καὶ ἀσημάντων οἰκογενειῶν.

Β') Τὰ πρὸς τοὺς γονεῖς εὐεργετήματα τοῦ υἱοῦ λίαν ταχέως ἀνταμείβονται παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου.

169. Ἐρώτησις.

Πότε κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Σταιαίας Ἀκαδημίας καὶ ὑπὸ τίνος; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ι. Πουλγαρίᾳ Ἑλληνισμοῦ.

170. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τίνος ἀρχαίου ποιητοῦ στίχοι ἔσωσαν στρατιώτας ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν; Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

171. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖαι ποιηταὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀδελφοὶ ἀπέθανον ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ποῦ ἕκαστος;

Ἐστάλη ὑπὸ Πλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου.

172. Αἴνιγμα.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῆς κατωτέρω διστίχου ἐπιγραφῆς.

Α Δ Σ	Ο Β Ρ
Ι Τ Ι	Π Π Ε
Λ Γ Σ	Ο Ο Ι
Ε Π Η	Ν Ι Τ
Π Υ Ε	Δ Ο Ο

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θιμισ. Κριστοφίδου.

173. Διπλῆ ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα ἀρχαίας πόλεως τῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ τελικὰ τὸ ὄνομα ἀρχαίας ἑβραίας.

1, Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 2, Ἀρχαία πόλις τῆς Μακεδονίας. 3, Κοσμητικὸν ἐπίθετον τοῦ Ἀχιλλέως. 4, Πτηνόν. 5, Μία τῶν Νηρηΐδων. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Εὐδόμου Κρίνου.

174. Φωνηεντόλεπον.

ς—πντ—τ—ργ—σ—ν—νθμσ—κ—ὁ—Θς—πτρ—τς—πρξς—σ. Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

ΛΥΣΕΙΣ

ἐπὶ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἀπριλίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

88. Σύμη (Σι μι).—89. Ἡρακλῆς (Ἥρα, κλεῖς).—90. Πάτμος, Λάτμος.—91. Ρόδος, ρόδον.—92. Ὁ πατὴρ εἶνε 38 ἐτῶν, ὁ υἱὸς 12, ἡ θυγάτηρ 4 (12^2=144. Καὶ 1444 =38^2).—93. (Ἀκυροῦται).—94. ΑΡΤΕΜΙΣ (1, Ἀθῆναι. 2, Ρῆνος. 3, Τυρταῖος. 4, Ἑρμῆς. 5, Μενέλαος. 6, Ἰνδίαι. 7, Σικελία).—95. ΑΗΡ (1, κΑΙ. 2, χΗν. 3, ΗΡα).—96. Μ Α Χ Η — 97-99. 1, Ἀθηνᾶ. 2, Θέμις. 3, Ἀ-
Α Θ Ω Σ ρης. — 100. ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Πόρος,
Χ Ω Μ Α πατήρ, ὅσις, Κίρκη, ρίς, Αἰακός, Τάρ-
Η Σ Α Υ ταρος, Ἥρα, σῖτος. — 101. Ὁ νοῦς. — 102. Ἡ Φιλομήλα καὶ ἡ Πρόκνη.—103. Τὴν 3 Ἀπριλίου 1770 εἰς τὸ ὄρος Ραμποῦνι τῆς Μεσσηνίας ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Ζαμπία.—104. Ἡ *ἀκακία* διότι δὲν ἔχει κακίαν. —105. Ρώμη ψυχῆς σωφροσύνη ἐστί.—

106. Ἐργάτης πονηρίας μεγάλης ἢ μικρᾶς
Παρέχει συνεπείας εἰς ἑαυτὸν πικράς.

—107. Ἡ Πέργαμος εἶνε πόλις τῆς Μυσίας.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας. Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν κατασταλτικῶν ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1893—3437
Ἀπεύθυνσις Ν. Π. ΠΑΠΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΥΔΡΙΟΣ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 129]

Γ'

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Εἶχον παρέλθῃ ἑβδομήκοντα ἡμέραι ἀφ' ἧς ἡ Ἥρα ἐγκατέλειψε τὸ Σαΐγκόν. Ὁ πλοῦς ἦτο κανονικὸς καὶ εὐτυχής. Παλαιόθεν ἤδη ἔχουσα φήμην ὡς ἑνὸς τῶν καλλιτέρων ἐμπορικῶν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἦτο ἀκόμη ἁπλῆ φρεγάς μὲ ἱστία ἡ Ἥρα, οὐδὲν τῶν προτερημάτων της εἶχε χάσῃ ἤδη ὅτε ἀπέκτησεν ἕλικα καὶ μηχανὴν δυνάμεως ἑνακοσίων ἵππων διὰ νὰ γίνῃ ἀτμοκίνητον πολεμικόν.

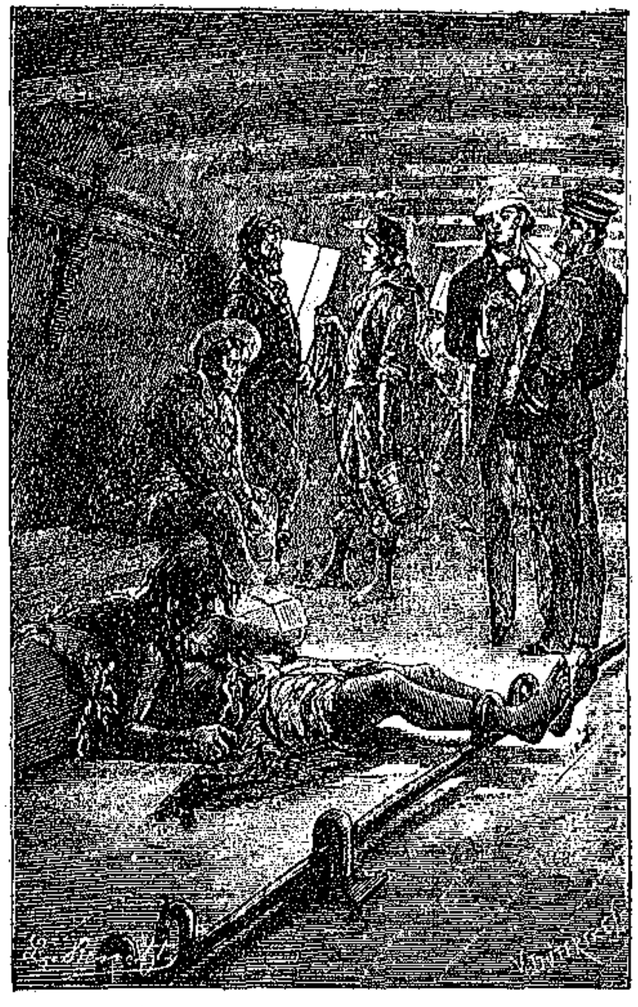

« ΕΥΡΙΣΚΕΤΟ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΜΕ ΤΑ ΣΙΔΕΡΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ» (Σελ. 147)

Διῆλθε λοιπὸν τὸν πορθμὸν τῆς Μαλάκκας καὶ τὸν πορθμὸν τοῦ Τορρές, μεταξὺ τῆς νέας Γουϊνέας καὶ τῆς αὐστραλικῆς ἠπείρου, ἀφῆκε πρὸς βορρᾶν τὸ ἀρχιπέλαγος Σολομῶντος καὶ τὴν νῆσον Βανικόρου, ἔφθασεν εἰς τὰς Μαρκησίας νήσους ἠγγυροβόλησε πρὸ τῆς Νούκας Χίβας, ἀπεβίβασεν εἰκοσάδα στρατιωτῶν, παραλαβοῦσα δὲ ἄλλους τόσους ἐπιστρέφοντας εἰς Γαλλίαν, διηυθύνθη πρὸς τὴν Ταΐτην. Ἤδη τὸ δρομολόγιόν της ἦτο ἀκριβῶς ὡρισμένον. Ἔπλεε κατὰ μῆκος σχεδὸν ἄνευ παρεκκλίσεως τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγόκερω διευθυνομένη πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα. Ἀφ' οὗ δὲ προσήγγιζε καὶ ἐδῶ θὰ μετέβαινε πρὸς ἀνθράκευσιν εἰς τὸ Βαλπαραΐζον, θὰ ἔκαμπτε τὸ ἀκρωτήριον Χόρν, θὰνήρχετο μέχρι τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης ἐπὶ τῆς Βραζιλιανῆς ἀκτῆς, θὰ προσήγγιζε εἰς τὴν Δακὰρ καὶ εἰς τὴν Σενεγάλην καὶ θὰ κατέληγεν εἰς Τουλὼν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ.

Οὐδὲν ἀξιοσημείωτον γεγονὸς εἶχε συμβῆ μέχρις ὥρας κατὰ τὸ διάστημα τοῦ διὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ μονοτόνου τούτου ταξειδίου. Ἡ ἐν Νούκα Χίβα καὶ ἡ ἐν Ταΐτῃ διαμονὴ ἦσαν πολὺ βραχεῖαι ὥστε νὰ διασκεδάσουν τοὺς ταξειδιώτας· ἄλλως τε μόνον τὸ ἐπιτελεῖον καὶ οἱ ξένοι τοῦ πλοιάρχου ἠδυνήθησαν νὰ ἐπωφεληθῶσι καὶ νὰ κάμουν σύντομόν τινα περίπατον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Ἡ θερμοκρασία ἦτο ὑψηλή, ἀλλ' εὐχάριστος· ὁ πόντος καὶ ὁ οὐρανὸς ἡμιλλῶντο ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ποῖος νὰ φανῇ ὡραιότερος. Πτηνὰ ὅμως τίποτε, δένδρα τίποτε, νῆσος καμμία.

Πρέπει ἤδη νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν· οἱ ἐπὶ τῆς Ἥρας ἐπλήττον φοβερά, προπάντων εἰς τὰς κάτω θέσεις, τὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν πεζοναυτῶν. Εἰς τὴν ξηρὰν ἀκόμη καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, αἱ ὧραι τοῦ στρατιώτου ἀπασχολοῦνται ὅλαι· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὁ στρατιώτης μένει τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας ἀργός, ἡ δὲ ἀργία κυρίως γεννᾷ τὴν πλῆξιν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει καὶ τοὺς πεζοναύτας νὰ εἶνε γενναῖοι στρατιῶται καὶ νὰ ἐκθέ-

τουν ὁμοίως τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὅταν σημαίνῃ ἡ ὥρα τοῦ κινδύνου.

Ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν, πρὸς ἀποδίωξιν τῆς πλήξεως, ἄλλοι παίζουν ὀυίστ, ἄλλοι ἀναγινώσκουν, ἄλλοι καταγίνονται εἰς ἔργα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ καὶ ἄλλοι σκοτώνουν τὸν καιρὸν ὅπως ἠμποροῦν καραδοκοῦντες μετὰ πόθου τὴν ἡμέραν τῆς εἰς τὸν λιμένα ἀφίξεως. Μόνος ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ δὲν ἔπληττε ποτὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἡ θάλασσα δι' αὐτὸν ἦτο τὸ στοιχεῖον του. Ἐμπαθῶς ἀγαπῶν τὸ ἐπάγγελμά του, κατεγίνετο ἐπὶ τοῦ πλοίου διαρκῶς φροντίζων καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ρίπτων τὸ βλέμμα του εἰς ὅλα· πρὸς ἐπίμετρον δὲ κατεγίνετο καὶ εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας, συνάζων παρατηρήσεις μετεωρολογικὰς καὶ γράφων ἄρθρα διὰ τὴν Ν α υ τ ι κ ὴ ν καὶ Ἀ π οι κ ι α κ ὴ ν Ἐ π ι θ εώ ρ η σ ι ν. Ἦτο λοιπὸν πάντοτε εὐχαριστημένος, πρὸ πάντων κατὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο, κατὰ τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχῃ μαζί του καὶ τὸν φίλον του Κλοακέν.

Μεθ' ὅλον τὸ τραχύ του ἐξωτερικὸν ἦτο κατὰ βάθος ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ ἀρκετὰ κοινωνικός. Δέν τον ἠνώχλει διὰ τοῦτο διόλου ἡ παρουσία ξένων τινῶν συνδαιτυμόνων εἰς τὴν τράπεζάν του. Πρὸς τὴν κυρίαν Ὀμαλλοᾶ, ἂν καὶ πατάσσων πάντοτε τὴν βρεττανικήν της ὑπεροψίαν, ἐφέρετο ὅσον ἠδύνατο λεπτῶς καὶ εὐγενῶς, ἐκτιμῶν μάλιστα αὐτὴν διὰ τὴν πρὸς τὰ τέκνα τοῦ συνταγματάρχου Ρobινσῶνος ἀφοσίωσίν της. Πρὸς τὴν Ἀνθὴν ἐφέρετο πατρικῶς· τῷ ὑπερήρεσε δὲ ὁ εἰλικρινὴς χαρακτὴρ τοῦ Χάνδου, ἡ εὐτολμία του, ἡ ζωηρά του φαντασία, ὅπως τὸ σοβαρὸν πνεῦμα καὶ αἱ πρακτικαὶ γνώσεις τοῦ Παύλου. Ὁ συνταγματάρχης Οὐγκὸν τέλος ἦτο ὁ φαιδρότερος τῶν συνδαιτυμόνων, πάντοτε ἔχων κάποιαν διασκεδαστικὴν ἱστορίαν νὰ διηγηθῇ. Μόνος ὁ ταγματάρχης Ὀμαλλοᾶ εἶχε τὸ προνόμιον νὰ εἶνε ἐνοχλητικὸς πρὸς τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ διὰ τῆς δουλικῆς του ἐκείνης ὑποταγῆς καὶ τῶν αἰωνίων του παραπόνων κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ ὕπατος. Τὸ εὐτύχημα εἶνε ὅτι τὸ περισσότερον μέρος τοῦ καιροῦ του, ὁ ταγματάρχης διήρχετο κεκλεισμένος ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του καὶ πίνων τὰ πολυποίκιλα ἐκεῖνα ποτά, τὰ προωρισμένα νὰ σβύνωσι τὴν χρονίαν του δίψαν.

Ὁ Παῦλος κατεβρόχθιζε τὰ τεχνικὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα τῷ ἐδάνειζεν ὁ πλοίαρχος, ἦτο δὲ ἤδη πρώτης δυνάμεως εἰς τὰ ναυτικά. Ὁ Χάνδος εἶχε συνάψῃ εἴκοσι φιλίας μεταξὺ τῶν ναυτῶν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν δὲ τοῦ Κῶδικ ἐμυεῖτο εἰς τὰ μυστήρια τῆς ναυτικῆς τέχνης. Ἡ Ἀνθὴ καὶ ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ ἀνεγίνωσκον κανὲν μυθιστόρημα, ἔπαιζον ὀλίγην μουσικὴ ἢ νωχελῶς καθήμεναι ἐπὶ τῶν ἀναλκιστικῶν των ἑδρῶν, ἀπετέλουν μέρος τοῦ κύκλου τῶν ἀξιωματικῶν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔκαμνον καμμίαν συναυλίαν ἢ κανένα μικρὸν χορόν· ἐνίοτε δὲ οἱ ὑπὸ τὸν κ. Ρετὺ μουσικοί, διὰ νὰ μὴ χάνωσι τὴν ἕξιν τοῦ παίζειν, ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν αὖραν τοῦ Εἰρηνικοῦ τὰς περιπαθεῖς μελῳδίας τοῦ Μάγερμπερ καὶ τοῦ Ροσσίνη.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐχρησιμοποίει τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του ἐπιδιδόμενος εἰς μακρὰν καὶ βαθεῖαν μελέτην τῆς πλακὸς ἐκείνης τοῦ Κανδαχάρ. Κατώρθωσεν ἤδη νὰ την ἀναγνώσῃ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, παρεδέχετο δὲ ἐν τῷ συνόλῳ τὰ ἐπ' αὐτῆς συμπεράσματα τοῦ συνταγματάρχου Ρobινσῶνος. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἐπιγραφὴ ἦτο βεβαίως Χαλδαϊκὴ διήγησις περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς Γραφῆς ἢ ἄλλου κατακλυσμοῦ τῶν προϊστορικῶν χρόνων, διὰ σφηνοειδῶν χαρακτήρων γεγραμμένη καὶ σχεδὸν κατὰ γράμμα ὁμοία πρὸς τὴν ἐπὶ πλίνθου εὑρεθεῖσαν ἐν Νινευὶ καὶ φυλασσομένην ἐν τῷ Βρεττανικῷ Μουσείῳ. Ἡ Χαλδαϊκὴ λοιπὸν προέλευσις τοῦ μνημείου ἦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Ἐπίσης ἦτο ἀναμφισβήτητος ἡ ὁμοιότης τῶν ἀστρονομικῶν εἰκασιῶν τῶν κεχαραγμένων περὶ τὴν ἐπιγραφήν, πρὸς τὰς παραστάσεις τοῦ δρυϊδικοῦ ζωδιακοῦ. Οὕτως ἡ μικρὰ χρυσῆ πλάξ ἡ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀφγανιστὰν ἀπεδείκνυεν ὅτι τὴν αὐτὴν εἶχον καταγωγὴν αἱ ἐπιστημονικαὶ ἢ κοσμογονικαὶ γνώσεις τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν Γαλατῶν. Ἦτο δὲ τόσῳ καταφανῶς εὐτυχὴς ὁ κ. Κλοακέν, σκεπτόμενος τὴν σπουδαιότητα τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἀνακαλύψεως καὶ παρατηρῶν τὴν πολύτιμόν του πλᾶκα, ὥστε ὅλοι πέριξ του ἐκόντες ἄκοντες συνεμερίζοντο τὸν ἐνθουσιασμόν του. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Παῦλος, δὲν εἶχε πλέον τὸ θάρρος ν' ἀρνηθῇ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς ἀρχαιολογίας.

Μόνος ὁ Κάζης ἔρριπτεν ἐπὶ τῆς χρυσῆς πλακὸς βλέμματα ὄχι πολὺ φιλικά. Διὰ τοῦτο ὁ κ. Κλοακὲν ἂν καὶ πλήρης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν καλὸν στρατιώτην, ἐκράτει πάντοτε ἐπάνω του τὸ πολύτιμον πορτοφόλιον, καὶ δὲν ἐχωρίζετο ἀπ' αὐτοῦ οὔτε ὅταν ἐκοιμᾶτο.

Ἄλλως οἱ φόβοι τοῦ Κάζη δὲν εἶχον πλέον κανὲν νόημα. Ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν καὶ πλέον εἶχον ἀφήσῃ τὴν Σαϊγκὸν καὶ τὴν Ἰνδικήν. Ἑκατομμύρια λευγῶν καὶ ἄβυσσοι ἀπόθμενοι τοὺς ἐχώριζαν ἤδη ἐκεῖθεν. Ἐπάτων ἐπὶ ὡραίας φρεγάδος γαλλικῆς, περιεστοιχίζοντο δέ, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, ὑπὸ πολυπληθοῦς σωματοφυλακῆς γενναίων στρατιωτῶν, ἡρωϊκῶν ναυτῶν, φίλων ἀφωσιωμένων. Καὶ αὐτὴ τῶν κινδύνων καὶ τῶν δυστυχημάτων ἡ ἀνάμνησις ἐξησθενεῖτο. Ἤρχισαν τώρα νὰ μὴ τα πιστεύουν ὡς πραγματικὰ ἢ νὰ τάποδίδουν εἰς συμπτώσεις παραδόξους καὶ μοιραίας. Κάλλιον εἰπεῖν, δὲν ἐσυλλογίζοντο πλέον τίποτε· τὸ θάρρος ἐπανῆλθεν εἰς ὅλας τὰς καρδίας τῆς σκληρῶς δοκιμασθείσης ταύτης οἰκογενείας.

Πρωΐαν τινα ὁ Χάνδος ἐρχόμενος νὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ προγεύματος, διηγήθη ὅτι πρὸ μικροῦ εὑρίσκετο εἰς τὴν πρύμνην, — μέρος ὀλίγον συχναζόμενον ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτας τῆς πρώρας, — καὶ ὅτι ἐκεῖ εἶχε συναντήσῃ ἕνα δυστυχῆ ἄνθρωπον πολὺ ἀξιολύπητον.

Ἦτο εἶδος μαύρου ἢ μιγάδος, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο σχεδὸν ἠλίθιος καὶ ὁ ὁποῖος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου εὑρίσκετο εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ πλοίου μὲ τὰ σίδηρα εἰς τοὺς πόδας. Τὸν ὡδήγουν ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐπὶ τῆς γεφύρας, διὰ νὰ παίρνῃ ὀλίγον ἀέρα καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν πάλιν τον κατεβίβαζαν εἰς τὰ σίδηρα. Ὁ κακόμοιρος! Πετσὶ καὶ κόκαλο εἶχε γίνῃ. Πρέπει νὰ ἦταν πολὺ ὀλίγον εὐχάριστος καὶ ὠφέλιμος ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ ταξειδεύειν! Ὅλον τὸν καιρὸν νὰ εἶνε κανεὶς ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ πατώματος μὲ τὰ ποδάρια εἰς τὰ σίδηρα! Τί κακούργημα νὰ εἶχε πράξῃ ὁ δυστυχὴς διὰ νὰ τον βασανίζουν κατ' αὐτὸν τὸ τρόπον;

«Εἶνε ἕνας ἄγνωστος, ποῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον χωρὶς ἄδειαν καὶ ἀνευρέθη ἀφ' οὗ ἀπεπλεύσαμεν» εἶπεν ὁ πλοίαρχος Μανκαρύ. Ὁ κανονισμὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἀπαιτεῖ εἰς ὁμοίαν περίστασιν νὰ κρατηθῇ δέσμιος μέχρι τοῦ λιμένος τῆς ἀποβιβάσεως, ὅπου θὰ δικασθῇ.

— Καὶ θὰ κάμῃ ὁλόκληρον τὸ ταξείδιον ὑπὸ τοιούτους ὅρους;» ἠρώτησεν ὁ Παῦλος ὁ ὁποῖος εἶχε καρδίαν συμπαθοῦσαν τοὺς δυστυχεῖς καὶ τὸν ὁποῖον ἀνεστάτωσεν ἡ εἴδησις.

— Ἀναμφιβόλως» ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος μὲ τὴν ἀκουσίαν σκληρότητα τοῦ ναυτικοῦ.

— Ἀλλά, πλοίαρχε! αὐτὸ εἶνε φρικῶδες. Ἐδῶ ἔχομεν ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος πολὺ πιθανὸν δὲν εἶνε ἔνοχος παρὰ μόνον μέθης ἢ ἠλιθιότητος· καὶ χωρὶς νὰ τον κρίνουν, χωρὶς νὰ ἀκούσουν τὰς δικαιολογήσεις του, ἂν ἔχῃ τυχὸν νὰ προβάλῃ, τοῦ βάζουν τὰ πόδια 'ς τὰ σίδερα καὶ του ἐπιβάλλουν νὰ κάμῃ ἔτσι τὸν γῦρον τοῦ κόσμου. Τοιοῦτος κανονισμὸς νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἄξιος ἔθνους γενναιόφρονος, ὅπως εἶνε ἡ Γαλλία.

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ εἶχεν ἀγαθὴν καρδίαν εὗρε δὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ Παύλου πολὺ δικαίαν.

«Ξεύρετε τότε τί θὰ κάμω; εἶπε· θὰ συγκροτήσω ἀμέσως σήμερον δικαστήριον νὰ τον ἀκούσῃ καὶ νὰ τον κρίνῃ. Σᾶς διορίζω μάλιστα ἀπὸ τώρα συνήγορόν του.

— Ἐμένα, πλοίαρχε!» ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος ἐρυθριῶν. Μήπως εἶμαι δικηγόρος;

— Δὲν ἔχει νὰ κάνῃ! τὸ ζήτημα δὲν εἶνε νομικὸν καὶ θὰ λυθῇ δι' ἁπλῆς λογικῆς. Δὲν εἶνε δύσκολον. Προφανῶς ὁ ἄνθρωπος εἰσχωρήσας εἰς τὸ πλοῖον χωρὶς ἄδειαν, ἔχει ἄδικον, ἀλλὰ τέλος πάντων ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἐλάφρυντικαὶ περιπτώσεις καὶ αὐτὰς ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τας ἀνεύρετε καὶ νὰ μάς τας παρουσιάσετε, ὅσον εἰμπορεῖτε καλλίτερα. Ἢ θέλετε καλλίτερα νὰ ἐπιφορτίσω τὸν πρῶτον τυχόντα, ὅπως γίνεται συνήθως;

— Τότε, ἐξάδελφέ μου, δεχθῆτε,» εἶπεν ἡ μὶς Ἀνθὴ μειδιῶσα. «Ἐὰν ὁ πλοίαρχος μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὴν συνεδρίασιν, θὰ εὐχαριστηθῶμεν πολὺ νὰ σας ἀκούσωμεν.

— Ὦ, ναί, Παῦλε! νὰ δεχθῆς! θὰ εἶνε ὡραῖον» ἀνέκραξε καὶ ὁ Χάνδος.

Ὁ Παῦλος ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ.

— Θὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς; ἠρώτησεν ἡ Ἀνθή.

— Ἡ παρουσία ἀκροατῶν εἶνε ἐπιτετραμμένη, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος· θὰ σας δώσω μάλιστα καὶ τιμητικὴν θέσιν ὄπισθεν τοῦ συμβουλίου.

Ἡ μὶς Ἀνθὴ ἐκρότησεν εὐθύμως τὰς χεῖρας. Ἡ διασκέδασις θὰ ἦτο λαμπρά, ὄχι μόνον δι' αὐτὴν ἀλλὰ καὶ δι' ὅλον τὸ πλήρωμα.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν ὑπόδικον διὰ νὰ ἴδῃ ποίους λόγους εἶχε νὰ προβάλῃ πρὸς ὑπεράσπισίν του. Ὁ πλοίαρχος ἔδωκε τὰς διαταγάς του καὶ κατὰ τὰς δύο ἡ μεγάλη αἴθουσα εὑρέθη μεταβεβλημένη εἰς δικαστήριον.

Εἰς τὸ βάθος τράπεζα κεκαλυμμένη διὰ πρασίνου τάπητος, πέριξ πολυθρόναι διὰ τὸ συμβούλιον, πρὸ τῆς τραπέζης ταύτης μικρὸν τραπέζιον διὰ τὸν συνήγορον καὶ ἄλλο διὰ τὸν δημόσιον κατήγορον. Ἔδρανα διὰ τοὺς προνομιούχους ἀκροατὰς καὶ διάστημα κενὸν διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν περιέργων.

Εἰς τὰς τρεῖς ἀκριβῶς ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ καὶ ἡ μὶς Ἀνθή, λαμπρῶς ἐνδεδυμέναι ἦλθον καὶ κατέλαβον θέσεις ὄπισθεν τῆς πολυθρόνας τοῦ Προέδρου. Ὁ κ. Κλοακέν, ὁ συνταγματάρχης Οὐγκών, ὁ ταγματάρχης καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν ἑδράνων. Ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς Ἥ ρ α ς κατέλαβε τὴν ἕδραν τοῦ δημοσίου κατηγόρου. Τὸ πλεῖστον τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τινες ναῦται κατέλαβον τὸ ἐπίλοιπον τῆς αἰθούσης, τῆς ὁποίας εἶχον μείνῃ ἀνοικταὶ αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα. Ὁ Παῦλος κατέλαβε θέσιν τελευταῖος, μεθ' ὃ ἤρχισεν ἡ συνεδρίασις. Τὸ δικαστήριον συνέκειτο ἐκ τοῦ πλοιάρχου ὡς προέδρου καὶ τεσσάρων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ. Ἐδόθη διαταγὴ νὰ φέρουν τὸν κατηγορούμενον.

Ἄνθρωπος μελανός, κατεσκληκώς, ἡμίγυμνος, φορῶν ράκη, εἰσῆλθεν ὑπὸ συνοδείαν δύο στρατιωτῶν καὶ ἔλαβε θέσιν ἐπὶ ἐδωλίου, ὄπισθεν τοῦ

συνηγόρου. Ἦτο μαῦρος μιγάς, ἡ ἁπλοῦς ἀνθρακεύς, μαυρισμένος διὰ κόνεως ἀνθράκων ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ; Δύσκολον νὰ ἀποφανθῇ τις.

« Κατηγορούμενε », εἶπεν ὁ πρόεδρος, « σήκω ἐπάνω. Πῶς λέγεσαι ;

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκινήθη. Οἱ δύο φρουροὶ στρατιῶται τὸν ἔλαβον ἐκ τῶν βραχιόνων καὶ τὸν ἀνήγειρον. Ὁ πρόεδρος εἶτα ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησιν ἡ ὁποία πάλιν ἔμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως.

« Ὁμιλεῖς κογχινεζικά ;» ἠρώτησε τότε εἰς τῶν δικαστῶν ἐν τῇ καθαροτέρᾳ ἀναμιτικῇ διαλέκτῳ.

Ὁ κατηγορούμενος ἔμεινεν ἄφωνος.

« Ὁ κατηγορούμενος φαίνεται ὅτι γνωρίζει μόνον ὀλίγας λέξεις γαλλικάς· εἶπεν ὁ Παῦλος ἐγειρόμενος· «ἂν καλῶς ἐννόησα, ὀνομάζεται Χὸ-Τό· ἢ κάτι τι παρόμοιον, μετήρχετο δὲ τὸν φορτωτὴν ἀνθράκων εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαϊγκόν. . . »

Ὁ πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν δημόσιον κατήγορον. Ὁ ὑποπλοίαρχος εἶπεν ὅτι θὰ ἐζήτει κατὰ τοῦ κατηγορουμένου τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τῶν ναυτικῶν κανονισμῶν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἰσῆλθε λάθρα εἰς τὸ πλοῖον καὶ συνελήφθη καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν ζωοτροφιῶν. Ἦτο τῆς γνώμης νὰ στηριχθῶσιν εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ νὰ τὸν κρατήσουν δέσμιον μέχρις οὗ θὰ ἐδύναντο νὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῆς Σαϊγκόν, τὸν μόνον κατάλληλον νὰ ἐξετάσῃ ποῖος εἶνε καὶ πόθεν ἔρχεται.

Τὰς λέξεις ταύτας εἰπὼν ὁ δημόσιος κατήγορος ἐπανεκάθισε· ὁ πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν συνήγορον.

Ὁ Παῦλος εἶπεν ὅτι δὲν ἐθεώρει ἀναγκαῖον νὰ ἐπεκταθῇ. Ὅ,τι ἐδυνήθη νὰ ποσπάσῃ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, συνωψίζετο εἰς ὀλίγας λέξεις· οὔτε τὸνομά του ἦτο βέβαιος ἂν ἤκουσε καλῶς. Τὸ δικαστήριον εὑρίσκετο ἐνώπιον ἀνθρώπου δυστυχοῦς, παρία ἡμιαγρίου καὶ ἡμιηλιθίου, τὸν ὁποῖον δὲν κατηγοροῦν παρὰ διότι εἰσῆλθε λάθρα εἰς ἓν πλοῖον. Διατί εἰσῆλθε καὶ πῶς ; Ὁ δυστυχὴς το ἠγνόει καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Καθὼς φαίνεται θὰ εἰσῆλθε μαζὶ μὲ ἄλλους ἀχθοφόρους, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν ἐγκατέλειψαν ἢ θὰ τὸν ἐλησμόνησαν. Ἦτο δίκαιον τώρα νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος δι' ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου αὐτὸς πιθανὸν ἦτο τὸ πρῶτον θῦμα; Ὁπωσδήποτε, ἦτο δυνατόν, πρὶν ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχή του νὰ καταδικασθῇ ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὴν ποινὴν νὰ διαπλεύσῃ ὅλον τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ ὅλον τὸν Εἰρηνικὸν εἰς τὸ κῦτος τοῦ πλοίου, μὲ τὰ σίδηρα εἰς τοὺς πόδας ; Ἡ θέσις τοῦ ζητήματος ἤρκει ἁπλῶς νὰ το λύσῃ. Τὸ δικαστήριον θὰ παρεδέχετο, ἤλπιζεν, ὅτι καὶ ἔνοχος ἂν ἦτο ὁ κατηγορούμενος, εἶχεν ἤδη τιμωρηθῆ ἀρκούντως, σιδηροδέσμιος ἐπὶ 70 ὅλας ἡμέρας. Προέτεινε λοιπὸν τὴν ἀπελευθέρωσίν του ὑπὸ ἐπιτήρησιν, νὰ τῷ ἐπιτραπῇ δηλαδὴ νὰ ζῇ εἰς τὸ πλοῖον ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι καὶ νὰναπνέῃ τὸν θαλάσσιον ἀέρα διὰ νὰ εἰμπορῇ νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ κερδίζῃ τὰ πρὸς διατροφήν, βοηθῶν τοὺς ἀνθρακεῖς εἰς τὸ βαρὺ αὐτῶν ἔργον.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην ἀγόρευσιν τὸ συμβούλιον συνδιεσκέφθη χαμηλοφώνως, μετὰ τρία δὲ λεπτὰ ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ δικαστήριον παρεδέχετο ὁμοθύμως — ἐκτὸς μιᾶς ψήφου,— τὸ συμπέρασμα τοῦ συνηγόρου. Ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθη ἐλεύθερος ὑπὸ ἐπιτήρησιν.

Δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας κατόπιν, ἡ Ἀνθὴ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Παύλου εἰδήσεις περὶ τοῦ πελάτου του καὶ ἔμαθε μετὰ χαρᾶς ὅτι τὸν ἐχρησιμοποίησαν εἰς τὴν μεταφορὰν τοῦ ἄνθρακος τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν ἀτμομηχανήν.

« Αὐτό με κάμνει νὰ ἐνθυμηθῶ » ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος ὅτι ποτὲ δὲν ἐπεσκέφθημεν τὴν αἴθουσαν τῶν μηχανῶν. Πλοίαρχε, μᾶς ἐπιτρέπετε νὰ καταβῶμεν ;

— Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν» ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος » ἂν μάλιστα θέλουν αἱ κυρίαι νὰ ἰδοῦν καὶ αὐτὸ τὸ θέαμα, θὰ τας ὁδηγήσω ὁ ἴδιος εὐχαρίστως.»

Κατῆλθον πράγματι ὅλοι εἰς τὰς μηχανάς, ἐκεῖ δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξιοθαυμάστων καὶ ἀξιοπερίεργων συνήντησαν καὶ τὸν Χό-Τό, ὁ ὁποῖος πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν νέαν ἐργασίαν του, ρυπαρότερος καὶ μελανότερος παρά ποτε.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

Πρὸ ὀκτὼ περίπου ἐτῶν ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἄνθρωπός τις ὀνομαζόμενος Πλατίνης. Ὁ ἁπλοῦς καὶ ἀπέριττος οὗτος γέρων, ὅστις ἠγάπα νὰ κάμνῃ περίπατον εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τῶν ἀνακτόρων, εἶχε περιουσίαν δύο τουλάχιστον ἑκατομμυρίων εἰς μετρητά. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν σύζυγός του εἶχεν ἀποθάνῃ, καὶ οὔτε τέκνα οὔτε συγγενεῖς εἶχεν, οἱ πολυπληθεῖς φίλοι καὶ γνωστοί του περιέμενον μὲ περιέργειαν τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελε ν' ἀνοιχθῇ ἡ διαθήκη του.

Τόσῳ δὲ μεγαλειτέρα ἦτο ἡ περιέργεια ὅσῳ ὁ γέρων Πλατίνης ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ σχετιζομένους ἔλεγε, μυστηριωδῶς μειδιῶν, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ μάθουν πόσον ἐφρόντισε νὰ φανῇ εὐγνώμων εἰς πᾶσαν ἀληθινὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πλατίνη ἡ διαθήκη του τὴν ὁποίαν εἶχε καταθέσῃ εἰς ἕνα συμβολαιογράφον ἠνοίχθη κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ δικαστήριον. Κατ' αὐτὴν γενικοὶ κληρονόμοι ἦσαν τὰ διάφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκληροδότει ἓν ἑκατομμύριον τοῖς μετρητοῖς καὶ τὸ εἰσόδημα μερικῶν ἀκινήτων κτημάτων.

Εἴκοσι ἐκ τῶν στενοτέρων του φίλων, ἔλαβον προσέτι πλουσιοπάροχον κληροδότημα· ὅ,τι μεγαλειτέραν καθίστα τὴν ἀξίαν τοῦ δώρου ἦτο ὅτι ὁ ἀγαθὸς γέρων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς κλίσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν φίλων του.

Νεαρός τις ζωγράφος ἔλαβε δέκα χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς τελειοποίησίν του· εἷς φίλος τῶν ἀρχαιοτήτων ἔλαβεν ὡραίαν συλλογὴν ἀρχαίων τὴν ὁποίαν μὲ τόσην ἀγάπην καὶ μὲ τόσα χρήματα εἶχε συλλέξῃ ὁ φιλάρχαιος γέρων· ἄλλος τις ἀσχολούμενος εἰς γεωπονικὰς ἐργασίας ἔλαβε λαμπρὸν καὶ ἐκτεταμένον κῆπον εὑρισκόμενον ἐν Πατησίοις· συγγραφεύς τις ἔλαβε τὴν μεγάλην βιβλιοθήκην του· χήρα ἀξιωματικοῦ, ἀπομεμακρυσμένη συγγενὴς τοῦ Πλατίνη ἐκληρονόμησε τὰ ὡραῖα ἔπιπλα τῆς οἰκίας του, ἡ δὲ δεκαοκταέτις θυγάτηρ της ὀκτὼ χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ μορφωθῇ διδασκάλισσα τῆς μουσικῆς.

Ὁ γέρων Πλατίνης εἰς τὴν διαθήκην του εὐχαρίστει τοὺς φίλους του ἐκ βάθους καρδίας διὰ τὴν φιλικὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπιδείξῃ πρὸς αὐτόν, παρεκάλει δὲ αὐτοὺς νὰ φυλάξουν πάντοτε φιλικὴν τὴν ἀνάμνησίν του.

Εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης, ὑπῆρχε μία παράγραφος διὰ τῆς ὁποίας ὁ Πλατίνης ἐδήλου ὅτι κατέθεσε κιβωτίδιον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, περιέχον ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, καὶ ὅτι οἱ κληροδόχοι προσεκαλοῦντο νὰ εὑρεθῶσιν ἀκριβῶς μετὰ ἓν ἔτος εἰς τὸ πρωτοδικεῖον. Ἐκεῖ ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ τὸ κιβωτίδιον καὶ τότε θὰ ἐμάνθανον εἰς ποῖον ἐξ αὐτῶν ἐδόθη ὁ πλοῦτος τὸν ὁποῖον περιεῖχε.

Ἔκπληξις κατέλαβε τοὺς κληρονόμους. Ποῖος ἄρα ἐξ αὐτῶν θὰ ἦτο ὁ εὐτυχής; Ἀπὸ τὴν διαθήκην τίποτε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις.

Ἐκ τῶν κληρονόμων τινες ἦσαν εἰλικρινῶς εὐγνώμονες πρὸς τὸν γέροντα, ὅστις ἐξεδήλωσε μὲ τόσην φιλοφροσύνην τὰ φιλικά του αἰσθήματα. Ἄλλοι ἐνόμιζον ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβουν μεγαλειτέρας δωρεὰς καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν δυσηρεστημένοι. Εἰς ἄλλους ἐφαίνετο ἰδιότροπος ἡ ἐπιθυμία τοῦ διαθέτου νὰ περιμείνουν ἓν ἔτος ἀκόμη καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσην ἀνυπόμονον προσδοκίαν νὰ ἴδουν ἴσως ἄλλον τινὰ προτιμώμενον.

Εὐτυχεστάτη ὅλων ἦτο ἡ Ἀντιγόνη, ἡ νεαρὰ κόρη, ἥτις εἶχε λάβῃ τὰς ὀκτὼ χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὴν μουσικήν.

Ἡ μήτηρ της ἕως τότε ἐπαλαιε πρὸς πολλὰς δυσκολίας ὅπως μὲ τὴν ὀλίγην σύνταξιν τοῦ συζύγου της τὰ *βγάλῃ πέρα* ὅπως λέγομεν κοινῶς· εἶχε μακρυνήν τινα συγγένειαν πρὸς τὸν γέροντα Πλατίνην, ἀλλ' ἡ φιλοτιμία δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν· ἐπειδὴ δὲ ἦτο καλὴ οἰκοκυρὰ καὶ ἡ οἰκία της ἦτο πάντοτε εὐπρεπὴς ἴσως ὁ γέρων οὔτε ἐμάντευε κἂν τὰς πολλὰς ἀνάγκας της.

Ἡ νεαρὰ κόρη, ἡ ὁποία εἶχεν ὡραιοτάτην καὶ εὔστροφον φωνήν, εἶπε ποτε τυχαίως, ἀφ' οὗ ἔψαλε θελκτικῶς ᾄσμά τι εἰς τὸν Πλατίνην, ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἂν ἐτελειοποιεῖτο εἰς τὴν μουσικὴν ὥστε νὰ ἠμπορέσῃ νὰ γίνῃ μουσικοδιδάσκαλος. Ὁ ἀγαθὸς γέρων δὲν το ἐλησμόνησεν· ἡ δὲ νεαρὰ Ἀντιγόνη ἠσθάνθη

βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν εὐεργέτην της.

Ὁ γέρων Πλατίνης εἶχεν ἀποθάνῃ τὸν Δεκέμβριον. Τὴν δευτέραν ἑβδομάδα τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἤρχισεν ἤδη νὰ πνέῃ πνοὴ ἀνοίξεως, ἡ Ἀντιγόνη κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ὡραίαν ἀνθοδέσμην μετέβη μετὰ τῆς μητρός της εἰς τὸ νεκροταφεῖον διὰ νὰ στολίσῃ τὸν τάφον τοῦ Πλατίνη. Πόσον ὅμως ὀδυνηρῶς ἐξεπλάγη ἡ νεᾶνις ἰδοῦσα εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκετο ὁ τάφος τοῦ μεγαλοδώρου γέροντος! Κανεὶς δὲν εἶχε φροντίσῃ ἕως τότε δι' αὐτόν, ἀγριόχορτα ἐφύτρωνον παντοῦ· οὔτε σταυρὸς εἶχε στηθῇ, οὔτε κανδύλι ἔκαιεν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡ νεᾶνις περίλυπος ἠρώτησε τὸν φύλακα τοῦ νεκροταφείου, ὅστις ἐπιτηρεῖ τοὺς τάφους, ἂν κανεὶς δὲν φροντίζῃ διὰ τὸν τάφον τοῦ γέροντος Πλατίνη. Ὁ φύλαξ ἀπήντησε ὅτι ἀπὸ κανένα δὲν ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ περιποιῆται τὸν τάφον ἐκεῖνον.

Ἡ Ἀντιγόνη ἐπῆγεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον ὅπου ἦτο κατατεθειμένη ἡ διαθήκη, καὶ τῷ κατέστησε γνωστὴν τὴν θλιβερὰν κατάστασιν τοῦ τάφου. Ἀλλ' ὁ συμβολαιογράφος σηκώσας τοὺς ὤμους του εἶπεν ὅτι ὁ γέρων Πλατίνης ἐπρονόησεν ἀκριβέστατα διὰ πᾶσαν δαπάνην καὶ ὥρισε τὰ ἀναγκαῖα εἰς ἑκάστην χρήματα· διὰ τὸν τάφον του ὅμως δὲν διέταξε τίποτε, οὔτε ὑπάρχει χρηματικόν τι ποσὸν διαθέσιμον.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης ἐγέμισαν δάκρυα.

—Ὄχι!...εἶπε, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ περιφρονημένος ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου που ἔκαμε τόσους εὐτυχεῖς, που κατεπράϋνε τόσας δυστυχίας! εἶνε καθῆκόν μου νὰ φροντίσω ἐγὼ διὰ τὸν τάφον του!

Ἡ ἀξιέπαινος νεᾶνις ἐφύλαξε τὸν λόγον της. Σταυρὸς φέρων τὸ ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἐστόλιζε μετ' ὀλίγον τὸν τάφον, ἄνθη δὲ διάφορα ἐφύτρωσαν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ φύλαξ, λαμβάνων χρηματικόν τι ποσὸν παρ' αὐτῆς, τὸν ἐπότιζε τακτικά. Ἡ δὲ Ἀντιγόνη καὶ ἡ μήτηρ της μετέβαινον συχνὰ εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἐκαθάριζον καὶ ἐστόλιζον τὸν μοναχικὸν τάφον.

Μετὰ ἓν ἔτος τὸ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατατεθὲν κιβώτιον ἠνοίχθη, εὑρέθη δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἑξῆς σημείωσις γραμμένη ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ γέροντος Πλατίνη.

«Πολλὰς φορὰς μετέβαλα τὴν διαθήκην μου χωρὶς ποτε νὰ μείνω εὐχαριστημένος. Ὅστις ἔχει μεγάλην περιουσίαν ἔχει καὶ ἠθικὰ καθήκοντα. Ἐθεώρησα λοιπὸν ὀρθὸν ἀφ' οὗ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου ἐδώρησα εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῆς πατρίδος μου τὸ ἄλλο ἥμισυ νὰ δώσω εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ἀρετῆς. Εἰς τὸν βίον μου πολλοὶ μου ὡμίλησαν μὲ στοργήν· ἀλλὰ μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει τὰς καρδίας· ἐγὼ δὲν ἤμην εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ἂν ἦτο ἀληθὴς ἢ ψευδὴς ἡ ἀγάπη των. Ἐξ ὅλων τῶν ἀρετῶν ἀγνοτέρα καὶ σπανιωτέρα μου ἐφάνη ἡ εὐγνωμοσύνη· διὰ τοῦτο μετὰ ὥριμον σκέψιν ἀπεφάσισα τὸ ὑπόλοιπον ἥμισυ τῆς περιουσίας μου, νὰ δώσω εἰς τὰς εὐγνώμονας καρδίας. Εἰς ὅλους ὅσους μ' ἐπλησίασαν ἐπροσπάθησα νὰ φανῶ χρήσιμος· δικαίως λοιπὸν δύναμαι νὰ ἐλπίσω ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τοσάκις μὲ εὗρον βοηθὸν εἰς τὴν ἀνάγκην των θὰ ἐπισκέπτωνται κάποτε τὸν τάφον μου, ὁ ὁποῖος ἐγκλείει πιστὸν φίλον· ἀφῆκα παραγγελίαν ὁ τάφος μου νὰ μείνῃ ἐγκαταλελειμμένος ἂν κανεὶς δὲν φροντίσῃ αὐθορμήτως νὰ τὸν περιποιηθῇ. Εἰς τοὺς φίλους μου ὅσοι θὰ τιμήσουν τὴν μνήμην μου περιποιούμενοι τὴν τελευταίαν μου κατοικίαν, ἠθέλησα νὰ δώσω ἰδιαίτερον δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου· ὁρίζω λοιπόν, ἂν πολλοὶ ἀπὸ κοινοῦ φροντίσουν διὰ τὸν τάφον μου νὰ μοιρασθοῦν ὅλοι τὸ ἑκατομμύριον τῶν δραχμῶν εἰς ἴσας μερίδας· ἂν ὅμως κανεὶς ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου μου δὲν φροντίσῃ νὰ μου κάμῃ τὴν χάριν ταύτην, τότε καὶ τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο νὰ δοθῇ εἰς τὰ αὐτὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθη καὶ τὸ προηγούμενον.

Ἡ πτωχὴ Ἀντιγόνη εὑρέθη διὰ μιᾶς πρὸς ἔκπληξίν της ὅτι εἶχε τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἑκατομμυρίου ἐκείνου! Φαντάζεσθε τὴν ἀπελπισίαν, τὴν πικρὰν μετάνοιαν τῶν ἄλλων διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀλίγης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀγαθὸν γέροντα. Φαντάζεσθε καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἀντιγόνης καὶ τῆς μητρός της...

Ἡ ἀγαθὴ νεᾶνις ἐφάνη ἀξία κληρονόμος τόσον μεγαλοψύχου καὶ εὐσυνειδήτου ἀνδρός· ὁ χρυσὸς εἰς τὰς χεῖράς της δὲν ἔμεινε νεκρὸν μέταλλον, ἀλλὰ κατεπράϋνε τὸν πόνον τῆς δυστυχίας, διέχεε πανταχοῦ εὐλογίαν!

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΟΥ ΓΑΡΙΒΑΛΔΗ

Μετὰ λατρείας προφέρουσιν οἱ Ἰταλοὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξόχου φιλοπάτριδος καὶ ἀτρομήτου πολεμιστοῦ, ὅστις συνετέλεσεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν μιᾶς μεγάλης Ἰταλίας, μιᾶς καὶ ἑνιαίας Πατρίδος. Μυθιστορικαὶ εἶνε αἱ περιπέτειαι τοῦ πολυταράχου βίου τοῦ περιωνύμου ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἀπεκάλεσε κατ' ἐξοχὴν ἥρωα καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ὄχι μόνον οἱ Ἰταλοὶ ἀλλ' ὅλοι οἱ θαυμασταὶ τῶν εὐγενῶν μεγαλουργημάτων ἐπένθησαν ὅτε ἀπέθανε τῷ 1882.

Ἐκ βιογραφίας τοῦ Γαριβάλδη τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ μυθιστοριογράφας Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ παριστᾷ τὸν στρατηγὸν διηγούμενον μὲ ἀφέλειαν τὸν περιπετειώδη καὶ πλήρη κινδύνου βίον του, ἀποσπῶμεν, ὅσα δύνανται νὰ ἐνδιαφέρωσι τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν.

«Ἐγεννήθην εἰς τὴν Νίκαιαν τὴν 22 Ἰουλίου 1806, εἰς οἰκίαν ἡ ὁποία ἄλλοτε ἀνῆκεν εἰς ἀρτοποιὸν καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἰσόγειον καὶ τώρα εἶνε ἀρτοποιεῖον.

»Ὁ πατήρ μου ἦτο υἱὸς ναυτικοῦ, καὶ ναυτικὸς ὁ ἴδιος· οἱ ὀφθαλμοί μου καθὼς ἠνοίχθησαν εἶδον τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ περάσω σχεδὸν ὅλην τὴν ζωήν μου.

»Ἡ μόνη σωματικὴ ἄσκησις τῆς νεότητός μου ἦτο τὸ κολύμβημα. Πότε καὶ πῶς ἔμαθον νὰ κολυμβῶ δὲν ἐνθυμοῦμαι· μοὶ φαίνεται ὅτι πάντοτε ἤξευρα. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ καυχῶμαι, ἀφοῦ εἶνε γνωστὴ ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν εἶχα εἰς τὸν ἑαυτόν μου, ἂν ποτε δὲν ἐδίστασα νὰ ριφθῶ εἰς τὴν θάλασσαν ὅπως σώσω ζωήν τινος ἐκ τῶν ὁμοίων μου.

»Ἡ μητέρα μου ἦτο πρότυπον γυναικείας ἀρετῆς. Ἂν ὑπάρχῃ ἀγαθόν τι αἴσθημα εἰς τὴν καρδίαν μου ὁμολογῶ ὅτι ἐξ αὐτῆς το ἀπέκτησα. Δὲν εἶμαι βέβαια δεισιδαίμων, ἀλλ' ἐν τούτοις ἐπιβεβαιῶ ὅτι εἰς τὰ δεινότερα συμβάντα τῆς ζωῆς μου ὅτε ὁ ὠκεανὸς ἐμούγκριζεν ὑπὸ τὴν τρόπιδα καὶ κατὰ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου μου, τὸ ὁποῖον ἀνύψονεν ὡς φελλὸν ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὅτε αἱ σφαῖραι ἐσύριζον εἰς τὰ ὦτά μου ὡς ὁ τρικυμιώδης ἄνεμος, ὅτε αἱ βολίδες ἔπιπτον βροχηδὸν πέριξ μου ὡς χάλαζα, τὴν ἔβλεπον γονυπετῆ, βυθισμένην εἰς προσευχήν, κύπτουσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ παντοδυνάμου, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλεῖτο δι' ἐμέ, τὸ τέκνον τῶν σπλάγχνων της· καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδιδε ἐκείνην τὴν καταπληκτικὴν ἐνίοτε γενναιότητα ἦτο ἡ πεποίθησις, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ μοι συμβῇ δυστύχημα ἐν ὅσῳ τοιαύτη ἁγία γυνή, τοιοῦτος ἄγγελος ἐδέετο ὑπὲρ ἐμοῦ.

»Τὰ παιδικά μου ἔτη διῆλθα ὡς ὅλα τὰ παιδία. Οὐδὲν ἔκτακτον μοὶ συνέβη εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην. Εἶχα καλὴν καρδίαν. Ἠσθανόμην συμπάθειαν εἰς πᾶν ὅ,τι ἦτο μικρόν, ἀσθενὲς καὶ πάσχον· ἡ δὲ εὐσπλαγχνία αὕτη ἔφθανε μέχρι αὐτῶν τῶν ζῴων.

»Ἐνθυμοῦμαι ὅτι μίαν ἡμέραν εὗρον ἕνα γρύλλον καὶ ἔφερα αὐτὸν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπου ἐν ᾧ ἔπαιζα μαζί του τὸν ἔπιασα μὲ ἀδεξιότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἀπέσπασα τὸν ἕνα πόδα του· τόσον μ' ἐλύπησε τὸ συμβὰν τοῦτο, ὥστε πολλὰς ὥρας ἔμεινα κλεισμένος εἰς τὸ δωμάτιόν μου, κλαίων πικρῶς.

«Ἄλλοτε πάλιν ἐν ᾧ ἐπήγαινα εἰς τὸ κυνήγιον μὲ ἕνα ἐξάδελφόν μου, ἐστάθην εἰς τὴν ὄχθην μιᾶς βαθείας τάφρου ὅπου αἱ πλύντριαι συνήθιζον νὰ πλύνωσι τὰ πανία των καὶ ὅπου ἐκείνην τὴν ὥραν γυνή τις ἔπλυνε. Ἀγνοῶ πῶς ἔτυχε νὰ πέσῃ εἰς τὸ νερὸν αὕτη. Μὲ ὅλην τὴν μικρὰν ἡλικίαν μου (ἤμην μόλις 8 ἐτῶν) ἐρρίφθην εἰς τὸ ὕδωρ καὶ την ἔσωσα. Διηγοῦμαι τοῦτο διὰ νὰ ἀποδείξω πόσον φυσικὸν εἶνε εἰς ἐμὲ τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον με παρακινεῖ νὰ βοηθῶ τοὺς ὁμοίους μου καὶ πόσον ὀλίγον ἔπαινον ἀξίζω διὰ τοῦτο.

»Ἐκ τῶν διδασκάλων τοὺς ὁποίους εἶχα κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς ζωῆς μου εἰς ἕνα πρὸ πάντων, τὸν Ἀρέναν, διατηρῶ ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην. Εἰς αὐτὸν χρεωστῶ τὸ ὀλίγον, τὸ ὁποῖον γνωρίζω· πρὸ πάντων εἰς αὐτὸν ὀφείλω αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην διότι μοι ἐδίδαξε τὴν μητρικήν μου γλῶσσαν διὰ τῆς συνεχοῦς ἀναγνώσεως τῆς πατρίου ἱστορίας! Τὸ σφάλμα τοῦ νὰ μὴ διδάσκουν εἰς τὰ τέκνα τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔργα τῆς πατρίδος συμβαίνει συχνὰ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μου καὶ εἰς τῆς ὡραίας γλώσσης μου τὴν μελέτην, χρεωστῶ τὰς ὀλίγας ἱστορικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας κατώρθωσα ν' ἀποκτήσω. Τὸ πρῶτον πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠρωτρίωσα τὴν θάλασσαν ὠνομάζετο Σταθερότης. Τὰ ῥωμαλέα της πλευρά, οἱ ὑψηλοὶ καὶ ἐλαφροὶ ἱστοί της, τὸ ἐκτεταμένον κατάστρωμά της καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ εἰς τὴν πρῴραν της προτομὴ γυναικὸς μένουν διὰ παντὸς ἐγκεχαραγμένα εἰς τὴν μνήμην μου. Μὲ πόσην χάριν ἔκυπτον ἐπὶ τῶν κωπῶν των οἱ ναῦται της! Μὲ ποίαν ἀγαλλίασιν ἤκουα τὰ ᾄσματά των!... Ὦ! ἂν ἐκεῖνα τᾄσματα ἦσαν διὰ τὴν πατρίδα, πῶς θὰ μ' ἐνεθουσίαζον! Ἀλλὰ τίς νὰ τοις εἴπῃ τότε ὅτι εἴχαμεν πατρίδα; Ὄχι, ὄχι! εἴχαμεν ἀνατραφῇ ὡς Ἑβραῖοι φέροντες τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ζωὴ ἕνα μόνον σκοπὸν ἔχει, τὴν ἀπόκτησιν πλούτου.

»Ἐν ᾧ παρετήρουν περιχαρὴς ἀπὸ τὸν δρόμον τὸ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ ἐπιβιβασθῶ, ἡ μήτηρ μου ἡτοίμαζε τὰ ἐνδύματά μου κλαίουσα.

»Ὁ προορισμός μου ἦτο νὰ τρέχω εἰς τὰς θαλάσσας. Ὁ πατήρ μου ἀντέστη ὅσον ἠδύνατο· ἤθελε νὰ κολουθήσω στάδιον ἄνευ κινδύνων, ἀλλ' ἠπιμονήμου ἐνίκησεν· ἐπεβιβάσθην τοῦ βρικίου Σταθερότης».

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΛΟΥΛΟΥΔΙΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Τί εὐτυχία! τὸ κοριτσάκι μ' ἔκοψε· ἐνόμισα ὅτι δέν με εἶχεν ἰδῆ. Ἤμουν τόσον κρυμμένος εἰς τὴν γωνίαν μου· τὸ κοριτσάκι εἶχε κόψῃ τοὺς ἄλλους πανσέδες κ' ἐμένα μ' ἀφῆκε. Κ' ἐγὼ ἤμουν πολύ, πολὺ λυπημένος...

«Ὤ, νά, μ' ἐπῆρε καὶ μ' ἔβαλεν εἰς τὴν ἀνθοδέσμην· τί εὐτυχία· θὰ πάγω νὰ ἰδῶ λοιπὸν κ' ἐγὼ τὸν κόσμον!...

«Ἀ! τί ζέστη που εἶνε εἰς τὸ χέρι τοῦ κοριτσιοῦ! Ἀλλὰ τί κάμνει; Ἐννόησα· ἐτύλιξε μιὰ κλωστὴ τριγύρω μας καὶ μας σφίγγει ὅλους μαζί· καὶ σφίγγει... Ὤ, πῶς σφίγγει! Δὲν ἠμπορῶ πλέον ν' ἀναπνεύσω!

«Τί ζέστη! ὤ! τί ζέστη! πνίγομαι. Ἀχ, δ ατί μ' ἔκοψαν ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἤμουν; Ἤμουν τόσον καλὰ κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, ἦτο τόση δροσιά! Τί ἄσχημά που ἔκαμα νὰ θέλω νὰ ἔβγω ἀπὸ τὴν θέσιν μου. Κάποτε κανεὶς ἐπιθυμεῖ τὸ κακό του μόνος του.

«Ὤ, τὸ κοριτσάκι μᾶς ἔβαλε 'ς τὸ νερό. Τέλος πάντων!... Ἔπρεπε νά το ἔχῃ κάμῃ πρὸ πολλοῦ. Ὁ μικρός της ἀδελφὸς μᾶς κυττάζει μὲ θαυμασμόν· μᾶς χαϊδεύει μὲ τὰ μικρά του χεράκια. Εἶμαι καλλίτερα· νοιώθω ὅμως ὅτι ὀλίγον μόνον μου μένει νὰ ζήσω.. Μ' ἀφῆκαν πολὺν καιρὸν χωρὶς νερό.»

Παιδιά που μαζεύετε ἄνθη, σκεφθῆτε ὅτι καὶ τὰ μικρὰ αὐτὰ ὄντα ὑποφέρουν· χρειάζονται περιποίησιν, νερὸ πρὸ πάντων. Ὅταν τα κόπτετε ἀπὸ τὸ φυτόν που τα ἐγέννησε, φροντίζετε δι' αὐτά· ἀρκεῖ ὅτι τα κόπτετε, μήν τα θανατόνετε!...

ΑΙ ΦΩΛΕΑΙ ΤΩΝ ΧΕΛΙΔΟΝΩΝ

— Μητέρα, πότε θὰ μαγειρεύσῃς φωλεὰς χελιδόνων, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας μίαν ἡμέραν.

— Φωλεὰς χελιδόνων!

— Ναί, εἶδα εἰς ἕνα βιβλίον ὅτι εἶνε πολὺ ὡραῖον φαγητὸν καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ φάγω.

— Καὶ εἰς ποῖον βιβλίον το εἶδες;

— Εἰς ἓν βιβλίον περὶ Κίνας.

— Ἀλλ' ἐδῶ δὲν εἴμεθα εἰς τὴν Κίναν.

— Τί σημαίνει; Κ' ἡμεῖς ἐδῶ ἔχομεν φωλεὰς χελιδόνων· ἔχομεν μάλιστα μίαν ἐπάνω ἀπὸ τὸ παράθυρόν μας.

— Πρῶτα, πρῶτα, εἶπεν ἡ Οὐρανία ἀναμιχθεῖσα εἰς τὴν συνδιάλεξιν, δὲν ἐπιτρέπω νὰ ἐγγίσῃ κανεὶς τὰς φωλεὰς τῶν χελιδόνων· ἀγαπῶ πολὺ αὐτὰ τὰ πουλιά, καὶ δὲν θέλω νὰ τα ἐνοχλήσῃ κανείς. Λέγουν ὅτι τὸ κρήμνισμα τῶν φωλεῶν των φέρει κακό· Πές μου, μητέρα, θὰ ἀφήσῃς νὰ τας πειράξουν;

— Ὄχι, κόρη μου.

— Καὶ δεύτερον, ἐξηκολούθησε: τί ἰδέα τοῦ Ἀνδρέα νὰ θέλῃ νὰ φάγῃ χελιδωνοφωλιές! Πῶς δὲν σιχαίνεται;

— Καὶ οἱ Κινέζοι πῶς τρώγουν;

— Οἱ Κινέζοι!... εἶπεν ἡ Οὐρανία μὲ περιφρόνησιν.

— Ἀκούσατε καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι ἔχετε ἄδικον νὰ μαλώνετε, εἶπεν ἡ μήτηρ των. Ἡ χελιδών, τῆς ὁποίας τὴν φωλεὰν τρώγουν οἱ Κινέζοι, δὲν εἶνε ἡ χελιδὼν τῆς πατρίδος μας. Τὴν ὀνομάζουν Σαλαγγάνα. Κατοικεῖ τοὺς βράχους τῶν νήσων τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, τὸ δὲ μεγαλείτερον ἐμπόριον τῶν φωλεῶν τούτων γίνεται εἰς τὴν Ἰάβαν. Ἡ σαλάγγάνα εἶνε πολὺ μικροτέρα ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας χελιδόνα· τὸ πτέρωμά της εἶνε μαῦρον ἀπὸ πάνω, ὑπόλευκον ἀπὸ κάτω, τὸ δὲ ἐμπρόσθιον μέρος εἶνε καστανόν. Ὡς βλέπετε τὸ ἔνδυμά της δὲν εἶνε τίποτε ξεχωριστόν.

— Τὸ πᾶν εἶνε ὅτι εἶνε χρήσιμος! εἶπεν ὁ Ἀνδρέας μὲ σοβαρότητα.

— Μὲ ὅλα αὐτά, εἶπεν ἡ Οὐρανία, νὰ τρώγῃ κανεὶς χελιδωνοφωλιὲς πρέπει νὰ εἶνε... τρομερὰ Κινέζος!... Ἐγὼ καλλίτερα ἔχω νὰ τρώγω 's ὅλη μου τὴ ζωὴ ψωμὶ ξηρό...

— Θὰ ἔτρωγες φωλεὰς χελιδόνων, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, ἂν ἦσο εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρίσκονται, καὶ ἂν εἶχες χρήματα νὰ τας ἀγοράσῃς, διότι εἶνε φαγητὸν ὄχι μόνον πολυζήτητον ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀκριβόν, εἶπεν ἡ μήτηρ τῆς Οὐρανίας.

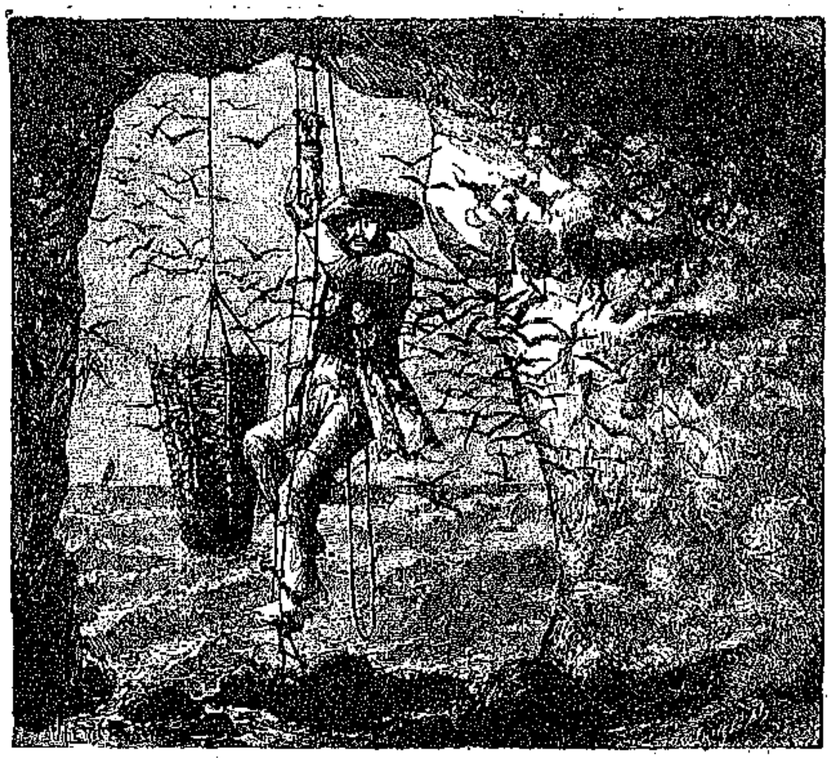

« ΚΑΤΕΒΗ ΜΕ ΒΡΕΜΑΣΤΗΝ ΣΚΑΛΑΝ » (Σελ. 154)

— Ἀκριβό! μιὰ φωλιὰ ἐκεῖ μὲ χορτάρι, μ' ἄχυρα καὶ πτερά!...

— Ἡ φωλεὰ τῆς σαλαγγάνας δὲν εἶνε ὅπως τῶν ἄλλων πτηνῶν. Ἐγὼ εἶδα, καὶ μάλιστα ἔφαγα!...

— Ἔφαγες! ἐπανέλαβον τὰ δύο παιδία. Ἔφαγες φωλιὲς χελιδόνων; Ἀλλὰ σὺ εἶπες ὅτι εὑρίσκονται μόνον εἰς τὴν Κίναν.

— Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια· ἐν τούτοις ὁ θεῖος σας Ἀνδρέας ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ μᾶς ἔφερε μιὰ φορά.

— Πῶς εἶνε; Τί χρῶμα ἔχει; ἠρώτησαν τὰ παιδία συγχρόνως.

— Ἂν ἐβλέπατε τοιαύτην φωλεάν, ποτὲ δὲν θὰ ἐφαντάζεσθε, παιδιά μου, ὅτι την κατεσκεύασε πτηνόν. Ἡ φωλεὰ αὐτὴ ὁμοιάζει περίπου πρὸς ὄστρακον στρειδιοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ὕλην ὑποκίτρινον καὶ ἡμιδιαφανῆ. Τὴν βράζουν εἰς τὸ νερὸν καὶ τότε διαλύεται ὡσὰν πηκτή, σχηματίζεται δὲ ἓν εἶδος κονσομὲ τὸ ὁποῖον παρασκευάζουν μὲ ζωμὸν πουλαρικῶν καὶ διάφορα μυρωδικά.

— Εἶνε πραγματικῶς ὡραία;

— Ὤ, τὸ κατ' ἐμέ... εἶπε γελῶσα ἡ μήτηρ τῶν παιδίων, ποτέ μου δὲν θὰ ἐταξείδευα εἰς τὴν Κίναν, εἰ μὴ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φάγω φωλεὰς χελιδόνων.

— Καὶ μὲ τί κατασκευάζει ἡ σαλαγγάνα τὴν παράξενη αὐτὴ φωλεάν; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Πολὺν καιρὸν δὲν το ἤξευραν. Ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι ἡ κυριωτέρα ὕλη ἀποτελεῖται ἀπὸ θαλάσσια φυτά, καὶ συγκολλᾶται μὲ μίαν διαφανῆ οὐσίαν ἡ ὁποία τρέχει ἀπὸ τοὺς βράχους τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν νήσων· ἄλλοι ὅτι την κατασκευάζει μὲ αὐγὰ ψαριῶν, τὰ ὁποῖα μαζεύει εἰς τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἄλλας διαφόρους γνώμας ὑπεστήριξαν ἄλλοι. Σήμερον ὅμως ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα, ὅτι αἱ σαλαγγάναι κατασκευάζουν τὰς φωλεάς των μὲ τὸ σάλιο των.

Η ΣΑΛΑΓΓΑΝΑ ΚΑΙ Η ΦΩΛΕΑ ΤΗΣ

— Μὲ τὸ σάλιο των; τί ἀκάθαρτοι!... ἀνεφώνησεν ἡ Οὐρανία.

— Σιῶπα δὰ ἐπὶ τέλους! εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖον αἱ λεπτομέρειαι αὗται ἐνδιέφερον τὰ μέγιστα. Καὶ πῶς ἐβεβαιώθησαν ὅτι τας κατασκευάζουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; εἶπε παρατηρῶν τὴν μητέρα του μὲ ἐρωτηματικὰ βλέμματα.

— Ἁπλούστατα, κατέβησαν εἰς τὰ σπήλαια ὅπου αἱ χελιδόνες κατεσκευάζουν τὰς φωλεάς των.

«Σᾶς εἶπα ὅτι αἱ σαλαγγάναι κατεσκευάζουν τὰς φωλεάς των εἰς βράχους τῶν ἀκτῶν. Εἴς τινα μέρη αἱ φωλεαὶ αὗται εἶνε ἄφθονοι· ἀπὸ τὴν βάσιν τῶν βράχων ἕως τὴν κορυφήν των. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ μαζεύσουν φωλεὰς κρεμῶνται ἀπὸ σχοινὶ τὸ ὁποῖον εἶνε δεμένον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου. Διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θήρας ἀπαιτεῖται πολλὴ ἐπιδεξιότης καὶ πολλὴ ἄσκησις, προσέτι δὲ καὶ πολὺ θάρρος ὅπως ριψοκινδυνεύῃ κανεὶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν, δεμένος εἰς ταλαντευόμενον σχοινίον, τὸ ὁποῖον κτυπᾷ τὸν βράχον καὶ τοῦ ὁποίου οἱ κλονισμοὶ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον ν' ἀπολυθῇ καὶ νὰ γίνῃ κομμάτια κάτω εἰς τὰς πέτρας.

Ὁ θεῖός σας ὅμως, ὁ ὁποῖος ἦτο ὄχι μόνον λαμπρὸς ἀξιωματικὸς ἀλλὰ καὶ σοφὸς ἄνθρωπος, ἠθέλησε νὰ βεβαιωθῇ ὁ ἴδιος πῶς κατασκευάζουν αἱ σαλαγγάναι τὴν φωλεάν των. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐδέθη μὲ σχοινίον κατέβη μὲ κρεμαστὴν σκάλαν εἰς τὸ κενόν. Ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ὡς καταφύγιον εἰς τὰς σαλαγγάνας καὶ ἐμελέτησε τὴν ἀρχιτεκτονικήν των. Εἶδε μίαν ἐξ αὐτῶν νὰ πετᾷ πρὸς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐκλέξῃ, ν' ἀκουμβᾷ τὴν ἄκραν τῆς μικρᾶς της γλώσσης εἰς τὸν βράχον, νὰ σχηματίζῃ κύκλον καὶ ν' ἀποθέτῃ ὀλίγον σάλιο, τὸ ὁποῖον εἶνε πηκτὸν καὶ γλοιῶδες. Τὸ σάλιον τοῦτο ἐστέγνωσε διὰ μιᾶς· εὐθὺς δὲ που ἐξηράνθη, ἡ σαλαγγάνα ἔβαλεν ἄλλο στρῶμα καὶ οὕτω καθεξῆς χωρὶς νὰ ξαματήσῃ, στρέφουσα τὴν κεφαλήν της δεξιὰ καὶ ἀριστερά·

— Ἀλλὰ διατί τὸ σάλιό της εἶνε τέτοιο;

— Διότι τρώγει φύκια καὶ διάφορα ἄλλα φυτά που φυτρώνουν εἰς τοὺς βράχους· αὐτὰ κάμνουν τὸ σάλιο της γλοιῶδες καὶ ὡσὰν κόλλα.

— Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ εἶνε πολὺ διασκεδαστικὸν αὐτὸ τὸ κτίσιμο τῆς φωλεᾶς, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας.

— Οὔτε γρήγορο, προσέθηκεν ἡ μήτηρ του. Δύο μῆνας χρειάζονται τὰ ταλαίπωρα πτηνὰ διὰ νὰ κτίσουν τὴ φωλεάν των.

— Ὑπομονὴν πού την ἔχουν! ἀνεφώνησεν ἡ Οὐρανία. Καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ καλοτρώγουν οἱ Κινέζοι!...

— Μήπως δι' αὐτοὺς ἐργάζονται; ἀντεῖπεν ὁ Ἀνδρέας.

— Τί καλά που αἱ ἰδικαί μας χελιδόνες δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν τέχνην καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ἀφορμὴν νὰ πειράζουν τὰς φωλεάς των!... εἶπεν ἡ Οὐρανία.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΔΕΞΙΛΕΩ

Ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς εἶνε τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Πλησίον ἐκεῖ γενομένων ἀνασκαφῶν τῷ 1862 ἀνευρέθη τὸ κυριώτερον νεκροταφεῖον τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τὸν παλαιὸν καιρὸν πολλοὶ ἐθάπτοντο εἰς τοὺς ἀγρούς των, διὰ τοῦτο καὶ ἕως τώρα ἀνευρίσκονται εἰς ἀγροὺς ἀρχαῖοι τάφοι· ὀνομαστοὶ ὅμως ἄνδρες καὶ εὐεργέται τῆς πατρίδος ἐθάπτοντο εἰς δημοσίας ὁδοὺς ὅπως εἰς τὸν Κεραμεικόν.

Ἐν Σπάρτῃ οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντὸς τῆς πόλεως διὰ νὰ συνειθίζουν οἱ νέοι τὸν θάνατον καὶ μὴ τὸν φοβῶνται, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος· ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ἐθάπτοντο ἐκτὸς τῆς πόλεως, πρὸ τῶν πυλῶν, οὕτω δὲ τὸ κυριώτερον νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν εὑρίσκετο πρὸ τοῦ *Διπύλου*, τῆς διπλῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πειραιῶς πύλης τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Τὰ παλαιότατα μνήματα τῶν ἀρχαίων ἦσαν ὑψώματα ἢ ὀγκώματα γῆς τὰ ὁποῖα ὀνομάζοντο χώματα ἢ τύμβοι· βραδύτερον ἤρχισαν οἱ ἀρχαῖοι νὰ κατασκευάζουν μεγαλοπρεπῆ καὶ πολυτελέστατα μνήματα, ᾠκοδόμουν λιθίνους τάφους, ἀνήγειρον στήλας καὶ κίονας.

Πολὺ βραχεῖαι ἦσαν αἱ ἐπὶ τῶν μνημείων ἐπιγραφαί· ἐφανέρονον τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος, ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ζωῆς του καὶ τὴν λέξιν χαῖρε· εἰς μερικὰ μνημεῖα ὑπῆρχε καὶ κατάρα ἐπιγεγραμμένη κατ' ἐκείνου, ὅστις ἤθελε τολμήσῃ νὰ βλάψῃ ἢ μετακινήσῃ τὸ μνημεῖον.

Τὰ μικρότερα ἐκ τῶν μνημείων τῶν εὑρεθέντων πρὸ τοῦ Διπύλου μετηνέχθησαν εἰς τὸ κεντρικὸν Μουσεῖον, τὰ μεγαλείτερα ὅμως καὶ δυσμετακόμιστα ἀφέθησαν εἰς τὴν θέσιν των. Ἓν ἐκ τῶν τελευταίων τούτων, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἡ εἰκὼν εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκεται σήμερον, εἶνε τὸ τοῦ Δεξίλεω. Ὁ ἀνδρεῖος νέος εἶχε λάβῃ μέρος ὡς ἱππεὺς εἴς τινα παρὰ τὴν Κόρινθον μάχην τῷ 394 π. Χ. καὶ διέπρεψεν ἐξόχως· ὁ δὲ γλύπτης ἀνέλαβε νὰ διαιωνίσῃ ἐπὶ τοῦ τάφου του τὸ ἀνδραγάθημα αὐτοῦ καὶ τον παρέστησεν ἐν ἀκατασχέτῳ πολεμικῇ ὁρμῇ διὰ ῥωμαλέας καὶ ἀτρομήτου χειρὸς ἐξολοθρεύοντα τὸν ἐναντίον του ἐπελθόντα Σπαρτιάτην.

Δι' ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ὁ τάφος, ἡ μικρὰ ὀπὴ τῆς γῆς ὅπου σταματᾷ ἡ κίνησις καὶ ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς, εἶνε τὸ ἄνοιγμα διὰ τοῦ ὁποίου βέει κ' ἐξαφανίζεται καὶ ἐκμηδενίζεται ἡ μνήμη των εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς λήθης. Ἀλλὰ διὰ τὸν Δεξίλεων ὁ τάφος, τὸ πένθιμον αὐτὸ σημεῖον τῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἐξαφανίσεως μιᾶς ὑπάρξεως, ἔγινε θριαμβευτικὸν μνημεῖον ζωῆς καὶ ἀθανασίας. Τόση εἶνε ἡ δύναμις τῆς θείας τέχνης!...

Ἐκ τούτου τοῦ μνημείου καὶ ἄλλων τινῶν ἐνεπνεύσθη σειρὰν ποιημάτων, ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς, τὰ ὁποῖα συμπεριέλαβεν ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλογῇ του «Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου», ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ Τάφοι τοῦ Κεραμεικοῦ». Ἐκ τούτων παρέχομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὸν «Δεξίλεων», τὸν ὁποῖον μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θ' ἀναγνώσωσιν. Ἰδοὺ κατὰ τὸν ποιητὴν τί λέγει ὁ ἀτρόμητος Ἀθηναῖος νεανίας:

— Ἐμὲ μὲ λὲν Δεξίλεο. Ἐγὼ εἶμαι τῆς Ἀθήνας
Τὸ λατρευμένο τὸ παιδί, τ' ἀγένειο παλληκάρι.
Μ' ἀνάθρεψαν τὰ βροντερὰ τραγούδια τοῦ Τυρταίου
Καὶ τάραξαν τὸν ὕπνο μου τὰ ὄνειρα τοῦ Αἰσχύλου.
Ἔξω 'ς τὸ δρόμο, 'ς τὴ δουλειά, 'ς τοῦ κάμπου τὸν ἀέρα
Μοῦθρεψε ὁ ἥλιος τὸ κορμὶ καὶ τἄνοιξε σὰν ἄνθος
Καὶ 'ς τὸ Γυμνάσιο ὁ Θεὸς ὅπου βοηθεῖ τὰ νειάτα
Μοῦ τῶπλασεν ἁρμονικά, σφιχτό, χυτὸ καὶ ὡραῖο.
Κ' ἐγὼ καβάλα, φ·ερωτός, μέσα 'ς τοὺς πρώτους πρῶτος
Συντρόφεψα τὸ ἱερὸ τῆς Ἀθηνᾶς κιράβι
Κ' ἔλεγα: βάλε μου, Θεά, τρανὴ καρδιὰ 'ς τὰ στήθη,
Δῶσε φτερὰ 'ς τὰ πόδια μου καὶ δύναμι 'ς τὰ χέρια
Νὰ πάω κ' ἐγὼ ν' ἀγωνισθῶ καὶ νικητὴς νὰ λάμψω
Στὸ πήδημα, 'ς τὸ πάλεμα, 'ς τὸ δρόμο, 'ς τὸ λεθάρι.
Γιατὶ δὲν εἶνε πιὸ ἀκριβὴ τιμὴ 'ς τὸ παλληκάρι
Παρὰ καρδιὰ ἀπὸ σίδερο σὲ φτερωμένο σῶμα

. . . . . .

Κ' ἐγὼ ὠνειρεύθηκα κ' ἐγὼ τῆς δόξας τὴ λαχτάρα,
Ἄρχοντας, εἶπα, νὰ ὑψωθῶ καὶ στρατηγὸς νὰ γίνω,
Στὸ θέατρο ἄξιος ποιητὴς τὰ πλήθη νὰ μαγεύω,
Κ' ἐγὼ μιὰ μέρα ν' ἀκουσθῶ βροντόφωνα 'ς τὴ Πύκα,

. . . . . .

Ἀλλ' ἕνας ἀγαθὸς Θεός, ὁποῦ ποτὲ τὰ μάτια
Δὲ σήκωσε ἀπὸ πάνω μου καὶ πάντα μὲ φυλάγει,
Αὐτὸς διώρισε γιὰ μὲ μιὰ δόξα πιὸ μεγάλη:
Γιὰ τὴν πατρίδα ν' ἀξιωθῶ, νὰ πάω νὰ πολεμήσω!
Καὶ νὰ! σαλπίζει ἡ σάλπιγγα πολεμιστήριον ἦχο·

. . . . . .

Ἡ Σπάρτη ἡ ἀνυπόταχτη μᾶς φοβερίζει, ἡ Σπάρτη!
Θυμήθηκα τὸν ὅρκο μου καὶ ἁρματωμένος τρέχω

'Σ τὸ χέρι μου ἀνυπόμονο κουνιέται τὸ ξυλοντάρι,
Θαρρῶ πῶς μέσα μου ἡ καρδιὰ βροντοχτυπᾶει τοῦ Κλέδρου,
Θαρρῶ, εἶνε σὰν τοῦ Λίαντες ψηλὸ τ' ἀνάστημά μου,
Θαρρῶ, τὸ δρόμο ἕνας Θεὸς μοῦ δείχνει καὶ κανένας,
Ναί! καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ κόψῃ τὴν ὁρμή μου.
Μὲ τὸν ἐχθρὸν ἐσμίξαμε 's τὸν κάμπο τῆς Κορίνθου,
Ἡλιοκαμμένος καὶ τραχὺς κι' ἀκράτητος Σπαρτιάτης,
Βορριᾶς χιμάει ἐπάνω μου πελώριος Σπαρτιάτης.
Τὰ χρόνια μου τὰ εἴκοσι πυρώνονται καὶ βράζουν.
Τῆς Σπάρτης ἄντρας εἶσ' ἐσύ, παιδὶ εἶναι τῆς Ἀθήνας·
Βοηθᾶτε μ' ἴσκιοι πατρικοὶ τῶν Μαραθωνομάχων!
Σφιχτὰ κρατῶ μὲ τὸ ζερβὶ τὸ γαλινάρι, χύνω
Σὰ φλόγα τ' ἄλογο, πετῶ, σκύβω γοργά, τινάζω
Τ' ὁλόμαυρο κοντάρι μου, κατάστηθα τὸν βρίσκω.
Ἀπὸ τὰ πόδια ἐμπρὸς τοῦ ἄλογου μου κατρακυλᾶει καὶ πέφτει
Πέφτει, κ' ἐκεῖ πού τον πατῶ κρυφὰ τὸν καμαρώνω·
Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ὁρμή, χωρὶς μιὰ νὰ βγάλῃ
Πέφτει καὶ χάνεται καὶ σβεῖ καὶ φοβερίζει ἀκόμα.

Ἐγὼ μὲ λὲν Δεξίλεο παιδὶ εἶμαι τῆς Ἀθήνας.
Πολέμησα καὶ νίκησα κ' ἐγὼ γιὰ τὴν πατρίδα.
Σὲ λίγο ὁ θάνατος ὁρμάει κι' ἀλύπητα κ' ἐμένα
Μὲ παίρνει ἀπὸ τὴν γῆν αὐτή, μὲ φέρνει 's ἄλλον κόσμο,
Δὲ μ' ἔρριξε 's τὰ Τάρταρα, δὲ μ' ἄφσε 's τὸν Ἅδη,
Μακαρισμένο ἀθάνατο, μ' ἀνάστησε γιὰ πάντα
Ἀπὸ τὰ μαρμαρένια Ἠλύσια, 's τὰ Ἠλύσια τῆς Τέχνης·
Ὁ χρόνος φεύγει, ἀλλάζει ἡ γῆ, περνοῦν λαοὶ καὶ κόσμοι
Καὶ πέφτουν καὶ μαραίνονται σὰ φθινοπώρου φύλλα.
Κ' ἐγὼ ἐδῶ πέρα ἀσάλευτος κι' ἀμάραντος προβάλλω
Καὶ τῆς πατρίδος τὸν ἐχθρὸ 's τὰ πόδια μου τὸν ἔχω
Ὦ χάρι, ὦ νίκη τῆς ζωῆς, ἀνήκουστη εὐτυχία,
Ἀπὸ τὰ μαρμαρένια Ἠλύσια, 's τὰ Ἠλύσια τῆς Τέχνης!

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης.

Ὁ ναΐσκος οὗτος, ὅστις ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ προμαχῶνος ἢ πύργου τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ Κίμων πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἀνόδου, ἐξηρτᾶτο οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ τὸν μεγάλον ἐν τῇ Ἀκροπόλει ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ προπαρεσκεύαζε τὸ αἴσθημα εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν προσέλευσιν. *Νίκη* ἦτο κυρίως ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, *Ἄπτερος* δὲ ἐλέγετο διότι κατ' ἀρχαῖον μῦθον, ἡ νίκη ἐγκατασταθεῖσα μετὰ τοὺς ἐνδόξους κατὰ τῶν Περσῶν πολέμους εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπέθετε τὰ πτερά της διὰ νὰ μὴ φύγῃ πλέον. Ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἶνε δεξιᾷ τῶν Προπυλαίων, ὁπόθεν φαίνεται ἡ θάλασσα, ἐκ τοῦ ἐκεῖ δὲ βράχου ἐκρημνίσθη ὁ Αἰγεύς, διακρίνας μακρόθεν τὸ μαῦρον ἱστίον τοῦ πλοίου τοῦ Θησέως. Οἱ περιηγηταὶ Σπὸν καὶ Βέλλερ εἶχον ἴδῃ τῷ 1676 τὸν ναΐσκον ἐν καλῇ καταστάσει ἀλλὰ τῷ 1684 ὁ ναὸς δὲν ὑπῆρχε πλέον, διότι τὸ ὑλικόν του ἐχρησιμοποιήθη εἰς ἀνέγερσιν προμαχῶνος πρὸ τῶν Προπυλαίων. Γενομένων ἀνασκαφῶν ἀνευρέθη τῷ 1835 ὡς ἐκ θαύματος ὅλον σχεδὸν τὸ ὑλικὸν καὶ ὁ ναὸς ἀνοικοδομήθη ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἰδίας θέσεώς του.

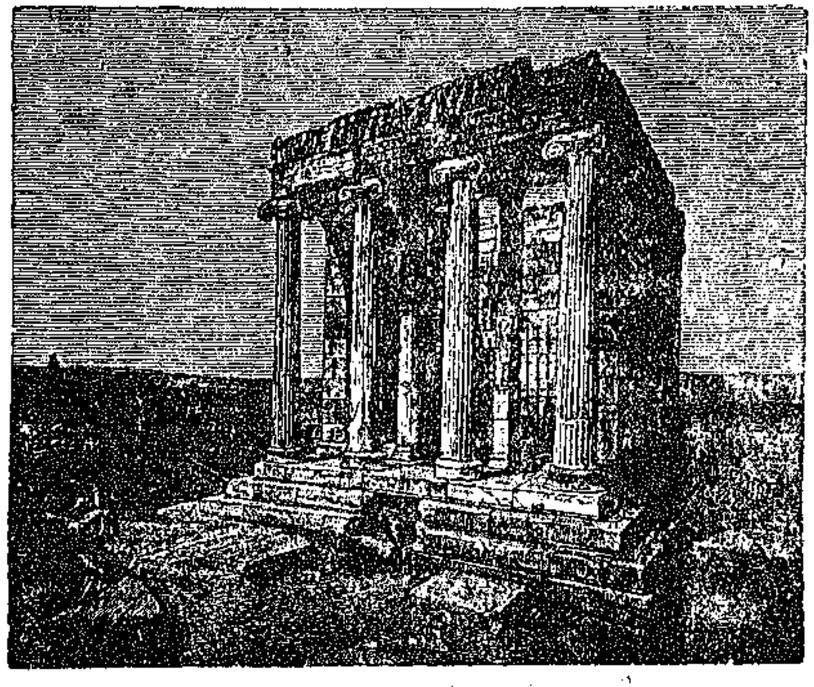

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΠΤΕΡΟΥ ΝΙΚΗΣ

Ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἶνε ἰωνικὸς τὸν ῥυθμὸν *τετράστυλος ἀμφιπρόστυλος* (τουτέστι ἔχει τέσσαρας κίονας εἰς ἑκατέραν τῶν δύο βραχειῶν πλευρῶν· ὁ ναὸς ὅταν ἔχῃ κ'ονας μόνον εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν λέγεται *πρόστυλος*, ὅταν δὲ καὶ εἰς τὴν δυτικὴν *ἀμφιπρόστυλος*· ἀναλόγως δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κιόνων καλεῖται *τετράστυλος, ἑξάστυλος, ὀκτάστυλος* κτλ)· ὁ ναΐσκος ἦτο ὅλος ἐκ πεντελησίου μαρμάρου.

Τὸ καλλιτέχνημα τῶν Λαπώνων.

Οἱ Λάπωνες εἶνε πολὺ βραχύσωμοι, ἐντελῶς πυγμαῖοι, φοροῦντες δὲ τὸ δέρμα ζῴου τινος ἀποπνέουσι βαρεῖαν ὀσμήν, ἥτις τους καθιστᾷ περισσότερον ἀντιπαθητικούς.

Ἐν τούτοις ἔχουσι καὶ οὗτοι τὸ καλλιτέχνημά των, πρᾶγμά τι εἰς τὸ ὁποῖον συγκεντροῦται ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ποίησις των· εἶνε δὲ τοῦτο τὸ λίκνον τῶν νηπίων.

Τὸ λίκνον ἐξ ἐλαφροῦ ξύλου κατεσκευασμένον, κεκαλυμμένον δὲ μὲ δέρμα ἔχει σχῆμα ὑποδήματος.

Κατὰ τὰ μακρὰ κυνήγια, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ Λαπωνὶς παρακολουθεῖ τὸν σύζυγόν της, φέρει εἰς τὴν ῥάχιν της τὸ λίκνον, ὅταν δὲ οἱ κυνηγοὶ σταθμεύσουν, τότε τὸ κρεμᾷ εἰς δένδρον. Ὁ μικρὸς Λάπων ἐξαπλοῦται ἀναπαυτικώτατα ἐν τῷ λίκνῳ τούτῳ, τὸ ὁποῖον ἐσωτερικῶς εἶνε ἐνδυμένον μὲ πολλὰς δορὰς λαγωῶν, καὶ τον προστατεύει ἀπὸ τὸ ψῦχος.

Τριγύρω εἰς τὸ κάλυμμα, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου, κρέμανται πολύχρωμοι μαργαρῖται καὶ μετάλλινοι ἀλυσίδες, τῶν ὁποίων ἡ θέα καὶ τὸ κουδούνισμα διασκεδάζουν τὸ παιδίον.

Ὁ χιμπατζῆς.

Δεύτερος κατὰ τὸ μέγεθος μετὰ τὸν *Γορίλλαν* πίθηκος εἶνε ὁ Χιμπατζῆς, ὅστις εὑρίσκεται εἰς Ἀφρικήν, ἐπὶ τῶν δυτικῶν της παραλίων μέχρι τῶν ἐνδοτέρων αὐτῆς. Ὁ Χιμπατζῆς πολλάκις μετηνέχθη ζῶν εἰς τὴν Εὐρώπην. Τῷ 1863 ἔφεραν εἰς τὸν ζωολογικὸν κῆπον τοῦ Ἀμβούργου Χιμπατζῆν ὅστις περιεπάτει εἰς τὸν κῆπον μὲ τὸν φύλακα αὐτοῦ, ὅταν δὲ ὁ καιρὸς ἦτο βροχερὸς ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φύλακος, ὅστις τον ἐσχεδίαζεν εἰς τὸ τετράδιόν του. Μετὰ δύο ἔτη ὁ Χιμπατζῆς οὗτος μετεφέρθη εἰς ἄλλον οἰκίσκον, κύριός τις δὲ ἀφῆκε τὸ τετράδιον τῆς ζωγραφικῆς ἔξω τοῦ κλωβίου του καὶ μετέβη εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κήπου. Ὁ Χιμπατζῆς λαβὼν τὸ τετράδιον, ἐξέβαλε τὸ μολυβδοκόνδυλον καὶ ἐκλέξας ἓν φύλλον ἐζωγράφισε διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου εἰκόνα, ἀκατά-

ληπτον μεχρι σήμερον. Τοῦτο ἔπραξε βεβαίως διότι πολλὰ ἔτη παρετήρει πῶς οἱ ζωγραφίζοντες αὐτὸν μετεχειρίζοντο τὸ μολυβδοκόνδυλον ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Τὸ γηραιότερον δένδρον.

Γηραιότατον τῶν δένδρων θεωρεῖται ἡ περίφημος κυπάρισσος ἡ ὀνομαζομένη *Νὺξ εἰθλιμμένη* ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βερα-Κρούζ ἐν Μεξικῷ. Ὁ κορμὸς αὐτῆς ἔχει 36 μέτρων περίμετρον, ἐπειδὴ δὲ τὸ δένδρον τοῦτο αὐξάνει *πολὺ βραδέως οἱ σοφοὶ παραδέχονται* ὅτι ἔχει ἡλικίαν περίπου 6,000 ἐτῶν.

Χρῆσις τῶν παγωτῶν.

Τώρα ὅτε ὁ θερινὸς καύσων ἤρχισε νὰ μας βασανίζῃ, τὰ δ' ἀναψυκτικὰ μᾶς ἀνακουφίζουν μὲ τὴν δροσιάν των, τὰ ἐξῆς περὶ πάγου καὶ παγωτῶν εἶνε βεβαίως ἐπίκαιρα. Ἡ χρῆσις αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ φθάνῃ εἰς κατάχρησιν. Ἡ καλλιτέρα ὥρα πρὸς λῆψιν τῶν παγωτῶν εἶνε τὸ ἑσπέρας ὅτε ἡ χώνευσις ἔχει προχωρήσῃ ἀρκετά, ἢ καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα. Τὰ παγωτὰ καθίστανται ἐπικινδυνότατα ἂν τα λαμβάνωμεν ὅτε εἴμεθα ἱδρωμένοι. Οἱ γέροντες καὶ τὰ παιδία καὶ οἱ λεπτῆς κράσεως πρέπει νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικοὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν παγωτῶν· τὸ αἰφνίδιον ψῦχος, τὸ ὁποῖον γίνεται εἰς τὰ πεπτικὰ ὄργανα, παρακολουθεῖ ὑγιεινὴ ἀντίδρασις· ἀλλ' εἰς τοὺς γέροντας καὶ τὰς ἀσθενεῖς κράσεις δὲν συμβαίνει ἡ ἀντίδρασις αὕτη, διὰ τοῦτο τὰ παγωτὰ εἶνε εἰς αὐτοὺς ἐπιβλαβῆ.

Πάρα πολλὴ εὐγένεια !

Ὁ Κωνσταντῆς εἶνε ἀμαξηλάτης καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κ. Σ. Εἰς γνώριμός του τῷ ἐσύστησε νὰ φέρεται μὲ πολλὴν εὐγένειαν εἰς τὸν κύριόν του ἂν θέλῃ νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του.

Προχθὲς τὸν ἐρωτᾷ ὁ κύριός του.

— Πῶς εἶνε τἄλογα σήμερα, Κωνσταντῆ ;

—Πολὺ καλά,εὐχαριστῶ,ἀφέντη, καὶ τοῦ λόγου σας;

Τὰ ἐδοκίμασα ὅλα !

Ὁ κύριος Μ. διέταξε τὸν μικρόν του ὑπηρέτην, ὅστις εἶχε κάποιαν συγγένειαν μὲ τὸν Κουφιοκεφαλάκην, νὰ ὑπάγῃ ν' ἀγοράσῃ ἕνα κουτὶ σπίρτα.

Ὁ Μανωλιός, ἐπέστρεψεν ὄχι ὅμως τόσον γρήγορα ὅσον ἔπρεπε.

—Κάπως ἤργησες, τῷ λέγει ὁ κύριός του. Ἐπῆρες τοὐλάχιστον καλὰ σπίρτα ;

—Ὦ, ἀφεντικό, πολὺ καλά !... *τὰ ἐδοκίμασα ὅλα* 'ς τὸν δρόμο !

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Διδάσκαλος πρὸς ἀμελῆ μαθητήν :

—Μὰ σύ, παιδί μου,ποτὲ δὲν μου εἶπες τίποτε, ὅλα ἐγὼ τα λέγω.

Ὁ *πρακτικιμένος* : Διδάσκαλε, ὁ πατέρας μου μοῦ λέγει πάντοτε, δέκα ν' ἀκούω καὶ ἕνα μόνον νὰ λέγω !

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

*

Ὁ θεῖος τοῦ μικροῦ Ἰωάννη εὑρισκόμενος εἰς Παρισίους, ἔστειλεν ἓν δέμα τὸ ὁποῖον περιεῖχε μοσχοσάπουνα καὶ μυρωδιές,μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τὴν φωτογραφίαν του.

— Μαμμά, διατί μυρίζει ἔτσι ἡ φωτογραφία τοῦ θείου ; ἐρωτᾷ ἡ Ἑλένη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἰωάννου.

—Τόσο πρᾶγμα δὲν καταλαβαίνεις ; ἀναρωνεῖ μετὰ πεποιθήσεως ὁ Ἰωάννης· ὁ θεῖος εἶχε βάλῃ μυρωδιὲς ὅταν πῆγε νὰ φωτογραφηθῇ !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

Ὁ Τέλης ἡμέραν τινα ἐζήτει ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ τῷ ἀγοράσῃ ὡρολόγιον.

—Ἀκόμη εἶσαι μικρός, παιδί μου, καιρὸς παντὶ πράγματι· τῷ λέγει ὁ πατήρ του.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Τέλης ἔκαμεν ἀταξίαν, καὶ ὁ πατήρ του ἤθελε νὰ τον τιμωρήσῃ.

Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, καὶ ὁ Τέλης ἀναφωνεῖ :

— Τώρα εἶνε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, πατέρα, καιρὸς παντὶ πράγματι !

Ἐστάλη τῆς Ἀρετίας Τελεσίλλης.

*

Ξυλουργὸς πρὸς τὸν μικρὸν μαθητευόμενόν του, καταθυμωμένος :

— Γκρεμίσου ἀπ' ἐδῶ, παλιόπαιδο !

Καὶ ὁ μαθητευόμενος :

— Δὲν μπορῶ, ἀφεντικό· τὸ μαγαζὶ εἶνε ἰσόγειο !

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Βλαδιμήρου τοῦ Μενομάχου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Φαίνεται ὅτι μερικοὶ φίλοι μου δὲν εὑρίσκουν θέμα διὰ νὰ μου γράψουν. Εἰς ἐξ αὐτῶν εἶνε καὶ ὁ *Δελαβάρος Ὀγκας* ὅστις μ' ἐρωτᾷ : «ἀλλὰ τί θέλεις νὰ σου γράψω ; περὶ ζητημάτων πολιτικῶν, οἰκογενειακῶν, κοινωνικῶν, τί θέλεις;» Μὴ χολοσκάνης, φίλε μου, νὰ σου εἰπῶ τί θέλω. Μία ρωσικὴ παροιμία, λέγει «ὑπάρχουν ἄνθρωποι που περνοῦν ἀπὸ δάσος ὁλόκληρον καὶ δὲν βλέπουν δένδρον»· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πολλούς, μικροὺς καὶ μεγάλους· πόσαι ἐντυπώσεις διέρχονται ἀπὸ τὸ πνεῦμά των ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ ἐξυπνήσουν μέχρι τῆς στιγμῆς ποῦ πλαγιάζουν !... καὶ ὅμως τας ἀφίνουν νὰ παρέρχωνται ἀπαρατήρητοι. Ἀλλ' ἐγὼ θέλω νὰ μάθουν οἱ φίλοι μου νὰ *παρατηροῦν τὸν ἑαυτόν των* νὰ νοιώθουν τί γίνεται μέσα των καὶ διὰ τοῦτο τους παρακαλῶ τόσον νὰ μου γράφουν τὰς ἐντυπώσεις των. Παραδείγματος χάριν ποίας ; θὰ ἐρωτήσῃς. Ὁ ἔπαινος καὶ ἡ τιμωρία ἑνὸς μαθητοῦ εἰς τὸ σχολεῖον, τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον σου γεννᾷ ἓν μάθημα, ἡ συμπάθεια, ὁ οἶκτος τὸν ὁποῖον αἰσθάνεσαι συναντῶν καθ' ὁδὸν δυστυχές τι πλάσμα, ἡ εὐαρίστησις τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι πρὸ ἑνὸς ὡραίου θεάματος τῆς φύσεως, ἡ ἐσωτερικὴ εὐαρέσκεια τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσαι εἰς πᾶσαν καλὴν πρᾶξιν ἢ ἰδικήν σου ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη εἶνε ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται ν' ἀποτελέσουν τὸ θέμα ἐπιστολῶν σου διὰ νὰ μάθῃς ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ τακτοποιῇς τὰς ἰδέας σου, νὰ μάθῃς νὰ γράφῃς.

Πολὺ καλὴν ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε, *Σεμίραμις*, ὅτι ἐπαινεῖς τὴν φίλην σου· δὲν ξεύρεις πῶς μ' ἀρέσει νὰ βλέπω

κοράσια ἢ ἀγόρια νὰ ἔχουν εἰλικρινῆ φιλίαν ἀναμεταξύ των ! Ἡ φιλία εἶνε ὁ εὐγενέστερος σύνδεσμος δύο ψυχῶν. Διὰ αὐτὸ καὶ τὴν ἐκθειάζει τόσον πολὺ ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης.

Ἡ *μετριόφρων*, ἡ γλυκεῖα ἐπιστολή σου μοῦ ἤρεσε πολύ, πολύ, *Λευκὴ Μαργαρίτα*· αὐτὴ ἡ παράκλησίς σου νὰ σου κάμω συχνὰ παρατηρήσεις, καὶ ὅτι μὲ τὸν καιρὸν θὰ συμμορφωθῇς πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου μ' ἔκαμε νὰ σχηματίσω διὰ σὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶσαι καλὴ κόρη, καὶ ὅτι θὰ γίνῃς τὸ καύχημα καὶ ἡ εὐτυχία τῶν γονέων σου. Γράφε ὅμως καὶ τὰς λύσεις τῶν πνευμ. ἀσκήσεων ποῦ μου στέλλεις· ὑποθέτεις ὅτι ἔχω καιρὸν νὰ τας εὑρίσκω ἐγώ ; Λαμβάνω τόσας, καὶ ἔχω τόσας ἀσχολίας ! . . .

Ὦ *Ἐαρινὴ Μυρσίνη*,ἡ ἐπιστολή σου λοιπὸν σοῦ εἶνε ἓν εἶδος ἀγγαρείας !...«δὲν ἤθελα νὰ σου κάμω ἐπιστολὴν ἐπειδὴ δὲν ἔχω *τίποτε νὰ σου γράψω*, ἀλλ' ὁ ἀδελφός μου δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ τὰς λύσεις ἄνευ ἐπιστολῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ με *ἠνάγκασε* νὰ σου γράψω τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις · Σὲ *ἠνάγκασε* ; *αὐτὸ τὸ σε ἠνάγκασε* μὲ καθυπεχρέωσε· ἀγάπη δὰ κι' αὐτή ! . . .

Τέλος πάντων τὸ *Βιβλίον* τῆς *Συμπεριφορᾶς* τὸ περιπόθητον, τὸ πολυζήτητον ἐξεδόθη, *Πικουλίτσε*· ἴσως αὐτὴν τὴν στιγμὴν το ἔχεις ἐμπρός σου καὶ το κατατρώγεις ἀφ'οὗ ἡ ἀνταύγεια τοῦ τριανταφυλλένιου ἐξωφύλλου ἔρριψεν εἰς τὴν μορφήν σου ζωηρὰν ἔκφρασιν χαρᾶς. Ἂν μου εἴπῃς ὅτι σε ὑπερήρεσε δὲν θὰ ἐκπλαγῶ διόλου.

Τέτοιας ἐπιστολὰς σὰν τὰς ἰδικάς σου τὰς ἐννοῶ, *Μπιρμπίρα*. Ἰδοὺ ἀληθεῖς καὶ πραγματικαὶ ἐντυπώσεις, ἰδοὺ ἐξομολογήσεις γραμμέναι μὲ ψυχολογικὴν ἀκρίβειαν καὶ μὲ συγκίνησιν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν ψυχὴν ποὺ την ἠσθάνθη μεταδίδεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγνώστου. Ἡ περιγραφὴ τοῦ ἀποχωρισμοῦ σου ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τ' ἀδέλφια σου εἶνε μὲ πολὺ αἴσθημα γραμμένη. Καὶ τὸ ὕφος σου τὸ ρέον ἀπροσκόπτως σὰν ποταμάκι, τὸ φυσικόν, τὸ ἀθίαστον ὕφος σου τὸ ἐκφράζον ἄνευ ἐπιτηδεύσεως, ἄνευ φιλαρεσκείας — διότι ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ ὕφος φιλαρέσκεια ὅπως εἰς τὴν ἐνδυμασίαν — ὅ,τι ἔχει μέσα ἡ καρδιά σου τὸ εὑρίσκω πολὺ εὔμορφον.

Σ' εὐχαριστῶ πολύ, πολὺ διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς διαδόσεώς μου ἐνεργείας σου, ἀγαπητέ μου Μ. Ε. Σ. (στεῖλε ἄλλο ψευδώνυμον). Ἀγαπῶ ἤδη καὶ τὸν *φίλον σου* ἂν καὶ δὲν τον γνωρίζω ἀκόμη· ἀρκεῖ ὅτι εἶνε φίλος σου· μία δὲ ἀρχαία παροιμία λέγει: «*φίλοι φιλοῦσι καὶ ἃ τοῖς φίλοις φίλα*».

Αὐτὴ εἶνε ἡ γενικὴ γνώμη ὅλων τῶν φίλων μου περὶ τοῦ *Κληρονόμου τοῦ Ροβινσῶνος*, *Ἀτρόμητε Ὑψηλάντα*. Ἡ ἀνυπομονησία σου ἀποδεικνύει πόσον μεγάλον εἶνε τὸ ἐνδιαφέρον σου.

Ναί, ναί, *Ἀρχηγὲ τῶν Ἱερολοχιτῶν*, δύνασαι νὰ λαμβάνῃς μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς ὅσον θέλεις. Βάλε λοιπὸν περισσότερη φωτιὰ εἰς τὴν ἀτμομηχανὴν διὰ νὰ κερδίσῃς τὸν καιρὸν που ἔχασες.

Περιμένω προσεχῶς τὸ ὑποσχεθέν, *Δουρυκλειτὲ Ὀδομενεῦ*. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι οἱ Γάλλοι λέγουν Promettre et tenir sont deux, ἀλλὰ διὰ σὲ πιστεύω θὰ εἶνε ἕν.

Ὦ, *φίλε μου Θεοφιλόπουλε*, ἠξεύρεις τί εἶπεν εἷς μέγας σοφός, ὁ περιώνυμος Ὁλλανδὸς Γρότιος περὶ τῶν κακογράφων ; Ὄχι πολὺ ὑποχρεωτικὰ λόγια βέβαια. Πιστεύω ἐννόησες τί θέλω νὰ εἰπῶ. Τῶν φρονίμων ὀλίγα.

Νὰ περιμένω ἀρά γε περιγραφὴν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, *Ἀρχαῖε Ἕλλην* ; Θὰ εὐχαριστηθῶ τόσον νὰ μου στείλῃς τὰς ἐντυπώσεις σου !

Τὰς εὐχάς μου τὰς ἔχεις ἐκ τοῦ βάθους, ἐκ τοῦ βαθυτάτου βάθους τῆς καρδίας μου, *Ἀμφιλύκη*.

Ὦ *Ἀνθισμένη Λυγαριά*, πόσον πικρὰ ἦτο ἡ ἐπιστολή σου ἐν τῇ βραχυλογίᾳ της !... Τόσον εὔκολον την φαντάζεσαι λοιπὸν σὺ τὴν λήθην, τόσον φυσικὴν ὥστε μετὰ μικρὰν σιωπὴν νὰ ἔρχεται διὰ μιᾶς τὸ παράπονον εἰς τὰ χείλη σου ; «Ἂν μοι ἀπαντᾷς διὰ τῆς σιγῆς διὰ νὰ με ἀναγκάσῃς νὰ μή σε γράφω, δὲν θὰ το ἐπιτύχῃς». Ἀξίζω τὰς φράσεις σου αὐτάς, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*, ἀξίζω τὴν μομφήν σου αὐτήν ; Καὶ ἐν τούτοις ἐγώ σοι εἶχα ἤδη ἀπαντήσῃ· ἰδοὺ τι εἶχα γράψῃ καθ' ἣν στιγμὴν ἔλαβα «τὸν κεραυνὸν εἰς φάκελλον κεκλεισμένον» ὡς λέγει ὁ ποιητής ! Τόσον ὀλίγα μου γράφεις, *Ἀνθισμένη Λυγαριά* ; Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρόν ! Γράφε μου λοιπὸν συχνότερα· εἰπέ μου, εἰπέ μου πολλά, μὲ τὴν χάριν σου ἐκείνην που τα κάμνεις νὰ φαίνωνται τόσον ὀλίγα !...

Ὥστε ἡ *ἐπιστολή σου ἀπωλέσθη* μὲ ὅλον τὸ περιεχόμενόν της, τὸ πλοῖον κατεποντίσθη μὲ ὅλον τὸ φορτίον του, *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*. Ἠξεύρεις δὲ τί παρατηρῶ, καλή μου φίλη ; ὅτι ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ σου θίγεις ζητήματα πολὺ σοβαρά. Αὐτὸ ὅμως τὸ ὁποῖον λέγεις ὅτι ὁ προφορικὸς λόγος συγκινεῖ περισσότερον τοῦ γραπτοῦ δὲν εἶνε τόσον γενικῶς ἀληθὲς ὅσον νομίζεις. Ἐξαρτᾶται πολὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὴν *τέχνην τοῦ ἀπαγγέλλοντος*, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας τοῦ ἀκούοντος· ἐξαρτᾶται ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ ποίημα ἢ τὸ ἔργον ἐν γένει· ὅσον περισσότερα αἰσθήματα περιέχει τοῦτο τόσον περισσοτέραν ἔκφρασιν λαμβάνει ἀπὸ τὴν ζωντανὴν τοῦ ἀνθρώπου φωνήν· ὅσον ὅμως περισσοτέρας ἰδέας περιέχει τόσον περισσότερον ἡ ἤρεμος ἀνάγνωσις καθιστᾷ αὐτὰς διαυγεῖς καὶ καταληπτάς.

Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ, *Ὀδυσσεῦ Πολύμητε*· διὰ τῆς μεγάλης δραστηριότητος θὰ κερδίσῃς τὸν καιρόν, τὸν ὁποῖον ἔχασες.

Ἐκλέγω τὸ «Κύματα τοῦ Δουνάβεως» φίλε μου Α. Α. Φ.

Βεβαίως ἔλαβες ἤδη τὸ τόσον ἀναμενόμενον, ὦ *Τόξον τοῦ Φοίβου*.

Πολὺ καλὴ εἶνε ἡ ἐπιστολή σου, *Δρόσος τῆς Πρωΐας*. Ἡ σύντομος περιγραφὴ τῆς Χάλκης εἶνε ἀρκετὰ νόστιμη· ἀλλὰ διατί τὰ πεῦκα τα λέγεις *τσάμια* ; Ἀκόμη καὶ τὴν λέξιν *διερωτῶμαι*, τὴν εὑρίσκω κακοχώνευτον ἑλληνικούραν· κατὰ τἆλλα εἶμαι εὐχαριστημένη· καὶ περιμένω ἀνυπομόνως τὴν περιγραφὴν τοῦ Βοσπόρου.

Ἄχ, *Καλλιτέχνα Φειδία*, ὅλα μαζὶ εἰς ἕνα χαρτί, ἐπιστολὴν καὶ πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδικὸν πνεῦμα; ἔτσι ἐν τῇ συγχύσει τὴν ἐννοεῖς τὴν καλλιτεχνίαν ;

Ὄχι, παιδί μου, *Φιλόπατρι Κόδρε*, δὲν εἶμαι δυσηρεστημένος μαζί σου· καὶ διατί νὰ εἶμαι ;

Ἡ περιγραφή σου μοῦ ἤρεσε, *Βόσπορε*· ἐξακολούθει νὰ μου γράφεις τὰς καθ' ἡμέραν ἐντυπώσεις σου, παρατηρῶν ἀκριβῶς καὶ γράφων τὰ *χαρακτηριστικώτερα*.

Λοιπὸν μετὰ τὰς ἐξετάσεις, *Φιλόδοξο Ἕλλην*.

Προτιμῶ τὸ Ἀνθηρὰ Ἀνοιξις, ἀγαπητή μου Α. Κ.

Δεκτὸς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θὰ μετέχῃς σύ, *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· ἡ περιπετειώδης ἐκδρομή σας εἰς τὸν Βράχον τῶν Γλάρων μὲ ηὐχαρίστησε πολύ.

Ναί, ναί, νὰ προσπαθήσῃς ν' ἀριστεύσῃς, *Φίλεργε Χελιδών*. Τὸ πρόγευμα ἐκεῖνο ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους μὲ τὸ θέαμα τῆς θαλάσσης ἐμπρὸς καὶ τὴν ζωογόνον ὀσμὴν τοῦ *ἰωδίου ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ εἶνε ὀρεκτικόν* ;

Φαντάζομαι μὲ ποίαν ἀγωνιώδη ἀνυπομονησίαν περιμένεις τὴν ἀπάντησίν μου, φίλη μου Σαπφὼ Καζ . . . μὲ ποίαν ψυχικὴν κρίσιν περιμένεις τὴν κρίσιν μου !... ἰδοὺ ἡ ἐπίσημος στιγμὴ ἦλθε· ἀνέγνωσα τὸ χειρόγραφόν σου!...Λοιπόν, θάρρος! θὰ πᾷς ἐμπρός! ἔχεις κάτι μέσα σου !... Θέλει ὅμως δουλειὰ ἀκάμη, φίλη μου, πολλὴ δουλειά· ἄλλως τε ποῖος *εἰς οἱονδήποτε κλάδον, εἰς οἱονδήποτε σάδιον* ἔγινε κάτι χωρὶς πολλήν, χωρὶς ἀνένδοτον ἐργασίαν ; μήπως τὸ ὡραῖον ἄγαλμα δὲν βγαίνει μὲ κόπον ἀπὸ τὸν ὄγκον τοῦ μαρμάρου ; Στεῖλε μου καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχεις.Θάρρος! ἢ ἀπαιτῶμαι πολύ, ἢ τὰς γραμμὰς ταύτας ἔχεις βρέξῃ ἤδη μὲ δάκρυα συγκινήσεως . . .

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου 1893]

176. Στοιχειόγριφος.

Ἀποτελοῦμαι ἐκ τριῶν συμφώνων, κ' ἑνὸς μόνου φωνήεντος ἐκ τῶν ἑπτά, φωνήεντος δεχρίνου.
Δυὸ ἀρχικά μου γράμματα ἐὰν τὰ ἀποβάλῃ,
ἐκ δένδρου εἰς τετράποδον εὐθὺς με μεταβάλλει.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Καρράτιδος.

178. Στοιχειόγριφος.

Κοπιάζω 'ς τὰ χαμένα
γάμα εἰς μῦ νὰ μεταβάλω·
Κακὸν εἶνε καὶ τὸ ἕνα,
κακὸν εἶνε καὶ τὸ ἄλλο.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ο. Πανιαρίου Ἑλληνισμοῦ.

177. Στοιχειόγριφος.

Ἂν μ' ἀποκτήσῃς φίλον, θὰ σε ἀπολουλάνω.
Ἂν τὸν λαιμόν μου κόψῃς τέσσερα πόδια κάνω.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

179. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γλυκύ,
Τὸ δεύτερόν μου ἀντωνυμία·
Τὸ σύνολόν μου εἶνε νησί,
Ποὺ τὼχει σήμερον ἡ Ἀγγλία.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολυμήτιος Ὀδυσσέως.

179. Λεξίγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου εὑρίσκεται 'ς τὴ θάλασσα συχνά,
Τὸ δεύτερόν μου ποταμὸς καὶ μὲ νερὰ πυκνά.
Τὸ ὅλον μου πουλί
Πού τ' ἀγαπᾶς πολύ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Πουλιοῦ.

180. Ἀναγραμματισμός.

Εἶμαι βουνὸ· ἂν κατορθώσῃς
Γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ με διπλώσῃς
Θὰ γίνῃς τί;
—Ἕνα χαρτί.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος Ναύτου.

181. Αἴνιγμα.

Μὲ τὸ κυνήγι πάντα ζῶ, 'ς τοὺς λόγγους δὲν πηγαίνω,
Ψαρᾶς δὲν εἶμαι, δίκτυα καὶ πλέκω καὶ τὰ σταίνω.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

182. Παίγνιον.

1	7	1
7		7
1	7	1

Οἰκοδεσπότης τις ἐφύλαξεν εἰς τὸ ὑπόγειόν του 32 φιάλας οἴνου κατὰ τὴν ἔναντι τάξιν· παρατηρήσας εἰς τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν ὑπηρέτην του ὅτι ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς πρέπει νὰ φαίνωνται πάντοτε 9 φιάλαι. Ὁ ὑπηρέτης ἔκλεψε 12 φιάλας εἰς τρεῖς φοράς, ἤτοι ἀνὰ 4 φιάλας ἑκάστοτε καὶ ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ οἰκοδεσπότης εἰς τὸ ὑπόγειον ἐφαίνοντο πάντοτε 9 φιάλαι ἐξ ἑκάστης πλευρᾶς. Πῶς διέθετεν ὁ ὑπηρέτης τὰς φιάλας;

Ἐστάλη ὑπὸ Περιγνίας Α. Σιμωνοπούλου.

183. Ἀστήρ.

Νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε ὁριζοντίως ν' ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα ἀρχαίου βασιλέως, καθέτως πόλις ἰταλικὴ καὶ διαγωνίως δύο πτηνῶν ὀνόματα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

184-186. Μεταμορφώσεις.

Α') Ἡ *λύρα* διὰ πέντε μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *ἆσμα*.
Β') Ὁ *Ἄρης* δι' ἓξ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Κρόνος*.
Γ') Ἡ *Τῆνος* δι' ἑπτὰ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Μῆλος*.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Γωλιάντου.

187—189. Κεκρυμμένα ὀνόματα ὀρέων τῆς Ἑλλάδος.

Α') Ἔργον οὐδὲν ὄνειδος, ἀργεῖν δ' ὄνειδος.
Β') Ἢ Καῖσαρ ἢ τίποτε.
Γ') Ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει πύλη ὀνομαζομένη τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου.

190-194. Μαγικὸν γράμμα.

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν ἑπομένων λέξεων νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι.

Μονή, ὄπιος, ὄφις, τόσος, μαῖα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Στρατιάτου.

195. Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα Θεοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

1, Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος. 2, Πόλις τῆς Τουρκίας. 3, Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. 4, Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. 5, Κόλπος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Μαργαρίτας.

196. Φωνηεντόλιπον.

Τ—δγκμ—τ—φς—πρξν—λγτρ—πνν—π—τν—χρστν—τ—'''.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητροπούλου.

197. Γρῖφος

ρ'
ρ' ρ' ρ'
ρ' Ο ρ'
ρ' ρ' ρ'

6 ἐωσοῦ ἐωσοῦ Λόγῳ ς.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θεοφιλοπούλου

ΛΥΣΕΙΣ

εἰς τὰς ἐν σελλαδίῳ τῆς 15 Ἀπριλίου πνευματικὰς ἀσκήσεις.

108. (Πλίνθος, θῶς). — 109. Ἡράκλειτος (Ἥρα, Κλεῖτος). — 110. Ἀλέκτωρ, Ἕκτωρ. — 111. Τὰ ὑποδήματα. — 112. Τὸ πτυάρι. — 113. Τὸ στοιχεῖον ω. — 114.

Ε Ι Σ
Λ Α Ο
Β Π Δ
ΑΡΤ Ε ΜΙ Σ
Ν Τ Τ
Ε Ο Ι
Τ Σ Α

— 15. Ὁ οὐδὲν γινώσκων εἰς οὐδὲν εἶνε χρήσιμος. (Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ ἑλικοειδῶς ἀρχομένη ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τῆς τελευταίας στήλης. — 116. — 117. Εἶχε 30 λεπτὰ (30 + 30 + 10 + 6 + 10 = 86). — 118. Ρ Ε Α — 119. ΚΕΡΑΣΕΑ (1, Κηφισσός. 2, Εὐρώτας. 3, Ρῆνος. 4, Ἀχελῶος. 5, Σπερχειός. 6, Εὖρος. 7, Ἀραχθος). — 120. Ὁ Ἰουστῖνος τὸ 518. — 121. Ὁ Φειδίας ἐμπνευσθεὶς ἐκ τριῶν στίχων τοῦ Ὁμήρου. — 122. Γαλαξεῖδι (Γάλα, ξύδι). — 123. Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι εὐτυχὴς ἐργάζου ἐς ἀεί. — 124. Τὰ παιδία δὲν πρέπει νὰ φυλάττωσι μυστικὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

Λ	Π	Λ	Π
Π	Π	Π	Π
Λ	Λ	Λ	Λ
Λ	Π	Λ	Π
Π	Π	Π	Π

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας

Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετ. παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 145]

ΙΑ'

Η ΕΚΡΗΞΙΣ

Δύο ἡμέρας βραδύτερον ἦσαν συνηγμένοι ὅλοι, ἀξιωματικοὶ καὶ ἐπιβάται, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῆς πρώρας. Ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ σημείου, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο, καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην ὅλοι παρηκολούθουν μετ' ἐνδιαφέροντος. Αὐτὸς ὁ ταγματάρχης Ὁμολλοᾶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἀπέβαλλε τὴν συνήθη του ἀπάθειαν διὰ νὰντιγράψῃ τὸ τοιχοκολλούμενον δελτίον καὶ χαράξῃ ἔπειτα αὐτὸ μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ του χάρτου. Μία τεθλασμένη γραμμὴ διερχομένη διὰ τῶν προσδιοριζομένων σημείων ἐδείκνυε τὴν πορείαν τῆς Ἥρας.

Οἱ ἀξιωματικοὶ μὲ τὸ ὡρολόγιον εἰς τὰς χεῖρας περιέμενον ὅπως ὁ ἥλιος ἔλθῃ καθέτως ἐπὶ τῆς γραμμῆς τοῦ ὁρίζοντος.

Ἐπεκράτει γαλήνη καὶ καύσων ἀφόρητος. Πνοὴ ἀέρος δὲν ἐρρυτίδου τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἥτις ἦτο ἀκίνητος ὡς λίμνη τετηγμένου μετάλλου. Ἕνεκα τούτου τὰ ἱστία ἦσαν ἄχρηστα καὶ ἡ Ἥρα ἐπροχώρει διὰ τοῦ ἀτμοῦ, ἀφίνουσα ὄπισθεν τολύπας μελανοῦ καπνοῦ, αἵτινες ἐξηφανίζοντο μακρὰν εἰς τὸν διαφανῆ ὁρίζοντα.

Ἐσήμανε μεσημβρία. Ἀμέσως ἐγένετο ἄκρα σιγή· ὅλαι αἱ διόπτραι διευθύνθησαν πρὸς τὰ ἄνω καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοποθετημένοι εἰς διαφόρους θέσεις ἐσημείωσαν ἕκαστος χωριστὰ τὰς παρατηρήσεις του. Μετὰ πέντε λεπτὰ τὸ δελτίον ἦτο ἕτοιμον καὶ ὁ ταγματάρχης Ὁμολλοᾶ ἀντέγραψε πιστῶς ἐπὶ τοῦ χάρτου:

Νότιον πλάτος: 19° 51' 13''
Ἀνατολικὸν μῆκος: 121° 43' 17''

—Τί ζέστη, κύριε πλοίαρχε, τί γαλήνη! ἔλεγεν ἡ Ἀνθὴ ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῆς πολυθρόνας της καὶ ἀεριζομένη νωχελῶς.

—Ὡς φαίνεται θὰ διατηρηθῇ ὀλίγας ἡμέρας αὐτὸς ὁ καιρός, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος. Εἰσήλθομεν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ περίεργα ἐκεῖνα περὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέρη, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ, τὰ ὁποῖα φαίνονται ἀπρόσβλητα ἀπὸ κάθε ἄνεμον. Ἕνα εἶδος ὀάσεων, περὶ τὰς ὁποίας οἱ ἄνεμοι τριγυρίζουν, χωρίς ποτε νὰ τας διαπερῶσι. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἱστιοφόρα πλοῖα τὰς ἀποφεύγουσι ὅσῳ τὸ δυνατόν, διότι τρέχουν μέγαν κίνδυνον νὰ βραδύνῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἢ καὶ μῆνας τὸ ταξείδιόν των. Αὐτὴ ἡ ζώνη εἰς τὴν ὁποίαν τώρα εὑρισκόμεθα εἶνε μία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων καὶ τῶν μᾶλλον ἀπροσίτων. Αὐτὴν πρὸ πάντων ἀποφεύγουν ἐπιμελῶς τὰ πλοῖα τῶν μετα-

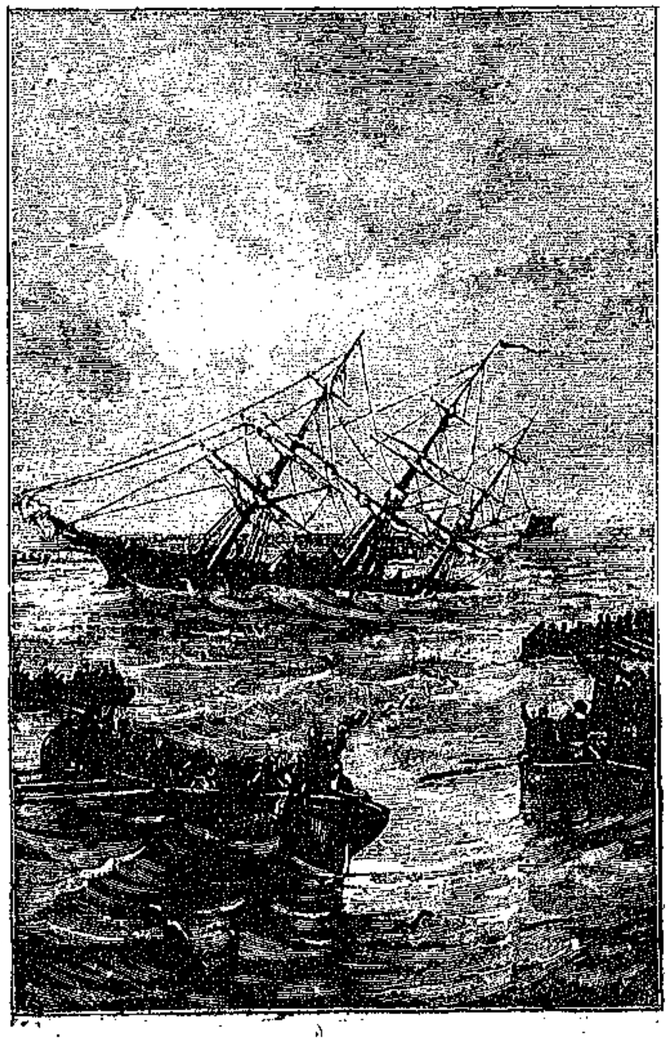

«Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΕΝΗ ΦΡΕΓΑΣ ΕΣΕΙΣΘΗ, ΕΣΦΑΔΑΣΕν» (Σελ. 165)

ναστῶν, τῶν διευθυνομένων εἰς Αὐστραλίαν, διότι ἂν εἰσέλθουν, εἶνε κίνδυνος νὰ μὴ ἐξέλθουν πλέον.

— Διατί τὰ πλοῖα τῶν μεταναστατῶν καὶ ὄχι καὶ τὰ ἄλλα ;

— Διότι εἶνε σχεδὸν τὰ μόνα ἱστιοφόρα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν αὐτὴν τὴν ὁδὸν· ἐνῷ ἄλλοτε ἐσυχνάζετο πολύ, τώρα ἐγκατελείφθη σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν. Στοιχηματίζω ὅτι δὲν περνοῦν οὔτε πέντε ἱστιοφόρα τὸν χρόνον. Ἀλλὰ ἡσυχάσετε, δεσποινίς, διότι γρήγορα θὰ την ἀφήσωμεν ὀπίσω, χάρις εἰς τὸν ἑλικά μας . . .

— Ποῦ εἶνε λοιπὸν ὁ Χάνδος ; ἠρώτησε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ, ἡ ὁποία ἤξευρε μετὰ πόσης προθυμίας ἤκουεν ὁ νεανίσκος τὰ γεωγραφικὰ περίεργα.

— Εἶνε ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν ἀτμάκατον καὶ ἀναγινώσκει τὸν Ρ ο β ι ν σ ῶ ν α Κ ρ ο ύ σ ο ν, τὸν ὁποῖον ἐξετρύπωσε εἰς τὴν Βιβλιοθήκην.

Καὶ πράγματι, ὡς διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ τοὺς λόγους τῆς Ἀνθῆς, ἀνεφάνη ἡ κεφαλὴ τοῦ Χάνδου ἀπὸ τοῦ χείλους τῆς λέμβου, κρεμαμένης ὄπισθεν, εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ ὄμιλος τῶν συνδιαλεγομένων.

— Πλοίαρχε, ἠρώτησεν, ἐπεσκέφθητε ποτὲ τὴν νῆσον τοῦ Ρobινσῶνος ;

— Τὴν νῆσον τοῦ Ρobινσῶνος, παιδί μου ; Ἂν δὲν ἀπατῶμαι εἶνε ἡ Ζ ὰ ν Φ ε ρ ν α ν δ έ ς, μία νῆσος ὄχι πολὺ μακρυὰ ἀπ' ἐδῶ, ἡ ὁποία τώρα χρησιμεύει ὡς φυλακὴ τῶν καταδίκων τοῦ Περού... Ἐπρομηθεύθην ἀπ' ἐκεῖ κάρβουνα μίαν φορὰν ποὺ ἐπήγαινα εἰς τὴν Λίμαν, καὶ ἐὰν καύσωμεν πολλὰ αὐτὰς τὰς ἡμέρας δὲν εἶνε δύσκολον νὰ προσεγγίσωμεν . . .

— Μὰ δὲν σας ὁμιλῶ διὰ τὴν Ζ ὰ ν Φ ε ρ ν α ν δ έ ς, ἐπανέλαβεν ὁ Χάνδος μὲ ὕφος ἐλαφρῶς περιφρονητικὸν ὡς νὰ ἐπρόφερε τὸ ὄνομα πρώσσου τινὸς ἐχθροῦ. Αὐτὴ εἶνε ἡ νῆσος τοῦ Ἀλεξάνδρου Σέλκιρκ, τοῦ σκώττου ναύτου. Ἐγὼ σας λέγω διὰ τὴν ἀ λ η θ ι ν ὴ ν νῆσον τοῦ Ρobινσῶνος Κρούσου...

— Ὅσον δι' αὐτὴν ποτὲ δὲν την ἀπήντησα 'στὰ ταξείδιά μου, ἀπήντησε γελῶν ὁ πλοίαρχος. Μήπως ξεύρεις νὰ μου εἰπῆς ποῦ εὑρίσκεται ; . . .

— Αὐτὸ ἴσα ἴσα εἶνε τὸ δύσκολον ! ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος. Ἡ διήγησις τοῦ Φόε λέγει ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ὀρενόκου καὶ ὅτι εἶνε μία ἐκ τῶν Καραϊβῶν νήσων. Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε γελοῖον, ἀφοῦ καμμία ἀπ' αὐτὰς τὰς νήσους δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν περιγραφήν του. Ἂν ἦτο θὰ το ἐγνωρίζαμεν. Τὸ ναυάγιον καὶ ἡ εἰς τὴν νῆσον διαμονὴ τοῦ Ρobινσῶνος εἶνε γεγονότα πολὺ σπουδαία. . . Ὁ Χάνδος δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του.

Ἐξαίφνης βοὴ ἰσχυρὰ ὡς κρότος τηλεβόλου ἀντήχησεν ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς φρεγάδος. Συντρίμματα ξύλου καὶ σιδήρου, ἠφαίστειον ἀτμοῦ καὶ αἰθάλης καὶ σποδοῦ ἀνετινάχθη αἴφνης ἐκ τοῦ μέσου τοῦ πλοίου εἰς ὕψος καὶ ἐπανέπεσε βροχηδόν. Φοβερὸς κρότος ἀντήχησεν ἐν μέσῳ συναυλίας κραυγῶν τρόμου καὶ φρίκης.

Ἡ Ἤ ρ α ἐσείσθη, συνεκλονίσθη ὁλόκληρος καὶ ὅλα της τὰ ξυλώματα ἔτριξαν ταυτοχρόνως. Ὁ ἕλιξ ἐσταμάτητεν ἀποτόμως μετὰ σφοδρὸν τιναγμόν. Καὶ αἴφνης ἐγένετο σιγὴ ἐντελής.

Ἐκ τῆς διαρραγείσης καπνοδόχης νέφη ἀτμοῦ καὶ αἰθάλης ἐξηκολούθησαν νὰ ἀνέρχωνται πρὸς τὸν αἰθέρα.

— Ἔκρηξις τῶν λεβήτων ! εἶπεν ὁ πλοίαρχος μὲ ἐντελῆ ψυχραιμίαν. Ἡσυχάσετε, κυρίαι μου, ἐλπίζω νὰ μὴν εἶνε τίποτε. Τοποθετήσατε φρουρούς πέριξ τῶν μηχανῶν, κύριε, ἐπανέλαβεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας... Τώρα καταβαίνω καὶ ἐγώ.

Μετὰ τινα δευτερόλεπτα ζώνη φρουρῶν περιεκύκλωσε τὴν αἴθουσαν τῶν μηχανῶν ἀπωθοῦσα τοὺς περιέργους. Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ εἶχεν ἤδη ἐξαφανισθῆ εἰς τὴν καπνίζουσαν ἄβυσσον διὰ τῆς σιδηρᾶς κλίμακος.

Ὅταν μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐπανῆλθεν εἰς τὸ κατάστρωμα ἦτο σύννους, καὶ προφανῶς συγκεκινημένος.

— Ὁ ἀρχιμηχανικὸς ἐπληγώθη ἄν καὶ ὄχι βαρέως, εἶπεν εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας ὅστις τὸν ἐπλησίασεν ἀνησύχως. Ἑνὸς τῶν θερμαστῶν ἀπεκόπη ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στέλεχος τοῦ ἕλικος ἐθραύσθη. Περιμένω τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπομηχανικοῦ, ὅστις ἐξετάζει τὰ ρήγματα τοῦ πλοίου. Στείλετέ μού τὸν ἀμέσως.

Ὁ πλοίαρχος διηυθύνθη εἰς τὴν πρώραν καὶ μειδιῶν εἰς τοὺς ξένους του οἵτινες συνωθοῦντο πέριξ αὐτοῦ,

— Μὴν ἀνησυχῆτε. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς κίνδυνος» τοῖς εἶπεν ἁπλῶς.

Αἱ λέξεις αὗται ἤρκεσαν νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν ἡσυχίαν εἰς ὅλων τὰς καρδίας. Ὁ πλοίαρχος διέσχισε τὴν μεγάλην αἴθουσαν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου ἐκλείσθη.

Ἅμα ἔμεινε μόνος, συνήθροισε μερικὰ ἔγγραφα ἐπὶ τοῦ γραφείου του, ἐξέλεξε δύο τρεῖς χάρτας, ζεῦγος διόπτρων καὶ ἕνα διαβήτην καὶ τα ἔκλεισεν ὅλα εἰς παλαιὸν ταξειδιωτικὸν σάκκον, μαζὶ μὲ ὀλίγα ἀσπρόρρουχα. Μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὸ πολύκροτόν του, ἀνενέωσε τὰ φυσίγγια καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὸ θυλάκιον τῆς ρεδιγκότας του.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς προπαρασκευὰς ταύτας, ἐκάθησε πρὸ τοῦ γραφείου του καὶ περιέμεινε.

Δειλὸν κτύπημα τῆς θύρας δὲν ἐβράδυνε νὰ

τὸν ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς ὀνειροπολήσεώς του.

— Εἰσέλθετε » εἶπεν.

Ἦτο ὁ μηχανικὸς Βούνδενσουτς, Ἀλσατὸς γλυκείας φυσιογνωμίας μὲ κυανοῦς ὀφθαλμοὺς καὶ ξανθὴν κόμην.

— Λοιπόν, ἠρώτησεν ὁ διοικητὴς χωρὶς οὐδὲ μῦς τοῦ προσώπου του νὰ προδώσῃ τὴν ἀγωνίαν του.

— Λοιπόν, πλοίαρχέ μου, τὸ ρῆγμα πλησίον τοῦ ἕλικος εἶνε σοβαρὸν καὶ τὸ ὕδωρ εἰσέρχεται ἄφθονον.

— Προσδιορίσατε καλλίτερον. Ἐμετρήσατε ;

— Τὸ ὕδωρ φθάνει ἤδη εἰς ὕψος πεντήντα ὀκτὼ ἑκατοστομέτρων.

— Πεντήντα ὀκτὼ ἑκατοστόμετρα εἰς διάστημα εἴκοσι μόνον λεπτῶν ! Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀντιπαραταχθῶμεν μὲ τὰς ἀντλίας. Καλά, μὴν 'πῆς λέξιν σὲ κανένα. . . Ἂς σαλπίσουν σύναξιν.

Ὁ μηχανικὸς ἐξῆλθεν. Ὁ πλοίαρχος παρετήρησε τὸ ὡρολόγιον· ἦτο μεσημβρία καὶ τριακοντατέσσαρα λεπτά. Ἔκαμε διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου ἐπὶ τοῦ σημειωματαρίου ταχύν τινα ὑπολογισμόν, ἔλαβε φύλλον χάρτου καὶ βυθίσας μίαν γραφίδα εἰς τὸ μελανοδοχεῖον, ἔγραψε τὰ ἑξῆς :

ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ

«Τὴν μίαν ὥραν ἀκριβῶς ὅλαι αἱ λέμβοι πρέπει νὰ εἶνε ἑτοιμασμέναι καὶ καταβιβασμέναι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἑκάστη θὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τρία κιβώτια διπυρίτου, ἓν βαρέλιον οἴνου, δύο βαρέλια ὕδατος, ἑκατὸν κιλόγραμμα κρέατος παστοῦ, ἓν κιβώτιον ἰατρικῶν, ἕνα ἱστὸν καὶ ἓν πανίον, ἓν ναυτικὸν ὡρολόγιον, δύο φανούς . . .

«Ἡ ἐπιβίβασις τῶν τε ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν θ' ἀρχίσῃ τὴν μίαν ὥραν καὶ θὰ τελειώσῃ τὴν μίαν καὶ τριάκοντα πέντε λεπτά. Ἕκαστος θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὴν θέσιν ἡ ὁποία θὰ τῷ ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἀξιωματικοῦ. Ἕκαστος θὰ κρατῇ μίαν ἀλλαξιὰν φορέματα καὶ τίποτε ἄλλο, οὔτε σάκκους οὔτε σκεπάσματα, οὔτε δέματα οἱαδήποτε. Οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ναυτικοὶ θὰ ποβάλουν τοὺς σάκκους των ἀλλὰ θὰ κρατήσουν τὰ ὅπλα των μ' ἑξήκοντα φυσίγγια ἕκαστος. Ἑκάστη ἐπιβίβασις θὰ γίνῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ.

«Πᾶσα παράβασις θὰ τιμωρηθῇ διὰ συνοπτικῆς διαδικασίας. Ζήτω ἡ Δημοκρατία !»

Ὑπογεγρ. Μ α ν κ α ρ υ.»

Καὶ μετὰ τὴν ὑπογραφήν, διὰ σταθερᾶς χειρὸς χαραχθεῖσαν, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου του ὁ πλοίαρχος καὶ παρέδωκε τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας διὰ νὰναγνωσθῇ εἰς ἐπήκοον, εἶτα ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς φίλους του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπερίμεναν ἔντρομοι, ὡς ἐκ τῶν ἀσυνήθων καὶ λίαν ἀνησυχαστικῶν τούτων κινημάτων.

«Κυρίαι μου» εἶπεν ὁ πλοίαρχος ἀπευθυνόμενος ἀμέσως πρὸς τὴν κυρίαν Ὀμολλοᾶ καὶ Ἀνθήν, «ἔχω καθῆκον νὰ σας ἀναγγείλω μίαν σοβαρὰν εἴδησιν. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ την ἀκούσετε μὲ τὸ θάρρος καὶ την ἐνεργητικότητα, ἡ ὁποία μόνον εἰμπορεῖ νὰντιμετωπίσῃ τὰς δυσχερείας. . . Ὁ κίνδυνος, σπεύδω νὰ σας εἴπω, δὲν εἶνε ἄμεσος... Τὸ πλοῖον ἔχει ρῆγμα πλησίον τοῦ ἕλικος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει νερόν. Τὸ νερὸν αὐτὸ δὲν εἰμπορεῦμεν νὰ το πολεμήσωμεν μὲ τὰς ἀντλίας. Εἴμεθα λοιπὸν ἠναγκασμένοι νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ πλοῖον, διότι εἰς διάστημα ὀλίγων ὡρῶν ὑπάρχει κίνδυνος, νὰ καταβυθισθῇ. Δόξα τῷ Θεῷ ἔχομεν λέμβους περισσοτέρας ἀφ' ὅσας χρειαζόμεθα, ἔχομεν δὲ καιρὸν ἀρκετὸν νὰ ἑτοιμασθῶμεν μὲ τάξιν καὶ μεθοδικότητα. Ἡ θάλασσα εἶνε γαληνιαία· ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ συναντήσωμεν γρήγορα κανὲν πλοῖον καὶ νά μας παραλάβῃ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχομεν ὅλα τὰ κατάλληλα μέσα διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀκτήν. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω· ὁ κίνδυνος δὲν πρέπει νὰ σας ἀποθαρρύνῃ. Ἡ σωτηρία ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ψυχραιμίαν τὴν ὁποίαν θὰ δείξωμεν ὅλοι καὶ ἀπὸ τὴν τάξιν . . .

— Οὔρρα !» ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος, πετῶν τὸν πῖλόν του εἰς τὸν ἀέρα.

Ἀλλ' ἔμεινεν ἔκπληκτος, βλέπων ὅτι ὁ ἐνθουσιασμός του δὲν εὕρισκεν ἠχώ. Πῶς ; Αὐτὸς ἦτο καταγοητευμένος μὲ τὴν νέαν ταύτην περιπέτειαν! Καὶ ὑπῆρχεν ὡραιότερον πρᾶγμα παρὰ νὰ ταξειδεύῃ κανεὶς μὲ λέμβον εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν;

«Πλοίαρχε, θὰ εἴμεθα ἥσυχοι ἂν θὰ εἴμεθα μαζί σας !» εἶπεν ἡ Ἀνθή.

«Βεβαίως θὰ εἶσθε μαζί μου!» ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος. Οἱ ξένοι μου ἔχουν δικαίωμα ἐπὶ τῆς τιμητικῆς λέμβου καὶ εἰς αὐτὴν θὰ λάβουν θέσιν, ἐκτὸς ἂν θέλουν νὰ τοποθετηθοῦν ἀλλοῦ. Ἐκτὸς τούτου θα πλέωμεν ὅλοι μαζί, διότι, ξεύρετέ το, δὲν παρητήθην ἀκόμη ἀπὸ ναύαρχος τοῦ στολίσκου...»

Ὁ πλοίαρχος προσεπάθει νὰστειευθῇ, ἀλλ' ἡ καρδία του ἦτο μεστὴ ἀγωνίας. Τὴν ἐβάρυνε πρὸ πάντων μία ὑπόνοια, τὴν ὁποίαν δὲν ἐβράδυνε νὰνακοινώσῃ εἰς τὸν κ. Κλοακὲν καὶ εἰς τὸν Παῦλον χαμηλοφώνως :

«Δέν μου μένει ἀμφιβολία, ὅτι ἐδῶ κρύπτεται ἔγκλημα. Ἡ ἔκρηξις δὲν ἦτο τυχαία. Κάποιος κακοῦργος ἢ παράφρων την προπαρεσκεύασε, πριονίσας, ρινίσας μὲ ὑπομονὴν φοβερὰν τὸ στέλεχος τὸ ὁποῖον ἐθραύσθη. Ποῖος νὰ διέπραξεν ἀρά γε αὐτὸ το κακούργημα ; Ποία σκέψις τον ἤγαγε, νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν ὄχι μόνον ἑξακοσίων ὀγδοήκοντα ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδικήν του ; Αὐτὸ μοῦ χαλᾷ τὸ κεφάλι. Νὰ σκεφθῆτε το

καὶ σεῖς! Σᾶς ἀφίνω τώρα νὰ ὑπάγω νὰ ἐπιθεωρήσω τοὺς ἀνθρώπους μου.»

Ἦτο μεσημβρία καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτά. Τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης εἶχεν ἤδη ἀνυψωθῆ ἐπαισθητῶς ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ φρεγὰς ἐβυθίζετο. Ὁ πλοίαρχος διέτρεξε ταχέως τὰς κανονοστοιχίας καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι αἱ διαταγαί του εἶχον ἐννοηθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ κατὰ γράμμα. Ἐκεῖ συνήντησε τὸν κ. Ρετύ, ὁ ὁποῖος τὸν ἠρώτησε ἂν εἶχον τὸ δικαίωμα οἱ μουσικοὶ νὰ συμπεριλάβουν καὶ τὰ ὄργανά των'

«Αὐτὰ εἶνε τὰ ὅπλα μας!» προσέθηκε.

— Καὶ τὴ γραμμάσα ἀκόμη; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος καταστέλλων μειδίαμα.

— Βεβαιότατα!» ἀπήντησε σοβαρότατος ὁ κ. Ρετύ.

— Ἔστω, εἶπεν ὁ πλοίαρχος καὶ ἀντιπαρῆλθεν.

Εἰς τὸ κατάστρωμα τὸν ἐπερίμενεν ἄλλη αἴτησις. Ὁ κ. Ὀμολλοὰ τὸν παρεκάλεσε θερμῶς νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν τιμητικὴν λέμβον μερικὰς φιάλας οὐίσκη καὶ καμπανίτου, ὡς ἰατρικὸν κατὰ τοῦ λάϊδερ τοῦ αἰωνίου.

«Ἀδύνατον, ταγματάρχα!» ἀπήντησεν ξηρῶς ὁ πλοίαρχος· «Ἂν θέλετε, ἠμπορεῖτε νὰ πάρετε δύο μόνον φιάλας οὐίσκη, ἀλλὰ εἰς τὴν λέμβον τοῦ ὑποπλοιάρχου.»

Ὁ ταγματάρχης ἠναγκάσθη νὰ συγκατατεθῇ, ἀφ' οὗ ἔλαβε καὶ τὴν ἄδειαν τῆς συζύγου του.

Εἰς τὴν μίαν ἀκριβῶς ὅλαι αἱ λέμβοι ἦσαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἑτοιμασμέναι καὶ ἐφοδιασμέναι κατὰ τὴν διαταγήν, παρατεταγμέναι γύρω τῆς ἀκινήτου φρεγάδος. Ἦσαν ἐν ὅλῳ δεκαεπτά. Ἡ ἐπιβίβασις ἐγένετο ἐν τάξει ἀπαραμίλλῳ δι' ἑκτὸς κλιμάκων. Ἡ κυρία Ὀμολλοά, ἡ Ἀνθή, ὁ συνταγματάρχης Οὐγκών, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος ἔλαβον θέσιν ἐν τῇ λέμβῳ τοῦ πλοιάρχου μετὰ τοῦ Κάζη καὶ τριάκοντα ναυτῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο ὁ Κῶδιν καὶ ὁ Κομπεροῦσος. Ὁ ταγματάρχης, μὲ τὰ θυλάκια ἐξωγκωμένα ἀπὸ δύο φιάλας, τὰς ὁποίας ὅλοι ἔβλεπαν καὶ ὅλοι προσεποιοῦντο ὅτι δὲν βλέπουν, ἔλαβε θέσιν ἐν τῇ λέμβῳ τοῦ ὑποπλοιάρχου. Εἰς τὴν μεγαλειτέραν τῶν λέμβων κατῆλθον οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ πληγωμένοι ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν δύο ἰατρῶν καὶ τῶν νοσοκόμων. Εἰς ἄλλην εἰσῆλθεν ὁ κ. Ρετὺ καὶ οἱ μουσικοί του μετὰ ἓξ ναυτῶν. Οὕτως ἀξιωματικοί, στρατιῶται καὶ ναῦται ἐτοποθετήθησαν καθεὶς εἰς τὴν ὡρισμένην του θέσιν.

Ὑπὸ τὸν γελόεντα ἐκεῖνον οὐρανὸν καὶ ἐν τῇ ἀπαστραπτούσῃ θαλάσσῃ, βλέπων τις τὴν ἠρεμίαν καὶ τὴν τάξιν μεθ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐπιβίβασις, ἀδύνατον θά τῷ ἦτο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τόσον τραγικοῦ συμβάντος. Καὶ ἐν τούτοις ἡ Ἥρα ἐβυθίζετο.

Αἱ λέμβοι παρετάχθησαν εἰς γραμμήν. Ἤδη οἱ κωπηλάται εἶχον ἀνυψώσῃ τὰς κώπας καὶ περιέμενον τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως, τὸ ὁποῖον ὁ πλοίαρχος ἐφαίνετο διστάζων ἀκόμη νὰ δώσῃ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπρόβαλεν ἀπὸ τοῦ πλοίου ἓν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν ἐπερίμενε, κανεὶς δὲν εἶχε σκεφθῆ... Ἦτο ὁ Τὸ-Χό, ὁ παρείσακτος, ὁ Τὸ-Χὸ ὁ πελάτης τοῦ Παύλου, ὁ δεσμώτης, ὁ ἀχθοφόρος, ὁ Τὸ-Χὸ μελανότερος, ἀσχημότερος, ἐλεεινότερος παρά ποτε.

Ἔκυψεν ἄνωθεν τοῦ στοίχου τῶν λέμβων, τὰς παρετήρησεν ἐπὶ στιγμὴν ἠλιθίως καὶ ἐξαίφνης, ριφθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν ἐξηφανίσθη.

Μετά τινα δευτερόλεπτα ἀνεφάνη παρὰ τὴν πρώραν τῆς τιμητικῆς λέμβου καὶ πρὶν ἀκόμη οἱ ναῦται ἐννοήσουν τὸν σκοπόν του ἥρπασε διὰ τῶν δύο χειρῶν τὸ χεῖλος τοῦ σκάφους, προσεκολλήθη ἐκεῖ καὶ ἀνυψώσας τὴν κεφαλήν του μέχρι τῶν χειρῶν ἔστη οὕτως ἀκίνητος μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ πλοιάρχου Μανκαρύ.

Ὁ πλοίαρχος κατ' ἀρχὰς ἐξεπλάγη, εἶτα ἠσθάνθη ἀμηχανίαν τινὰ περὶ τοῦ πρακτέου. Ὁ ἐλεεινὸς αὐτὸς ἐπιβάτης δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἠδύναντο νὰ λάβουν θέσιν πλησίον τῶν κυριῶν. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου θὰ ἦτο σκληρὸν νὰ τὸν ἀποδιώξῃ καὶ δύσκολον νὰ τὸν τοποθετήσῃ εἰς ἄλλην λέμβον. Ἡ διὰ τὸν ταγματάρχην ἀρχῆθεν προορισθεῖσα θέσις, εἶχε μείνῃ κενή. Ἰδοὺ καὶ ἄλλος λόγος διὰ νὰ δεχθοῦν τὸν ἀδιόρθωτον αὐτὸν παρείσακτον.

Ὁ πλοίαρχος τὸ ἀπεφάσισεν ἑκὼν ἄκων καὶ διὰ νεύματος ἔδωκεν εἰς τὸν Τὸ-Χὸ τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθῃ.

Ὁ Τὸ-Χὸ δὲν περιέμεινε νὰ τοῦ το ἐπαναλάβουν. Εἰσῆλθεν, ἐπήδησεν ἐλαφρὸς καὶ συνεσπειρώθη παρὰ τὴν πρώραν, στρέφων πρὸς τὸν ὅμιλον τὰ νῶτα. Μέλας καὶ ἄγριος ὡς ἦτο ὡμοίαζε πρὸς τὰ τέρατα, τὰ χονδροειδῶς γεγλυμμένα, τὰ ὁποῖα φέρουσι εἰς τὰς πρώρας τὰ κινεζικὰ πλοιάρια.

«Ἐμπρός!» ἐφώνησεν ὁ πλοίαρχος.

Αἱ κῶπαι κατέπεσαν, αἱ λέμβοι ἤρχισαν νὰ μακρύνωνται ἀπὸ τὴν φρεγάδα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μόλις οἱ ναυαγοὶ κατενόησαν τὴν ἀληθῆ των θέσιν καὶ αἱ καρδίαι των ἐπλήσθησαν θλίψεως ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει ἐκείνῃ πρὸς τὸ ἄγνωστον.

Ἀλλ' ἀμέσως ἀντήχησαν οἱ ἐνθουσιώδεις ἦχοι τῆς Μασσαλιώτιδος ἐμπνέοντες θάρρος καὶ οἰονεὶ ἀπευθύνοντες πρὸς ὅλους τὸν ἐν μέρους τῆς πατρίδος χαιρετισμόν. Ὁ κ. Ρετὺ μεθ' ἑτοιμότητος πνεύματος, τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο ἄδικον νὰ μή τῷ ἀναγνωρίσωμεν, ἐννόησεν ὅτι ἡ στιγμὴ ἦτο κατάλληλος νὰ ποδείξῃ ὅτι τὰ μουσικὰ ὄργανα, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου τυμπάνου ἐξαιρουμένου, δὲν ἦσαν περιττά...

Μόλις ὁ ἐθνικὸς ὕμνος ἐπαυσεν, ἡ ἐγκαταλελειμένη φρεγὰς ἐσείσθη, ἐσφάδασε. Τὰ καταστρώματά της διαρραγέντα ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τὸν ὁποῖον ἐστενοχώρει τὸ κάτωθεν εἰσρεῦσαν ὕδωρ, ἀνετινάχθησαν μὲ κρότον ὡς ἐκ κανονοστοιχίας. Ἐπὶ στιγμὴν ἡ φρεγὰς ἐταλαντεύθη, εἶτα ἀμέσως κατεβυθίσθη. Μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ὠκεανοῦ δὲν ἐφαίνετο παρὰ ἡ ἄκρα τοῦ μεγάλου ἱστοῦ μὲ τὴν τρίχρουν σημαίαν.

Ἀλλ' ἡ σημαία αὕτη δὲν ἐδράδυνε νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἡ θάλασσα ἐκλείσθη διὰ παντὸς ἐπὶ τῆς Ἥρας, ἥτις ἐξηκολούθησε κατερχομένη βραδέως εἰς τὰ βάθη τῆς ἀβύσσου.

Ἑξακόσιοι ὀγδοήκοντα γάλλοι, ὄρθιοι ἐντὸς τῶν λέμβων καὶ ἀσκεπεῖς ἐχαιρέτισαν τὸ θλιβερὸν τοῦτο θέαμα διὰ τῆς ἀναφωνήσεως:

— Ζήτω ἡ Δημοκρατία!

Ἡ ὥρα ἦτο δευτέρα καὶ ἡμίσεια.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΝΗΓΙΟΝ ΤΙΓΡΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΝΔΙΑΣ

«Ἐπιμένετε λοιπὸν νὰ σας διηγηθῶ τὸ πρῶτόν μου κυνήγιον τίγρεως; ἠρώτησεν ὁ ἄγγλος ἀξιωματικὸς Βάλκερ.

— Σᾶς παρακαλοῦμεν θερμῶς, ἀνεφώνησαν συγχρόνως πολλαὶ φωναὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Ὁ Βάλκερ εἶχεν ἐπανέλθῃ πρὸ ὀλίγου ἐξ Ἰνδιῶν ὅπου εἶχεν ὑπηρετήσῃ πολλὰ ἔτη· λαμπρὸν συμπόσιον παρετέθη πρὸς τιμήν του, ἐκεῖ δὲ μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου ὅτε ἤδη ἀφθόνως εἶχε ρεύσῃ ὁ οἶνος, ἔγινε πρὸς αὐτὸν ἡ παράκλησις ἐκείνη.

Ὁ ἄγγλος ἀξιωματικὸς ἤρχισεν ἐν μέσῳ γενικῆς καὶ βαθείας σιγῆς·

— Ἡμέραν τινὰ εἶχα ἐξέλθῃ εἰς ἱππασίαν μὲ ἕνα φίλον μου ὑπολοχαγόν· ἐν ᾧ ἐπηγαίναμεν φαιδροὶ ἔξαφνα ἠκούσαμεν φωνάς· ἐσπεύσαμεν τὸ βῆμα τῶν ἵππων μας καὶ εἴδομεν πλησίον τῆς ὄχθης ἑνὸς ποταμίου περὶ τοὺς εἴκοσι Ἰνδοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, οἵτινες ἐφώναζαν καὶ ἐθρήνουν. Πλησιάσαντες διεκρίναμεν γυναῖκα αἱματόφυρτον γονυπετῆ πρὸ τοῦ πτώματος Ἰνδοῦ ὅστις ἦτο φοβερὰ ἠκρωτηριασμένος.

— Νὰ τί μας ἔκαμεν ἡ τίγρις!.. ἐφώναζαν οἱ Ἰνδοὶ μὲ ἀπελπισίαν· ἥρπασε τὸ παιδὶ καὶ ἐσκότωσε τὸν πατέρα... Τὴν μητέρα, βλέπετε πῶς την ἔκαμε!...

Οἱ ὄνυχες τοῦ θηρίου ἂν καὶ μόλις ἔψαυσαν τὴν δυστυχῆ γυναῖκα ἐξέσχισαν τὴν σάρκα της ἀπὸ τὸν ὦμον ἕως εἰς τὸν βραχίονα.

— Ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς! ἀνεφώνησεν ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἰνδούς· ὅταν ἡ τίγρις φάγῃ ἀνθρώπινον κρέας, ἄλλο φαγὶ δὲν νοστιμεύεται πλέον· ἐχαθήκαμεν ἂν δέν μας εὐσπλαγχνισθοῦν οἱ ἀφεντάδες καὶ δέν την σκοτώσουν τὴν λυσσασμένην.

Τότε, ἐξύπνησεν ἀπὸ τὸν λήθαργόν της καὶ ἡ πληγωμένη Ἰνδή, ἐγονάτισε ἱκετευτικῶς ἐμπρός μας καὶ εἶπε·

— Ὁ καϊμένος ὁ ἄνδρας μου, τὸ καϊμένο μου τὸ παιδί μου ζητοῦν ἐκδίκησι!

Ἐγὼ συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν ἐκείνην, ἀγαπῶν δὲ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς περιπετείας ὡς νέος εἴκοσι χρόνων που ἤμην, ἀνεφώνησα·

— Ἡσύχασε, καλὴ γυναῖκα, ἡσυχάσατε ὅλοι σας· ἐγὼ θὰ κυνηγήσω τὴν τίγριν καὶ ὁρκίζομαι ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἢ θὰ με κατασπαράξῃ ἢ θὰ σώσω τὸν τόπον ἀπὸ τὸ θηρίον.

Φωναὶ χαρᾶς ὑπεδέχθησαν τὴν ὑποσχεσίν μου. μόνον ὁ σύντροφός μου ὁ ὑπολοχαγὸς Μοβράης ἐφάνη ὅτι δὲν ηὐχαριστήθη. Ἐν τούτοις δέν μοι εἶπε τίποτε·

— Ἐδῶ μαζί σας, εἶπεν εἰς τοὺς Ἰνδούς, εὑρίσκεται κανεὶς σιλκαρέ; (κυνηγὸς ἐντόπιος)

Εἷς γέρων ἐπροχώρησε καὶ μας ἐχαιρέτισε·

— Ὁ Ἀλῆ Χὰν εἶνε γέρος, ἀλλὰ τὸ ὅπλο του ἐσκότωσε πολλὰς τίγρεις.

— Τότε λοιπὸν μὴ χάνωμεν καιρόν· πρέπει νὰ γνωρίσωμεν ποῦ εἶνε τὸ θηρίον· πάρε δέκα χωρικοὺς νὰ εὕρετε τὰ ἴχνη τοῦ ἀνθρωποφάγου.

Ἀφ' οὗ ἐδόθησαν ὅλαι αἱ ὁδηγίαι, ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν πόλιν καλπάζοντες· Καθ' ὁδὸν ἠρώτησα τὸν φίλον μου Μοβράην·

— Εἰπέ μου, διατί σε δυσηρέστησεν ἡ ὑπόσχεσίς που ἔδωκα νὰ φονεύσω τὴν τίγριν;

— Διότι ἀνέλαβες ὑποχρέωσιν ὅλως διόλου ἀπερίσκεπτον, εἶπεν οὗτος μὲ σοβαρότητα. Ἡ τίγρις δὲν σκοτώνεται εὐκολα· θὰ ἤκουσες ἴσως ἀξιωματικοὺς νὰ διηγοῦνται τὰ θηρευτικά των κατορθώματα· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπήγαιναν εἰς τὸ κυνήγι μὲ πολλοὺς ἐλέφαντας καὶ κυνηγετικοὺς σκύλους, μὲ ὁδηγοὺς ἠσκημένους· ἐν ᾧ ἡμεῖς, δι' ἔλλειψιν χρημάτων, ἄλλον σιλκαρὲ ἀπὸ τὸν γέροντα δὲν θὰ ἔχωμεν· τοὺς Ἰνδοὺς οὐδὲ τοὺς λογαριάζω, διότι μόλις ἀκούσουν τὸ μούγκρισμα τῆς τίγρεως θὰ τραποῦν εἰς φυγήν.

— Διατί δὲν μοῦ τὰ ἔλεγες αὐτὰ προτήτερα, εἶπα μετὰ λύπης. Τώρα, ὀφ' οὗ ὑπεσχέθην, θὰ ἐκτελέσω τὴν ὑπόσχεσίν μου. Εὐτυχῶς μόνον δι' ἐμὲ εἶνε ὑποχρεωτική.

— Νὰ σε ἀφήσω μόνον νὰ κινδυνεύσῃς; Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκτιμᾷς σὺ τὴν φιλίαν; εἶπεν ὁ φίλος μου.

Φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν ἐζητήσαμεν ἄδειαν ἀπὸ τὸν λοχαγὸν τοῦ ἀποσπάσματος, ὅστις μᾶς ἐμέμφθη μὲν διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν μας, μᾶς ἔδωκε ὅμως τὴν ζητουμένην ἄδειαν.

Ἐξεκινήσαμεν πρὶν φωτίσῃ· ἐφθάσαμεν δὲ εἰς ἰνδικόν τι χωρίον τὴν αὐγὴν ἐν μέσῳ πυκνῆς ὁμίχλης.

Παρελάβομεν ἀρκετοὺς χωρικοὺς μὲ ἡμερομίσθιον δύο μισυ δραχμῶν· ἐκ τούτων τρεῖς τέσσαρες μόνον ἦσαν ὡπλισμένοι μὲ σπάθας ἢ πεπαλαιωμένας λόγχας· οἱ περισσότεροι ἐκράτουν ὅ,τι εὗρον προχειρότερον, ἄλλοι κέρας ἢ κωδωνίσκον, ἄλλοι δύο τεμάχια σανίδος· ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ γίνεται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερος θόρυβος.

Μετὰ ἀρκετὴν πορείαν εὕρομεν τὸν σιλκαρέ· μᾶς εἶπεν ὅτι ἀνεκάλυψε τὰ ἴχνη τοῦ θηρίου.

— Τώρα ποῦ εἶνε; ἠρώτησεν ὁ Μοβράης.

— Ἐκεῖ μέσα 'ς τὰ πυκνά, ἀπήντησεν οὗτος. Χθὲς βράδυ κάποιον ἔφαγε πάλιν· γιατὶ εἶδα κάτι σχισμένα φορέματα εἰς τὰ κλαδιὰ καὶ ὀλίγα μαλλιὰ καὶ αἵματα κατὰ γῆς.

Ἐφρικίασα ὅταν ἤκουσα τὴν ἀπαθῆ ἐκείνην περιγραφήν.

— Ἔμπρός! εἶπεν ὁ Μοβράης.

Ὁ Ἰνδὸς μᾶς ἔφερεν εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος· Ὁ Μοβράης διέταξε τὸν σιλκαρὲ νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὰς καταλλήλους θέσεις τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξεδίωκον πρὸς ἡμᾶς τὴν τίγριν.

Ὁ γέρων Ἰνδὸς, ὡς ἔμπειρος τῶν συνηθειῶν τοῦ θηρίου, ἐτοποθέτησε τὸν Μοβράην, ἐμὲ καὶ τὸν λοχίαν ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τῆς φάραγγος. Ἀνερριχήθημεν ἐπάνω εἰς δένδρα, εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας τὰ ὅπλα ἕτοιμα· ὄπισθεν ἑκάστου ἀπὸ ἡμᾶς ἦτο εἰς ὑπηρέτης διὰ νὰ ἀλλάσσῃ τὸ ὅπλον καὶ μᾶς το δίδῃ, μετὰ τὸν πυροβολισμόν, γεμάτον. Τὸ σύνθημα τῆς ἐφόδου ἔμελλε νὰ δοθῇ διὰ πυροβολισμοῦ· ἀμέσως δὲ θὰ ἀπελύοντο καὶ οἱ θηρευτικοὶ σκύλοι.

Τόσον μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησίς μου, τόσον δυνατὰ ἐκτύπα ἡ καρδία μου, ὥστε ἐφοβήθην μήπως δὲν ἀκούσω τὸ σύνθημα. Τέλος πάντων ἠκούσθη ὁ πυροβολισμός! μετ' ὀλίγον ἠκούσθησαν παντὸς εἴδους κρότοι καὶ γαυγίσματα σκύλων· οἱ διῶκται τῆς τίγρεως ἐπλησίαζον πρὸς τὸ μέρος μας. Ἀλλὰ τὸ θηρίον δὲν ἐφαίνετο.

Ἔξαφνα ὁ γέρων Ἀλῆς ἐνῷ ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ἀφῆκεν ὀξὺν συριγμὸν καὶ ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλο ὅτι ἡ ξηρὰ λόχμη, ἥτις εὑρίσκετο εἰς τὸ στόμιον τῆς φάραγγος ἐσείετο. — Ἡ τίγρις! ἀνεφώνησε.

Συγχρόνως ἡ τίγρις ἀνεπήδησεν ἀπὸ τὴν λόχμην εἰς τὸ ἄδενδρον μέρος, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀνάγκης, ἔπρεπε νὰ περάσῃ διὰ νὰ διέλθῃ εἰς τὸν ἀντίπεραν καλαμῶνα. Μόλις ἀπεῖχεν ἑκατὸ μέτρα· ἐσκόπευσα καὶ την ἐπλήγωσα εἰς τὸ μέσον τοῦ σώματος· ἐξέβαλε τότε φοβερὸν βρυχηθμόν, καὶ ἰδοῦσα ἡ ὁσφρανθεῖσα τὸν σιλκαρέ, μολονότι ἀπεῖχεν ὀκτακόσια βήματα, ὥρμησεν ἐναντίον του.

Ὁ Μοβράης ἕνεκα τῆς ἀποστάσεως δὲν ἠδύνατο νὰ πυροβολήσῃ· προβλέπων δὲ ὅτι ὁ γέρων, μὴ ὢν καλῶς ὡπλισμένος, δὲν θὰ ἠμπόρει νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ θηρίου, κατέβη ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ ἔτρεξε νὰ προλάβῃ τὴν ἔφοδον τῆς τίγρεως κατὰ τοῦ γέροντος Ἰνδοῦ. Ἐγὼ ἤμην τόσον μακρὰν ἀπὸ τὸν Ἀλῆ, ὥστε δὲν ἠμποροῦσα νὰ φθάσω ἐγκαίρως· ἐν τούτοις κατέβην καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸ δένδρον μου. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν βίαν μου ἐμπερδεύθην εἰς τοὺς κλάδους καὶ ἔπεσα μέσα εἰς πυκνοὺς ἀκανθώδεις θάμνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἠμπόρεσα ν' ἀπαλλαχθῶ, κατεπληγώθησαν δὲ αἱ χεῖρες καὶ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀλλ' ἀπὸ τὸ πεῖσμά μου δὲν ἔνοιωθα τοὺς πόνους· ὅτε ἐπὶ τέλους κατώρθωσα νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὴν παγίδα ἐκείνην, ἤκουσα διπλοῦν πυροβολισμὸν καὶ εὐθὺς ἀμέσως λυσσώδη βρυχηθμόν· ὁ Μοβράης ἐπυροβόλησε καὶ ἡ τίγρις ἔπεσε. Κραυγὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ στῆθος μου· ἀλλ' ἡ χαρὰ ἐκείνη ἦτο στιγμιαία, διότι ἡ τίγρις ἀνηγέρθη.

Μὲ ὀλίγα πελώρια ἅλματα ἔφθασε τὸν Μοβράην, ὁ ὁποῖος μὴ ἔχων πλησίον του τὸν φέροντα τὸ δεύτερον ὅπλον ὑπηρέτην ἔμενεν ἄοπλος. Καὶ ὅμως δὲν ἔφυγε, ἀλλὰ προτείνας τὴν κυνηγετικήν του μάχαιραν ἐπερίμενε γενναίως τὸ θηρίον.

Ἡ τίγρις μὲ ἓν τελευταῖον πήδημα ἐπέπεσεν ἐπὶ τοῦ Μοβράη. Καὶ οἱ δύο ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς· ἀλλ' ἡ τίγρις μόνη ἐσηκώθη· πατήσασα εἰς τὸ στῆθος τοῦ δυστυχοῦς μου φίλου, καὶ μὲ τὴν αἱματωμένην οὐράν της κτυπῶσα τὰ πλευρά της, παρετήρει πότε μὲν τὸν σιλκαρέ, πότε δὲ ἐμέ, οἱ ὁποῖοι ἐπλησιάζομεν τρέχοντες.

Πρὸς στιγμὴν ἐνομίσαμεν ὅτι θ' ἀφήσῃ τὸν Μοβράην καὶ θὰ φύγῃ ἢ θὰ ὁρμήσῃ ἐναντίον μας. Λίφνης ἔκυψε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀμέσως ἠκούσθη κριγμὸς φοβερὸς καὶ κραυγὴ ἀνεκφράστου πόνου. Ἐπάγωσα καθὼς τὴν ἤκουσα. Ὁ σιλκαρέ, ὅστις εὑρίσκετο πρὸ ἐμοῦ ἔφθασε πρῶτος, εἰς ἀπόστασιν δὲ μόλις εἴκοσι βημάτων ἐσκόπευσε μὲ ἀταραξίαν τὴν τίγριν· ἀλλὰ σπινθῆρες μόνον ἐφάνησαν καὶ τίποτε πλέον· τότε ἡ τίγρις ἐσήκωσε τὴν κεφαλήν της καὶ προσήλωσεν ἐπάνω μας τοὺς φλογεροὺς ὀφθαλμούς της. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασα

καὶ ἐγὼ ἀσθμαίνων καὶ παράφορος· ἀπνευστὶ καὶ χωρὶς κἂν νὰ σκοπεύσω ἐπυροβόλησα. Ἡ σφαῖρα συνέτριψεν ἕνα τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῆς τίγρεως, ἐν ᾧ δὲ ἠτοιμάζετο νὰ ὁρμήσῃ, κατ' ἐμοῦ ἐπυροβόλησε καὶ ὁ Ἀλῆς καὶ την ἐπλήγωσε μεταξὺ τῶν ὤμων· μολονότι ἔπλεεν εἰς τὸ αἷμα ἔκαμε δύο τρία πηδήματα πρὸς ἐμέ· τότε ἐπυροβόλησα καὶ πάλιν, ἐκ τοῦ συστάδην· τέλος ἔπεσε καὶ δὲν ἐσηκώθη πλέον.

Ἔτρεξα τότε πρὸς τὸν Μοβράην. Ἀνέπνεεν εἰσέτι· ἀλλ' ἡ κατάστασίς του ἦτο ἀπελπιστική.

— Ἡ τίγρις; ἐψιθύρισεν, ἐν ᾧ ἐγὼ ἐσπόγγιζα κλαίων τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἔρρεεν ἀφθόνως ἀπὸ τὰς πληγάς του.

— Ἐφονεύθη.

— Πολὺ καλά· ἐσώθη ἡ τιμὴ τοῦ τάγματός μας.

Ἡ λύπη μου ἔφθανε μέχρι παραφορᾶς· ἂν δὲν μου διέφευγεν ἡ ἀνόητος ἐκείνη ὑποψία, ὁ Μοβράης οὔτε κἂν θὰ ἐσυλλογίζετο νὰ ὑπάγῃ εἰς κυνήγιον τίγρεως.

Ὁ γεννᾶιος φίλος μου, ἐννοήσας τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μου, ἐπροσπάθησε μὲ ἀσθενῆ φωνὴν νὰ με πείσῃ ὅτι ἐγὼ εἰς τίποτε δὲν ἔπταισα.

Μετ' ὀλίγην ὥραν ἐζήτησε νὰ πίῃ· εἰς Ἰνδὸς ἔτρεξε νὰ φέρῃ νερόν, ἐν ᾧ ὁ λοχίας καὶ ὁ σιλκαρὲ ἀντήλασσον βλέμμα φανερόνον ἀπελπισίαν. Διέταξα τὸν ὑπηρέτην μου ν' ἀναβῇ ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον μου καὶ νὰ τρέξῃ εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ φέρῃ τὸν χειρουργόν.

— Μάταιος κόπος, ἐψιθύρισεν ὁ Μοβράης. Ἐτελείωσε . . . τὸ αἰσθάνομαι! . . .

Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ὁμιλία του ἔγινεν ἀκατάληπτος· ἔπειτά τον κατέλαβε δυνατὸς παροξυσμός.

Μετὰ δύο ὥρας εἰς τῶν γενναιοτέρων ἀξιωματικῶν ἐξ ὅσων ἐγνώρισα εἰς τὴν ζωήν μου ἔκειτο ἄπνουν πτῶμα.

Τὸν μετεκομίσαμεν εἰς τὴν πόλιν ὅπου τον ἐθάψαμεν. Ἐγὼ ἔμεινα τρεῖς ἑβδομάδας κλινήρης, διότι ἡ τίγρις, ἐν ᾧ ἔπιπτε μὲ προσέβαλε μὲ τοὺς ὄνυχας εἰς τὸ στῆθος καὶ τὸ πρόσωπον. Τὰ ἴχνη σώζονται, ὡς βλέπετε, μέχρι σήμερον.

Πρὸ τινων ἐτῶν ἀπέθανεν εἰς πλούσιος θεῖός μου καὶ με κατέστησε κληρονόμον του. Ἀμέσως τότε ἐφρόντισα ν' ἀγοράσω ἐλέφαντας καὶ κύνας καὶ ἀφιέρωσα ὅλον τὸν καιρὸν ποὺ μ' ἐπερίσσευεν εἰς τὸ κυνήγιον τῆς τίγρεως· μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐξεδικούμην τὸν φίλον μου. Παρῆλθον τόσα ἔτη, ἐφόνευσα δεκάδας τίγρεων, καὶ ὅμως θὰ το πιστεύσετε; ἀκόμη καὶ τώρα ὅταν ἀκούσω τὸ ὄνομα τίγρις μὲ πιάνει φρικίασις καὶ μανία· διότι ἀμέσως μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μου ὁ ἀγαπητός μου, ὁ ἀλησμόνητος Μοβράης, καὶ μου φαίνεται ὅτι ἀκούω τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον κριγμὸν τῶν κοκάλων του καὶ τὴν ἀνέκφραστον κραυγὴν τοῦ πόνου του . . .»

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ

Εἷς ὄνος ἐπάτησεν ἕνα καρφὶ· τὸ πόδι του εἶχε πρησθῆ, ἠσθάνετο φρικτοὺς πόνους καὶ ἐκούτσαινε φοβερά. Ἐν τούτοις κατώρθωσε σιγὰ σιγὰ νὰ ὑπάγῃ ἕως εἰς τὸ λιβάδι. Ἐκεῖ εὑρῆκε χόρτα δροσερὰ καὶ ἔτρωγε μὲ πολλὴν ὄρεξιν.

Ἔξαφνα διακρίνει ἀπὸ μακρὰν ἕνα λύκον. δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, διότι ἦτο χωλὸς καὶ δὲν ἐπρόφθανε νὰ φύγῃ.

Ὁ λύκος ἀφ' οὗ ἐπλησίασε, εἶδε τὴν κατάστασιν τοῦ ὄνου καὶ τον ἠρώτησε τί ἔπαθε.

—Ἕνα καρφὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πόδι μου, εἶπεν ὁ ὄνος· ἂν μὲ φάγῃς μὲ αὐτό, θὰ ὑπάγῃ 'ς τὴν κοιλιά σου καὶ θὰ ξεσχίσῃ τάντερά σου

Ὁ λύκος ἐφοβήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐκβάλῃ τὸ καρφὶ ἀπὸ τὸ πόδι του καὶ ἔπειτα νὰ τον φάγῃ.

—Ἔλα νὰ σοῦ το βγάλω· τῷ λέγει μὲ πονηρίαν.

Ὁ ὄνος ἐσήκωσε τὸ πόδι του καὶ ἐπερίμενε.

Ὁ λύκος ἔσκυψε, παρετήρησε καλὰ ποῦ εἶνε τὸ καρφί, τὸ ἔπιασε μὲ τὰ δόντια του καὶ το ἔσυρε τέλος πρὸς τὰ ἔξω καὶ το ἐξέβαλεν.

Ἀλλ' ἐν ᾧ ἀκόμη ὁ λύκος ἦτο σκυμμένος ὁ ὄνος καταιβάζει ἓν ἰσχυρὸν λάκτισμα εἰς τὸ πρόσωπόν του, τοῦ πετᾷ ἀρκετοὺς ὀδόντας ἔξω καὶ σπάνει τὴν σιαγόνα του. Ὁ λύκος ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν πόνον, λουσμένος μὲ αἵματα, ἀφίνει καὶ ὄνον καὶ καρφὶ καὶ τρέχει εἰς τὴν φωλεάν του νὰ κρατήσῃ τὸ αἷμα.

—Τί ἔπαθες; τὸν ἠρώτησεν ἡ λύκαινα.

— Καλὰ νὰ πάθω! ἀπεκρίθη ὁ λύκος· Ἐγὼ ἕως τώρα ἤμουν μακελλάρης καὶ ἡ δουλειά μου ἐπήγαινε καλά, τί μοῦ ἐχρειάζετο ν' ἀφήσω τὴν παληάν μου τέχνην καὶ νὰ γίνω ἰατρός;

ΣΠΑΡΤΗ

ΗΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟ!

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ὁ Κωστάκης ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον· ἀλλ' ὁ Κωστάκης σήμερα δὲν εἶνε ὅπως τὰς ἄλλας ἡμέρας· εἶνε σοβαρός, πολὺ σοβαρός· εἶνε μελαγχολικός· δὲν τρέχει ἐπάνω κάτω μὲ ζωηρότητα, δὲν πηγαίνει 'ς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μαμμᾶς ὅπως πάντα· δὲν ἔχει οὔτε ὄρεξι νὰ φάγῃ.

Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ἀπορεῖ, δὲν ἠξεύρει τι νὰ φαντασθῇ· παρατηρεῖ τὸν Κωστάκη, βλέπει ὅτι εἶνε ὠχρός. Τὴν πιάνει ἀνησυχία.

Πλησιάζει καὶ κάθεται πλησίον του.

—Κωστάκη μου, τί ἔχεις;

Ὁ Κωστάκης δὲν ἀπαντᾷ.

—Παιδί μου, τί ἔχεις; ἐπαναλαμβάνει ἔτι μᾶλλον ἀνήσυχος ἡ μητέρα.

Ὁ Κωστάκης ἀντὶ ἀπαντήσεως κρύπτει τὸ πρόσωπόν του εἰς τὴν ἀγκαλιά της καὶ τον πιάνουν τὰ κλαύματα.

—Παιδί μου, τί ἔχεις; λέγει μὲ σπαραγμὸν ἡ μητέρα.

Καὶ ὁ Κωστάκης μὲ φωνὴν βουτηγμένην 'ς τὰ δάκρυα λέγει τὸν πόνο του.

— Ἐ... πῆρα μηδενικό!

— Μηδενικό;...

— Ναί... ἐβγῆκα 'ς τὸ μάθημα! καὶ δὲν ἤξερα! Καὶ τὰ δάκρυα τὸν ἔπιασαν ἀκόμη δυνατώτερα.

Ἡ μητέρα ἐν πρώτοις προσπαθεῖ νὰ καθησυχάσῃ τὸν Κωστάκην· τὸν παρηγορεῖ, τοῦ λέγει, ὅτι ὁ διδάσκαλος, ὅταν τὴν ἄλλην φορὰν θὰ εἰπῇ τὸ μάθημά του, θὰ του σβύσῃ τὸ μηδενικό. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ δάκρυα ὀλιγοστεύουν, τέλος παύουν.

Τότε τοῦ λέγει ἡ μητέρα μὲ σοβαρὸν τόνον·

— Καὶ διατί δὲν ἤξερες τὸ μάθημά σου, Κωστάκη; — Διότι ἦτο δύσκολο!

Τότε ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη, ἐν ᾧ τον κρατεῖ ἀγκαλιασμένον μὲ τὸ ἕνα της χέρι, τὸν συμβουλεύει· τοῦ λέγει ὅτι εἰς ἐκεῖνον που εἶνε ἐπιμελής, τίποτε δὲν εἶνε δύσκολο καὶ ὅτι μὲ τὸν κόπον καὶ τὰ πλέον δυσκολώτερα πράγματα γίνονται εὔκολα.

Ὁ Κωστάκης ἀκούει καὶ λαμβάνει εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του μίαν ἀπόφασιν: Ποτὲ νὰ μην ἀφήσῃ ἀμελέτητον μάθημα ὅσον δύσκολον καὶ ἂν εἶνε.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Κωστάκης ἐπιστρέφει πάλιν ἀπὸ τὸ σχολεῖον· τὸ πρόσωπόν του λάμπει ἀπὸ χαράν· ἐπῆρε ἄριστα.

— Καὶ σήμερα πάλι ἦτο δύσκολο! φωνάζει μὲ καμάρι.

— Εἶδες; δὲν σοῦ το ἔλεγα; τῷ λέγει ἡ μητέρα του· καὶ τον σφίγγει εἰς τὴν ἀγκαλιά της καὶ τῳ δίδει πολλὰ πολλὰ φιλιά.

ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΣΚΥΛΟΣ

—Γιαννάκη, εἶπεν ἡ θεία Σοφία, μὴ βασανίζῃς λοιπὸν τὸν καϊμένο τὸν σκύλο.

Ὁ Γιαννάκης ἐκάθητο εἰς τὸ πάτωμα καὶ ἔπαιζε μὲ τὸν Φλῶκ, ὡραιότατον σκυλάκι τῆς Νέας Γῆς, ὀλίγων μηνῶν μόλις.

— Μά, δέν το βασανίζω, εἶπε· παίζω μαζί του.

— Πήγαινε νά του φέρῃς ἕνα φλιντζάνι γάλα· τὸ δυστυχισμένο ζῶον εἶνε καταπεινασμένο.

—Ἄς περιμένῃ λίγο· ἀπήντησεν ὁ Γιαννάκης· δὲν μπορῶ νὰ τρέχω ὅλο διὰ νὰ ὑπηρετῶ ἕνα σκύλο.

Ἡ θεία Σοφία ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν της.

— Τί του κάμνεις πάλιν; εἶπε μετά τινας στιγμάς, ἀκούσασα ὅτι ὁ Φλῶκ ἐξέβαλλε θρηνώδεις κλαυθμηρισμούς.—Τίποτε, θεία· τὸν ἔζευξα εἰς τὸ ἁμαξάκι μου· θά το φορτώσω μὲ πέτρας καὶ θά τας πάγῃ ἴσα με τὴν ἄκραν τοῦ κήπου διὰ νὰ κτίσω ἕνα σπιτάκι.

—Ἕνας σκύλος — καὶ πρὸ πάντων ἕνα τόσον μικρὸ σκυλάκι—δὲν εἰμπορεῖ νὰ σύρῃ πέτρας, εἶπεν ἡ θεία. Καὶ πάλιν σου λέγω, μή τον πειράζῃς.

— Μὰ δέν τον πειράζω, σοῦ λέγω· παίζομε μαζί· εἶνε εὐχαριστημένος.

— Εὐχαριστημένος! Σένα σ' ἀρέσει νὰ σέρνῃς ἕνα ἁμάξι μὲ πέτρες;

«Ο ΦΛΩΚ ΕΓΙΝΕΝ ΩΡΑΙΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΣΩΜΟΣ ΣΚΥΛΟΣ» (Σελ. 170)

—Τὰ παιδιὰ δὲν εἶνε σκύλοι.

— Ἤθελα νά σε ἰδῶ νὰ γίνῃς σκύλος γιὰ κάμποσο διάστημα διὰ νὰ ἰδῇς ἂν θὰ σου ἤρεσκε.

—Μὰ οὔτε νὰ παίζῃ κανεὶς νὰ μὴ μπορῇ! εἶπεν ὁ Γιαννάκης μουρμουρίζων.

Καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸν καναπὲν ἐν ᾧ ἡ θεία του Σοφία ἐξηκολούθει τὸ ἔργον της.

Τότε τῷ ἐφάνη ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ θεία Σοφία ἐμίκραινε, ἐμίκραινε, ἐν ᾧ ἡ βελόνη της ἐμάκραινε, ἐμάκραινε καὶ ἐχόνδρυνεν ὥστε ὡμοίαζε μὲ ραβδί. Ἐπροχώρησε δὲ πρὸς αὐτὸν σύρουσα τὴν οὐρὰν τοῦ μεταξωτοῦ φορέματός της ἡ ὁποία ἔκαμνε φροῦ, φροῦ, φροῦ, φροῦ. Ἤγγισε τὸν Φλῶκ μὲ τὸ ραβδί της.

Καί... τί συνέβη; Τὸ ἀπὸ ἐρυθρὸν μαροκινὸν δέρμα περιδέραιον τοῦ σκύλου μετεβλήθη εἰς λευκὸν περιλαίμιον, τὸ σῶμά του ἐκαλύφθη μὲ ἔνδυμα ἀπὸ γαλάζιαν τσόχαν

ὅπως ἦτο καὶ τοῦ Γιαννάκη, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Φλῶκ μετεμορφώθη εἰς παιδί, καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς τὸν Γιαννάκην.

Ὁ Γιαννάκης ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς καθὼς εἶδεν ὅτι ὁ Φλῶκ μετεμορφώθη εἰς παιδὶ ὅπως αὐτόν· παρετήρησεν ὅμως ὅτι ἀντὶ κραυγῆς χαρᾶς ἀπὸ τὸν λάρυγγά του ἐξῆλθε γαύγισμα.

Ἔστρεψε καὶ παρετήρησεν ἑαυτόν. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ γαλάζιου ἐπενδύτου καὶ τοῦ παντελονίου του εἶδε μακρὰς μαύρας καὶ λευκὰς τρίχας· αἱ χεῖρές του ἔγιναν τριχωταί, ἀπέληγαν δὲ εἰς ὀξεῖς ὄνυχας.

Ἔξαφνα εὑρέθη μὲ τέσσαρας πόδας.

Ἡ ἐπιθυμία λοιπὸν τῆς θείας Σοφίας ἐπραγματοποιήθη· εἶχε μεταμορφωθῆ εἰς σκύλον, ἐν ᾧ ὁ Φλῶκ εἶχε μεταμορφωθῆ εἰς παιδί.

Ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν δυσαρέσκειάν του διὰ τὴν μεταμόρφωσιν ἐκείνην· ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Μόνον νὰ γαυγίζῃ ἠμποροῦσε· ἄλλο, ὄχι.

— Σιώπα, εἶπεν ὁ Φλῶκ, μ' ἐνοχλεῖς μὲ τὰ γαυγίσματά σου, καὶ τον ἐκτύπησε δυνατὰ μὲ ἓν ραβδί.

— Μὴ κτυπᾷς τὸν σκύλον σου! εἶπε φωνή τις τὴν ὁποίαν ὁ Γιαννάκης ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο τῆς θείας Σοφίας.

— Ἀ! μπᾶ, τί πειράζει; τὰ σκυλιὰ δὲν εἶνε παιδιά!

Διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἄλλους ραβδισμοὺς ὁ Γιαννάκης ἢ ὁ Φλῶκ, ὅπως θέλετε, ἐκρύφθη κάτω ἀπὸ τὸν καναπέν. Μετ' ὀλίγον ὅμως βασανιζόμενος ἀπὸ τὴν πεῖναν ἐξῆλθε καὶ ἦλθε νὰ προστριβῇ εἰς τὸν μικρόν του κύριον ἐλπίζων ὅτι θά του δώσῃ ἕνα κομμάτι ψωμὶ ἢ ὀλίγον γάλα.

— Φύγε ἀπ' ἐδῶ! εἶπε τὸ παιδί, λακτίσαν τὸν σκύλον μὲ δύναμιν.

Καὶ τὸ δυστυχὲς τετράπουν, τὸ ἄλλοτε δίπουν, ἔφευγεν εἰς τὸν κῆπον οὐρλιάζον.

Ὁ κύριός του ἔρριψε κατ' αὐτοῦ μίαν πέτραν ἡ ὁποία το ἐκτύπησεν εἰς τὸ πόδι.

Ὁ Γιαννάκης ἔβαλε ἀκόμη δυνατοτέρας φωνὰς καὶ ἔτρεξε νὰ κρυφθῇ μέσα εἰς τὰ χαμόκλαδα.

— Περίμενε, περίμενε· θὰ πάγω νὰ εὕρω μίαν κατσαρόλαν καὶ νὰ σοῦ την δέσω εἰς τὴν οὐράν σου, καὶ τότε νὰ ἰδῇς πῶς θὰ γαυγίζῃς.

Ὁ Γιαννάκης ἀκούσας τὴν ἀπειλὴν ταύτην ἔτρεξεν εἰς μίαν ἄκραν τοῦ κήπου διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν κακὸν κύριόν του.

Ὅταν ἐνύκτωσε, τὸ δυστυχὲς ζῷον ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σπίτι, ἐσηκώθη εἰς τὰ ὀπίσθιά του πόδια καὶ εἶδεν ὅτι ἡ τράπεζα ἦτο ἑτοίμη διὰ τὸ ἑσπερινὸν φαγητόν. Καὶ εἶχε μίαν πεῖναν!...

Ἐξέβαλε δειλὸν γαύγισμα. Ἤκουσε τότε μίαν φωνὴν (μήπως ἦτο τῆς θείας Σοφίας;) ἡ ὁποία ἔλεγε:

— Νά! ὁ Φλῶκ ζητεῖ νὰ ἔμβῃ, ἄνοιξέ του.

— Ἄς περιμένῃ· δὲν ἠμπορῶ νὰ τρέχω διὰ νὰ ὑπηρετῶ ἕνα σκύλο.

Ἐπέρασεν ἓν λεπτόν, καὶ ἄλλο λεπτὸν ἀκόμη, ἔπειτα μισὴ ὥρα, ἔπειτα μία καὶ ὁ δυστυχὴς σκύλος ἦτο ἀκόμη ἔξω.

— Ἀ! τὸν ἐλησμόνησα, εἶπεν ὁ ψευτογιαννάκης ἐν ᾧ ἐπλάγιαζεν εἰς τὸ ἀναπαυτικὸν κρεββατάκι του. Ἄς τα καταφέρῃ ὅπως ἠμπορέσῃ. Καὶ ἀπεκοιμήθη.

Ὁ Γιαννάκης Φλῶκ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν κῆπον ὅπου μὲ πολλὰ βάσανα — διότι ἡ κοιλία του ἦτο ἄδεια — ἀπεκοιμήθη ἐπὶ τέλους.

Πόσον καιρὸν διήρκεσεν ὁ ὕπνος του; Κανεὶς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ το εἴπῃ. Ὅταν ἐξύπνησε, ἤρχισε νὰ τρίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἐφ' οὗ τοὺς ἔτριψε καὶ τους ἤνοιξε τί εἶδε;

Εἶδεν ὅτι ἡ θεία Σοφία εἰργάζετο πλησίον τῆς λάμπας· εἶδε τὸν Φλῶκ πλαγιασμένον εἰς τοὺς πόδας του, καὶ — τὸ πλέον εὐχάριστον, — δὲν εἶδε πλέον τρίχας εἰς τὰς χεῖράς του· ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν· δὲν εἶνε πλέον σκύλος, ἔγινε πάλιν παιδί.

Ἡ πρώτη του φροντὶς ἦτο νὰ τρέξῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἐπέστρεψε φέρων ἕνα πιάτο γάλα καὶ κάμποσα κόκκαλα, τὰ ὁποῖα ἔδωκε μὲ εὐγένειαν εἰς τὸν Φλῶκ.

Ἔκτοτε ὁ Φλῶκ ἔγινεν ὡραῖος καὶ μεγαλόσωμος σκύλος, καὶ ὁ Γιαννάκης γνωστικὸν παιδί· ἀγαπῶνται μεταξύ των, ἡ δὲ θεία Σοφία οὐδέποτε πλέον ἀναγκάζεται νὰ λέγῃ εἰς τὸν Γιαννάκην:

— Μὴ πειράζῃς δά, τὸν καϊμένο τὸ σκύλο!

ΓΙΑΤΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ

ΜΥΡΜΗΚΕΣ

Ἓν ἐκ τῶν περιεργοτέρων ζῴων εἶνε ἀναντιρρήτως ὁ μύρμηξ· ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἤθη τῶν μυρμήκων, τὸν ὀργανισμόν των κατὰ κοινότητας, τὰς κατοικίας καὶ τοὺς δρόμους τοὺς ὁποίους κατασκευάζουν, τὰς ἐκστρατείας καὶ τὰς μάχας των θὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐκ τῶν ζῴων τὰ περισσότερον εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου πλησιάζοντα εἶνε οἱ μύρμηκες.

Ἡ ζωὴ τοῦ μύρμηκος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας περιόδους· α'. ἐντὸς τοῦ ὠοῦ· β' ἐν καταστάσει νύμφης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχει σκωληκοειδῆ μορφήν· γ' ἐν καταστάσει χρυσαλλίδος ἢ βομβυκίου· δ' ὡς τέλειον ἔντομον.

Τὰ ὠὰ τῶν μυρμήκων ἔχουσιν ἐπίμηκες σχῆμα καὶ χρῶμα λευκὸν ἢ ὑποκίτρινον· ἐκκολάπτονται δὲ ἕνα μῆνα μετὰ τὸν τοκετόν.

Οἱ ἀρσενικοὶ μύρμηκες ὅταν γίνωσι τέλεια ἔντομα ἀποθνήσκουσιν ἀμέσως. Οἱ θῆλεις ὅμως ὅπως καὶ αἱ βασίλισσαι ζοῦν περισσότερον.

Τὸ σῶμα τῶν μυρμήκων ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη: τὴν κεφαλήν, τὸν θώρακα, καὶ τὴν κοιλίαν. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εὑρίσκονται τὰ κυριώτερα ὄργανα τῶν αἰσθήσεων, εἰς τὸν θώρακα οἱ πόδες καὶ αἱ πτέρυγες (ἂν ὑπάρχουν) Ἡ δὲ κοιλία περιέχει τὸν στόμαχον τὰ ἔντερα καὶ τὸ κέντρον.

Οἱ μύρμηκες ζοῦν πάντοτε πολλοὶ ὁμοῦ, εἰς ἑκάστην δὲ μυρμηκιὰν εἰσι τρία εἴδη μυρμήκων Οἱ ἐργάται, οἱ ἄρρενες, καὶ οἱ θῆλεις. Οἱ ἐργάται, οἱ ὁποῖοι εἶνε καὶ οἱ πολυπληθέστεροι καὶ οἱ φροντίζοντες περὶ ὅλων, εἶνε ἄπτεροι.

Αἱ φωλεαὶ τῶν μυρμήκων εἶνε διαφόρων εἰδῶν. Τινὲς κατασκευάζουν τὰς φωλεάς των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, μερικὰ δὲ ἐκ τῶν δωματίων εἶνε ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ μερικὰ κάτωθεν αὐτοῦ. Ἄλλων αἱ φωλεαὶ εἶνε ἐντελῶς ὑπόγειοι.

Οἱ μύρμηκες τρέφονται μὲ ἔντομα, μέλι, νέκταρ, καὶ καρπούς. Εἴδη δέ τινα ὅπως ὁ μικρὸς μύρμηξ τῶν κήπων, ἀναρριχῶνται εἰς τὰ δενδρύλια καὶ ἀναζητοῦν τὰς φυτοφθείρας. Οἱ μύρμηκες θωπεύουσιν αὐτὰς σιγὰ σιγά· αὗται δὲ ἐκκρίνουν ἓν σακχαρῶδες ὑγρόν, τὸ ὁποῖον ροφῶσι μὲ ἀπληστίαν οἱ μύρμηκες.

Κατὰ τὸν χαρακτῆρα οἱ μύρμηκες εἶνε πολὺ διάφοροι ἀλλήλων. Εἴδη τινὰ αὐτῶν εἶνε δειλά, ἄλλα δὲ εἶνε προικισμένα μὲ μεγίστην ἀνδρείαν. Ὁ μύρμηξ ὁ ὀνομαζόμενος *Πολύεργος* εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀνδρεῖος· καὶ ὅταν ἔτι εὑρίσκεται μόνος περικυκλωμένος ἀπὸ ἐχθρούς, δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ διαφύγῃ, ἀλλὰ διατρυπᾷ τοὺς ἐχθροὺς ἀτρομήτως δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἕως ὅτου πέσῃ καταβληθεὶς ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν· ὁ ὀνομαζόμενος *Σκαμβρινόδις* εἶνε δειλὸς καὶ κλέπτης· ὅταν οἱ ἄλλοι πολεμοῦν, αὐτὸς τρώγει τοὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης νεκρούς.

Οὐδὲν ζῷον εἶνε φιλεργότερον τῶν μυρμήκων· Οἱ μύρμηκες ἐργάζονται νυχθημερὸν καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν μεγαλειτέρων καυσώνων τοῦ θέρους. Εἶνε δὲ καὶ καθαροί, ἀλληλοκαθαριζόμενοι, πολλάκις δὲ λήχουσιν ἀλλήλους χάριν καθαριότητος.

Εἰς τὰ βόρεια κλίματα οἱ μύρμηκες δὲν συνάζουν ζωοτροφίας· εἰς τὰ νότια ὅμως τὸ τοιοῦτο εἶνε συνηθέστατον· ὑπάρχουν μάλιστα νόμοι ἀρχαίων ἀσιατικῶν ἐθνῶν οἵτινες προνοοῦσι περὶ τοῦ ἂν οἱ κόκκοι οἱ συναζόμενοι ἀπὸ τοὺς μύρμηκας ἀνήκουν εἰς τὸν κύριον τοῦ ἐδάφους ἢ εἰς τοὺς σταχυολογοῦντας· ὁ νομοθέτης παραδέχεται τὸ τελευταῖον, χωρὶς ν' ἀνησυχῇ διόλου διὰ τοὺς μύρμηκας, τοὺς πραγματικοὺς συλλέκτας.

Οἱ μύρμηκες τῶν θερμῶν κλιμάτων κατόπιν θυέλλης ἐκβάλλουν τὰς ζωοτροφίας των διὰ νὰ τας στεγνώσουν. Πῶς ὅμως ἐμποδίζουν κάτω ἀπὸ τὴν γῆν τὴν βλάστησιν τῶν σπόρων εἶνε ἄγνωστον. Παρετηρήθη ὅτι ὅταν ἐμποδισθῇ ἡ εἴσοδος τῶν μυρμήκων εἰς τὰς σιταποθήκας των οἱ σπόροι βλαστάνουν· ἄρα οἱ σπόροι διατηροῦν τὴν ἰδιότητα τῆς βλαστήσεως, μόνοι δὲ οἱ μύρμηκες ἐμποδίζουσι τὴν βλάστησιν· τὸ πῶς ὅμως κατορθώνουν τοῦτο εἶνε ἄγνωστον μέχρι τοῦδε, ὡς εἴπομεν.

Οἱ μύρμηκες τῶν θερμῶν κλιμάτων πηγαίνουν πρὸς εὕρεσιν τροφῆς κατὰ στρατιάς· γίνονται δὲ χωρὶς νὰ το θέλωσι πολὺ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων· Εἰς τὴν δυτικὴν Ἀφρικὴν π. χ. ἐμποδίζουν τὸν πολ-

λαπλασιασμὸν τῶν φθορεπαιῶν ἐντόμων καὶ τῶν μικρῶν ἑρπετῶν, καταστρέφουν πολλὰ νεκρὰ ζῷα τὰ ὁποῖα εὑρίσκουν παντοῦ σηπόμενα καὶ γεμίζοντα μὲ μολυσματικὰ ἀέρια τὴν ἀτμοσφαίραν. Μόλις οἱ μύρμηκες ἐμβαίνουν εἰς οἰκίαν τινὰ καὶ ἀμέσως ποντικοί, σαῦραι, κατσαρίδες καὶ πᾶν εἶδος ἀκαθάρτου ἐντόμου τρέπεται αὐτοστιγμεὶ εἰς φυγήν.

Ἕκαστον εἶδος μυρμήκων ζῇ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἐξαιρέσεις· μικρός τις μύρμηξ ὀνομαζόμενος στενάμα εὑρίσκεται μόνον εἰς τὰς μυρμηκιὰς μεγάλων μυρμήκων, τῶν φούφα· ὅταν οὗτοι μεταβάλλουν μυρμηκιὰν οἱ μικροὶ τρέχουν μαζί των, τίθενται μεταξὺ τῶν ποδῶν των, τοὺς κτυποῦν μὲ τὰς κεραίας των, πολλάκις δὲ ἀναβαίνουν εἰς τὴν ράχιν των ὡς νὰ ἵππευον· οἱ μεγάλοι μύρμηκες οὔτε κἂν φροντίζουν δι' αὐτούς. Οἱ μικροὶ λοιπὸν μύρμηκες, εἶνε ὡς νὰ εἴπωμεν, οἱ κύνες ἢ αἱ γαλαῖ τῶν μεγάλων μυρμήκων.

Ἄλλος μικρὸς μύρμηξ σκάπτει τὰ δωμάτια καὶ τοὺς δρόμους του εἰς τοὺς τοίχους τῶν μυρμηκιῶν τῶν μεγάλων μυρμήκων, εἶνε δὲ ὁ ἀσπονδότερος ἐχθρὸς τῶν φιλοξενούντων αὐτόν. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι δὲν εἰμποροῦν νὰ τὸν πειράξουν διότι δὲν δύνανται νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὰς στενὰς στοάς του· ἀλλ' αὐτὸς μεταβαίνει εἰς τὰ δωμάτια ὅπου οἱ μεγάλοι μύρμηκες φυλάττουν τὰ νεογνά των, ἁρπάζει καὶ τρώγει αὐτά. Συμβαίνει δηλαδὴ ὡσὰν ἀνθρωπίσκοι μόλις δύο ποδῶν ὕψους νὰ κατῴκουν εἰς τοὺς τοίχους τῶν κατοικιῶν μας καὶ νὰ ἥρπαζον καθ' ἑκάστην στιγμὴν εἰς τὰς φρικτὰς τρώγλας των τὰ μικρὰ παιδία.

Οἱ μύρμηκες φημίζονται, ὡς εἴπομεν, διὰ τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν ἀκούραστον δραστηριότητά των· συγχρόνως ὅμως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ ὡς παράδειγμα μέχρι τίνος σημείου παρακμῆς καὶ καταπτώσεως δύναται νὰ φέρῃ ἡ ὀκνηρία.

Οἱ μύρμηκες εἰς τοὺς πρὸς ἀλλήλους πολέμους συλλαμβάνουν αἰχμαλώτους· εἰς τοὺς σκλάβους των λοιπὸν τούτους ἀναθέτουν ὅλας τὰς ἐργασίας· εἰς αὐτοὺς ἀναθέτουν νὰ φροντίζουν καὶ περὶ τῶν μικρῶν των· χάνουν δηλαδὴ καὶ αὐτὸ τὸ αἴσθημα τῆς στοργῆς· ὅταν πρόκειται ν' ἀλλάξουν μυρμηκιὰν οἱ εἴλωτες μύρμηκες κουβαλοῦν εἰς τὴν ράχιν των τοὺς κυρίους των εἰς τὴν νέαν κατοικίαν. Οἱ ἀρχοντομαθημένοι οὗτοι μύρμηκες λησμονοῦν ἐπὶ τέλους καὶ τὸν τρόπον τοῦ νὰ τρώγουν μόνοι. Καὶ ἂν τοὺς βάλῃ τις ἐν μέσῳ ἀφθόνων τροφῶν ἄνευ δούλων, τὰ ἡλίθια πλάσματα θὰ προτιμήσουν ν' ἀποθάνουν ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας ἐκείνης παρὰ νὰ φάγουν μόνα.

Πολλοὶ παρατηρηταὶ ἀναφέρουν παραδείγματα ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως τῶν μυρμήκων πρὸς ἀλλήλους· οἱ μύρμηκες περιποιοῦνται τοὺς ἐλαφρὰ πληγωμένους ἢ ἀδιαθετοῦντας συντρόφους των· ὅταν δὲ εἶνε βαρέως πληγωμένοι ἢ σπουδαίως ἀσθενεῖς μεταφέρουσιν αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς μυρμηκιᾶς.

Ἀλλ' ὅπως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουν εὔσπλαγχνοι καὶ ἄσπλαγχνοι χαρακτῆρες οὕτω ὑπάρχουν καλοὶ καὶ κακοὶ μύρμηκες.

Εἶνε δύσκολον νὰ εἴπῃ τις πῶς βλέπουν οἱ μύρμηκες· καὶ οἱ διάφοροι ἐντομολόγοι συζητοῦν περὶ τούτου· τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι βλέπουν. Οἱ μύρμηκες διακρίνουν ἐπίσης τὰ διάφορα χρώματα, προτιμοῦν δὲ κυρίως τὸ πράσινον καὶ τὸ κίτρινον χρῶμα.

Μεταξὺ τῶν μελῶν μυρμηκιᾶς τινος ἐπικρατεῖ ἄκρα ἁρμονία· πᾶς ξένος θεωρεῖται ἐχθρός. Οὐδέποτε μύρμηξ ξένος γίνεται δεκτὸς εἰς ξένην μυρμηκιάν. Ἂν τυχὸν δὲ εἰσέλθῃ τις τότε ἐκδιώκεται. Εἷς μύρμηξ, λαμβάνει τὸν ξένον ἀπὸ τὸν πόδα, ἄλλος ἀπὸ τὴν κεραίαν καὶ τὸν σύρουν ἐκτὸς τῆς μυρμηκιᾶς των.

Οἱ μύρμηκες ἀναγνωρίζουν ἀλλήλους· τινὲς ἐντομολόγοι λέγουν ὅτι κατορθοῦσι τοῦτο διὰ τῆς ὀσφρήσεως, ἄλλοι διὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν κεραιῶν των· τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι συνεννοοῦνται πρὸς ἀλλήλους· ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ἔκαμε τὸ ἑξῆς πείραμα ἐν τῷ ἐξοχικῷ αὐτοῦ κήπῳ· ἐσκέπασε, πρὸς στιγμήν, τὴν ὀπήν, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς εἴσοδος τῆς μυρμηκιᾶς μύρμηκες τινες ἐλθόντες ὅπως εἰσέλθουν δὲν ἠδυνήθησαν· τότε διεσκορπίσθησαν μὲ βίαν πλησιάζοντες πάντα μύρμηκα τὸν ὁποῖον συνήντων καθ' ὁδόν, προτρίβοντες δὲ τὴν κεραίαν των ἀνήγγελλον εἰς αὐτὸν τὸ δυστύχημα· μετ' ὀλίγον ταραχὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ πλῆθος τῶν μυρμήκων· ἔτρεχον, ἤρχοντο, ἔφευγον· μετά τινα λεπτὰ ἤρχισε δραστηρίως ἡ ἐργασία πρὸς ἄνοιξιν τῆς ὀπῆς.

ΦΙΛΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΟΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Τὸ Θησεῖον.

Τὸ ἀρχιτεκτονικὸν τοῦτο μνημεῖον, τὸ σχεδὸν σῷον διατηρούμενον, ὠκοδόμησε Κίμων ὁ υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου διὰ νὰ θάψῃ τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως ὅτε εὑρὼν αὐτὰ εἰς Σκύρον τὰ μετέφερεν εἰς Ἀθήνας.

Τὸ Θησεῖον εἶνε ναὸς δωρικοῦ ρυθμοῦ (1), περίπτερος (οὕτω ἐκαλεῖτο ὁ ναὸς ὅταν εἶχε κίονας καὶ εἰς τὰς μακρὰς πλευράς, διότι πτερὸν ἐκαλεῖτο ἡ ἐπὶ τῆς μακρᾶς πλευρᾶς σειρὰ κιόνων) ἑξάστυλος, ἐκ πεντελησίου μαρμάρου. Κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους μετεβλήθη εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, διὰ τοῦτο δὲ μετεβλήθη καὶ ἡ εἴσοδός του. Ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ὡς ὅλοι οἱ ἑλληνικοὶ ναοὶ εἶχε τὴν εἴσοδόν του ἐξ Ἀνατολῶν, ὅτε μετεβλήθη εἰς ἐκκλησίαν ἡ εἴσοδός του ἠνοίχθη ἀπὸ τὴν δυτικὴν πλευράν (τὸν ὀπισθόδομον) ἡ δὲ ἀνατολικὴ πλευρὰ μετεβλήθη εἰς ἅγιον βῆμα.

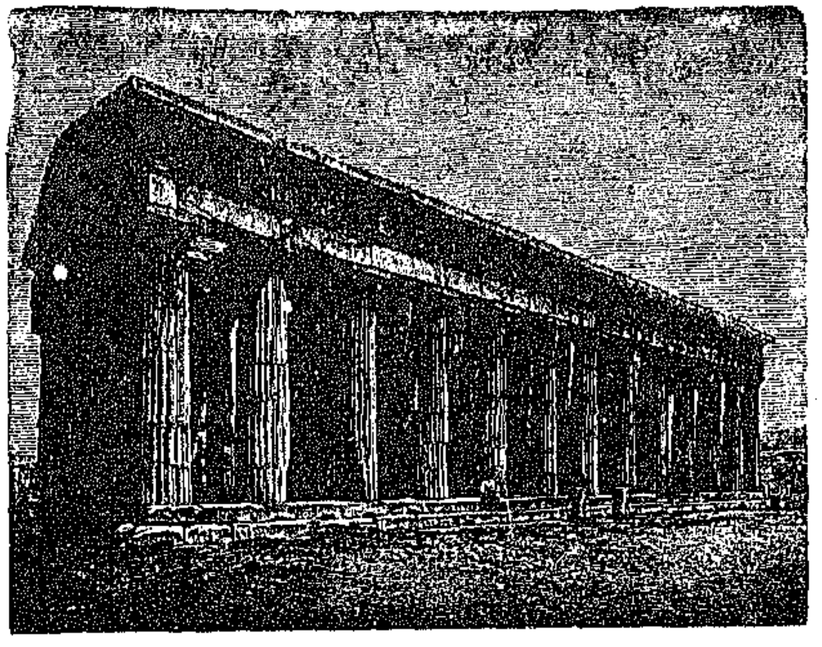

Το Θησειον

Ὁ Καρέας.

Δύο περίπου ὥρας μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ Ὑμηττοῦ ἐντὸς κοιλώματος, τὸ ὁποῖον περιτριγυρίζουσι τραχεῖς καὶ ἀπορρῶγες βράχοι, κεῖται ὁ Καρέας, παλαιὸν μοναστήρι, τώρα ἠρειπωμένον καὶ καταρρέον.

Ὁ Καρέας ἤκμαζεν ἄλλοτε, τώρα ὅμως τὰ κελλία του εἶνε ἔρημα, χωρὶς μοναχούς, χωρὶς θύρας καὶ στέγας· κανεὶς δὲν ἀκούει τὸ ἡσύχως κελαρύζον ἔξοχον νερόν του... Τὸ δὲ χειρότερον, πλῆθος λίθων ἐκ τῶν πέριξ λατομείων ἐσκέπασαν τὴν αὐλὴν καὶ κατέστρεψαν τὴν ἐκκλησίαν. Θέλεις νὰ ἔμβῃς, πατεῖς μίαν πέτραν, καὶ ἀμέσως παρασύρονται δέκα, ἐν ᾧ αἱ σαῦραι φοβισμέναι πηδοῦν ζητοῦσαι ἀλλοῦ καταφύγιον.

Οἱ οἰκονόμοι τοῦ χρόνου.

Οἱ μεγαλείτεροι οἰκονόμοι τοῦ χρόνου εἶνε οἱ Ἄγγλοι. Ἐκτὸς ἄλλων ἀπόδειξις ἔστω καὶ τοῦτο. Εἰς τὸ ὡρολόγιον ἑνὸς τῶν Λυκείων τῆς Ὀξωνίας εἶνε γραμμένη ἡ ἑξῆς ὑπόμνησις εἰς τοὺς φοιτητάς: *Λεπτὰ ὧραι παρέρχονται καὶ θὰ σας ζητηθῇ λόγος δι' αὐτάς.*

Ἡ λέξις ἀμήν.

Ἡ ἑβραϊκὴ λέξις ἀμὴν παράγεται ἀπὸ τὸ ῥῆμα *ἀμάν*, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ *βέβαιον*, *ἀληθές*, *ἀξιόπιστον*. Ἡ λέξις ἀμὴν εἶνε εὔχρηστος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὡς μόριον τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου σημαίνει βεβαίωσιν, εἰς τὸ τέλος δὲ σημαίνει καὶ εὐχὴν καὶ διὰ τοῦτο ἐξηγεῖται διὰ τοῦ γένοιτο. Τὸ ἀμὴν ἐπεφωνεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ μετὰ τὰς εἰς τὸν Θεὸν δοξολογίας, ἐντεῦθεν δὲ ἡ συνήθεια αὕτη ἐπεκράτησε καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν.

Κατὰ τῆς ὀδονταλγίας.

Λάβετε τεμάχιον χάρτου Riggolol (εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα) ἔχον μέγεθος πεντάρας, βυθίσατε αὐτὸ εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ θέσατε ἐπάνω εἰς τὴν παρειὰν (εἰς τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῆς ἐννοεῖται) ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον τοῦ πάσχοντος ὀδόντος. Κρατήσατε μὲ τὸ μανδήλιόν σας τὸ καυστικὸν αὐτὸ φάρμακον ἓν τέταρτον περίπου, ἐπαναλάβετέ το δὲ δευτέραν φορὰν ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶνε ἀρκετόν. Ἐν τούτοις εἶνε σπάνιον νὰ μὴ ἀρκέσῃ μία μόνη χρῆσις. *Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω* . . . ἰδίως δὲ πονεμένους ὀδόντας.

Παιδὶ μὲ γένεια.

Εἰς γερμανικὴν ἐφημερίδα ἀναγινώσκομεν ὅτι ὀκταετὲς παιδίον ὀνομαζόμενον Λουδοβίκος Κέρν, μαθητὴς τῆς δευτέρας τάξεως ἑνὸς τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Βιέννης ἔχει ἀρκετὰ μεγάλα καὶ πυκνὰ γένεια Τὸ παράδοξον τοῦ πράγματος κινεῖ εἰς ἔκπληξιν πάντας· πρὸ πάντων δὲ πολλοὶ ἰατροὶ ἐξετάζουν τὸ παιδίον διὰ νὰ εὕρουν τὸν λόγον τοῦ τόσον προώρου φυτρώματος τῶν γενείων.

(1) Περὶ τῶν ρυθμῶν θὰ ὁμιλήσωμεν προσεχῶς.

Ὁ Ἀρσάκης.

Ὁ Ἀπόστολος Ἀρσάκης, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἵδρυμα τῆς Ἑλλάδος, ἐγεννήθη ἐν Χοταχόβῳ, μικρῷ χωρίῳ τῆς Ἠπείρου, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1792. Ὀκταετὴς μόλις ἐξεπατρίσθη μετὰ τοῦ πατρός του ὅστις τὸν παρέλαβε μετὰ τῶν ἄλλων τέκνων του εἰς Βουκουρέστιον. Τῷ 1804 ἐστάλη ἀπὸ τὸν θεῖον του εἰς Βιέννην πρὸς τελειοτέραν ἐκπαίδευσιν, ἐκεῖ δὲ ἐπὶ ἓξ ἔτη ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ διδασκάλου τοῦ Γένους, Νεοφύτου Δούκα. Ὁ Ἀπόστολος δεκαοκτὼ ἐτῶν ἐπῆγεν εἰς Γερμανίαν ὅπου ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν μεγάλως εὐδοκιμήσας. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ἐπέστρεψεν εἰς Βουκουρέστιον ὅπου ἐξήσκησε μέχρι τέλους τοῦ βίου του τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα.

Ὁ Ἀρσάκης μολονότι ἔζη εἰς τὰ ξένα, ἠγάπα τὴν πατρίδα· ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ κτίσῃ μέγα κτίριον διὰ τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας καὶ νὰ προικοδοτήσῃ αὐτό. Ἡ φιλεκπαιδευτικὴ ἑταιρία εἶχε συσταθῇ ἀπὸ τὸ 1836, ἀλλ' οἱ πόροι της ἦσαν μικροὶ καὶ ἀσήμαντοι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας της μικρὸν μέχρι τοῦ 1850 ὅτε ὁ Ἀρσάκης ἔκαμε νὴν μεγάλην δωρεάν του.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι ὁ μέγας προστάτης τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως δὲν ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπέθανε χωρὶς νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ φιλόπατρι ἔργον του. Ἡ μαρμαρίνη εἰκών του, ἥτις ὀρθοῦται εἰς τὸν πρόδομον τοῦ Ἀρσακείου περιστοιχουμένη ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μαθητριῶν παριστᾷ αὐτὸν ὡς πολιὸν πάππον ἐν μέσῳ τῶν φιλτάτων ἐγγόνων του. Ἀλλὰ καὶ περισσότερον τῆς εἰκόνος ταύτης τὴν μνήμην του θὰ φυλάττῃ ἀλησμόνητον ἡ εὐγνωμοσύνη ὁλοκλήρων γενεῶν.

Ἡ μᾶλλον διαδιδομένη γλῶσσα.

Ἡ μᾶλλον διαδεδομένη γλῶσσα τοῦ κόσμου εἶνε ἡ κινεζική, τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦν 400 ἑκατομ. ἀνθρώπων. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ ἰνδικὴ ὁμιλουμένη ἀπὸ 100 ἑκατομ. ἡ ἀγγλικὴ ὑπὸ ἄλλων τόσων, καὶ ἡ γερμανικὴ ὑπὸ 57 ἑκατομμυρίων.

Τὰ τέσσαρα θηρία τῆς Ἀφρικῆς.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ. Ποῖος ἀπὸ σᾶς ἠμπορεῖ νὰ μοῦ εἰπῇ τέσσαρα θηρία τῆς Ἀφρικῆς; (Εἷς μαθητὴς ὑψώνει τὸ χέρι του). Λοιπόν, Κωστάκη;

Ὁ ΚΩΣΤΑΚΗΣ. Τρία λεοντάρια καὶ ἕνας ῥινόκερος!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐγένετο λόγος διὰ τὴν κλήρωσιν τοῦ Λαχείου τῶν Ἀρχαιοτήτων· ἦτο παρὼν καὶ ὁ Κουτσοκεφαλάκης, εἰς φίλος του δὲ τὸν ἐρωτᾷ·

— Δὲν ἀγαρδίζεις καὶ σύ, καϊμένε, κανένα λαχεῖο ποὺ ξέρει, μπορεῖ νὰ σοῦ πέσῃ.

—Τί νὰ σοῦ εἴπω, φίλε μου, ἀπαντᾷ ὁ Κουτσοκεφαλάκης, ὅσες φορὲς ἐπῆρα λαχεῖο ποτὲ δὲν ἐκέρδισα· εἶπα ἂς μὴν πάρω τώρα· μπορεῖ νὰ γυρίσῃ τὸ γοῦρι καὶ κερδίσω.

Κοτάκη ὑπὸ τῆς Ἀθηναΐδος Ἀνταρίου.

*

Εἰς τί μᾶς χρησιμεύει ἡ γλῶσσα, ἐρωτᾷ τὴν τριετῆ Τιτίκαν ἡ μεγάλη ἀδελφή της.

Καὶ ἡ Τιτίκα:

— Νὰ γλύφωμε τὰ χείλη μας ὅταν μείνῃ ἀπὸ πάνω γλυκό.

Κοτάκη ὑπὸ τῆς Λάρας τοῦ Θερείου.

*

Ὁ Γιαννάκης διὰ νὰ φανῇ παλληκάρι εἰς τὴν ἀδελφήν του, τῆς λέγει·

— Σήμερα ἔκοψα τὴν οὐρὰ ἑνὸς φιδιοῦ.

— Καὶ διατί δὲν ἔκοπτες τὴν κεφαλήν του, λέγει αὕτη

— Γιατί δὲν εἶχε, ἀπαντᾷ ὁ Γιαννάκης.

Κοτάκη ὑπὸ τοῦ Μεγαθύμου Κερκάλληνος.

*

— Μαρία τί κάνεις αὐτοῦ; ἐρωτᾷ ὁ μικρὸς Ἰωάννης τὴν ὑπηρέτριάν των·

— Πλένω τὰ ψάρια, ἀπαντᾷ ἡ Μαρία.

— Τὰ ψάρια πλένεις! αὐτὰ ἀπὸ τότε ποὺ γεννήθηκαν μέσα 'ς τὸ νερὸ εἶνε, τί το θέλουν τὸ πλύσιμο!

Κοτάκη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

*

Ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ τὸν Τοτόν.

— Τί δουλειὰ κάμνει ὁ πατέρας σου;

— Εἶνε παυμένος.

— Πρῶτα τί ἔκαμνε;

— Ἦταν διωρισμένος!

Κοτάκη ὑπὸ τοῦ Ἀστρομήτου Πολιμιστοῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Δὲν κακογραφεῖς δὰ καὶ τόσον, ἀγαπητή μου Τατιανὴ Ζαδέ. Καὶ ἐν τούτοις μὲ ὀλίγην προσπάθειαν θὰ εἰμπορέσῃς ἀκόμη καλλίτερα νὰ γράφῃς. Νὰ ἤξευρες πόσον με συνεκίνησεν ἡ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας σου ἐξελθοῦσα ἐκείνη ἀναφώνησις: «Εὐεργέτριά μου Διάπλασις!»

Ὁ *Βλαδίμηρος Μονομάχος* μοῦ γράφει ὅτι τρεῖς φίλοι μου (τῶν ὁποίων μοῦ ἀναφέρει τὰ ὀνόματα, ἀλλ' ἐγὼ ἐξ ἐπιεικείας δὲν τ' ἀναφέρω) μοῦ ἔστειλαν πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ παιδικὰ πνεύματα δημοσιευθέντα εἰς αὐτὴν τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ, καὶ μοῦ παραθέτει τοὺς τόμους καὶ τὰς σελίδας. Πῶς λυποῦμαι διότι εὑρίσκονται φίλοι μου νὰ καταχρῶνται τὴν καλήν μου πίστιν! πῶς λυποῦμαι ὅτι μεταξὺ τῶν φίλων μου τοὺς ὁποίους φαντάζομαι ὅλους ὑψηλόφρονας καὶ εὐθεῖς τὸν χαρακτῆρα εὑρίσκονται καὶ παιδία καταπίπτοντα μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ με ἀπατοῦν!...

Λοιπὸν ἡ σύστασις ἔγινε, *Κόρη τῶν Λευκῶν Ὀρέων* (αὐτὸ τὸ ψευδώνυμον ἐξέλεξα ἐκ τῶν τριῶν)· θὰ εἶσαι φίλη μου ἀπὸ σήμερον, ἐλπίζω ὅτι θὰ μοῦ γράφῃς τακτικά, θὰ μοῦ ἀνακοινώνῃς τὰς ἐντυπώσεις σου, θὰ μοῦ περιγράφῃς τὰς ἐκδρομάς σου εἰς τὰς τοποθεσίας τῆς ὡραίας νήσου σας κτλ. Νὰ σε ἰδῶ λοιπόν!

Πάλιν ἐπιστολὴ μὲ μαῦρον περιθώριον! Σφίγγεται ἡ καρδία μου ἐν ᾧ τὴν ἀνοίγω... Εἶνε τῆς *Κρητικῆς Λύρας*, τῆς ἀγαπητῆς μου φίλης. Ἀπέθανε τὸ ἀδελφάκι της! καὶ ἀπέθανε εἰς τὴν ἐξοχήν, μακράν της, χωρὶς νὰ το ἰδῇ· «Ἦτο ἄρρωστο ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐγεννήθη, καὶ ὅσον ἐμεγάλωνε τόσῳ περισσότερον ἀσθενικὸν ἐγίνετο· ὡμολογε, λέγεις, μὲ οὐράνιον ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἐφύτρωσεν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ δὲν εἰμποροῦσε νὰ λησμονήσῃ τὴν οὐρανίαν του φύσιν, καὶ ἐμαραίνετο καὶ ἐπνίγετο εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς γῆς.

Ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του καὶ τὸ ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τὸ ἐφύτευσεν εἰς τὴν πατρίδα του τὸν παράδεισον, καὶ ἐκεῖ χαρούμενο ἀνθεῖ μαζὶ μὲ μυριάδας ἄλλα καὶ σκορπίζει γλυκείαν εὐωδίαν δοξολογεῖ τὸν Θεόν». Αὐτὰ μοῦ γράφει ἡ λυπημένη φίλη μου *Κρητικὴ Λύρα*.

Τί ἔχει νὰ κάμῃ, *Καρυῶτες μου*, ὅτι ἐχω πολλὰς φίλας; ἐμποδίζει τοῦτο νὰ σ' ἀγαπῶ πολύ, πολύ; Ἠξεύρεις τὸ θαυμάσιον ποίημα τοῦ Hugo τὸ ὁποῖον ἀρχίζει μὲ τὰς λέξεις:

Ce siècle avait deux ans . . .

ἐκεῖ ὁμιλεῖ περὶ τῆς καρδίας τῆς μητρὸς ὁ μέγας ποιητὴς καὶ λέγει ὅτι ἕκαστον τῶν τέκνων ἔχει ἓν μερίδιον ἀπὸ τὴν ἀγάπην της ἀλλὰ καὶ τὸ καθέν την ἔχει ὁλόκληρον. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ σέ, *Καρυῶτες*. Πῶς ἀνυπομονῶ νὰ μάθω ὅτι ἠρίστευσες εἰς τὰς ἐξετάσεις!... Τὸ ὡραῖόν σου καὶ εὐκρινὲς γράψιμον μοῦ ἀρέσει πολὺ· ἐν γένει εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη μαζί σου.

Ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ὅλοι εἶνε ἐνθουσιασμένοι μὲ τὸ «Βιβλίον τῆς συμπεριφορᾶς», *Μεγάθυμε Κεφαλήν*. Ἀπέτεινα τὰς εὐχαριστίας σου εἰς τὴν Κυρίαν Σοφίαν Δήμου, ἥτις ἐμειδίασεν ὅταν ἀνέγνωσε τὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς σου ὅπου λέγεις ὅτι ἀξίως φέρει τὸ ὄνομα Σοφία.

Εἰς ὅσα λέγεις συμφωνῶ πληρέστατα, *Λυκοῦργε Νομοθέτα*.

Στεῖλε σημείωσιν τῶν φυλλαδίων, *Μεγάλη Γῆ*, καὶ θὰ σοι σταλοῦν ἀμέσως. Ὡς πρὸς τὴν ἐρώτησίν σου περὶ τῶν παιδικῶν πνευμάτων θὰ σ' ἐρωτήσω: Διατί δὲν βάζετε τὰ μαχαιροπήρουνα ἐκεῖ ὅπου βάζετε καὶ τὰ ἀσπρόρρουχά σας; —Διότι κάθε πρᾶγμα ἔχει τὸν τόπο του θὰ εἰπῇς. Τὸ αὐτὸ λέγω καὶ ἐγώ. Ἄλλος εἶνε ὁ φάκελλος τῶν ἐπιστολῶν, ἄλλος ὁ τῶν παιδικῶν πνευμάτων, ἄλλος ὁ τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων, καὶ ἄλλος ὁ τῶν λύσεων· ἂν ἦσαν ὅλα ἐπὶ ἑνὸς τεμαχίου χάρτου, ἔπρεπε τὸ αὐτὸ χαρτὶ νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου τέσσαρας, ἀριθ. 4 φορὰς, καὶ τί σύγχυσις θὰ ἐγίνετο, φαντάσου πλέον.

Ὅσα εἶνε καλά, δημοσιεύονται, φίλε μου *Εὔσκιε Πλάτανε*, ὅσα ὅμως δὲν δημοσιεύονται δὲν σημειώνονται.

Βεβαίως, *Ἀττικὴ Νύξ*, τὸ ὕφος εἶνε τόσον δύσκολον πρᾶγμα ὥστε καὶ νὰ το μαντεύσῃ τις εἶνε ἤδη μέγα πρᾶγμα· εἰποῦσα δὲ ὅτι ἐμάντευσες τί σημαίνει ὕφος ἐνόμιζα ὅτι σοῦ ἔκαμα πολὺ μεγάλον ἔπαινον· ἐννοεῖται ὅτι ὁμιλῶ περὶ ὕφους, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὰς πλέον λεπτοτάτας ἀποχρώσεις τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν συναισθημάτων· ὑπάρχουν συγγραφεῖς οἵτινες ἀντιγράφουν ἑπτὰ ὀκτὼ φορὰς τὸ ἔργον των πρὶν το παραδώσουν εἰς τὴν δημοσιότητα· ὑπάρχουν συγγραφεῖς οἵτινες ἐδαπάνησαν δέκα ὁλόκληρα ἔτη λαξεύοντες, σμιλεύοντες, λειαίνοντες, καλλιτεχνοῦντες ἑκάστην φρᾶσιν τοῦ βιβλίου των καὶ μόνον τότε τὸ ἔκριναν ἄξιον δημοσιεύσεως.

Ὦ *Γενναῖε Θησεῦ*, πολὺ εὐχαρίστως σὲ ἀπαντῶ· γράφε μου ὅμως περισσότερα, καϊμένε!

Λοιπὸν περιμένω τὰς περιγραφὰς τῶν τερπνοτάτων μερῶν τῆς πατρίδος σου, *Ἀτρόμητε Ὑψηλάντα*.

Ἐκ βάθους καρδίας μου ηὐχήθην ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας σου εἰς τὰς ἐξετάσεις, *Λύρα τῆς Σαπφοῦς*. Βεβαίως θὰ ἐπέτυχες λαμπρά. Πόσον εἶμαι εὐχαριστημένη ὅτι ἀπέκτησα τόσον καλὴν φίλην! Τώρα εἰς τὰς διακοπὰς ὅμως θέλω νὰ μου γράφῃς πολλά, πολλά.

Τί ὡραῖα ποῦ ἦσαν τὰ ἄνθη σου, *Οὐράνιον Τόξον*. Ἀξίζεις ἕνα θερμὸν θερμὸν εὐχαριστῶ!

Καὶ πάλιν μὲ κατευχαριστήσεν ἡ ἐπιστολή σου, *Πεκουλίτς*. Τὸ ὀνειροπόλημά σου, ὅτι μετὰ τὰς ἐξετάσεις θὰ κάθεσαι εἰς τὴν δροσερὰν σκιὰν τοῦ ὡραίου κήπου σας καὶ θὰ με ἀναγινώσκῃς, ἐν ᾧ θὰ ταλαντεύεσαι γλυκὰ γλυκὰ εἰς τὴν πολυθρόνάν σου, μοῦ ἐφάνη ποιητικὸν ὄχι ὅμως καὶ ἀκατόρθωτον· ἀλλὰ θὰ μουρμουρίζουν καὶ τὰ δένδρα, θὰ κελαδοῦν καὶ τὰ πουλιά; ἔχεις τόσην δύναμιν, *Πεκουλίτς*, νὰ τα κάμῃς καὶ αὐτὰ τὴν ὥραν ποὺ θέλεις, νὰ τραγουδοῦν τὸ καθὲν εἰς τὸ εἶδός του διὰ νὰ σε διασκεδάζουν; Ἢ τὰ ἔβαλες ἔτσι διὰ τὴν περιγραφήν;

Τόσον ἀγαπημένα ἀδελφάκια εἶνε τὸ *Λευκὸ Περιστερόκι* καὶ ὁ *Ζωηρὸς Νεβρός*, ὥστε μιὰ φορὰ ποὺ ἐκρυολόγησαν ἐκρυολόγησαν μαζί· τώρα ἔγιναν καὶ τὰ δύο καλὰ πάλιν μαζί, καὶ μου γράφουν πάλιν μαζί. Τὰ φιλῶ κ' ἐγὼ μαζί τ' ἀγαπημένα ἀδελφάκια.

Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου σου εὔχομαι περαστικά, φιλτάτη μου Ἀρ. Γ. Σκληᾶ. Πόσον εὐτυχὴς εἶμαι ὅτι ἐν μέσῳ τῶν θωπειῶν τῆς καλῆς σου μαμμᾶς σὲ ἀνακουφίζω κ' ἐγὼ λιγάκι. Ἄμα γίνῃς καλά, νὰ μοῦ το γράψῃς ἀμέσως. Μὴν τύχῃ ὅμως καὶ το λησμονήσῃς!

Ὄχι, *Ξενητεμμένο Πουλί*, «ὄσῳς» μὲ «ἄσῳς» δὲν ὁμοιοκαταλήκτει· τὸ «εὐθυμίαν» ὁμοιοκα αληκτεῖ μὲ τὸ «ὑγείαν» κυρίως ὅμως διὸ νὰ εἶνε πλουσία ἡ ὁμοιοκαταληξία ἔπρεπε νὰ ὁμοιοκαταληκτῇ μὲ τὸ «μίαν» «τιμίαν» κτλ.— Ὡς πρὸς τὴν διάκρισιν μεταξὺ παλαιῶν καὶ νέων φίλων δὲν ἔχεις δίκαιον. Τὸν κανονισμὸν τὸν ὁποῖον ζητεῖς θὰ προσπαθήσω νὰ τον στείλω.

Εἶναι ἄξιος ἐπαίνων καὶ ἐνθαρρύνσεως διὰ τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἔλαβες νὰ διορθώσῃς τὸν γραφικόν σου χαρακτῆρα, Ἰω. Θεοφιλόπουλε. Ἀκόμη ὅμως πρέπει νὰ καταβάλῃς καὶ κόπον καὶ προσοχήν· διότι τὸ γράμμόν σου φέρει ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν παλαιῶν ἁμαρτιῶν. Βλέπεις πόσον μεγάλη εἶνε ἡ δύναμις τῆς ἕξεως!... Ἀνεπαισθήτως συνήθισες εἰς τὴν κακογραφίαν καὶ τώρα εὑρίσκεις τόσην δυσκολίαν νὰ την ἐκδιώξῃς ἀπὸ πάνω σου· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἐλαττώματα· ὅς σου γίνῃ τοῦτο παράδειγμα διὰ πολλὰ πράγματα.

Ἡ προθυμία σου ν' ἀριστεύσῃς εἰς τὰς ἐξετάσεις διὰ νὰ εὐχαριστηθοῦν οἱ ἀγαπηταί γονεῖς σου φανερώνει ὅτι εἶσαι φιλότιμος καὶ φιλόστοργος κόρη, *Ἀνθηρὰ Ἄνοιξις*. Εἰς τὰς διακοπὰς πλέον νὰ σε ἰδῶ! Κατὰ τὰ γραφόμενά σου πρέπει νὰ περιμένω ὁλόκληρα φορτία πνευματικῶν ἀσκήσεων καὶ παιδικῶν πνευμάτων καὶ λύσεων. Εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς ὅμως ποὺ ἔχεις λάβῃ ἤδη μέρος πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃς μὲ τὸ πρῶτον ψευδώνυμον ἕως νὰ τελειώσουν, διὰ νὰ μὴ γίνουν λάθη.

Καλὰ λοιπόν, *Ἔαρινὴ Μυρσίνη*, σὲ συγχωρῶ ἐντελῶς καὶ σβύνω ἀπὸ τὴν μνήμην μου τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο· ἀλλ' ὅπως ἦτο γραμμένον τὸ γράμμα σου ἄλλην ἑρμηνείαν δὲν ἐπεδέχετο· κ' ἐγὼ ἴσα ἴσα ἐπειδὴ νομίζω ὅτι μ' ἀγαπᾷς, δι' αὐτὸ μου ἦλθε αὐτὴ ἡ κραυγὴ τοῦ παραπόνου εἰς τὰ χείλη μου. Παρηγορήσου λοιπὸν τώρα, φίλη μου. Ἐγὼ σ' ἀγαπῶ ὅπως καὶ πρῶτα· γράφε μου τακτικὰ διὰ νὰ δείξῃς ἐμπράκτως ὅσα μου γράφεις.

Ἡ ἐπιστολή σου μ' εὐχαρίστησε πολύ, ἀγαπητέ μου Κωνστ. Κατσίγρα· τώρα που ἐμβῆκες εἰς τὸν καλὸν δρόμον, τράβα ἐμπρὸς μὲ θάρρος. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν σου θ' ἀποσπάσω ὀλίγας γραμμάς. «Δὲν θὰ το κρύψω ἀπὸ σέ, προσφιλής μου «Διάπλασις» ἥτις μᾶς διδάσκεις νὰ εἴμεθα φιλαλήθεις· πρὶν σε ἀναγνώσω εἶχα μίαν ἀπέχθειαν διὰ τὰ γράμματα. Ἡ μητέρα μου ἡ καϊμένη πάντοτε μ' ἐφώναζε: ἔλα νὰ μελετήσῃς κ' ἐγὼ τῆς ἀπαντοῦσα *θὰ μελετήσω*, πάντοτε τὸν μέλλοντα μετεχειριζόμην... Ὀδηγούμενος ἀπὸ τὰς συμβουλάς σου ἀπεφάσισα νὰ μεταβλήθῳ νὰ μάθω ὀλίγα γράμματα. Ἡ ἀπόφασίς μου ἐτέθη εἰς πρᾶξιν. Ἤρχισα νὰ μελετῶ· τοῦτο ὅμως μου ἐφαίνετο πολὺ δύσκολον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν δυσκολίαν τὴν ἐνίκησα διὰ μέσου σου, ἀγαπητή μου «Διάπλασις»· τὸ ὄνομά σου μοῦ ἔδιδε νέον θάρρος ὥστε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσυνήθισα εἰς τὴν μελέτην.» Ὦ, πόσον εὐτυχὴς εἶμαι ἀναγινώσκουσα τὰς γραμμὰς αὐτάς!...

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου 1893]

199. Λεξίγριφος.

Εἰν' ἀριθμὸς τὸ πρῶτον μου, νῆσος τὸ δεύτερόν μου
Θεὸς ἀρχαίας ἐποχῆς εἶνε τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη ὑπὸ Παυλίνης ἀπὸ τοῦ Μεσολογγίου.

199. Λεξίγριφος.

Ἐν ἄρθρον κ' ἓν ἐπίθετον ἐὰν τὰ παραθέσῃς
Ἐκ τῆς μυθολογίας μας θεὸν θ' ἀποτελέσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ Κωνσταντίνου Γ. Κουμιστᾶ.

200. Στοιχειόγριφος.

Μὲ μεγάλο τὸ κεφάλι ποταμὸς εἰς τὴν Ἀσίαν,
Μὲ μικρὸ ὅμως κεφάλι ζήσει με 'ς τὰ μαγειρεῖα.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθιμένης Δικαιοῦ.

201. Ἀναγραμματισμός.

Ὅπως εἶμαι ἐὰν μείνω, σὲ φωτίζω.
Ἂν με ἀναγραμματίσῃς, σὲ φοβίζω.

Ἐστάλη ὑπὸ Γ. Θεοφιλοπούλου.

202. Αἴνιγμα.

Εἰς τὴν Σύρον, Κύπρον, Ῥόδον, Ἀλικαρνασσὸν καὶ Κρήτην
Θὰ με εὕρῃς κατοικοῦντα, ὄχι ὅμως καὶ 'ς τὴν Οἴτην.

Ἐστάλη ὑπὸ Τιτανοῦς Π. Μ. Χαδί.

203. Αἴνιγμα δημῶδες.

Τὲς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα τὰ 'πέρασα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ δόντια μου.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἑλένης Λεύτου.

204. Κυβόλεξον.

Σχηματίσατε κυβόλεξον ἐκ τεσσάρων λέξεων ἐν αἷς νὰ περιέχεται ἡ λέξις νωθή.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μίλλοντος Νουάρχου.

205. Πρόβλημα.

Ἐπόπτης σχολείου ἠρώτησε τὸν διδάσκαλον πόσοι μαθηταὶ φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον κ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη: «Ἂν εἰς τοὺς φοιτῶντας προσθέσῃς καὶ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ τὸ τέταρτον καὶ δέκα ἀκόμη, γίνονται 48.» — Πόσοι ἦσαν οἱ μαθηταί;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κιεφάλωνος.

206-207. Μεταμορφώσεις.

Α') Ὁ *ὄνος* διὰ 5 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *γ.λάρος*.
Β') Ὁ *Κόδρος* δι' 6 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Πόρρος*.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Αὔρας τοῦ Ὀρφέως.

208—211. Κεκρυμμένα ὀνόματα ὀρέων

Α') Ἐὰν θέλῃ τις νὰ τὸν ἐπαινοῦν, ἂς ἐπαινῇ τοὺς ἄλλους.
Β') Ἅμα νοσήσῃ φίλος σου πιστὸς φρόντισε περὶ αὐτοῦ.
Γ') Φρόντισε δὲ ὡς ἐὰν ὁ ἴδιος ἠσθένεις.
Δ') Οἱ κακοὶ ὥσπερ καλοὶ θέλουσι νὰ δεικνύωνται.

Ἐστάλη ὑπὸ Θέμ. Χριστοφίδου.

212. Κρικωτόν.

μὴ
ἀκκὶς ὡς
ὁρῶ οἶον
βίος σῦς

Εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀστερίσκων νὰ τεθῶσι λέξεις ταιαῦται ὥστε ἡ προηγουμένη μεθ' ἑκάστης τούτων νὰ ἀπαρτίζῃ νέαν λέξιν, ὡς καὶ ἑκάστη τούτων μετὰ τῆς ἑπομένης ἄλλην πάλιν λέξιν. Ἡ ὀρθογραφία παραβλέπεται.

Ἐστάλη ὑπὸ Γεωργίου Τ. Οἰκονόμου.

213-216. Μαγικὸν γράμμα.

Ἀντικαθιστῶν δύο γράμματα ἐξ ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἄλλων δύο, πάντοτε τῶν αὐτῶν, σχηματίσατε ἄλλας τόσας λέξεις: κοινῶς, νερόν, θολόν, ἁπαλῶς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ξενιτεμένου Πουλιοῦ.

217—222. Ἐπανόρθωσις λέξεων.

Διὰ καταλλήλου μεταθέσεως τῶν γραμμάτων τῶν κάτωθι λέξεων σχηματίσατε τὰ ὀνόματα ἐξ δένδρων.

1, Ἑρμάω. 2, Δέρκος. 3, Ἤδορ. 4, Λαεία. 5, Τελέπα. 6, Ἄκρυα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Πολεμιστοῦ.

223. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Ὅτε ἐγίνετο ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία ποῖος ἀρχαῖος ποιητὴς ἐγεννᾶτο;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λεσθίας Ἀηδόνος.

224. Ἀπροσδόκητον.

Πῶς τὰ 12 σπίρτα γίνονται 7 χωρὶς νὰ καῇ κανέν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Δρόσου τῆς Πρωΐας.

225. Ἀκροστιχίς

Τῶν κάτωθι τὸ τέταρτον στοιχεῖον νὰ ζητῆτε,
Καὶ ὄνομ' αὐτοκράτορος θὰ εὕρητε, ὦ λῦται.

1. Τὸ πρῶτον μου ὡς ἔπιπλον ὁ οἶκός σάς το ἔχει.
2. Πᾶς πλούσιος τὸ δεύτερον, ὂν νάμισμα, κατέχει.
3. Τὸ τρίτον εἶνε Μοῦσά τις· μαντεύσατε δὲ ποία.
4. Τὸ τέταρτόν μου πόλις τις ἀρχαία ἐν Ἀσίᾳ.
5. Ζωγράφον περιβόητον τὸ πέμπτον μου σημαίνει.
6. Τὸ ἕκτον μου θὰ εὕρετε θεόν τινα δηλοῦν.
7. Πτηνὸν ἐγώ· τὸ ἆσμα μου τὰ ὦτά σας εὐφραίνει.
8. Ἐγὼ δὲ εἰς τὸ σῶμά σας ὑπάρχω . . . Εἰμ' ὀστοῦν.

Ἐστάλη ὑπὸ Σοφιανοῦ Ν. Νερᾶτζη.

226. Ἐλλειποσύμφωνον.

Ὀ—ά:ο—ῶ—ἄω:ω—εἶε—ὁ—ευεεῶ—οὺ—ὁοἰου—ου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Θέρμου Τζέου.

227. Φωνηεντόλιπον.

Ἡ—κκ—γλσσ—ν—σμν—κκ—κρδς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Πολεμιστοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 30 Ἀπριλίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

125. Βροχὴ (ὄχι). — **126.** Πανόπη (Πᾶν, ὀπή). — **127.** Ἕλκος, κλέος. — **128.** Ἡ μυρμηκοφωλιά. —

129.

Σ
Α Ι Θ Ρ Α
Α Ρ
Α Ι Λ Ι Α
Μ Θ
Ι Ο Υ Λ Ω
Σ Ν

130.

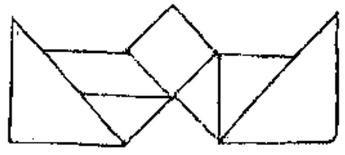

— **131.** Ἦτο 7 ἐτῶν. — **132.** Οἱ ἄνθρωποι. — **133.** Ὄχη (ὄχι). — **134-138.** 1, Κόραξ. 2. Ἱέραξ. 3, Ἀετός. 4, Ἀηδών. 5, Κύκνος. — **139.** Ἔπρεπε νὰ τὸν ζωγραφίσῃ ὡς κυνηγὸν γονατιστὸν (διὰ νὰ κρύπτεται ἡ χωλότης), κύπτοντα πρὸς τὰ κάτω (διὰ νὰ κρύπτεται ἡ κυφότης), καὶ σκοπεύοντα (διὰ νὰ μὴ φαίνεται ὅτι εἶνε μονόφθαλμος). — **140-142.** Α'.) *Τρόπις*, τρόπος, τάπος, κόπος, κόρος, κῦρος, *κῦτος*. — Β'.) *Ἕλος*, ὅλος, πῦλος, πόρος, ὅρος, ὄνος, πόνος, *πόντος*. — Γ'.) *Πάρις*, Πάρος, πόρος, φόρος, ἄρος, ὅλος, ἄλλος, ἅλας, *Αἴας*. — **143-145.** Α') Κύων. — Β') Λέων. — Γ') Ὄνος. — **146-150.** Τῇ προσθήκῃ τοῦ γράμματος Τ σχηματίζονται αἱ λέξεις, τρέχεις, τέμνω, ἀτμός, τρόπος, τάφρος. — **151.** ΘΑΛΕΙΑ (1, Θεμιστοκλῆς. 2, Ἀλκιβιάδης. 3, Λεωνίδας. 4, Ἐπαμεινώνδας. 5, Ἰφικράτης. 6, Ἀγησίλαος). — **152.** ΕΛΛΑΣ (1, ΑρτΕμις. 2, ΝικοΛάεφ. 3, ΜήΛον. 4, κΛί. 5, ΜυΣία). — **153.** Δὶς καὶ τρὶς τὸ καλὸν, τὸ δὲ κακὸν οὐδ' ἅπαξ.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας
Παράκοπα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ - ἀρίθμησιν ἑνὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀκαρέδικτα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 164]

ΙΒ

Ο ΤΟ-ΧΟ ΚΑΙ Ο ΚΑΖΗΣ

Τῆς πρώτης ἐκπλήξεως παρελθούσης, ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἔκαμε σημεῖον εἰς ὅλας τὰς λέμβους νὰ πλησιάσωσιν, ὥστε νὰ ἠμπορέσουν νὰ κούσουν ὅλοι τὴν φωνήν του.

« Ο ΚΑΖΗΣ ΠΛΗΣΙΑΣΑΣ ΤΟΝ Το-Χο » (Σελ.180)

« Ἡ πλησιεστέρα ξηρὰ εἶνε ἡ νῆσος τοῦ Πάσχα» εἶπεν, ὅταν παρετάχθησαν περὶ αὐτὸν αἱ λέμβοι. « Μόλις ἀπέχομεν ἀπ' αὐτῆς διακοσίας λεύγας. Εἶνε τὸ μόνον μέρος ὅπου ἐλπίζομεν νὰ φθάσωμεν, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἀπαντήσωμεν κανὲν πλοῖον νὰ μας συμπαραλάβῃ. Αἱ ἄλλαι νῆσοι τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ ἤπειρος εὑρίσκονται εἰς πολὺ μεγαλητέρας ἀποστάσεις. Ἐὰν ἔχωμεν οὔριον ἄνεμον, εἰμποροῦμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα ἐντὸς πέντε ἢ ἓξ ἡμερῶν. Ἀλλ' ἂν ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ νηνεμία, φοβοῦμαι μήπως τὸ ταξείδιόν μας διαρκέσῃ πολὺ περισσότερον. Σᾶς συνιστῶ λοιπὸν μεγάλην ἀκρίβειαν καὶ αὐστηρότητα περὶ τὴν διανομὴν τῶν ζωοτροφιῶν. Τὸν δρόμον τώρα, τὸν γνωρίζουν καλὰ οἱ κύριοι κυβερνῆται τῶν λέμβων. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πολὺ φρονιμώτερον νὰ ταξειδεύωμεν ὅλοι ὁμοῦ, ἢ μᾶλλον νὰ μὴ ἀπομακρυνώμεθα πολὺ ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, διὰ νὰ εἰμπορούμεν ν' ἀνακοινῶμεν ἀμοιβαίως τὰς καθημερινὰς παρατηρήσεις μας καὶ ν' ἀποφεύγωμεν οὕτω τοὺς κινδύνους τῆς ἀποπλανήσεως. Διατάσσω λοιπὸν γενικὴν συνάθροισιν τῶν λέμβων καθ' ἑκάστην, τὴν δωδεκάτην καὶ ἡμίσειαν. Τὴν νύκτα θὰ ἔχωμεν τὰ φανάρια μας ἀναμένα διὰ νὰ βλεπώμεθα. Χάρις εἰς τὰ τρία αὐτὰ μέτρα, ἐλπίζω νὰ φθάσωμεν αἰσίως.»

Ὁρμόθυμος ἀναφώνησις ἐξ ὅλων τῶν πληρωμάτων ἐπευφήμησε τὸ λογίδριον τοῦτο:

«Ζήτω ὁ πλοίαρχος!»

Αἱ συνεταὶ αὐταὶ ὁδηγίαι ἴσχυσαν νὰ διαλύσουν ἀμέσως καὶ ὡς διὰ μαγείας τοὺς φόβους τῶν ἐπιβατῶν καὶ νὰ τοὺς ἐμπνεύσουν θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνην! Ἄλλως τε ἡ θάλασσα ἦτο τόσῳ γαλήνιος καὶ ὡραία, ὁ οὐρανὸς τόσον ἴλαρός, ὅλαι ἐκεῖναι αἱ λέμβοι τόσον καθάριαι καὶ εὐπρόσωποι μὲ τὰς τριχρόους σημαίας των, ὥστε τὸ θέαμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀπεδίωκε τὴν ἰδέαν τοῦ κινδύνου. Τὸ ναυάγιον τοῦτο εἶχε μᾶλλον ὄψιν ἑορτῆς. Ἐδύνατό τις νὰ φαντασθῇ εὐκόλως ὅτι εὑρίσκεται εἰς θαλασσίαν ἐκδρομὴν χάριν ἀναψυχῆς ἢ εἰς λεμβοδρομίαν· ὁ δὲ ἄνθρωπος εἶνε ζῷον τόσῳ παραδόξως πλασμένον, τόσῳ εὐαίσθητον πρὸς τὰς ἐκ τοῦ περιβάλλοντος ἐντυπώσεις, ὥστε

κανείς τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συλλογισθῇ ὅτι εὑρίσκοντο εἰς κρίσιμον περίστασιν καὶ μάλιστα σχεδὸν εἰς ἀπελπιστικήν.

Καὶ ὅμως αὐτὴ ἦτο ἡ ἀλήθεια. Ὅταν ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἔλεγεν ὅτι θὰ ἔφθανεν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα ἢ θὰ συνήντων καθ' ὁδὸν πλοῖον, ὀλιγίστας εἶχε κατὰ βάθος ἐλπίδας. Μόνος αὐτός, μὲ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῶν ναυτικῶν πραγμάτων, εἶχε καταμετρήσει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. Μόνος αὐτὸς εἶχεν ὑπολογίσῃ ἐντὸς δέκα λεπτῶν, τὴν ὥραν καθ' ἣν θὰ κατεβυθίζετο ἡ Ἥρα. Μόνος αὐτός, τέλος, ἤξευρε καλὰ τί ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ καὶ τί νὰ φοβῆται.

Ἀλλὰ τὰ συμπεράσματά του τὰ ἐκράτει μυστικά, ἤξευρε δὲ νὰ ἐμπνέῃ πάντοτε εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν δυστυχεῖς τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐλπίδα, ὥστε ὅσῳ τὸ δυνατὸν ἀργότερα νὰ μάθουν αὐτοὶ τὴν φρικώδη ἀλήθειαν . . .

Ἀνεχώρησαν διευθυνθέντες νοτιοδυτικῶς. Αἱ λέμβοι κατεῖχον ἕκτασιν ἑκατὸν μέτρων περίπου καὶ προὐχώρουν διὰ τῶν κωπῶν, διότι οὐδ' ὁ ἐλάχιστος ἄνεμος ἔπνεε. Διεσκέδαζον ἤδη ἀγωνιζόμενοι περὶ ταχύτητος, ἦσαν δὲ ὅλοι φαιδροὶ καὶ ἀντήλλασσον ἀπὸ λέμβου εἰς λέμβον χαιρετισμοὺς καὶ ἀστειότητας.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἥλιος κατῆλθεν ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος καὶ ἔδυσεν ἐν μέσῳ πλημμύρας χρυσοῦ, χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον νέφος νὰ τὸ στολίσῃ διὰ τῶν χρωμάτων του. Εἰς τὰς ἓξ ἐγευμάτισαν εἰς ὅλας τὰς λέμβους, διὰ πρώτην φοράν. Ἡ διαταγὴ τοῦ πλοιάρχου ἐτηρήθη κατὰ γράμμα. Ἑκάστη λέμβος εἶχε κατὰ μέσον ὅρον τεσσαράκοντα ψυχάς, ἦτο δ' ἐφωδιασμένη μὲ 240 λίτρας ὕδατος, 120 λ. οἴνου, 200 χιλιόγραμμα διπυρίτου καὶ 100 χιλιόγραμμα κρέατος βοείου παστοῦ. Ἐὰν ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανεν ἕκαστος 250 γραμμάρια τὴν ἡμέραν, ὑπῆρχε κρέας διὰ δέκα ἡμέρας· διπυρίτης δια δύο ἑβδομάδας περίπου· οἶνος καὶ ὕδωρ διὰ δώδεκα ἡμέρας. Ὁ ἁπλοῦς οὗτος ὑπολογισμὸς ἴσχυσε νὰ δώσῃ ἐκτάκτως ὡραίαν γεῦσιν εἰς τὸ παστὸν κρέας καὶ εἰς τὸν διπυρίτην, πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν ἠγάπων τόσον ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὅλοι ἔφαγον μετ' ὀρέξεως Κανεὶς δὲν ἔρριψεν οὔτε ψυχίον. Ἀκόμη καὶ ὕδωρ ἔπιον πολύ, — τὴν μερίδα του ὅλην ἕκαστος — ποτὸν τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἀγαπῶσι καὶ ὀλίγον πίνουσιν οἱ ναυτικοί.

Καὶ ἐπῆλθεν ἡ νύξ. Εὐτυχῶς ἦτο θερμὴ ὡς ὡραία ἡμέρα εὐρωπαϊκῆς ἀνοίξεως, ἡ δ' ἐλλειψις τῆς στέγης δὲν ἦτο ὡς ἐκ τούτου ἐπαισθητή. Φαντασίαι ζωηραὶ καὶ ρομαντικαί, ὡς ἡ τοῦ Χάνδου, τῆς Ἀνθῆς, καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Παύλου, εὐαισθήτου ἤδη πρὸς τὰ θέλγητρα τῆς φύσεως, ὅσον δὲν ἐπίστευεν οὔτε αὐτός, εὗρον κατ' ἀρχὰς ἀληθῆ ἡδονὴν εἰς τὸν μακρὸν τοῦτον ἀνὰ τὸν ἀπέραντον ὠκεανὸν περίπατον ὑπὸ τοὺς ἀστέρας τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου. Μακράν, οἱ ἐρυθροὶ φανοὶ τῶν ἄλλων λέμβων ἐστίζον ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὸ βαθὺ κυανοῦν τῆς θαλάσσης. Δὲν ἦσαν μόνοι, καὶ ὅμως πόσον μικροὶ καὶ πόσον ἀσθενεῖς ἐλογίζοντο ἐν τῷ ἀπεράντῳ κύκλῳ τοῦ νυκτερινοῦ τούτου ὁρίζοντος! Ἡ ἰδέα τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου τοὺς ἔκαμνε νὰ μὴ ἐκτιμῶσι τὴν σχετικὴν ἀσφάλειαν τῆς παρούσης ὥρας. Πρᾶγμα παράδοξον! Ἡ Ἀνθὴ ἐσχεδίαζε νὰ γράψῃ πρὸς τὰς ἐν Καλκούττῃ φίλας της τὰς ἐντυπώσεις της εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ὅπου θὰ εὕρισκον γραμματοκιβώτιον.

Ὁ Χάνδος, ὁ Παῦλος καὶ ὁ κ. Κλοακὲν ἐζήτουν ἐπιμόνως νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὰς κώπας ὅταν οἱ ναῦται ἤθελον κουρασθῇ. Ὁ Κάζης κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ διὰ τῆς πολιτίμου του ζώνης καὶ τοῦ τάπητος τῆς πρώρας, τεταμένου ἐπὶ δύο κωπῶν, ἀληθῆ θαλαμίσκον διὰ τὴν κυρίαν Ὀμολλοᾶ καὶ τὴν Ἀνθήν. Περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸ πλήρωμα διηρέθη εἰς τρεῖς ὁμίλους, ἐξ ὧν αἱ δύο θὰ ἐκοιμῶντο, ἐν ᾧ ὁ τρίτος θὰ ἐκωπηλάτει. Ἐξηπλώθησαν ἐπὶ τῶν βάθρων, ἔκαμον προσκεφάλαια τὰς πρόρρουχα, τὰ ὁποῖα ἔφεραν μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἀπεκοιμήθησαν.

Τὴν πρωΐαν αἱ λέμβοι εὑρέθησαν ἀπομεμακρυσμέναι ἀπ' ἀλλήλων περισσότερον τῆς προτεραίας, ἀλλὰ τὴν δωδεκάτην καὶ ἡμίσειαν κατὰ τὴν διαταγὴν συνηθροίσθησαν ὅλαι ἐν τάξει. Εἶχον διατρέξῃ 20 ναυτικὰς λεύγας περίπου, ἀλλ' εἶχον παρεκκλίνῃ πρὸς νότον περισσότερον ἀφ' ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ εὑρίσκωνται πάντοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα. Ἡ κοινὴ αὕτη λοξοδρόμησις ἀπεδείκνυεν ὅτι εὑρίσκοντο ἐπὶ ρεύματος θαλάσσης φερομένου πρὸς τὸν νότιον πόλον. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ τὸ λάβουν καὶ αὐτὸ ὑπ' ὄψει, διὰ νὰ κανονίσουν τοῦ λοιποῦ τὴν πορείαν των· οἱ κυβερνῆται τῶν λέμβων ὑπελόγισαν ἕκαστος χωριστά, ἐγένετο δὲ παραδεκτὸν ὑπὸ τοῦ στολίσκου τὸ μέσον ἐξαγόμενον. Μετὰ τοῦτο ἐξεκίνησαν πάλιν ἄνευ χρονοτριβῆς.

Ἐπὶ τῶν λέμβων ἐβασίλευεν ἡ αὐστηροτέρα πειθαρχία. Οἱ κωπηλάται διεδέχοντο ἀλλήλους μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἀκρίβειαν. Ἀλλ' ἡ ἐλπὶς νὰ φθάσουν ἐντὸς ἓξ ἡμερῶν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα ἀπέβαινεν ὁλονέν χιμαιρική. Ἤδη ὅλοι εἶχον ἀναλάβῃ τὰς ἕξεις των. Οἱ ναῦται διηγοῦντο, καθεὶς μὲ τὴν σειράν του, ἱστορίας θαλασσινάς, μεταξὺ δὲ τῶν μυθολόγων τῶν εὐαρεστότερον ἀκουομένων, διεκρίνετο ὁ Κομπεροῦσσος.

Ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐφυλλομέτρουν δύο - τρία βιβλία, τὰ ὁποῖα εἶχον παραλάβῃ μεθ' ἑαυτῶν. Ὁ δὲ Χάνδος καὶ ὁ Παῦλος, κουρασμένοι ἐκ τῆς κωπηλασίας, ἐκοιμῶντο εἰς τὰ διαλείμματα.

Μόνον ὁ Κάζης ἠγρύπνει διαρκῶς. Εἶχε παρατηρήσῃ ἓν φαινόμενον παράδοξον, περὶ ὥραν πέμπτην τῆς ἑσπέρας.

Ὁ κ. Κλοακέν, τὸν ὁποῖον ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ἀγωνία δὲν εἶχον ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὰς προσφιλεῖς του μελέτας, εἶχε λάβῃ ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ πολύτιμον χαρτοφυλάκιον, τὸ περιέχον τὴν πλάκα τοῦ Κανδαχάρ. Εἶνε περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν διέτρεξε κανένα κίνδυνον νὰ τὴν λησμονήσῃ ἐπὶ τῆς Ἥρας. Διὰ χιλιοστὴν ἴσως φορὰν τὴν παρετήρει, τὴν ἐξήταζε, τὴν ἐμελέτα σιωπηλῶς. Τὸ θέαμα τοῦτο ἦτο τόσῳ δυσάρεστον διὰ τὸν Κάζην, πεποτισμένον ἀκόμη ἐκ τοῦ ἐνστιγματικοῦ μίσους κατὰ τῆς χρυσῆς πλακός, ὥστε ὁ πιστὸς ὑπηρέτης ἐστράφη πρὸς τὴν πρύμνην διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπῃ.

Ἐξαίφνης τότε συνέλαβεν ἓν κίνημα τοῦ Τὸ-Χό. Ὁ παράδοξος ἄνθρωπος ἀνεφριξίασεν, ἀνηγέρθη, ἤνοιξεν ὑπερμεγέθεις ὀφθαλμοὺς καὶ παρετήρει τὴν χρυσῆν πλάκα μ' ἔκφρασιν καταπλήξεως, λατρείας, ἀπληστίας. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχε μετακινηθῇ σχεδὸν ἀπὸ τὴν θέσιν του, συνεσπειρωμένος ἐκεῖ ὡς ζῷον, τρώγων καὶ πίνων ὅ,τι τῷ ἔδιδον, λαμβάνων ἐνίοτε καὶ τὴν κώπην, ὁσάκις οἱ ναῦται την ἔθετον εἰς τὴν χεῖρά του, ἀλλ' ἀδιάφορος κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς ὅλα τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτόν. Ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰπατηθῇ τις ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν τοῦ βλέμματός του κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἦτο ἔκφρασις πόθου διαπύρου, ἀγρίου, ἀκατανικήτου, οὐδὲν ἔχουσα κοινὸν πρὸς τὴν συνήθη τοῦ ἀνθρώπου ἀπάθειαν καὶ ἠλιθιότητα.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐπανέθηκε τὴν πλάκα εἰς τὸ θυλάκιόν του, ὁ δὲ Τὸ—Χὸ εἶδεν ὅτι παρετηρήθη. Τότε ἀνέλαβεν ἀμέσως τὴν συνήθη του ὄψιν καὶ μετ' ὀλίγον προσεποιήθη ὅτι κοιμᾶται.

Ἀλλ' ἡ ὑποψία τοῦ Κάζη ἠγρύπνει. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου πεπεισμένος ὅτι ἡ πλάξ τοῦ Κανδαχὰρ ἦτο κατὰ βάθος ἡ αἰτία ὅλων τῶν δεινῶν τῆς οἰκογενείας Ροβινσῶνος, δὲν ἐδίστασε ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν καὶ τῆς Ἥρας τὴν ἀπώλειαν. Πόθεν λοιπὸν ὁ ἐλεεινὸς καὶ ἄθλιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἠσθάνετο τόσον ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν πλάκα; Διατί ἀπέβαλεν αἰφνιδίως τὴν ἀπάθειάν του τὴν κτηνώδη, μόλις την εἶδε; Διατί ἔσπευσε νὰ την ἀναλάβῃ, ἅμα εἶδεν ὅτι τον παρετήρουν; Μήπως λοιπὸν ἔπαιζε κανὲν πρόσωπον; Μήπως δὲν ἦτο ὅ,τι ἐφαίνετο; Ἀλλὰ τότε τί ἦτο; Τί ἤθελε; Πρὸς ποῖον σκοπὸν προσεποιεῖτο τὸν ἠλίθιον;

Ὁ Κάζης δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Ταὐτοχρόνως λάμψις τις ἀμυδρὰ ἤρχισε ναυγάζῃ ἐντός του. Τῷ ἐφάνη ὅτι ὁ πρὸ ὀλίγου Τὸ - Χό, ὁ ἄθλιος Τὸ - Χό, ὁ προσηλωμένος καὶ ἄγριος, δὲν τῷ ἦτο ἄγνωστος. Κάπου εἶχεν ἴδῃ μίαν φυσιογνωμίαν, ἓν βλέμμα, μίαν κατατομήν πού του ὡμοίαζε· ἀλλὰ ποῦ; πότε; πῶς; Ὁ Κάζης δὲν ἤξευρε. Ἡ ὑπόνοιά του δὲν εἶχε προσλάβῃ ἀκόμη μορφὴν ὡρισμένην. Ἀλλ' ἀδιάφορον, ἡ ὑπόνοια εἶχε γεννηθῇ. Ὁ Κάζης εἶχεν ἐστραμμένον τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ Τὸ-Χό.

Μετὰ μίαν ὥραν δὲν τῷ ἔμενε καμμία ἀμφιβολία. Ὁ Τὸ - Χὸ ἐνόει ὅτι παρετηρεῖτο καὶ προσεπάθει νὰ φαίνεται ὅτι δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν ταύτην. Ἀλλ' ἐπρόσεχεν ἀπεναντίας πολύ.

Ματαίως προσεποιεῖτο τὸν κοιμώμενον. Ὁ Κάζης τον εἶδε δὶς ἢ τρὶς ἡμιανοίγοντα σχεδὸν ἀδιοράτως τὰ βλέφαρα καὶ περιφέροντα βλέμμα λαθραῖον. Καὶ καὶ μὲν τὸ κίνημα ἐξετελεῖτο θαυμασίως, μὲ τέχνην ὑπέροχον· ἀλλ' εἰς Ἰνδὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παγιδευθῇ ἀπὸ τόσον ἁπλῆν πανουργίαν. Ὁ Κάζης ἀντελήφθη τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἀμέσως.

Ἐσκέφθη τότε ὅτι διὰ νὰ ἐπαγρυπνῇ ἀποτελεσματικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἦτο ἀπαραίτητον νὰ μὴ φαίνεται οὔτε κἂν ὅτι τον προσέχει. Καὶ διὰ τοῦτο ἔστρεψεν ἀμέσως τὰ νῶτα πρὸς τὸν Τὸ - Χό.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τὸ - Χὸ εἶχεν ἴδῃ τὸ μαγνητικὸν ἐκεῖνο βλέμμα προσηλωμένον ἐπ' αὐτοῦ. Δὲν ἤθελε δὲ τίποτε περισσότερον διὰ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του.

Τότε, μεταξὺ τῶν δύο τούτων τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἀντιπάλων, ἤρχισε παράδοξος μονομαχία, βωβὴ καὶ ἀκήρυκτος. Ἐνῷ ἐφαίνοντο ξένοι ὅλως πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀδιάφοροι, ὁ εἷς προσεπάθει νὰ μὴ χάσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸν ἄλλον ἀπὸ τὸ βλέμμα του καὶ ἀπὸ τὸν νοῦν του. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶνε ὅτι καὶ οἱ δύο εἶχον συναίσθησιν τοῦ ἀνωφελοῦς τῶν προσπαθειῶν τούτων. Κατὰ τὸ φαινόμενον τίποτε ἐκ τοῦ κτηνώδους ἤθους του δὲν εἶχεν ἀποβάλῃ ὁ Τὸ - Χό· ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κίνησίς τις σπασμωδικὴ τοῦ βλεφάρου, τοῦ χείλους, τῆς ρινός, τὸν ἐπρόδιδεν. Ὁ Κάζης ἔστρεφεν ἐπιμόνως τὰ νῶτα πρὸς τὸν Τὸ - Χό. Ἀλλ' ἡ ἐπιδίπευσις αὕτη ἦτο ἔνδειξις ἰσχυρά.

Τοῦτο διήρκεσεν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. Περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἡμέρας, ἥτις ἦτο ἡ τετάρτη τοῦ ναυαγίου, οἱ ναυαγοὶ παρετήρησαν μετὰ τρόμου γεγονὸς πολὺ ἀνησυχαστικόν. Τὰ βαρέλια τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ οἴνου, ἀντὶ νὰ περιέχωσιν ἀπὸ 120 λίτρας ὑγροῦ, περιεῖχεν μόνον ἑκατόν, τόσον ταχεῖα ἐγίνετο ἡ ἐξάτμισις ὑπὸ

τὸν τροπικὸν ἐκεῖνον ἥλιον. Ἦτο ἀπώλεια καθαρὰ 2 ἡμερῶν ὕδατος καὶ 4 ἡμερῶν οἴνου.

Ἀπεφάσισαν νὰ ἐλαττώσουν τὰς μερίδας· καὶ ὅμως ἡ δίψα περισσότερον τῆς πείνης ἐβασάνιζεν ἤδη τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους ἀνθρώπους ἐν τῇ θερμῇ αὐτῇ ἀτμοσφαίρᾳ.

Εὐτυχῶς πρὸς τὸ ἑσπέρας ἔπνευσεν αὔρα ἐπιτρέψασα νὰ ναυαστηλώσουν τοὺς μικροὺς ἱστοὺς καὶ νὰ ἀπετάσουν ἱστίον. Διέτρεξαν 12 ναυτικὰ μίλια ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν κωπῶν. Μὲ ταιαύτην ταχύτητα θὰ ἠδύναντο νὰ φθάσουν ἐντὸς 48 ὡρῶν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Πάσχα. Τῆς αὔρας ἐπωφελήθησαν οἱ κωπηλάται διὰ νὰ παραδοθοῦν εἰς ὕπνον νήδυμον.

Ἦτο μεσάνυκτα περασμένα, ὁ δὲ πλοίαρχος Μανκαρό, παρὰ τὸ πηδάλιον πάντοτε, ἐφαίνετο ὁ μόνος σχεδὸν ποὺ δὲν ἐκοιμᾶτο εἰς ὅλην τὴν λέμβον, ὅταν μελανὴ σκιά, καλύπτουσα τὸ πρόσωπον διὰ πέπλου, ὠλίσθησε σιωπηλῶς ἔρπουσα διὰ μέσου τῶν κοιμωμένων καὶ ἐπλησίασε τὸν κ. Κλοακέν, ὁ ὁποῖος ἐκοιμᾶτο στηρίζων τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ. Ἦτο ὁ Τὸ-Χό, νομίσας ἐπὶ τέλους τὸν Κάζην ἡττηθέντα ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ὕπνου.

Φθὰς πλησίον τοῦ ἀρχαιολόγου, κατεκλίθη πλησίον του καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀκίνητος. Εἶτα ἔσυρε τὴν δεξιάν του χεῖρα σιγὰ-σιγὰ μέχρι τοῦ στήθους τοῦ γείτονός του, σκοπεύων βεβαίως νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὸ χαρτοφυλάκιον, ὅταν χεὶρ ἄλλη ἥρπασε τὴν ἰδικήν του καὶ την ἐκράτησε σφιγκτὰ ἐντὸς παλάμης σιδηρᾶς.

Ἦτο ὁ Κάζης, ὁ ὁποῖος εἶχε προϊδῇ τὴν ἀπόπειραν καὶ ὁ ὁποῖος, ἐπωφελήθεις τοῦ σκότους τῆς νυκτός, εἶχεν εἰδοποιήσῃ τὸν κ. Κλοακὲν καὶ ἀνταλλάξῃ μετ' αὐτοῦ πῖλον, φόρεμα καὶ θέσιν.

«Ἔλα 'δῶ! ποῦ θὰ μου πᾷς» ἐφώναξεν. Ἡ τέχνη σου δὲν σε ὠφέλησε τίποτε. Νά, σ' ἔπιασα!»

Ὁ Τὸ-Χὸ δὲν ἀπεκρίθη τίποτε. Ἔκρινε καλόν, φαίνεται, νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προσποιῆται τὸν ἠλίθιον.

Ἀλλ' εἶχε συλληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ὁ πλοίαρχος εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Κλοακὲν περὶ τοῦ συμβάντος, ἀφύπνισεν ἀνθρώπους τινὰς καὶ τους διέταξε νὰ δέσουν τὸν Τὸ-Χό, ὁ ὁποῖος ἀνέλαθεν οὕτω τὴν παρὰ τὴν πρῶραν θέσιν του.

Τὸ πρᾶγμα ἐγένετο ἀθορύβως, ἀλλὰ τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἀπετέλεσε φυσικῶς τὸ θέμα ὅλων τῶν συνδιαλέξεων. Μόνος ὁ Κάζης δὲν ἐπρόφερε λέξιν. Εἶχεν αὐτὸς τὸ σχέδιόν του, τὸ ὁποῖον ἀνεκοίνωσε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν πλοίαρχον, ζητῶν τὴν συγκατάθεσίν του, τὴν ὁποίαν τῷ παρεχώρησεν οὗτος διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς.

Εἶδον τότε τὸν γηραιὸν στρατιώτην ἀναλαμβάνοντα ἔργον δύσκολον. Πλησιάσας τὸν Τὸ-Χό, τὸν ὁποῖον τὰ δεσμὰ ἀπεστέρουν τῆς χρήσεως τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν ξυράφιον, ἓν ψαλίδιον, ἓν τεμάχιον σάπωνος, ἔκοψε κατ' ἀρχὰς τὴν πυκνὴν κόμην τοῦ αἰχμαλώτου, μετὰ ταῦτα ἐσαπώνισε τὸ πρόσωπόν του καὶ το ἐξύρισεν ὅλον.

Ὁ Τὸ-Χὸ δὲν ἔκαμνε καμμίαν ἀντίστασιν, κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν ᾧ οἱ ναῦται παρηκολούθουν γελῶντες τὴν ἀστείαν ταύτην ἐργασίαν. Ἡ μεταβολὴ ὅμως τὴν ὁποίαν ὑπέστη δι' αὐτῆς ἡ φυσιογνωμία τοῦ μυστηριώδους ἀνθρώπου ἦτο θαυμαστή.

Δὲν ἦτο οὔτε μαῦρος, οὔτε μιγάς, οὔτε κἂν πολὺ μελαγχροινός. Πυκνὸν στρῶμα κόνεως ἄνθρακος τῷ προσέδωκε τὴν χροιὰν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν εἶχον ἐκλάβει ὡς πραγματικήν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου εἶχεν ἀλλοιώσῃ τεχνικώτατα τὰ χαρακτηριστικά του δι' ἐπιχρισμάτων ἐκ γύψου καὶ παραγεμισμάτων, ὅπως κάμνουν οἱ ἠθοποιοί. Τὰ ἐπιχρίσματα ταῦτα ξηρανθέντα καλῶς εἶχον γίνῃ ἓν μὲ τὴν ἐπιδερμίδα καὶ ἐκ τούτου ἐδυσκολεύθη ὁ Κάζης νὰ τἀποτρίψῃ. Ἀλλ' ἦτο ὑπομονητικὸς καὶ κατώρθωσε νὰ φέρῃ τὸ ἔργον του εἰς πέρας.

Τότε μόνον ἐστάθη καὶ παρετήρησε τὸ ἀποτέλεσμα.

Ὁ Τὸ-Χὸ δὲν ἦτο πλέον ὁ ἴδιος. Τώρα ἦτο ἓν πρόσωπον τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Ἀνθὴ καὶ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος καὶ ἡ κυρία Ὀμολλοᾶ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Κλοακὲν ἐγνώριζον καλὰ ὅσον καὶ ὁ Κάζης· ἦτο ὁ διερμηνεὺς ὁ κακοῦργος τῆς Σαϊγκόν.

«Ὁ Κρά-Ὄγκ-Δίγκ! Δὲν εἶχα καμμίαν ἀμφιβολίαν!» ἀνέκραξεν ὁ γηραιὸς στρατιώτης.

«Ὁ ἄνθρωπός που ἀναποδογύρισε τὴ βάρκα τοῦ Χάνδου 'ς τὴν Καλκούττα!» ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακέν.

Καὶ ταυτοχρόνως ὁ Κῶδικ :

«Μὰ τὴν πίστι μου, εἶνε ὁ Ἀνναμίτης πού μου ἐπρότεινε νὰ λιποτακτήσω.»

Εἶτα δὲ ὁ Κομπεροῦσσος :

«Ἀί σύ, τ' ἀδρέφι, μαζί σου δὲν 'πέρασα μιὰ βραδυὰ 'ς τὴν Καλκούττα ;

— Νὰ ἰδῇς που αὐτὸς θὰ εἶνε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ φεῖδι καὶ ὁ δολοφόνος τοῦ συνταγματάρχου. Κανεὶς δὲν μού το βγάζει» ἐψιθύρισεν ὁ Κάζης.

Ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος ἀπεγυμνώθη τοῦ προσωπείου φυσικῶς καὶ ἠθικῶς· τὸ ἔβλεπεν. Ἤνοιξε τότε τοὺς ὀφθαλμούς, ὀφθαλμοὺς ἀγρίους, ἀπροσποιήτους καὶ ἔρριψεν ἐφ' ὅλων, ὅσοι τον περιεστοίχιζον, βλέμμα πλῆρες μίσους καὶ περιφρονήσεως.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ

Μεγάλη κίνησις ἦτο εἰς τὴν πολίχνην Μ*. Ἀγόρια μὲ καθαρὰ ἐνδύματα, καλοκτενισμένα καὶ περιποιημένα, κοράσια μὲ κάτασπρα φορέματα, μὲ μαλλιὰ πλεγμένα εἰς πλεξίδας, ἢ λυτὰ εἰς τοὺς ὤμους, διευθύνοντο εἰς ἓν μεγαλοπρεπὲς κτίριον, τὸ ὁποῖον ἔκειτο εἰς τὴν ὡραιοτέραν καὶ ὑγιεινοτέραν θέσιν τῆς πολίχνης.

Τὸ κτίριον ἐκεῖνο ἦτο τὸ σχολεῖον, τὸ ὁποῖον ἔκτισε δι' ἐξόδων του εἰς πλούσιος συμπολίτης, ὅστις ἐπῆγε πτωχὸν παιδὶ εἰς τὰ ξένα καὶ τώρα ἦτο μεγαλέμπορος εἰς τὴν Αἴγυπτον, κερδίσας μεγάλην περιουσίαν μὲ τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν τιμιότητά του. Τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο κτίριον διηρεῖτο εἰς δύο μέρη· τὸ ἓν ἐχρησίμευεν ὡς σχολεῖον τῶν ἀρρένων, τὸ δὲ ἄλλο ὡς παρθεναγωγεῖον.

Ἐκεῖ διευθύνοντο ἀγόρια καὶ κοράσια. Τί συνέβαινε ;

Ὁ εὐεργέτης τῆς πολίχνης, ὁ τόσα ἐξοδεύσας διὰ τὸ σχολεῖον καὶ τόσα ἐξοδεύων ἀκόμη ἕκαστον ἔτος διὰ τὴν συντήρησίν του, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐώρταζε τοὺς χρυσοὺς γάμους του· πενῆντα ὁλόκληρα ἔτη εἶχαν περάσῃ ἀφ' ὅτου ὑπανδρεύθη, πενῆντα ἔτη εὐτυχίας ἔζησε μὲ τὴν ἀγαπητήν του σύζυγον, καὶ σήμερον μὲ ἄσπρα μαλλιὰ καὶ οἱ δύο ἐπανηγύριζαν τὴν ἡμέραν τῆς ἑνώσεώς των. Ἦσαν μακράν, εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' ἠθέλησαν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν χαράν των καὶ τὰ παιδιά, διὰ τὰ ὁποῖα τόσον ἐφρόντιζαν, καὶ διὰ τοῦτο ἔστειλαν διάφορα δῶρα νὰ μοιρασθοῦν εἰς αὐτά. Ἐπρόκειτο νὰ τραγῳδήσουν τὰ παιδιά, νὰ παίξουν καὶ ἔπειτα νὰ λάβουν τὰ δῶρα των καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εὐχαριστημένα καὶ εὐτυχῆ εἰς τὰς οἰκίας των.

Ταῦτα πάντα συνέβησαν ὅπως εἶχαν προσχεδιασθῆ· τὰ παιδία διῆλθον μίαν τῶν εὐτυχεστάτων ἡμερῶν τῆς ζωῆς των· μὲ μορφὴν ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ χαρὰν ἐπέστρεφον, ἀλλ' ἐν ᾧ διήρχοντο πρὸ μιᾶς οἰκίας τῆς ὁποίας ἡ πρόσοψις ἦτο στολισμένη μὲ ἁγιόκλημα, πρὸς στιγμὴν ἐφάνη εἰς τὸ παράθυρον ἓν κλαυμένον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον ἐξηφανίσθη.

— Ἡ καϊμένη ἡ Φωτεινή! ἐψιθύρισεν ἓν κοράσιον πρὸς ἓν ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον του. Δὲν ἤτανε νὰ μὴ περάσῃ ἀπὸ τὴν λίμνην!

Ναί, ἡ καϊμένη ἡ Φωτεινή! Λευκονδυμένη καὶ κομψὴ ἐστέκετο τὸ πρωΐ ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην καὶ παρετήρει μὲ φιλαρέσκειαν τὸ χαριτωμένον πρόσωπόν της. Ἦτο κατευχαριστημένη μὲ τὸν ἑαυτόν της. Τόσον ὡραῖα ὑποδηματάκια, τόσον ὡραίας δαντέλας, τόσον ὡραίας κορδέλας καμμία ἄλλη βεβαίως δὲν θὰ ἐφόρει. Καὶ τὸ πρόσωπόν της, τὸ σῶμά της ἦσαν τόσον ὡραῖα!

Τὸ δὲ βλέμμα της ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ ὑπερηφάνειαν καὶ αὐτοθαυμασμὸν ἐξηκολούθει νὰ παρατηρῇ εἰς τὸν καθρέπτην.

— Τί κάνεις αὐτοῦ, Φωτεινή ; εἶπεν ἡ μήτηρ της, ἡ ὁποία, εἰσελθοῦσα τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἶδεν μὲ λύπην τὴν φιλάρεσκον στάσιν τῆς θυγατρός της. Πήγαινε γρήγορα κάτω καὶ κόψε μερικὰ λουλούδια διὰ νὰ κάμῃς καὶ σύ ἀνθοδέσμην ὅπως τἄλλα τὰ κορίτσια. Ἀλλὰ κύταξε μὴ πᾷς εἰς τὴ λίμνη· ἀκοῦς ; ἐπρόσθεσε μὲ ἔντονον καὶ αὐστηρὸν τόνον.

Ἡ Φωτεινὴ ἐξῆλθε ἀπὸ τὸ δωμάτιον ἐντροπιασμένη. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ ἡ ἐντροπὴ καὶ ἡ συμβουλὴ ἐλησμονήθησαν.

— Νὰ μὴν πάγω εἰς τὴν λίμνην ; καὶ διατί ;

εἶπε καθ' ἑαυτήν! Ἡ μητέρα φοβεῖται μήπως πέσω μέσα. Ἴσα ἴσα 'ς τὴ λίμνη εἶνε τὰ ὡραιότερα λουλούδια· ἂν τα κόψω χωρὶς νὰ πάθω τίποτε, τότε δὲν θὰ με μαλώσῃ ἂν το μάθῃ.

— Ὄχι! εἶπεν ἀπὸ μέσα ἡ συνείδησίς της δυνατὰ καὶ καθαρά· ὄχι, αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ! μὴν πᾷς!

Ἡ Φωτεινὴ ὅμως δὲν ἐφρόντιζε ἐκείνην τὴν στιγμὴν ν' ἀκούσῃ τί της ἔλεγεν ἡ συνείδησίς της καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν μικρὰν λίμνην ἥτις ἦτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου.

Λείρια ἐφύοντο μεταξὺ ἄλλων φυτῶν, κατάλευκα τριαντάφυλλα ὑψοῦντο μὲ χάριν· δύο πάπιαι ἐκολύμβων μὲ ἡσυχίαν εἰς τὸ διαυγὲς νερόν.

Ἡ Φωτεινὴ ἐστάθη εἰς τὴν ἀπότομον ὄχθην καταδυσηρεστημένη. Τόση ἀτυχία πάλιν! Πρὸ πολλοῦ εἶχε κάμῃ τὴν παρατήρησιν ὅτι τὰ ὡραιότερα ἄνθη, οἱ ὡραιότεροι καρποί, εὑρίσκοντο ἐκεῖ ὅπου ὀλιγώτερον ἠμποροῦσε νὰ τα φθάσῃ! Πάντοτε αὐτό της συνέβαινε· αὐτό της συνέβη καὶ τώρα!

Τὰ ὑδροχαρῆ τριαντάφυλλα ἐφαίνοντο ὡραιότερα, αἱ δὲ πάπιαι ἐπερίπαιζαν, ἐνόμιζες, τὴν Φωτεινὴν διὰ τὰς ματαίας προσπαθείας της.

— Καλά! εἶπεν αὕτη μετά τινος πείσματος, καὶ ἤρχισε νὰ καταβαίνῃ τὴν κατηφορικὴν ὄχθην. Ἔφθασε κάτω· ἐκεῖ πλησίον ἐκολύμβων τὰ ὑδροχαρῆ τριαντάφυλλα.

— Σᾶς κρατῶ ἐπὶ τέλους! ἐφώναξε μὲ θριαμβευτικὸν τόνον. Ἀλλὰ συγχρόνως ἠκούσθη δυνατὴ κραυγή, τὸ νερὸν ἀνετινάχθη ἐπάνω μὲ παφλασμόν, αἱ δὲ πάπιαι καταθορυβημέναι ἐπέταξαν. Ἡ Φωτεινὴ ἔπεσεν εἰς τὴν λίμνην!

Εἷς χωρικὸς διερχόμενος ἐκεῖθεν ἤκουσε τὴν κραυγὴν καὶ ἔτρεξεν εἰς βοήθειαν· τὸ νερὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εὐτυχῶς δὲ ἦτο βαθύ. Τὴν ἐσήκωσε καὶ της εἶπε νὰ ὑπάγῃ γρήγορα εἰς τὸ σπίτι της.

Ἡ Φωτεινὴ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σπίτι· εἰς ποίαν κατάστασιν; Στάζουσα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καταλασπωμένη, χωλαίνουσα. Φαντάζεσθε τὴν ἔκπληξιν, τὴν λύπην καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῆς μητρός της.

Ἡ ἑορτὴ εἶχεν ἤδη ἀρχίσῃ· ἠκούοντο αἱ ζωηραὶ φωναὶ τῶν παιδίων τὰ ὁποῖα ἐτραγῳδοῦσαν. Αἴ! τί ὡραῖα που θὰ ἦτο ἐκεῖ!

Ἀλλ' αὐτὴ φοροῦσα ἓν παλαιὸν φόρεμα ἐκάθητο πλησίον ἑνὸς τραπεζίου. Ἐνώπιόν της ἦτο ἀνοικτὸν τὸ τετράδιόν της. Μία σελὶς ἦτο ἤδη γραμμένη.

«Ἡ ἀλαζονεία φέρει ὄλεθρον.» «Ἡ μετάνοια εἶνε πικρὸν ἰατρικὸν» πολλάκις ἔγραψε τὰ δύο αὐτὰ ἀποφθέγματα, ὅπως την εἶχε διατάξῃ ἡ μήτηρ της, καὶ τα ἔγραψε μὲ ὡραῖον καὶ καθαρὸν γραφικὸν χαρακτῆρα· μόνον εἰς τὴν τετάρτην σειρὰν τὸ γράψιμον ἦτο μισοσβυσμένον. Ὅταν τὰ παιδία διῆλθον κάτωθεν τῆς οἰκίας της ἓν δάκρυ ἔσταξεν ἐπάνω εἰς τὰ γράμματα..

— Ἀκόμη τέσσαρας σελίδας! ἐψιθύρισεν ἡ Φωτεινὴ στρέφουσα τὸ φύλλον.

Ἡσυχία ἐπεκράτει εἰς τὴν οἰκίαν· τὸ κοράσιον ἐκάθητο μόνον καὶ ἔγραφε. Ἀκόμη ἠκούοντο αἱ φαιδραὶ φωναὶ τῶν παιδίων, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ ἡσύχου δωματίου ἠκούετο μόνον τὸ τρίξιμον τῆς πέννας ἐπάνω εἰς τὸ χαρτίον· καὶ ἡ μικρὰ χεὶρ, ἥτις ἤθελε νὰ κόψῃ τὰ ρόδα τῆς λίμνης, ἐξηκολούθει νὰ γράφῃ τὰ δύο σοφὰ ἀποφθέγματα· «Ἡ ἀλαζονεία φέρει ὄλεθρον» «ἡ μετάνοια εἶνε πικρὸν ἰατρικόν».

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Η ΑΓΑΘΟΤΗΣ ΣΩΖΕΙ...

Σήμερον θὰ διηγήσω τοὺς μικρούς μου ἀναγνώστας εἰς μικρὰν πόλιν τῆς Αὐστρίας. Αἱ οἰκίαι μὲ ὀξυγώνους στέγας εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικραὶ μὲ ἓν ἰσόγειον καὶ ἓν πάτωμα· μόνον αἱ κατοικίαι τῶν πλουσίων ἔχουν δύο ἢ τρία πατώματα.

Ἡ πλουσία οἰκογένεια Ρατάτσκη κατῴκει εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα μεγάλης οἰκίας πρὸ μικροῦ κατασκευασθείσης.

Μίαν κυριακὴν ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Ρατάτσκη ἐπῆγαν νὰ κάμουν ἐπίσκεψιν εἰς γειτονικὴν πόλιν ἀπέχουσαν περὶ τὴν μίαν ὥραν μὲ τὸν σιδηρόδρομον· ἀφῆκαν δὲ τὴν μικράν των Ἄνναν, πενταετὲς κοράσιον μὲ γαλανὰ μάτια καὶ χρυσᾶ μαλλιὰ εἰς τὴν παιδαγωγόν, ἀφ' οὗ τῇ παρήγγειλαν ἐντόνως νὰ προσέχῃ τὸ παιδί.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν γονέων της ἡ Ἄννα ἐπῆγε καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν τραπεζαρίαν πλησίον μικρᾶς τραπέζης ἐπὶ τῆς ὁποίας εὑρίσκετο γευστικώτατον πρόγευμα: τουτέστι γαβάθα γεμάτη ἀπὸ νωπὸν γάλα καὶ ὡραιότατα παξιμάδια.

Ἔξαφνα θίασος ἀθιγγάνων, μὲ ἐνδύματα παρδαλὰ καὶ μὲ ἡλιοκαῆ μορφὴν ἐσταμάτησε πλησίον τῆς οἰκίας· μελῳδικὴ μουσικὴ ἀντήχησε μετ' ὀλίγον, πλῆθος δὲ ἀρκετὸν ἐμαζεύθη εἰς τὸν δρόμον πέριξ τῶν πλανήτων μουσικῶν.

Ἡ παιδαγωγὸς γνωρίζουσα ὅτι ἡ Ἄννα ἐκάθητο ἡσύχως εἰς τὴν τραπεζαρίαν, ἀγαπῶσα δὲ μὲ παραφορὰν τὴν μουσικήν, ἐλησμόνησε τὴν παραγγελίαν τῆς κυρίας της καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν χωρὶς κἂν νὰ φροντίσῃ νὰ κλείσῃ τὴν θύραν. Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθεν αὕτη εἰς τὴν ὁδὸν ἄνθρωπός τις μὲ φυσιογνωμίαν ἀποτρόπαιον ἐνεφανίσθη εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Ἡ Ἄννα καθὼς εἶδε τὸν ἄνθρωπον ἔβαλε ἀγωνιώδεις φωνὰς προσκαλοῦσα τὴν παιδαγωγόν της, ἀλλ' εἰς μάτην· ὁ κακὸς ἄνθρωπος περιέφερε τὰ ὀξέα βλέμματά του ἀπὸ τὴν μικρὰν κόρην εἰς τὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη τοῦ δωματίου.

Μετά τινας στιγμάς, τὸ κοράσιον συνελθὸν κάπως ἀπὸ τὸν τρόμον του, εἶπεν εἰς τὸν ἄγνωστον: «Τί θέλεις, κύριε;»

Ὁ τυχοδιώκτης ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν βραχνήν: «Θέλω χρήματα!»

— Χρήματα; εἶπεν ἡ Ἄννα, δὲν ἔχω· τὸν κουμπαρά μου τον φυλάγει ἡ μητέρα. Τὸν ἔχει μέσα 'ς αὐτὸ τὸ συρτάρι καὶ τὸ κλειδί το κρατεῖ ἡ μητέρα, εἶπε δεικνύουσα τὴν καρυΐνην σκευοθήκην ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Ἂν τον εἶχα, θὰ σου ἔδιδα χωρὶς ἄλλο ὅ,τι εἶνε μέσα. Λυποῦμαι πολὺ που δὲν τον ἔχω· θὰ εἶσαι χωρὶς ἄλλο πολὺ πτωχός· τὰ φορέματά σου εἶνε καταξεσχισμένα, ἴσως μάλιστα καὶ πεινᾷς...

Ὁ ἄνθρωπος ἔκαυσε νὰ παρατηρῇ τὸ κοράσιον· ὅλη του ἡ προσοχὴ συνεκεντρώθη εἰς τὸ ὡραῖον ἐκ καρυᾶς σκεῦος ὅπου ἦσαν φυλαγμένα τὰ χρήματα ὅπως τῳ εἶχεν εἴπῃ ἡ μικρὰ Ἄννα. Ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του πελωρίαν μάχαιραν. Τί ἔμελλε νὰ κάμῃ;

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ κοράσιον σηκωθὲν ἀπὸ τὴν θέσιν του ἐπλησίασεν εἰς τὸν κακοῦργον, κρατοῦν μὲ τὴν μίαν χεῖρά του τὸ γάλα καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὰ παξιμάδια· κυττάζον δὲ αὐτὸν μὲ τὰ γαλανά του μάτια τὰ τόσον γλυκά, τῷ εἶπε· «Πάρε τὸ γάλα μου καὶ τὰ παξιμάδια μου, κύριε· ἄλλο δὲν μπορῶ νὰ σου δώσω αὐτὴν τὴν στιγμήν· φάγε.»

Ἐμπρὸς εἰς τόσην ἀγαθότητα, εἰς τόσην ἀφέλειαν καὶ ἀθωότητα ὁ τυχοδιώκτης ἐσταμάτησε καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις...

Ἐνεθυμήθη τοὺς χρόνους κατὰ τοὺς ὁποίους ἦτο παιδίον εὐτυχὲς καὶ ἀθῶον. Μὲ τὴν φαντασίαν εἶδε τὸν ἑαυτόν του ἀθῶον παιδάκι, πίνον τὸ γάλα του, καθήμενον εἰς τὸ μικρόν του κάθισμα, καὶ τῳ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του ἡ μορφὴ τῆς μητρός του, αἱ καλαὶ συμβουλαί της...

Ἓν δάκρυ ἔπεσεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀπὸ δὲ τὰς τρεμούσας χεῖράς του ἐξέφυγεν ἡ φρικώδης μάχαιρα, μὲ τὴν ὁποίαν ἴσως ἔμελλε νὰ διαπράξῃ ἔγκλημα.

Ἀκουμβήσας δὲ μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν τὰς τραχείας χεῖράς του εἰς τοὺς ξανθοὺς βοστρύχους τοῦ κορασίου, τῷ εἶπε·

«Εἰπὲ 'ς τὴ μαμμά σου, ἀγγελοῦδι, νὰ σε φιλήσῃ πολὺ ἀπόψε, γιατὶ ἡ καλή σου καρδιὰ σ' ἐγλύτωσε.»

Καὶ διὰ μιᾶς ἔγινεν ἄφαντος.

[Κατὰ τὸ γερμανικὸν] ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΑΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Πρῶτα πρῶτα ἄς σάς τους συστήσω. Ὁ Σταυράκης εἶνε παιδὶ ἕως ἐννέα ἐτῶν. Ὁ Τὸμ εἶνε σκύλος ἕως δύο ἐτῶν. Ὁ Σταυράκης εἶνε ἐπιμελὴς μαθητής. Ὁ Τὸμ εἶνε ἐπιμελὴς σκύλος. Ὁ Σταυράκης ἀγαπᾷ τὸν Τόμ., ὁ Τὸμ ἀγαπᾷ τὸν Σταυράκην.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Σταυράκη ἐπῆγε νὰ περάσῃ τὸ θέρος εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς τὸ ὡραῖον σπιτάκι τῶν που ἔχουν εἰς τὰ Πατήσια.

Ὁ Σταυράκης που ἦτο κουρασμένος ἀπὸ τὴν μελέτην (ἐπέτυχεν ἐξόχως εἰς τὰς ἐξετάσεις) ἄρχισε εἰς τὴν ἐξοχὴ ἄλλη ζωή. Ἀφ' οὗ ἐδούλευσε τόσο μὲ τὸ μυαλό του, τώρα δουλεύει καὶ μὲ τὸ σῶμά του.

Ἐπότιζε τὸν κῆπό τους, ποῦ ἦτον γεμάτος λουλούδια καὶ λαχανικά.

Ὁ Σταυράκης εἶχε ἕνα βαρέλι, τὸ ὁποῖον το ἐγέμιζε ἀπὸ τὸ μεγάλο πηγάδι τοῦ κήπου, καὶ μὲ ἕνα μικρὸ ἀμαξάκι το ἐπήγαινεν εἰς τὸ μέρος ποῦ ἤθελε νὰ ποτίσῃ.

Ὁ Τὸμ ὅσο καὶ ἂν ἀγαποῦσε τὸν Σταυράκη καὶ ὅσο καὶ ἂν ἀγαποῦσε τὴ δουλειά, ὅταν ἔβλεπεν ὅτι ὁ μικρὸς του κύριος ἐκρατοῦσε τὰ λωριά, μὲ τὰ ὁποῖα τον ἔζευγεν εἰς τὸ ἀμαξάκι τὸ πρῶτόν του κίνημα ἦτο νὰ φύγῃ μὲ μαζευμένη οὐρά, ἕως 'ς τὸ σπιτάκι του.

Τόσον κοπιαστικὸν τῷ ἐφαίνετο τὸ τράβηγμα τοῦ βαρελιοῦ!

Ἀλλ' ὁ Τὸμ ἤξευρε τί θὰ εἰπῇ καθῆκον. Ἅμα λοιπὸν ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ Σταυράκη: «Τόμ, ἐδῶ Τόμ!» Ἔβγαζε ὀλίγον τὴν μύτην του ἀπὸ τὸ σπιτάκι του· ἀλλ' ὁ ἴδιος ἔμενε μέσα. Ἅμα ἤκουε καὶ δευτέραν φωνήν: «Τόμ! ἐσένα φωνάζω, Τόμ!» Ἔβγαζε ὁλόκληρον τὸ κεφάλι του. Ἀλλ' ὅταν ἤκουε καὶ τρίτην φορὰν τὴν γνωστήν του φωνὴν νὰ λέγῃ: «Τόμ! ἐντροπὴ Τόμ!» Τότε ἐβγαινεν, ἐπήγαινεν εὐπειθῶς εἰς τὸ ἀμαξάκι καὶ ἤρχιζε τὸ πότισμα.

Ἔκαμε πέντε, ὀκτώ, δέκα δρόμους. Ὅταν ὁ κύριός του τὸν ἐξέζευγεν ἀπὸ τὸ ἀμάξι ἦτο καταϊδρωμένος.

Τὸ βράδυ ἀφ' οὗ ἔτρωγε καλά, ἐξηπλώνετο εἰς τὸ σπιτάκι του καὶ ἐκοιμᾶτο ἥσυχα ἥσυχα. Ἀλλ' αὐτὲς εἶνε, θαρρεῖτε, μονάχα αἱ δουλειὲς τοῦ Τόμ;

Ὤ, εἶνε καὶ ἄλλαι· συνοδεύει τὸν Σταυράκη εἰς τὸν περίπατον, φυλάγει τὴν νύκτα τὸ σπιτι, ἕτοιμος νὰ ὁρμήσῃ ἅμα ἀκούσῃ πατήματα κοντὰ 'ς τὴ θύρα.

Ὅσο διὰ σκύλος, βλέπετε, ὁ Τὸμ ἔχει ἀρκετὲς δουλειές, καὶ εἴθε νὰ κάμνουν ὅλοι τὲς ἰδικές των τόσον καλὰ ὅπως αὐτός.

ΣΑΠΦΩ ΚΑΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Βραβευθεῖσα εἰς τὸν 29 Διαγωνισμὸν τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ πρὸς σύνθεσιν διηγήματος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «*Λούλη Ἑλλάς*».

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἡ ἐργασία μορφόνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Διδάσκει αὐτὸν τὴν ὑπακοήν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ἐπιμονήν.

Ἡ ἐργασία εἶνε ἴσως βάρος καὶ πόνος· ἀλλ' εἶνε συγχρόνως τιμὴ καὶ δόξα· χωρὶς ἐργασίαν τίποτε δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰς τὸν κόσμον. Ὅ,τι μέγα εἰς τὸν κόσμον προῆλθεν ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἡ ὀκνηρία εἶνε κατάρα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ὀκνηρία κατατρώγει τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἡ σκωρία τὸν σίδηρον.

Ἂν κύων διαμένων ἀργὸς γίνεται ψωραλέος, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μείνῃ ὑγιὴς ἄνθρωπος ζῶν ἐν ὀκνηρία;

Ἡ *ἀργία τοῦ πνεύματος* εἶνε πολὺ χειροτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ σώματος. Ὅπως εἰς τὸ στάσιμον νερὸν πολλαπλασιάζονται οἱ σκώληκες καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἑρπετά, τοιουτοτρόπως πολλαπλασιάζονται αἱ πονηραὶ σκέψεις εἰς τοὺς ὀκνηρούς, ἡ ψυχὴ αὐτῶν γεμίζει βόρβορον.

Οἱ ζῶντες εἰς τὴν ὀκνηρίαν οὐδέποτε εἶνε εὐτυχεῖς. Γίνονται χαῦνοι καὶ καχεκτικοί, αἰσθάνονται πλῆξιν καὶ κόρον πρὸς πᾶν πρᾶγμα.

Ἡ ἀληθὴς εὐτυχία δὲν συνίσταται εἰς τὴν ἀεργίαν τῶν δυνάμεών μας, ἀλλ' εἰς τὴν ἐνέργειαν, εἰς τὴν φρόνιμον χρῆσιν αὐτῶν.

Ὁ ὀκνηρὸς εὑρίσκει πάντοτε προφάσεις· — «Αὐτὸ εἶνε δύσκολον!» — «Ἐδοκίμασα καὶ δὲν ἐπέτυχα!» — «Δὲν ἠμπορῶ νὰ το κάμω!»· ἀλλ' αἱ προφάσεις αὗται φανερόνουν ἁπλῶς ἀνικανότητα καὶ ἔλλειψιν ἐπιτηδειότητος.

Ἡ ἐργασία ἐπιβάλλεται ὡς ὑποχρέωσις εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, εἰς ὅλας τὰς ἡλικίας. Ἕκαστος εἰς τὸν κύκλον του ἔχει ἔργον τι νὰ πράξῃ, μικρὸς ἢ μέγας, παιδίον ἢ ἀνήρ.

Τὰ πολλὰ ἔτη δὲν ἀποδεικνύουν τὸ μῆκος τῆς ζωῆς.

Ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου μετρεῖται μὲ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξετέλεσεν· ὅσον περισσότερον ἐφάνη, ὅσῳ περισσότερον σκέπτεται, τόσῳ περισσότερον ζῇ· ὁ ὀκνηρὸς καὶ ἀνωφελὴς ἄνθρωπος ὅσον πολλὰ ἔτη καὶ ἂν ζήσῃ, δὲν ζῇ βίον ἀνθρώπινον ἀλλὰ φυτικόν.

Οἱ πρῶτοι ἀπόστολοι τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξηυγένισαν μὲ τὸ παράδειγμά των τὴν ἰδέαν

τῆς ἐργασίας· «εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω» εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἐκαυχᾶτο ὅτι νύκτα καὶ ἡμέραν εἰργάζετο διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ τινά.

Οἱ μεγαλείτεροι νόες ὑπῆρξαν ἄνευ ἐξαιρέσεως καὶ οἱ μεγαλείτεροι ἐργάται. Ὄχι μόνον εἰργάσθησαν περισσότερον τῶν συνήθων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἔδειξαν ὅτι εἰς τὴν ἐργασίαν των εἶχον μεγαλειτέραν εὐκολίαν καὶ πνεῦμα θερμότερον. Κανὲν ἔργον μέγα καὶ διαρκὲς δὲν ἔγινεν ἐκ τοῦ προχείρου· μόνον ἡ ὑπομονὴ καὶ ὁ πόνος ἀπεπεράτωσαν τὰ μεγάλα ἔργα.

Η ΛΕΑΙΝΑ ΚΑΙ Ο ΝΑΥΤΗΣ

Πλοῖόν τι προσωρμίσθη εἰς ἀκατοίκητον παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς· τὴν ἑσπέραν ὁ πλοίαρχος ἔστειλε ναύτας τινὰς εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ κόψουν ξύλα.

Εἷς ἀπὸ τοὺς ναύτας ἀπομακρυνθεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του περιεπλανήθη εἰς τὸ δάσος· ἐξαφνα βλέπει μίαν λέαιναν ἐρχομένην κατ' ἐπάνω του. Νὰ φύγῃ δὲν ἦτο δυνατόν, ν' ἀντισταθῇ ἀκόμη ὀλιγώτερον. Ἐστάθη λοιπὸν καὶ περιέμενε τὸν θάνατον.

Μετ' ὀλίγον ἡ λέαινα ἔφθασε πλησίον του· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ὁρμήσῃ ἐναντίον του, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ἔλειχε τὰς χεῖράς του, καὶ ἔβλεπεν ὁλονὲν εἰς ἓν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον. Ἐφαίνετο ὡς νὰ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὴν βοηθήσῃ.

Ὁ ναύτης κατ' ἀρχὰς δὲν ἐνόησε. Ἦτο ζαλισμένος ἀπὸ τὸν φόβον. Ἔπειτα ὅμως καθὼς εἶδεν ὅτι ἡ λέαινα δὲν τὸν ἔσχισεν ἀλλὰ τὸν ἐθώπευε, συνῆλθεν ἀπὸ τὸν φόβον του καὶ ἐνόησεν ὅτι ἡ λέαινα κάτι ζητεῖ. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὸ δένδρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ λέαινα δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχῃ ἐστραμμένον τὸ βλέμμα της, ὁ ναύτης διέκρινεν ἀνάμεσα εἰς τοὺς κλάδους αὐτοῦ ἕνα πίθηκον, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τοὺς βραχίονάς του δύο μικροὺς λέοντας. Τοὺς εἶχεν ἁρπάσῃ ὅτε ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς φωλεᾶς ἡ μήτηρ των.

Ὁ ναύτης ἐνόησε τότε τί ἐζήτει ἡ λέαινα καὶ ἐσκέφθη ν' ἀποκόψῃ τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο καὶ πολὺ παχύ. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἡ λέαινα παρεφύλαττε τὸν κλέπτην τῶν τέκνων της, τὴν στιγμὴν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δένδρον κατέπεσε, ἐφώρμησε μὲ ἓν πήδημα κατὰ τοῦ πιθήκου καὶ ἐν ἀκαρεῖ τον κατεσπάραξε.

Ὁ ναύτης ἔβλεπε καὶ ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον του.

Ἀφ' οὗ ἡ λέαινα ἐπανεῦρεν ἀβλαβῆ τὰ νεογνά της καὶ ἀφ' οὗ ὡσφράνθη καὶ ἔγλειψε μὲ τὴν γλῶσσάν της αὐτὰ ἔτρεξεν εἰς τὸν ἔντρομον ναύτην καὶ ἐπροσπάθει πανταιστρόπως νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν μεγάλην πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην της. Ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ἔτριψε μερικὰς φορὰς τὴν κεφαλήν της εἰς αὐτούς, ἔπειτα ἔλαβεν εἰς τὸ στόμα της τὰ νεογνά της, ὅπως συνηθίζουν αἱ γάται νὰ λαμβάνουν τὰ γατάκια των, καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ὁ ναύτης ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὅτι ἐσώθη ἀπὸ τοιοῦτον κίνδυνον, ἔπειτα δὲ εὑρὼν τὸν δρόμον διηυθύνθη εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου μετὰ χαρᾶς ἔγινε δεκτὸς ὑπὸ τῶν συντρόφων του, οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι θηρίον τί τον κατεσπάραξε.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Κωστάκης φράζει τὸ ἕνα του αὐτὶ μὲ κηρόν.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, Κωστάκη; τὸν ἐρωτᾷ ἡ μαμμά του.

— Νά, φράζω μαμμά, τὸ ἕνα μου αὐτὶ γιὰ νὰ μὴ μοῦ λές πῶς ὅ,τι μᾶς λέγει ὁ δάσκαλος, ἀπὸ τὸ ἕνα αὐτὶ μπαίνει καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο βγαίνει.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης.

*

Ὁ Κουρκοκεφαλάκης διηχυρίζετο ἡμέραν τινὰ ὅτι ἡ μάμμη του ἦτο γερωντοκόρη.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Βενετιάνου Πελίου.

Οἱ μαθηταὶ Σχολαρχείου τινὸς συνομοιοῦν νὰ ἀπουσιάσουν πάντες ἐν σώματι ἀπὸ τὸ μάθημα τῆς Γαλλικῆς.

Ὅταν ἦλθεν ὁ ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ διακρινόμενος συμμαθητής των Διγδερὸς ἔσπευσαν πάντες νὰ τῷ ἀνακοινώσουν τὴν ἀπόφασίν των.

— Ἐγὼ νίπτομαι τὰς χεῖρας, λέγει οὗτος· δὲν θὰ σας ἀκολουθήσω.

— Ἐπὶ τέλους! θὰ νιφθῇ! ἀναφωνεῖ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν σταυροκοπούμενος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κυνοσπέλου Νύμφης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

Εἰς τὰς πολλάς, πολλὰς ἐρωτήσεις σου θ' ἀπαντήσω μὲ πολλήν, πολλὴν εὐχαρίστησιν, *Μεγάλη Γῆ*. Αἱ ἐπιστολαί σου μ' ἀρέσουν πολύ (καὶ ὁ γραφικός σου χαρακτὴρ ἐπίσης, ἐὰν εἶνε δὲ τοῦτο μικρὸν προτέρημα). Λάθη σχεδὸν δὲν εὑρίσκω. Κάπου κάπου μόνον μερικοὺς ξενισμοὺς—ὄχι ὅμως πολὺ συχνὰ—προερχομένους ἐκ τοῦ ὅτι ὁμιλεῖς πολὺ ξένας γλώσσας ἢ ὅτι γεννηθεῖσα ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἴσως ὡς μητρικὴν κυρίως ἔχεις ἄλλην γλῶσσαν. Ποία ἐκ τῶν δύο ὑποθέσεών μου εἶνε ὀρθὴ νὰ μοῦ τὸ γράψῃς τὴν προσεχῆ φοράν, σε παρακαλῶ· παραδείγματος χάριν ἡ φράσις «κρῖμα ὅτι μφανίζεσαι μόνον δὶς τοῦ μηνὸς·» εἶναι ξενική· διὰ τοῦ ἐμφανίζεσαι μεταφράζεις χωρὶς ἄλλο τὸ γαλλικὸν paraître ἢ τὸ γερμανικὸν erscheinen· ἔλλη ἰστὶ τὸ λέγομεν *ἐκδίδεσαι*. Εἰς τὴν ἄλλην ἐρώτησιν ἀπαντῶ ὅτι φίλους ἔχω εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης.

— Ὄχι, ἀγαπητή μου Σαπφὼ Κακ...(ἂν θέλῃς, ἄλλαξε ψευδώνυμον) δὲν ἐννόησες καλὰ τί σου ἔγραψα· δὲν εἶπα ὅτι τὸ χειρόγραφόν σου ἔχει πολλὰς ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅτι διὰ νὰ γίνῃς συγγραφεὺς ὅπως ἐγὼ ἐννοῶ τὴν λέξιν ἀπαιτεῖται πολλὴ δουλειά· προϋποθέτω, ὡς βλέπεις, τὴν *προδιάθεσιν*, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ πολλὴ δουλειὰ δὲν ὠφελεῖ· σοῦ εἶπα ἁπλῶς: διὰ νὰ φθάσῃς ἐκεῖ ποὺ φαντάζομαι χρειάζεται νὰ κάμῃς πολὺν δρόμον· μ' αὐτὸ δὲν σου εἶπα ὅτι ἀργοπατεῖς, ἀλλ' ὅτι τὸ μέρος ποῦ ἐννοῶ ἐγὼ εὑρίσκεται ὑψηλά. Εἶνε πλέον καιρὸς νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς αὐτὴ ἡ ἀλήθεια: ὅποιος θέλει νὰ κρατῇ τὴν πένναν πρέπει νὰ ἄχῃ γεμάτο τὸ κεφάλι του· ὁ καιρὸς τῶν ἀνορθογράφων ποιητῶν ἐπέρασε πλέον· σήμερον ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς πρέπει νὰ ἔχουν μόρφωσιν, παιδείαν, ὅπως εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη· ὅσον ὑψηλὰ ἀναβαίνει κανεὶς εἰς τὸ βουνόν, ὅπως καὶ εἰς τὰς γνώσεις, τόσον εὐρύνεται καὶ ὁ ὁρίζων του· αὐτὰ εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου γράφουσα ὅτι «θέλει δουλειὰ ἀκόμη»· ἀλλὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ τῆς σχέσεως τῆς φυσικότητος πρὸς τὰς γνώσεις — τῆς σχέσεως τῶν συναισθημάτων πρὸς τὰς παραστάσεις ὅπως λέγομεν εἰς τὴν ψυχολογίαν — θὰ γράψω ἄλλην φορά· τὸ ζήτημα εἶνε πολὺ σπουδαῖον· βεβαίως ἡ σπουδὴ μόνον δὲν κάμνει ἕνα ποιητὴν νὰ γράφῃ μὲ αἴσθημα· δὲν τὸν κάμνει νὰ εὑρίσκῃ τοὺς τόνους ποὺ δονοῦν τὰς χορδὰς τῆς καρδίας· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἕνας ὅστις δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην μόρφωσιν δὲν ἠμπορεῖ νὰ παραστήσῃ τί γίνεται μέσα του· δὲν ἔχει μάτια νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει εἰς τὴν καρδιά του, δὲν ἔχει λέξεις νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι αἰσθάνεται· εἷς ἄνθρωπος τοῦ ὄχλου οὐρλιάζει ἀπὸ τὸν πόνον, ἀλλὰ δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὸν περιγράψῃ.

Τώρα λοιπόν, *Καλλιεέγγυα Φειδία*, ἀφ' οὗ θὰ εἶσαι προσεκτικώτερος εἰς τὸ ἑξῆς εἶμαι κ' ἐγὼ εὐχαριστημένη μαζί σου. Καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγὼ πως εἶσαι καλὸ παιδί!...

Πολὺ ἀπορῶ διὰ τὴν βραδύτητα περὶ τῆς ὁποίας μου γράφεις, *Εὐαίσθητος Καρδία*. Βεβαίως ἡ ἀνυπομονησία σου σοῦ τὴν παριστᾷ ἀκόμη μεγαλειτέραν ἀφ' ὅ,τι εἶνε. Περιμένω λοιπὸν πολλάς, πολλὰς ἐπιστολάς σου.

Θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει ὅσα γράφεις. *Ἀνδρεῖε Στρατεῦτα*· ἄλλοτε ὅμως νὰ εἶσαι προσεκτικώτερος, παιδί μου.

Πολὺ μοῦ ἤρεσεν ἡ περιγραφοῦλα σου, *Λευκὴ Μαργαρίτα*.

Δεκτὸν τὸ ψευδώνυμόν σου, *Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου*.

Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν παρακολουθῶ τὸ θερμόν σου ἐνδιαφέρον διὰ τὰ γραφόμενά μου, *Ἐλληνικὴ Σημαία* (δεκτὸν τὸ ψευδώνυμον). Κύτταξε πλέον αἱ προσπάθειαί σου νὰ στεφθοῦν ἀπὸ ἐπιτυχίαν.

Βέβαια, καλή μου *Φαλαινίς*, νὰ μοῦ τὰ στείλῃς τὰ αἰνίγματα «τὰ ὁποῖα ἔκαμες μόνη σου· νὰ μοῦ γράψῃς καὶ συχνά· πολὺ καλὰ τὸ ἐνόησες: ἐγὼ ποτὲ δὲν βαρύνομαι ὅταν μοῦ γράφουν αἱ φίλαι μου.

Σοῦ εὔχομαι λοιπὸν ἐπιτυχίαν εἰς τὰ σχέδιά σου, *Μέλλων Ναύαρχε*. Περὶ τοῦ «Βιβλίου τῆς συμπεριφορᾶς» καλὰ ἐννόησες τί συμβαίνει· ὑπάρχουν ἄλλα δύο μέρη, τῶν ὁποίων τὸ καθὲν εἶνε μάλιστα μεγαλείτερον ἀπὸ τὸ ἐκδοθέν· φυσικὰ αὐτὰ δὲν θὰ τα χαρίσω· ἀλλὰ θὰ τα δώσω εὐθηνότερα εἰς τοὺς ἀγαπητούς μου φίλους, ἅμα ἐκδοθοῦν.

Ὁ παλαιός μου φίλος, *Ἀλίιος Ἀριστείδης*, τελειώσας τὰς ἐξετάσεις του μοῦ γράφει πάλιν· ἐκφράζει δὲ τόσον θερμὰ τὴν πρός με εὐγνωμοσύνην του ὥστε συνεκινήθην βαθέως. Ὅταν τις συντελῇ εἰς τὴν μόρφωσιν τοιούτων καλῶν παιδιῶν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ εἶνε εὐτυχής;

Θέλει καὶ ἐρώτημα, παιδί μου *Ἕλληνος τοῦ Δαμοκλέους*, ὅτι σ' ἀγαπῶ καὶ ὅτι λίαν εὐχαρίστως θὰ σε ἴδω νὰ λάβῃς μέρος εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισμούς;

Τώρα πλέον νὰ μὲ ἀποζημιώσῃς διὰ τὴν τόσην σου σιωπὴν καὶ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά, *Φιλόπατρι Κόδρε*.

Νόστιμη εἶνε ἡ περιγραφή σου, *Βόσπορε*, καὶ μοῦ φέρει εἰς τὸν νοῦν μου τόσας ἀναμνήσεις, διότι κ' ἐγὼ ἐγνώρισα τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα περιγράφεις καὶ τὰ ἐνθυμοῦμαι μὲ πόθον· ὡς πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις δὲν ἔχεις δίκαιον· ἕως τώρα δὲν ἔστελλες τὰς λύσεις· στεῖλε τώρα μὲ τὰς λύσεις καὶ *ἂν εἶνε καλαὶ αἱ ἀσκήσεις σου* θὰ δημοσιευθοῦν.

Ἡ ἔξυπνή σου καὶ γοργὴ ἐπιστολή μοῦ ἤρεσε, *Λύρα τοῦ Ὀρφέως*· αὐταὶ αἱ διακρίσεις καὶ αἱ προτιμήσεις, πῶς δὲν μ' ἀρέσουν!... προσέχει ἡ μητέρα μήπως τὴν μίαν ἡμέραν θωπεύει περισσότερον τὸ ἕνα της παιδὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο; δὲν ἀρκεῖ ὅτι σ' ἀγαπᾷ; πότε θωπεύει τὸ ἕν, πότε τὸ ἄλλο, ἀναλόγως τῆς περιστάσεως· ἐν γένει ὡς ἀρχὴν μου ἔχω: *ὅσοι μου δώσουν ἀφορμὴν νὰ τοὺς ἀπαντήσω, τοὺς ἀπαντῶ, ὅσοι δὲν μου δώσουν ἀφορμὴν δὲν τοὺς ἀπαντῶ*.

Μ' ἐνθυμήθηκες πάλι, *Κατσικάκι τῆς Μάνης*; ἐχάρηκα πολὺ ὅτι διασκεδάζεις τόσον ὡραία· ἀλλὰ λυπήθηκα διὰ τὴν ἀρρώστεια τῶν ἰδικῶν σου· νὰ μὴν ἀργήσῃς νὰ μοῦ γράψῃς. Τοῦ *Βιβλιοφάγου* νὰ τοῦ 'πῆς περαστικά, καὶ νὰ τὸν φιλήσῃς ἀπὸ μέρος μου.

Πολὺ καλά, *Ἰωνικὲ Ἀστήρ*· ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ στερέωμα τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ θ' ἀνατέλλῃς μὲ τὸ νέον σου ψευδώνυμον.

Ἡ ἀκροστιχίς σου, *Ἐαρινὴ Μυραίνη*, ὡς πρὸς τὰς γνώσεις σου καὶ τὴν ἡλικίαν σου εἶνε καλή· ἀλλ' ἔχεις μερικὰ λάθη· εἰς τὸν στίχον: *καὶ μέ τους στίχους μου σοῦ στέλλω*, περισσεύει μία συλλαβή, ἡ δὲ ὁμοιοκαταληξία ἀγροῦς μὲ τὸ παντοῦ εἶνε ἀτυχής. Ὁπωσδήποτε ἐργάζου, καὶ στεῖλε μου καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχεις διὰ ν' ἀποφανθῶ ὁριστικῶς περὶ τῆς ἀξίας τῶν γραφομένων σου.

Πῶς ἠμπορῶ νὰ κρίνω ἡμιτελὲς ἔργον, *Δουρυκλυτὲ Ἰδομενεῦ*; στεῖλέ το ὁλόκληρον· σοῦ εἶπα ἐγὼ ὅτι δὲν χρατεῖς τὰς ὑποσχέσεις σου; μοῦ φαίνεται ὅτι ὅλως διόλου τὸ ἐναντίον εἶπα. Βεβαίως ἡ φιλοτιμία εἶνε τὸ μέγιστον τῶν προτερημάτων, ἀλλὰ νὰ πειραζώμεθα πάλιν ἀδίκως εἶνε ἐλάττωμα. Καὶ τὰ καλὰ παιδιὰ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ἐλαττώματα, καλέ μου φίλε.

Μάλιστα, νέε μου φίλε Ν. Α. Κουτσογιάννη, ὅσα μου φανοῦν καλὰ θὰ τα δημοσιεύσω.

Περιμένω νέας σου εἰδήσεις, *Ἀνθισμένη Λυγαριά*.

Σὲ ἀποκαλῶ λοιπὸν *Ἡμέραν τῆς Ἀνοίξεως*, ἀγαπητέ μοι Δ. Ν. Ν. κύτταξε νὰ ἐπιβεβαιώσῃς τὴν καλὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισα περὶ σοῦ.

Ἠμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ *Θαλασσομάχος*, φίλε μου *Βλαδίμηρε Μονομάχε*· ἀφ' οὗ ἔχετε τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἐν τῇ πραγματικότητι ἔχετε τουλάχιστον δύο συλλαβὰς κοινὰς εἰς τὸ ψευδώνυμόν σας.

Μετ' ἄκρας εὐχαριστήσεως ἀναγγέλλω ὅτι ἡ λαμπρά μου φίλη *Λεσβία Ἀηδών*, ὡς γενικὸν βαθμὸν ἔλαβεν *Ἄριστα*. Ἐκοπίασε πολύ, ἀλλ' οἱ κόποι της δὲν ἐπῆγαν χαμένοι. Τίποτε δὲν προξενεῖ εἰς τὸν κόσμον τόσην χαρὰν ὅσον τὸ ν' ἀνταμείβεται κανεὶς δικαίως ἀναλόγως τῶν κόπων του καὶ νὰ ἐκτιμᾶται ἀναλόγως τῆς ἀξίας του. Εὖγε, *Λεσβία Ἀηδών*·

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1893]

228. Συλλαβόγριφος.

Ποταμόν τινα θὰ εὕρῃς ὅστις ἔχει τρία μέρη.
Μὲ τὰ δύο του τὰ πρῶτα ἄνθη εὔοσμα προσφέρει.
Ἂν τὸ δεύτερόν του θέλῃς μὲ τὸ τρίτον νὰ ἑνώσῃς,
Χώρας κάτοικον γνωστῆς σοι, ἀναγνῶστα, θὰ δηλώσῃς.
Μὲ τὸ τρίτον ἂν συνδέσῃς δύο γράμματα τῶν ἄλλων,
Ποταμὸς πρεσβαίνει πόλιν, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν μεγάλων.

Ἐστάλη ὑπὸ Σοφικοῦ Ν. Νιρβάνζη.

229. Λεξίγριφος.

Ἐπίρρημα τὸ πρῶτον μου, τὸ ἄλλο μετοχή.
Θεὸν τὸ ὅλον μου δηλοῖ τῇ πάλαι ἐποχῇ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἐφριτῆς Μυρσίνης.

230. Στοιχειόγριφος.

Μ' ἀποτελοῦσι μόνον ἓξ στοιχεῖα
Καὶ εἶμαι τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχία.
Τὰ τρία γράμματά μου πρὸς τὸ τέλος
Εἶνε μικρὸν τοῦ σώματός σου μέλος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λευκῆς Περιστερᾶς.

231. Στοιχειόγριφος.

Μὲ κεφαλὴν καὶ μὲ οὐρὰν πολὺ ὑψηλὰ πετῶ·
Χωρὶς κεφάλι καὶ οὐρὰν ἀδιάκοπα ζητῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κύρης τῆς Δεξασμένης Ἴδης.

232. Αἴνιγμα.

Ἡ ἄσπρη πέτρα σκάζει
καὶ ζωντανὸ το βγάζει.
Νεκροὺς ἂν ἀνασταίνῃ
ὅταν γλυκοφωνάζῃ,
ὅμως κι' αὐτὸ πεθαίνει.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ἐλζώνου.

233. Αἴνιγμα.

Ὡς ἀρχηγὸς εὑρίσκομαι εἰς ὅλους τοὺς λαούς.
Οἱ φρόνιμοι δὲν μ' ἔχουσι, βρίθω εἰς τοὺς τρελλούς.
Ἀπὸ τὴν δόξαν χάνομαι, 'ς τὸν πλοῦτον δὲν ὑπάρχω,
Ἀ τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ὦ φίλε, ἐγὼ ἄρχω.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοπατρίδος Κεφ.

234. Ἀστήρ.

N' ἀντικατασταθῶσιν οἱ σταυροὶ διὰ γραμμάτων, οὕτως ὥστε νὰ ἀναγινώσκεται καθέτως μὲν πρᾶγμα χρησιμώτατον εἰς τὰ πλοῖα, ὁριζοντίως ἀρχαῖον ὅπλον, καὶ διαγωνίως τὰ ὀνόματα δύο νήσων.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καλλιτέχνου Φειδίου.

235. Πρόβλημα.

Ἐντὸς κήπου ὑπῆρχον δένδρα· πτηνὰ δὲ ἐλθόντα ἐκάθησαν ἀνὰ ἓν ἐπὶ ἑκάστου δένδρου, καὶ ἓν πτηνὸν ἔμεινεν ἄνευ δένδρου. Μετ' ὀλίγον ἐπέτοξαν καὶ πάλιν ἐκάθησαν, ἀλλὰ ἀνὰ δύο ἐφ' ἑκάστου δένδρου, καὶ ἓν δένδρον ἔμεινεν ἄνευ πτηνοῦ. Πόσα πτηνὰ ἦσαν καὶ πόσα δένδρα;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ . . .

236-240. Μαγικὴ συλλαβή.

Τῇ προσθήκῃ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων σχημάτισον ἄλλας τόσας.

Μέλος, γλαφυρός, ὑς, στόμα, οἶος.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητροπούλου.

241-242. Μεταμορφώσεις.

Α') Ἡ *Σῦρος* δι' 6 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *κῆπος*.
Β') Ὁ *ὄνος* δι' 7 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *ἥρως*.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἠ. Ἀδιμήρου τοῦ Μονομάχου.

243—246. Κεκρυμμένα ὀνόματα νήσων.

Α') Ὁ Ἀλέξανδρος ὑπῆρξε μέγας.
Β') Οἱ περὶ τὸν Λεωνίδαν τριακόσιοι μαχόμενοι ἀνδρείως ἐτελεύτησαν.
Γ') Ὁ Ἀριστείδης καὶ Ἀλκιβιάδης ὑπῆρξαν ἄριστοι στρατηγοί.
Δ') Οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες διάσημοι διὰ τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὴν ἀνδρείαν των ὑπῆρξαν.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Καρυάτιδος.

247. Κρυπτογραφικόν.

1 2 3 4 5 3 2 6 7	= Πόλις τῆς Ἑλλάδος.
2 4 3 7	= Ἀρχαία θεά.
3 2 4 2 6 7	= Λάτρης τοῦ Θεοῦ.
4 3 7	= Μέρος τοῦ προσώπου.
5 7 3 5	= Ἤπειρος.
6 1 2 4	= Πρόθεσις.
7 2 4 4 5 3	= Πόλις τῆς Μακεδονίας.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

248. Φιλολογικὴ ἐρώτησις.

Ποῖος ποιητὴς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος ἐγεννήθη ἐν Πάτραις, πότε, ποῦ δὲ καὶ πότε ἀπέθανε καὶ ποῦ ἐτάφη;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνθισμένης Ἀνγαριᾶς.

249. Ἀκροστιχίς.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων: νήσου τῆς Ἑλλάδος, πόλεως τῆς Τουρκίας, πελάγους ἑλληνικοῦ, ποταμοῦ τῆς Ἀφρικῆς, ὄρους τῆς Θεσσαλίας καὶ κόλπου τῆς Ἑλλάδος, σχημάτισον τὸ ὄνομα ἄνθους εὐώδους.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Φιλοδόξου Ἕλληνος.

250. Ἐλλιποσύμφωνον.

Ὁ—ύαο—ευνώεο—ύαει—ά—ήγ—ᾶαα—ευαωέο—εῖ—ῆ—ώῃ—ῆ—ύο—υιό.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀτρομήτου Ἠψιλάντου.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Μαΐου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

154. Δάκρυον, κρύον.—155. Λαγός, μάγος.—156. Τροφός, τροχός. — 157. Ὁ ὑδράργυρος. — 158. Κάμηλος (τὸ ζῷον καὶ κάμηλος (τὸ σχοινί). — 159. Τὸ κλῆμα, τὸ σταφύλι καὶ τὸ κρασί. — 160. Τὸ κάρδουνον. — 161. ΕΥΚΑΛΥΠΤΟΣ, ὑετός, κάκτος, ἅλας, λύκος, Πέλλα, τέλος, λος, Ὀποῦς, Σέλευκος. — 162 - 166. Τῇ προσθήκῃ τοῦ σ σχηματίζονται αἱ λέξεις: συρτός, στενός, μαστός, σταῦλος, ἄρτιος.—167 - 168. Α') Σοφία.—Β') Ἰουλία.—169. Τῷ 1859 ὑπὸ τοῦ Ὄθωνος.— 170. Κατὰ τὴν ἀτυχῆ εἰς Σικελίαν ἐκστρατείαν τῶν Ἀθηναίων οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἀπαγγέλλοντες τεμάχια τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου εἰς τοὺς Συρακουσίους, οἵτινες ἐθαύμαζον τὸν μέγαν ποιητήν, ἀπηλευθεροῦντο καὶ ἐστέλλοντο εἰς τὴν πατρίδα των· οἱ δ' ἐπιστρέψαντες εἰς Ἀθήνας ἐνηγκαλίζοντο καὶ ἐφίλουν τὸν σωτῆρά των. — 171. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Παναγιώτης Σοῦτσος, ἀποθανόντες ὁ μὲν πρῶτος ἐν Σμύρνῃ τῷ 1863, ὁ δὲ δεύτερος ἐν Ἀθήναις τῷ 1873. — 172. Ὅπου δὲν πίπτει λόγος πίπτει ῥάβδος (Λαμβάνομεν ἀλληλοδιαδόχως ἓν γράμμα ἐκ τῆς δευτέρας στήλης καὶ ἓν ἐκ τῆς πρώτης, τὰ συμμετρικῶς κείμενα, καὶ προχωροῦμεν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω). — 173. ΦΕΡΑΙ, ΣΑΡΡΑ (1, ΦάρσαλοΣ. 2, ΈδεσσΑ. 3, ΡηξήνωΡ. 4, ΆλέκτωΡ. 5, ΊάνειρΑ). — 174. Εἰς πάντα τὰ ἔργα σου νὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιτηρεῖ τὰς πράξεις σου.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ